FİLİSTİN-İSRAİL DOSYASI

Tanıklıklar, Makaleler, Belgeler, Mülakatlar, Şiirler

Derleyen ve Çeviren: Garbis Altınoğlu

Ekim 2004-Nisan 2005

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ

GİRİŞ

KISALTMALAR

TANIKLIKLAR

Uğur Kökden, Nefti Ölüm, *Milliyet Sanat dergisi*, 1 Mayıs 1988

Mahkemesiz Polissiz Toplum, *2000'e Doğru*, 10 Aralık 1989

Robert Fisk, Sığınakta Katliam; Görgü Tanığı, 19 Nisan 1996

İsrail Şahak, Halit Meşal'i Öldürme Girişiminin Gerçek Anlamı, *Washington Report on Middle East Affairs,* Ocak-Şubat 1998

James Ron, İsrail'in Bir Sonraki Adımı: Bir İsrail Askerinin Güncesi (parça), *Boston Globe*, 25 Mayıs 2000

Hüseyin İbiş, Arap Canının İsrail Canı Kadar Değerli Olduğunu Bilesiniz, *Los Angeles Times*, 26 Mayıs 2000

İkbal Sıddıki, İsrail'e Çifte Darbe, *Crescent International,* 1-15 Haziran 2000

İsrail Suçlanıyor, *BBC*, 3 Kasım 2000

Amira Hass, Değişik Bir Ölçülülük Tanımı, *Haaretz*, 15 Kasım 2000

Dina Reşit, İsrail'in Politikası: Öldürmek Amacıyla Ateş Etmek, 2 Aralık 2000

Filistinli Bir Mültecinin El Aksa İntifadası Günlüğü, *Yeni Şafak*, 25 Aralık 2000

Filistin İzleme Timi, İsrail Kuvvetleri El Bire'de Hedeflerden Hedef Beğeniyor, 21 Şubat 2001

İsrail Şamir, Nisan, Ayların En Acımasızıdır, 2 Nisan 2001

Suzanne Goldenberg, Felçli Filistin'in Sakatlanmış Çocukları (parça), *The Guardian*, 1 Mayıs 2001

Richard Becker, *El-Nakba*'nın Yıldönümü Yaklaşırken İsrail Baskısı Artıyor, 15 Mayıs 2001

İsrail Şamir, Faris'e Övgü, 20 Mayıs 2001

Dr. Ben Alofs, Şaron Neden Bir Savaş Suçlusudur?, 6 Haziran 2001

İsrail Şamir, Abud'un Zeytinleri, 18 Haziran 2001

Ali Ebu Nima, Şatila'ya Geri Dönüş (parça), *The Jordan Times,* 13-14 Temmuz 2001

Inigo Gilmore, İsrailliler Ölü Filistinlilerle Poz Veriyor, *The Telegraph,* 15 Ekim 2001

Sam Bahur, 2002: 2'ler Yılı, 27 Aralık 2001

İsrail, Filistinli Çocukları Öldürüp Organlarını Transplantasyon Amacıyla Çalıyor, *Teheran Times. com,* 9 Ocak 2002

Kader Şkirat, Susku Komplosu, *The Guardian,* 15 Mart 2002

Hale Cabir, Filistinli İntihar Bombacısının Dünyası, *London Times,* 24 Mart 2002

Richard Johnson, Cenin'den Geriye kalan Yerde 7 Gün (parça), 1 Mayıs 2002

Ayşe Karabat, Filistin/ Kararma Anı, ATLAS, Mayıs 2002

PGFTU Eylül 2000-Nisan 2002 Dönemi Raporu, Mayıs 2002

Kathleen Christison, İsrail Tüm Uluslara Örnek mi?, 11 Mayıs 2002

John Pilger, Etnik Temizlik ve İsrail'in Kuruluşu, 19 Haziran 2002

Filistinli Mahpuslar Derneği'nin Hazırladığı Bir Rapor, 21 Haziran 2002

George Habash: "Biz Kazanacağız", *Sosyalist Barikat*, Ağustos 2002

Dani, Bir Evin İşgali, Ağustos 2002

Diane Valentine'le Söyleşi, Filistinlilerin Zeytin Hasadı, 16 Ekim 2002

Sam Bahur ve Paul de Rooij, Keyfi Mahpusluk, 23 Ekim 2002

Ruth Sinai, İsrail'de Toplumsal Mesafe ve Eşitsizlik (parça), *Haaretz*, 3 Aralık 2002

Anne Gwynne, Nablus-Bir Başka Nakba, Ocak 2003

Art Giş, Elmaların Arasındaki Teröristler, 30 Ocak 2003

Rachel Corrie'nin Mektupları, Şubat 2003

Emma Williams, Adaletsizliğin Pis Kokusu, *The Spectator*, 17 Mayıs 2003

Siyonizme Muhalif Britanya'lı Yahudilerin Deklarasyonu, 27 Haziran 2003

Filistin'in İskoç Dostları, Duvar, Temmuz 2003

Avraham Burg, İsrailli'lere, Dünya Yahudiliğine ve İsrail'in Dostlarına Bir Çağrı, *The International Herald Tribune*, Ağustos 2003

Şulamit Aloni, Sivilleri Öldürme Ruhsatı, *Haaretz,* 17 Eylül 2003

Graham Usher, Hudna, Direniş ve İslama Karşı Savaş, *El Ehram,* 6-12 Kasım 2003

Molly Moore, 4 Eski Şin Bet Şefi, Şaron'un Politikalarını Mahkum Ediyor, *The Washington Post,* 14 Kasım 2003

Akiva Eldar, İşgal İsrail Toplumunu Yukardan Aşağıya Doğru Dejenere Ediyor, *Haaretz*, 24 Kasım 2003

Ercan el Fasid, İnceleme: Arna'nın Çocukları, *The Electronic Intifada*, 1 Aralık 2003

Yahya Abdülrahman, İsrail, Gerçekleri Yadsıyan Bir Devlet, *Catholic New Times*, 23 Şubat 2004
Charley Reese, Filistinli Karım (parça) 23 Mart 2004
Uri Avneri, Üç General, Bir Şehit, 30 Mart 2004
Chris McGreal, Tankların Refah Hayvanat Bahçesine Vardığı Gün, *The Guardian*, 22 Mayıs 2004
Starhawk, Şaron'un Refah'taki Üçkağıtçılığı, 23 Mayıs 2004
Mustafa Barguti, İsrail'in İşkenceyi Yaygın Bir Biçimde Kullanması Sergilemelidir, *Daily Star,* 9 Haziran 2004
İsrail Buldozeri Felçli Adamı Gazze'deki Evinde Ezdi, *Reuters,* 12 Temmuz 2004
Orla Guerin, Nablus'ta Silah Tehdidi Altında, *BBC*, 14 Ağustos 2004
Bill ve Kathleen Christison, İnşa Et, Yık, Yeniden İnşa Et, 23 Ağustos 2004
Yaser Ebu Malik, Gazze'de Ölüleri Ölüler Gömüyor, *Palestine Report,* 16 Eylül 2004
Hüsnü Mahalli, 22 Yıl Önce!, *Yeni Şafak,* 19 Eylül 2004
Danny Rubinstein, İbrahim, Şin Bet El Kaide'ye Katılmanı İstiyor! (parça) *Haaretz,* 4 Ekim 2004
Hasan Ebu Nima, Ölümcül Çifte Standartlar (parça), *The Electronic Intifada,* 13 Ekim 2004
Jeff Hook, İsrail İçişleri Bakanı: 'Hristyanlara Tükürmeye Son Verin', 14 Ekim 2004
Gideon Levi, Artık Çocukları Öldürmek Büyük Bir Sorun Değil, *Haaretz,* 17 Ekim 2004
Muhammet Ömer, Pişmanlık Günleri, 18 Ekim 2004
İbrahim Karagül, 13 Yaşındaki Kıza 20 Kurşun Sıkan İsrailli Subay Aklandı, *Yeni Şafak,* 19 Ekim 2004
Roger Avenstrup, Filistin Ders Kitapları, *International Herald Tribune*, 18 Aralık 2004

Hüsnü Mahalli, Susuz Bayram!, *Yeni Şafak*, 23 Ocak 2005
Andy Martin, İsrail Kleptokrasisi Bütün Amerikalılar İçin Tehdit Oluşturuyor, *http://usa.mediamonitors.net/,* 25 Ocak 2005
Leyla El-Haddad, Filistinli Kızın Ölümü Aileyi Sarstı, *El Cezire*, 3 Şubat 2005
İsrailli Asker Hebron'da Bir Çocuğu Öldürdü, *www.palestine-info.co.uk*, 14 Şubat 2005

GÖRÜŞLER-BELGELER

Balfour Deklarasyonu, 1917
Halk Komiserleri Kurulunun, Yahudi Düşmanlığı Hareketinin Kökünün Kurutulmasına İlişkin Kararı, 27 Temmuz 1918
Haham Kaplan'la Mülakat, *www.nkusa.org*, 1980

Filistin Delegesi Rıdvan el Hilv'in (Yusuf) III. Enternasyonal'in 7. Kongresinde Yaptığı Konuşma (parça), 1935

Hasan Kanafani, "Arkaplan: İşçiler", 1972

Ralph Schoenman, "Filistin'in Sömürgeleştirilmesi", 1988

Tony Greenstein, Getto Savaşıyor, 1990

New York Times'a Mektup, 1948

Naim Giladi, Irak Yahudileri (parça), *The Link*, 16 Mart 1998

Fetih'in (El Fatah) 1 Numaralı Basın Bildirisi (parça), Ocak 1968

Filistin Halk Kurtuluş Cephesi Platformu, 1969

Cengiz Çandar, "1967 Sonrası Amerikan-Sovyet Politikaları ve 'Kara Eylül' 1970" (parça), 1976

BM Genel Kurulu'nun Ezilen Halkların Bağımsızlık ve Silahlı Savaşım Hakkına İlişkin 3246 Sayılı Kararı (parça), 29 Kasım 1974

BM Genel Kurulu'nun Siyonizmin Irkçılığın Bir Türü Olduğuna İlişkin 3379 Sayılı Kararı, 10 Kasım 1975

Garbis Altınoğlu, Tel el-Zaatar'ın 53 Günü, 27-28 Ocak 2005

Oded Yinon, 1980'lerde İsrail İçin Bir Strateji, Şubat 1982

Enver Hoca, "1983 Yılında Ortadoğu" (parça), Aralık 1983

Albay Ebu Musa ile Söyleşi (parça), Mayıs 1984

Filistin Ulusal Konseyi'nin 19. Olağanüstü Oturumunda Yayımlanan Siyasal Bildiri (parça), 14 Kasım 1988

Garbis Altınoğlu, Filistin Devriminin Yeni Dönemeci (parça), Ekim 1993

Garbis Altınoğlu, Gazap Üzümleri (parça), Nisan 1996

Altı Gün Savaşına İlişkin Gerçekler: CIA ve ABD Ordusu İsrail'e Gizlice Yardım Etti, *Mid-East Realities*, 11 Haziran 1997

Yakov Ben Efrat, Aşağıdan Yukarıya İntifada, *Mid-East Realities*, 12 Kasım 2000

Edward Said, Amerika'nın Son Tabusu, *New Left Review*, Aralık 2000

Edward Said, İsrail'in Çıkmaz Sokağı, *El Ehram*, 20-26 Aralık 2001

Nasır İbrahim ve Dr. Macit Nasır, Küreselleşme ve Filistin Direnişi Üzerine Tezler (parça), *International Viewpoint*, Mart 2002

David R. Francis, Bir İktisatçı İsrail'in ABD İçin Giderek Artan Bedelini Hesaplıyor, 9 Aralık 2002

Salih Abdülcevat, Asıl Kazanan Taraf: İsrail, *El Ehram*, 17-23 Nisan 2003

Tony Seed, 1. İntifada'nın 16. Yıldönümü, 9 Aralık 2003

Jon Elmer, Arafat ve Filistin Ulusal Hareketi: Profesör Esat Ebu Halil'le Bir Mülakat, 19 Ocak 2005

Garbis Altınoğlu, İsrail'in Stratejik ve Taktiksel Hedefleri Işığında Hariri Suikastının Anlamı, 11-14 Mart 2005

FİLİSTİN'DEN ŞİİRLER

Mahmut Derviş, 48. Kurban
Tevfik Ziad, Filistin'den Bir Şiir
Abdül Rahim Mahmut, Filistin'den Bir Şiir
Semih el-Kasım, Güneşin Düşmanı
Fedva Tukan, Doğu Yakasından İki Çocuğa Mektup
Yusuf el-Katib, Göçmen Bülbül
Ebu Firas, Yaz Bulutu
Ebu Firas, Şehidin Vasiyeti

KRONOLOJİ

DİŞLERİMLE
Dişlerimle
Savunacağım yurdumun her karış toprağını,
Dişlerimle.
Başka yurt istemem onun yerine,
Assalar damarlarımdan beni İstemem gene.
Buradayım hâlâ.
Yıkamazlar beni
Ne kadar çarmıh yükleseler
Omuzlarıma.
Buradayım hâlâ.
Tutarak sizi... tutarak... tutarak
Avuçlarımda.
Dişlerimle
Savunacağım yurdumun her karış toprağını,
Dişlerimle.

Tevfik el Zeyyat

ÖNSÖZ

Konuya bir parça aşina olan ve Ortadoğu ve dünyadaki gelişmeleri ana hatlarıyla izleyen herkes, Filistin'de en azından 1920'lerden bu yana süregelen savaşımın sadece bu "küçük", ama kahraman halkı ilgilendirmekle sınırlı olmadığını bilir. Sömürgeci Siyonist projenin ürünü olan "Filistin sorunu", başta Britanya ve ABD gelmek üzere bölgeye egemen olma, onun enerji kaynaklarını denetim altına alma ve Arap ve İslam dünyasındaki anti-emperyalist ve demokratik uyanışı boğma çizgisini izlemiş olan "büyük" devletlerin stratejik hedeflerine kopmaz bağlarla bağlı olagelmiştir. Sorunun bu en kabataslak konuşu bile, Filistin halkının direnişinin salt küçük bir ulusun İsrail'in işgaline karşı verdiği olağan bir ulusal kurtuluş savaşı olmakla kalmadığını, onun çok ötesinde bir anlam taşıdığını, halihazırdaki Siyonist işgale karşı çıkmakla sınırlı içeriğinden bağımsız olarak Filistin direnişinin Arap halklarının ve hatta dünya işçi sınıfı ve halklarının her türden baskı ve sömürüye karşı savaşımlarında çok önemli bir yer tuttuğunu göstermeye yetecektir. Kuşku yok ki, başını ABD'nin çektiği dünya emperyalizmi ve onun yöneticileri, bu gerçekliği Filistin halkının öncüleri, dostları ve sempatizanlarından çok daha iyi kavramışlardır. Ve Irak'a karşı girişilen son saldırının da gösterdiği gibi, işçi sınıfı ve halklara karşı savaşım stratejilerini, bu kavrayışın ışığında biçimlendirmektedirler. Ne yazık ki dünyanın pek çok yerinde olduğu gibi, Türkiye'de de "Filistin sorunu" ve Filistin halkının görkemli direnişi konusunda önemli bir duyarsızlık hüküm sürüyor. Bu kitap, işte bu duyarsızlık duvarında bir gedik açmak ve bu alanda varolan bilgi boşluğunu bir ölçüde doldurmak amacıyla hazırlandı.

Kitabın ana konusu, 28 Eylül 2000'de başlamış ve bugün de sürmekte olan İkinci İntifada. Dolayısıyla kitap ağırlıklı olarak bu döneme ait tanıklıklardan oluşuyor. Bununla birlikte kitaba ayrıca, Filistin direnişinin tarihsel arkaplanının kavranmasına yardımcı olmak amacıyla çok sayıda tarihsel ve siyasal belge ve analitik makalenin yanısıra Filistin şiirinden bazı örnekler ve geniş bir kronoloji eklenmiştir. Kitapta yer alan makale ve yazıların büyük çoğunluğunu ben çevirmiş bulunuyorum. Ancak, bazı makale ve yazılar, olduğu gibi yazılı medyadan, Türkiye'de basılmış kitaplardan ve internetteki vebsitelerinden alınmıştır. Bunları sırasıyla şöyle sayabilirim:

Milliyet Sanat dergisi'nin 1 Mayıs 1988 tarihli sayısından alınan Uğur Kökden'e ait "Nefti Ölüm",

2000'e Doğru dergisinin 10 Aralık 1989 tarihli sayısından alınan "Mahkemesiz Polissiz Toplum",

Yeni Şafak gazetesinin 25 Aralık 2000 tarihli sayısından alınan "Filistinli Bir Mültecinin El Aksa İntifadası Günlüğü",

www.kesfetmekicinbak.com vebsitesinden alınan Ayşe Karabat'a ait "Filistin/ Kararma Anı",

www.antimai.org vebsitesinden alınan "PGFTU Eylül 2000-Nisan 2002 Dönemi Raporu",

Sosyalist Barikat dergisinin Ağustos 2002 tarihli sayısından alınan "Biz Kazanacağız!" başlıklı mülakat,

www.zmag.org vebsitesinden alınan "Diane Valentine'le Söyleşi, Filistinlilerin Zeytin Hasadı",

www.ifamericansknew.org vebsitesinden alınan "Rachel Corrie'nin Mektupları",

Yeni Şafak gazetesinin 19 Eylül 2004 tarihli sayısından alınan ve Hüsnü Mahalli'ye ait olan "22 Yıl Önce!",

Yeni Şafak gazetesinin 19 Ekim 2004 tarihli sayısından alınan ve İbrahim Karagül'e ait olan "13 Yaşındaki Kıza 20 Kurşun Sıkan İsrailli Subay Aklandı",

Yeni Şafak gazetesinin 23 Ocak 2005 tarihli sayısından alınan ve Hüsnü Mahalli'ye ait olan "Susuz Bayram!",

Ağustos 1979'da Sol Yayınları tarafından çıkarılan *Ulusal Sorun ve Ulusal Kurtuluş Savaşları* adlı kitaptan alınan "Halk Komiserleri Kurulunun, Yahudi Düşmanlığı Hareketinin Kökünün Kurutulmasına İlişkin Kararı",

Cengiz Çandar'ın Aralık 1976'da MAY Yayınları tarafından çıkarılan *Direnen Filistin* adlı kitabının "Mültecilikten Fedayiliğe: Filistin Direnme Hareketi" başlıklı Dördüncü Bölümünden alınan "Fetih'in (El Fatah) 1 Numaralı Basın Bildirisi",

Cengiz Çandar'ın aynı kitabının "1967 Sonrası Amerikan-Sovyet Politikaları ve 'Kara Eylül' 1970" başlıklı Beşinci bölümünden bir parça,

Ocak 1989'da Kıvılcım Yayınları tarafından çıkarılan *Sürtük Yahudinin Çilesi: Filistin Kazanacak* adlı kitaptan alınan "Albay Ebu Musa ile Söyleşi".

www.yeryuzunden.de vebsitesinden alınan ve Edward Said'e ait olan "Amerika'nın Son Tabusu",

www.derinanadolu.tripod.com vebsitesinden alınan ve Edward Said'e ait olan "İsrail'in Çıkmaz Sokağı".

Filistin Şiirleri ise Ribhi Halloum (Abu Firas) tarafından hazırlanan ve Mart 1989'da Alan Yayıncılık tarafından çıkarılan *Belgelerle Filistin* adlı kitaptan alınmıştır.

Yazıların içinde ve/ ya da sonunda (G. A.) ile biten açıklama notları bana aittir.

GİRİŞ

28 Eylül 2000 Perşembe günü, muhalefetteki Likud Partisinin lideri Ariel Şaron, dönemin İsrail Başbakanı Ehud Barak'ın onay ve desteğiyle Müslümanlarca kutsal sayılan ve Kubbetüssahra ile El Aksa Camisinin bulunduğu Harem El Şerif'i ziyaret etti. Şaron'un ziyareti sırasında, kendisine eşlik eden asker ve polislerin bu savaş suçlusunun sözkonusu kutsal mekanda bulunmasını protesto eden ve onu engellemeye çalışan Filistinlilerin üzerine ateş açması üzerine en az 7 Filistinlinin ölmesi ve 255 Filistinlinin de yaralanması, İkinci İntifada'nın fitilini ateşledi. 28 Eylül'de gerçekleştirilen katliam ve Siyonist provokasyon, 29 ve 30 Eylül günleri Batı Yakası ve Gazze Şeridi'nde yapılan yaygın gösterilerle protesto edildi. 1 Ekim'de İsrail'de yaşayan Araplar genel greve gittiler. 30'a yakın kent ve yerleşim birimine yayılan gösterileri bastırmak için kauçuk kaplı mermiler, gözyaşartıcı gaz vb. kullanan İsrail "güvenlik" güçleri çok sayıda kişinin yaralanmasına yol açtılar. 2 Ekim'de yapılan gösterilere ateş açılması ve fanatik yerleşimci Yahudilerin, Filistinlilerin evlerine saldırmaları sonucundaysa, İsrail yurttaşı olan 13 Filistinli yaşamını yitirirken çok sayıda Filistinli de yaralandı.

Şaron'un 1,000 dolayında İsrail asker ve polisinin eşliğinde gerçekleştirdiği bu ziyaretin, belirgin bir siyasal gündemi vardı; bu ziyaretin, Filistinlilerin aktif tepkisini çekmesi ve çatışmalara yol açması ve böylelikle, tıkanmış olan "barış süreci"nde yıpranan Ehud Barak önderliğindeki "İşçi" Partisi hükümetinin yerine daha saldırgan politikaları gündeme getirecek daha gerici bir hükümetin oluşturulması için bir katalizör rolü oynaması amaçlanıyordu. Şaron'un ziyaretinin ardından, 17 Ekim 2000'de Filistin Otoritesi Başkanı Yaser Arafat ile İsrail Başbakanı Ehud Barak'ın, ABD Başkanı Bill Clinton'ın arabuluculuğuyla Mısır'da yaptıkları Şarm El Şeyh zirvesinde alınan sözde ateşkes kararı uygulanamadığı gibi, 23 Aralık 2000'de Washington'da Potomac ırmağı yanındaki Bollard Askeri Üssü'nde Filistin ve İsrail heyetleri arasında yapılan müzakereler de sonuçsuz kaldı. Bu gelişmelerin, Eylül 1993'de başlamış olan "barış" sürecinin fiilen sona erdiğini gösterdiği gözönüne alındığında, Şaron'un sözkonusu "ziyaret"inin şu ya da bu Siyonist burjuva partisinin değil, bir bütün olarak Siyonist devletin siyasal bir kararının ürünü olduğu anlaşılır. Burada Siyonist politikacıların, İsrailli profesör Tanya Reinhart'ın altını çizdiği geleneksel yaklaşımlarını devreye soktuklarını görüyoruz: bir yandan beyaz terörü sürdürürken, bir yandan da müzakereleri uzatma, asıl canalıcı konuları ele almaksızın diğer konularda uzlaşma havası basma ve bu arada kamuoyunu yatıştırmak ya da kışkırtmak için çeşitli dedikodular yayma taktiği. Nitekim, 28 Eylül ziyaretini izleyen daha yaygın Siyonist saldırganlık ortamında, "Filistinli terör örgütlerinin silahsızlandırılmadığı", "İsrail'e yönelik terör eylemlerinin sürdüğü" vb. yolundaki demagojik propaganda kampanyasının eşliğinde yapılan 6 Şubat 2001 seçimlerini Likud Partisi ve bağlaşıkları kazandı. Yeni İsrail hükümetini kuran Ariel Şaron, Siyonist burjuvazinin ve devlet aygıtının ana gövdesinin onayı, ABD emperyalizminin kayıtsız-koşulsuz desteği ve Batı Avrupa emperyalistlerinin suç ortaklığı ile bugüne değin süren daha yaygın terör politikasını, özellikle 11 Eylül 2001 olaylarını izleyen emperyalist paranoya ortamından da yararlanarak ve genişleterek sürdürdü.

* * * * *

Filistin halkının büyük bir bölümü, İsrail'in 1948-49 ve 1967 savaşları sonucunda kazandığı askeri zaferlere ve uyguladığı sürgün ve katliam politikalarına bağlı olarak, büyük bölümü tarihsel Filistin topraklarının dışında -komşu ülkelerdeki kamplarda ve Diyaspora'da- yaşamak zorunda bırakılmıştır. Dolayısıyla, sözcüğün alışılmış anlamıyla bir ekonomisi kalmamış ve tarihin en uzun süreli ulusal kurtuluş savaşımlarından birini yürütmek yükümlülüğünü üstlenmiş olan Filistin halkının Siyonist işgale karşı direnişi, olağan bir ulusal kurtuluş hareketinin boyutlarını çok aşmaktadır. Filistin halkının yaşadığı trajedinin esas nedeni olan İsrail devletinin oluşumuna yol açan Siyonist projenin kökünün 19. yüzyıla dayandığı biliniyor. İsrail, önceleri Britanya sömürgecilerinin/ emperyalistlerinin himayesi altında uluslararası Siyonist hareket tarafından adım adım oluşturulan, 1948'de resmen kurulan ve İkinci Dünya Savaşından bu yana ise, öncelikle ABD'nin askeri, ekonomik ve siyasal yardımıyla yaşatılan ve büyütülen kendine özgü bir devlet. Ama o, dünya çapında güçlü ve etkili Yahudi Diyasporasının çok yönlü desteğini her zaman arkasında bulan ve geçmişi yüzyıllar öncesine giden köklü bir anti-Semitizmle ve pogromlarla lekeli Avrupa gericiliğinin ikiyüzlü bir sempatiyle yaklaştığı ve maddi/ manevi yardımını esirgemediği bir devlet aynı zamanda.

Öte yandan İsrail, belirli bir toprak parçası üzerinde kapitalizmin gelişmesine bağlı olarak, o bilinen uluslaşma sürecini yaşayan bir halk ve onun başını çeken burjuvazi tarafından oluşturulan bir devlet değil. Tarih ölçeğine vurulduğunda daha dün kurulduğunu söyleyebileceğimiz İsrail, esas olarak, Siyonist hareketin bilinçli eyleminin ürünüdür. Bu devlet, 19. yüzyılın sonlarında başlayan ve 1930'larda hızlanan

Siyonist kolonizasyon çerçevesinde Avrupa başta gelmek üzere dünyanın çeşitli bölgelerinde kendilerine yapılan zulümden kaçarak Filistin'e gelen Yahudilere dayanılarak oluşturuldu. Siyonist hareketin öncülük ettiği ve aralarındaki esas bağ Musevilik inancı olan Yahudilerin kurduğu bu devlet, Filistin toprağı üzerindeki sahiplik iddiasını Museviliğin kutsal metinlerine dayandırdığı (vadedilmiş ülke efsanesi) için daha doğuşundan itibaren yarı-teokratik bir niteliğe sahipti. Dahası İsrail, aynı zamanda bir halkı binlerce yıldır oturduğu yurdundan zor ve terör yoluyla kovmak suretiyle oluşturulan biricik modern devlet. Yahudi halkı, yüzlerce yıldır Avrupa gericiliği, burjuvazisi ve Hristyan kiliseleri tarafından dışlanan, ikinci sınıf insan sayılan, Gettolara hapsedilen, yer yer katliamlara uğratılan ve Nazi Almanyası'nın "sonal çözüm"ünün hedefi olan bir halktı; onun adına hareket eden ve onun yaşadığı tarihsel trajediyi kullanan Siyonist gericilik, bu halkın başına gelen felaketlerden hiçbir biçimde sorumlu olmayan Filistin halkının yurdunu Britanya ve ABD emperyalizminin gözetimi altında ve onların desteğiyle çalmış, daha doğrusu silah zoruyla gasbetmiştir. Filistin-İsrail sorununun özü işte budur.

Gerektiğinde Nazi Almanyası ile de işbirliği yapmaktan kaçınmamış olan Siyonist burjuvazinin ideolojik ve siyasal boyunduruğunu kabul etmiş gözüken Yahudi halkının çoğunluğu ise, genelde Batılı sömürgeci ve emperyalistlerin ve özelde Nazilerin Yahudilere, Slavlara, Çingenelere ve diğer ezilen halklara yaklaşımını yineleyerek Filistin halkını "*untermensch*" olarak algılamaya alışmış, alıştırılmıştır; kendine özgü bir ezilen halktan ezen bir halka dönüşen Yahudi halkı, Filistin halkının direnişini, Nazilerin Gettolara hapsettikleri Yahudi halkına uyguladıkları metotlardan esinlenerek, hatta o metotları geliştirerek ezmeye çalışan bir devletin işlemekte olduğu suçlara aktif ya da pasif olarak destek verir hale gelmiştir. Anti-Semitizmin mucidi ve mimarı olan sinsi Avrupa gericiliğinin günümüzdeki temsilcilerine gelince onlar, İsrail'i desteklemekle sadece kendi emperyalist çıkarlarını korumakla kalmıyorlar; aynı zamanda -Nazilerin gerçekleştirdiği holokost ta içinde olmak üzere-atalarının tarihsel günah ve suçlarının bedelini İsrail militarizmi eliyle, konuyla uzaktan ya da yakından bir ilgisi olmayan Filistin halkına ödetiyorlar. Bu, tarihin kaydettiği en büyük ayıplardan ve trajedilerden biri değilse nedir?

Ama son çözümlemede bu ayıp ve trajedinin esas sorumluluğu, yüzyıllardır Asya'da, Afrika'da ve Latin Amerika'da sayısız katliamın altına imzasını atmış ve bu arada "geri" ülkelerin halklarını ikinci ya da üçüncü sınıf insan olarak görmeye alışmış, bu örtük ya da açık ırkçılığı "kendi" işçi sınıflarının ve halklarının kollektif bilinçlerinin temel öğelerinden biri haline getirmeyi başarmış olan sömürgecilere ve emperyalistlere aittir; özellikle de İsrail'i Ortadoğu'daki ileri karakolları olarak tasarlamış bulunan Britanya ve ABD emperyalistlerine. Onların ve özellikle İkinci Dünya Savaşının bitiminden bu yana Washington'un inanılmaz boyutlardaki desteği olmaksızın, onunla içiçe olan Siyonist gericiliğin bu pici, Ortadoğu'da bir yıl olsun dayanabilir miydi? Bugün bile, bu köksüz ve zorlama devlet, bu siyasal implant, dışardan İsrail'e devasa ve kesintisiz bir dolar, petrol, silah ve insangücü akışı olmaksızın ayakta kalamayacak durumda değil midir?

Ne var ki, Siyonist gericiliğin şefleri, bütün bu faktörlerin varlıklarını korumak ve geleceklerini güvence altına almak için yeterli olmadığını seziyorlar. Filistin halkının onyıllardır süregelen ve kırılamayan direncinin yanısıra onları kaygılandıran bir başka önemli nokta, nüfus dengesinin aleyhlerinde gelişme göstermesidir. Bunun, adeta yapay bir devlet görünümündeki İsrail'i yöneten ve özellikle, demografik trendler konusunda son derece duyarlı olan Siyonist burjuvazinin köksüzlük duygusunu daha da

depreştirdiği yadsınamaz. Onun, İsrail'e göçü sistematik olarak teşvik etmesinin ve Yahudi nüfusunu arttırmak için her yola başvurmasının, hatta -emperyalist-Siyonist saldırganlık nedeniyle- dünyada son yıllarda anti-Semitizmin büyümesini ellerini oğuşturarak karşılamasının, hatta belki de bundan medet ummasının nedeni budur. İsrail'in, hızla artan Filistin nüfusunu -sürgün, katliam, Yahudi yerleşim birimleri kurma, Filistin'in geriye kalan ekonomisini felç etme vb. yoluyla- "denetim altında" tutma yolundaki çabası, Filistin halkına karşı acımasızlığı ve işgal altındaki topraklardaki Filistin halkını Ürdün'e vb. sürme yolundaki planları da işte bu köksüzlük duygusundan ve -Siyonist mitolojinin fantezilerinin tersine- Filistin halkının öteden beri anayurt toprağına görülmemiş bir inatla sarılmasından duyduğu korkudan kaynaklanıyor.

Filistin halkı, İsrail devletini oluşturmak amacıyla özellikle Birinci Dünya Savaşından sonra Britanya emperyalizminin kanatları altında örgütlenen Yahudi göçüne ve Siyonist kolonizasyon girişimlerine başından beri ve yer yer kendi feodal egemen sınıflarından kaynaklanan sabotaj ve ihanete rağmen karşı koydu. Ne var ki, bu küçük, ama onurlu halkın, ülkesinin sömürgeleştirilmesine karşı çoğu zaman sadece kendi gücüne dayanarak sürdürdüğü direnişi, başından itibaren aşılması güç bir dizi engelle karşılaştı ve karşılaşmaya da devam ediyor. Filistin halkı, İsrail'e karşı savaşımında karşısında yalnızca, tepeden tırnağa en modern silahlarla donanmış ve sırtını Ortadoğu'yu ve onun zengin kaynaklarını/ stratejik mevzilerini denetimi altında bulundurmak isteyen dünya emperyalizmine dayamış Siyonist işgalciyi bulmadı; o, pek çok kez, kendisine yer yer ikiyüzlü bir biçimde destek sunan/ sunar gözüken uzak-yakın Arap ülkelerinin yarı-feodal ya da burjuva egemen sınıflarıyla da boğuşmak zorunda kaldı. Arap gericiliği ve burjuvazisinin, Filistin halkının direnişini engelleme, denetim altına alma, bölme, baltalama çabalarını zaman zaman, -"Kara Eylül" ve Tel el-Zaatar örneklerinin de gösterdiği gibi- bastırma ve katliam düzeyine vardırdıkları da biliniyor. Bunun nedenleri kestirilebilir: Bu çilekeş halkın, ne yazık ki tutarlı bir devrimci önderlikten yoksun olarak sürdürdüğü direniş, dünya gericiliğinin son derece önemli bir öğesini oluşturan Siyonist burjuvaziyi olduğu kadar, objektif olarak onun üzerinden başını ABD'nin çektiği dünya kapitalist-emperyalist sistemini ve gene bu sistemin piyonları durumunda bulunan Arap gerici rejimlerini hedef almaktadır. Zafere ulaşabilecek bir Filistin devriminin sadece Ortadoğu'da ve İslam dünyasında değil, tüm emperyalist başkentlerde jeopolitik bir deprem etkisi yaratacağı belli değil mi? Demek oluyor ki, Filistin halkının direnişi, bu halkın bilinç düzeyi ve onun öncü güçlerinin program ve siyasal çizgilerinden bağımsız olarak, şimdiye değin dünyanın gördüğü ve belki de görebileceği en enternasyonalist ve en devrimci "ulusal kurtuluş" savaşımıdır.

İşte Filistin halkının Siyonist işgal ve zulme karşı sürdürdüğü inatçı direnişin Arap ve İslam dünyası başta gelmek üzere, dünyanın pek çok köşesinde haklı olarak yankı bulmasının ve işçilerin, diğer emekçilerin ve ezilen ulusların ve tüm ilerici güçlerin sevgisi ve sempatisiyle kuşatılmış olmasının sırrı da burada yatmaktadır. Çoğu zaman dünya işçi sınıfı ve halklarının ön safında çarpışmış bulunan bu "küçük" halkın, Filistin'i, ayaklanmaları bastırma harekatlarının bir laboratuarı haline getirmiş bulunan sömürgeci ve emperyalist devletlerin ve Siyonist gericiliğin katliam, terör, komplo, provokasyon ve entrikalarına karşı 1920'li yıllardan bu yana son derece zor koşullar altında sürdürdüğü boyuneğmez direnişi, özel olarak Arap dünyasındaki sessizlik, ihanet ve teslimiyete ve genel olarak dünyadaki duyarsızlığa indirilmiş ağır bir şamar olmakla kalmıyor.* O, dünya işçi sınıfı ve halklarına, en zor, elverişsiz ve karmaşık koşullar altında

bile zulme ve sömürüye karşı konabileceği ve konması gerektiği mesajını veriyor ve dolayısıyla onlara özgüven, moral ve cesaret aşılıyor.

Asla liderlerin, savaşçıların ve sıradan insanların öldürülmesi, yaralanması, işkenceye tabi tutulması, dövülmesi ve zindanlara tıkılmasıyla vb. sınırlı olmayan ve günlük yaşamın tümünü ve bütün alanlarını kucaklayan emperyalist destekli Siyonist devlet terörünün asıl hedefi Filistin halkının direniş ruhunu kırmak, onu canından bezdirmek ve yaşadığı topraklardan koparmaktır. Zaten, siyasal renginden bağımsız olarak, terör hiçbir zaman kendi başına bir amaç olmamıştır; devrimci olsun karşı-devrimci olsun terör her zaman belirli bir siyasal partinin ya da çizginin gündemine ve stratejik/ taktiksel hedeflerine tabi olmuştur. Ve Siyonist terörün hedefi de, tüm zorluklara ve ödediği bedellere rağmen yaşadıkları anayurt toprağını terk etmemek için sonuna kadar direnen Filistin işçi ve emekçilerini bezdirmek, teslim almak ve anayurtlarından kaçıp gitmelerini sağlamaktır. Bunun için de Siyonist gericilik Filistin halkını ve onun öncülerini terörle yıldırmaya çalışmakla yetinmemektedir; o, Filistin halkının ekonomisini felç etmekte, zeytinliklerini, tarlalarını ve bahçelerini tahrip etmekte, kent ve köylerinin altyapılarını kullanılamaz hale getirmekte, eğitim ve kültür kurumlarını kapatmakta, kendi ülkelerinde yolculuk etme haklarını ellerinden almakta, kentlerinde, kasabalarında ve hatta köylerinde günlerce ve haftalarca sürebilen sokağa çıkma yasakları uygulamakta, sağlık gereksinimlerinin karşılanmasını engellemekte, evlerini içindeki eşyayla birlikte yıkmakta, taciz ateşiyle korkutmakta, fuhşu, uyuşturucu kullanımını ve İsrail hesabına ajanlığı yaygınlaştırarak dejenerasyonu körüklemekte, tarihsel Filistin'den bu halka bırakılmış olan sınırlı toprağı sayısız kontrol noktaları ve Yahudi yerleşim birimleriyle doldurmakta yani Filistin halkının yaşamını cehenneme çevirmektedir. Ancak Filistin halkı, bu inanılmaz zorluklara rağmen anayurduna ya da ondan geriye kalan topraklara sımsıkı sarılmış ve 1948-49 savaşından bu yana topraklarını terk etmek zorunda bırakılan Filistinlilerin ve onların kız ve oğullarının geri dönüş hakkını, her zaman direnişin temel taleplerinden biri yapagelmiştir.

Karl Marks, başka halkları ezen halkların kendilerinin de özgür olamayacağını, başka halkları ezen halkların ancak kendi kollarındaki zincirlerin sağlamlaşmasına katkıda bulunacaklarını söylemişti. Bugün İsrail toplumunda yaşanan çok yönlü bunalım –gelir dağılımının hızla bozulması, yanıbaşındaki Filistin halkının her gün, her saat çektiği acıları görmezden gelme, militarist kültürün giderek yerleşmesi, siyasal skandallar, Yahudi halkının hümanist geleneklerinin ortadan kalkması, dinsel fanatizm ve gericiliğin güçlenmesi, İsrail toplumundaki farklı sınıflar, katmanlar ve siyasal güçler arasındaki çelişmelerin keskinleşmeye yüz tutması, İsrail devleti projesinin Yahudi kitleleri gözünde çekiciliğini yitirmesine bağlı olarak tersine göç olgusunun ortaya çıkması vb.- Marks'ın sözlerini doğruluyor. Sözün özü, Filistin halkına uygulanan zulme ortak olmak, Yahudi halkının kendisinin aşağılanmasına, dejenerasyonuna ve köleleşmesine de yol açmaktadır ve Siyonist işgal ve saldırganlık sürdüğü sürece de yol açmaya devam edecektir. Yüzlerce yıldır dıştalanmış, ayrımcılığa uğramış, Gettolara hapsedilmiş, pogromlara hedef olmuş ve büyük acılar çekmiş olan Yahudi halkının, Filistin halkının gardiyanı, işkencecisi ve celladı haline getirilmesine izin vermemesini, onlarla omuz omuza Siyonist gericiliğe ve emperyalizme karşı durmasını beklemek, herhalde bütün tutarlı demokratların ve ilerici insanlığın hakkı olsa gerek. Yaşanan tarihsel deneyimin bir çok kez doğruladığı gibi Siyonizm, onların da düşmanıdır.

Filistin-İsrail sorunu, asla sadece iki halkı, hatta sadece Ortadoğu'yu ilgilendiren bir sorun değil. Karşımızda, Ortadoğu'da sürekli bir biçimde savaş kışkırtıcılığı yapmış ve savaşlar çıkarmış olan, geçmişte Güney Afrika'daki apartheid rejiminden devrim sonrası Nikaraguası'nın Kontralarına, Şah Rıza Pehlevi İranı'ndan Afrika'daki sömürgelerini korumak için savaşan Portekiz sömürgecilerine kadar bir dizi gerici ve faşist rejime aktif destek vermiş bulunan, ordusunu, gerektiğinde kullanmakta zerrece kararsızlık göstermeyeceği yüzlerce nükleer füzeyle donatmış olan, dünyanın en büyük silah üretici ve ihracatçılarından biri olan, önüne Ortadoğu'da Nil'den Fırat'a kadar uzanan bir "Büyük İsrail" kurma ve Arap ülkeleri başta gelmek üzere bölge ülkelerini zayıflatma ve bölme stratejik hedefini koymuş bulunan, Diyaspora'daki ilişkileri aracılığıyla emperyalist burjuva medyası üzerinde öteden beri önemli bir denetim oluşturmuş olan, istihbarat örgütlerinin kolları dünyanın pek çok köşesine uzanan ve dünya işçi sınıfı ve halklarının baş düşmanı ABD emperyalizmiyle organik bir ilişki içinde bulunan, Irak'ı hedef alan son saldırı savaşının ve Amerikan neo-faşistlerini İran ve Suriye'ye saldırmaları için başarılı bir biçimde kışkırtmasının da gösterdiği gibi, Washington'un siyasal kararlarını etkileme yetisi artık yeterince gün ışığına çıkmış olan bir devlet, bir İsrail Calut'u bulunuyor. Ve bu güce direnen ve ona karşı "ulusal kurtuluş" savaşımını elindeki taşlar, tüfekler ve diğer basit silahlarla sürdüren Filistin Davut'u. İşte bu eşitsiz savaşta Siyonist işgalcinin ve onun arkasında duran dünya emperyalizminin karşısına dikilmeye cüret eden ve zayıf bedenlerini Ortadoğu ve dünya işçi sınıfı ve halklarının siperi haline getiren Filistinli çocuklar, gençler ve fedayilerle dayanışma, diğer ezilen halklarla dayanışmadan nitelik olarak farklı ve daha üst düzeyde olmak zorunda. Başta Arap ve İslam halkları gelmek üzere, dünya işçi sınıfı ve halkları, Filistin halkının direnişini kendi öz kurtuluş savaşımlarının kopmaz bir parçası olarak algılamak zorundalar. Bu algılama ve bilincin yavaş yavaş da olsa geliştiğini, Filistin halkının 1920'lerden bu yana dökülmekte olan kanının dünyanın bir dizi ülkesindeki halkların bağrında isyan ve devrim çiçeklerinin açmasına katkıda bulunduğunu söyleyebiliriz.

Dünya halklarının onuru olan Filistin halkına selam olsun!

*1980'lerin başlarından, İsrail ordusunu "kendi" topraklarına çekilmek zorunda bıraktığı Mayıs 2000'e kadar görkemli bir direniş sergileyen Güney Lübnan halkı bu kuralı bozan önemli bir istisna oluşturuyor.

KISALTMALAR

ISM: Uluslararası Dayanışma Hareketi

UNRWA: BM Filistinli Mültecilere Yardım Ajansı
IDF: "İsrail Savunma Kuvvetleri" (=İsrail ordusu)
YMCA: Hristyan Delikanlılar Birliği
ICAHD: Ev Yıkmalara Karşı İsrail Komitesi
UPMRC: Filistin Tıbbi Yardım Komiteleri Birliği
PHR: İnsan Hakları Savunucusu Doktorlar
FHKC: Filistin Halk Kurtuluş Cephesi
FDKC: Filistin Demokratik Kurtuluş Cephesi
FKÖ: Filistin Kurtuluş Örgütü
FHKC-GK: Filistin Halk Kurtuluş Cephesi- Genel Komutanlık
ALA: Arap Kurtuluş Ordusu
UNSCOP: BM Filistin Özel Komitesi
JNF: Yahudi Ulusal Fonu
PRCS: Filistin Kızılay Derneği
PGFTU: Filistin Genel Sendikalar Federasyonu
LAW: Filistin İnsan Haklarının ve Çevrenin Korunması Derneği
AIPAC: Amerikan İsrail Kamu İşleri Komitesi
PCATI:İşkenceye Karşı İsrail Kamu Komitesi
SLA: Güney Lübnan Ordusu
CPT: Hristyan Barış Ekipleri
ZOA: Amerika Siyonist Örgütü
ZOB: Yahudi Savaşçıları Örgütü
GSS: (İsrail) Genel Güvenlik Dairesi
FKC: Filistin Kurtuluş Cephesi
FKP: Filistin Komünist Partisi

TANIKLIKLAR

Filistin/ Tarih unutulabilir mi?

Nefti ölüm
Uğur Kökden,

Milliyet Sanat Dergisi, Sayı: 191, 1 Mayıs 1988

İşitiyor musunuz?

Bu ses ne?

Nereden geliyor?.. Hangi zamanların çığlığı bu?.. Uzakta mı?.. Yeterince yakın mı? Yüzümüze vuran sıcak soluk hangi kutsal toprakların bağrından fışkırıyor böyle?.. Utanç içinde başımızı eğelim. Lut Gölü ufkundan yükselmiş yüzyılların iniltisi, seni kim duyuyor?

Şu son yaşananlar – elbet, ne ilk ne son! – sınırların, duvarların ve önyargıların ötesinde uzanan Ortadoğu'da tarihsel bir kayşa. Dengelerde patlak vermiş siyasal çöküntü, suları daha tuzlu yeni bir Lut Gölü yaratabilir. Özgür kalan yüksek basınç, sağgörüsüzlük, ne sınır tanıyor ne mantık! Geçmiş ve tarih bilmiyor.

Titreşen sıcak havada çölün kokusu, suya ve kana duyarlık bir arada. Bölgede su uğruna dökülen kan, nice yüzden hep ıslak kalmış. Kurumuyor hiç. Dün su olmuştu anlaşmazlıkların konusu, şimdi onun yerini neft aldı. Günün açık zulmü, bu kez nefti bir alınyazısından kaynaklanıyor. Ortadoğu'nun insanı kül öksüzü sanki. Piramitlerden, Mısırlı kölelerden bu yana sanılır ki değişen bir şey yok!..

Oysa kutsal toprakların belleği, o hep çok güçlü. Hiç unutmadığı gibi, hiç de bağışlamıyor. Hırslar ve siyasetler ne denli salmastraya dönüşse de, gün gelecek çözülecek dengeler.

Bu toprakların baskın özelliği, her ölçüsüz hırsı bilgece cezalandırması. Kerbela'da dökülen kan yüzyıllar sonra tarihin en uzun Sünni- Şii savaşına maya oldu. Yarın yeniden gündeme gelebilir unutulmuş su sorunu. Belki şimdi geldi de, yeterince haberimiz yok.

Ne istiyor İsrailoğulları? Şunun şurası apaçık ki, vefayı bir yanı itmekten korkmadı onlar. "Ne kendileri, ne kardeş çocuklarına karşı, ne de tarihe vefa besliyorlar. Bencillikleri kaç bin yıllık acılarının bile önüne geçti. Ama eskiyi daha unutmamış olanlar var bilgeler arasında. Tek yönlü bu çıkarcı tavırlar geçmişte nice ırkçı tepkinin altyapısını hazırlamamış mıydı? O bencil duygu tortusu yüzyılların sürekli kararttığı soylu bir gümüş alınlık gibi, bu kez Davud askerlerinin kimlik künyesini oluşturuyor.

Bir zamanlar bir yerde ne demişti D. H Lawrence: " Traji-komiktir, insan . Onun doymak bilmez **her şey** olma isteği, kendisi **de** olabileceğini unutturuyor ona. Her şey olmak, her şey olmak! İnsanlık tarihi, insandaki bu özlemin tarihinden başka nedir?"

Evet, insan bir avcı: **Uomo e cacciatore**! Doğru! O halde kendine göz kulak olmak "av" a düşüyor, bu hesaba göre. İnsana. Filistinli yurtsuzlara, sözgelimi. Ne var ki, nice tanrılar görmüş-yaşamış bu kutsal topraklarda, çok çabuk İsrailoğlu kendisini **Kral-Tanrı**'lık katına yükseltti. Öyle ki, önce **kendisi** olmayı bile denemeden. Kendi arasında çıkan sağduyulu uyarılara bile kulak asmaksızın.

Nedir niyeti?

İsrail, "ortaçağ"ını XX. Yüzyıla mı taşımak istiyor acaba? Üstelik yüzyılın sonuncu on yılına?..

İyi beslenmiş genç İsraillilerin tekmeleri altında boğulan hakkın sesi, hırpalanan sinirler, et kırık kemikler, başka nasıl tanımlanabilir? Ağır öğle güneşinde Kubbetüssahra'nın altın kubbesi tarazlanırken, gölgelerde tartaklanan, aranan, kurşunlanan insanlar. Cami imamı.

O kubbenin altında bile, barıştan artakalmış bir ses yok. Hoşgörüye saygı tanınmıyor.

Sanki yeryuvarlağı bilincinde, tıpkı gökyüzü deliği gibi bir boşluk belirdi. Unutuyoruz ya da susuyoruz. Çağın duyarsızlığı mı, gezgin bir ırkın umarsız doyumsuzluğu mu şu olup bitenler? Ne yanındakiler (Arap ulusu) ne uzaktakiler (İsa'dan bu yana suçluluk duygusundan kendini bir türlü arındıramayan Batı), belirleyici ve adil bir tepkisel duyarlığa sahip! Yönetimler halklara, ırklar ırkdaşlarına, sömürgeci sömürge topraklarına sürekli ihanet içinde. Hayınlığın alaca safran rengi, Ortadoğu'yu kuşatmış Çepeçevre. Gözgözü görmez bir sis içinde.

Batı Şeria, Kudüs ve Gazze ölülerini, Halepçe sokaklarında kimyasal acılarla yaşamlarından olmuş çocuklardan ayıran ne? İnadiye ve Duceyde kasabalarına sağnak sağnak inen Kürt Hiroşiması'ndan?

Kırılan kemiğin çıtırtısı, gerçekte duyarsız utancın siyah fotoğrafı. Kutsal toprakların kuytularında olduğu ölçüde her uygar insanın oturma salonunda da aynı anda işlenen tanıklı, dekorlu cinayetler. Yemek saatleri çerçevesinde bir bakıma yumuşatılmış. Ama her gün artarak yineleniyor. **Sıradan Siyonizm**'in bağışlanmış, izin verilmiş örnekleri.

İsrail Ordusu'nun silahsız Filistinlilere karşı, onların gözlerine baka baka giriştiği soğukkanlı terör, sistemli bir toplukıyım politikasından daha vahşi bir karakter taşıyor. Genç askerler yalnız taş, tekme sopa kullanmıyor; sanki bileylenmiş bir kinle, nerdeyse somut, canlı, kişisel bir düşmanlıkla saldırıyorlar, diz çöktürülmüş elleri bağlı hedefe. Boşanmış bir öfke zembereğinin birikmiş enerjisiyle vuruyor, vuruyorlar. Böylesi bir boşalmada erkeklik gücü gösterilerine eş doyumlar bulabilirler.

İşgal edilmiş topraklarda, açıkça, cellatla kurban arasında başka türlü, yabansı ve yadsınamayacak bir ilişki var. Doğrudan, birebir.

Yıllar geçince ya da şimdi, Davud Devleti'nin çağdaş kurşun askerleri, "Suçsuzum, böyle emir almıştım" diyebilir mi? Bir zamanlar, kahverengi ve kara gömlekli saldırı mangaları bunu söyledi. Ancak, geçerli sayılmadı; bunu en iyi Yahudiler anımsayacak.

O halde, yalnız bir "kızıl hatıra" mı kalıyor o kanlı taş seslerinden?

Ama taşla kırılan kemiğin çatırtısı, o ses, unutulabilir mi? Vuranlar unutabilecekler mi? Bu sesi, çöl yıldızları ve sayısız kum tanesi, ertelenemez büyük hesaplaşma gününe dek koruyup saklayacaklar.

İki savaş arası Faşizmi, dayatmacı siyasetler sonucu kime sömürgelerin el değiştirmesinden doğmuştu. Ama yayılmacı doymaz iştihanın isimsiz kurbanları ne ırk, ne din ve ulustan milyonlarca insan oldu sonunda. Tüm dünya demokratları, sonra Yahudiler. Sayısız ulus ve aynı zamanda Almanlar.

Ne var ki, yarım yüzyıl öncenin suçsuz Yahudileri, şimdi ırkdaşlarının cellatlığı önünde bir kez daha can veriyor. Bu durum, çifte haksızlık: İlkin ölmüş Yahudileri haksızlık! Sonra yurtsuz Filistinli kuşaklara haksızlık! Her gün onlarca sayıda öldürülen genç, çocuk, kadın Filistinlilere...

Bu arada ikinci kez yanılan Batı' ya ne demeli? İlkinde toplama kamplarından habersiz görünmüş, uzun süre onları yadsımıştı. Şimdi de Filistin kıyımına karşı duyarsız. Hareketsiz. Çok incelikli, çok katlı anlamlar taşıyan bir susuş bu.

Nedense bir türlü düşünce serüvenciliğine yükselemedi . Ortadoğu' da İsrailoğulları. Buna karşılık kusursuz bir cinayet sendikası, modern Yahudi devleti. Çoktan geride kalmış bir büyüklük, esti geçmişi, eğer kendini yenilemezse. Geçmişte kalan parıltıya karşın çökme sırası bir kez daha yine onlarda.

Tarih unutulabilir mi?

"İşkencenin en kötüsünü Yahudilere yükleyen Firavun Hanedanı? O dönemde İsrail'in oğulları öldürülüyor, ancak kızları yaşıyordu. Sonra dünün dünde kalmış görünen sözü: "Bizim, Calut'a ve ordusuna karşı duracak gücümüz, enerjimiz yoktur" diyorlardı peygamberleri Davud'a. Gerçi arkadaki destekleri saymazsak, bugün de yok güçleri.

Ya Roma çağı? Kudüs'ün baştan aşağı yıkıldığı Hedodes Tapınağı'nın ve kutsal yapıların yerinde Jüpiter Sunağı'nın yükseldiği yıllar? Pompeius' un aman bilmez askerleri? Yeni kente Yahudilerin girmesinin yasak edildiği kara günler? Ama bugün kendi yurtlarından ve işlerinden kapı dışarı edilen Filistinliler. Umutsuzluğa karşı umutsuzca savaşan yeni akıncı ruh, şimdi Filistinliler. İlk Hıristiyanlar gibi yoksul ama, kararlı, direşken...

Bir bakıma eski geçmişten çıkarılacak Roma dersini unutmuşa benzemiyor siyonist politika. Güçlü Roma' ya karı çıkmak yerine, onunla birlikte adım atmayı yeğliyor artık. Tıpkı Scola'nın **Balo**'sundaki işbirlikçi çiftin yarım kalmış eşitsiz dansı gibi. Ama şimdi, yani Roma'nın ücretli askeri kimliğini taşıyor. Başkasına güvenerek yaşamakta. Yalnız "öyle bir gün gelir ki, hiç kimse hiç kimse adına bir şey ödeyemez."

Bu kez zamanımızın Calut'u iki güçlü ikiz devden oluşmuş. Batılı Golliath ve sarı Japon Samurayı. Petrolle ışıyan modern Alaeddin Lambası'nın çifte devleri. Kurşuna, tanka karşı sapan taşı. Öte yandan, Hak'kın temsilcisi Davud ise, çocuk Filistinliler...

Biri ötekinin kan yağısı. Öldürülen her Filistinlinin kanı İsrail devlet politikasının boynuna. Böyle giderse Avrupa'nın ağır bir haç gibi taşıdığı suçluluk duygusunu bundan böyle İsrail yüklenecek. O zaman Ağlama Duvarı olarak Herodes Suru'nun kalıntıları da yeterli olmayacak belki suçluluğun taşan gözyaşları önünde.

İntifada Kendi Düzenini Yaratıyor

Mahkemesiz Polissiz Toplum
2000'e Doğru, Sayı: 51, 10 Aralık 1989

Son 30 gün Filistinliler açısından önemli kilometre taşları: 15 Kasım, Filistin Devleti'nin kuruluşunun 1. yıldönümüydü. 29 Kasım, Uluslararası Filistinlilerle Dayanışma Günü'ydü. 9 Aralık ise, bir halkın ayağa kalkışının, Filistin İntifadası'nın 3. yılına girişinin ilk günü. Bu aşamalarda Filistin halkı kendine özgü direniş yöntemleri geliştirdi, insan soyunun çok ileri aşamalarındaki ülküsünü ifade eden sivil toplumu, doğrudan demokrasinin ilk örneklerini yarattı. Örneğin, Beyt Sahur'da işgalci İsrail'e vergi ödememekte ısrar etti ve tüm baskılara karşı başarı kazandı. Gazze kentinde ise, mahkemesiz polissiz bir yaşam biçimi yarattı. Bölgeyi gezip gören ve olayları yorumlayan ***El Mecelle*** *dergisi muhabiri Nedim Nasır ile Batı Şeria'daki son direnişi yorumlayan* ***El Yom El Sabiu*** *dergisinin ilgili bölümlerini özetliyoruz.*

Burası Gazze. Gecenin sessizliğini İsrail devriyelerinin sesleriyle kurşun vızıltıları bozuyor. Köşe kapmaca oynanıyor Filistinli direnişçilerle askerler arasında. Ve bir Filistinli gencin gölge gibi daldığı evdeki dul anne, bulabildiği kabağı kaynatarak, aç çocuklarına vermeye çalışıyor. Elinde şeker ve tuz torbasıyla bekleyen genç soruyor: "Bir şeye ihtiyacınız var mı?" Dul kadın: "Nedir o?" Genç: "Şeker ve tuz." Kadın, "Benim biraz var. Başkasına verin onu."

Bir yıldan beri Gazze'de ne mahkeme var ne de polis. Buna rağmen Filistinliler arasındaki genel huzur, düzen ve asayişte gözle görülür bir düzelme var. Eskiden günde ortalama 15-20 trafik kazası olurken, bugün böyle bir olaya rastlanmıyor artık. İnsanlar birbirlerine tahammül ediyor ve sorunlarını karşılıklı çözüyorlar. Aracı ya da yasal bir yere başvuru yok. Örneğin arabasıyla bir çocuğu ezen bir şoför, çocuğun ailesine gidip kendisinin cezalandırılmasını istedi. Ama baba, şoförü bağışladı. Gene hırsızlık ve gasp olayları tümüyle ortadan kalktı. Yaygın olan uyuşturucu kullanımı yok denecek kadar azaldı. Bireysel ya da grupsal halk mahkemeleri ortaya çıktı. Sorunlar belirli siyasi ya da İslami kurallara göre değerlendirilip, sokakta, evde ya da belli bir yerde ayaküstü pratik kararlarla çözülüyor. Herkes hakkına razı oluyor. Toplumsal yargının adaletine boyun eğiyor.

Buna karşılık Gazze'deki uyuşturucu kullanımını İsrail ajanları teşvik ediyor. Dağıtımını istihbarat örgütlüyor. Gene MOSSAD, Lübnan'dan uyuşturucu maddelerin getirilmesine aracılık yapıyor. Filistinli işçilerin paralarını çekmek için, İsrail köylerinde "fuhuşevleri" açıyor. Bazı dul-yetim Filistinli kadınları ağına düşürüp fuhuşa zorluyor. Direnenleri siyasi tutuklu olarak kamplara sevkediyor. 12-13 yaşlarındaki tüm çocukları topluyor. Ama bunlara rağmen intifada İsrail askerlerine meydan okuyor, direniyor, işgalcileri çıldırtacak gece eylemleri yapıyor.

İşgal altındaki Batı Şeria'nın Beyt Sahur kentinde 11 Ekim'de vergi ödememe eylemi başladı. İsrail Savunma Bakanı İzak Rabin "Halk isyanına meydan vermeyiz. Neye mal olursa olsun Beyt Sahur halkına acı bir ders veririz" dedi. Gerçekten de kenti tam bir kuşatma altına aldı. Halk aç susuz kaldı. Dünyayla ilişkileri tümüyle koptu. Yabancı diplomatların bile kente girişi yasaklandı. Bu süre boyunca işgalci askerler istedikleri mallara el koydular, istediklerini sürgün edip gözaltına aldılar. Çalıp çırptılar. Şimdiye kadar talan edilen mal miktarı 5 milyon dolar. Bu küçük kasabada 150 kadar otomobile el kondu. Ama direniş sürdü. Ve hükümet 41 gün sonra kuşatmayı kaldırdı. Beyt Sahur halkı yeni geliştirdiği mücadele yönteminde örnek ve öncü bir tutum almış, kazanmıştı. Direniş yeni bir boyut kazanmıştı böylece. İsrail basını da gerçeği görerek şöyle yazdı: "İsrail'in zafer iddiası sadece bir kuruntu. Oysa Beyt Sahur direnişi gerçek bir zafer. Filistin intifadasına yeni bir ivme ve uluslararası bir boyut kazandırdı.."

Sığınakta Katliam; Görgü Tanığı

Robert Fisk, 19 Nisan 1996

Kana-Güney Lübnan: İsrail mermilerinin 18 Nisan 1996'da BM karargahına sığınmış olan ve büyük çoğunluğu kadın ve çocuklardan oluşan 102 kişiyi öldürdüğü yer

Kana, Güney Lübnan – Bu bir katliamdı. Sabra ve Şatila'dan bu yana, masum insanların böylesine kıyıma uğratıldığını görmemiştim. Elleri, kolları ve bacakları yerinde olmayan, kafaları kopmuş ya da bağırsakları dökülmüş Lübnanlı mülteci kadınlar, çocuklar ve erkekler öbekler halinde yatıyorlardı. Sayıları yüzün hayli üzerindeydi. Bir yerde kafası kopmuş bir bebek yatıyordu. Dünyanın koruması altında güvende olduklarını sandıkları BM sığınağında yatarlarken İsrail mermileri bir orak gibi biçmişti onları. Srebrenika'daki Müslümanlar gibi, Kana'daki Müslümanlar da yanılmışlardı.

BM'in Fiji taburunun yanan karargah binasının önünde bir kız çocuğu kucağında bir ceset, gözleri kendisine bakan gri saçlı bir adam cesedi tutuyordu; kız cesedi kollarında sağa sola sallarken ağıt yakıyor ve ağlıyor ve aynı sözcükleri yineleyerek haykırıyordu: "Baba, babam benim." Bir cesetler denizinin ortasında ayakta duran Fijili bir BM askeri tek sözcük söylemeksizin başı kopmuş bir çocuğun cesedini tutuyordu havaya kaldırdığı ellerinde.

Öfkesinden titreyen bir BM askeri, "İsrailliler bize, bölgeyi top ateşine tutmayacaklarını ancak şimdi söylediler. Onlara teşekkür mü etmemiz gerekiyor?" dedi. Tutuşmuş olan bir binanın içinde -Fiji BM karargahının konferans odası- bir ceset yığını yanıyordu. Alevler içindeki çatı cesetlerin üzerine düşmüş ve onları gözlerimin önünde tutuşturmuştu. Cesetlere doğru yürümeye kalktığımda kopmuş bir insan eline basarak dengemi yitirdim...

İsrail bu 10 gün süren korkunç saldırısı sırasında, sivilleri öyle saygısız, öyle vahşi bir biçimde -dün gece itibariyle 206 kişi- katletti ki, hiçbir Lübnanlı bu katliamı unutmayacaktır. Cumartesi günü saldırıya uğrayan ambülans, ondan bir gün önce Yohmor'da öldürülen kızkardeşler, dört gün önce İsrail'in füze

saldırısında kafası kopan 2 yaşındaki kız. Ve dün erken saatlerde İsrailliler -en genci dört günlük bir bebek olan- 12 kişilik bir aileyi katlettiler; İsrail helikopter pilotları onların evini füzelerle bombalamıştı.

Ondan kısa bir süre sonra, üç İsrail jet uçağı benim de içinde bulunduğum BM konvoyunun sadece 250 metre ilerisine bombalarını bıraktıklarında, hedef alınan evin parçaları gözlerimin önünde 10 metre yükseğe fırladı. Dün gece, Kana katliamını *Independent*'a bildirmek için Beyrut'a dönerken iki İsrail gambotunun Sayda kentinin kuzeyindeki ırmağı aşan köprünün üzerinde bulunan sivil araçlara ateş açtığını gördüm.

Lübnan'a giren her yabancı ordu başarısızlığa uğramıştır. 1982'de İsrail'in bağlaşığı olan milislerin Sabra ve Şatila'da Filistinlileri katletmesi, İsrail işgalinin yenilgisini belirledi. Şimdi İsrailliler Kana'da, Lübnanlıların inancına göre İsa'nın suyu şaraba dönüştürdüğü bu pejmürde küçük dağ kasabasında ellerini bir kez daha kan banyosuyla lekelediler.

İsrail Başbakanı Şimon Peres şimdi artık bu savaşı sona erdirmek istiyor olabilir. Fakat, Hizbullah'ın buna izin vermemesi olasılığı büyük. İsrail bir kez daha Lübnan batağına battı. Öte yandan, Arap dünyası da dünün korkunç sahnelerini unutmayacaktır.

Ne yazık ki, İsrail'in öğüdüne uyarak evlerini terkeden Güney Lübnan'ın dağ köylerinin Şii Müslümanlarının sığındığı ve top mermilerinin tahrip ettiği BM binası restoranının duvarlarından çok sayıda mültecinin kanı abartmasız, su gibi akıyordu. Fiji ve Fransız askerleri -kollarını sımsıkı birbirlerinin vücutlarına dolamış- bir grup ölüyü daha kaldırıp battaniyelere yerleştirdiler.

Bir Fransız BM askeri, içine insanların ayaklarını, parmaklarını ve kol parçalarını attığı bir çuvalı açarken kendi kendine sövüp duruyordu.

Bu dehşet verici yerde yürürken birden çok sayıda insanın BM bina topluluğuna girdiğini gördüm. Sur'dan çılgına dönmüş konvoylar halinde buraya gelen bu insanlar annelerinin, oğullarının ve kızlarının parçalanmış cesetlerinin üzerindeki battaniyeleri çekmeye, "Allahü Ekber" çığlıkları atmaya ve BM askerlerini tehdit etmeye başlamışlardı.

Bir anda bizler BM askerleri ve gazeteciler olmaktan çıkmış, Batılılar, İsrail'in bağlaşıkları ve onların nefret ve hıncının hedefi haline gelmiştik. Yüzü öfkeden kararmış kara sakallı biri ateş saçan gözleriyle bana baktı. "Siz Amerikalısınız" diye haykırdı bize doğru. "Amerikalılar köpek. Bunu siz yaptınız. Amerikalılar köpek."

Başkan Bill Clinton, "terörizme" karşı savaşında İsrail'le omuz omuza durmuştu ve Lübnanlılar bu acılı anlarında bunu unutmamışlardı. İsrail'in üzüntülerini resmen ifade etmesi ise, yaraya tuz basmaktan farksız bir sonuç yaratmıştı. Yaşlı bir adam, "Kendimi bir bomba haline getirmek ve İsraillilerin arasında havaya uçurmak istiyorum" diyordu.

İsraillilerin, Lübnanlı sivilleri öldürmelerinin hesabını vereceklerini sürekli olarak yineleyen Hizbullah'a gelince, onun yanıtının uzun süre gecikmeyeceğini söyleyebiliriz. Gazap Üzümleri Operasyonu, adına fazlasıyla layık bir operasyon haline gelebilir.

Halit Meşal'i Öldürme Girişiminin Gerçek Anlamı

Dr. İsrail Şahak, *Washington Report on Middle East Affairs*, Ocak-Şubat 1998

Sir Arthur Conan Doyle, öykülerinde Sherlock Holmes'a çoğu kez, "önemli olan" cinayetin işlendiği gece "köpeğin havlamamış olmasıdır" dedirtir. Aynı şekilde, medyada çok geniş bir tarzda işlenmesine rağmen Halit Meşal olayında* gerçek sorunlar ve doğru sorular kasıtlı olarak görmezden gelinmiştir. Onun yerine olay, (İsrail Başbakanı Binyamin- G. A.) Netanyahu'yu iktidardan düşürmek için yeni bir fırsat olarak kullanılmıştır. Bu girişimin ters tepmesinin onun popülaritesini arttırması ise ironiktir.

İsrail'in, aşağı yukarı kuruluşundan bu yana, istihbarat örgütlerinden biri olan MOSSAD'ı kendi amaçları doğrultusunda, cinayet de içinde olmak üzere şiddet ve terör uygulamak için kullanan terörist bir devlet olmuş olduğu gerçeği biliniyor. İsrail terörizmi kendini, örneğin Lübnan'da, çok sayıda insanın bombardımanda yaşamlarını yitirecekleri tehdidiyle sadece bir gün öncesinden haber verilerek evlerini terk etmek zorunda bırakıldıkları "Hesap Verme" ve "Gazap Üzümleri" operasyonlarında gösterdi. Böylesi devlet terörizmi, tekil bireylerin öldürülmesinden daha da kötüdür.

Ama aslında, bütün İsrail hükümetleri terörist eylemler gerçekleştirmişlerdir ve bütün Siyonist partiler ilke olarak böylesi eylemleri desteklerler. Somutlaştırmak gerekirse, başbakan olduğu dönemde Şimon Peres, sözümona bütünüyle Filistin Otoritesinin kontrolü altında bulunan A Mıntıkasında Yahya Ayaş'ın öldürülmesini buyurmuştu; ki, HAMAS'a göre bu eylem, Şubat-Mart 1996 döneminin misilleme amaçlı intihar bombalamalarını tetikledi. (Her ne kadar HAMAS'ın bu açıklamasının doğruluğu kuşkuluysa da, bu bombalamaların Mayıs 1996 seçimlerinde Binyamin Netanyahu'nun zayıf bir çoğunluk kazanarak Peres'i yenmesine katkıda bulunduğu tartışma götürmez.)

Bir kaç ay önce İzak Rabin, Filistin İslami Cihat örgütünün lideri Fethi Şikaki'nin Malta'da bulunduğu sırada öldürülmesini buyurdu. Amman'daki cinayet girişimi bağlamında, ne İsrail muhalefet partilerinin, ne de İsrail medyasının değindiği daha başka terörizm eylemlerinden de söz edilebilir.

Genel olarak devlet terörizmi konusunu ele almayı ve özel olarak İsrail'in sık sık terör eylemlerine başvuruyor olmasını tümden reddetme tutumu, Netanyahu'nun İsrail'deki ve ABD'ndeki Yahudi eleştirmenlerini, Amman'daki cinayet girişiminin bu zaman diliminde oluvermesinin "akıllıca" olup olmadığı ve bu girişimin başarısızlığından ötürü kimin suçlanması gerektiği türünden tümüyle pragmatik

sorunlar üzerinde yoğunlaşmak zorunda bırakmıştır. Ama işin aslına bakılırsa, MOSSAD'ın geçmişteki başarısızlık sicili hayli kabarıktır.

İki örnek üzerinde duralım. 1972'de Norveç'te meydana gelen "Lillehammer" olayında, bir MOSSAD timi, hedeflenen Filistinli kurban yerine Faslı bir garsonu öldürdü ve timin mensupları üstüne üstlük yakalanarak başarısızlıklarını ikiye katladılar. Tim mensuplarının bir kısmı da, tıpkı Amman'daki başarısız Meşal olayında olduğu gibi Oslo'daki İsrail elçiliğine sığındılar.

İkinci örnek ise 1950'lerin ilk yarısından: O sırada MOSSAD'dan ziyade askeri istihbaratın yönettiği Mısır'daki İsrail ajanları, İngiltere'nin Süveyş Kanalı Bölgesi'nden çekilme kararını yeniden gözden geçirmesini sağlamak için (içlerinde tiyatrolar ve Kahire ve İskenderiye'deki ABD diplomatik misyonlarının da bulunduğu) değişik kamu binalarına yangın bombaları yerleştirmişlerdi. Suç olmanın da ötesinde aptalca olan ve katılanların tümünün yakalandığı bu girişim tam bir fiyaskoyla sonuçlanacaktı.

Bu iki terörizm eylemi de İşçi Partisi hükümetlerinin buyruğu üzerine gerçekleştirilmişti. Bu nedenle, Netanyahu'nun destekçileri rahatlıkla, İşçi Partisi hükümetlerinin düzenlediği terörizm eylemleri başarısızlığa uğrarken Likud ve genel olarak sağ kanat hükümetlerinin "sorumlu davrandıkları" -yani onların İsrail'in başarısızlıklarından siyasal kazanç sağlamaya çalışmadıkları (ya da bu konuda ölçülü davrandıkları), ama "sol"un böyle yurtsever bir tarzda davranmadığı olgusuna işaret edebiliyorlardı.

Her halükarda Netanyahu eleştirmenleri de, "işleri en iyi biz yürütürüz" yollu hatalı inanışı en bayağı bir tarzda sergileyen aynı çürümekte olan kliğin bir parçası oldukları ve bu kibirli tutumu Avrupalı Eşkenazilerle Doğulu Sefardik Yahudiler arasındaki süregelen uçurumla ilişkilendirmek kolay olduğu için Netanyahu'ya yöneltilen yoğun eleştiri, "solcu" muhaliflerinin genel olarak İsrail toplumunun algılamalarına ne denli yabancılaşmış olduklarını açığa vuran Netanyahu-yanlısı bir tepkiye yol açtı.

Benim düşünceme göre başarısızlık, esas olarak MOSSAD ve onun (seçimlerden bir kaç hafta önce Peres'in kuşkulu bir tarzda atadığı) şefi Dani Yatom'un sorumlu olduğu ikincil bir sorun. Hatta, başarısızlığın ortaya çıkmasından sonra Netanyahu epey ustaca davrandı. Her halükarda, özellikle "yüzergezer seçmenler" arasında onun desteği artmış bulunuyor. Öndegelen yorumcular, seçimlerin bugün yapılması halinde Netanyahu'nun yeniden seçileceği görüşündeler, ki ben de bu görüşe katılıyorum.

İsrail'in Ürdün'le ilişkilerine gelince, nasıl MOSSAD'ın İngiltere ve Norveç'de cinayetlere karışması, bu ülkelerle ilişkilerine ciddi bir hasar vermediyse, Ürdün'le ilişkiler de aşağı yukarı eski düzeyinde sürecektir. İbranice basının anlatımıyla, "yabancı kaynaklardan edinilen bilgilere göre" Ürdün, MOSSAD'ın Amman'ın merkezinde büyük bir birim kurmasına izin vermiştir. Bana sorarsanız bu, iki ülke arasında (Ekim 1994'de- G. A.) barış anlaşmasının imzalanmasından çok daha önce gerçekleşmiştir. Bu Ürdün'ün ya da daha uygun bir deyimle Haşimi rejiminin, kendine özgü nedenlerden ötürü İsrail istihbaratıyla "birlikte iş tutması" için çok önemli gerekçeleri olduğunun yeterli kanıtıdır.

Bu arada, sonunda Kral Hüseyin'le bir anlaşmaya varmayı başaran bakanın Ariel Şaron olduğunu ve bu başarının Şaron'un İsrail içinde gücünün büyük ölçüde artmasını sağladığını eklemeliyim. Belki gelecekte, görünüşü kurtarmaya daha fazla özen gösterilecektir. (Ürdün'deki– G. A.) büyük MOSSAD birimi

çalışmalarını, şimdi olduğundan daha az göze batar bir yerden sürdürebilir; ama kamuya ne söylenirse söylensin benim, İsrail ile Ürdün arasındaki anlaşmanın aynen devam edeceğinden zerrece kuşkum yok.

*Kanada pasaportu taşıyan MOSSAD ajanları 25 Eylül 1997'de Amman'da, HAMAS'ın liderlerinden Halit Meşal'a karşı güpegündüz başarısız bir suikast girişiminde bulundular. Kulağına bir alet aracıyla zehir püskürtülmek suretiyle öldürülmek istenen Meşal ancak hastanede yoğun bakıma alındıktan ve özel bir tedavi gördükten sonra kurtulabildi. Suikast eylemine katılan turist kılığındaki MOSSAD ajanları, eylemlerinin ardından bir süre kovalandıktan sonra Meşal'in koruma görevlileri ve Ürdün polisi tarafından yakalandılar. İsrail Başbakanı Netanyahu ile Ürdün Veliaht Prensi Hasan arasında yapılan pazarlıklardan sonra İsrail, tutuklanan MOSSAD ajanlarını geri alacak, buna karşılık da HAMAS'ın İsrail'de tutuklu bulunan manevi lideri Şeyh Ahmet Yasin'i serbest bırakacaktı. (G. A.)

İsrail'in Bir Sonraki Adımı: Bir İsrail Askerinin Güncesi (parça)
James Ron
Boston Globe, 25 Mayıs 2000*

Pek çok kişi, İsrail'in Lübnan'dan çekilmesinin sorunlu sınır bölgesine barış getireceğini umuyor. Fakat son 32 yıl boyunca İsrail'in Lübnan'da yol açtığı yıkım açıkça kabul edilmediği sürece, Lübnanlıların bir bölümü bizi bağışlamayacak ve olanları unutmayacaklar. Gerillalar, İsrail'in kuzeyine roketlerini fırlatmaya devam edecek, bu da misillemelere ve yeni çatışmalara yol açacak. Çatışmalar, ancak uluslararası toplumun İsrail'i yaptıklarını kabul etmeye ve Lübnanlı kurbanlarına tazminat ödemeye zorlaması halinde sona erecektir. Ben ilk adımı atacak ve kendi suçlarım için özür dileyeceğim.

Lübnan'da ilk katıldığım baskın 1986 yılındaydı. 19 yaşında bir İsrailli acemi asker olduğum o zaman, benim mensubu olduğum paraşütçü müfrezesi, ismini anımsayamadığım bir köye gönderilmişti. Ben, iki Lübnanlı milisle onları denetleyen kişinin güvenliğini sağlamakla görevliydim. Bir evin kapısını kırdık, aileyi bir kenara iteledik ve oradaki ortayaşlı bir adamı çekip dışarı çıkardık. Gözlerini bağladıktan ve ellerini de arkadan bağladıktan sonra, onu sakin bir sokağa götürdük; ona zorla diz çöktürdükten sonra kafasına bir silah dayadık ve konuşmaması halinde kendisini öldüreceğimizi söylemek suretiyle onu tehdit ettik. O sırada bir BM barış görevlisi gözüktü ve olayı kapattı; ama bunun ardı gelecekti.

Ertesi gün 10 yaşında bir Lübnan'lı oğlana sahte infaz uygulaması yaptık. Ailesini zorla mutfağa tıktıktan sonra çocuğu yakındaki bir meyva bahçesine sürükledik. Benim teğmenim çocuğun yüzünü yerdeki çamura bastırırken ben de tüfeğimi onun kafasına dayadım.

Subayın bir kurşunla kafasını parçalayacağı yolundaki tehdidine yanıt vermeyen çocuk, kendisini üç katlı evlerinin çatısından aşağı atmakla tehdit etmemizden sonra da sessizliğini bozmadı.

Ben, kısa bir süre önce bir başka birlikten buraya gönderilmiştim ve benim müfreze arkadaşlarım bu uygulamalar konusunda daha şerbetliydiler. Onları, kapıları patlayıcı maddelerle havaya uçururken, un çuvallarını kirli zemine boşaltırken, kap kacağı ortalığa saçarken, tabakları kırarken, çekmeceleri tüfekleriyle karıştırırken gözlüyor ve onlardan öğreniyordum. Gerillaların varlığının izini bulmak için günler boyu köyün altını üstüne getirdik. 24 saatlik sokağa çıkma yasağı uygulamasına uymalarını buyurduğumuz yaşlılar, kadınlar ve genç köylüler, evlerine hapsedilmişlerdi. Erkekleri köyün meydanına toplamış, gözlerini bağlamış ve sorgulama için alıp götürmüştük. Bir başka asker ve ben (bu davranışlara ilişkin- G. A.) kuşkularımızı dile getirdiğimizde, müfreze arkadaşlarımız tarafından alaya alınmıştık. Ne var ki, çoğu zaman, eziyet verdiğimiz köylüler üzerinde çok az kafa yorardık.

Rastgele vahşet uygulaması, sadece düşük gelirli erlerle sınırlı değildi. Bir istihbarat subayının oğlu olan Omri, kapı aralıklarından bize bakan köylülere ateş açmaktan zevk alırdı. Liberal bir parlamenterin oğlu olan Rafi, yaşlı bir adamın suratına bir bardak dolusu sıcak çay fırlatmıştı. Askerlerin bir çoğu kibbutzlardan gelmeyken bazıları orta sınıf kökenliydi; teğmenimiz ise sofu bir kişiydi. Biz, İsrail ordusunun en seçkin ve disiplinli birliklerinden biriydik.

Kendilerine eziyet verdiğimiz köylüler üzerinde çok az kafa yorardık.

Benim deneyimim, uzun süreden beri devam edegelen çatışmanın küçük bir parçasıydı. 1947-49 savaşında 750,000'den fazla Filistinli evlerini yeni İsrail devleti yararına yitirdi ve çoğu Lübnan'a kaçmak zorunda kaldı. 1960'ların sonlarında Filistinli gerillalar, Lübnan'dan İsrail'e akınlar düzenlemeye başladılar ve bu da sert misillemelere yol açtı.

Ürdün'deki ana üslerinin 1971'de yıkılmasının ardından, Lübnan gerilla aktivitesinin merkezi haline geldi. 1967 ile Temmuz 1982 yılları arasında Filistinlilerin saldırılarında 332 İsrailli öldürüldü. Buna karşılık İsrail, 5,000 ila 6,000 Lübnanlı ve Filistinli öldürdü. Bu çatışmalar, 15 yıl süren ve 75,000 ila 120,000 cana mal olan Lübnan iç savaşını tetikledi.

1970'lerde İsrail'in top ateşi (Lübnan'da- G. A.) düzinelerce köyün boşaltılmasına ve tahminen 300,000 sivilin Beyrut'un varoşlarına sürülmesine yol açtı. Suriye İsrail'in muhaliflerini donatırken, kuzeydeki Hristyan milisler de İsrail'den silah ve askeri eğitim desteği alıyorlardı. Güneyde, İsrail'in beslediği silahlı kişiler, bizim ihbarcılarımız, sorgucularımız ve kiralık katillerimiz olarak hareket ediyorlardı. İsrail, çevredeki Lübnan nüfusunu cezalandırmak suretiyle Filistinli gerillaları güçten düşürme stratejisini izliyordu; bu ise, Lübnanlıların bize karşı derin bir öfke duymalarından başka bir sonuç vermedi.

İsrail, Filistinlilerin siyasal hırslarına son vermek için 1982'de (Lübnan'ı- G. A.) işgal etti. Yahudi milliyetçileri Batı Yakası ve Gazze'nin ilhak edilmesini çok istiyorlardı ve bir çoğu bunun, Filistinlilerin Lübnan'daki üssünün yıkılmasını gerektirdiğine inanıyordu. Daha sonraları İsrailli gazetecilerin kamuya

duyurduğu bilgilere göre, işgalin amaçlarından biri, Hristyan milislerin de yardımıyla Filistinli mültecileri Lübnan'dan sürmekti. Bu plan da, tıpkı İsrail'in diğer şaşaalı tasarımları gibi iflas edecekti.

İşgalin ilk aylarında İsrail, 360 kayıp verirken 12,000 ila 15,000 kişiyi öldürdü. Bununla birlikte, İsrail'in kayıpları tümüyle savaşçılardan, kurbanların çoğu ise sivillerden oluşuyordu. Gerillaları kovmak amacıyla Filistin kamplarını ve Lübnan varoşlarını bombalayan İsrail, koca koca mahalleleri yıkıntıya dönüştürdü.

İsrail'in ölüm mangası görevi üstlenen bağlaşıkları Tel Zaatar'da, Sabra'da, Şatila'da, el-Hiyam'da ve başka yerlerde yüzlerce insanı katlettiler. Filistinli savaşçılar sonunda Beyrut'tan sürülüp çıkarıldılar; fakat İsrail'in vahşeti, onun yeni düşmanlar edinmesini sağladı. Bu kez İslamcı savaşçılar İsrail askerlerine saldırmaya ve İsrail'e roket fırlatmaya başladılar, ki bu da yeni misillemeleri tahrik etti. Yahudi siviller sığınaklara saklanmak zorunda kaldıklarında, gazeteciler onların sıkıntılarını titizlikle aktardılar. Ne var ki onlar, İsrail'in kurbanlarına aynı ölçüde ilgi göstermediler. Televizyonlar, Lübnanlıların çektiği acıdan ziyade İsraillilerin çektiği acı üzerinde dururken, İsrail'in karşı tarafa verdirdiği çok daha büyük kayıplar Kaf dağının ardındaki istatistikler haline geldi....

Eğer İsrail, barışın hüküm sürdüğü bir sınır istiyorsa, kendi elleriyle yarattığı utanç verici ortamdan geri çekilmenin ötesinde bir şeyler yapmalıdır. Kamplarda ve varoşlarda çürümekte olan Filistinliler ve Lübnanlılar İsrail'e karşı büyük bir kin beslemeye devam ediyorlar. İsrail bu öfkeyi dindirmek istiyorsa, verdiği zararı kabul ve tazmin etmelidir. Eğer İsrail bu adımı kendi iradesiyle atmazsa, uluslararası toplum onu bu doğrultuda hareket etmeye zorlamalı. Eğer başka ülkeler kendi tatsız geçmişleriyle yüzleşebiliyorlarsa, neden İsrail de aynısını yapmasın?

Ben, adını hiçbir zaman bilmediğim o 10 yaşındaki oğlandan ve ismini artık anımsamadığım köyden bağış dileyerek bir başlangıç yapıyorum.

*Johns Hopkins Üniversitesinde yardımcı sosyoloji profesörü olan James Ron, uluslararası insan hakları grupları hesabına saha araştırması yapmaktadır. Bu makale, ilk kez 25 Mayıs 2000'de *Boston Globe*'da yayımlanmıştır.

Arap Canının İsrail Canı Kadar Değerli Olduğunu Bilesiniz
Hüseyin İbiş
Los Angeles Times, 26 Mayıs 2000

Lübnan halkının sonunda kendilerini 20 yıldan fazla süren İsrail işgalinden kurtardığı şu günlerde Amerikan yorumcuların büyük çoğunluğunun tepkisi şu kaygıda yoğunlaştı: Acaba Kuzey İsrail saldırılara karşı güvence içinde olacak mıydı?

Dikkatlerin, bu yanıltıcı soru üzerinde yoğunlaştırılması, İsrail'in Güney Lübnan'da 22 yıl süren saldırganlığının aslında, düşman bir bölgede nafile bir barış arayışından başka bir şey olmadığı yolundaki resmi İsrail çizgisinin yaygın bir biçimde kabul edilmesinin ürünüdür. Bu görüş, İsrail canları ve kaygılarını Araplarınkinin üstünde görme çizgisiyle tutarlı, ancak işgalin tarihi ve onun Lübnanlı kurbanlarının deneyimiyle tümüyle tutarsızdır.

Bu görüş, işgal sırasında İsrail tarafından öldürülen onbinlerce Lübnanlı sivili, evsiz bırakılan yüzbinleri ve tahrip edilen çok sayıda köy ve kasabayı görmezden gelmektedir. Bu görüş, İsrail'in, Sabra ve Şatila mülteci kampları ve Kana'daki BM üssündekiler de içinde olmak üzere Lübnan'da silahsız sivillere karşı gerçekleştirdiği dehşet verici katliamları unutmaktadır. Bu görüş, bugüne kadar İsrail cezaevlerinde rehin tutulmakta olan Lübnanlı sivilleri, İsrail'in denetimindeki milis örgütünün, yani Güney Lübnan Ordusunun yönetiminde bulunan Hiyam tutuklama merkezinde hapsedilen ve işkenceye tabi tutulan yüzlerce Lübnanlı erkek, kadın ve çocuğu görmezden gelmektedir. Bu görüş, hemen hemen çeyrek yüzyıldır bölünmeye çalışılan ve sivil halkı ve altyapısı sürekli saldırıya hedef olan Lübnan ulusunun acısını tanımaya yanaşmamaktadır.

Bu tarihsel arkaplan gözönüne alındığında, Güney Lübnan'da tanık olduğumuz gerçekten de olağanüstü kurtuluş görüntülerine şaşılamaz. Yüzlerce Lübnanlı İsrail tarafından kovuldukları köylerine ve kasabalarına akın ettiler. Yıllarca süren ayrılıktan sonra yeniden biraraya gelen akrabalar sevinç gözyaşları döktüler. Yüzlerce sivil Hiyam tutuklama merkezini bastı, oradaki 140 kadar mahpusu kurtardı ve bu merkezde uygulanan işkence ve terörü sergiledi.

Bu görüntülerin potansiyel olarak çok geniş-ölçekli etkileri olacaktır. Batı Yakası ve Gazze'de olduğu gibi Ortadoğu'da yabancı askeri işgali altında yaşayan başka halkların da gerçek kurtuluşun ne menem bir şey olduğunu not etmemiş olmaları olanaklı mı?

İsrail ve ABD hükümetlerinin "terörist" diye niteleyerek aşağıladığı Hizbullah savaşçıları, tutsakları hükümet askerlerine teslim etmek ve kurtuluşun intikam alma eylemleriyle lekelenmemesini güvence altına almak suretiyle örnek bir davranış sergilediler. Bu sözümona fanatik teröristler, bir kez daha disiplinli ve sorumlu bir kurtuluş gücü olduklarını gösterdiler.

Hizbullah'ın kendisinin İsrail işgalinin bir ürünü olduğu, 1982'de İsrail ordusunu kovmak ve güneyi cehennemi işgal deneyiminden kurtarmak için kurulduğu ne kadar çabuk unutuldu? Hizbullah'ın roket saldırılarını hep İsrail'in Lübnanlı sivilleri öldürmesinin, hatta çoğu zaman ancak İsrail'in üstüste gerçekleştirdiği vahşi eylemlerin ardından, onlara yanıt olarak gerçekleştirdiği gözönüne alındığında, Kuzey İsrail kentlerine yapılacak bu tür saldırılar konusunda kaygı duymak yersiz. Buna karşılık İsrail,

geçtiğimiz aylarda Lübnan'daki askerlerine yapılan saldırılara Lübnan'daki elektrik santralleri gibi sivil hedeflere yeniden ve yeniden saldırarak yanıt vermiştir.

İsrail ordusu Lübnan'dan kaos içinde ve küçük düşerek kaçtı; ama bunu yaparken Lübnan'a devasa boyutlu saldırılarda bulunabileceği yolunda uğursuz tehditler savurmayı da ihmal etmedi. İsrail'in Lübnan'dan çekilmesi eksik ve yetersizdir. Güney Lübnan'ın büyük bölümünden olağanüstü bir halk direnişi kampanyası sonucunda sökülüp atılan İsrail, Şeba Çiftlikleri bölgesini işgal etmeye devam ediyor. İsrail'in elinde çok sayıda Lübnanlı rehine de bulunuyor.

İsrail'in hala, cezalandırmayacağından emin olarak Lübnan halkına saldırabileceğine inandığına işaret eden pek çok gösterge var. Geçenlerde İsrail Dışişleri Bakanı David Levi, Lübnanlı sivilleri "kana kan, çocuğa çocuk" hedef almaya devam edeceğini söyleyerek tehdit etti.

Uluslararası toplum lafta Lübnan'ın toprak bütünlüğünü savunmakla birlikte, işgali sona erdirmesi için İsrail'e herhangi bir baskı uygulayamadı. Bunun yerine, BM Güvenlik Konseyinin 1978'de kabul ettiği ve İsrail'in Lübnan'dan "derhal" koşulsuz olarak çekilmesini öngören 425 sayılı kararın uygulanmasını sağlamak, Hizbullah gibi direniş gruplarına kaldı.

İsrail'in baş koruyucusu, mali destekçisi ve silah kaynağı olan ABD, gerçekleştirdiği işgaller ve gaddarlıklardan sonra Tel Aviv'i uluslararası eleştiriden korumak için Güvenlik Konseyi vetosu da içinde olmak üzere diplomatik gücünü sürekli olarak kullandığı için özellikle suçlu konumdadır. ABD hükümeti, kendisinin de oy verdiği 425 sayılı kararın yaşama geçirilmesine yardımcı olmak yerine "bütün yabancı güçlerin Lübnan'dan çekilmesi gerektiği" çizgisini benimsemiş bulunuyor.

Bunun, İsrail'in Güney Lübnan'daki vahşi ve yasadışı işgaliyle Suriye'nin Lübnan'daki varlığı arasında sahte bir ahlaki ve hukuksal paralellik kurmak suretiyle İsrail'e zaman ve manevre alanı kazandırmayı amaçlayan bir hile olduğu açıktı. Suriye'nin, bir çoklarının desteklediği ve bazılarının zorbaca bularak karşı çıktığı Lübnan'daki rolü tartışmalı iken, ajanı durumundaki milis örgütünün derhal çöküşünün de yeterince kanıtladığı gibi İsrail'in işgali, herkesin nefretini üzerine çekmiş bulunuyordu. ABD, İsrail'in insafsız davranışına ikiyüzlü gerekçeler bulmak yerine uluslararası hukukun yanında yer almış olsaydı, uluslararası toplum Lübnan konusunda daha sorumlu bir tutum takınabilirdi.

Şimdi besbelli olan sorular şunlardır: İsrail, Lübnan'ın tümünden çekilişini tamamlaması için zorlanacak mı? Yoksa bir kayak merkezi ve Etyopyalılar için bir yerleşim birimi kurduğu Şeba Çiftliklerine sımsıkı yapışacak mı? İsrail, Lübnanlı rehineleri serbest bırakması için ciddi bir biçimde sıkıştırılacak mı? Yoksa en temel uluslararası insan hakları normlarını çiğnemesini sağlayan istisnai bir davranışa mı tabi tutulacak? İsrail'in, saldırılar, bombalamalar ve işgal için Lübnan'a borçlu olduğu ve uluslararası saldırganlar için norm haline geldiği varsayılan savaş tazminatını ödemesi sağlanacak mı? Amerikan hükümeti ve medyası Lübnan ve Arap canlarının ve haklarının İsrail canları ve hakları kadar değerli olduğunu ne zaman kabul edecek?

Sonuncusu ve en önemlisi, acaba uluslararası topluluk sonunda İsrail'i Lübnan'ı işgal etme ve bombalamaktan ve onun halkını katletmekten alıkoyma bağlamında kendi sorumluluğunu yerine getirecek mi?

İsrail'e Çifte Darbe: Hizbullah'ın Zaferi ve Filistin Protesto Eylemleri

İkbal Sıddıki

Crescent International, 1-15 Haziran 2000

23 Mayıs'ta İsrail kuvvetlerini ve onların Lübnanlı paralı askerleri olan Güney Lübnan Ordusunu (SLA), Güney Lübnan'da 1985'den bu yana işgal altında tutmakta oldukları ve 'güvenlik mıntıkası' olarak adlandırdıkları şeritten kovaladığında Lübnan Hizbullahı, yakın tarihte İslami hareketin kazandığı en büyük zaferlerden birine son noktayı koydu.

Siyonist güçlerin ani ve alçaltıcı çöküşü, İsrail'in 1982'de Lübnan'ı işgalinden bu yana kesintisiz olarak süregelen İslami direnişin doruğuydu ve bu, İsrail kuvvetlerinin ilk kez bir Arap ve Müslüman askeri kuvvet karşısında kapsamlı bir yenilgi tatması anlamına geliyordu.

Lübnan'daki son İsrail askerlerinin bu ülkeden 23 Mayıs gününün geç saatlerinde, Hizbullah'ın çatışmayı bitirmek için yaptığı son hamleden tam bir hafta sonra ayrıldığı bildiriliyor. Bu tarihe gelindiğinde, İsrail'in yenilgisini kutlamakta ve yenilgiye uğramış Siyonist İsrail ve SLA kuvvetlerinden mülklerini ve topraklarını geri almakta olan çok sayıda Lübnan halkı Hizbullah'a eşlik ediyorlardı. Aynı gün, adı çıkmış Hiyam cezaevi Hiyam köylüleri tarafından kurtarılmıştı; Siyonistlerin çöküşü öyle ani olmuştu ki, onlar rehine olarak tutmayı sürdürmek amacıyla yanlarında herhangi bir mahpusu götürmeye dahi fırsat bulamamışlardı.

Hizbullah'ın sonal ve kesin ilerlemesi, günlerce süren bir dizi aralıklı ve küçük silahlı çatışmadan sonra 18 Mayıs'ta başlamıştı. Daha öncesinde, Temmuza kadar 'stratejik bir geri çekilme' gerçekleştireceklerini açıklamış bulunan İsrailliler ve SLA hızla kilit mevzilerinden püskürtüldüler. Çatışmaların sürdürülmesini SLA'lı uşaklarına bırakırken geri çekilmeye başlayan kendi birliklerini ateş hattına sürme konusundaki isteksizliği İsrail'in durumunu hiç de kolaylaştırmadı. Artık İsrail askerleri Hizbullah'la çatışmaya girme konusunda o denli isteksizdiler ki, bu son çatışmaya katılımları büyük ölçüde -aslında çok sayıda Lübnanlı sivilin ölümüne yol açan- sözde Hizbullah hedeflerine karşı hava operasyonlarıyla sınırlı kaldı. Hizbullah'la çatışmaya girmekten kaçınan İsrail birlikleri, 22 Mayıs'ta Meys el-Cebel'de iki köylünün ölümü olayında olduğu gibi, evlerine dönmekte olan Lübnanlı sivillere ateş açmaktan geri kalmadılar.

Hizbullah'ın operasyonları, Suriye, Lübnan ve işgal altındaki Filistin'in sınırlarının birleştiği Colan Tepelerinin yakınında bulunan 'Şeba Çiftlikleri'nden, Sur'un 14 kilometre güneyinde Akdeniz kıyısındaki Hamra köyüne kadar uzanan tüm cephe boyunca etkisini derhal duyurdu. Ancak belirleyici hamle, Hizbullah kuvvetlerinin işgal altındaki toprakları ikiye bölüp SLA kuvvetlerinin önemli bir bölümünün sınırla bağını koparark 'güvenlik mıntıkası'nın ortasında bulunan işgal altındaki Filistin sınırlarına vardığı 22 Mayıs günü gerçekleşti.

İsraillilerin bu operasyonlar nedeniyle yaşadığı şok ve uğradıkları yenilginin boyutunu kavramadaki yeteneksizlikleri, 21 Mayıs'ta ortaya çıkacaktı. Yenilgi üzerine Başbakan Ehud Barak savaş kabinesini ivedi olarak toplantıya çağırdı ve bu toplantıda Lübnan'dan 'çekilme' programının öne alınması kabul edildi. Barak'ın Temmuz ortasına kadar tamamlamaya söz verdiği bu 'çekilme' kararı, yenilgilerini olduğundan farklı gösteren bir incir yaprağından başka bir şey değildi. Şimdi ise Barak İsrail ordusuna "1 Haziran'a kadar" çekilme direktifi veriyordu. Aslında ise, çok övüleduran İsrail ordusu 48 saat içinde kaba bir biçimde Lübnan'dan kovulacaktı. Hizbullah'ın zaferinin boyut ve üslubu İslam dünyasında kutlamalara yol açarken İsraillilerin, yaşadıkları alçalmayı olduğundan farklı gösterme çabaları da fiyaskoyla sonuçlandı. Kıdemli SLA subayları sığınmak amacıyla sınır üzerinden işgal altındaki Filistin'e kaçar ve Hizbullah'ın ilerlemesini sürdüreceğini sanan İsrailli siviller sığınaklarında korkudan titrerken, Barak ve bakanları utançlarını gözlerden saklamak için gürültülü açıklamalar yapıyorlardı. Barak 22 Mayıs'ta, "Bölgede bulunan hiçbir gücün İsrail'i yanıt vermeye kışkırtmamasını salık veriyorum" dedi. İki gün sonra ise o yenilgiyi, "sınırı korumak üzere yeniden konuşlanma" sözleriyle tanımladı. Sınırı geçen İsrail birlikleri, yenilgilerini kutlarken -Hizbullah'tan kaçabilmenin getirdiği rahatlama ancak böyle tanımlanabilir- Barak onları "18 yıllık trajedinin sona erdiği" yollu gülünç açıklamasıyla karşılıyordu. Ama kimse aldanmamıştı; pro-Siyonist gözlemciler bile bunun İsrail'in aşağılanmasından başka bir şey olmadığını kabul edeceklerdi.

Geçen ay Siyonistlerin suratına bir şamar indiren Müslümanlar Hizbullah'tan ibaret değildi. Hizbullah, İsrail'in, yenilgisini 'stratejik geri çekilme' adı altında gizleme umutlarını boşa çıkarırken, Batı Yakası ve Gazze'deki Filistinliler de İsraillilere duydukları öfkeyi dile getiriyorlardı.

15 Mayıs'ta *nakba*'nın, yani Filistinlilerin deyişiyle Siyonist devletin kuruluşunun 52. yıldönümünde işgal altındaki Filistin'in bir çok bölgesi, intifadanın en hareketli günlerini anımsatan öfkeli protestolara tanık oldu. Bu gösteriler, İsraillilerin 'barış süreci'nin bir parçası olarak bir çok kez söz vermiş olmalarına rağmen Filistinli siyasal mahpusları bırakmayı reddetmelerine karşı günlerdir yapılmakta olan küçük protestoların doruk noktasına tırmanışıydı. İsrail polis ve askerlerinin, sadece 15 Mayıs günü 7 Filistinliyi vurarak öldürdükleri ve çok daha fazlasını, sivillere karşı sözde 'insani' alternatif araçlar olarak kullanılan 'kauçuk mermilerle' -aslında kauçukla kaplanmış çelik mermilerle- yaraladıkları haber veriliyor.

Protestoların boyutları İsrail hükümetini, daha önce Stockholm'da Filistin temsilcileriyle yapmakta oldukları gizli görüşmelerden açıkça çekilmek ve böylelikle kendi halklarına, Filistinliler karşısında güçsüz olmadıkları yolunda anlamsız bir jest yapmak zorunda bıraktı.

Bununla birlikte aslında bu protestolar, Siyonist devleti olduğu kadar, barış sürecinin kendisini ve Yaser Arafat'ın 'Filistin Ulusal Otoritesi'nin İsrail'e ödün verme konusunda gösterdiği hevesi de hedef alıyordu.

Bu protestolar, en azından bir yönüyle ‘Filistin Ulusal Otoritesi’nin Filistin’de İslami harekete karşı uyguladığı baskıyı da hedef alıyordu.

Ancak, İsraillileri özellikle şaşırtan ise, Filistinli polislerin bir kısmı İsraillilerin onlardan talep ettikleri gibi, Filistin protesto eylemlerini denetim altına almaya çalışırken, bir kısmının İsrail askerlerinin Filistinlilere ateş açmasını onaylamaması ve İsraillilere ateş açmış olmasıydı. Ölenlerin hepsinin Filistinli olmasından da anlaşılabileceği gibi, ‘yoğun silahlı çatışmalar’a ilişkin haberlerin abartılmış olduğuna kuşku yok; ancak, İsrailliler tarafından İslami harekete karşı savaşmak için silahlandırılmış olan Filistinlilerin silahlarını İsraillilere çevirmiş olması, herhalde, hem İsrailliler hem de Filistin Ulusal Otoritesi üzerinde şok etkisi yapmış olmalıdır.

Filistin İslami hareketi uzun süredir, Arafat hesabına çalışan Filistinlilerle bir iç çatışmaya girmeksizin, Arafat’ın ihanetine nasıl karşı çıkabileceği ve Siyonist devlete karşı savaşa nasıl devam edebileceği sorunuyla yüz yüze bulunuyor. İsrail’in kendi kayıplarını azaltmak için kullandığı SLA’ya karşı savaşma konusunda Hizbullah’ın herhangi bir çekincesi yokken, Filistin İslami hareketi, Filistin Ulusal Otoritesi kuvvetlerine karşı savaşma konusunda daha az isteklidir. Dolayısıyla, Filistin Ulusal Otoritesine ve İsrail’e karşı genel bir ayaklanma şimdilik olasılık dışıdır.

Bununla birlikte Filistin halkının, kendilerine önderlik ettiklerini ileri sürenlerin bencil siyaset bezirganlıklarından giderek daha fazla sabırsızlık ve hayal kırıklığı duydukları ve Hizbullah örneğinden giderek daha fazla esinlenecekleri kuşkusuzdur. 23 Mayıs’ta bir konuşma yapan HAMAS sözcüsü İbrahim Huşe, kazandığı zaferden ötürü Hizbullah’ı kutladı ve Filistinlilerin Hizbullah örneğinden öğrenmeleri gerektiğini söyledi.

O sözlerini şöyle sürdürdü: “Güney Lübnan’da olup bitenler, ezilen halkın haklarını ve toprağını geri almanın esas metodunun direniş olduğunu berrak bir biçimde göstermektedir.”

İsrail Suçlanıyor
3 Kasım 2000

“İsrail Suçlanıyor” bir BBC Correspondent (=Muhabir) programıdır ve 4 Kasım 2000 Cumartesi günü saat 18:50’de BBC’nin ikinci kanalında gösterime girecektir.

Hiyam cezaevi, Güney Lübnan'daki İsrail işgali yıllarında bir tutuklama ve sorgulama merkezi olarak kullanılmıştı. 1985'den, İsrail'in Lübnan'dan çekildiği bu yılın Mayıs ayına kadar geçen dönemde binlerce Lübnanlı Hiyam'da yargılama olmaksızın tutuldu. Bu insanların çoğu vahşi işkencelere tabi tutuldu ve bazıları da yaşamını yitirdi.

İsrail her zaman Hiyam'da olup bitenlerin sorumluluğunu üzerinden atmaya çalışmıştır; "İsrail Suçlanıyor", Uluslararası Af Örgütü'nün savaş suçları olarak adlandırdığı olaylardan ötürü kimin suçlanması gerektiği sorusunu soruyor. İsrail, Güney Lübnan üzerindeki denetimini pekiştirmek için Güney Lübnan Ordusu (ya da SLA) diye bilinen bir yerel Lübnan milis grubunu silahlandırdı ve finanse etti. Kağıt üzerinde Lübnan toplumunun çıkarlarını korumakla yükümlü gözüken SLA, pratikte İsrail adına onun işini görüyordu. Hiyam cezaevinin gardiyanlarını ve sorgulama elemanlarını sağlayan SLA idi.

Çocuklara İşkence Yapıldı

Ali Keşmer 1988'de gözaltına alınıp tutuklandığında 14 yaşındaydı. Babası on yıl önce İsrail işgaline karşı savaş sırasında yaşamını yitiren Ali okulda İsrail karşıtı görüşler dile getirdiyse de, onun bir suç işlemekle suçlandığını gösteren hiçbir kanıt yok.

11 gün boyunca işkenceye tabi tutulan Ali, sorgucularını hoşnut etmek için hayali öyküler uydurmaya başladığını söylüyor. Ali Keşmer tam on yıl Hiyam'da tutuldu. Görünümü değişikliğe uğrarken kullanacak bir aynası bile olmayan ve bir süre de tecrit hücresinde tutulan Ali cezaevi duvarları içinde çocukluktan yetişkinliğe adım attı.

Sonunda Ali on yıl sonra, 3 İsrail askerinin cenazeleriyle 55 Hiyam mahpusu ve 44 Lübnanlının cenazelerinin değiş tokuş edildiği bir rehin değişimi anlaşması sırasında serbest bırakıldı. Hiyam'da geçirdiği yılların bünyesinde korkunç bir tahribat yaptığı Ali, hala ağır psikolojik sorunlarla yüzyüze ve Lübnan'da bu tür travma için tedavi hizmeti sunan bir yer de yok.

Riyad Kalakeş tutuklanıp Hiyam'a götürüldüğünde 17 yaşındaydı. Bir kardeşi intihar bombacısı olan Riyad'ın ailesinin İslami bir grup olan Hizbullah'la ilişkisi vardı; 1986'da köylerinde yaptıkları bir taramada İsrail askerleri Riyad'ı gözaltına aldılar.

Riyad 11 ay boyunca işkence gördü ve bu işkencenin nasıl bir şey olduğunu ayrıntılı bir biçimde anlattı; parmak uçlarına ya da hayalara bağlanan teller aracılığıyla elektrik şoku verme, dövme, önce sıcak ve sonra da soğuk suyla ıslatma ve "direk" olarak bilinen ve kelepçelenmiş olan mahpusları -çoğunlukla çıplak durumda- her seferinde saatler boyu askıda tutma işkencesi.

Riyad'ın kardeşi Adil de Hiyam'da tutuklu olarak kaldı; Adil sorgucularına istedikleri bilgileri vermeyince onlar da karısı Mona'yı getirtip ona işkence yaptılar ve Mona'nın çığlıklarını kocasına dinlettiler. Meme uçlarına bağlanan tellerle kendisine elektrik şoku verilen Mona üç ay tecrit hücresinde kaldı ve cezaevinde bulunduğu sırada bebeğini düşürdü.

İsrail'in Hiyam'la ilişkisini ortaya koyan yadsınamaz bir kanıt yığını bulunuyor.

Eski tutukluların hepsi de, Hiyam'ın bir tutuklama merkezi olarak kullanıldığı eski günlerde İsrailli sorguculara SLA'nden meslektaşlarıyla birlikte çalıştıklarını söylüyorlar; cezaevinde çalışmış bulunan gardiyanların ifadeleri de onların bu savlarını doğruluyor.

1988'de İsrail'in Hiyam'a ilişkin olarak bir politika değişikliği yapmaya karar verdiği ve (bu tarihten itibaren- G. A.) zindandaki İsrail varlığının daha az göze batar hale geldiği anlaşılıyor. Fakat, İsrailli insan hakları savunucusu avukatların açtığı bir davada Savunma Bakanlığı, zindandaki personelin tümünün aylıklarını ödediğini, sorguculara ve gardiyanları eğittiğini ve yalan makineleri testlerinin yapılmasında personele yardımda bulunduğunu kabul etti.

İsrail, Hiyam'da savaş suçlarını işlendiğini reddetti

İsrail Mayıs ayında Lübnan'dan çekildiğinde, Hiyam'ın gardiyan ve sorgucularının çoğu, aileleriyle birlikte sınırı geçerek İsrail'e sığınan ve şimdi İsrailli vergi yükümlülerinin sırtından hükümetin koruması altında bu ülkede yaşamakta olan 6,000 SLA mensubunun arasında yer aldı.

İsrail hükümetinden bu konuda mülakat yapmayı kabul eden birini bulamadık. İsrail'in bu zindana ilişkin sorumluluğunun itirafı için sıkıştırdığımızda, 1980'lerin sonlarında İsrail kuvvetlerine komuta eden bir adamdan en sonunda, "belki" yanıtını alabildik.

Son onyılın en ağır Ortadoğu bunalımının ortasında yayına konan "İsrail Suçlanıyor", İsrail'in yakın geçmişiyle hesaplaşmasını hala bitirmemiş olduğuna ilişkin yerinde bir anımsatmadır.

Bu hafta, (Lübnanlı- G. A.) askeri savcı Riyad Talih, Hiyam kampında görev almış bulunan ve yokluklarında yargılanacak olan 11 sabık SLA yetkilisi için ölüm cezası istedi.

Muhabir: Edward Stourton

Prodüktör: Giselle Portenier

Dizi Prodüktörü: Farah Durrani

Editör: Fiona Murch

Devlet GSS'nin SLA Sorgucularını Eğittiğini Kabul Etti

Dan Izenberg , *Jerusalem Post*, 28 Eylül 1999

Kudüs (28 Eylül) – İsrail ilk kez GSS (=Genel Güvenlik Dairesi) sorgucularının, El Hiyam cezaevinde SLA sorgucularına direktif verdiğini ve onlarla işbirliği yaptığını ve IDF subaylarının sorgucuların ve zindan görevlilerinin aylıklarını ödemek için cezaevini ziyaret ettiğini kabul etti.

Bu itiraf, ordu operasyonları şefi Tümgeneral Dan Halutz'un, İsrail Yurttaş Hakları Birliği ile Moked'in (Bireyin Savunması Merkezi) dört El Hiyam cezaevi mahpusu adına hazırladığı dilekçeye yanıt olarak geçen hafta Yüksek Mahkemeye sunduğu yeminli ifadede yer aldı.

Dilekçe sahipleri mahkemeden, savunma bakanına ya mahpusların hemen serbest bırakılması ya da bu iki insan hakları örgütünün cezaevini ziyaret ederek mahpusların koşullarını ve cezaevini denetlemelerine izin vermesi için emir vermesini talep etti.

Devlet ilk yanıtında İsrail'in El Hiyam cezaevini yönetmediğini ve Güney Lübnan'ın denetimini kendi elinde bulundurmadığını söyledi.

27 Nisan'da Şlomo Levin, Yakob Turkel ve Dorit Beyniş adlı yargıçlar bu yanıtı kabul etmediklerini ve Güney Lübnan'la olan ilişkisini açıklaması için devlete -daha sonra uzattıkları- 45 günlük bir süre tanıdıklarını açıkladılar.

Devlet, geçen hafta sunduğu yeminli ifadesinde, GSS, ordu ve El Hiyam cezaevi arasındaki ilişkiler hakkında daha önce hiçbir zaman kabul edilmemiş olan bazı ayrıntıları aktardı.

Halutz, yeminli ifadesinde, "GSS ile SLA arasında, güvenlik şeridinde IDF ve SLA birliklerine karşı girişilebilecek saldırıları önleme amacıyla istihbarat bilgisi toplama bağlamında bir ilişki var" diye yazıyordu. "GSS ajanları bu çerçevede SLA savaşçılarıyla işbirliği yapmakta ve onlara mesleki rehberlik ve eğitim sunarak da yardımcı olmaktadırlar.

"Ancak GSS ajanları mahpusların sorgulamasında doğrudan yer almamaktadırlar. Aldığım bilgilere göre, GSS ajanları El Hiyam cezaevindeki SLA sorgucularıyla yılda birkaç kez görüşmektedirler. 1 Ocak'tan Eylül ayı sonuna kadar geçen süre içinde GSS ajanları bu türden sadece üç görüşme yapmışlardır."

Zindan görevlilerinin ve sorgucuların aylıkları konusunda ise Halutz şunları yazıyordu: "Dilekçeye daha önce verdiği yanıtta devlet, El Hiyam zindan görevlilerinin ve sorgucularının aylıklarını doğrudan doğruya IDF subaylarından değil, SLA yetkililerinden aldıklarını ileri sürmüştü. Konunun yeniden incelenmesi, dilekçeyi verenlerin savının doğru olduğunu ortaya koymuştur. Bu nedenle, önümüzdeki aylık ödemelerinden itibaren, El Hiyam'da hizmet gören SLA üyelerine doğrudan aylık ödemesi yapılmasının durdurulması kararlaştırılmıştır."

Halutz ifadesinde, İsrail'in SLA'na para vermesinin nedeninin El Hiyam'daki koşulların iyileştirilmesi olduğunu da yazıyordu.

Değişik Bir Ölçülülük Tanımı

Amira Hass, *Haaretz*, 15 Kasım 2000

İsrailliler IDF'nin Filistinlilere karşı ölçülü davrandığı kanısındalar. İsrail medyasının olayları sunuş tarzı bu inancı güçlendiriyor. Pazar gecesi bir gazinonun bombalanması radyo ve gazetelerde baş haber oldu. Aynı Pazar gecesi 15 yaşındaki Muhammet Ebu Naci, Gazze Şeridi'nin kuzeyindeki Erez sanayi bölgesinde, askerlerin mevzisinin 100 metre kadar yakınında öldürüldü. Aynı Pazar gecesi, bir başka Gazzeli oğlan çocuğu aldığı yaralardan ötürü ölürken, Han Yunus mülteci kampını Neve Dekalim adlı yerleşim biriminden ayıran kontrol noktasında 15 yaşında üç genç gerçek mermilerle yaralandı, Batı Yakası ve Gazze Şeridi'nde sekiz cenaze kaldırıldı, IDF son haftalarda hemen hemen her gece yaptığı gibi, en az altı Filistin kentinde semtlere saldırarak buralara ağır makinalı tüfek ve tanklarla ateş açtı. İsrail medyasının bir bölümü bu olayları hiç vermezken, en iyi durumda da bir bölümü sınırlı bir biçimde vermeyi yeğledi.

İki gün önce, işgal altındaki topraklarda Filistinlilerin ateşi sonucu iki İsrailli sivil ile iki asker öldürüldü; üç Filistinli İsraillilerin ateşi sonucu öldürüldü ve bir Filistinli genç de aldığı yaralardan ötürü yaşamını yitirdi. Düzeltme: İsrailliler katledildi, Filistinliler ise öldürüldü. İsrail, kendi yurttaşlarının öldürülmelerini gerilimin tırmanması sayıyor. Dört Filistinlinin ölümü ise sıradan bir olay, hatta belki de gerilimin azalmasıdır. Hiç kimse, talim görmüş bir keskin nişancının 15 yaşındaki bir çocuğu tam da kafasının ortasından vurmasının mantıklı bir davranış olup olmadığını sormuyor bile.

Son 6 haftada, yani dün sabaha kadar İsrail'in ölçülülük politikası şu sonuçları verdi: IDF, 48'i 17 yaşında ya da daha genç olmak üzere 179 Filistinliyi öldürdü, ömür boyu sakat kalmaya mahkum edilen 1,200 kişi de içinde olmak üzere 8,000 kişiyi yaraladı. İsrail ordusunun kullandığı cephanenin ne denli etkili olduğunun binlerce tanığı var: kemikleri ve iç organlarını parçalayan yüksek hızlı mermiler, kafataslarını yaran mermiler, gözleri çıkaran "kauçuk" mermiler, yoğun ateş sonucu binaları ve evleri yıkan ve yakan füzeler, gecenin ortasında, yukardaki tepelerde bulunan yerleşim birimlerinin altındaki bütün bir semti çırılçıplak gözler önüne seren aydınlatma bombaları. Geceleri binlerce kişi yaylım ateşten ve füze saldırılarından kaçmak için evlerini terkederken, yüzlerce insan evlerini yitirmiş durumda. Korku içindeki binlercesi daha, sıranın ne zaman kendilerine geleceğini merak ediyor.

İşgal altındaki toprakları tümüyle kapatma politikası, geçimleri için genellikle gündüzleri İsrail'de istihdam edilen 110,000 işçinin geçim olanaklarını ortadan kaldırdı. Filistinli işçilerin, daha şimdiden, bir ayı geçkin bir süredir ücretlerini alamamaları, her türlü düzenli ekonomik etkinliğe zarar vermiş bulunuyor; Filistin ekonomisi, Gazze Şeridi ve Batı Yakası'nın sınırları içindeki kapatmaların biriktirdiği zararlarla uğraşıyor.

Kentler arasındaki normal trafik dondurulduğu için otobüs şirketlerinin yaptığı biricik iş, yas tutanları her gün kalkan cenazelere (parasız) taşımak. Zeytinliklerin sahiplerinin köylerinden çıkmalarına izin verilmediği için zeytinler dallarında kararırken, IDF ateş açma ve gözetleme mevzilerini iyileştirmek gerekçesiyle binlerce meyva ve zeytin ağacını köklerinden söktü. Eski Hebron kentinde yaşayan 40,000 Filistinliye sokağa çıkma yasağı uygulanıyor.

IDF'nin elinde çok daha ağır silahların olduğu, yerleşimcilerin ve bazı komutanların kullanılmasını talep etmelerine rağmen hükümetin, İsrail ordusunun tüm gücünü seferber etmediği doğrudur. Fakat, normal insani standartlar açısından bakıldığında durumun objektif bir analizi, üç milyon Filistinlinin ölümün gölgesinde, artan ekonomik güçlükler altında ve normal yaşam düzeninin tümüyle altüst edildiği koşullar altında yaşamakta olduğunu göstermektedir. Onlar açısından herhangi bir "ölçülülük" sözkonusu olmadığı gibi, çatışmaların başladığı ilk günden itibaren ayaklanmanın siyasal mesajlarını tümüyle görmezden gelmiş olan İsrail'in, gerçek cephanenin kullanılmasını, saldırısının giderek tırmandırılmasını ve ekonomik ablukayı içeren askeri karşılığı, Filistinlilerin (İsrail'e- G. A.) zarar verebilme yetisinden pek çok kez daha büyüktür.

İsrail'in tepkisinin ahlaki yönünü bir yana bırakalım. Çok geç olmadan -belki, şimdiden çok geç olmuştur bile- Fatah'ın öndegelen yetkililerinden birinin sorduğu soruyu sormamız gerekir: "İsrail'dekiler, bizi bir Hizbullah'a dönüştürmekte olduklarını anlamıyorlar mı?"

İsrail'in Politikası: Öldürmek Amacıyla Ateş Etmek
Dina Reşit, 2 Aralık 2000

İşgal altındaki topraklarda gelişen şimdiki Filistin ayaklanmasında ölümle sonuçlanan olaylar her geçen gün daha da fazla göze batıyor. Bu sadece kayıp sayısının büyük bir hızla yükselmesinden ibaret değil; yaralanan sivillerin durumunun analizi, İsraillilerin Filistinlilere hadsiz hesapsız biçimde ateş açtıklarını gösteriyor.

Sağlık Bakanı Riyad Zanun'a göre, bu İntifada'nın başlamasından 22 Kasım'a kadar geçen sürede, İsrail askerlerinin ateş açması sonucu yaralananların sayısı 10,000 gibi görülmemiş bir rakama ulaşmış bulunuyor; yaralananların yüzde 40'ı kafalarından, yüzde 20'si gözlerinden, yüzde 20'si göğüslerinden ve yüzde 20'si kol ve bacaklarından isabet almışlar.

Bir dizi kurum, yaralanmaların analizi için kendi soruşturmalarını yürütmektedir. Bu soruşturmalar, ayaklanmayı bastırmaya girişen İsrail'in pratiğinin, cinayeti, işkenceyi, kötü ve aşağılayıcı davranışları ve sivillerin hedef alınmasını yasaklayan ve yetkililerin sivil zayiatını en aza indiren ve makul bir koruma

öngören Cenevre Konvansiyonlarının yeniden ve yeniden çiğnenmesi anlamına geldiği sonucuna varmışlardır.

İsrail'de insan haklarını koruma ve sağlığa ilişkin konuları izlemeyi amaç edinmiş bulunan PHR (=İnsan Hakları Savunucusu Doktorlar) adlı örgüt, halihazırdaki çatışma sırasında yasak cephane kullanımı da içinde olmak üzere aşırı güç kullanımı savlarını araştırmak için İsrail, Gazze ve Batı Yakası'nda tıbbi ve adli bir soruşturma yürüttü. Üç kişiden oluşan doktor ekibi, ambülanslar, sağlık görevlileri ve hastalara karşı saldırılar hakkında da bilgi topladı.

İnsan Hakları Savunucusu Doktorlar ekibi; Şikago Üniversitesi Tıp Fakültesinden Robert H. Kirschner, M. D.*, Forth Worth, Teksas'taki Tarrant Mıntıkası Tıbbi İnceleme Ofisinden Nizam Pirvani M. D. ve Washington D. C.'de oturan ortopedik cerrah James C. Cobey, M. D., M. P. H.** adlı adli patolojistlerinden oluşuyordu.

Örgüt, kara mayınlarına karşı uluslararası hareketin ortak kurucularından bir olmasından ötürü (Jody Williams'la birlikte- G. A.) 1997 Nobel Barış ödülünü kazanmıştı.

Ekibin soruşturmasının sonuçları şunlardır:

- Kurbanların yaklaşık olarak yarısı başlarından vurulmuşlardır. Sırtlarından ve arkalarından vurulan çok sayıda kurbanın yanısıra, bir örnekte kanıt kurbanın büyük olasılıkla yerdeyken vurulduğunu gösteriyor;
- Bu olayların bir çoğunda PHR, ateş açma bağlamında IDF bakımından yakın herhangi bir tehlikenin olmadığını belgeleyebilmiştir;
- Dahası IDF, tıbbi tarafsızlığı çiğneyerek ambülanslara ateş açmıştır, ki bu bazı durumlarda ambülans şoförlerinin ölümüne yol açmıştır;
- IDF, kauçuk kaplı çelik mermileri çocukların ölümüne yol açacak tarzda kullanmıştır.

PHR güvenilir raporlara dayanarak, İsraillilerle İsrail sınırları içinde yaşayan İsrail yurttaşı olan (İsrail tarafından İsrail Arapları olarak adlandırılan) Filistinliler arasındaki çatışmalarda, özellikle Nasıra'daki çatışmalarda Filistinli yurttaşların hemen hemen hiçbirinin ateşli silah taşımadığına işaret etti; bununla birlikte polis ve sınır muhafızları hem kauçuk kaplı çelik mermi, hem de gerçek mermi kullandılar.

Raporun sonuç bölümünde şöyle deniyordu: "Çok sayıda kafa ve göz yaralanmaları, kalça yaralanmaları ve ölümcül kafa yaralanmaları oranının yüksekliği ve benzer ateş etme tarzının haftalar boyunca sürmesi olgusu, iki olumsuz trendin varlığını kanıtlıyor: 1) IDF askerleri, yaşamlarının tehdit altında olmadığı durumlarda da ateş açmaktadırlar ve 2) onlar insanların kafalarına ve kalçalarına ateş açıyor, ölüm ve yaralanmaya yol açmamaya özen göstermemektedirler."

Sağlık Personeline ve Ambülanslara Saldırı

PRCS (=Filistin Kızılhaç Derneği), 57 ambülanstan oluşan filosundaki araçların yüzde 70'inin hasar gördüğünü bildirmiştir.

26 Kasım 2000 itibariyle, derneğin, İsrail kuvvetlerinin sağlık personelinin çalışmalarının engellenmesine ilişkin kayıtlarında şu bilgiler yer alıyor: İsrail kuvvetlerinin gerçek cephane, kauçuk mermi, göz yaşartıcı gaz, şarapnel kullanarak yaptığı ya da İsrailli yerleşimcilerin taşlarla saldırılar sonucunda 39 PRCS ambülansı isabet almıştır.

Bu saldırılarda 56 PRCS İvedi Durum Sağlık teknisyeni yaralanmış ve biri de ölmüştür. Bu sağlık personeli çalışmaları sırasında kurşun geçirmez yelek kullanmak zorunda kalmıştır.

PRCS ayrıca ambülansların kontrol noktalarından geçişlerinin 85 kez engellendiğini de kayda geçirmiştir. İvedi durum sağlık hizmetleri, yedek araç ve personel olmaması nedeniyle, onarıma şiddetle ihtiyaç duyan araçları kullanmaya devam etmektedir.

Kayıtlar, sağlık personelinin bir çok durumda göz yaşartıcı gaz solumak zorunda kaldığını ve sinir krizi geçirdiğini göstermektedir.

Filistin LAW Örgütünün gerçekleştirdiği bir başka araştırma, UNRWA'da ve UPMRC'de çalışan sağlık personeline pek çok saldırı yapıldığını ortaya çıkarmıştır. Saldırganlar bir çok durumda onların yaralılara ulaşmasını engellemekle kalmamış, onlara sözlü olarak hakaret etmiş, yüzlerine tükürmüş, onların haberleşme amacıyla kullandıkları mobil telefonlarını ve mobil araba telefonlarını gasbetmişlerdir.

Bu araştırma, İsrailli yerleşimcilerin sağlık birimlerine ve sağlık görevlilerine karşı aşağıdaki saldırıları gerçekleştirdiğini ortaya çıkarmıştır:

- 3 Ekim 2000'de, Batı Yakası'nda yer alan Kifl Haris ve Bidya köylerinde İsrailli yerleşimciler, Kızılay klinikleri ve ve yoğun bakım bölümlerine gitmekte olan PRCS ambülanslarına ve görevlilerine saldırdılar. Sağlık görevlilerinin yüzlerinden yaralandığı bu saldırıda bazı ambülansların camları kırıldı.
- 7 Ekim 2000'de Bölge Koordinasyon Ofisinden Ramallah'taki PRCS merkezine gelen bir telefonda, Nablus yakınlarındaki Şilo yerleşim birimindeki yerleşimcilerin bir Arap aracına ateş açtıkları bildiriliyordu. Ancak ambülans oraya vardığında, bu haberin doğru olmadığı ortaya çıktı. Orada bulunan İsrail askerleri, korumak için ambülansı arkadan izleyeceklerini söylediler. Belli bir yere gelindiğinde yolu tıkayan yerleşimciler, askerlerin ilgisiz bakışları altında bağırmaya ve ambülansa taş atmaya başladılar. Bu saldırı sonucunda ambülans tamamen tahrip edildi.
- UPMRC'nin bildirdiğine göre, 7 Ekim 2000'de yerleşimciler Burin köyündeki iki sağlık kliniğini tahrip ettiler.
- 14 Ekim 2000'de bir PCRS ve Kızılhaç konvoyu Bidya, Salfit ve Kifl Haris köylerine sağlık malzemesi götürme girişiminde bulundu; ancak yerleşimcilerin yolu tıkaması ve konvoydaki Filistinlileri tehdit etmesi üzerine geri dönmek zorunda kaldı.

Yaralı ve Ölü Sayısı

PRCS'nin kayıtlarına göre (28 Eylül 2000'den- G. A.) 29 Kasım 2000'e kadar, İsrail kuvvetlerinin kullandığı gerçek mermiler 1,938 kişinin ve kauçuk kaplı mermiler de 3,810 kişinin yaralanmasına yol açtı.

İsrail, Filistinlilere karşı ayrımsız kuvvet kullanma ve sistemli bir biçime yaralıların tıbbi bakımını engelleme politikasını, yaralı kişilerin tutuklanmasını da kapsayacak biçimde genişletti.

PRCS, İsrail kuvvetlerinin "yaralıları ambülanslardan sürükleyerek çıkardığı, dövdüğü ve tutukladığı" çok sayıda olayı belgeledi. Örneğin, 26 Ekim günü öğle sonrasında, astım rahatsızlığı olan ve önemli miktarda göz yaşartıcı gaz yutmuş bulunan İmad Hüseyin Ebu Sneyne hastaneye nakledilmekteydi. Yaklaşık 30 asker silah tehdidiyle ambülansı durdurdular. Ekip, ambülanstaki insanın ivedi olarak tıbbi bakıma ihtiyaç duyduğunu anlatmaya çalıştı; ama askerler Bay Ebu Sneyne'yi ambülanstan çıkardılar, yüzüne vurarak dövdüler ve onu bir askeri araca atıp götürdüler.

PRCS'nin bildirdiği ve 21 Ekim 2000'de yaşanan bir başka olayda ise İsrail askerleri derneğin ambülanslarından birini, kendileri tarafından aranan Muhammet Ebu Zay'ı taşıdığı gerekçesiyle Allenby geçiş noktasında durdurdular. Sonunda ise ambülansın, göğsünden yaralanmış bulunan ve kritik durumda olan Bay Ebu Zay'la birlikte sınırı geçmesine izin verildi.

İsrail askerleri henüz ayaklanmayı bastırmayı başaramamış olsalar da, sistemli bir biçimde aşırı şiddet kullanmaları, bu Filistinli kuşağın çok sayıda üyesinin sakat kalmasıyla sonuçlanacak. Bununsa önümüzdeki yıllar boyunca insangücünü ve ekonomiyi olumsuz bir biçimde etkileme olasılığı yüksek.

*M. D. : Tıp doktoru (G. A.)

**M. P. H. : Türkçeye, kamu sağlığı teknisyeni olarak çevrilebilecek olan M. P. H. (Master of Public Health), bir kaç yıllık deneyimi olan tıp doktorlarının belli uzmanlık alanlarında ek kurslar aldıktan sonra ulaşabildikleri bir konum olarak tanımlanıyor. (G. A.)

Kazanana Kadar Savaş

Filistinli Bir Mültecinin El Aksa İntifadası Günlüğü
Yeni Şafak, 25 Aralık 2000

Geçtiğimiz haftalarda Filistinliler ve dost Araplar kadar dünyanın dört bir yanındaki destekçileri binlerce fikir, haber, makale, daha parlak bir gelecek için umutlar ve umutsuzluklar taşıyan mailleri birbirleriyle paylaştılar. Ancak bunlar arasında Filistinli bir gazeteci olan Muna Hamse Muheysen'in günlük şeklindeki mailleri Ortadoğuda mülteci kampında yaşayan bir Filistinlinin ekim ayında neler yaşadığını gözler önüne sermesi açısından ilgi çekici. Muna, son dönemde Birzeit Üniversitesi'nin Sınır Ötesi Projesi'nde çalışıyor. Sınır Ötesi Projesi, Filistinli mültecileri İnternet yoluyla olsun birbiriyle buluşturmayı hedefliyor. Muna'nın günlük şeklindeki yazıları kendisinin Deyşeyh Kampı'ndaki hatıralarını içeriyor.

4 Ekim Çarşamba
Sevgili günlüğüm;
Hiç düşünmeden kahve yaptım, radyoyu açarak yerel Beytüllahim 2000 kanalını çevirdim ve mail kutuma gelen yeni 352 maili beklemeye başladım. Kendimi uyuşmuş gibi hissediyorum. Burç el Şimal mülteci kampındaki gençlerden bir düzine kadar dayanışma mektubu gelmiş. Hepsini yazıp çıkışını alıyor, yerel Beytüllahim televizyonuna ve Gazze ve Ramallah'taki yerel gazetecilere fakslıyorum. Buradaki Filistinliler için Diaspora'daki vatandaşlarının ne dediği, ne yaptığı, Avrupa, Amerika ve Kanada'da yapılan protestolar çok önemli. Ve benzer şekilde, tabii ki burada yapılan katliamlara ait fotoğraflar, haberler ve tutulan raporlar da Lübnan, Fransa, İngiltere ve ABD'deki insanlara ulaştırılmak zorunda.

Deyşeyh'te yaşayanlardan Beytüllahim'de çalışanlar hariç hiçkimse işine gidemiyor. Hayat çok monoton bir hal aldı. Her Filistinli bölgesi İsrail tankları tarafından diğer bölgelerden ayrıldı. Güneyde El Halil'e, kuzeyde Kudüs'e geçemiyoruz. Tüm yaptığımız bütün gün televizyonun karşısında haberleri yakından takip etmek. İnsanlar Abu Dabi, Kahire, Beyrut, Sana, Şam, Amman gibi bir çok Arap şehrinde yapılan kitlesel protesto gösterilerinden mutlu. Buradaki insanlar: "Cumaya kadar direnebilirsek, Arap dünyasındaki tüm imamlar cemaatlerine neyin önemli olduğunu söyleyince, birşeyler kazanabiliriz. Sadece Cumaya kadar birarada olmalı, direnmeli ve Arap ülkelerindeki gelişmeleri beklemeliyiz" diyor.

5 Ekim Perşembe
Sevgili günlüğüm;
Beytüllahim'de saat 7:00'dan 11:00'a kadar elektrikler kesikti. Kısa süre içinde öğrendik ki, İsrail ordusu elektrik jeneratörünü bombalamış. Filistin tarafı jeneratörde çıkan yangının söndürülmesi ve itfaiyecilerin çalışması için İsrail'den ateş açmamasını istemiş ancak tabii ki İsrail tarafı bunu reddetmiş. Saat 11:00'da elektrikler geldi ama nasıl geldiğini bilmiyoruz. Gerçi Beytüllahim'in bir çok bölgesi çok kısa bir süre içinde yeniden karanlığa büründü. Hatta televizyon ve radyo kanalları hala sessiz. İçinde bulunduğumuz ümitsizlik ve depresyon hali Arafat'ın Barak'la Paris'te buluşacağını duyduğumuz anda ikiye katlandı. Çoğumuz Arafat'ın bunu yapmamasını isterdik. Ve artık sabahın ilk ışıkları bize daha fazla hüzün getiriyor. Devrim şarkıları ve dışarıdaki sirenlerin sesleri ve dünkü ve geceki çatışmalara ait haberler, yeni verilen yedi şehidle ilgili raporlar, bizi kızdırmıyor. Bunlar daha ziyade bizi ateşliyor; kanımızın kaynamasına, bir sonraki gün de yaşayacak kadar hırs ve azim kazanmamıza yol açıyor.

Oğlun Mustafa şehid oldu

6 Ekim Cuma

Sevgili günlüğüm;

Ağla gözlerim ağlayabildiğin kadar... Belki gözyaşları içimi yakıp kavuran acıyı bir nebze olsun yıkayabilir. Bugün Um Hazem'in yüzüne nasıl bakacağız? Ah Um Hazem, oğlun Mustafa Filistinli şehidler kervanına katıldı. Ve bizler burda sana her şeyin yolunda olduğunu söylemek için toplandık. Oğlun öyle bir şehid ki doğrudan cennete gitti. Kör eşin için güçlü olmalısın Um Hazem... Diğer çocukların için güçlü olmalısın Um Hazem... Oğlun Mustafa, Deyşeyh'in İntifada'da El Aksa için verdiği ilk şehid olduğundan sevinmelisin.

Bir annenin yüreğindeki acı... İsrail kurşunları Mustafa'nın göğsünü ve kolunu parçalamış Um Hazem. Tekrar ve tekrar ve tekrar sıkılan kurşunlar yüzünden kolundaki kemikler bile görünüyordu. Dört keskin nişancının özel mermisi, Mustafa'yı arkadaşı Ekrem ile yolun kenarında gezinirken yakalamış Um Hazem....

7 Ekim Cumartesi

Sevgili günlüğüm;

Çok uzun bir koridordu ve Ekrem'in yatağı bu yolun en sonundaydı. Yanına ulaştığımızda bir ekran onu bizden ayırıyordu. Onu gördüğümde kalbimin yandığını hissettim. Ağzından ve burnundan tüpler uzanıyordu ve kendinde değildi. Sağ bacağı alçı içindeydi ve bedeni ince bir çarşaf ile örtülüydü. Alnında ter damlaları birikmişti. Manal ve benim dudaklarımız titremeye başladı. Yapabildiğimiz tek şey ağlamaktı zavallı Ekrem. Küçücük bedeni birbiri ardına üç ameliyat geçirmişti. İsrail mermilerinden biri böbreğine saplanmıştı. Diğeri ise dalağını tamamen yok etmişti. Üçüncüsü ise sol bacağını kötü yakalamıştı. Hastaneye vardığında iç kanama geçiriyordu ve eğer bir kaç dakika geç kalınsaydı kan kaybından ölecekti.

Manal ile birlikte yatağının ayak ucunda dikildik. Birdenbire Ekrem gözlerini açtı ve gözlerimin içine baktı. Başımı sallayıp merhaba dedim. O da başını salladı ve tekrar yumdu gözlerini.

İntifada sürmek zorunda

8 Ekim Pazar

Sevgili günlüğüm;

Herkes Hizbullah'ın güney Lübnan'daki üç İsrail askerini kaçırmasını konuşuyor. Son 10 gündür ilk kez Filistinliler gülümseyecek bir konu buldular. Dün gecenin düşmesiyle birlikte İsrail tankları ve topları doğrudan Filistin köy ve kasabalarını hedef aldı. Batı Şeria ve Gazze'nin bir çok yerinden silah sesleri duyuldu. İsrailli yerleşimciler de kudurmuş gibi Filistinlilere yönelik geniş bir saldırı başlattı. Bu arada Barak Arafat'a İntifada'yı durdurması için 48 saat mühlet verdi. Barak eğer İntifada'nın durup durmayacağını öğrenmek istiyorsa, buraya gelip şehid anneleriyle konuşmalı. Bu kadınlar Barak'a, "Bu intifada sürmek zorunda. Biz neticeye ulaşmak için şehid verdik. Bırak her Filistinlinin evinden bir şehid çıksın. Sonuna kadar savaş... Kazanana kadar.." diyecek.

9 Ekim Pazartesi

Sevgili günlüğüm;

Bugün canım hiçbir şey yapmak istemiyor. Çamaşırları yıkamam, mailleri kontrol etmem lazım. Ama

hiçbir şey yapmak istemiyorum. Haberleri dinliyorum. Yahudi yerleşimcilerin taşkınlıkları konusunda ne Barak'tan ne de ABD'den tek bir kınama bile gelmedi.

10 Ekim Salı
Sevgili günlüğüm;
İki yaşındaki Meryem bugün merdivenlerden düştü ve dizini incitti. Dudaklarının kenarındaki toz toprakla daha da küçük görünüyor. Odaya girdiğimde uyuyordu ama ayak seslerimden uyanmış olmalı, bana dünyanın en büyük ve en sıcak gülümsemesini verdi. Ona sarıldım saatlerce öylece oturdum. Beni hayatta tutan yegane unsurlardan birisin Meryem.

11 Ekim Çarşamba
Sevgili günlüğüm;
Son katliamın üzerinden sadece 13 gün mü geçti? Zaman mevhumunu tamamen kaybettim. Sanki devletçe şok geçiriyoruz.

'Barak senden korkmuyoruz'

12 Ekim Perşembe
Sevgili günlüğüm;
Barak Filistin'e savaş açtı. Ramallah'a ilk bombanın düşüşünü El Cezire televizyonundan seyrettim. Sonra Nablus'a, El Halil'e, Eriha'ya bombalar yağdı. Gazze ve Batı Şeria'ya yönelik hava saldırısı sona erdiğinde binlerce insan sokaklara doluştu. "Barak senden korkmuyoruz!" Korkacak neyimiz kaldı ki? Daha fazla bomba, daha fazla katliam, daha fazla işkence ve daha fazla aşağılanma mı? İsrail 52 yıldır farklı birşey yapmıyor ki....

17 Ekim Salı
Sevgili günlüğüm;
Dört gündür yazamadım. Çevremde o kadar çok olay oluyor ki... İsrail Filistin'i bombaladı. Sanki füzeleri fırlatan Filistin helikopterleriymiş gibi dünya Arafat'tan İntifada'yı durdurmasını istiyor. Dünya senin neyin var? İntifada durursa, yeniden İsrail üzerimizde istediğini uygulayabilecek. Canı isterse geçmemize, çalışmamıza, yürümemize, hatta yaşamamıza bile izin vermeyecek.

18 Ekim Çarşamba
Sevgili günlüğüm;
Doktorların konuşmalarını duydum. 300'e yakın Filistinli ölmüş, üç bini aşkın yaralı ve 400 kadar psikolojik sorunlar geçiren hasta varmış. Arkadaşım Huriye'nin evi ve tüm mal varlığı İsrail ordusu tarafından yerle bir edilmiş. Allah'ım hem maddi hem manevi zarar veriyorlar!..

19 Ekim Perşembe
Sevgili günlüğüm;
Bugün her şey gözüme daha bir güzel görünüyor. Etrafımdaki her şey gözüme çok değerli geliyor. Bugün maillerimin arasında Filistinli şehidlerin fotoğraflarına rastladım. O resimlere defalarca baktım. Onlar şehid oldular. Şehidlerin ölümleri bile güzel. Allah aşkına İsrail güzel insanları öldürüyor...

24 Ekim Perşembe
Sevgili günlüğüm;
Gidin, bizi yalnız bırakın, bombalarınızı da alın. Yeter. Daha kaç saniye, dakika, saat, gün, gece ve hafta sizin bombalarınıza, silahlarınıza, tanklarınıza, gözyaşartıcı gazlarınıza, mermilerine katlanmak zorundayız. Kendi güvenliğinizi korumak bahanesiyle daha kaç insanı katledeceksiniz?! Ya bizim güvenliğimiz, ya bizim maruz kaldığımız işkence ve katliamlar?! Bizi İsrail'den kim koruyacak?.. Hiç kimse... Kesinlikle hiç kimse korumaya yanaşmıyor.

Ne uluslararası toplum, ne ABD, ne Arap dünyası. Sesimdeki umutsuzluğu, çaresizliği duyuyor musunuz? Helikopterler mülteci kamplarını bombalıyor. Beyt Cala'yı, Beyt Sahur'u, Aida mülteci kampını... Her gece bombardıman sesiyle yatağımızdan fırlıyoruz. Daha fazla bir şey hatırlamak istemiyorum. Hiçbir şey istemiyorum.

İsrail Kuvvetleri El Bire'de Hedeflerden Hedef Beğeniyor

Filistin İzleme Timi, 21 Şubat 2001

El-Vataniye Körler Okulunun çatısında 9 yaşındaki Esra Zeydan, kendisinin ve 74 diğer kör çocuğun İsrail makinalı tüfek ve tank ateşinden korunmak için sığındıkları bir merdiven boşluğu altında sıkışık durumda geçirdikleri korkunç saatleri hıçkırarak anlattı. "Uykumuzdan mermilerin gürültüsü ile uyandık ve yatak odamızdan çıkarıldık. Altı yaşındaki erkek kardeşimi bulmak için bağırıyordum. Soğuktan donuyordum ve korku içindeydim; göremediğim için neler olup bittiğini bilmiyor ve kardeşimi bulamıyordum. Hepimiz birbirimize çarpıyorduk ve herkes haykırıyordu."

Esra'nın okuduğu okul, yaşları 6 ile 12 arasında olan ve Batı Yakası'nın değişik yerlerinden El-Bire'ye özel öğretim için gelen 75 kör çocuğun kaldığı yatılı bir okul. Bu İntifada boyunca, hemen hemen her gün İsrail ateşinin gürültüsüyle birlikte yaşamışlardı; fakat okula yaklaşık yarım kilometre mesafedeki Pisagot yasadışı yerleşim biriminde mevzilenmiş olan İsrail kuvvetleri 19 ve 20 Şubat'ta üç saat boyunca okul yönüne doğru ateş açtılar. Onlar, Pazartesi gecesi, okulun pencerelerini ve duvarlarını ağır makinalı tüfeklerle taradılar ve Salı gecesi bir tank mermisi okulun çatısının bir bölümünü kopardı ve öğretmenlerin çocukları bir kaç dakika önce boşalttıkları hemen alttaki yatak odasında ağır hasara yol açtı.

Okulu ziyarete gittiğimizde, yatakhanelerin iç tavanlarında tank mermisinin ve makinalı tüfek ateşinin yol açtığı yapısal hasardan ötürü akıntı vardı. Çatıda çalışan işçiler kurşunların deldiği su tanklarını onarıyorlardı ve İsrail ateşi sonucu kopan ve okulun ısınma ve sıcak sudan yoksun bırakan elektrik telleri

henüz değiştirilmemişti. Alt katta, kızlarla oğlanlardan oluşan bir küçük çocuk grubu küçük bir dersanede bütün güçleriyle Braille daktilolarının tuşlarına vururken koridorda onlu yaşlardaki kızlardan oluşan büyük bir grup Selahattin'i konu alan bir şarkı söylüyorlardı. Bizim ziyaretimizi duyduklarında dersanelerdeki ve koridordaki çocuklar kıkırdadılar; fakat üzgün, yorgun ve ürkek yüzleri gülüşlerinin altında yatan duyguları ele veriyordu ve bizim neyi görmeye geldiğimizi sezdiklerini anlamak hiç de zor değildi.

Sokağın karşısında bulunan bir erkek çocuk okulu ile onun bitişiğindeki İslam koleji de isabet almışlardı; ama neyse ki gece dolayısıyla kapalıydılar. Binanın bir cephesindeki pencerelerin hepsi de parçalanmıştı ve duvarlar, kitap rafları ve kitaplar kurşunlarla delik deşik olmuştu. Bir öğretmen bize, içinde mermi kalan bir kitabı ve bir merminin delip geçtiği metal bir dosya dolabını gösterdi. Bir başka öğretmen bize, duvardan söküp çıkardığı ve bir tabağa tepeleme doldurduğu ezilmiş mermileri gösterdi. Öğretmenler, bölgeyi gören tepede mevzilenmiş bulunan İsrail askerlerinin çevrede okullar ve bir Kızılay hastanesi olduğunu bildiklerini söylediler. Onlar, İsraillilerin bu okullardan birinin kör çocukların eğitim gördüğü yatılı bir okul olduğunu da bildiklerini söylediler.

Vadinin karşı tarafına baktığınızda, evlerin bulunduğu alanın epey yukarılarındaki yerleşim birimini mutlaka görürsünüz. Erkek çocuk okulunun damında konuşurken, İsrail ordusunun diktiği bunkerleri çıplak gözle görebiliyor ve yerleşim biriminin çevresinde düşük hızla tur atan bir askeri ciple tankı izleyebiliyorduk.

İsrail kuvvetlerinin nereye ve neye ateş açtıklarını kesin olarak bildikleri olgusu, okullardan bir kaç blok ötedeki El Hayat el-Cedide gazetesinin bürosuna yaptığımız ziyaret sırasında daha da netleşti. Tek katlı büyük gazete bürosunun tüm cephesi boyunca uzanan pencereler yerleşim birimine bakmakta. Bürodan karşıdaki askeri istihkamlar açıkça görülebildiği gibi, geceleri basım odaları, dışardan geçen herkesin içerisini görmesine olanak verecek ölçüde aydınlık oluyor.

12 Şubat akşamı saat 8:00'de çalışanlardan biri yerleşim birimini gören geniş pencerelerden birinin önündeki çalışma masasında oturuyordu. Tam geriye doğru uzanıp telefonu alacakken o gece binaya sıkılan tek bir mermi, pencereyi deldi, göğsünü sıyırarak geçti ve bitişiğindeki duvara saplandı.

Gazetenin müdürüne göre, büroda gece vardiyasında çalışanların sayısı 30 kadar. 15 Şubat Perşembe günü gece saat 10:30'da Pisagot'ta bulunan İsrail kuvvetleri ana basım odasına ateş açmışlar. Çalışanlardan birinin anlattığına göre, ateşten korunabilmek için herkes bir başka odaya sığınmış; fakat üzerlerine yeniden ateş açılmış. Bir odadan diğerine kaçarlarken İsrail kuvvetleri çalışanların üzerine doğrudan ve sistemli bir biçimde ateş açmış. Odaları tek tek gezerken, makinalı tüfek ateşinin rotasını kolaylıkla izleyebildik.

Binanın bir tarafında, büyük pencereleri (Yahudi- G. A.) yerleşim birimini gören yanyana iki büro bulunuyor. Bürolardan birinin penceresi doğrudan doğruya yerleşim birimini görürken, beton bir direk ve dış duvarın bir bölümü diğerinin görüş alanını kısmen kapatıyor. Çalışanlar, bu ikinci büroda daha güvenli olacaklarını sanarak oraya sığındıklarında, bir kez daha doğrudan yerleşim birimi yönünden ateşe hedef olmuşlar. Arka arkaya yapılan bir dizi tek atışlarda mermiler, dış duvarla dışardaki direk arasındaki 120

santimetrelik aralığı geçtikten sonra pencereyi deldi. Bu oldukça şaşırtıcı atışlar üzerine yorum yaptığımızda, gazete çalışanları daha önce bir çok kez duyduğumuz bir şeyi bir kez daha yinelediler. İsrail kuvvetleri, içlerinde gece görüş donanımı, güçlü dürbünler ve lazer güdümlü keskin nişancı tüfekleri olmak üzere çok gelişkin silahlarla donatılmışlar. Dahası onlar, El-Bire ve Ramallah kentlerinin yüksek kesimlerinde, aşağıdaki yerleşim birimlerini berrak bir biçimde görebilecek biçimde mevzilenmişler.

Ziyaretimiz, bir dizi tartışma götürmez gerçeği bir kez daha su yüzüne çıkardı. Birincisi, İsrail kuvvetleri ileri karakollarının görme alanı içine giren yerleşim alanlarını, hastaneleri, okulları, ayrım gözetmeksizin hedef almaktadırlar. İkincisi, bu askerler, geceleri bile tam görme olanağı sağlayan ve arasıra ateş eden tek bir silahlı kişinin elinde bile son derece etkili olan çok gelişkin silahlara sahiptirler. Üçüncüsü, bu kuvvetler yatılı okullara ve El Hayat el-Cedide bürosu olayında olduğu gibi çalışanlarla dolu yerlere karşı ağır silahlar kullanmakta ve ayrım gözetmeksizin sivilleri hedef almaktadırlar.

Nisan, Ayların En Acımasızıdır
İsrail Şamir, 2 Nisan 2001

Bu makale, 9 Nisan Deyr Yasin katliamının yıldönümünü anmak amacıyla kaleme alınmıştır

Güzel ilkbahar günlerinde, Kutsal Topraklarda gökyüzü yumuşak bir mavi ve çayırlar canlı bir yeşil renk aldığında klimalı otobüsler, Ova Kentinden Dağ Kentine turist taşırlar. Yolun yarısı biraz geçildikten sonra, restore edilmiş Osmanlı hanı Bab el-Vad'ın (Vadi Kapısı) hemen ötesinde, otobüs kırmızı renkli zırhlı araç iskeletlerinin yanından geçer. Burası tur rehberlerinin turistlere özel bir açıklama yaptıkları yerlerden biridir. "Bu taşıtlar, dokuz Arap devletinin saldırgan tutumu nedeniyle abluka altına alınmış olan Kudüs'ü kurtaran Yahudilerin kahramanlığının anısını canlı tutmaktalar." Burada zikredilen Arap devletlerinin sayısı, rehberin ruh haline ve onun, dinleyicilerine ilişkin yargısına göre değişir.

Kudüs yolu savaşı, Filistin'de 1948 yılında yaşanan iç savaşın doruk noktasını oluşturuyordu; bu savaş Ovanın Siyonist Yahudilerinin; Kudüs'ün, Arap soylularının ve Alman, Grek ve Ermeni tacirlerin beyaz taştan yapılma köşklerinin bulunduğu Batı Yakası'nı ele geçirmeleriyle sonuçlandı. Onlar bu çatışmaların seyri içinde tarafsız ve Siyonist-olmayan Yahudi mahallelerini de ele geçirdiler. Siyonistler büyük ölçekli bir etnik temizliğe girişerek Yahudi-olmayanları kovdular ve yerel Yahudileri gettoya hapsettiler. Bu olağanüstü işi başarabilmek için köye giden yol üzerindeki Filistin köylerini bütünüyle yerlebir ettiler. Bu paslı hurdaların, zar zor da olsa olayın İsrail gözüyle anlatımı için yeterli bir arkaplan oluşturdukları söylenebilir belki; ama onlar ciddi bir film yapımı için bütünüyle yetersizdir. Film yönetmenlerinin gereksinim duyduğu sahici görünümden uzak olan bu hurdalar, gözboyama amacıyla oluşturulmuş bir

sahneden başka bir şey değildirler. Abluka ve saldırının öyküsü, bir sinema senaryosu değil, bir tiyatro öyküsüdür. Bu, Ağlama Duvarı'ndan Holokost Müzesine yapılan kesintisiz yolculuk sırasında turistlerin endoktrinasyona tabi tutulması için yeniden ve yeniden yapılan bir performanstır. Bu yol için yapılan savaş Nisan 1948'de, yani İsrail'in 15 Mayıs'ta bağımsızlığını ilan etmesinden ve komşu Arap ülkelerinin talihsiz dermeçatma birliklerinin Filistin'e girip sivil halktan geri kalanları kurtarmalarından haftalarca önce sona ermişti. T. S. Elliot'un söylediği gibi, Nisan, ayların en acımasızıdır. Yazgılarının Filistinlileri, 50 yıl sürecek bir sürgün yolculuğunun ilk adımını atmak zorunda bıraktığı o gün de trajik bir Nisan günüydü. Bu yolculuğun doruk noktasına, Kudüs girişi yakınında Saharov bahçelerinin bir mezarlığa, bir tımarhaneye ve Deyr Yasin'e açıldığı yerde ulaşılır.

Ölümün bir dizi adı vardır. Çekler onu Lidice diye anarlar; Fransızlar ise Oradur diye. Vietnamcada bu sözcüğün karşılığında My Lai sözcüğü kullanılır; her Filistinli için ise onun karşılığı Deyr Yasin'dir. 9 Nisan gecesi Etzel ve Lehi adlı Yahudi terörist grupları bu kendi halinde köye saldırdılar ve orada yaşayan erkekleri, kadınları ve çocukları katlettiler. Kesilen kulaklara, deşilen karınlara, ırzına geçilen kadınlara, bedenleri tutuşturulan erkeklere, taş ocaklarına doldurulan cesetlere ve katillerin zafer geçit resmine ilişkin kanlı öykülere yeniden değinmek istemiyorum. Varoluşları itibariyle, Babi Yar'dan Chain Gang'a Deyr Yasin'e kadar bütün katliamlar birbirlerine benzerler.

Gene de Deyr Yasin katliamının üç nedenden ötürü kendine özgü bir nitelik taşıdığını belirtmeliyim. Birincisi, bu katliamın gayet iyi belgelenmiş olması ve pek çok tanığının bulunmasıdır. Hagana ve Palmak örgütlerine mensup diğer Yahudi savaşçılar, Yahudi izcileri, Kızılhaç temsilcileri ve Kudüs İngiliz polisi olaya ilişkin eksiksiz kayıtlar bırakmışlardır. Yahudilerin 1948 savaşı sırasında gerçekleştirdikleri bir dizi Filistinli katliamından sadece bir tanesi olmakla birlikte bunların hiçbiri Deyr Yasin katliamı kadar ilgi odağı olmamıştır. Büyük olasılıkla bunun nedeni, Deyr Yasin'in, Filistin'deki İngiliz Mandasının başkenti Kudüs'ün burnunun dibinde olmasıdır.

İkinci neden, Deyr Yasin'in, kendi trajik yazgısının ötesinde korkunç etkiler yaratmış olmasıdır. Katliamın dehşeti, çevredeki Filistin köylerinde yaşayanların kitlesel olarak kaçışını ve Kudüs'ün batı eteklerinin Yahudilerin eline geçmesini kolaylaştırdı. Sivil nüfus açısından kaçış ihtiyatlı ve mantıklı bir seçimdi. Ben bu satırları yazmaktayken televizyonum savaş bölgesinden kaçan Makedonyalı köylüleri gösteriyor. Annemin ailesi 22 Haziran 1941'de yanmakta olan Minsk'ten kaçmış ve böylelikle sağ kalabilmişlerdi. Babamın ailesi ise geride kaldı ve yokoldu.

Savaştan sonra annem ve babam, tıpkı diğer savaş mültecileri gibi yurtlarına geri dönebildiler. Filistinlilere gelince, bugüne kadar onların yurtlarına geri dönmelerine izin verilmedi.

Üçüncü neden, katillerin kariyerleriyle ilgili. Etzel ve Lehi çetelerinin komutanları olan Menahem Begin ile İzak Şamir sonunda İsrail'e başbakanlık koltuğuna oturdular. Hiçbiri, üzgün olduğuna ilişkin herhangi açıklamada bulunmadığı gibi, Menahem Begin, yaşamının son günlerini, Deyr Yasin'i panoramik olarak izleyebildiği evinde geçirdi. Ne Nüremberg yargıçları, ne intikam, ne pişmanlık, sadece ve sadece Nobel Barış ödülüne kadar uzanan güllerle kaplı bir yol. Menahem Begin Deyr Yasin operasyonundan gurur duyuyor ve katillere gönderdiği mektubunda onları, ulusal görevlerini yerine getirdiği için kutluyordu. "Siz

İsrail'in yaratıcılarısınız."* İzak Şamir de, düşünü gerçekleştirmesine yardımcı olduğu, nochrim'i (Yahudi-olmayanlar) Yahudi devletinden kovduğu için katliamdan mutluluk duyuyordu.

Operasyonun sahra komutanı Yuda Lapidot da parlak bir kariyerin sahibi olmuştur. Amiri olan Menahem Begin onu, Rusya Yahudilerinin İsrail'e göçetme hakkı için örgütlenen kampanyayı yürütmekle görevlendirmişti. Lapidot, şefkat ve ailelerin birleşmesine olanak sağlanması için çağrıda bulundu; New York ve Londra'da, o akıllardan çıkmayan 'Halkımın...' sloganının haykırıldığı gösterileri örgütledi. Eğer Rusya Yahudilerinin İsrail'e göçetme hakkını desteklediyseniz, belki bu insanla karşılaşmışsınızdır. Sanki o günlere gelindiğinde, eline Deyr Yasin'de bulaşan kan izleri silinmişti. Lapidot, Rusya'dan gelen göçmenlerin siyasal endoktrinasyonu amacıyla, Lapierre ve Collins'in, içinden Deyr Yasin'in öyküsünün çıkarıldığı *Kudüs, ey Kudüs* adlı çoksatarının Rusça çevirisini bile yayımladı.

Bu katliamın tarihsel bakımdan önemli olmasının bir başka nedeni daha var. Deyr Yasin, Siyonistlerin taktiklerini tümüyle gözler önüne serdi.

Kitle katliamının açığa çıkmasının ardından Yahudi liderliği Arapları suçladı. İsrail'in ilk başbakanı David Ben-Gurion, bu saldırıyı serseri Arap çetelerinin gerçekleştirdiğini ileri sürdü. Bu açıklamanın çürüklüğü ortaya çıkınca, Yahudi liderleri hasarı azaltmanın yollarını aramaya başladılar. (Ürdün kralı- G. A.) Emir Abdullah'a bir özür dileme mesajı yolladılar. Ben-Gurion, bu kanlı katliamın bütün dürüst Yahudilerin adını lekelediğini ve olayın muhalif teröristlerin işi olduğunu söyleyerek kamuoyunun gözünde kendisini ve hükümetini katliamın sorumluluğundan uzak tutmaya çalıştı. Onun halkla ilişkiler teknikleri, yurtdışındaki iyi yürekli pro-Siyonist 'liberaller' için bugüne kadar bir övünç kaynağı sayılagelmiştir. Hümanist bir Yahudi, kendisiyle birlikte arabamızla Deyr Yasin'in geride kalan bir kaç evinin yanından geçerken, "Ne korkunç, ne dehşetli bir öykü" dedikten sonra sözlerini "Fakat, Ben-Gurion teröristleri lanetledi ve onlar gereken biçimde cezalandırıldılar" diye sürdürdü. "Evet" diye yanıtladım kendisini. "Gereken biçimde cezalandırıldılar ve en üst hükümet makamlarına yükseltildiler."

Katliamın üzerinden sadece üç gün geçmişti ki, çeteler yeni oluşturulan İsrail ordusuna katıldı, komutanları yüksek mevkilere getirildi ve çıkarılan bir genel afla suçları bağışlandı. Aynı model, yani başta yadsıma, ardından özür dileme ve en sonunda bağışlama ve yükseltme, Başbakan Şaron'un gerçekleştirdiği tarihsel olarak doğrulanabilen ilk vahşete de uygulandı. Şaron'un komutasındaki birlik, Kibya adlı Filistin köyündeki evleri dinamitle havaya uçurmuş ve bu evlerde yaşayan 60 dolayında erkek, kadın ve çocuğu katletmişti. Cinayetlerin ortaya çıkmasının ardından Başbakan Ben-Gurion ilk önce serseri Arap çetelerini suçladı. Bu tutmayınca bu intikam baskınını, zihniyet bakımından Arap olan Arap Yahudilerinin yetki almaksızın ve kendi başlarına gerçekleştirdiklerini ve köylüleri öldürdüklerini söyledi. Şaron ise, alışılagelmiş güllerle kaplı yoldan ilerleyerek başbakanlık makamına kadar geldi. Bazan, bir katliam gerçekleştirmiş olmanın İsrail başbakanı olmaya bayağı yaradığı görülüyor.

Aynı model, İsrail askerlerinin yörenin köylülerini sıraya dizip makinalı tüfek ateşiyle öldürdüğü Kafr Kasım katliamının ardından da yinelendi. Yadsıma çabalarının boşa çıkmasının ve Komünist Partisi milletvekillerinin katliamın kanlı ayrıntılarını açığa çıkarmasının ardından, olayın failleri askeri mahkemede yargılandılar ve uzun hapis cezalarına mahkum edildiler. Ama, yılın sonu gelmeden hepsi de salıverildi ve katillerin komutanı da İsrail Bonds'un (=İsrail Kalkınma Korporasyonu- G. A.) başkanlığına

getirildi. Eğer İsrail devlet bonoları satın aldıysanız, onunla karşılaşmış olabilirsiniz. Onun, elinizi sıkmadan çok önce elindeki kanları yıkayıp temizlemiş olduğundan eminim.

Şimdi, 50 yıl aradan sonra, Yahudi egemen sınıfları bir kez daha "Deyr Yasin" revizyonizmi girişiminde bulunmaya karar vermiştir. Amerika Siyonist Örgütü (=ZOA) tarihi yadsıma sanatında başı çekti ve Amerikan vergi yükümlüsünün cebinden çıkan parayla "Deyr Yasin: Bir Yalanın Tarihi" adlı bir broşür yayımladı. ZOA revizyonistleri, rakipleri olan Holokost yadsıyıcılarının bütün metotlarını kullanıyorlar: onlar katliam sahnesinde bulunanların, yani katliamdan kurtulan görgü tanıklarının, Kızılhaç'ın, İngiliz polisinin, Yahudi izcilerinin ve diğer Yahudi gözlemcilerin ifadelerini dikkate almıyorlar. Onlar, katliamı gerçekleştiren çetelerin komutanlarının zamanı geldiğinde Yahudi devletine başbakan olduğu olgusundan yola çıkarak, Ben-Gurion'un özür dilemesini bile dikkate almıyorlar. ZOA'nın gözünde, sadece katillerin ifadeleri geçerlidir. Tabii, eğer katiller Yahudi iseler.

Gene de dürüst insanlar var ve herhalde onların varlığı nedeniyle olsa gerek, Tanrı bizleri yeryüzünden silip atmıyor. Bellekleri silme çabalarına karşı savaşım veren Deyr Yasin Remembered adlı bir örgüt var Bu örgüt kitaplar basıyor, toplantılar düzenliyor ve katliamın gerçekleştirildiği yerde bir anıt inşa etme projesi üzerinde çalışıyor; böylelikle masum kurbanlara son bir hizmet sunulmuş, onların adları ve anıları sonsuzluğa kadar muhafaza altına alınmış olacaktır. Deyr Yasin ve komşu köylerdekilerin sağ kalan oğulları mülteci kamplarından babalarının topraklarına dönünceye değin bu kadarıyla yetinmek zorunda olacağız.

*Daha sonra İsrail başbakanlığı koltuğuna kadar yükselecek ve bu arada 1978 yılında, "ünlü" Nobel Komitesi tarafından -ABD'nin Mısırlı işkenceci ve cellat uşağı Enver Sedat'la birlikte- Nobel barış ödülü verilerek onurlandırılacak olan Menahem Begin, Deyr Yasin katliamının ardından elleri kanlı askerlerini şu sözlerle kutladı:
"Bu görkemli fetih eyleminden ötürü kutlamalarımı kabul edin. Bütün komutan ve erlere selamlarımı iletiyorum. Onların ellerini sıkıyorum. Hepimiz, bu büyük saldırıda ortaya konan kusursuz liderlik ve savaşım ruhundan gurur duyuyoruz... Askerlere şunu söyleyin: Saldırınız ve fethinizle İsrail'de tarih yaptınız. Bunu zafere kadar sürdürün. Deyr Yasin'de olduğu gibi, her yerde düşmana saldıracak ve onu ezeceğiz. Allahım, Allahım, Sen bizi zafer nasip etmek için seçtin." (George W. Ball ve Douglas B. Ball, *The Passionate Attachment: America's Involvement with Israel, 1947 to the Present*, W. W. Norton & Company: New York, 1992, s. 29) (G. A.)

Felçli Filistin'in Sakatlanmış Çocukları (parça)

Suzanne Goldenberg, *The Guardian*, 1 Mayıs 2001

Dört gencin yatakları, Gazze'deki Vefa hastanesinin bir duvarını tümüyle kaplıyor. 16 yaşındaki Tarif Gora 19 Kasım'da Karni sınır geçiş noktasındaki bir barikatın üzerinden karşıya bakarken omuzundan vurulmuş. Gene 16 yaşında olan ve Tarif'le birlikte Karni'de İsrail askerleriyle çatışmaların müdavimi olan Hüseyin Niyazi ise ondan bir gün önce ensesinden yaralanmış.

Badem gözlü değnek gibi ince bir çocuk olan Ahmet Ebu Taha 14 yaşında ve koğuşun maskotu. O da 18 Şubat günü Refah mülteci kampında bir tanktan kaçarken sırtına giren bir mermiyle yaralandı. 16 yaşındaki Mahmut Serhan'a gelince, o ensesinden vurulmuş.

Hiçbiri de bir daha yürüyemeyecek. Omurgalarının daha yukarı bir bölümünden yaralanmış oldukları için Hüseyin ile Mahmut, tekerlekli sandalye bile kullanamayacaklar.

Onlar -ve daha 1,000 kişi- topallamadan ya da tek bir gözün kaybından felce ve zihinsel özüre kadar uzanan bir yelpazede yer alan intifadanın sakatları; bu sakatlanma hasadı, Filistin ayaklanmasında yaşamını yitirenlerden çok daha büyük.

Bu dört çocuk ta İsrail askerlerine ve tanklarına taş atmışlardı -Tarif evinden okula giderken Karni'nin çevresinden dolanırdı- ve dördü de silahsızdı.

Bu çocuklar ve onlar gibi daha pek çok yaralı ve ölü, İsrail'in, şimdi yedinci ayında olan ayaklanmaya karşı BM Güvenlik Konseyinin ve uluslararası ve İsrail insan hakları gruplarının, aşırı kuvvet kullanımı olarak mahkum ettikleri uygulamasının kurbanları.

Eleştirinin odağında, İsrail'in M-16 saldırı tüfeklerinden atılan yüksek hızlı mermiler bulunuyor. Bunlar hedefe isabet ettiklerinde, bedenin içinde karşı konulmaz bir güçle adeta takla atarak ilerliyorlar.

Dört çocuğun hiçbiri de, ömürlerinin geri kalan kısmını bedenlerinin mahpusu olarak geçireceklerinin farkında değiller. Hasta yatağında neşeyle gülümseyen Tarif, babasının Gazze'de yol kenarında kurulu tezgahından getirdiği etli sandviçleri yiyerek şişmanlıyor.

Şişmiş bulunan sol ayağında irade dışı bir kasılma var. Babası Abit Gora, "Görüyor musunuz? İnşallah bir gün tümüyle iyileşecek. Belki onu Almanya'ya yollayabilirsek, orada kendisi için bir şeyler yapabilirler" diyor.

Bu ayaklanmada, şöyle ya da böyle kalıcı bir biçimde sakatlanan Filistinlilerin sayısı tam olarak bilinmiyor. Filistin Kızılay Derneği'ne göre, iki gün öncesi itibariyle yaralananların sayısı 13,296 olup bunların yüzde 20'si ateşli silahlarla vurulmuşlardı.

En önde gelen Filistin akademik kuruluşu olan Bir Zeyt Üniversitesindeki Toplum ve Halk Sağlığı Enstitüsü, bir yığın hastane kaydını taradıktan sonra yaptığı tahminde, İsraillilerin gerçek cephane, şarapnel ve kauçuk kaplı çelik mermilerine hedef olarak kalıcı bir biçimde sakatlanan insanların sayısını en az 1,000 kişi olarak saptamış.

Kalıcı sakatlıkları olan 400'den fazla yaralı, Batı Yakası ve Gazze Şeridi'ndeki -toplam 3 milyon insanın yaşadığı bu bölgedeki bu türden biricik yerler olan- üç rehabilitasyon merkezinde ve işgal altındaki Arap Doğu Kudüsü'ndeki bir göz hastanesinde tedavi edildiler. Aralarında Ürdün'e gönderilen Tarif ile Hüseyin'in de bulunduğu, 500 ağır yaralı ise tedavi için yurtdışına gönderildiler.

Batı Yakası'ndaki Beyt Cela kentinde, Beytüllahim Arap Rehabilitasyon Derneği'nden İlyas Seba, 18 yaşındaki Emcet Saadi'den bir yanıt koparmaya çalışıyor.

Dr. Seba ona "Merhaba" diyor. Sağ eli yumruk biçiminde sıkılı olan tekerlekli sandalyedeki Bay Saadi boğazından çıkardığı iki hırıltıyla yanıt veriyor.

Doktorun ona bir elini burnunun üzerine koymasını söylemesi üzerine Bay Saadi gözlerini ışıktan sakınıyor.

Bay Saadi 2 Ekim günü, yani İntifadanın ilk günlerinde bir İsrail askerinin sıktığı yüksek hızda mermiyle kafasından vurulmuştu. O, beş hafta önce komadan uyandığında beyninde kalıcı bir hasar oluştuğu anlaşıldı. Saadi'nin gözleri açık; ancak kafasının bir yanındaki şişlik omurga sıvısı topladığı için yeniden bir ameliyata gereksinimi var.

İnsan hakları grupları, öldürücü-olmayan güç kullanmak yerine, çoğu kez gerçek cephane kullanmasından ve askerlerinin yaşamının tehlikede olmadığı durumlarda da ateş açmasından ötürü İsrail'i mahkum ettiler.

ABD'nin Nobel ödüllü İnsan Hakları Savunucusu Doktorlar grubu, yaralanan Filistinliler arasında sakatlanma oranının yüksekliğinden ötürü M-16 otomatik tüfeğini yaygın biçimde kullanan İsrail askerlerini suçluyor. Bu ABD yapımı silah İsrail birliklerinin standart silahı...

Özellikle M-16'ların kullanılmasının mahvedici sonuçları oluyor. Diğer yüksek hızlı mermiler vücudu delip geçiyor, fakat bir M-16'dan atılan görece hafif 5.56 mm'lik mermi saniyede 800 metre hızla girdikten sonra vücudun içinde yuvarlanıyor ve takla atıyor. Daha sonra bu mermi çok küçük metal parçacıklara ayrılıyor.

İşgal Altındaki Topraklarda yaşanan en ciddi yaralanmaların tedavi edildiği Gazze'deki Şifa hastanesinin sözcüsü Dr. Cuma Saka, "Bu mermiler tıpkı bir böcek gibi vızıldayarak vücudunuzun içinde dolaşırlar" dedikten sonra sözlerini şöyle sürdürüyor:

“Vücudun dışında çok küçük, bir santimetre büyüklüğünde bir giriş görünür; ama merminin çıkış deliği yoksa, vücudun içinde binlerce küçük metal parçası buluruz”...

Kudüs’teki Mukassad hastanesinde ortopedi uzmanı olan Muhammet Ebu Tahir, “Yaralananların büyük çoğunluğu görece genç insanlar; onlar ülkenin potansiyel emek gücü, toplumun kuvvetinin ta kendisi” diyor.

El-Nakba’nın Yıldönümü Yaklaşırken İsrail Baskısı Artıyor
Richard Becker, 15 Mayıs 2001

14 Mayıs, yasadışı bir tarzda işgal edilmiş olan Batı Yakası ve Gazze’deki Filistin halkına karşı görülmemiş düzeyde bir İsrail şiddetine tanık oldu. ABD’nin silahlandırdığı İsrail Kara Kuvvetleri, Donanması ve Hava Kuvvetleri bir çok yerde yerleşim bölgelerine ve Filistin Otoritesinin tesislerine ağır saldırılar düzenledi. En az 7 Filistinli öldü. Çok daha fazlası da ağır biçimde yaralandı.

Yoğun bir nüfusun yaşadığı Gazze’ye Donanmaya bağlı gambotlar, roketlerle, Hava Kuvvetleri helikopterlerle, Kara Kuvvetleri de karadan karaya füzelerle ateş açtı. En büyük zayiat, Batı Yakası’nın Beytunya kentinde meydana geldi. Orada, İsrail ordusu yaptığı sürpriz saldırıda, küçük kontrol noktalarının içinde ve dışında bulunan 5 Filistin güvenlik görevlisini öldürdü.

Haberlere göre, gündüz vakti gerçekleştirilen saldırı sırasında Filistinli görevlilerden ikisi uyurken, diğer ikisi de yemek hazırlıyordu. Saldırıda, altıncı bir görevli de ağır yaralanmıştı. Filistin Otoritesi Başkanı Yaser Arafat İsrail saldırısını “cinayet” olarak nitelendirdi. O, “İsrail bu suçundan ötürü sert bir biçimde yargılanacağını bilmelidir” dedi.

ABD Dışişleri Bakanı Colin Powell, Filistinlilerin katledilmesi üzerine yorum yapmayı reddetti. Dahası o, küstahça Arafat’a saldırdı ve, “Özellikle İsrail’in bağımsızlığının yıldönümünü kutlamakta olduğu bir sırada bu tür bir söylemin, yararlı olmadığını düşünüyorum” dedi. 15 Mayıs, İsrail’in “bağımsızlığını” ilan edişinin 53. yıldönümüydü. Fakat Filistinliler, mülklerinin ellerinden alındığı ve anayurtlarından kovuldukları bu tarihi _El-Nakba_, ya da “Felaket” olarak anmaktadırlar. 15 Mayıs’ta onlar, Batı Yakası’nda, Gazze’de, İsrail’in 1948 sınırları içindeki Filistin bölgelerinde ve başka yerlerde büyük kitle eylemleri gerçekleştirdiler.

Gerçek mermi kullanan İsrail askerleri bu eylemlere katılan Filistinlilere ateş açarak en az 4 kişiyi öldürdüler ve bir çoğu ağır olmak üzere 130'dan fazla kişiyi yaraladılar. Yürüyüşlere, hem Gazze'de, hem de Batı Yakası'nda 30,000'den fazla insan katılırken, Ramallah, Hebron (el-Halil), Beytüllahim ve diğer kentlerde onbinlerce insan daha yürüdü. Eylemlere katılanların çoğu son yarım yüzyıldır yoksul kamplarda yaşamış olan mülteciler ya da onların çocuklarıydı. Gazze'deki protesto yürüyüşlerinde daha yaşlı göstericilerden bir çoğu İsrail'i, çalınan evlerinin anahtarlarını sallayarak protesto ettiler.

Lübnan'da, Sayda kentinin yakınındaki Eyn el-Hilve mülteci kampında yapılan ve Filistin Kurtuluş Örgütünün üç ana örgütü -Fatah-Filistin Ulusal Kurtuluş Hareketi, Filistin Halk Kurtuluş Cephesi ve Filistin Demokratik Kurtuluş Cephesi tarafından düzenlenen gösteri yürüyüşüne 10,000 kişi katıldı. Göstericiler, "Yurdumuza dönmek için zeytin dalını atalım ve silahlarımızı kuşanalım!" sloganını haykırdılar. Eyn el-Hilve kampındaki eylemciler, bir BM yetkilisine, İsrail Başbakanı Ariel Şaron'un savaş suçlusu olarak yargılanması için çağrıda bulunan bir dilekçe verdiler. 1982'de Şaron'un gözetimi altında Lübnan'daki Sabra ve Şatila kamplarında 2,000'den fazla Filistinli mülteci katledilmişti.

11 Mayıs'ta Ürdün'de yapılan kitle gösterileri ABD-uşağı rejim tarafından bastırıldı ve 50'den fazla gösterici gözaltına alındı.

İsrail Filistinlilere Karşı Savaşı Tırmandırıyor

Haftalardır Filistin bölgelerini hedef alan İsrail saldırıları, özellikle 15 Mayısa doğru daha da yoğunlaştı. 7 Mayıs'ta, İsrail tank ateşi Gazze'de yer alan Han Yunus kampındaki evlerinde bulunan 4 aylık bir Filistinli kız çocuğun ölümüne ve aynı aileden bir çok kişinin de ağır biçimde yaralanmasına yol açtı. 11 Mayıs'ta güney Gazze'de bulunan Deyr el-Bala kampında en az 5 evi buldozerle yıkan İsrail kuvvetleri, bir kişinin ölümüne, iki kişinin yaralanmasına ve 30'dan fazla insanın evsiz kalmasına yol açtılar.

Geçtiğimiz hafta içinde Filistin bölgelerinde İsrail, toplam 60 evi yıktı ve yüzlerce akr meyva bahçesi, ağaçlık ve ekili alanı tahrip etti. İkinci İntifada ya da Ayaklanma'nın başlamasından bu yana ölen Filistinlilerin sayısı 440'ı ve ölen İsrailli'lerin sayısı 77'yi buldu. Toplam yaralıların yüzde 95'ini oluşturan Filistinli yaralıların sayısı ise 13,000'den fazla. Yaralanan Filistinlilerden, bir çoğu felçli ya da gözünü yitirmiş olan en az 1,000'i ömürboyu sakat kalacak.

Londra'da yayımlanan *The Guardian* gazetesinin 1 Mayıs tarihli sayısında yer alan bir makalede şöyle deniyordu: Nobel barış ödülünü kazanmış bulunan ABD'li İnsan Hakları Savunucusu Doktorlar grubu yaralı Filistinliler arasında sakatlanma oranının yüksekliğini M-16 otomatik tüfeğinin yaygın bir biçimde kullanılmasına bağlıyor." ABD yapımı bu tüfek, İsrail askerlerinin standart silahı.

Ancak, ABD medyasının büyük çoğunluğunun dikkati -ve kınamaları- Batı Yakası'nda bulunan Tekoa yerleşim biriminde iki İsrailli gencin öldürülmesine ayrılmıştı.

Gençlerden birinin babası olan Seth Mandel, ailesini beş yıldan daha az bir süre önce College Park, Maryland'den Tekoa'ya getirmişti. Tekoa'nın hahamı Menahem Froman'a göre Mandel, yerleşimciler arasında "başı çekmeyi" hedeflemişti. Froman, Mandel ailesi için "Onlar öncülerin öncüleridir" diyor.

Başka bir deyişle, Mandel, yakın dönemde ABD'nden İsrail'e gelen en saldırgan ve en aşırı 200,000 yerleşimci arasında yer alıyordu. Yerleşimci hareketinin otomatik silahlarla donanmış ve İsrail ordusu tarafından desteklenen bu "öncüleri" Filistinlileri Batı Yakası'ndan ve Filistin'in tümünden kovmakta kararlıdırlar.

Direniş yoğunlaşıyor

Adı çıkmış savaş suçlusu Ariel Şaron'un başını çektiği İsrail hükümeti, yeni yerleşim birimleri inşa etmeye ve varolanları genişletmeye söz vermiştir. Yerleşim birimlerinin amacı, o "topraklardaki olguları" saptamak ve böylelikle İsrail'in, Batı Yakası ve Gazze'nin geniş kesimlerine sahip çıkmasını meşrulaştırmaktı.

İsrail liderleri, "bu olgular"ın yardımıyla pratikte, gerçek bir Filistin devletinin oluşmasını olanaksız kılacak bir durum meydana getirmeyi amaçlıyorlar.

Sadece sağ kanat Likud hükümetleri değil, İşçi Partisi hükümetleri de bu hedef doğrultusunda çaba harcamışlardır. Oslo "barış süreci"nin başladığı 1993 yılından bu yana yerleşim birimlerinin nüfusu yüzde 72 oranında arttı. En büyük oran artışı ise Ehud Barak'ın yönettiği İşçi Partisi hükümeti döneminde gerçekleşti.

Şaron, Batı Şeria ve Gazze'deki İsrail yerleşim birimlerine bir sınır getirmeyi reddetmiştir. Bu, sözkonusu yerleşim birimlerinin, askeri olarak ele geçirilmiş toprakları ilhak etmeyi ve buralara yerleşmeyi yasaklayan uluslararası hukuka aykırı olduklarının yadsınamaz bir olgu olmasına rağmen böyle.

Şaron, Batı Yakası ve Gazze'nin işgal altında olduğu gerçeğini bile yadsıyarak başlamıştı görevine. Geçenlerde yaptığı açıklamalarda Şaron bu bölgeler için "tartışmalı topraklar" ifadesini kullandı. İki hafta önce ise, hükümet yerleşim birimlerinin genişletilmesi için 375 milyon dolar ek ödenek ayırdı.

ABD yetkililerinin ve resmi medyasının kasıtlı olarak oluşturduğu imajın tersine, hemen hemen tüm çatışma ve ölüm olayları Filistin'in, çok zayıf bir Filistin denetimi altında

bulunan bu çok küçük bölümünde meydana gelmektedir. Tekellerin medyası, amansız İsrail saldırısını ise acımasız bir biçimde, "misilleme" olarak nitelemektedir.

Ezici bir ateş gücü ve başa çıkılamaz bir güç dengesizliğiyle karşı karşıya bulunmasına rağmen, Filistin direnişi yoğunlaşmakta ve derinleşmektedir. Ne de olsa Filistinliler uzun süreden beri, aşılması olanaksız gözüken engellerle karşı karşıya kalmışlardır.

Helikopterleri, gambotları, tankları, füzeleri ve ağır makinalı tüfekleri olmasa da Filistinliler ellerine geçirdikleri her şeyi kullanarak kahramanca direniyorlar. 5 Filistinli güvenlik görevlisinin Ramallah'ta yapılan cenaze töreninde onbinlerce insanın militanca bir yürüyüş yaptığı haber veriliyor.

Bu kritik saatte Filistinlilerin gereksinim duyduğu daha yoğun bir uluslararası dayanışmadır.

Faris'e Övgü
İsrail Şamir, 20 Mayıs 2001

Gazze Şeridi'ne girmek ve çıkmak yasak. Bu bölgenin çevresi dikenli tellerle çevrilmiş ve kapıları kilitlenmiştir; gerekli belgeleri olanlar bile, içinde bir milyondan fazla Filistinlinin yaşadığı dünyanın bu en büyük yüksek güvenlikli cezaevini ziyaret edemez. Bir zamanlar dünyanın en ünlü savaş gücü olan İsrail ordusu, artık basit bir cezaevi gardiyanına dönüşmüştür. IDF'nin taktikleri 1930'larda formüle edilmişti: 'bir milyon insanı öldürmek zorunda değilsiniz; en iyilerini öldürünce gerisi korkudan sinecektir.' Bu metot ilk kez, İsrailli bağlaşıklarının yardımını alan İngilizler tarafından 1936 yılındaki Filistin ayaklanması sırasında uygulanmıştı. O günden bu yana, bu toprağın en iyi kızları ve oğullarından binlercesi, Filistin toplumunun potansiyel eliti yokedilmiştir. İsrail ordusu bir kez daha, potansiyel asileri öldürmek suretiyle 'huzursuz yerlileri sakinleştirmek' için aynı ana planı uygulamakta kullanılıyor.

Onların görevi kolay: Ortadoğu'nun en güçlü ve en büyük ordusu, büyük bir nükleer güç her türlü silaha sahipken, mahpus Filistinlilerin sadece taşları ve hafif silahları var. Geçenlerde İsrailliler Gazze'ye gitmekte olan bir tekne dolusu silah ele geçirdiler. İsrail ordusu büyük bir zafer kazanmış gibi övündü; ama aynı zamanda 'kaygılarını' dile getirdi. Kaygılanmakta haklılar. 1973'ten bu yana İsrail ordusu, ateşine karşılık verilebileceği kaygısı taşımadı. Yahudi askerler yumuşak görevlere alıştılar. Onlar, silahsız çocukları vurmayı yeğliyorlar.

Gazze bir bilim-kurgu realitesini, Cezaevi Gezegeni-B filmini anımsatıyor. Onun dikenli telden çiti bir sırrı gizliyor: halkının bükülmeyen iradesini. Burası bir B-sineması seti, fakat orada yaşayan insanlar birinci sınıf.

Filistin'in gizli mesajı Faris Ode adlı 13 yaşındaki çocuğun kişiliğinde verildi. O, *Associated Press* fotoğrafçısı Laurent Rebours'ün ölümsüz fotoğrafında Yahudi Calut'a meydan okurken gördüğümüz genç Filistinli Davut'tu. Korkusuz Faris, Filistin'in sevilen din ulusu Aziz Yorgo'nun (St. George- G. A.) zarafetiyle zırhlı canavara taş atıyordu. O, düşmanı, yırtıcı bir köpeği kovalayan bir köy çocuğu gibi kendinden emindi. Fotoğraf 29 Ekim'de çekilmişti; bir kaç gün sonra, yani 8 Kasım'da ise bir Yahudi keskin nişancı onu hedef alarak vurdu ve öldürdü.

Faris'ten geriye bir kahramanın resmi, Che Guevara'nınkinin yanına yerleştirilmesi gereken bir poster, Hugo'nun *Les Misérables* (Sefiller) romanının Parisi'nde barikatlarda çarpışan yiğit isyancı çocuk, insan ruhunun yenilemez ve çökertilemez sembolü Gavroche'un adıyla birlikte anılacak bir ad kaldı. O, başka bir çağdan, kahramanlığın çirkin bir sözcük olmadığı ve insanların soylu bir dava için savaşmaya ve ölmeye hazır olduğu bir çağdan çıkıp gelmişti. Onun adı 'bir Şövalye' ve soyadı 'Dönüşü' anlamına geliyor. Onun imgesi gerçekten de çok eski zamanların görkemli şövalyelerinin geri dönüşünü çağrıştırıyor. Bu ruh, günümüzün egemen ideolojisi olan ve Amerikan pop-kültürünün etrafa saçtığı ucuz ticari hedonizme tümüyle yabancıdır. Faris'in mirası, İsrail'in ana planının başarısızlığına işaret etmektedir. Bu genç isyancı, İsrail işgali altında doğmuştu ve IDF askerlerine meydan okurken göçtü bu dünyadan.

Bizim gibi, Filistinlilerin çektiği acılara ve verdiği şehitlere alışmış olanlar, bu umut yüklü mesajı hemen anlayamadılar. Yazılarımızda, farkında olmaksızın 'kendi tarafımızı' şefkat ve acımaya hak kazanmış talihsiz kurbanlar olarak sunma biçiminde biraz efemine bir yaklaşımı taklit ediyoruz. Filistinlilere karşı duymamız gereken en son şey acımadır. Hayranlık, sevgi, dayanışma, kahramana tapma, hatta imrenme olmalı, ama acıma olmamalı. Onlara acımak; Kral Leonidas'ın Termopil'i savunurken şehit düşen 300 savaşçısına, (Nazi generali- G. A.) Guderian'ın tanklarını gövdeleriyle durduran Rus askerlerine ve hatta High Noon adlı filmindeki Gary Cooper'e acımaktan farksızdır. Kahramanlara acınmaz; onlar bizim için yüreklendirici örneklerdir.

Faris'in imgesinin mesajı ilk başta da doğru anlaşılamadı. Istırap öyküsü, napalm bombasının cehennem ateşinden kaçan çıplak Vietnamlı kızın bir eşini, çömelmiş bekleyen ve ölmekte olan Muhammet Dura'nın görüntüsünü çağrıştırıyordu.

Geri Dönen Şövalye Faris Ode'nin imgesi, kahramanlardan oluşan başka bir ikon dizisinin bir parçasıdır. Bu imajın yeri, İvo Jima'daki deniz piyadelerinin ya da yurttaşı Aziz Yorgo'nun kilisesinin yanıdır. Ne de olsa, savaşçı din büyüğü, Faris'in şehit olduğu yere yakın bir yerde, Lydda'daki eski Bizans kilisesinin yeraltı bölümünde, Filistin toprağında şehit olmuş ve oraya gömülmüştü.

Filistin'in düşmanları bu gerçekliği, onun New York'taki dostlarından daha iyi anladılar. Kendilerinin Gazzeli delikanlıyla boy ölçüşebilecek bir kahramanları olmadığı için, Yahudilerin egemen olduğu Amerikan basını Faris'in anısını unutturmak için elinden geleni ardına koymadı. MSNBC.com, Şehit Dora ile bir kaç köpeğin bulunduğu bir resim arasında aptalca bir, yılın en önemli fotoğrafı yarışması düzenledi.

(Size her zaman bir seçme şansı tanırlar; ancak seçeneklerin hepsi de olumsuzdur.) Çok sayıda İsrail destekçisinin oylarını alan köpeklerin reklamını Los Angeles'taki İsrail konsolosu yaparken, Filistin'i savunanlar oylarını Dora'ya verdiler. Asıl önemli resim, Faris'in imgesi ise kamuya sunulmadı.

Bu yetmezmiş gibi, *The Washington Post*, Filistin muhabiri Lee Hockstader'i şehit çocuğun anısını karalamakla görevlendirdi. AIPAC'ın çıkardığı bu paçavra Hockstader'a güvenebilirdi. Onun yaptığı haberlerin gazetecilik okullarındaki dezenformasyon derslerinde incelenmesi gerekiyor. İsrail tankları ve silahlı helikopterleri savunmasız Beytüllahim'i bombaladıklarında Hockstader şunları yazmıştı: "İncil dönemi (tabii o, Yeniden Doğuş -Nativite- Kilisesinin sözünü bile etmeyecekti) kenti Beytüllahim'de İsrail askerleriyle Filistinliler tanklar, füzeler, makinalı tüfekler ve taşlarla savaştılar." Herhalde Hockstader, İkinci Dünya Savaşını anlatmış olsaydı, ABD ile Japonya'nın nükleer bombalarla savaştıklarını ya da Yahudilerle Almanların birbirlerini konsantrasyon kamplarında zehirli gazla öldürdüklerini yazacaktı.

Kendisinden beklendiği üzere, İsrail'in sivil halka saldırısını meşrulaştıran Hockstader şöyle yazıyordu: "İsrail ordu sözcüleri, yaptıkları operasyonların esas itibariyle savunma nitelikli olduğunu söylüyorlar. Fakat olaya daha geniş bir perspektiften bakan İsrail hükümeti, operasyonların yöredeki komutanlara, yerinin saptanması zor olan düşmana karşı savaşta esneklik sağladığına işaret ediyor." Kendisi konuya "daha geniş bir perspektiften" baktığında ise yaptığı haberlerde Filistinlileri çılgın teröristler olarak gösteriyor: "Filistinliler, bir saldırı savaşı olarak gördükleri İsrail operasyonlarının bedelini ödetme tehdidi savuruyorlar. HAMAS olarak bilinen İslami Direniş Hareketi'nin bir temsilcisi, İsrail'e karşı daha fazla intihar eylemi yapılması ve daha fazla havan topu ateşi açılması için çağrı yaptı."

Benim gibi Hockstader'ı gözlemleyen Francois Smith bana şu mesajı gönderdi: "Bu adamın kendisine inanacak kadar aptal olduğumu sanmasından rahatsız oluyorum. Lee Hockstader'a dikkat et. Bence onun bir gündemi var."

Onun bir gündemi olduğu kesin; bu gündem, Yahudi egemenliğini dayatma ve Filistinlileri karalamadan başka bir şey değil. Faris'in havasını indirmek, bu gündemle bütünüyle uyumlu. Hockstader Gazze'ye gitti ve Faris'in, anne ve babasını dinlemeyen kötü bir çocuk olduğunu, okuldan kaytardığını, "gözükara bir delikanlı" olduğunu, aslında ölmeyi istediğini ve iyi yürekli bir Yahudi keskin nişancının da onun bu isteğini yerine getiriverdiğini yazdı. Hockstader hiçbir şeyi unutmadı: çocuk yerden bir taş alırken vurulmuştu ve dolayısıyla öldürülmesi gerekirdi; onun ölümünden sonra kazandığı ün ise "ölümü üzerine koparılan bir velvele"den başka bir şey değildi; zaten Irak Devlet Başkanı Saddam Hüseyin de annesine 10,000 dolarlık bir çek göndermemiş miydi?

Hockstader eşeğini sağlam kazığa bağlıyor. Eğer o, Hebron'da ölen çocuğun yerleşimci anababasının, çocuklarının ölümünü istediklerini ima etmeye cesaret etmiş, İsrail'in bu olay karşısında gösterdiği tepkiyi "velvele" diye adlandırmış ya da ölen çocuğun anababasının Sabra ve Şatila kasabından dolgun bir çek aldıklarına işaret etmiş olsaydı, İsrail'den canlı çıkamazdı; *Washington Post*'un sahibi Katherine Graham ise ömrünün sonuna kadar bu yapılandan pişmanlık duyardı.

Yahudiler, düşmanlarını korkutmayı başarmışlardır ve onlar bunu sadece bazı büyülü sözcükler kullanarak yapmamışlardır. Yahudi terörizminden yaka silken İngilizler 15 Mayıs 1948'de Hayfa Koyundan

ülkelerine dönmek üzere yelken açana değin, onlar 1940'larda Kutsal Topraklar'da egemenliklerini kabul ettirebilmek amacıyla İngiliz bakan Lord Moyne'un, düzinelerce İngiliz asker ve subayın yanısıra yüzlerce Filistinli lideri katlettiler. Bugün bile, San Fransisco'daki iki barış aktivisti ve din adamı, Katolik rahip Lebip Kopti ve Yahudi haham Michael Lerner, Yahudi terörist gruplarından, çok ciddiye aldıkları ölüm tehditleri alıyorlar.

İster köylü olsunlar, isterse kent halkı, Filistinliler gayet barışsever insanlardır. Zeytinlere ve asmalara göz kulak olmayı, en sıcak havada (hamsin*) bile suyu serin tutabilen kavanozları (zir) yapmayı iyi bilirler. Onların güzel taş işçiliğinin ürünleri Filistin'in her yanını süslemektedir. Onlar şiir yazar ve kutsal mezarlarına saygı gösterirler. Filistinliler savaşçı bir ulus değillerdir, hele katiller asla değillerdir. Onlar kendilerini, kanlı bir terörist maskesi takınmış kişiler olarak resmeden Yahudi egemenliği altındaki basının aynasına şaşkınlık ve hayretle bakıyorlar. Fakat bu köylüler, bir düşman topraklarını ellerinden almaya kalktığında hepimize kahramanlık dersi verebilecek durumdadırlar. Yüzyıllar önce, Yargıçların efsanevi günlerinde ataları, dışardan gelen işgalcilere karşı savaştığında Filistinliler bunu kanıtladılar.

1930'larda, ateşli bir Rus kökenli Yahudi milliyetçisi ve Şaron'un siyasal partisinin kurucusu olan Vladimir Zeev Jabotinski, (Rusça olarak) içinde kendisiyle birlikte 3,000 erkek ve kadını öldüren ve kendisi de düşmanlarıyla birlikte ölen bir intihar eylemcisini anlatan İncil öyküsünü (Yargıçlar, 18:27) ayrıntılı bir biçimde işlediği *Samson* adlı bir tarihsel roman yazdı. Bir kaç yıl önce, bu romanın modern İbranice çevirisi İsrail'de yayınlandığında, *Davar* gazetesinin kitap eleştirmeninin gözüne ilginç bir anormallik çarptı.

Jabotinski romanında, İngilizleri modern Filistenlerin yerine, antik çağın İsraillilerini ise Yahudilerin yerine koyuyordu. Fakat modern bir İsrailli okur, romanı okuduğunda buradan Filistinlilerin İsrail egemenliğine karşı savaşımını yücelten bir mesaj alıyordu. Romandaki üstün askeri teknolojilerle donanmış ileri derecede uygar Filistenler; denizaşırı bir yerden gelen işgalciler olan Sahil Ovalarının bu hedonist sakinleri ve Yaylalara zorla giren bu savaşçı topluluk kitap eleştirmeninin aklına modern İsrail Yahudilerini getiriyordu. Buna karşılık, köklerinden emin ve topraklarına bağlılıklarının, işgalcinin askeri gücüne karşı kaçınılmaz zaferine inancı tam olan Samson'un halkı, yani yerli Yayla halkı olan Beni İsrail (=İsrail Oğulları- G. A.), Yaylalarda yaşayan modern Filistinlileri çağrıştırıyordu.

Aslında, Filistinlilerin İncil dönemi İsraili'nin gerçek torunları, İsa'nın ve Muhammet'in inancını benimsemiş yerli halkı oldukları ve her zaman Kutsal Topraklarda yaşamış bulundukları gözönüne alındığında bu çağrışım akla yatkındır. İsrailliler de bunu biliyorlar. Tel Aviv'in jenetik laboratuarlarında 'Yahudi DNA'sı üzerinde çalışan araştırmacılar Yahudilerle Filistinliler arasındaki kan bağını belli belirsiz bir tarzda doğrulayan sonuçları gururla ortaya çıkarıyorlar. Onlar, biz Yahudilerin gururlu İsrail ismine sahip çıkmamızın en azından su götürür olduğunu biliyorlar. Krallık ünvanına ve taca III. Richard** gibi el koymuş olan bizler de meşru varislerin hala yaşamakta olduğu koşullarda kendimizi güvenliksiz duyumsuyoruz. Filistinlilere karşı anlaşılması zor ölçüde zalimce davranışımızın psikolojik açıklaması burada yatıyor.

İsrailliler Filistinli olmak istiyorlar. Biz onların mutfağını benimsedik ve onların *falafel* ve *humus*'unu kendi ulusal yemeğimiz gibi yemekteyiz. Onların yerli kaktüsü olan ve köylerinin yerinde biten sabra'nın

ismini, burada doğan oğullarımız ve kızlarımıza veriyoruz. Bizim yeniden doğan çağdaş İbranicemizde yüzlerce Filistin sözcüğü var. Onlardan bağışlanmamızı dilememiz, çoktandır yitirmiş bulunduğumuz kardeşlerimiz gibi onlara sarılmamız ve onlardan öğrenmemiz gerekiyor. Bugünkü karanlıktan sızan biricik umut ışığı bu.

Modern İsrail arkeoloji çalışmalarının açıkça gösterdiği gibi, bundan 3,000 yıl önce Yayla aşiretleri (İncil'deki Beni İsrail) sonunda Sahil'de yaşayan 'deniz halkıyla' bir uzlaşmaya vardılar ve Samson ile Dalila'nın bu oğulları birlikte, İncil'i yazanların, İsa'nın havarilerinin ve günümüzün Filistinlilerinin ataları oldular. Filisten teknolojisi ile Yaylalıların kavruk toprağımıza duydukları sevginin bileşimi, antik Filistin'in tinsel mucizesini yarattı. Tarihin kendisini yinelemesi ve bizim Filistinli çocuklarımızın kafalarında ve okul kitaplarında tankla savaşan genç Faris'in şanlı imgesinin, kral Davut'un ve Aziz Yorgo'nun imgeleriyle kaynaşması olanaksız olmadığı gibi, bu son derece arzu edilir bir şeydir de.

*Hamsin: Sıcak ve kuru çöl rüzgarı. (G. A.)

**III. Richard: York Dükü olan Richard, kardeşi Kral IV. Edward'ın ölümünün ardından, tahtın meşru varisleri olan yeğenlerini tutuklattı ve onları Londra kulesinde öldürttükten sonra 1483-1485 yılları arasında oturduğu tahta el koydu. (G. A.)

Bir 1982 Sabra ve Şatila katliamı görgü tanığının raporu

Şaron Neden Bir Savaş Suçlusudur?
Dr. Ben Alofs , 6 Haziran 2001

Ben şimdi Kuzey Galler'de yaşayan Hollandalı bir doktorum. 1982 yazında, o sıra İsrail ordusunun kuşatması altında bulunan Batı Beyrut'ta hastabakıcı olarak çalışıyordum.

Amerikalı arabulucu Philip Habib bir anlaşma sağlamıştı; buna göre Filistinli fedayilerin (=gerillaların- G. A.) ülkeyi terk etmesinin ardından İsrail ordusu Batı Beyrut'u işgale girişmeyecekti. Anlaşmanın ikinci temel öğesi, ABD'nin geride kalan Filistinli sivil nüfusun güvenliğini garanti edecek olmasıydı. Filistinli fedayilerin, uluslararası bir barış gücü tarafından denetlenen ülkeden ayrılışı pürüzsüz bir biçimde gerçekleşti ve 1 Eylül'de tamamlandı. Uluslararası barış gücü 10 ila 13 Eylül arasında, yani anlaşmayla

belirlenen 26 Eylül tarihinden çok önce ülkeden ayrıldı. Habib anlaşmasının ilk ihlali, İsrail kuvvetlerinin 3 Eylül'de Beyrut'un güney banliyölerinden Bir Hasan'ı işgal etmesiyle gerçekleşti.

İsrail'in Falanjist bağlaşıklarının karizmatik ve acımasız lideri Beşir Cemayel'in öldürülmesinin ardından, Ariel Şaron 'yasa ve düzen'i sağlama gerekçesiyle Batı Beyrut'un işgal edilmesini buyurdu. Şaron'un açıklamasının tersine, o sırada Batı Beyrut tamamen sakindi. İşgal eylemi, Habib anlaşmasının ciddi bir biçimde ihlal edilmesi anlamına geliyordu. Fakat en önemlisi, bir işgal gücü olarak İsrail ordusunun, işgalin başından itibaren Dördüncü Cenevre Konvansiyonu ve 1 numaralı Protokol uyarınca, denetimi altındaki sivil nüfusun güvenliğinden sorumlu hale gelmiş olmasıydı.

Zeev Schiff and Ehud Ya'ari adlı İsrailli gazeteciler Şaron'un, Falanjist milisleri Sabra ve Şatila Filistin mülteci kamplarına yollamakta nasıl ısrar ettiğini anlatırlar (Bakınız: "İsrail'in Lübnan Savaşı"). Bunu başarmak için Şaron 15 Eylül'de (milislerin önderleri olan) Eli Hobeyka, Fadi Frem ile Zahi Bustani'yle olduğu gibi Falanjist partinin siyasal şefleri Emin ve Piyer Cemayel'le de bir kaç toplantı yaptı. Şaron da içlerinde olmak üzere İsrail ordusunun liderleri, Falanjistlerin, şeflerinin öldürülmesinden sonra nasıl bir ruh hali içinde olduklarını çok iyi biliyorlardı. Falanjistlerin Filistinlilere karşı duyguları konusunda en ufak bir bilgiye sahip olan hiç kimsenin, onların mülteci kamplarına girmelerine izin verilmesi durumunda neler olacağından kuşkusu olamazdı.

"Tel el-Zaatar", İsrail'de olduğu gibi Lübnan'da da iyi bilinen bir isimdir. Filistinlilerle ilk kez 1975'de yüzyüze geldiğim Doğu Beyrut'taki bu kamp, 1976 yazında 53 gün boyunca Falanistler ve Maruni Kaplan milisleri tarafından kuşatılmıştı. Filistinlilerin teslim olmasından sonra, kamp nüfusuna 'güvenli geçiş' sağlayacak olan Uluslararası Kızılhaç, 1,000'den fazla sivilin katledilmesine engel olamamıştı.

İsrail ordusunun komutanlarından Eytan, Drori ve Yaron, bir 'kan denizi'nden ve 'kasaç'tan ('yarma' ya da 'kesme'nin Arapçası) söz eden Falanjistlerin kafayı intikamla ne denli bozmuş olduklarına ilişkin yorumlar yapmışlardı. Onlar bu yorumları yaparken Şaron, Falanjistlere Sabra ve Şatila'ya girmelerini sağlayan yeşil ışığı yaktı. Ve onlar da 16 Eylül akşamı günbatımında kampa girdiler.

Katliamın gerçekleştirilmekte olduğu sırada, ben Sabra'daki Gazze hastanesinde çalışıyordum. Durum kaotik ve karmakarışıktı. Çok sayıda yaralı hastaneye getiriliyordu ve çok geçmeden morglarımızda yer kalmadı. Kurbanların büyük çoğunluğu mermilerle, bir kaç tanesi ise şarapnelle yaralanmıştı. 17 Eylül'de 'Kataib'lerin (Falanjistler) ve/ ya da (İsrail'in silahlandırdığı ve finanse ettiği) Saad Haddad milislerinin sivil halkı katliama tabi tuttuğu açıklığa kavuşmuştu. Hastaneye 10 yaşında bir oğlan çocuk getirilmişti. Kendisi silahla vurulmuştu, ama sağdı. O, tüm geceyi yaralı durumda, anne ve babasının, kardeşlerinin ve kızkardeşlerinin cesetlerinin altında yatarak geçirmişti. Katiller geceleri de İsrail aydınlatma mermilerinin yardımıyla işlerine devam ediyorlardı.

Ben; İskandinav, İngiliz, Amerikalı, Hollandalı ve Alman doktor ve hastabakıcılardan oluşan bir ekiple birlikte çalışıyordum. Biz, hastanenin Filistinli çalışanlarının Batı Beyrut'un kuzey kesimine kaçmaları için ısrar etmiştik. 18 Eylül Cumartesi sabahı Falanjistler ve Haddad milisleri bizi tutukladılar. Bizi hastaları geride bırakmaya zorladılar ve ana yoldan Sabra ve Şatila'nın dışına çıkardılar. Tutuklanmış bulunan yüzlerce kadın, çocuk ve adamın yanından geçtik. Yolda ve dar sokaklarda cesetler gördük. Milisler bize

bağırıyor ve ‘Baader Meinhoff’ diye hitap ediyorlardı. Bizimle birlikte gelirse güvende olacağını düşünen bir Filistinli hastabakıcıyı tanıdılar ve bir duvarın arkasına götürdüler. Hemen sonra silah sesleri duyuldu.

Tam kampın çıkışına vardığımızda, aklımdan bir daha hiç silinmeyecek bir görüntü çarptı gözüme: içinden dışarıya kolların ve bacakların sarktığı büyük bir kırmızı toprak yığını. Bu yığının yanında üzerinde İbranice işaretler bulunan bir askeri buldozer duruyordu. Kampın hemen dışında bize üzerimizdeki hastane giysilerini çıkarmamızı buyurdular ve bizi bir duvarın önüne dizdiler. Tam o sırada bir İsrail subayı arabasıyla çıkageldi. O milislere, bizi İsraillilere devretmelerini buyurmak suretiyle yaşamımızı kurtardı. Kampın güney ve batı sınırları boyunca İsrail tankları ve halftrack’leri* gördük.

Askeri karargahlarındaki sorgulamadan sonra Falanjistler bizi sadece 75 metre ilerdeki İsrail ileri komuta noktasına götürdüler. Burası, Şatila’nın ucunde dört ya da beş katlı bir binaydı. (Bir kaç hafta sonra, bu binanın en üst katına çıkma fırsatını buldum. Şatila’daki tahribat, buradan çok ayrıntılı bir biçimde görülebiliyordu.) 20’den fazla Avrupalı ve Amerikalı’yla yüzyüze bulunmak İsrail askerlerini çok belirgin bir biçimde rahatsız ediyordu. Bize ne yapmak istediğimizi sordular. Biz de onlara Gazze hastanesine geri dönmek istediğimizi söyledik. Bunun olanaksız ve çok tehlikeli olduğunu söylediler. En sonunda, aramızdan ellerine İbranice ve Arapça yazılı bir geçiş belgesi tutuşturdukları iki kişinin gitmesine izin verdiler.

İsraillilerle milisler arasında koordinasyon olduğundan kuşkum yok. Esas olarak, her şey İsraillilerin denetimi altındaydı. Onların, Sabra ve Şatila’nın dar sokaklarında neler olup bittiğini bütün ayrıntılarıyla bilmeleri olanaksızdı. Fakat, katliamın başlamasının ardından, tekil İsrail askerlerinin öldürmelerle ilgili raporları gelmeye başladı. İsrail askeri komutanlığı katliamı durdurmak amacıyla bir kez bile olsun girişimde bulunmadı. Ellerinde beyaz bayraklarla kamptan çıkan siviller içeriye geri gönderiliyorlardı.

Kamptan çıkarıldığımız 18 Eylül Cumartesi gününün sabahında bile, kampa İsrail’in denetimi altında yeni Falanjist milis gruplarının girmekte olduğunu gördük. Sabra’ya giden ana yolda kadınlardan, çocuklardan ve yaşlılardan oluşan büyük bir grubun yanından geçişimizden 20 dakika kadar sonra bir makinalı tüfek gümbürtüsü işittik. Bir ortopedi doktoru olan Swee bana, olacakları bilecekmiş gibi davranan bir Filistinli annenin bebeğini kendisine vermeye çalıştığını anlattı. Bebek Swee’nin elinden çekilip alındı ve annesine geri verildi. 19 Eylül Pazar günü, iki Danimarkalı ve bir Hollandalı gazeteciyle kampa geri döndüm. Lübnan ordusu kampı kuşatmıştı ve gazetecileri içeri sokmamaya çalışıyordu. Bir yolunu bulup içeri girdik. Tahribatın boyutları ve cinayetlerin gaddarlığı hepimizin üzerinde derin bir şok etkisi yaptı. İsrailliler milislere Cumartesi günü içinde kampı terk etmelerini söylemişlerdi. Onlar ise, bizim Cumartesi sabahı kamptan çıkarılmamızdan sonra çok miktarda yeni tahribat ve katliam gerçekleştirmişlerdi. Lübnan Sivil Savunma ekipleri buldozerlerin gömmediği cesetleri toplamaya başlamışlardı. 1982’nin o korkunç 16, 17 ve 18 Eylül günlerinde tam olarak kaç kişinin katledildiğini asla bilemeyeceğiz. Belki 1,500. Belki 2,000. Ya da belki de daha fazla.

Kasımın sonunda sonbahar yağmurları yağmaya başladığında Sabra ve Şatila’daki tıkalı kanalizasyon boruları taştı. Tıkanma, kısmen cesetlerin kanalizasyon sistemine atılmış olmasından kaynaklanıyordu. Lübnan Sivil Savunma ekiplerinin topladığı cesetler Şatila’daki bir toplu mezara gömülmüşlerdi. Yakındaki bir golf sahasında bulunan bir toplu mezar ve diğer toplu mezarlar bir daha asla açılmayacaktı.

Lübnan hükümeti ve Lübnan'ın -Beşir Cemayel'in kardeşi olan- yeni devlet başkanı Emin Cemayel bunu yasaklamışlardı. İsrail Başbakanı Begin, "Goyimler (İbranicede 'Yahudi olmayanlar'- G. A.) Goyimleri öldürür ve herkes Yahudileri suçlar" diyecekti. Katliamın doğrudan sorumluluğunu Hobeyka, Frem ve onların çetelerinin taşıdıkları doğrudur. Fakat Şaron isteyerek ve bilerek operasyona yeşil ışık yakmasaydı, bütün bunlar asla olamazdı.

Şaron ne pahasına olursa olsun, Lübnan'daki FKÖ altyapısının son kalıntılarını da yoketmek istiyordu. Ben Sabra ve Şatila'daydım. Orada Şaron'un ileri sürdüğünün tersine '2,000-3,000 terörist' yoktu. Oradaki biricik 'teröristler', kuş avlamakta kullandıkları küçücük tüfeklerle ailelerini korumaya çalışan 10-12 yaşlarındaki oğlan çocuklardı. Eğer geride 100 kadar fedayi kalmış olsaydı, bunların hiçbiri olmayacaktı.

Eğer birisi bir bebeğin beşiğine zehirli bir yılan yerleştirir ve bebek de yılanın sokması üzerine ölürse, sorumluluk doğrudan doğruya yılanı beşiğe koyan kişiye ait olur. Dolayısıyla, İsrailli komutanlar Eytan, Dori ve Yaron ve hepsinden de çok, onların üstü olması nedeniyle Ariel Şaron bu katliamdan doğrudan sorumludurlar. Şaron bu trajediyi önleyebilirdi; ancak o, Filistinlileri Beyrut'tan zorla çıkararak, kendisine göre 'asıl Filistin devleti' olan Ürdün'e sürmek istiyordu. Deyr Yasin'in ikinci basısı. Begin 1982'de Filistinlilerden 'iki bacaklı hayvanlar' diye sözediyordu. Eytan onlar için 'şişe içindeki uyuşturulmuş hamamböcekleri' sözcüklerini kullanıyordu. İsrail ordusunun Filistinlilerin yaşamına karşı bu denli katı bir kayıtsızlık göstermiş ve gösteriyor olmasının nedeni, onları böylesine insansızlaştırmasının sonucudur.

Tel Aviv'de gösteri yapan 400,000 İsrailli övgüyü hak ediyor. İsrail'de hiç olmazsa Kahane komisyonu Sabra ve Şatila katliamını soruşturdu. Lübnanlı soruşturma yargıcı Germanos, Lübnanlı katillerin kimliğini saptamayı bile başaramadı, ki bundan utanç duyması gerekiyor. Kahane komisyonunun vardığı sonuçlar tamamen yanlıştı; komisyon Şaron'un sadece dolaylı bir sorumluluğu bulunduğu ve savunma bakanlığı koltuğuna layık olmadığı kanısındaydı. Peki bu durum onun İsrail başbakanlığı koltuğuna layık mı kılıyor? İsrail Yüksek Mahkemesi bunu nasıl açıklayacak? Ben, yukarda betimlediğim verilerin ışığında, Ariel Şaron'un bir savaş suçlusu olduğu kanısındayım. Savaş suçlarının kurbanları adalet bekliyorlar. İşte bu yüzden, Augusto Pinochet, Radovan Karadzjic, Ratko Mladic ve Slobodan Milosevic'in de yargılanmaları gerekiyor.

İntizar İsmail'in öldürülmesi de adaletin yerine getirilmesini gerektiriyor. İntizar, 14 Eylülü 15 Eylüle bağlayan gece Şatila'daki Akka hastanesinde birlikte çalıştığım 19 yaşındaki çekici bir Filistinli hemşireydi. Bulunduğumuz sakin odada radyo dinliyorduk. Sunucu, Beşir Cemayel'in ölümünü doğruladığında İntizar'ın yüzünü kaplayan korkuyu görebiliyordum. Onu sakinleştirmeye çalıştım. Ertesi sabah saat 7'de hastaneden ayrıldım ve Şatila'ya giden ana yola girdim.

Birdenbire kampların üzerinden alçak uçuş yapan İsrail savaş uçaklarının gürültüsü duyuldu. Ben kampın dışında Ras Beyrut'a gitmek üzere bir taksiye bindim.

Sokak köşelerinde genç Lübnanlılar görünüyordu. Hepsi de silahlıydı ve güneye doğru bakıyorlardı. Acaba neyi bekliyorlardı? Ben yanmış ve yıkılmış olan Akka hastanesine planladığımdan ancak altı gün sonra dönebildim. Bir ambülans şoförü bana, Falanjistler hastaneye girdiğinde İntizar'ın yeraltı bölümündeki hemşire odasında olduğunu söyledi. Onun toplu olarak ırzına geçmiş, daha sonra da onu öldürmüşlerdi.

Vücudu tanınmayacak biçimde parçalanmıştı. Anne ve babası onu, ancak parmaklarındaki yüzüklerden tanıyabildiler.

İntizar adalet istiyor. 2,000 masum insan adalet istiyor. Şaron'un -bir Avrupa yolculuğu sırasında- tutuklanıp Scheveningen cezaevine** konması memnunluk yaratırdı. Avrupa'nın sıra İsrailli savaş suçlularına gelince, onları yargılamayı başaramadığını söylersem fazlasıyla sinik mi davranmış olurum acaba? Ve 'Sabra ve Şatila'nın Ariel Şaron'un ne ilk ve ne de son savaş suçu olduğunu söylersem fazlasıyla kötümser olarak mı nitelendirilirim acaba?

*Halftrack: Arka bölümü paletli, ön bölümü tekerlekli yarı-zırhlı askeri araç. (G. A.)

**Hollanda'nın Lahey kentinin yakınında bulunan Scheveningen cezaevi, Balkanlar'da ve Ruanda'da savaş suçları işledikleri ve kitle katliamları yaptıkları ileri sürülen bazı devlet adamlarının tutulduğu BM tutuklama merkezidir. (G. A.)

Abud'un Zeytinleri
İsrail Şamir, 18 Haziran 2001

CIA'nın ayarladığı ateşkes yürürlüğe girerken, Samarya'nın batı yamaçlarında yer alan Abud adlı bir köyden kaygılı bir çağrı aldım. İsrail kuvvetleri köye baskın yapmış ve iki kişiyi vurmuşlardı. Bugün, köyü görmek ve ateşkesi yerinde gözlemlemek için köye gittim. Abud, dört yanından yeni Yahudi yerleşim bölgeleri ile kuşatılmış durumda. Bölgeye giden iyi ve yeni bir Yahudi yolu var. Abud'a üç mil kadar uzaklıkta yol çatallaşıyor ve orada yolun dev toprak yığınlarıyla tıkanmış olduğunu görüyoruz. Şansımızı yolun öbür ucunda deniyor, ama gene benzer bir durumla karşılaşıyoruz. Sonunda, köylülerin bu sabah açtığı dar bir toprak çığır buluyor ve arabamızı oradan sürüyoruz.

Toscana'yı çok andıran Abud, en güzel Filistin köylerinden biri. Burada zamanın olgunlaştırdığı renk tonlarına sahip evler yumuşak tepelere kondurulmuş. Asmalar evlerin balkonlarına tırmanırken yapraklı incir ağaçları sokaklara gölge veriyor. İşleri yolunda olan köyün refahı konakların genişliğinden ve yolların son derece temiz oluşundan anlaşılıyor. Yaşlı insanlar, genç Telemak'ın İtaka'nın yaşlı bilgelerini toplamasını andırırcasına, küçük ve gölgeli çitlerin içindeki taş sıralarda oturuyorlar. İncil'de anılan 'kent kapısı' ya da divan bu. Çocuklar onlara kahve ve taze meyva getiriyor. Köyün sakinleri Gazze ya da Deyşeyh'in mültecileri değiller; burada adeta bir zaman tünelindeymişçesine Kutsal Toprakları olması gerektiği gibi ve olabileceği haliyle görüyoruz.

Yerel geleneklere göre, Hristyanlık inancını 3,000 yıllık Abud'a İsa'nın kendisi getirdi. Dünyadaki en eski kiliselerden biri olan, 4. yüzyılda Konstantin zamanında ya da bazı arkeologların savlarına göre daha da önce inşa edilmiş bulunan kilise de bunu kanıtlıyor. Özenle restore edilmiş ve korunmuş olan kilise, sevimli bir yapı. Sütunlarının Bizans kapitollarında haç ve hurma dalı imgeleri var. Kilisenin güney duvarının içinde geçenlerde üzerinde eski Arami yazıları bulunan tabletler keşfedildi.

Abud'da birden fazla kilise var: bir Katolik kilisesi, bir Grek Ortodoks kilisesi ve Amerikalılar tarafından inşa edilmiş Tanrının Kilisesi*. Hristyanlarla Müslümanların büyük bir uyum içinde yaşadığı Kutsal Topraklardaki bu köyde bir de yeni cami yapılmış. 17 Aralık'ta, tüm Müslümanlar ve Hristyanlar, köyün koruyucu meleği Azize Barbara'yı anmaya gidecekler. Azize Barbara genç bir Hristyana aşık olan ve ardından vaftiz edilen bir yöre kızıydı. Bu olay, Roma imparatoru Diokletianus'un sert rejimi sırasında yaşandı ve kız uygulanan baskıların kurbanı oldu ve şehit edildi. En eski Bizans kilisesi olan Azize Barbara kilisesinin kalıntıları, köyden bir mil kadar mesafedeki bir tepenin üzerinde hala duruyor. Tepenin eteğinde Azize Barbara'nın mezarının olduğu mağara bulunuyor ve burada köylüler dileklerinin yerine gelmesi için mum yakıyorlar.

Abud, bölgenin ancak 7. yüzyılda gelen Arap göçebeleri tarafından iskan edilen ve hemen hemen tenha "halksız toprak" olduğu yolundaki yürürlükteki Yahudi efsanesinin tamamen saçma niteliğini çok iyi anlatan bir yer. Arkeologlar, bu köyün çok eski zamanlardan bu yana ne yıkıldığını, ne de terkedildiğini kanıtlamış bulunuyorlar, ki bizim gözlemlerimiz de bunu doğruluyor. Tepeleri örten yaşlı zeytin ağaçları Abud'un derin köklerini doğruluyor ve ona, temel besin maddesi ve geçim aracı olan zeytinyağını sağlıyorlar.

Köyün hemen dışında, iki dev Amerikan yapımı Caterpillar buldozerleri yavaş yavaş zeytin ağaçlarını yutuyorlar. Her tarafları zırhlı plakalarla kaplı olan bu buldozerler devasa büyüklükte. Onlar, zaptedilemez hareketli kaleleri andırıyorlar. Bu buldozerler, Yıldız Savaşları filminde Ewocks'a saldıran mekanik canavarlar gibi manzaraya tepeden kibirle bakıyorlar.

Köylüler, köyün girişini tıkayan toprak yığınlarının üzerinde durmuş, geçim araçlarını mahveden makinalara bakıyorlardı. Hapishaneleri haline gelmiş bulunan köylerinden ayrılmalarına izin verilmediği gibi, bu makinalara doğru gitmeleri de yasaktı. Köyün girişindeki tepede, bir çadır ve ellerinde bir makinalı tüfek bulunan bir kaç asker vardı; onlar köylülerin köylerinde mahpus kalmalarını sağlamak için orada bulunuyorlardı. Dün gece Şabat'ın arefesinde, dışarı çıkan köylülere ateş açıp iki kişiyi yaraladılar. Diğer köylüler güvende olmak için evlerine kaçtılar. Daha sonra, askerler gelip cipleriyle köyün içinde tur attılar ve çocukların taşlarıyla karşılandılar. Yahudi yerleşimciler ve askerler evlerin pencerelerini ve tavanlarını silahlarıyla taradıktan sonra, anlaşılan Şabat görevlerini yerine getirdiklerini düşünerek köyden ayrıldılar. Görünmez hat sadece Filistinliler için konmuş olduğu için ben onu geçebiliyordum. Bir cipin, geniş bir Amerikan Hummer'ının içinde, gerçekleştirilmekte olan yıkımı denetleyen bir İsrail subayı oturuyordu. Kendisine, bunu neden yapıyorsunuz, bir ateşkesin yürürlükte olduğunu bilmiyor musunuz, diye sordum. Onu Arik'e (Şaron) söyle, biz sadece buyrukları yerine getiriyoruz, diye yanıtladı beni.

Fakat, ne o, ne diğer askerler ve ne de buldozer sürücüleri bu buyruklardan rahatsız olmuş gibi

gözüküyorlardı. Köy ve ikibin yıllık kiliseler gibi bu yüzyıllık ağaçlar da onlar için hiçbir anlam ifade etmiyordu; hepsi de sadece yokedilecek şeylerdi.**

Siyonistlerin geldiklerinde ileri sürdüklerinin tersine, Filistin hiçbir zaman, terkedilmiş bir toprak değildi. Ama, eğer birisi bu makinaları durdurmazsa yakında öyle olacağı kesin.

*Tanrının Kilisesi (=Church of God): ABD kökenli küçük bir Hristyan mezhebi. (G. A.)

Filistin halkının belleğini ve tarihini silmeye çalışan Siyonistler gerçekten de, Şamir'in bu yazıyı kaleme almasından yaklaşık bir yıl sonra Abud'a girerek Azize Barbara tapınağını yıkacaklardı. **www.jerusalemites.org adlı vebsitede yer alan "İsrail Ordusu Azize Barbara Tapınağını Tahrip Etti" başlıklı bir yazıda şöyle deniyordu:

"31 Mayıs 2002'de İsrail, Batı Yakası'ndaki küçük Abud köyünde üçüncü Hristyan tapınağını da tahrip etti.

İsrail ordusu tapınağı terörist sanıkları aradıkları ve içinde tapınağın yer aldığı mağaranın kutsal bir yer olduğunu bilmedikleri için tahrip ettiklerini söyledi.

Askerler mağarayı tümüyle yıktılar. Onlar mağaraya yaklaştılar ve herhangi bir açıklama yapmaksızın mağarayı yıktılar.

Bölgede herkes mağaranın kutsal bir yer sayıldığını biliyor.

Ordu adına açıklama yapan bir bayan görevli, "Mağaranın dinsel bir alan olduğunu gösteren hiçbir işaret yoktu ve orada bazı şüpheli kişiler bulunuyordu" dedi. "Mağaranın dinsel bir alan olduğu açıklığa kavuştuktan sonra orada başka bir şey yapmayacağımıza söz verdik."

Sözkonusu dinsel alan Grek Ortodoks topluluğuna ait olmakla birlikte köydeki bütün Hristyanlar tarafından kutsal bir yer olarak kabul ediliyor. Burası, Azize Barbara'nın üçüncü yüzyılda Hristyanlığı seçtiği için babası tarafından öldürüldüğü yeri simgeliyor. Her yıl 17 Aralık tarihinde köyün Hristyanları mağaraya dinsel bir yürüyüş yaparak Azize Barbara'yı anıyorlar. Mağaranın yakınında altıncı yüzyıldan kalma bir manastırla bir kilisenin yıkıntıları da bulunuyor. Köylüler yıl boyunca mum yakmak için mağaraya gidiyorlar.

Abud, Kudüs'ten bir saat uzaklıkta ve Ramallah'ın 35 kilometre kuzeybatısındaki bir Batı Yakası köyü. Köyde yaşayan 2,300 dolayında Filistinli'nin yarısı Müslüman, diğer yarısı da Hristyan.

Burası son derece sade ve sakin bir yer." (G. A.)

Şatila'ya Geri Dönüş (parça)
Ali Ebu Nima, *The Jordan Times*, 13-14 Temmuz 2001

"Ben orada olanlardan, Filistin'de kalanlardan biriyim. Her şeyi gözlerimle gördüm."

Ebu İsmail sedirde otururken anlatıyor. Önündeki alçak masada duran teyp, onun sesinin yanısıra dışardaki dar sokaktan geçen motorlu bisikletlerin ve insanların çıkardığı gürültüyü de kaydediyor. Ebu İsmail 60'larının ortalarında, fakat sanırım biraz daha yaşlı gösteriyor. Odanın etrafında oturmuşuz. Odada Um İsmail, kız çocuklarından biri, iki torun, ben, bazı konuklar ve Ebu İsmail'in Kuzey Filistin'de bulunan Safad yakınlarındaki köyü Safsaf'daki katliamın öyküsünü anlatmasını dinlemek için beni buraya getiren Şatila kampının çocukları var.

Ebu İsmail'in evi Şatila mülteci kampını oluşturan yüksek, rüzgarla sallanan briket evlerden birinin üçüncü katında. Ev, ana sokak yerine geçen ve küçük dükkanların ve insan kalabalığının doldurduğu gürültülü ve tozlu bir sokağa bakıyor.

Şatile mülteci kampına ilk kez geçen yaz gitmiştim. O günden bu yana, orada karşılaştığım bazı çocuklarla elektronik posta bağlantımı sürdürdüm. Onları görmek için bir kaç günlüğüne geri geldim; bu arada onlar beni *El Nakba*'ya, 1948'in felaketine tanık olmuş olan bazı yaşlılarla buluşturmaya karar vermişler.

Safad'ın düşüşünden kısa bir süre sonra Siyonist kuvvetler Ekim 1948'de Safsaf'a saldırdıklarında Ebu İsmail 12, Um İsmail ise 21 yaşındaydı. Velid Halidi'nin *All That Remains* (="Geriye Kalanlar") adlı kitabına göre Arap Kurtuluş Ordusunun* karargahı olan Safsaf, Hagana'nın "Hiram" operasyonu sırasında ele geçirilen ilk köydü. Köyde, Ebu İsmail'in ayrıntılarını berrak bir biçimde anımsadığı bir dizi katliam yaşandı: "29 Ekim günü öğleden sonra iki uçak geldi ve köye bomba attı. Bu bombalar tahıl silolarını ve değirmeni tahrip etti. Dolayısıyla, İsrail'in bize saldıracağını biliyorduk."

Köyün iyice tahkim edilmiş olmasına rağmen sonunda Arap Kurtuluş Ordusu çekildi ve köylüleri kendi haline terketti. Silah üstünlüğüne sahip olan Siyonistler, çevresini kuşatmış oldukları köyü ele geçirdiler. Çatışmada bir çok köylü ölürken bazıları da yakındaki Ciş köyüne ya da Lübnan'a kaçtılar. Geride kalanlar, Ebu İsmail'in anımsadığına göre "kendimizi savunabilecek durumda olmadığımız için teslim olmak niyetiyle" bir kaç ambara toplandılar. "Yahudiler binaya yaklaştılar. Kimse yerinden kıpırdamadı. 'Çıkın dışarı, çıkın dışarı!' diye bağırdılar ve bütün erkekleri götürdüler. Kapıyı üzerimize kapadılar. Daha sonra silah sesleri duyduk. Bir süre sonra kapıyı açtık ve dışarı çıktık. Belki elli metre boyunca yerdeki adamları gördük. Hepsi de ölü. Onları bir duvarın önüne dizmiş ve makinalı tüfeklerle vurmuşlardı." Yahudi kuvvetleri köyün kaynak suyunun kurumuş yalağını toplu mezar olarak kullandılar. Geride kalan köylüler bunu bir kaç gün sonra, İngilizlerin gerçekleştirmiş olduğu ıslah çalışması sayesinde borularla yeraltından doğrudan köyün içine gelen -ki Yahudilerin bundan haberi yoktu- suyun tadı bozulduğunda anladılar.

Ebu İsmail, Um İsmail ve sağ kalan diğer bir kaç kişi bu katliamda öldürülen ve aralarında Ebu İsmail'in babası ve -Um İsmail'in ilk başta evlendiği- ağabeyinin de bulunduğu 54 kişinin listesini çıkarmışlardı.

Ebu İsmail'in anlattığına göre, herhalde bir kaç gün sonra Yahudi kuvvetleri, köyde kalan kadınlara ve çocuklara, köyde kendilerinin imha etmek istediği patlayıcı maddeler bulunduğunu, bu yüzden buradan ayrılmaları ve komşu bir bölgeye gitmeleri gerektiğini söylediler.

"O sırada köyde bir kadın, kocasını bir yorganın altında saklıyordu. Adamın görülmemesi için kadınlar onun üstünde ve çevresinde oturuyorlardı. Herkes dışarı çıkmaya zorlandığında adam keşfedildi. Adamı aldılar; o zaman karısı çığlıklar atmaya başladı. Kadının ayaklarına doğru kurşun sıktılar ve adamı, karargahlarının bulunduğu Ciş'e götürdüler." Ebu İsmail'in anlattığına göre, adamı orada sorgulayan Yahudi komutan onun Safsaf'tan olduğunu öğrenince şöyle dedi: "Ben senin köyünü biliyorum. Ben küçükken, babam Mordehay'la birlikte sizin köye süt almaya gelirdik." Ebu İsmail'in adını, Safad'lı Yahudi Mordehay'ın oğlu Manu olarak anımsadığı komutan adamı, "Köyde kalın ve Lübnan'a gitmeyin. Biz sizinle ilgileneceğiz; ben de bir kaç saat sonra köye geleceğim" mesajıyla Safsaf'a geri yolladı.

Ebu İsmail Yahudi komutanın geri geldiğini ve kendilerine yiyecek getirdiğini söyledi; ancak geride katliamlardan dehşete düşmüş ve sarsılmış olan ve kendi başlarının çaresine bakamayacak durumda olan kadın ve çocuklardan başka kimse kalmamıştı. Başlarına daha da kötüsünün geleceğinden korkan bu insanlar, ya gece karanlığından yararlanarak geri gelen erkeklerle birlikte ya da sağ kalan erkeklerin geri dönmekten korktukları durumlarda kendi başlarına Lübnan'a gitmek üzere köyden ayrıldılar.

Ebu İsmail Safsaf'ın her santimetresini anımsıyor. O konuşurken, dedesinin anılarından yararlanarak köydeki tüm evleri içeren bir harita çizmiş olan torunu, bazı ayrıntıları tamamlıyor. Eski İsrail Başbakanı Ehud Barak'ın bir kaç bin Filistinlinin Filistin'deki evlerine geri dönmelerine izin verilmesine ilişkin önerisinden söz açıldığında Ebu İsmail dudak büküyor: "Onların geri dönme hakkı konusunda söyledikleri ciddi değil. Belki benim ve karımın geri dönmesine izin verebilirler; ama çocuklarıma ve torunlarıma izin vermezler."

Pek çok kez tahrip edilmiş, yeniden inşa edilmiş ve yeniden düzenlenmiş olan Şatila'dan farklı olarak yakındaki Burj El Barajne kampının sakinleri hala köy kökenlerine göre gruplaşmışlar. Adını, Akka yakınlarındaki küçük bir köyden alan "Şeyh Davut" sokağında Um Vahit'le karşılaşıyoruz.

Um Vahid kızına, dolunay anlamına gelen Bedir adını vermişti. Bunun nedeni, köyün bütün sakinlerinin Yaraka adlı komşu köye gitmelerinden sonra döndüğü Şeyh Davut'ta kızını 1948'de tek başına doğururken gökyüzünde dolunay görmüş olmasıydı. Ailesi daha sonra kendisini götürmek için geri gelmiş ve Siyonistlerin ilerlemesi üzerine köyden köye giderek en sonunda Lübnan'a gelmişlerdi.

Bütün bunlara nasıl dayandığını sorduğumda Um Vahit şöyle dedi: "Ben güçlüyüm, çok güçlüyüm." 1980'lerin ortalarında, Burj El Barajne'nin Emel** milisleri tarafından kuşatıldığı "kamplar savaşı" sırasında Um Vahit direniş savaşçılarına cephane taşınmasına yardım etti ve kampın diğer sakinleriyle paylaşmak üzere evinde ekmek pişirdi. Um Vahit'in evi, titizce bakımlı tutulan ve aynı zamanda temel

gereksinim maddeleri, alkolsüz içki ve yoldan geçenleri çekebilmek için kapının bitişiğinde homurdanıp duran bir elektrikli makinayla hazırladığı meyva suyu sattığı tabanı betondan bir odadan ibaret.

O bize Filistin'den nasıl ayrıldığını anlatıyor. Söze önce sakin bir şarkıyla başlıyor: 'Tarakna el buvab mfattaha' ('Kapıları açık bıraktık'). Bu, kamptaki çocuklara Filistin'in tarihini aktarabilmek için sözlerini kendisinin yazdığı bir şarkı. Um Vahit, köylülerin köyü terk etmek istemediğini anımsıyor. "Üç kez kadınlar ve çocuklar Mecd El Kurum'a -Um Vahit'in Lübnan'a kaçmadan önce kaldığı son köy- geri döndüler. Ve üç seferinde de Arap Kurtuluş Ordusu köyün düşmesine seyirci kaldı."

"Lübnan'a geldiğimizde sahilde barınmak zorunda kaldık. Her şey ıslak ve kışın hava rüzgarlıydı. Yazın her şeyin içine kum giriyordu. Fakat dayandık" diye anımsıyor Um Vahit. "Bir süre sonra bize silah dağıttılar ve gerilla operasyonlarına başlayacağımızı söylediler; ama bundan da bir şey çıkmadı. O kadar insanımız boş yere öldü ki. Şimdi insanlar Filistin'de de ölüyorlar, ama onlar anayurtlarındalar. Evlerini başlarına yıkmıyorlar mı? Bırakın yıksınlar, nasıl olsa toprak yerinde kalacak. Eğer bizim Filistin'e dönmemize izin verirlerse, biz de oradakiler gibi çıplak toprağın üzerinde yaşarız. Onlarla birlikte direniriz. Eğer ölürsek Allah yardımcımız olsun. Yaşadığımız sürece direneceğiz. Korunmak için başımızın üzerine çarşaf çekeceğiz. Gelsinler, çarşafları yaksınlar ve bizi dövsünler. Toprak yerinde kalacak nasıl olsa."

Daha sonra Um Vahit'le birlikte onun, sokağın biraz aşağısında oturan oğlunun evine gidiyoruz. Orada aile üyeleriyle birlikte May Masri'nin, son iki yılda Şatila mülteci kampının çocuklarıyla işgal altındaki Deyşeyh mülteci kampının çocukları arasında gelişen dostluğu belgeleyen yeni filmi 'Korku ve Umut Düşleri'ni izliyoruz. Filmde gözüken kişilerin bir çoğu, Um Vahit, 14 yaşındaki Mahmut, 15 yaşındaki İsmail ve 13 yaşındaki Sefa filmi bizimle birlikte izliyorlar.

Sahnede çocukların ilk ve İsrail'in Mayıs 2000'de Güney Lübnan'dan çekilmesinin ardından ikinci, aynı zamanda sonuncu karşılaşması göründüğünde herkesin gözleri doluyor. Üçüncü sefer geri gittiklerinde çocuklar, insan teninin birbiriyle buluşmasına ve kucaklaşmalara izin vermeyen istihkamlarla, kahkaha, gözyaşı, anı ve armağan alışverişini engelleyen dikenli tellerle karşılaşıyorlar. Fakat Filistinlilerin önlerine çıkan sınırların hiçbiri, onları ayıran fiziksel sınırlar, onların yurttaşlık haklarını, doğru dürüst bir eğitim alma ve çalışma olanaklarını ve hepsinden önemlisi onların ülkelerine ve evlerine geri dönme hakkını engelleyen yasal ve toplumsal sınırlar, hiçbiri onların dostluklarını sürdürmesini önleyemiyor...

*Arap Kurtuluş Ordusu: Değişik Arap ülkelerinden gelerek 1947-48 yıllarında Filistinlilerle birlikte Siyonistlere karşı savaşan Arap gönüllülerin oluşturduğu düzensiz askeri birlikler. (G. A.)

**Emel: Lübnan'lı Şii lider İmam Musa Sadr tarafından kurulan Yoksunlar Hareketi'nin Ocak 1975'te oluşturulan ve Nebih Berri tarafından yönetilen askeri kanadı. (G. A.)

İsrailliler Ölü Filistinlilerle Poz Veriyor
Inigo Gilmore, *The Telegraph*, 15 Ekim 2001

İsrail ordusu, askerlerinin, ölü ve bazı durumlarda da bedenleri parçalanmış Filistinlilerin yanında poz vererek çektirdikleri "hatıra" fotoğraflarını dağıttıkları yolundaki haberleri araştırıyor.

Bu açıklama, militan İslami HAMAS grubunun bir üyesinin Batı Yakası kenti Kalkiliye'deki -Filistin güvenlik kaynaklarına göre İsrail tarafından- evinde vurularak öldürülmesinin ardından geldi.

Filistin güvenlik kaynakları, başında kurşun yaraları bulunan 35 yaşındaki Abdülrahman Hamit'in evinin balkonunda dururken İsrail kuvvetleri tarafından öldürüldüğünü söylediler.

Filistin kaynaklarına göndermede bulunan İsrail Radyosu Bay Hamit'in HAMAS'ın askeri kanadının üyesi olduğunu ve İsrail keskin nişancıları tarafından vurularak öldürülmüş olabileceğini söyledi.

Gene hafta sonunda İsrail, Filistin bölgelerine karşı bir yıldır uyguladığı ablukayı gevşeteceğini söyledi. Washington, teröre karşı savaşında Müslümanların ve Arapların desteğini elde etmek için her iki tarafa da aralarındaki çatışmayı sona erdirmeleri için baskı yapıyor.

İsrail yetkilileri, ablukayı kaldırmaya başlama kararıyla binlerce Filistinli işçinin çalışmak üzere İsrail'e geçmelerine izin verilecek olmasını, Batı Şeria ve Gazze'de yer yer silahlı çatışmalar yaşansa da şiddet düzeyindeki "azalmaya" bağlıyorlar.

IDF, İsrail askerlerinin (ölü ve yaralı- G. A.) Filistinlilerin fotoğraflarını çektiklerine ilişkin haberleri soruşturmakta olduğunu söyledikten sonra, bu tür "olayların" yaygın olabileceği yolundaki görüşleri reddetti

Açıklamada, "IDF, bazı askerlerin inisiyatifleri sonucu meydana gelen bir kaç olay dışında bir şey duymuş değil. IDF askerlerini ve komutanlarını IDF ruhuyla ve insan onuruyla bağdaşır bir tarzda eğitmektedir. Böyle bir davranış biçimi kabul edilemez ve bu sorun ceza ve eğitim yoluyla çözülecektir" dendi.

Sözkonusu olayların bu ay bir grup İsrail askerinin tarafından açığa vurulması, Filistin ayaklanması ikinci yılına girerken genç acemi askerlerin rutin olarak yüzyüze bulundukları şiddete alıştıkları yolundaki korkuların artmasına neden oldu.

Bu asker grubu, Kudüs'te yayımlanan bir haftalık gazeteye verdiği demeçte, kendilerinin ve asker arkadaşlarının askeri operasyonlara giderken yanlarına genellikle cep fotoğraf makinaları aldıklarını ve Filistinlilerin cesetlerinin yanında poz verdiklerini söyledi.

Bu, askerlerin öldürdükleri düşmanların fotoğraflarını çekmelerinin ilk örneği değil. ABD askerleri Vietnam savaşı sırasında öldürdükleri düşman askerlerinin cesetlerinin fotoğrafını çekiyorlardı. İsrail askerleri, çekilen fotoğrafların çoğunun askeri birliklerde yaygın biçimde dağıtıldığını ve böylesi resimlerde görünmenin bir törende "onur madalyası" alma gibi algılandığını söylediler.

Gazze Şeridi'nde görev yapan Golani tugayına bağlı bir birlik, kendi inisiyatifiyle askerlerle ilgili öykülerden oluşan bir kitap bastırdı. Kitabın ön kapağında, 5 ay önce bir Yahudi yerleşim birimine sızdıktan sonra öldürülen bir Filistinlinin cesedi görülüyordu. Başlıkta ise şunlar yazılıydı: "B Bölüğüyle uğraşanların sonu böyle olur."

Gazze Şeridi'nde geçen bir başka olayda, askerler bir yerleşim birimine sızdıktan sonra öldürülen bir Filistinlinin cesedinin fotoğrafını çekmişlerdi. Otopsi incelemesinde Filistinli'nin bedenine öldükten sonra yakın mesafeden yeniden ateş edildiği ortaya çıktı.

Bir zırhlı birlikte asker olan 20 yaşındaki Yoram, ölü Filistinlilerin yanında poz veren askerlere ait 40 ila 50 fotoğraf gördüğünü söyledikten sonra sözlerini şöyle sürdürdü:

"İçinde, botlarıyla ölülere basarken çocuklar gibi gülümseyen ve yaptıklarından gerçekten zevk alan askerlerin bulunduğu korkunç bir fotoğrafı anımsıyorum."

2002: 2'ler Yılı
Sam Bahur, 27 Aralık 2001

"Biz Filistinliler İsrail Devletinin kuruluşunun, bütün taraflara zarar veren ağır bir siyasal hata olduğuna inanıyoruz [...] Fakat bu, sadece bir hata değil, aynı zamanda bir suçtu. Filistinlilerin doğal, temel ve vazgeçilemez haklarına karşı işlenmiş bir suç." (Sait Hamami'nin "A Palestinian Strategy for Peaceful Coexistence: On the Future of Palestine/ Filistin Barış İçinde Birarada Yaşama Stratejisi: Filistin'in Geleceği Üzerine" adlı yazısından, Uri Davis'in 1975'te yayımlanan *Israel: Apartheid State/ İsrail: Bir Apartheid Devleti* adlı kitabına aktarılan alıntı)

Filistin halkının kollektif belleği, Filistin'in, 1948'de İsrail Devletinin kurulmasıyla ayaklar altına alınmış, ya da isterseniz ırzına geçilmiş olduğu olgusuyla berelenmiş durumdadır. Son 16 ayın kandökümü bu canlı kollektif belleğe eklenmiş yeni bir bölüm, İsrail devletinin kuruluşuyla, hatta daha da önce 1896'da, siyasal Siyonizmin kurucusu Theodor Herzl'in, *Yahudi Devleti* adlı broşürü yayımlamasıyla başlayan 'felaket'ten çok daha beter bir felakettir.

Modern İsrail devletinin ideolojik temelini atan etkileyici broşüründe Herzl, Filistin'de ya da Arjantin'de (bu hedef listeye daha sonra Uganda da eklendi) bir Yahudi ulusunun kurulmasını önermişti.

"Bize verileni alacağız..." biçimindeki dobra söylemi, Herzl'in İsrail devleti öngörüsünün çıkış noktasına örnek oluşturur.

BM'in Yahudi halkına, Genel Kurul kararıyla, yani 29 Kasım 1947 tarihli 181 sayılı kararla Filistin'in bir parçasını vermesi, İsrail devletine yer açmak için yurtlarından kovulan Filistin halkı için bir talihsizlik olmuştur. 181 sayılı karar açık bir biçimde, İngiltere mandası altındaki Filistin'de biri Yahudi, diğeri Arap olmak üzere iki devletin kurulmasını öngörüyordu. Bu kararın, bağlayıcı olmayan bir Genel Kurul kararı olması ilginçtir; tıpkı geçen hafta oybirliğiyle alınan ve İsrail'e, kuvvetlerini kayıtsız koşulsuz çekmesi çağrısı yapan karar gibi.

İsrail 1949'da BM'e üye olarak kabul edildiğinde, bu örgütün kendisine açık seçik bir biçimde koyduğu önkoşulu, yani 181 sayılı kararın uygulanmasını kabul etti. Dahası, BM'in, 11 Aralık 1948 tarihli 194 sayılı ikinci kararı da, İsrail'in BM'e üyeliğinin onanmasının önkoşulu olması öngörülmüş ve bu koşul da İsrail tarafından kabul edilmişti. 194 sayılı karar, İsrail'in kuruluşu sırasında mülteci haline sokulan Filistinlilerin geri dönüşlerini ve kendilerine tazminat ödenmesini öngörmektedir.

Zaman ilerlemiş ve her geçen yılla birlikte BM'in çatışmaları çözme yetisi giderek daha fazla zayıflamıştır. Oslo barış görüşmelerinin referans noktası, BM Güvenlik Konseyi'nin yasal olarak bağlayıcı 22 Kasım 1967 tarih ve 242 sayılı kararıydı. 181 sayılı karar hemen bir yana atılmış, onun ancak kısmen uygulanmış olduğu dünya toplumu tarafından dikkate bile alınmamıştır. Onun yerine, "İsrail silahlı kuvvetlerinin son çatışmada işgal edilen topraklardan" yani Batı Yakası, Gazze Şeridi ve Doğu Kudüs'ten çekilmesini öngören 242 sayılı karar geçirilmiş, yani kum üzerine yeni bir hat çizilmiştir.

İsrail bugüne kadar, BM'in 181, 194, 242 sayılı kararlarının yanısıra, geçen hafta alınan ve İsrail'i işgal altındaki topraklarda 28 Eylül 2000'de başlayan şiddet dalgasından bu yana aldığı tüm önlemleri iptal etmeye çağıran son kararı da içinde olmak üzere daha pek çok kararını uygulamayı reddetmeyi sürdürmektedir.

ABD'nin körükörüne desteklediği İsrail'in 181 ve 194 adlı orijinal hedefleri yerinden oynatmasına ve BM'e üye olabilmek için kabul ettiği orijinal yükümlülüklerini yadsımasına neden izin verildiği sorusu akıllardan hiç çıkmayacaktır.

Aynı biçimde, şimdi de Oslo anlaşmasının beklenmedik sonuçlarının Filistinliler için üçüncü bir felakete (1948, 1967, 2000) yol açtığı düşünüldüğünde, onların sonal bir çözümün temeli olarak 242 adlı bu yeni

hedefi kabul etmeleri, Filistinlilerin vazgeçilemez hakları uğruna verdikleri savaşımın bu dönemi üzerinde silinmez bir utanç lekesi bırakacaktır.

Dünya, Ortadoğu'nun kendi kendini yokediş doğrultusundaki bu ilerleyişini duyarsız gözlerle izlerken, Londra'daki FKÖ temsilcisi Sait Hamami'nin 1978'de öldürülmesinden önce söylediklerini anımsıyorum.* O, 1975'te barış içinde birarada yaşamanın ve sorunun barışçı yolla çözümünün gereğinden sözederken bunu çok iyi bir tarzda dile getirmişti. Hamami şöyle diyordu:

"Bütün bunlar zaman alacak ve yeniyetme Filistin devletinin ayakları üzerinde durabilmesi için etkili bir güvenlik sisteminin sağlanmasına bağlı olacaktır. Bu, gerçek bir sorundur. Geçmişte sürekli olarak İsrail'in güvenlik gereksinimlerinden sözedildi; ama biz Filistinliler ve İsrail'e komşu diğer Araplar bakımından sorunun bu tarzda konması ayakkabının yanlış ayağa geçirilmesini andırmaktadır. Son 27 [şimdi 54] yılın deneyimine dayanarak, İsrail'in Araplardan korunmasından ziyade, bizim İsrail'den korunmamıza gereksinim olduğunu söyleyebiliriz. Batı kamuoyunun buna inanmakta güçlük çekeceğini biliyorum; ancak işin gerçeği [...] geçmişte sınırlarında istikrarsızlık olması, zaman zaman yeni savaşlar ve yeni genişleme olanakları için gerekçeler bulmak isteyen İsrail liderlerinin işine gelmiştir. Eğer sınırlı bir anlaşmanın ayakta durabilmesi ve iki halkın birarada barış ve karşılıklı hoşgörü içinde yaşamayı öğrenmesi için gerekli zamanın kazanılması isteniyorsa, bunun birinci önkoşulu bir Ben-Gurion ya da bir Moşe Dayan ya da bir Arik [Ariel] Şaron'un gelecekte barışın, İsrail Siyonizmi için dezavantaj oluşturduğu kanısına varması halinde anlaşmayı sabote etmek için yeni bir bunalım ve yeni bir çatışma yaratmak amacıyla dolaplar çevirmesine karşı dörtbaşı mamur güvenceler sağlanmasıdır. Bir anlaşmaya varılması halinde, esas risk işte bu olacaktır."

Pek çok insan tarihin kendisini yinelediğine inanıyor. Bizim durumumuzda ise tarih bir parmak boyu bile ilerlememiştir. İsrail, Batı Yakası, Gazze Şeridi ve Doğu Kudüs'teki yasadışı askeri işgalini tek yanlı ve koşulsuz olarak sona erdirmek suretiyle hem kendisinin, hem de bizim çekmekte olduğumuz acıları sona erdirebileceği gibi uluslar topluluğunun bir üyesi olarak orijinal yükümlülüklerini de yerine getirebilir.

Yerinde bir rakam olan 2002 yılı, iki halk ve iki devletin yanyana uyum içinde yaşaması için son şans olabilir.

Yazar, Batı Yakası'nın kuşatma altındaki Filistin kenti El-Bire'de yaşayan ABD yurttaşı bir Filistinlidir.

*Sait Hamami Ocak 1978'de, -İsrail, Irak ve Suriye istihbarat örgütleriyle ilişkisi olduğu sanılan- Ebu Nidal'ın "Fatah Devrimci Konseyi" adını taşıyan terörist örgütü tarafından öldürüldü. (G. A.)

İsrail, Filistinli Çocukları Öldürüp Organlarını Transplantasyon Amacıyla Çalıyor

Teheran Times.com
9 Ocak 2002

El-HALİL (IRNA) – Siyonist devlet, Ebu Kebir'deki İsrail adli tıp enstitüsündeki doktorların, İsrail ordusunun yaklaşık on gün önce öldürdüğü onlu yaşlardaki üç Filistinli çocuğun yaşamsal organlarını çıkardığını örtük bir biçimde kabul etti.

Siyonist Sağlık Bakanı Nesim Dahan, Salı günü Siyonist parlamento 'Knesset'in Arap üyesi Ahmet Teybi'nin bir sorusuna verdiği yanıtta, İsrail kuvvetlerinin öldürdüğü Filistinli gençlerin ve çocukların organlarının transplantasyon ya da bilimsel araştırma amacıyla alındığını yadsıyamayacağını söyledi.

O, "Böyle bir şeyin (organların çıkarılmasının) olmadığını kesinkes söyleyemem" dedi.

Teybi, adli tıp enstitüsündeki doktorların, İsrail ordusunun Gazze ve Batı Yakasında öldürdüğü çocukların kalp, böbrek ve karaciğer gibi yaşamsal organlarını çıkardıklarını gösteren inandırıcı kanıtlar elde ettiğini söylemişti.

İsrail yetkilileri Filistinli şehitlerin cenazelerini kural olarak, herhangi bir açıklama yapmaksızın birkaç gün bekletiyorlar.

30 Aralık'ta İsrail ordusu, Han Yunus yakınlarında, yaşları 14-15 civarında üç Filistinli oğlan çocuğunu belirsiz koşullar altında öldürdü.

Filistin kaynakları, İsrail askerlerini üç silahsız oğlan çocuğunu soğukkanlılıkla öldürmekle suçlarken, İsrail ordusu olay konusunda çelişmeli açıklamalar yaptı.

Üç oğlan çocuğunun cenazeleri gömülmek üzere Filistinlilere 6 Ocak'ta teslim edildi.

Ancak, gömülmelerinden kısa bir süre önce cenazeleri inceleyen Filistinli tıp yetkilileri, öldürülen çocukların cesetlerindeki bellibaşlı yaşamsal organların eksik olduğunu ortaya çıkardılar.

İsrail medyası olayı hemen hemen bütünüyle gözardı etti.

Susku Komplosu: Neden İngiltere ve Avrupa Birliği İsrail'in Filistinli Sivillere Saldırısı Karşısında Sessiz Kalıyorlar

Kadir Şkirat, LAW (Filistin İnsan Haklarının ve Çevrenin Korunması Derneği) Başkanı , *The Guardian*, 15 Mart 2002

Halihazırda Batı Yakası ve Gazze Şeridi'ndeki Filistinliler İsrail'in dev boyutlu bir askeri saldırısıyla yüzyüzeler. Biz, büyük bir askeri güçle karşı karşıya olan, esas itibariyle silahsız ve savunmasız bir halkız. İsrail'in, kentlerde, köylerde ve mülteci kamplarında gerçekleştirdiği insan hakları ihlalleri gerek kapsamı ve gerekse vahşet düzeyi bakımından soluk kesici; ne var ki, kendilerini uluslararası topluluk diye adlandıran devletler, bizi İsrail ordusunun acımasına terk etmiş bulunuyorlar.

İsrail'in, Nablus'taki Balata mülteci kampına 28 Şubat'ta başlattığı saldırı, kesin bir dönüm noktasına işaret ediyor. Bu saldırıyı izleyen tırmanma şimdi, Tulkarim, Nablus, Cenin, Beytüllahim, Beyt Cela, Ramallah, Kalkiliye, Hebron ve Gazze Şeridi de içinde olmak üzere işgal altındaki toprakların her tarafına yayılmıştır. Dahası bu saldırı, geçen hafta, "Filistinlilere vurmalı, onların canını iyice yakmalıyız; onlara kayıp verdirmeliyiz ki, ağır bir bedel ödediklerini anlasınlar" diyen İsrail Başbakanı Ariel Şaron'un retoriğinin düzeyini yükselttiği bir döneme denk geliyor.

İsrail, sivillerin yaşadığı bölgelere yaptığı bu saldırıları, "teröristler"in kökünü kazımak ve "teröristlerin üsleri"ni yoketmek için gerçekleştirilmesi gerekli eylemler gibi göstererek meşrulaştırmaya çalışıyor. Ama İsrail'in eylemlerinin kapsamı, herhangi bir varsayılan öz savunma iddiasının çok ötesine taşmaktadır. Tersine İsrail'in eylemleri, insan hakları ve insani yasalara aykırı olarak tüm Filistin sivil nüfusunu cezalandırmayı amaçlar gözükmektedir. Bu eylemlerde, asla varsayılan ya da gerçek tehditlerle orantılı olmayan bir güç kullanılmakta, sivil nüfusun kalabalık olarak yaşadığı bölgelere ağır silahlarla yoğun ateş açılmaktadır. İsrail kuvvetlerinin sivil ve askeri hedefler arasında ayrım gözetmemesinden ötürü çok sayıda sivil ölmüş ve yaralanmıştır: sadece 28 Şubat'tan 10 Mart'a kadar geçen sürede 113'den fazla Filistinli öldürülmüş ve 368 Filistinli de yaralanmıştır.

Bu öldürülen ve yaralanan Filistinlilerin ezici çoğunluğu Filistin Otoritesinin polis ve güvenlik güçleri içinde yer almamaktadırlar. Kendilerini özel koruma altına alan uluslararası yasaya aykırı olarak, çocuklar, kadınlar ve mülteciler ayrımsız bir biçimde saldırıya hedef olmuşlardır. İnsan hakları gözlemcilerinin özellikle çarpıcı bulduğu bir uygulama da geçtiğimiz hafta yaşları 14 ile 50 arasındaki Filistinli erkeklerin kitlesel bir tarzda gözaltına alınması olmuştur. 28 Şubat'tan bu yana, içlerinde çocukların da bulunduğu 2,200 kişi keyfi olarak gözaltına alınmış ve kendi bölgelerinin dışındaki kamplarda alıkonmuşlardır. Bu gözaltına alma ve tutuklamalarda, gözleri gözbağıyla örtme, tümüyle soyarak arama, gözaltına alınanların kollarını numaralama gibi insanlıkdışı ve aşağılayıcı metotlar rutin olarak kullanılmaktadır.

Evler, işyerleri, hastaneler, klinikler, ambülanslar, okul ve üniversiteler, kiliseler ve camiler de içinde olmak üzere sivil mülklerimize ve su şebekesi ve elektrik hatlarına yönelik geniş ölçekli tahribat, yakın dönemde ancak Balkanlar'da rastlanmış olan düzeye ulaşmıştır. Yaşananlar herkesin gözleri önünde

olmasına rağmen İsrail, insani yardım kuruluşlarına saldırmakta ve sivillerin tıbbi malzeme ve bakıma erişimini engellemekte kendisini özgür duyumsamaktadır. Geçen Cuma gününden bu yana, Batı Yakası'nda, -özel izinleri olmadığı takdirde- ambülanslar da içinde olmak üzere Filistinlilere ait taşıt araçlarının trafiği fiilen yasaklanmış bulunuyor. Bu yasağa uymayan araçlara görüldükleri yerde ateş edilmektedir. Bu uygulama, Eylül 2000'den bu yana yürürlükte olan ve işe, eğitime, yiyeceğe, suya ve sağlık hizmetlerine erişimi olanaksız kılmasa da son derece güç hale getiren -içlerinde yüzlerce kontrol noktası, başında nöbetçi beklemeyen toprak engeller ve hendekler de bulunan- kısıtlamaları daha da sıkılaştırmaktadır. 28 Şubat'tan bu yana sağlık görevlilerine, ambülanslara, hastanelere ve sahra kliniklerine yönelik saldırılarda ürkütücü bir artış meydana gelmiş, en az 6 sağlık görevlisi öldürülmüş, 12 sağlık görevlisi yaralanmış ve 5 ambülans tahrip edilmiştir.

Bu eylemler, yasal bakımdan İsrail için de bağlayıcı olan 1949 tarihli ve Dördüncü Cenevre Konvansiyonunun doğrudan çiğnenmesi anlamına gelmektedir. İsrail'in bir çok eylemi, "ağır ihlaller", bir başka deyişle savaş suçları kategorisine girmektedir; bunların arasında belgelenmiş cinayet ve adam öldürme olayları, kasıtlı olarak "bedene ve sağlığa büyük acı ve ağır zarar verme" örnekleri ve "askeri gereksinimlerin meşru kılmadığı ve yasadışı ve ölçüsüz bir biçimde gerçekleştirilen büyük ölçekli mal tahribi" bulunmaktadır

İsrail içinde masum sivilleri hedef alan intihar bombalamaları nefret verici eylemlerdir. Ancak, bu eylemler işgal altındaki topraklarda yaşayan sivil halkını tümünü kollektif cezalandırmaya tabi tutmayı mazur gösteremeyeceği gibi, Filistin topraklarının yasadışı bir biçimde işgalini sürdürmesi de içinde olmak üzere, İsrail'in uluslararası hukuku çiğnemesini de haklı çıkaramaz ve mazur gösteremez.

Şimdi, yumuşatılarak "nakil" olarak adlandırılan sahici bir tehdidin -başka bir deyişle Filistin halkının zorla ülkesinden kovulması- İsrail askeri ve siyasal çevrelerinde açıkça tartışılmasına tanık olmaktayız. Şimdilerde çatışmaların tırmandırılması, sivillerin kitle halinde nakli için bir gerekçe yaratmaya dönük gözüküyor. İsrail'in geçmişte gerçekleştirdiği etnik temizlik hareketleri iyi belgelenmiş eylemlerdir. 1948'de 750,000'den fazla Filistinli zorla kovuldu ya da katliamlardan kurtulmak için kaçtı. Haziran 1967'deki Altı Gün Savaşı sırasında ve bu savaşın hemen sonrasında, 380,000 Filistinli topraklarından kovuldu.

Dünyanın, İsrail'in savaş suçlarından tümüyle haberdar olduğuna, İsrailli savaş suçlularının cezalandırılmayacaklarından emin olarak davrandığına ve bizim gerçek bir kitlesel sürgün tehlikesiyle yüzyüze olduğumuza kuşku yok. İsrail'in İntifada döneminde öldürdüğü insanların dörtte birinden fazlasının sayısı 18'in altındadır. Neden Filistinli sivilleri korumak için etkili bir eyleme girişilmemektedir? Bütün devletler, İsrail'in Dördüncü Cenevre Konvansiyonuna uymasını sağlama konusunda açık bir yasal yükümlülük altındadır. Bütün devletlerin özel olarak savaş suçları işleyenleri aramak, soruşturmak ve adalete teslim etmekle yükümlü oldukları tartışma götürmez.

İngiltere'nin kendi kendine deklare ettiği ahlaki dış politikanın onun, bu yasal yükümlülüklerine uygun bir tarzda davranması gerektiği konusunda bir şüpheye yer bırakmıyor. Ama İngiltere hükümeti bunu yapacağına, Filistinli sivillere karşı savaş suçları işlemekte kullanılanları da içinde olmak üzere, İsrail'e İngiliz yapımı silahların ve silah parçalarının ihracatını desteklemektedir. Hatta, İngiltere ve onun Avrupa

Birliği içindeki ortakları İsrail'deki askeri rejime mali fonlar sağlamakta ve onu güçlendiren önemli ticari anlaşmaları sürdürmektedirler. Filistinliler, varolmayan "barış süreci"ni bir gerekçe olarak kullanarak İsrail'e karşı tutum almayı reddeden Avrupa hükümetlerinin sahte saflığı ve alçaklığından ötürü kızgınlar. AB'nin, yaptırımlar getirme çabaları da içinde olmak üzere (örneğin AB-İsrail Birlik Anlaşmasını feshetmek gibi) İsrail'e karşı daha etkili eyleme geçmesi yolundaki çabalarını engellediğinde, İngiltere'ye karşı duyulan bu öfkeyi gözlemleyebiliyoruz.

İngiltere'nin, bir yandan Zimbabve'ye karşı yaptırımları koordine ederken, bir yandan da İsrail'e karşı yaptırım uygulanmasını engellemesini şaşkınlıkla izliyoruz. Karşı karşıya bulunduğumuz, bir susku komplosundan başka bir şey değil. Bu reddediş, sadece işgal altındaki sivillere karşı yerine getirilmesi gereken yasal yükümlülüklerin ayaklar altına alınması anlamına gelmiyor; İsrail'e karşı etkili bir tutum alınmaması aynı zamanda İsrail'in gerçekleştirdiği insan hakları ihlallerinin durdurulmasının barışa vereceği itilimin ihmali anlamına gelmektedir. Birinci ve ivedi adım, Filistinlileri koruyacak ve savaş suçlarının işlenmesini durduracak bağımsız bir uluslararası varlığın derhal bölgede konuşlandırılmasıdır. Bu varlığı kabul etmeye zorlanması ve işgal altındaki topraklardan tümüyle çekilmesiyle sonuçlanacak barış görüşmelerine katılması için, İsrail'e yaptırımlar uygulanmalıdır. Şimdi artık, eksiksiz bir anlaşma İsrail'in, ceza görmeksizin suç işlemesine son verilmesini de içermelidir: bu ise savaş suçlularının kovuşturulmasını gerektirmektedir.

Filistinli İntihar Bombacısının Dünyası
Hale Cabir, *London Times,* 24 Mart 2002

Gazze. Geçen Cumartesi akşamı saat tam 8'de Gazze Şeridi'ndeki karanlık ve tozlu bir yolda beklerken harap bir araba farlarıyla selektör yaptı. Filistin intihar bombacılarının dünyasına yapacağım yolculuk başlıyordu.

On dakikalık inişli çıkışlı bir yolculuktan sonra arabadan indiğimde sonradan, bu yıl gerçekleştirilen ve 43 kişinin ölümüyle sonuçlanan çok sözü edilen 9 intihar saldırısının sorumluluğunu üstlenen El Aksa Şehitleri Tugayının küçük bir hücresinin komutanı olduğunu öğreneceğim maskeli bir adam tarafından karşılandım.

Önümdeki dört günü bu hücreyle birlikte, intihar bombacılarının seçilim ve eğitim süreçlerini ve onların kafa yapılarını ve motiflerini anlamaya çalışarak geçirecektim.

El Aksa Şehitleri Tugayı gibi grupların saldırıları ve İsrail'in askeri eylemleri son haftalarda tırmanarak 18 aylık Filistin İntifadasının en yoğun şiddet döngüsüne yolaçtı.

Batı ve İsrail silahsız sivillere saldıranları terörist olarak görse de -Başkan George W. Bush'un yönetimi geçen hafta, El Aksa Şehitleri Tugayı'nı terörist örgütler listesine alacağını açıkladı- İslam dünyasında insanların çoğu, özellikle de Filistinliler onların, "zulme" karşı savaşarak ölme biçimindeki dinsel yükümlülüklerini yerine getiren şehitler olduğunu ileri sürüyorlar.

Gazze Şeridi'ndeki binlerce evin çıplak betondan duvarları, Kudüs'ü, Gazze'yi ve Batı Yakası'nı "kurtarmak" için İsrail Başbakanı Ariel Şaron'a karşı savaşırken ölenlere adanmış yazı ve resimlerle kaplanmış.

Ben, El Aksa şehitleri olmak için seçilmiş bulunan ve kör terör eylemleri gerçekleştirmek için kötüye kullanılan yoksul genç militanlar prototipine uymadığını keşfedeceğim iki kişiyle karşılaşmak üzereydim. Fakat önce, kendisini bana Ebu Fatah olarak tanıtmış bulunan komutan, arabadayken benden bir gözbağı bağlamamı ve ön ve arka koltuklar arasındaki boşluğa uzanmamı nazikçe rica etti. Ona göre, güvenlik çok önemliydi.

Yirmi dakika sonra Mersedesimiz durdu ve bir el benim bir merdivenden aşağı bir kaç basamak inmeme yardım etti. Gözbağımı çıkardığımda kendimi yastıklarla ve özensizce kaplanmış sünger yataklarla dolu bir odada buldum. Duvarları Kudüs'teki El Aksa camisinin resimleri süslüyor ve ağır, çiçekli perdeler dışardan içerinin görünmesini önlüyordu.

İlk başta, Lübnanlı ve Müslüman olduğumu ve Hizbullah adlı militan grubu konu alan bir kitabın yazarı olduğumu saptayan bir sorgulamadan geçirildim. Sabahın erken saatlerinde bulunduğumuz yere bir kaç savaşçı geldi. Hepsi de maskeli, askeri kıyafetli ve kalaşnikoflarla ve elbombalarıyla donatılmış olan bu savaşçılar tek tek yürüyerek karanlıktan içeriye süzüldüler.

Onlar, gölgeleri odanın dört yanına düşüren büyük gaz lambasının çevresine oturdular. Uzakta İsrail uçaklarının geceyi delen gürültüleri duyuluyor, bunu makinalı tüfek ateşi ve ev yapımı bombaların çıkardığı sesler izliyordu. Çok geçmeden anlayacağım gibi, bu her gece yaşanan sıradan bir olaydı. Grubun güvenini kazandığım için, bir kaç gün ya da hafta sonra gerçekleştirilebilecek bir intihar eylemine hazırlanan 27 yaşındaki sanat fakültesi mezunu Yunus'la tanıştırıldım. Kimliğini gizlemek için yüzünü kefiyeyle örtmüş olan Yunus önce Mikelanjelo'nun, da Vinci'nin ve Picasso'nun tablolarından bahsettikten sonra aniden konuyu değiştirdi ve eş düzeyde bir tutkuyla şehit olma dürtüsünü anlattı.

"Biz eğitimli savaşçılarız," dedi. "Biz terörist değiliz ve dünya, bizim eylemlerimizin saf ya da tasarlanarak işlenmiş cinayetler olmadığını anlamalı" diyerek sürdürdü sözlerini.

O, Filistin halkının bağımsız bir devlet kurma çabalarında Arap ülkelerinin, ABD'nin ve Avrupa'nın yardımını beklediğini, ama bu beklentilerin boşa çıktığını söyledi.

"Sonunda Kuran'da Allahımı aradım ve onun, hedef olduğum zulmü nasıl sona erdirmem gerektiğini söyleyen ayetler ve buyruklarla dolu olduğunu keşfettim," diye devam etti gözleri parlayarak. "Son zamanlarda, zaferin (Tony) Blair ya da Bush tarafından değil, ancak Allah tarafından bağışlanacağını öğrendim. Benim hedefim, ülkemi kurtarmak ve korku üçgenini İsrail'e taşımak."

O, vurgulu jestlerle yaptığı konuşmasında, yakında gerçekleştireceği eyleminin ürpertici gerekçesini şöyle açıklıyordu:

“İsrail benim onuruma saldırdı, annelerimize ve babalarımıza acı çektirdi. Ben de, İsrailli anneler hükümetlerine bağırmaya ve dünyaya bu çatışmayı sona erdirmek için yalvarmaya başlayana değin onlara acı çektirmeliyim. Bizim annelerimizin her gün çektiği acının aynısını onlar da yaşayana kadar savaşımı sürdüreceğim.”

“Beni bir kaç saniye içinde yokedebilecek bir tankın önünde duramayacağımı biliyorum; dolayısıyla kendimi bir silah olarak kullanacağım. Buna terörizm diyorlar. Ben bunu öz-savunma olarak adlandırıyorum. Görevimi yerine getirmeye giriştiğimde iki yükümlülüğümü, birincisi Allahıma ve ikincisi kendime ve ülkeme karşı yükümlülüklerimi yerine getirmiş olacağım.”

Yunus bir sigara yaktı ve yaşamın değerli olduğunu söyledi. O, “herkes gibi normal günler ve geceler geçirmeyi, partilerde, aile toplantılarında ve sahil pikniklerinde bulunmayı” yeğlediğini söyledi. “Ama işgal altında bulunduğumuz sürece bunlardan yoksun kalacağız ve savaşmaktan başka bir seçeneğimiz yok.”

Görev gününe kadar Yunus bütün dikkatini Kuran’ı inceleme üzerine yoğunlaştıracak. O, kendisi için seçilen yolu izlemekten başka bir seçeneği olmadığından ve hiçbir şeyin kendisini bu yoldan döndüremeyeceğinden emin. Yunus, “Özgürlük kimseye bağışlanmaz. Tarih, özgürlüğü kazanmak için büyük özveriler yapılması gerektiğine tanıktır” diyor.

“Görevimi yerine getirirken, sadece İsraillileri öldürmekle kalmayacağım. Bu da denklemin bir parçası olmakla birlikte, öldürme sonal hedef değildir. Benim eylemim daha ötedeki sorumlu güçlere ve genel olarak dünyaya, bir insan için en kötü şeyin özgürlükten yoksun yaşamaya mahkum edilmek olduğu mesajını verecek.”

Üniversitenin ikinci sınıfında uluslararası hukuk öğrenimi gören Ebu Fatah da tıpkı Yunus gibi eğitimli bir insan. O bize, birinci İntifada ve Eylül 2000’de başlayan ikinci İntifada ile doruğuna çıkan İsrail-Filistin çatışması konusunda bir özet sundu.

Ebu Fatah, İsrail’in yerleşim birimlerinden, siyasal gözaltılardan, yüzbinlerce Filistinlinin kendi toprakları içinde ve arasında hareket etmelerini kısıtlamasından öfkeyle sözetti. O, son İntifada’nın ilk yılında kendini frenleyen -ve Filistin lideri Yaser Arafat’ın Fatah örgütünün bir kolu olan- El Aksa Şehitleri Tugayı’nın, daha radikal bir İslami grup olan HAMAS’ın örneğini izleyerek intihar saldırıları düzenlemeye karar verdiğini belirtti. Örgütün gönüllü bulma konusunda bir sıkıntısı bulunmuyor.

Adayların seçiminden bir uzman ekip sorumlu. 18 yaşından küçük olanlar kabul edilmiyor; aynı şekilde çocukları olan evli insanlar ve ailenin geçimini sağlayan tek kişi oldukları için kardeşi olmayanların adaylığı da reddediliyor.

Seçilme şansı en yüksek olanlar, askeri alanda üstün başarı sergileyenler ve stresli ortamlarda çelikten bir soğukkanlılık gösterebilenler. Bu genç insanlardan makul ölçüde dindar olmaları ve şehitliğin ve cihadın anlamını bilmeleri bekleniyor. Dahası, onların İsraillilerin arasında rahatça dolaşmalarına olanak verecek bir yapı ve görünüme sahip olmaları, hedeflerine vuruş yapma anını beklerken Yahudi kippası ve yüzlerinin yanından aşağı sarkan saç lüleleriyle kendilerini kamufle edebilmeleri gerekiyor.

Komutan adayları 20 günlük bir süre boyunca dışarda ve evlerinde olağan yaşamlarını sürdürürken izliyor. Eğer değerlendirme olumlu olursa, onlara seçildiklerini bildiriyor.

Komutanla her bir aday 20 gün süreli yoğun bir biçimde kendi aralarında dinsel konuları tartışıyorlar. Şehitlerin cennete ulaşacağına ilişkin Kuran ayetleri sürekli olarak yineleniyor.

Adaya, peygamberlerin ve azizlerin huzurunda yaşayacağı talihli yaşam, kendisini karşılayacak olan hurilerin ya da çekici genç kadınların akılalmaz güzelliği ve kıyamet gününde 70 sevdiği insan için şefaatçi olabileceği anımsatılıyor. Dahası, özverisiyle yurttaşları için ne büyük bir hizmette bulunduğu da anlatılıyor kendisine.

Komutan, "Tabii ki, bir intihar eylemcisini kullanmak zorunda kaldığımda çok üzülüyorum. Ben çok duygusal bir insanım ve bazan onlara veda ederken gözyaşlarımı tutamıyorum" diyor alçak bir sesle. "Bunlar sıradan insanlar değiller. Bunlar eğitim görmüş ve normal koşullar altında toplumun gelişmesine katkıda bulunabilme potansiyeline sahip insanlar. Böyle bir görevi yerine getirmeleri gerekmese, birer doktor, avukat ya da öğretmen olabilecek insanlar onlar."

Bombacının hazırlıkları tamamlandığında, birimde yer alan bir başka kişi onu alıyor ve hedefe giden son yolculukta ona eşlik ediyor. Operasyonun ayrıntıları, onun bir intihar bombacısı mı olacağı yoksa elbombaları ve silahlarla vurulup öldürülene kadar düşmana mı saldıracağı, kendisine eylemden hemen önce anlatılıyor.

Hedefe varmasından 10-15 dakika kadar önce, intihar bombacısı, içinde 10 kilo patlayıcı ve 5 kilo çivi ve metal parçaları doldurulmuş el yapımı yeleği giyiyor. Ona daha sonra, kendisini tam olarak nerede havaya uçurması gerektiğine ilişkin son direktifler veriliyor.

"Bunları ne kadar geç öğrenirse, şehit için o kadar iyidir; çünkü bu durumda ne hedef hakkında düşünmek, ne de kararsızlığa düşmek için fazla zamanı olacaktır." İntihar eylemleri için potansiyel hedefleri saptamak ise başka bir birimin işi.

Kendisine, son zamanlarda masum genç sivillerin kafelerde ve restoranlarda öldürülmelerinin onaylanıp onaylanamayacağını sorduğumda Ebu Fatah katılaşıyor. "Sen, evleri mermi yağmuruna tutarken bir İsrail tankının içindekilerin evde çocuk olup olmadığını dikkate aldıklarını mı sanıyorsun?" diye patlıyor öfkeyle. "Savaş her iki taraf için de hoş olmayan sonuçlar verir."

İkinci intihar eylemcisi Ahmet hiç sözünü sakınmıyor. Gazze Şeridi'nden olan bu 27 yaşındaki öğrenci yanında, 1948'de modern İsrail devleti kurulduğunda Yafa'da oturan büyükannesinin kovulduğu aile evinin tapusunu ve anahtarlarını taşıyor.

Annesiyle birlikte yaşayan sekiz çocuktan biri olan Ahmet sessizce konuşuyor: "Benim büyükannem Filistin halkının tarihini temsil ediyor."

"O bize Yafa'yı anlatırdı; oranın üzüm bağlarını ve sahilini. Gözyaşları içinde bir zamanların Filistini'nin öykülerini anlatan büyükannem tanımadığımız anayurdumuzu sevmeyi öğretti bize." Ahmet, büyükannesinin öyküleri aracılığıyla Yafa'ya aşık olduğunu ve bir gün bu eski yurt toprağını ziyaret etme şansına kavuşabileceği günün özlemiyle yaşadığını anlattı. Oysa o, bunun yerine BM'in ailesine ayırdığı küçük bir beton evde büyüdü.

Birinci İntifada başladığında Ahmet 12 yaşındaydı; ailesinin işgal koşulları altında yaşadığı ve aşağılanma olarak değerlendirdiği davranışlar sonunda "onur" için savaşma kararı almasını sağladı onun.

"Ben Fatah'a insan öldürmek için girmedim. Benim Fatah'a katılmaktan amacım, en azından kendi ailemin güvenliğini sağlamaya çalışmaktı. Her şeyden önce, işgal olmamış olsaydı, ben Fatah üyesi olmazdım. Ben artık Yafa'ya gitme ve büyükannemin evini geri alma hayallerimi bir yana bıraktım. Oysa ben, hiçbir zaman İsraillileri yoketmek isteyen biri değildim."

"Onlara aslında benim olan toprağı verdim; ama onların bunu nezaketle kabul etmek yerine beni, elimde olan bir kaç metrekarelik küçücük yerimde özgürce yaşama hakkımdan da yoksun bırakmak istiyorlar."

Barış sürecinin başarısız oluşunun sonucu, diyordu Ahmet, "çoğumuzun özgürce bir yerden bir yere gitme hakkından yoksun bırakıldığımız bir bölgede yaşamak zorunda kalmamız oldu."

"Bir yerden bir başka yere gidebilmek için İsrail kontrol noktalarında kimlik kartı göstermek zorunda bırakıldığım, egemenliği olmayan bir devlette nasıl yaşayabilirim? Onlar bizim elektriğimizi, su kaynaklarımızı ve yaşamlarımızı kontrol altında tutuyorlar ve hala birileri çıkıp neden ayaklandığımızı soruyor."

O konuşurken çevresinde toplanan bir grup savaşçı başlarını sallayarak onu onayladılar. Ahmet, "Allahü ekber" (Allah büyüktür) haykırışları arasında, "Zulüm altında yaşamak zorunda bırakılmama tepkimi göstermek için şehitlik görevini yerine getirmeye kararlıyım" dedi.

"Benim amacım, yerleşimcilerin burada keyif çatmalarına izin vermemek. Benim amacım, İsrail kontrol noktalarını topraklarımızdan çıkarmak. Eğer barış içinde çekip giderlerse, onları kendi topraklarının içine kadar kovalamaya niyetim yok. Ama burada kalmaya devam ederlerse, ben elimdeki olanakları onları topraklarımızdan kovmak için kullanacağım."

"Şimdi ben ve benim gibi pek çok kişi düşmana karşı gözüpek eylemler yapmaya hazırız ve bunun için bekliyoruz. Biz korkmuyoruz ve onlar topraklarımızdan tamamen çekilene kadar eylemlerimizi

sürdüreceğiz. İsterseniz bizi terörist olarak niteleyebilirsiniz; ama biz haklı olduğumuza ve zaferi kazanacağımıza inanıyoruz."

Hücrede kaldığımız süre içinde din, sürekli bir tartışma konusuydu. Savaşçılar, daha önceki "şehitler"in videolarını da izliyor ve onların gerçekleştirdikleri operasyonları tahlil ediyorlardı. Kayıp rakamları, kurbanların cinsiyet ya da yaşları hesaba katılmadan, sadece rakam olarak ele alınıyordu. Duygusallığa hemen hemen hiç yer yoktu.

Grubun daha önceki eylemcilerinin adlarını yinelediler ve bu ayın başlarında Guş Katif İsrail yerleşim birimine sızan ve vurularak öldürülmeden önce beş İsrailliyi öldüren 19 yaşındaki Muhammet Ferhat'ın "yiğitliği"nden sözettiler.

Eylemden bir kaç saat önce Muhammet Ferhat mobil telefonuyla annesini aramış ve onun öğütlerini almak istemişti. Annesi Um Nidal bana, oğluna şöyle dediğini anlattı: "Dikkatli ol oğlum, Allahı ve ayetleri aklından çıkarma, çok dikkatli ol, dikkatini önündeki görev üzerine yoğunlaştır ve zamanını iyi seç. Allah sana başarı nasip etsin ve hakettiğin şehitlik mertebesini bahşetsin."

"Bu ilk büyük çarpışmanda güçlü ol oğlum ve her hareketinde Allahı düşün. Kararsızlık geçirme ve düşmana tüm gücünle vur." Sonra Um Nidal oğlundan telefonu son kez kapatmasını rica etti.

Um Nidal daha sonra televizyonun önüne oturarak oğlunun eyleminin haberini beklerken, onun yaralanabileceğinden, tutuklanabileceğinden ve arzuladığı "şehitlik"ten yoksun bırakılabileceğinden korkuyormuş.

O, oğlunun bu görev için seçildiğini bir aydır biliyordu: "Bir ay boyunca ona her baktığımda ağladım. Ona, gözyaşlarımın görevini yerine getirmesini engellememesi gerektiğini söylüyordum. Bir ay boyunca tıpkı bir bebek gibi gözledim onu."

Um Nidal, "Benim yüreğim taştan değil" diye sürdürdü sözlerini; fakat o "oğlunu fani dünyadan daha değerli ve kutsal bir amaç için feda etmeye hazırdı."

Birden grubumuzdaki savaşçılardan biri "çok önemli bir haberle" çıkageldi. Bu, belki de orada kalışım sırasında yüzyüze geldiğim çok sayıda tuhaf anın doruğu gibiydi.

O, "Manchester United 5, West Ham 3," diyerek geçen haftasonunda oynanan maçın sonucunu duyurdu. Bana da İngilizce olarak, "David Beckham iki gol attı. Manchester çok iyiydi" dedi.

Açıklama, "Allahu ekber" nidaları arasında, genel bir hoşnutlukla karşılandı.

Cenin'den Geride Kalan Yerde Yedi Gün (parça)
Richard Johnson, Canadazone.com, 1 Mayıs 2002

... Kampa ilk kez, İsrail ordusu kuşatmayı kaldırmadan önce diğer yardım görevlileri ve gönüllülerle birlikte askeri devriyeleri atlatarak girdim. Bir kaç gündür çatışmalar hafiflemişti ve kampta, tozlu rüzgarın taşıdığı ürpertici bir hayalet kent havası vardı. İstila sırasında kamptan kaçmış olan binlerce Filistinli henüz dönmemişti; geride kalan binlercesi ise, sınır kampındaki yıkımdan daha az etkilenmiş evlerinin pencerelerinden ancak başlarını çıkarabiliyorlardı. Kampın iç kısımlarına doğru ilerledikçe giderek daha fazla tahribatla karşılaşıyorsunuz: küçük silah ve tank mermileriyle delik deşik olmuş binalar, tabanları ve tavanları olmayan binalar, duvarları olmayan binalar ve sonunda hiçbir binanın ayakta kalmadığı bir alan. Kampın merkezindeki tahminen 100,000 metrekarelik bir alanda, yıkıntı ve taş yığınlarından ve kilometreler boyunca uzanan engebeli zeminde, bir cengelde asmalar gibi kıvrılmış metal parçalarından başka bir şey yoktu. Hiçbir kamera merceği bu tahribatın boyutlarını kaydedecek kadar geniş, ya da bu beton kampın her perişan detayını tanımlayabilecek kadar hassas olamaz.

Kampın bu iç anklavında hemen, için için yanan plastiklerin, ağzı açık septik tankların ve çürüyen cesetlerin havayı her yandan kuşatan pis kokusunu duydum. Kampta üçüncü günümün akşamı olmadan, Filistinli sağlık gönüllülerine çok sayıda cesedi yıkıntılardan çıkarmaları için yardım etmiş bulunuyordum; yakındaki Cenin Hastanesinin morgunda elliden fazla ceset gördüm. Daha sonraki günlerde bu rakam artmaya devam etti, fakat kamptaki kayıp toplamını hesaplamaya girişmeyi yüreğim kaldırmadı ve gerçekten de toplam kayıp sayısını saptamak, bu olanaklı olsa bile, epey zaman alacağa benziyor. Çok sayıda ceset tanınamayacak ölçüde kömürleşmişti ve yıkıntıların altından parçalanmış durumda çıkarıldı. Cesetlerin hepsi buldozerlerle ya da tank mermileriyle tahrip edilmiş evlerin yıkıntılarının altında gömülü değildi; bazıları hala ayakta olan binaların kalıntılarının arasında yatıyordu. Ölülerin yerlerinin saptanması ve kazılıp çıkarılmasından sonra bile, çürümekte olan cesetlerin insanın içini altüst eden kokusunu duyabiliyordunuz.

Bildirilen en yüksek rakamlara göre, Cenin kampındaki çatışmalar, 4 Nisan Perşembe gününden 13 Nisan Cumartesi gününe kadar, yani 9 gün sürdü. (Cenin'de rastladığım bir çok mülteci, kampın cılız direniş savaşçılarının, çok daha üstün olan İsrail ordusunun askeri gücüne, 1967 Haziran savaşında Ürdün, Suriye ve Mısır ordularının İsrail'e karşı yapabildiğinden daha uzun süre dayanmış olmasıyla övünüyordu.) Ama İsrail, ancak 19 Nisan Cuma günü kampa karşı uyguladığı kuşatmayı kaldırdı ve resmi yardım örgütlerinin ve yerlerinden olmuş binlerce mültecinin geri dönmesine izin verdi. O güne kadar, bir dizi yardım konvoyu ilaç, yiyecek, su, konserve süt stoklarını ve bebek bezi gibi gerekli eşyayı, askeri kuşatma nedeniyle kampla bağlantısı kesik olan Cenin kentine bırakmak zorunda kalmıştı. Bu kritik günlerde, uluslararası ve Filistinli gönüllüler zaman zaman İsrail ordusu saldırısı riski altında, en çok gereksinim duyan mültecilere ulaştırmak için bu stokları kentten kampa elleriyle taşıdılar. Kamp açıldıktan sonra, kırık dökük ve düzensiz yolların, yardım malzemesinin halka ulaştırılmasına olanak verecek biçimde çabucak, ama gelişigüzel onarılmasına bağlı olarak insani kriz yavaş yavaş hafifletildi.

Cenin Mülteci Kampı, labirenti andıran sokaklarının, bazı noktalarda kollarınızı açtığınızda ellerinizin yolun her iki tarafındaki duvarlarına değebileceği kadar dar olduğu taş ve beton evlerin alelacele inşa edilmesiyle oluşturulmuş. Parkları, oyun alanları, bahçeleri ve futbol sahaları olmayan kamp, okulları, yiyecek ve diğer gereksinimleri için büyük ölçüde UNRWA'ya bağımlıdır. Diğer uluslararası ve Filistinli kalkınma örgütleri çeşitli toplumsal kulüpler, aktivite merkezleri inşa etmiş ve hatta az miktarda iş sağlamışlar. Bitişiğindeki Cenin kenti; su, elektrik, haberleşme hatları, tıbbi bakım ve kanalizasyon gibi altyapı hizmetleri için kampa yaşamsal bir destek sunuyor. Kampın, 1948 Arap-İsrail savaşında topraklarını terk etmek zorunda kalan Filistinlilerin çocukları olan ve sayıları 16,000 dolayında olan sakinlerinin yüzde 50'sinden fazlası işsiz ve nüfusun yaklaşık yarısı çocuk.

Bu mültecilerin kamplarının kuşatılması sırasında katlanmak zorunda kaldıklarını tanımlamak adeta olanaksız; onların yüzlerindeki epik ifade, bunu kesinlikle herhangi bir yazılı metinden çok daha iyi anlatıyor. Binlerce insanın kampa geri dönmelerinin ya da kuşatmanın kaldırılmasının ardından yıkık dökük evlerinden dışarı çıkıp, evlerin ve binaların yıkıntılarını tarayarak değerli eşyalarını ya da yitirdikleri yakınlarını aramaya başladıklarında duydukları acı o kadar apaçıktı ki! Bir grup kadın ve çocuk, tahrip edilmiş bir binanın çevresinde mutfak eşyalarını ve aileye ait resimleri bulup çıkarmaya çalışırken, bir başka yerde bir aile durup dinlenmeksizin, içinde bir kaç yüz şekel* bulunan bir teneke kutuyu bulmak için yıkıntı yığınını kazıyordu. Pek çok kadın histerik bir biçimde çığlıklar atıyor, duydukları kederin etkisiyle bu yıkımı gerçekleştirenlere lanetler yağdırıyorlardı. Yüzlerine -kimbilir kaçıncı kez- benzersiz bir çaresizlik ifadesi yapışmış bulunan yaşlı erkek ve kadınlar, yıkıntıları kazanlara yardım etmeksizin gruplar halinde kayaların üzerinde oturuyorlardı. Fakat, genel olarak kampın bu bölümünde yıkım o denli kapsamlı olmuştu ki, bir evi yuva haline getiren o bir dizi aziz tutulan eşyayı bulma umudu çok azdı...

Saldırının yoğunlaştığı mıntıkadaki karışıklık ortasında, bazan moral bozan üzüntü yerine mutluluk gözyaşlarına yol açan öyküler de yaşandı. Örneğin, bir aile, o kaos sırasında yaşanan dokuz günlük ayrılıktan sonra oğullarını yeniden buldu. Aile, -yedi çocuktan biri olan- oğulları bir ahbaplarının evindeyken çatışmanın başlaması üzerine kamptan kaçmak zorunda kalmıştı. Komşu bir köyde sürgünde, oğullarının öldürülmüş olabileceği korkusuyla kaygı içinde beklediler. Çok şükür ki, oğulları arkadaşlarıyla birlikte Cenin dışındaki bir başka köye kaçmıştı. Aile üyeleri biraraya geldiklerinde annesi, bize gözyaşlarını tutmaya çalışarak öyküyü anlatırken oğlunu kucaklamaktan kendini zorlukla alakoyuyordu. Başka bir olayda ise üç Filistinlinin, 21 Nisan'da yani yıkıntılar arasında beş ila dokuz gün sıkışmış durumda yaşadıktan sonra bulunduğu haber verilmişti.

Fakat, iyi haberler İsrail operasyonu sırası ve sonrasında kamp yaşamına damgasını vuran sayısız uğursuz gerçekliğinin yanında devede kulak kalıyordu. Çarpışmanın en yakıcı ve en tehlikeli kalıntıları, kampta kalan sayılamayacak kadar çok ve saptanması çoğu zaman olanaksız patlamamış cephaneydi ve hala da öyle. Bu mayınlar, bubi tuzakları ve özellikle patlamamış mermiler, sözcüğün tam anlamıyla her tarafa dağılmış bulunuyorlardı. İnsanlar, bazan kampın dar yolları üzerinde serpilmiş halde bulunan bu cephanenin üzerinden geçiyor ya da etrafından dolanıyorlar. Fakat, pek çoğu saklı durumda ve yıkıntının bir parça oynatılması ya da dikkatsizce atılan bir adım onların patlaması için yeterli. Kampa varışımın birinci gününde, 16 yaşında bir oğlan çocuk ne olduğunu bilmeden bu patlamamış cephanelerden birini yerden almaya kalkınca meydana gelen patlamada elinin büyük bölümünü yitirdi. Kamp içinde ve

çevresinde her gün işittiğimiz çok sayıda patlama sesi, bir başka cephanenin ölümcül sonuçlar veren keşfini müjdeliyordu.

21 Nisan Pazar günü, iki çocuğun otlar arasında oynadığı boş bir küçük arsanın bitişiğindeki yolda duruyordum. Kısmen gömülmüş patlamamış bir tank mermisi olduğu sanılan (bazılarına göre bir mayın) cephane patladığında, olay yerinden ancak 40 metre uzakta bulunuyordum. Yaşları sekizin üzerinde olmayan iki çocuğa doğru koştuğumda kampın dehşetiyle daha da çarpıcı bir biçimde yüzyüze geldim. Çocuklardan birinin yüzüne ve göğsüne şarapnel parçaları isabet etmişti ve o, patlamanın oluşturduğu küçük kraterin içinde dik durumda oturuyordu. Ağzı ve gözlerinde tasavvur edilemez bir dehşet anlatımı bulunan çocuk öylesine büyük bir şok içindeydi ki, bağıramıyordu bile. Kendisi de dehşet verici sessiz bir şok halinde bulunan diğer çocuk ise yavaş bir tempoyla öne ve arkaya doğru sallanıyordu. Kana bulanmış giysisinin altından sol bacağının dizden kopmuş olduğu rahatlıkla görülüyordu. Ambülanslar hemen geldi, ancak yapılabilecek hemen hemen hiçbir şey yoktu. Daha sonra, çocukların ikisinin de yaşamlarını yitirdiğini öğrendim.

....

İnsanın acıma duygusunu son sınırına değin geren yedi günlük gönüllü yardım çalışmasının ardından Cenin Kampından ayrıldım. İlk başta bir hayalet kent görünümünde olan kamp, mültecilerin, medyanın, araştırmacıların, yardım görevlilerinin, doktorların, aktivistlerin ve savaş turistlerinin yığıldığı bir alan haline gelmişti. Piktoresk kırın tablovari manzarası şimdi (ve bazı bakımlardan sonsuzluğa değin), insan azabının bir karabasanına dönüşmüştü. İçimdeki sanatçı, insan yanımın keşfettiği karşısında şoka girmiş, yağlıboya fırçasını bir yana atmış ve yaşanan günün karanlığına sessizce boyun eğmişti. O, ne çekirgeleri işitti, ne de yabançiçeklerinin kokusunu duydu; verimli toprak üzerinde sıralar halinde dizili zeytin ağaçları da fazla ilgisini çekmedi onun. Etrafındaki dünyayı bu kadar iyi anlayabileceğini hiçbir zaman düşünmemişti. Muhafaza altındaki gri alanın ucunda durdu ve ötedeki dehşete baktı o. İşte Cenin'deki Filistinli mültecinin yaşamı böyleydi. İşte Filistin buydu.

*Şekel: İsrail para birimi. (G. A.)

FİLİSTİN /Kararma anı
ATLAS, Sayı 110 / Mayıs 2002

Batı Şeria topraklarında bir kez daha paletlerini yuvarladı İsrail tankları. Önce Filistin Özerk Yönetimi'nin geçici başkenti Ramallah işgal edildi. Ardından da Hıristiyan âleminin kutsal saydığı Beytüllahim, en

kalabalık Filistin kenti Nablus, yoksulluğuyla ve intihar eylemcisi çıkartmakla ünlü Cenin yeniden hatırladı işgal günlerini... Sokağa çıkma yasağını, kan ve dehşeti.

Yazı: Ayşe Karabat

Adına askeri operasyon dense de düpedüz bir savaştı bu. İsrail tankları bir kez daha Filistin topraklarına girdi. Yaşı 15'ten büyük Filistinliler tekrar hatırladı eski işgalleri, evlerinin bir gece basılmasını, yakınlarının gözleri, elleri bağlanıp bilinmeyen yerlere götürülmesini. Bir kez daha çığlıklar asılı kaldı kutsal toprakların göklerinde. Minik parmakları havaya uçuştu bir çocuğun bir kez daha, bir kez daha yandı bir yüz. Binyıllardır olduğu gibi..

Ne zaman başlamıştı bu? 29 Mart gecesi İsrail tankları bir kez daha Filistin topraklarına girip, refüjlere ekili çiçeklerin üzerinden geçtiğinde mi, yoksa 28 Mart'ta kutsal bir bayramlarını kutlamak için `Seder' yemeğini Hadera kentinde Park Otel'de yiyen 28 İsrailli bir intihar saldırısında parça parça olduğunda mı? Yoksa 35 sene önce yine bir Seder yemeği yemek için Filistin kenti El Halil'e giden ve buradaki Park Otel'e bir daha çıkmamak üzere yerleşen ilk Yahudi yerleşimciler Filistin topraklarını işgal ettiğinde mi? Ya da binlerce yıl önce mi?

Filistin'in sınırları Filistin'i kimin yönettiğine bağlı olarak hep değişti. Kavga da İÖ 21. yüzyılda başladı ve İS 21. yüzyılda da devam ediyor.

Ahd-i Atik'e göre Yahudi ırkının ulu dedesi Hz. İbrahim'e bir gece rüyasında Allah, 'Mısır Nehri'nden ta... büyük nehir olan Fırat'a kadar olan toprakları senin nesline veriyorum' dediğinde başladı kavga. Hz. İbrahim Camii'nin bulunduğu El Halil kentinde 25 Şubat 1994'te bir Yahudi yerleşimci namaz kılanların üzerine ateş açıp 29 Müslüman'ı öldürdüğünde hâlâ devam ediyordu. Yine aynı kentten 20 yaşında bir intihar eylemcisi kadın, Nisan ayının ortasında kendisiyle birlikte yedi kişiyi öldürdüğünde de İsrail birlikleri Cenin Mülteci Kampı'nda Filistinlilerin evlerini başlarına yıkıyordu.

Mısır firavunlarının zulmünden kaçan Yahudiler, İÖ 1400 yıllarında Musa Peygamber'in liderliğinde çöllerde dolaştıktan sonra Filistin'e gelip, ilk devletlerini kurdular. Kolay olmadı bu, buralarda yaşayan 'Pelishtin' halkıyla uzun mücadelelere girdiler. Adı 'Barış kenti' anlamına gelen Yeruşalayim'i yani Kudüs'ü de kendilerine başkent yaptılar ve Hz. Davut'tan sonra Hz. Süleyman'ın krallığı altında yaşadılar ama barış kentini Filistinliler ve Yahudiler 2000 senesinin Eylül ayı geldiğinde bile bölüşememişlerdi. Ve İkinci İntifada ya da El Aksa İntifadası başladı ve şimdilik bini aşkın ölü bıraktı arkasında.

Hz. Muhammed'in gece yolculuğu İsra'nın son durağı, Miraç'ın ilk durağı El Aksa Camisi'nin altında Yahudi inancına göre Hz. Süleyman Tapınağı var. Yahudiler, barış kentini kimsenin daha önce başkent yapmadığını iki kez kurulup iki kez yıkılan tapınaklarının burada olduğunu söylüyor ve kentten vazgeçmeyeceklerini belirtiyorlar. Tapınaktan geriye kalansa El Aksa Camii'nin yanı sıra altın kubbeli Kubbetü's-Sahra'nın bulunduğu Haremü'ş-Şerif'in hemen altındaki Ağlama Duvarı ya da Batı Duvarı. Yahudiler bu duvarın önünde sallanarak dua ediyor, uzaktan ağladıkları izlenimini verdikleri için de

Ağlama Duvarı deniliyor buraya. Şimdiki İsrail Başbakanı Ariel Şaron, muhalefet lideriyken 2000 yılının Eylül ayında buralardan vazgeçmeyeceklerinin altını çizmek için Haremü'ş-Şerif'e girdiğinde onu protesto etmek isteyen Filistinlilerin başlattıkları ayaklanmadan sonra kutsal topraklarda herkes ağlıyor artık.

Ağlama Duvarı ve Haremü'ş-Şerif'in hemen yanı başında da Hıristiyanlar için kutsal Kemame ya da Kıyamet Kilesi var. Hz. İsa'nın çarmıha gerildiği Golgota Tepesi'nin üzerine kurulu. Golgota, kafatası kelimesinden geliyor. Hz. Adem cennetten kovulduğunda önce buraya gelmiş. Yahudi inancına göre de kıyamet günü geldiğinde cennet yine burada kurulacak. O yüzden bu kutsal mekânların bulunduğu, etrafı duvarlarla çevrili yedi kapılı Eski Şehir'in hemen karşısındaki Zeytindağı'ndaki Yahudi mezarlığında bir mezarın fiyatı yüz binlerce dolarla ölçülüyor. Çünkü yargı günü geldiğinde cennete ilk gireceklerden olmak istiyor bu mezarları alan zenginler. Eski Şehir'in duvarlarını Kanuni Sultan Süleyman yaptırmış. 29 kilometrekarelik Kudüs'ün bir türlü paylaşılamayan asıl kısmının, yani bir kilometrekarelik kısmının sınırlarını çizmiş böylece.

İhttp://www.kesfetmekicinbak.com/dunya/00513/all_images.phphttp://www.kesfetmekicinbak.com/dunya/00513/all_images.phpki yıldır devam eden El Aksa İntifadası, mart ayına girildiğinde yeteri kadar ölü bırakmıştı arkasında. İsrail Başbakanı Ariel Şaron, seçildiğinde halkına verdiği `yüz günde güvenlik' sözünü tutamamış, onun yerine yalnızca mart ayında 100 İsrailli çeşitli saldırılarda ölmüştü. Filistin Özerk Yönetimi'nden ve onun lideri Arafat'tan hiç de hoşlanmadığını saklamayan Şaron da, İsraillilerin ‘Seder katliamı’ dediği saldırıdan sonra tanklara ‘ileri’ emrini verdi.

Askeri operasyon denilen ama adı düpedüz savaş olan bu harekât sırasında 1967 savaşında İsrail'in işgal ettiği, Oslo Barış Anlaşması'ndan sonra da peyderpey çekildiği Batı Şeria topraklarında bir kez daha paletlerini yuvarladı İsrail tankları. Önce Filistin Özerk Yönetimi'nin geçici başkenti ve merkezi Ramallah, ardından da Hıristiyan âlemi için kutsal sayılan Beytüllahim, en kalabalık Filistin kenti Nablus, yoksulluğuyla ve intihar saldırganı çıkartmakla ünlü Cenin ve Cenin Mülteci Kampı ve Kalkiliye ve Tul Karim yeniden hatırladı işgal günlerini, sokağa çıkma yasağını, askeri bölge ilan edilmeyi ve kanı.

Yaşı 15'ten büyük olan Filistinliler tekrar hatırladı eski işgalleri, evlerinin bir gece basılmasını, abilerinin,babalarının gözleri, elleri bağlanıp bilinmeyen yerlere götürülmesini. Gece konaklamak için İsrail askerlerinin kendi evlerini seçmesini. Gece gelip de ‘Tanrı misafiri’ olmayanlar ev halkını genellikle evin mutfağına topladıktan sonra her yeri dağıtarak, mobilyaları siperlik olarak kullanırlardı. Hatta bazen yükte hafif pahada ağır eşyaları da yanlarına almadan önce kendilerine yastık yaparak konaklarlardı bazı evlerde.

Hz. İsa'nın doğduğu kent olan Beytüllahim'de konakladıkları evlere yeşil çarpı işaretleri koydular. Yahudi inancına göre, Mısır Firavunu, kutsal topraklara gitmek için ayrılmak isteyen Yahudilere bir türlü izin vermeyince Tanrı felaketler gönderdi Mısır üzerine. En son felaket başlamadan önce de Yahudilerden bir keçi kurban etmelerini ve keçinin kanlarıyla evlerine çarpı işareti yapmalarını istedi. O gece üstende çarpı işareti olan evlerin üzerinden geçildi keçi (passover) kanı bulaşmamış kapılardan ertesi gün birer ölü çıktı ve en sonunda firavun, Yahudilerin gitmesine izin verdi. Yahudiler, yola çıkmadan önce ekmek mayalayacak zaman bulamadı ve mayasız ekmeklerini alarak yollara düştüler. Sonra bu kurtuluşu anmak

için Passover Bayramı'nı kutlar oldular, Türkçe deyimiyle 'Hamursuz'u yani. Seder yemeği de bu bayramın en önemli parçası.

İsrail'in tanklarını Filistin topraklarına yürüten intihar saldırısı işte bu yemekte oldu. Ama Beytüllahim'de kapısında çarpı işareti olan evler kurtuluşun değil, tam tersine bizzat işgal edilmenin simgesi oldu. Huzur dolu Beytüllahim'in sokakları boş kurşun kovanlarıyla doldu. Caddelerinde her Hıristiyan mezhebinin rahiplerinin size ortaçağ filmi stüdyosundaymışsınız izlenimi vererek kahverengi, siyah, pembe cüppeleri içinde dolaştığı Beytüllahim, kimsenin dışarı çıkamadığı kapalı askeri bölge oldu.

Beytüllahim Hıristiyan inancına göre Hz. İsa'nın doğduğu yer.

Tam da onun doğduğu yerde 'Nativite' ya da Yeniden Doğuş Kilisesi yükseliyor. Dünya 21. yüzyıla girerken üzerine en çok düşülen şehirlerden biriydi Beytüllahim. Görkemli kutlamalar yapılmıştı şehirde, iğne atsan yere düşmeyecek gibiydi Yeniden Doğuş Kilisesi'nin önündeki meydan.

İşte o meydanda İsrail askerleri duvarlara yaslana yaslana yürüdüler. Kilisenin içine sığınan bir kısmı silahlı yaklaşık 200 Filistinlinin peşindeydiler. Bu Filistinlilere Kudüs Latin Patrikliği siyasi sığınma hakkı verdi. Filistinlilerle İsrail birlikleri, Atlas yayına hazırlandığında bile aradan neredeyse bir ay geçmiş olmasına rağmen çatışıyordu. Yüzlerce yıllık kilise kurşun delikleri alıyordu cephesine. Vatikan'ın çağrıları bir işe yaramıyordu. İsrail bu Filistinliler teslim oluncaya kadar Beytüllahim'in kuşatma ve işgal altında kalacağını açıkladı ama kiliseye müdahale etmeyeceğini söyledi. Bu yazının kaleme alındığı gece kilisede yine çatışma çıkmış ve arkasından da yangın başlamıştı. Bu kilise ki onun uğruna Kırım Savaşı yaşanmıştı geçmişte. Hz. İsa'nın tam doğduğu nokta olarak kabul edilen yerdeki altın yıldız çalınınca bir Rus hacısı tarafından, o zamanın ‘düvel-i muazzama’sı birbirine girmişti.

İsrail'in 'Koruyucu Duvar' adı verilen operasyonuna katılan askerlerin bir kısmı da Rusça konuşuyor kendi aralarında. İsrail'de eski Sovyet cumhuriyetlerinden yeni göç etmiş yaklaşık bir milyon insan var. Filistinlilerin içerlediği bir çok konudan biri de bu. ‘Biz binyıllardır burada yaşıyoruz. Burayla ilgisi olmayan Rusların bizden daha çok hakkı var’ diyorlar. Bu savaşın İsrail açısından ilan edilmiş ve ilan edilmemiş sebepleri vardı. İlan edilmiş sebepler, terörist örgütlerin altyapısını yok etmek, yasal olmayan silahları toplamak ve intihar eylemcilerine para verdiği öne sürülen Filistin lideri Yaser Arafat'ı dış dünyadan izole etmekti. İlan edilmemiş amaçsa zaten varlığıyla yokluğu belli olmayan Filistin Özerk Yönetimi'ni ortadan kaldırmak. Neredeyse dört hafta süren operasyonda ‘ilan edilmiş amaç’ başarıldı. Yaklaşık beş bin Filistinli gözaltına alındı ve toplama kamplarına gönderildi.

Şimdilik kimse Filistin Özerk Yönetimi'ne verilen maddi zararı bilmiyor ama Filistin Güvenlik Şefi Cibril Racup'un söylediği gibi yeni ve kanlı başka bir sayfa açıldığı kesin. Çünkü Filistinlilerin kalbine nefret tohumları bir kez daha ekildi.Bu tohumlar en çok da Cenin Mülteci Kampı'nda ekildi. Kalkiliye ve Tul Karim dışındaki bütün kentlerde işgale direndi Filistinliler ama en çok da Cenin Mülteci Kampı'nda. On günü aşkın bir süre, susuz, elektriksiz kalan ama son kurşunlarına kadar cephanelerini kullanan Filistinli direnişçiler kamplarının önce roketlerle vurulduğuna tanıklık etti. Cenin Mülteci Kampı'ndaki operasyonu yöneten İsrail birliklerinin komutanı ilk günlerde yaptığı açıklamada, ‘Filistinliler ev ödevlerini iyi yapmışlar’ diyerek özetledi durumu.

Bu askeri harekât için göreve çağrılan 20 binden fazla yedek askerden 22'si Cenin Mülteci Kampı'nda bir bubi tuzağında can verince, her şey kontrolden çıktı. Filistinli direnişçiler de İsrail birliklerinin bu kadar ileri gideceğini düşünmemişlerdi. Daha önceki sınırlı operasyonlar gibi bir iki kez bombalanacaklarını düşünmüşlerdi ama öyle olmadı. Günlerce kimse ama kimse haber alamadı kamptan. Sonra yavaş yavaş o cehennemden kurtulabilenler Birleşmiş Milletler Özel Temsilcisi Terje Larsen'in dediği gibi 'akıllara durgunluk veren dehşet' hikâyeleri anlatmaya başladılar kaçtıkları Romana köyünde.

Yerinden kımıldayamayacak haldeki bir tanesi, canlı kalkan olarak kullanıldığını, komşularının kapısının kendisine açtırıldığını, kapı açılır açılmaz da İsrail askerlerinin içeri, ateş açmaya başladığını, kendisini yere atıp 'yalnızca kadınlar ve çocuklar var içeride' diye bağırdığını, sonra da İsrail askerleri tarafından dövüldüğünü söyledi. Onlar İsrail birliklerine teslim olanlardı. Kimlik kartları elinden alınmıştı, bir daha evlerine geri dönemeyecekleri söylenmişti. Zaten çoğunun evi de İsrail roket saldırılarında olmasa bile, buldozerleri tarafından yıkılmıştı. Birleşmiş Milletler Cenin Mülteci Kampı'nda yaklaşık üç bin kişinin evsiz kaldığını tahmin ediyordu. Günler sonra uluslararası medya Cenin Mülteci Kampı'na girdiğinde etraf ceset kokuyordu. Kaç kişinin bu kampta can verdiği bugün bilinmiyor. İsrail Cenin Mülteci Kampı'nda olanları İsrail'in de ağır kayıplar verdiği bir savaş olarak tanımlıyor ve kampta Filistinlilerin bubi tuzakları kurduğunu söylüyor.

Filistin sorununun çözülemez bir ayağı Kudüs'ün paylaşılmasıysa, diğeri de Filistinli mülteciler. 1948'de İsrail kurulduğunda, bir çok Filistinli evlerini terk etmek zorunda kaldı. Çoğu giderken yanına evinin anahtarını da aldı, bir kaç gün sonra geri geleceğini düşünerek. Ama aradan geçen elli beş yıla rağmen kimse evine dönmeyi başaramadı.

İsrailliler her ulus gibi bağımsızlık günlerini coşkuyla kutluyor. Gençler Kudüs sokaklarında ve bir çok intihar saldırısının düzenlendiği Sion Meydanı'nda birbirlerini beyaz köpüklerle boyuyor, dans ediyor. Askeri harekât devam ederken kutlandı bu yılki bağımsızlık günü. Güvenlik endişesi nedeniyle geçen senelere oranla katılım azdı ama yine de eğlencenin dozu aynıydı. İsrail'in bağımsızlığını kutladığı günlere Filistinliler '*El Nakba*' yani felaket diyor. İsrail'de kutlamalar yapılırken Filistin'de yas tutuluyor. Bu yıl, İsrailliler bağımsızlık günüyle birlikte en sonunda 'terörü bitirme'yi de kutlarken ve hemen hemen her tankın ya da İsrail sokaklarında gezen her aracın üzerinde kocaman bayraklar dalgalanırken, Filistinliler de hem '*nakba*'nın hem de son günlerde olan bitenin yasını tuttular. Birbirleriyle bir arada yaşamak zorunda iki halktan birinin sevinç gününün, diğerinin felaket günü olması birlikte yaşama şansını hiçe mi indirir sizce?

El Nakba'yla birlikte oluşan Filistinli mültecilerin sayısı ondan sonra yaşanan savaşlarda daha da arttı. İsrail'in Batı Şeria ve Gazze'yi ele geçirdiği 1967'de sorun iyice içinden çıkılmaz hale geldi. Bugün Filistin içinde ve dışında sayıları dört milyona yaklaşan mülteci var. Neredeyse üçüncü kuşak artık. Ama dedesinin doğduğu yerleri görmemiş olan minicik çocuklar bile nereli oldukları sorulduğunda şimdi İsrail toprakları içinde kalan kentlerin adını veriyor. Onlar mutlaka geri dönüş hakkı istiyor, otuz seneden beri, elli seneden beri oturdukları, yaşadıkları yerleri benimsemiyorlar bir türlü. Nüfusu beş milyon olan İsrail'se, mültecilere geri dönüş hakkının verilmesini intihar olarak nitelendiriyor. Filistinli mültecilerin geri dönüş hakkından vazgeçebilecek bir Filistin lideriyse henüz doğmadı.

Sorunun diğer ayağı da Yahudi yerleşimciler. İşgal altındaki topraklara kurulan Yahudi mahallelerinde yaşayanların sayısı bugün 300 bini bulmuş durumda. Batı Şeria haritası üzerinde bu yerleşimler rasgele atılmış mürekkep lekelerine benziyor. Filistinliler bu yerleşimlerin nihai çözüm aşamasında ortadan kaldırılmasını istiyor. Yerleşimler nedeniyle Batı Şeria'da Filistin toprakları bütünlük arz edemiyor ve yerleşimleri korumak için Batı Şeria'da normalde de İsrail birlikleri kol geziyor ve yerleşimler sık sık İsrail saldırılarının hedefi oluyor.

Bubi tuzaklarının kurulduğu başka bir Filistin bölgesi daha var: Gazze. Upuzun kumsalları olan ama bunun farkında bile olmayan 1 milyon 200 bin nüfuslu Gazze henüz işgal edilmedi. Yüzde yetmişi işsiz olan bu koca yerleşim birimi en radikal Filistinlilerin evi. Uzun bir süreden beri Gazze açık hava hapishanesi. İsrail dikenli tellerle çevirdiği Gazze'yi dört parçaya bölmüş durumda ve tamamıyla kontrol altında tutabiliyor. Bu nedenle de işgal etmesi beklenmiyor. Gazze'de yaşayan bir Filistinli eğer şansı yaver giderse Batı Şeria'daki akrabasını ziyaret etmek için önce Mısır'a, ardından da Ürdün'e gitmek zorunda. Barış antlaşmalarına göre Gazze'yle Batı Şeria arasında güvenli geçiş yolu verilmeliydi Filistinlilere. Ama olmadı.

Barış antlaşmasına imza koyduğu için radikal bir Yahudi tarafından öldürülen eski İsrail başbakanlarından İzak Rabin'in `Keşke karadan kopup Akdeniz'in dibine gömülse' dediği Gazze'de tozlu çamurlu yollarda ulaşım genellikle eşeklerin çektiği arabalarla sağlanıyor. Bir telefon hattının bulunduğu evlerin oranı yüzde yirmi yalnızca. Gazze ilk intifada ateşin yakıldığı Cebeliye Mülteci Kampı'nı da içinde barındırıyor. 8 Aralık 1987'de Gazze'de İsrail'e göre bir trafik kazası, Filistinlilere göre kasti bir cinayette dört Filistinli öldüğünde, Cebeliye Mülteci Kampı ayaklanmış, sokağa dökülen Filistinliler Oslo Barış Antlaşması'na kadar da içeri girmemişti. Oslo Antlaşması'ndan sonra da Filistin Devleti bir türlü ilan edilemediğinden ve bir kısmı İsrail'in var olma hakkını tanımadığından hâlâ evlerine dönmemişlerdi. Şimdi de ölüme çok hazır Cebeliye Mülteci Kampı'ndakiler. Sekiz çocuklu bir kadın, İsrail tanklarının Gazze'ye gireceği günü beklediklerini ama direnişçilerin hiç olmazsa savaşırken öleceğini, kendisininse çocuklarıyla ölümü bekleyeceği için daha az şanslı olduğunu anlattı.

Cenin'de parmakları kopan o çocuk daha mı şanslı en azından bir çok akranı gibi öldürülmediği için?

Filistin Bölgelerinde Son Durum Üzerine PGFTU'nun (Filistin Genel Sendikalar Federasyonu) Eylül 2000 - Nisan 2002 Dönemi Raporu

Mayıs 2002

28 Eylül 2000'de başlayan son İntifada'ya karşı İsrail'in aldığı tutumlar Filistin yurttaşları üzerinde toplu bir cezalandırma şeklinde devam ediyor Bunları şu şekilde özetleyebiliriz:

- 10 bin askeri denetim noktası aracılığıyla Filistin bölgelerinin askeri kontrolü; sabit ve gezici denetim noktaları, tanklar, savaş uçakları ve askeri teçhizat; Mart 2002'den itibaren ise yeni işgal kampanyaları başlatıldı.
- Filistin bölgelerini 63 birbirinden izole, kapalı kantona ayırmak, Batı Şeria'da ve Gazze'nin 6 bölgesinde "Kaplan Derisi"; her şehir kendi içerisinde bile bölünmüş durumda.
- Ana yollar ve yan yollar çimento blokları ile, İsrail askeri kontrol noktaları ile, bazı şehirler ise çevreleyen kanallar ile kesilmiş durumda.
- Sınırlar bir kaç kere, seyahati ve ticareti engelleyecek şekilde, uzun süreli olarak kapatıldı. Bu ikili ticarette gerekli hammaddelerin ve temel girdilerin geçişini engelledi. Örnek olarak inşaat sektörü bütünüyle olumsuz etkilendi çünkü bu sektör için gerekli hammaddelerin girişi engellendi ve sektördeki işçilerin çoğunluğu işsiz kaldı.
- Kamu ulaşımı da İsrail askeri işlemlerinden etkilendi; tren ve metro olmadığı için yalnızca otobüsler ve taksiler kullanılıyor. Şu anda Filistinliler tarafından kullanılan alternatif kötü yollar sebebiyle 40 bin araç bozuldu veya hareket edemez hale geldi.
- 200 bin zeytin ağacı İsrail ordusu tarafından köklerinden söküldü. Filistinlileri geçimi temel olarak zeytine bağlı olduğu için bu uygulamaya gidildi.
- Filistinli çiftçilerin çiftliklerine gitmelerine izin verilmedi. Oysa bu çiftlikler Oslo anlaşmasındaki düzenlemede Filistin yetkililerin denetiminde gösterilen topraklarda.
- 75 bin Filistin evi tümüyle veya kısmen yıkıldı, böylelikle insanlar gece gündüz çadırlarda kalmaya mahkum oldu.

Son dört haftada (28 Mart – 22 Nisan 2002) olanlar:

- Şehit sayısı 500.
- Binlerce yaralı var.
- 5.600 kişi tutuklandı.
- 5 bin aile evsiz kaldı ve kalacak yer arıyor.
- Bir çok kişi evlerini terk etmek ve bilinmeyen yerlere, belirsiz bir süreliğine göçmek zorunda kaldı. Bir çokları geri döndüklerinde evlerinin İsrail askeri güçlerince F16 ve Apachee uçakları ve tankları ile yıkıldığını gördü.
- Hem Cenin mülteci kamplarında hem de Nablus'ta kurtarma ekipleri hala molozların arasında canlı veya ölü olarak insanları arıyor.
- Ramallah, Cenin, Tulkarem, Salfeet, Kalkela, Beytüllahem, ve Hebron'da 3 hafta süren yeniden işgal sırasında onlarca tarihi bina, sabun fabrikaları, evler, sokaklar tümüyle yıkıldı. Bunlar İsrail'in

Filistin altyapısını ve ekonomisini, liderliğini, örgütlerini ve halkını yıkmak yönündeki programı doğrultusunda uygulandı.

- Son dört haftalık işgal sırasında su ve kanalizasyon boruları harap edildi; elektrik ağı, trafik ışıkları tanklar şehirlere girerken yıkıldı, 3 hafta boyunca elektrikler ve sular kesildi.
- Yalnızca şehirlerin çevrelerindeki alanlarda değil, şehirlerin sokaklarında bulunan ağaçlar da söküldü.
- Uluslararası Kızıl Haç, Filistin kızıl ayı ve tıbbı yardım kuruluşları İsrail askeri güçleri tarafından yaralılara veya normal hastalara yardım etmekten alıkonuldu, bu onların yavaş yavaş ölmelerine yol açtı, ölen 75 kişi günlerce sokaklarda bırakıldı veya evlerinin içinde aileleri ile birlikte kapalı kaldı.

Çalışanlar nasıl etkilendi

- Toplam çalışan sayısı 778 bin. Bunların % 40-45'i yukarıda sayılan sebeplerle işlerini kaybetti. Çalışan kadınların büyük çoğunluğu şu anda işsiz.
- Filistin bölgeleri 442 gün dışarıya kapalı kaldı ve bu 1.575 milyar dolar kayıba yol açtı. Genel ekonomik kayıp 6 milyar ABD doları.
- 1700 şehit (halen de devam ediyor) arasında % 40'ı işçiler, yaklaşık 500'ü çocuk; 48 bin kişi yaralandı, bunların % 45'i işçi, % 40'ı kalıcı olarak sakatlandı.
- İsrail'de çalışan Filistinli işçiler İsrail ordusunun ve İsrailli işverenlerin ırkçı muameleleri ile karşılaştılar ve işlerini kaybettiler, şöyle ki:
- Bunlardan 1665 kişi kontrol noktalarında dövüldü.
- 50 bin işçi aile ihtiyaçlarını karşılamak için bu yollarda gidip gelirken saatlerce bekletildi.
- 15.600'ü 1-3 ay arasında hapsedildi, ayrıca 100-500 dolar arasında ceza ödemek zorunda kaldı.
- Bir çok işçi polis köpekleri tarafından kovalandı.
- Bir çok işçi çalışma izinlerini almak için uğraşırken şantajla karşılaştı.
- İsrail ordusu ve yerleşimcileri işlerine giden bir çok işçiyi öldürdüler. 30 işçi İsrail kontrol noktalarında öldürüldü.
- 3 hafta boyunca uygulanan 24 saatlik sokağa çıkma yasağından dolayı işçiler işlerine gitmekten alıkonuldular; susuzluk, elektrik, telefon yokluğu çekerek ve günlük ihtiyaçlarını karşılayamadan evlerinde hapis kaldılar.

2000 yılı Eylül ayından bu yana Filistin'deki insanların % 45'i yoksulluk sınırının altında yaşıyor, daha önce bu oran % 26 idi. Filistin bölgelerinin yeniden işgali sırasında 4 hafta boyunca ailelerin % 80'i yiyecek, su ve elektrik sıkıntısı çektiler.

Toplumda bir çok kişi yaşanan bu çok zor durumdan olumsuz etkileniyor, bu durum çeşitli psikolojik ve sosyal krizlere yol açıyor, özellikle çocuklar ağır bir fatura ödüyor. Kendi çocuğunuzun günlük öldürme olaylarını, çatışmayı, evlerin yıkılmasını, uçak ve tank bombardımanını, ayrımcılığı, sürekli

süren cenazeleri ve sökülen ağaçları gördüğünü, yaşadığını bir düşünün. Sevdikleri ölenleri veya yaralananları düşünün.

Bir çok okul ve üniversite İsrail bombardımanının hedefi oldu, öğrenciler çadırlarda öğrenime devam etmek zorunda kaldılar. Bir çok öğrenci okullarına ulaşamıyor; bu yüzden eğitim günü kayıpları oluyor ve eğitim geriye gidiyor.

Sağlık sektörü yıkıma uğratıldı, çok sayıda yaralıdan dolayı tıbbı malzeme ve yatak sıkıntısı var. Bir çok normal hasta da hastanelerden ayrılıp evine gitmek zorunda kaldı ve tedavi edilmedikleri için evlerinde öldüler.

Bir çok hamile kadın doğum için hastanelere ulaşamadı, İsrail askeri kontrol noktalarında kadınlar bekletilirken doğan bazı yeni bebekler ise öldü.

İsrail ordusu ve onların yerleşimcilerden oluşan çeteleri bir çok ambulansı tahrip etti, onlarca hemşire, doktor, gönüllü ilkyardım ekibi yaralılara ilkyardım götürürken veya hastaları hastaneye götürürken öldürüldü veya yaralandı. Sağlık ve sosyal sistemlerimiz bugün yaşananlarla başa çıkabilecek durumda değil.

İsrail bizlerin düşünmesini ve günlük yaşamını engellemeye çalışıyor. Bir gün sonrasını planlamak imkan dışı.

Tüm ülkeye yayılmış ve insanların bir yerden diğerine geçmesini engelleyen kontrol noktalarından bir gün sonrasında geçip geçemeyeceğimizi bilmiyoruz. Kafamızın üzerinden gün ve gece boyunca izleme uçakları insanları ve evleri bombalıyor, aktif siyasi kişiler telefonda konuşurken, araba sürerken veya işlerindeyken cinayete kurban gidiyor.

Kuşatma İsrail askeri güçlerinin insanları aşağılamasını görmekten bıkmak demek, silah ve ambulans sesinden bıkmak demek, her saat acı çeken ve aileleri ayrılan insanlara şahit olmaktan bıkmak demek.

İsrail işgal hükümeti ve ordusu iki temel şeyi planladı, mümkün olduğu kadar çok öldürmek ve yakıp yıkmak, Filistinlilerin kimliklerini ortadan kaldırmaya ve kültürlerini yıkmaya çalışmak. Filistinliler son 4 haftada tarihin en kötü, insanlık dışı ve ayrımcı uygulamalarından birini yaşadı.

Bizim işçilerimiz ve bizim halkımız adalet ve BM "242, 338, 194" nolu kararları çerçevesinde kapsamlı bir barış istiyor. Başkalarının ölümünü istemiyoruz ama güvenli özgür ve bağımsız bir yaşamı elde etmeyi amaçlıyoruz. Ülkemizin dünyada işgal altında olan son ülke olduğunu dikkate alarak; sizlerin dilediğiniz gibi bir yaşam yaşama özgürlüğünüz olmasını kıskanmıyoruz ama biz de aynı hakları kullanabilmekte ısrarcıyız.

İsrail hükümeti topraklarımızı işgal etmekte, insanlarımızı aşağılamakta, bizim topraklarımızda sömürgelerini kurmakta, askerlerine ve yerleşimcilerine gelişkin silahlar vermekte, Filistinliler üzerinde sıkı bir askeri işgal uygulamakta, ölüme, açlığa ve yoksulluğa yol açmakta ısrar ediyor.

Bizler Filistinli işçiler olarak dünya işçileri ailesinin bir parçasıyız; bizler insan hakları ihlalleri karşısında birleşmeliyiz ve birlikte barış için, sosyal adalet için ve refah için mücadele etmeliyiz. Filistinliler eninde sonunda ulusal amaçlarına ulaşacaklar, Filistin'i özgürleştirecekler ve başkenti Kudüs olan bağımsız bir devlet kuracaklardır (1967 öncesi sınırlar içerisinde). Dayanışmanıza ve siyasi desteğinize son derece ihtiyacımız var.

BM ve Güvenlik Konseyinden, araştırma komiteleri göndermelerini ve İsrail'in, bizzat başbakanları ve onun askeri hükümeti tarafından uygulanan, ırkçı katliamlarından Filistinlileri koruyacak çokuluslu

güçler göndermelerini talep ediyoruz. Savaş sırasında sivillerin korunması ile ilgili 4. Cenevre sözleşmesinin uygulanması çağrısını yapıyoruz.

PGFTU üyeleri arasında acıyı hafifletmek için önemli bir görev üstlenmiştir ve şu faaliyetlerde bulunmuştur:

1.Sağlık sigortası:PGFTU işçilerin Filistin Ulusal Otoritesi Sağlık sigortası programından faydalanabilmeleri için onları destekliyor. Bu programdan 180 bin işçi faydalanıyor.

2.İstihdam yaratma projeleri: Filistin belediyeleri ile işbirliği içerisinde, özellikle de Gazze, Nablus ve Beytüllahim'de PGFTU 10 bin işsiz kişiye yerel projelerde günde 10 dolara iş sağlamıştır.

3.Yiyecek desteği programı: PGFTU Filistinli ve uluslararası kurumlar aracılığı ile uzak köylerde ve nüfusun çok yoğun olduğu bölgelerde yaşayanlara gıda yardımı ve diğer şeylerin gönderilmesini koordine etmiştir. 200 binden fazla aileye en az bir paket ulaşmıştır (Batı Şeria, Gazze).

4.PGFTU Filistin Ulusal Otoritesi ile işbirliği içerisinde işlerini kaybeden ve özellikle Yeşil Hat içerisindeki işlerine ulaşamayan işçilere nakit yardım dağıtmıştır. Nakit yardım dağıtımı 2000 yılı Eylül ayından bu yana iki kere olmuştur. İlk dağıtımda 180 binden fazla işçi 150 dolar almış, ikinci dağıtımda da 125 dolar dağıtılmıştır.

Şu andaki kritik durum ile başa çıkabilmek için sabit bazı programlara ihtiyacımız var.

Ancak bizler gerçek barışın ve herkes için gerçek güvenliğin sağlanması için yapılacak faaliyetlerin önemine inanıyoruz.

Uluslararası topluluğa başvuruyoruz: Hükümetler, işverenler, sendikal hareketler İsrail işgalini sona erdirilmesi ve 4 Haziran 1967 öncesi sınırlar içerisinde Doğu Kudüs'ün başkenti olacağı bir bağımsız Filistin'in kurulması için aktif bir rol oynamalıdırlar. Halklar Filistin'deki savaşı durdurmalıdır çünkü Filistin'de barış, dünyada barış demektir.

'Hiç kimse, ama hiç kimse bize ahlak vaazı vermeye kalkmamalı!'

İsrail, Tüm Uluslara Örnek mi?*

Kathleen Christison, eski CIA siyasal analisti**,** 11 Mayıs 2002

İsrail'i ahlakdışı teröristlerin ve anti-Semitlerin kurbanı ahlaki bir ulus olarak sunmayı hedefleyen sonugelmez propaganda şovu sırasında CNN geçenlerde, İsrail'in müteveffa başbakanı Menahem Begin'in yalnızca, "Hiç kimse, ama hiç kimse bize ahlak vaazı vermeye kalkmamalı!" bağırıp çağırabildiği bir film klibi yayınladı.

Tabii, İsrail'e ahlak vaazı vermeye kalkışanların sayısı pek az.

Amerikalıların ezici çoğunluğu, tüm uluslara örnek İsrail'e hiç kimsenin ahlak vaaz edemeyeceği genel varsayımını kabul ederler. Hiçbir ulus daha ahlaki ya da daha masum değildir, deniyor bize.

Fakat geçenlerde gördüğüm bir şey aklımdan hiç çıkmıyor. Zaman zaman, enformasyon selinin arasından, dehşete düşüren, son derece korkutucu ve bir bakıma neredeyse insanın aklını iğdiş eden özgün bir şey fırlayıp yüzüme çarpıyor. Filistinli teröristlerin saldırılarında ölen masum insanlara, İsrail tanklarının ve keskin nişancılarının ateşi sonuncu ölen diğer masum insanlara, yıkıntıya dönen kentlere ve mülteci kamplarına ve geçtiğimiz haftalarda Filistin toplumunun sivil altyapısının tümüyle yokedilmesine ilişkin yazıları aylarca ve yıllarca okumaktan ve televizyonlarda bu görüntüleri izlemekten insanın duyuları körleşiyor. Fakat, geçen gün karşılaştığım yakıcı makale geldi, mideme oturdu; onun etkisinden bir türlü kurtulamıyorum.

İsrail gazetesi *Haaretz*'in 6 Mayıs tarihli sayısında, "Birisi Fotokopi Makinasının İçine Bile Sıçmayı Başardı" başlıklı makalede, işgal altındaki Batı Yakası ve Gazze'de yıllarca Filistinlilerin arasında yaşamı? Amira Hass adlı dürüst ve cesur bir İsrailli kadın, İsrail askeri birliklerinin, Ramallah kenti ve banliyösü el-Bire'deki kuşatmalarını kaldırmalarının ardından askerlerin burada bulunan Filistin Kültür Bakanlığı'nda gerilerinde bıraktıkları tahribat sahnelerini betimliyordu.
Bir İsrail askeri birliğinin bir ay süren işgalinin ardından binaya giren bakanlık görevlileri, yabancı kültür ataşeleri ve muhabirler grotesk bir vandalizm sahnesiyle karşılaştılar. Yerel radyo ve televizyon istasyonunun donanımı bu çok katlı binanın pencerelerinden aşağı atılmış, elektronik donanım tahrip edilmiş ya da çalınmış, mobilyalar kırılmış ve kağıt, kitap, bilgisayar diski ve kırık cam yığınlarının üzerine yığılmıştı. Çocuklar tarafından yapılan tablolar tahrip edilmişti.

Hass daha sonra şunları anlatıyor: “Her katta iki tuvalet var; ancak askerler, odalarında yaklaşık bir ay yaşadıkları bu binanın, tuvaletleri dışında her yere işediler ve sıçtılar. Bu işlerini döşeme üzerinde, boşalttıkları çiçek saksılarında, hatta masalardan çıkardıkları çekmecelerin içinde yaptılar. Plastik torbalara sıçtılar ve bunları etrafa saçtılar. Bu torbaların bazıları patladı. Birisi fotokopi makinasının içine bile sıçmayı başardı. Askerler boş maden suyu şişelerine işediler. Bunlardan düzinelercesi binanın bütün odalarına, karton kutuların içine, çöp yığınlarının arasına, sıraların üzerine ve altlarına, askerlerin kırdığı mobilyaların yanına, yerlere atılan çocuk kitaplarının arasına saçılmıştı. Şişelerden bazılarının kapakları açılmış ve dökülen sarı sıvı etrafta lekeler yapmıştı.

“Keskin bok ve sidik kokusu nedeniyle, özellikle binanın iki katına girmek çok zordu. Her yanda kirletilmiş tuvalet kağıtları görülüyordu. Bazı odalarda, bok ve tuvalet kağıdı yığınlarının civarında çürümüş yiyecek kalıntıları saçılmıştı. Birisinin bir çekmecenin içine sıçtığı odanın bir köşesinde ağzına kadar dolu mukavva meyva ve sebze kutuları bırakılmıştı. Tuvaletler, sidik dolu şişeler, bok ve tuvalet

kağıdıyla dolmuş ve taşmıştı. Diğer yerlere kıyasla, askerler duvarların üzerinde pek fazla karalama bırakmamışlardı. Bir kaç yerde İsrail'in candelabrum simgesi (İsrail'in simgelerinden birisi olan çok kollu bir mumluk- G. A.), Davud yıldızı ve Kudüs'ün Betar futbol takımını öven yazılar görülüyordu."
Bu öykünün Amerikan basınında yer alması olasılığı yok; dolayısıyla Menahem Begin ile birlikte, kimsenin İsrail'e ahlak vaazı veremeyeceğini, İsrail ordusunun dünyadaki tek ahlak sahibi ordu olduğunu ve her zaman "askeri dürüstlük" doktrinine göre davrandığına inanan Amerikalıların ezici çoğunluğu, bu düşüncelerini muhafaza edeceklerdir. Fakat ben öyle yapamayacağım.

Amerikan toplumunun çoğunluğunun, kuşkusuz işitmek istemeyeceği bazı soruları sormak zorundayım: Örneğin, İsrail ordusunun bir birliğinin tümünün askeri dürüstlükten vazgeçip bir ay boyunca döşemelerin, çocukların sanat yapıtlarının üzerine, masa çekmecelerinin içine ve fotokopi makinalarının üzerine sıçmasını terörizm olarak adlandırabilir miyiz?

Bu öz savunma mıdır yoksa "terörist altyapıyı yoketme" eylemi mi acaba?
Kendi dinsel ve ulusal simgelerini, sanki çizimleri ve dışkıları değerli imzalarmış gibi bokları ve sidikleriyle birarada sergileyen delikanlı grubunu türeten bir toplumun moral pusulasına ne olduğunu merak etmek anti-Semitizm mi olur?

Acaba onlar İsrail bokunun başkalarınınkinden daha temiz, daha kutsal olduğunu mu sanıyorlar?

Neden bu ordunun harcamaları benim ödediğim vergilerle karşılanıyor?
Nasıl olur da Filistinliler böylesi bir pislik ve saygısızlık karşısında barışı düşünebilirler?

Kathleen Christison, 16 yıl boyunca CIA'de siyasal analist olarak çalıştı; o, önce Vietnam'da, daha sonra da 1979'da görevinden istifa etmeden önce yedi yıl boyunca Ortadoğu'da görevliydi. O, CIA'den ayrıldıktan sonra, serbest bir yazar olarak, esas olarak İsrail-Filistin anlaşmazlığı konusuyla ilgilenmiştir. Onun, *"Perceptions of Palestine: Their Influence on U.S. Middle East Policy"* (=*"Filistin Algılamaları: Bunların ABD'nin Ortadoğu Politikası Üzerinde Etkileri"*) adlı kitabı California Üniversitesi Basımevi tarafından basılmış ve yenilenmiş haliyle Ekim 2001'de kağıt kapaklı olarak yeniden yayımlanmıştır. Yazarın *"The Wound of Dispossession: Telling the Palestinian Story"* (=*"Yoksun Kılma Yarası: Filistin'in Öyküsünü Anlatmak*") adlı ikinci kitabı Mart 2002'de yayımlandı. Kathleen ve kendisi de eski bir CIA analisti olan eşi Bill, *CounterPunch* vebsitesine düzenli olarak katkıda bulunmaktadırlar.

*Bu yazının orijinali *CounterPunch* vebsitesinde yayınlanmıştır. (G. A.)

Etnik Temizlik ve İsrail'in Kuruluşu
John Pilger, 19 Haziran 2002

Destansı bir önem taşıyan bir tarihsel gerçekliğin açığa çıkarılması için sürdürülen bir uğraş, akademik çevreler bir yana bırakılırsa, İsrail'den gelmekte olan haberlerin çalkantısı arasında hemen hemen hiç dikkat çekmedi. Mayıs 1948'de, ilerlemekte olan Yahudi milisleri Hayfa'nın güneyinde bir sahil köyü olan Tantura'da 200'den fazla Filistinliyi öldürmüşlerdi.

Bir kısmı Arap ve bir kısmı da Yahudi olan 40'dan fazla tanığın kayda geçirilmiş anlatımlarına göre, sivillerin yarısı bir "taşkınlık" sırasında öldürülmüştü. Geri kalanları sahile götürülmüş ve orada erkekler, kadınlar ve çocuklardan ayrılmıştı. Daha sonra erkekler bir caminin duvarı önüne götürülmüş ve orada kafalarının arkasından vurularak öldürülmüşlerdi.

(O zaman kullanılan deyişle) Tantura "temizliği" iyi korunan bir sırdı. Dört yıl önce kendileriyle yapılan mülakat sırasında bir çok Filistinli tanık, bu konuda seslerini yükselttikleri takdirde yaşamlarının tehlikeye gireceğinden korktuklarını söylemişlerdi. Tantura'da çocuk yaştayken tüm ailesinin öldürülmesine tanık olan ve sağ kalan bir Filistinli mülakatı yapan kişiye şunları söyledi: "Ama, insan bu konuları ağzına almamalı, bana inanın. Onların bizden intikam almasını istemiyorum. Bizim başımıza iş açacaksınız..."

Gerçekten de insanların başına iş açılıyor. Hayfa Üniversitesinin Ortadoğu bölümünde en üst düzeyde notla ödüllendirilmesine rağmen, bu konuda araştırma yapan Teddy Katz adlı bir öğrencinin mastır derecesi üniversite yönetimi tarafından iptal edildi. Katz'ın araştırmasının İsrail basını tarafından açıklanması üzerine, Tantura saldırısında yer alan emekli İsrailli askerler onun hakkında iftira davası açtılar ve tanıklık yaparak araştırmaya yardımcı olan bir çok Yahudi, sözlerini geri aldı.

Katz, İsrail'in doğuşuna eşlik eden ve Filistinlilerin *Nakba* -felaket- olarak adlandırıp yasını tuttukları etnik temizlik tabusunu çiğnemişti. Davanın mahkemeye getirilmesini bile beklemeden üniversite Katz'ın adını onur listesinden silmişti. Fısıltı gazetesince hain olarak damgalanan ve bir kibbutzda yaşayan sofu bir Siyonist olan Katz, ailesinin ve dostlarının baskısıyla özür diledi. 12 saat sonra ise, özürünü geri çekti.

Professor İlan Pappe, Katz'ın teype aldığı ve 60 saatten fazla tutan görgü tanığı ifadelerinin tutanaklarının tümünü okuyan bir kaç kişiden biri. O, "Bu ifadelerde, korkunç infaz tanımları, babaların çocuklarının önünde öldürülmeleri, ırza geçme ve işkence olayları yer alıyor" dedi. Pappe, Katz'ın tez çalışmasını "eksiklikleri, temeldeki geçerliliğini hiçbir biçimde zedelemeyen sağlam ve inandırıcı bir yapıt" olarak tanımladı. Pappe'ye göre tez çalışmasının eksiklikleri, dört önemsiz hatadan ibaret.

Fakat, Katz'ın araştırmasının önemi, İsrail'in tarihini "750,000 dolayında Filistinlinin doğrudan ya da dolaylı bir biçimde ülkelerinden kovulması, 400'den fazla köyün ve çok sayıda kent mahallesinin sistemli bir biçimde tahribinin yanısıra silahsız Filistinleri hedef alan 40 dolayında katliamın gerçekleştirilmesi" bağlamında aydınlatmasında yatıyor.

Her ne kadar, başka bazı tanınmış bilim adamları Katz'ı destekledilerse de, bu olay beraberinde, İsrail'de akademik ve siyasal saflarda bozgunculuk yapanlara karşı takınılan sessizlik ve düşmanlığa benzer bir tepkiyi getirdi. Geçen yıl Ariel Şaron'un seçimi kazanmasından bu yana bu düşmanlık o düzeye vardı ki, ulusal kahramanlar bile bağışlanmıyorlar artık. Geçen ay, "İsrail'in Vera Lynn"i olarak tanınan ve duygusal ve özlem dolu şarkılarıyla 1948'den bugüne Siyonist zafer mantalitesini göklere çıkaran Yaffa Yarkoni, İsrail askerlerinin Filistinlilerin kollarına numara yazmamaları gerektiğini söyleyince büyük popülaritesini bir gecede yitirdi. Yarkoni, "Almanlar da böyle yapmamışlar mıydı?" diye sormuştu. Bir gazete manşeti onu "halk düşmanı" ilan ederken, bir editör onun "Avrupa'nın yeni anti-Semitlerinin saflarına katıldığını" söyledi.

İsrail'in geçmişinin Siyonist versiyonunu sorgulayan İlan Pappe, İsrail'in "yeni tarihçileri"nden biri, seçkin ve cesur bir eleştirmendir. O, Filistin "bantustan"ları ve insanların kendi toplumları içinde bir yerden bir yere gidişini kısıtlayan sayısız aşağılayıcı denetimleriyle İsrail'i apartheid Güney Afrikası'na benzetiyor. O, Şaron'un hedefinin Filistinlileri kitlesel olarak sınırın ötesindeki Ürdün'e kovmak olduğunu, ama bunun için bir gerekçe bulması gerektiğini söylüyor. Bir kamuoyu yoklamasına göre, İsraillilerin yüzde 44'ü, "nakil" -geçmişten kalan bir başka örtmece- olarak adlandırdıkları bu son "temizliği" destekliyorlar. İsrail'in kurucu başbakanı David Ben-Gurion 1948'de, "Ülkeye yerleşmemiz, [Filistinli] nüfusun nakli sayesinde olanaklı oldu" diye yazmıştı.

Naklin tamamlanamadığı anlaşılıyor. İktidardaki Likud hükümetinin bir çok bakanı, İşçi Partisi'nin öndegelen liderleri ve bir çok profesör ve medya yorumcusu "sonal nakil" kavramını destekliyor. "Çok az sayıda insan bu düşünceyi mahkum etmeye cesaret ediyor" diye yazan Pappe sözlerini şöyle sürdürüyor: "Bir çember kapanmış bulunuyor. İsrail 1948'de Filistin'in hemen hemen yüzde 80'ine el koyarken bunu, yerleşim birimleri kurma ve etnik temizlik gerçekleştirme yoluyla başardı. Şu anda ülkenin başında geniş kamu desteğine sahip olan ve Filistin'in geriye kalan yüzde 20'sinin geleceğini güç yoluyla belirlemek isteyen bir başbakan bulunuyor."

Şimdi artık sıra, Profesör Pappe'nin Hayfa Üniversitesinden kovulmasına gelmiş olabilir. İki hafta dağıttığı bir açık mektupta Pappe, Katz olayında üniversiteyi eleştirmesinden ötürü insani bilimler bölümü dekanının kendisinin kovulmasını talep ettiğini yazıyor. Ancak, bunun kökleri daha derinde yatıyor. Pappe, İsrail'in Filistin'i yasadışı bir biçimde askeri işgal altında tutmasını sistemli bir biçimde eleştirmiştir. O, kendisini cezalandırmakla tehdit eden üniversite "mahkemesi"ni "Makkartici bir saçmalık" olarak niteliyor. Pappe, "üniversitelere, akademik özgürlükleri ve duygulardan azade araştırma özgürlüğünü hiçe sayan yaklaşımları nedeniyle İsrail kurumlarını boykot etme konusunda dünya ölçeğinde bir tartışma" başlatmaları için çağrıda bulunmuştur. O, "1948'deki korkunç eylemlere" ilişkin sessizliğin kırılmasının ve böylelikle bu tür eylemlerin "yinelenmesini önlenmesinin" ancak, İsrail'in eleştirilmesini anti-Semitizmle özdeşleştiren korkutmayı etkisiz hale getirecek bir uluslararası ölçekte aşağılanmayla olanaklı olabileceğini söylüyor.

İsrail'de, İlan Pappe gibi cesur olan başkaları da hem kaba, hem de sinsi baskılara hedef olmaktadırlar. Britanya'daki *The Guardian* gazetesinin İsrail'deki eşdeğeri olan *Haaretz*'in öndegelen iki muhabiri Amira Hass ile Gideon Levi, İsrail'in 1967'de işgal ettiği Filistin'in yüzde 22'lik bölümüyle ilgili hoş olmayan gerçekleri sürekli olarak kamuoyuna taşımışlardır. Onlar sürekli olarak tehdit ve nefret yüklü elektronik

posta mesajları almaktadırlar. Yahudi hümanizminin en cesur geleneklerini yaşatan bu insanların uluslararası dayanışmaya gereksinimi var.

Filistinli Mahpuslar Derneği'nin Yayımladığı Bir Rapor
21 Haziran 2002

İsrail, Filistinli mahpuslara uyguladığı işkenceyi arttırıyor

Kadınlara ve çocuklara işkence ve mahpuslar üzerinde psikolojik baskı

Sorguculların mahpuslara işkence yapmasına olanak veren yasal koruma kalkanı

* * * * *

Filistinli Mahpuslar Derneğinin, kişisel ifadeler üzerinde yaptığı son incelemede, tutuklama ve sorgulama sürecinde Filistinli mahpusların yüzde 95'inin işkence, insanlıkdışı davranış ve psikolojik baskıya hedef olduklarını ortaya çıktı. İnceleme, Filistinlilere karşı geniş bir tutuklama kampanyasının sürdürüldüğü ve İsrail devletinin pek çok Filistin bölgesini yeniden işgal ettiği 1 Nisan 2002-20 Haziran 2002 dönemini kapsıyordu.

İnceleme, işkence uygulamasının inanılmaz boyutlara ulaştığını gösteriyor. Hem İsrail polisinin, hem de İsrail ordusunun mensupları, Filistinli mahpusları hedef alan bu uygulamaların içinde yer almaktadırlar. İşkence uygulaması, İsrail yetkililerinin Filistinli mahpuslara yaklaşımlarında istisna olmaktan çok kural haline gelmiştir. İsrail askerlerinin, gözaltında tuttukları Filistinlilere davranışını, giderek artan bir nefret ve intikam duygusu karakterize ediyor.

İnceleme İsrail'in, mahpuslara davranışa ilişkin uluslararası ve insani yasaları dikkate almadığı sonucuna vardı. Dahası İsrail, Yüksek Mahkemenin mahpuslara işkenceyi yasaklayan 6 Eylül 1999 tarihli kararına uymamaktadır. Bu, İsrail'deki en yüksek yasal otoritenin mahpuslara yapılan işkenceye son verilmesi yolundaki iradesine uymamak anlamına geliyor. İşkencenin kullanımının sürdürülmesi, iş Filistinli mahpuslara geldiğinde, İsrail ordu ve polis yetkililerinin, kendilerinde yasanın üzerine çıkma hakkını gördüklerini de gösteriyor.

Geçen Nisan ayının başından bu yana tutuklanan ve hapse atılan binlerce Filistinli, İsrail yetkilileri tarafından yakalandıkları andan itibaren aşağılama, insanlıkdışı davranış ve işkenceye tabi tutulmuşlardır.

Bu politika, değişik yaş, cinsiyet ve toplumsal kategorilere mensup Filistinlilere karşı uygulanmıştır. Bu politika, yaralı ve sakata insanlara işkence edilmesini de içermektedir.

İnceleme, cezaevlerindeki ve tutuklama merkezlerindeki doktorların, hasta ve yaralı mahpuslara işkence uygulamasına onay verdiklerine dikkat çekmektedir. Bu doktorlar, İsrail istihbarat servisine bağlı soruşturmacıların, böylesi davranışlara katlanamayacak durumda olan hasta ve yaralı mahpuslara işkence uygulamasını kabul etmektedirler. Ağır yaralı ve sağlık durumları kötü olan Filistinlilerin, sorgulama amacıyla zorla hastanelerden ya da kliniklerden alınmalarının pek çok örneği vardır. Bir çok durumda da, bu gibi tutuklular hastanelerde, elleri karyolaya kelepçeli durumda sorgulanmışlardır.

Filistinli mahpusları hedef alan işkence, sorgulama süreciyle sınırlı değildir. İsrail'in kullandığı metotlar arasında mahpusları, sağlık koşulları kötü kamplarda ve tutuklama merkezlerinde tutmak da bulunuyor. Mahpuslar, temel insan haklarından yoksun bırakılmalarının yanısıra, her gün gardiyanlarının tahriklerine ve psikolojik baskılara tabi tutulmaktadırlar. Bu kamplar arasında, En-Nekab, Ufer, Huvara, Salem, Etziyon ve El-Mecnune'yi sayabiliriz. Cezaevi yönetimleri yaralı mahpusların tedavisi için cezaevlerine tıbbi alet ve ilaç girişine izin vermemesinin de bir işkence biçimi olduğunu söyleyebiliriz. İnceleme, özellikle Telmond Cezaevinde olduğu gibi küçük mahpusların kendilerini cinsel bakımdan taciz eden siyasal-olmayan suçlu mahpuslarla bir arada tutulması uygulamasını işkencenin ağır bir biçimi saymaktadır.

İşkence ve kötü davranışın en berbat örneklerinden biri, İsrail askeri polisine mensup bir yüzbaşının bir mahpusun ırzına geçtiği Ufer tutuklama kampında yaşandı. Bu olayı 24 Mayıs'ta, İsrail parlamentosunun bir üyesi olan İsam Makul açıkladı.

Şimdiye kadar İsrail, Filistinli mahpuslara uygulanan işkenceyi hiçbir zaman soruşturmamıştır. Bunun yerine İsrail, siyasal mahpuslara karşı şiddet kullanan istihbarat elemanlarına yasal koruma bağışlamaktadır.

Filistinli Mahpuslar Derneğinin incelemesi, bazı mahpusların, kendilerine uygulanan baskıdan kurtulmak için intihar yolunu seçtiklerini gösteriyor. 1 Nisan ile 20 Haziran arasında Magedo Askeri Cezaevinde iki intihar olayı yaşandı.

İsrail, insan hakları kuruluşlarının, işkence politikasını sona erdirme, İşgal Altındaki Topraklarda Dördüncü Cenevre Konvansiyonunu uygulama ve kendisinin de imzalamış bulunduğu İşkenceye Karşı Uluslararası Konvansiyon gibi uluslararası yükümlülüklerini yerine getirme yolundaki çağrılarını bugüne kadar reddetmiştir.

İsrail'in Filistinli mahpuslara, "terörist saldırıları önleme" gerekçesinin arkasına saklanarak uyguladığı işkence, binlerce Filistinlinin yaşamına dönük ciddi bir tehlike ve uluslararası ve insani hukukun son derece ağır bir biçimde çiğnenmesi anlamına gelmektedir.

İşkence Metotları:

*Aşağılama ve ilk yakalanma anından başlatılan ve sinirliliğe ve psikolojik bitkinliğe yol açan saldırgan tutum. Daha sonra mahpuslar elleri ve ayakları bağlı, gözleri kapatılmış durumda ve yiyecek verilmeksizin ortalıkta bırakılırlar. Mahpusların tuvalete gitmelerine de izin verilmez; onlar askerler tarafından tahrik edilir ve kötü davranışa hedef olurlar.

*Uykudan yoksun bırakılma

*Aşırı sıcak ve aşırı soğuğa tabi tutma

*Beyinde zedelenmeye yol açan şiddetle sarsma

*Mahpusları bağlayarak ağrı verecek pozisyonlarda uzun süre oturtma ya da ayakta bekletme

*Küçük ve sağlıksız hücrelerde izole etme

*Kişilerin İsrail cezaevlerinde, aile ve avukatlarının haftalarca bilgisi olmaksızın gizli olarak tutuklu durumda tutulması

*Tokatlama

*Tehdit ve aşağılama

*İşbirlikçi koğuşlarında tutulma

*Mahpusların vücutlarında sigara izmariti söndürme

*Yaralı ve sakat mahpusların tıbbi gereçlerden ve ilaçlardan yararlanmasına izin vermeme

*Mahpusları tavandan başaşağı astıktan sonra kollarına ve bacaklarına vurarak dövme

*Ziyaret yasağı

İşkence Kurbanlarına Örnekler:

1) Biri 18 ve diğeri 16 yaşında iki mahpus kızkardeş olan Vela ve Eşvak Muhammet Bedr El-Etreş. Bu iki kızkardeş 12 Haziran'da tutuklandılar, ağır bir biçimde dövüldüler ve daha sonra Hebron civarındaki Kiryat Araba yerleşim birimine yakın bir tutuklama merkezine götürüldüler. Onlar gözaltında tutuldukları 24 saatlik süre içinde dövülmenin yanısıra yoğun bir sorgulamaya tabi tutuldular.

2) Deyşe Mülteci Kampından Muhammet Ali Ebu Laban. Son işgal sırasında İsrail kuvvetleri Beytüllahim'e girdiklerinde Yeniden Doğuş Kilisesine sığınanlar arasında olan Ebu Laban ayağından yaralanmıştı. O, daha sonra tutuklandı ve Beytüllahim'in hemen dışındaki Etziyon tutuklama merkezinde üç günü sedye üzerinde geçirdi. Ardından Hadasa Hastanesine götürülen Ebu Laban burada muhafızların saldırgan tutumuna hedef oldu; onlar kendisine yemek vermeyi reddettikleri gibi, hastanede kaldığı sürece ellerini ve ayaklarını kelepçeli halde tuttular. Doktorların ameliyat geçirmesi gerektiğine karar vermelerine rağmen Ebu Laban herhangi bir tedavi uygulanmaksızın, halihazırda sağlıksız koşullarda tutulduğu Ufer tutuklama merkezine götürüldü.

3) Riyad Dahlallah El-L'mur: Bu mahpus 28 yaşında ve Beytüllahim'den. Yaralı olmasına ve damar hastalığı bulunmasına rağmen El-L'mur 7 Mayıs'ta tutuklandı ve Eşkelon tutuklama merkezinde ağır işkenceye tabi tutuldu. Bunun üzerine o, kendisine uygulanan kötü davranışı protesto etmek için ilaç

kullanmayı durdurdu. Daha sonra Asaf Ha Rofae Hastanesine kaldırılan El-L'mur, şimdi bu hastanenin yoğun bakım ünitesinde bulunuyor.

4) Romel Ali Halavi de 28 yaşında ve Beytüllahim'den. O 7 Haziran'da tutuklandı ve Kudüs'te bulunan Meskibe tutuklama merkezinde işkenceye tabi tutuldu. Elleri demir kelepçelerle bağlandıktan sonra kolları arkaya doğru gerilen Halavi vücudunun duyarlı noktalarına vurularak dövüldü. Daha sonra vücudunda sigara izmaritleriyle yakılan ve tuvalete gitmesine günde sadece bir kez izin verilen Halavi bu arada sözlü olarak da taciz edildi.

5) Cenin'li olan Vel Kasım intihar girişiminde bulundu. O 25 yaşında. Kasım, 10 Haziran'da, çekmekte olduğu psikolojik bir rahatsızlık nedeniyle kullandığı ilaçtan onlarca tablet yuttu. Onunla birlikte kalan bazı mahpuslara göre, yaşadıkları zor koşullar, bazıları intihar etmeye daha yatkın olan psikolojik ve psikiyatrik bakımdan sorunlu mahpuslar bir yana, aklıbaşında mahpusların bile yaşamlarına son vermeyi düşünmelerine yol açıyor.

6) Mahpus-Şehit Ahmet Cevabre 20 yaşındaydı. O, El-'Erub Mülteci Kampındandı. Cevabre 30 Mayıs'ta Magedo Cezaevinde kendisini asarak intihar etti. O, işbirlikçiler koğuşunda sorgulanıp işkence görmesi nedeniyle ağır bir depresyon geçirmişti.

7) Salih Abdurrahman Diyerye: (27 yaşında ve Beytüllahim'den). 20 Mayıs'ta tutuklandığında Salih ağır bir psikolojik rahatsızlık geçirdi ve Beytüllahim Zihinsel ve Psikolojik Hastalıklar Hastanesine götürüldü. Askerler onu Etziyon tutuklama merkezine götürürken ağır bir biçimde dövdüler. Bu arada tutuklama merkezi yönetiminin gereksinim duyduğu ilaçların içeri girmesine izin vermemesi, Diyerye'nin durumunun daha da kötüleşmesine yol açtı.

8) Abdülselam Ebu El-Heyce: (16 yaşında ve Cenin Mülteci Kampından). Abdülselam 12 Nisan'da tutuklandı ve babasının saklandığı yeri söylemesin sağlamak için ağır işkenceye tabi tutuldu. Sorguculari onu, babasını öldürmek ve aileyi de sürgün etmekle tehdit ettiler. Uluslararası Kızılhaç Komitesi çalışanlarının, hala izolasyon hücresinde tutulmakta olan Abdülselam'la görüşmelerine izin verilmemektedir. O uzun süre ayakta Beklemek ve soyunmak zorunda bırakıldı. Bu arada kendisinin tuvalete ve banyoya gitmesine izin verilmemektedir. Sorguculari ona, bütün bildiklerini söylemediği sürece buradan çıkamayacağını söylüyorlar.

9) Beytüllahim'den Direr Abdullah El Hrub, (26 yaşında). El Hrub 6 Mayıs'ta

tutuklandı ve tutuklama merkezinde fanatik Yahudi mahpusların saldırısına uğradı ve dövüldü. O tarihten bu yana kendisi açlık grevinde ve cezaevi koşulları nedeniyle sağlığı kötüleşmiş bulunmaktadır.

Sosyalist Barikat, Sayı: 4, Ağustos 2002

FHKC Kurucusu George Habbash:
"Biz Kazanacağız"
Çev. H. Kumru

Aşağıdaki röportaj, Filistin'e Geri Dönüş Merkezi tarafından yapılmış ve Filistin Halk Kurtuluş Cephesi (FHKC) web sitesinden alınarak çevrilmiştir.

Soru: *Alçakça yürütülen işgale karşı mücadele deneyiminize dayanarak dünyadaki en pervasız askeri ve teknolojik güce direnen insanların birbuçuk yıldır İntifada'da geçirdiği koşulları nasıl değerlendiriyorsunuz?*

George Habash: Siyonist işgale karşı Filistin ulusal mücadelesinin daha önce tarihimizin hiçbir aşamasında benzeri görülmeyen yeni bir niteliksel aşamaya girdiğini düşünüyorum. Kutsal Al-Aksa İntifadası kitlelerin mücadelesiyle silahlı mücadeleyi biraraya getiren yüksek militan mücadele aşamasını temsil ediyor. Filistin halkının geniş kesimlerinin katılımıyla kitlesel İntifada devam ederken aynı zamanda bununla paralel olarak İsrail'in Batı Şeria ve Gazze'deki yerleşimlerine ve işgal ordusuna karşı askeri eylemler devam ettirildi.
Bunların yanısıra, 1948'de işgal edilmiş topraklarda şehitlik eylemlerine devam edildi. Bu eylemler, siyonist işgal güçleri tarafından uygulanan teröre, baskıya ve barbarca cinayet eylemlerine yanıt olarak öz-savunma bağlamında gerçekleştirildi. Düşman, her şeyin olgunlaştığı koşullarda tüm şehirlerdeki, köylerdeki ve mülteci kamplarındaki insanları terörize etmek ve Filistin'in altyapısını, kurumlarını ve varlığını imha etmek amacıyla savaş açtı.
İsrail'in vahşi askeri saldırılarına, genişleyen hareket alanına ve tanklar, uçaklar, ağır silahlar, roketler, hücumbotlar ve uluslararası yasalarla yasaklanmış çeşitli türlerdeki ağır ve modern silahların kullanılmasına rağmen Filistin halkının zaten hep olan savaşçı ruhunun halen büyüyor ve canlanıyor olması dikkate değerdir.

Filistin direnişinin çapı ve şiddeti büyüdükçe, düşmanla mücadelede de yeni biçim ve metodları geliştireceği ve İsrail'in güvenlik önlemleriyle bariyerlerini yıkacağı bugünden belli olmuştur.
Bugün geçmişteki direnişlerden farklı olarak Filistin halkının artık işgale tahammül etmeyeceği netlik kazanmıştır. Düşmanın dayatmacı, erteleyici, oyalayıcı, imzalanan anlaşma şartlarının manipüle edilmesine dayalı bir politika izlediğinin uzun ve acı deneyimler sonrası fark edilmesiyle birlikte artık şimdi Oslo antlaşmalarına dayalı görüşme masasına dönülmesi söz konusu olamaz. Filistin halkı artık bu anlaşmaların yanlış ve zararlı olduğunda birleşiyor. Filistin halkı artık işgale tahammül etmeyeceğini, özgürlük ve bağımsızlığı kazanana kadar mücadeleyi devam ettirme kararlılığında olduğunu göstermektedir. Tüm kuşatma, imha, ambargo, cinayet ve terör biçimlerine; düşmana yardım eden tüm Amerikan politika ve propagandalarına, resmi Arap rejimleri cephesinde daha önce görülmemiş seviyelere ulaşan pasiflik ve bozgunculuğa rağmen, Filistin halkı, Arap rejimleri, İsrail, Amerika ve Avrupa'nın politik, psikolojik ve askeri baskılarını tereddütsüz biçimde yılmadan karşılayarak çok yönlü mücadelesini devam ettiriyor.
Direnişin ulaştığı yüksek aşamayı ve şu andaki şartlarda Filistin halkının artan savaşçı ruhunu gösterebilmek için daha ayrıntılı açıklamama izin verin. Burada ilk anabileceğim şey, siyonistlerin vahşi eylemleriyle akıttıkları kana, tüm zorluk ve acılara rağmen Filistin halkının, siyonist askeri güç aygıtını etkisizleştiren efsanevi mücadelesini ortaya koyması ve iradesini tüm dünyaya gösterebilmesidir. İkinci anacağım şey, mevcut koşullarda Filistin silahlı mücadelesinin nitel bir ilerlemeyi farkedilir şekilde ortaya koymasıdır. Bu olgu, eşsiz cesaret ve yüreklilikleriyle ayırt edilebilen yeni nitelikli askeri eylemler sürecinin bir sonucu olarak İsrail'in artan kayıp sayısında -askeri, yerleşimci, güvenlik, istihbarat personeli- gözlemlenebilir.
İsrail'in kayıplarının çok yüksek olduğunu burada belirtmek yerinde olacaktır. Siyonistler geçmiş on yılların mücadelesinde hiçbir dönem bu kadar yüksek oranlarda kayıp vermemişlerdir. Son rakamlar öldürülen her üç Filistinli şehide karşı bir İsraillinin öldürüldüğünü gösteriyor. Büyük farklılıklara, güç dengesizliklerine, Filistin halkının elindeki yetersiz savaş araçları ve donanımına rağmen oranlar bu yöndedir. Eğer bu insan kayıplarına düşmanın ekonomik kayıplarını da eklersek Filistinlilerin silahlı eylemleri ve halkın savaşçı ruhu arttıkça siyonistlerin varlığını tehdit eden büyük sorunlara tanık olacağız. Doğal olarak siyonist düşman, bugünkü ve gelecekteki varlığını tehdit edecek bu gerçek tehlikenin büyüdüğünü daha önce hiç olmadığı kadar hissetmeye başlamıştır. Bu olgu son zamanlarda siyonist bölgedeki artan göç oranlarının da yansıttığı gibi İsrail nüfusunda korku, panik ve endişe hissini arttırdı.

Soru: *Cenin mülteci kampında sergilenen kahramanlık destanı ve Nablus'da mücadele cephesinin teslimiyete yenilmemesi... Aynı çizgi Bitounia'da, Filistin Yönetimi'nin Ramallah'taki karargahında ve Doğuş Kilisesi'nde izlenseydi sonuçları ne olurdu?*

Habash: Cenin kampı ve eski Nablus kentindeki kahramansı destanın politik, askeri ve güvenlik açısından çok büyük anlam ve önemi vardır. Buralarda sergilenen mücadeleler Filistin halkının savaşa ve direnmeye hazırlıklı olduğunu gösteriyor. Filistinli savaşçılar, yerine getirmekten çekinmedikleri cesaretlerini, eşsiz gizli enerji potansiyellerini ve özveri düzeylerini gösterdiler. Herkesin bildiği gibi, güç dengesindeki büyük eşitsizliklere, suyun ve elektriğin kesilmesine ve yiyecek stoklarının tükenmesine rağmen oniki gün süren siyonist vahşete karşı Cenin kampı direnişin simgesiydi. İsrail, uçakları, tankları, roketleri ve her türlü ağır silahları kullandığını ve kampa yönelik defalarca saldırıda bulanacak ve kampı ele geçirebilecek kumandanlar ve adamlar konumlandırdığını ve kampta bulunan savaşçıları etkisiz kılmayı denediklerini ve

eski Nablus kenti merkezini hasara uğrattıklarını itiraf etti. Buna rağmen İsrail ordusu kampı işgal edememişti. Kamp, ancak direniş savaşçılarının cephanesinin tükenmesinden sonra ele geçirildi. Direnişçiler cesaret, kahramanlık ve azimleriyle işgal ordusunun çok sayıda ölü ve yaralı vermesine yol açtılar. İsrailli yetkililer asker ve polis 23 görevlilerinin öldürüldüğünü, yüzlercesinin de yaralandığını itiraf etti.

Cenin kampı ve eski Nablus kentinde görülen şiddetli savaş kuşkusuz siyonist düşmanla mücadele tarihindeki ilk karşılaşma değildi. Sınırlı askeri olanakları ve zayıf silahlarına rağmen 1920'ler, 1930'lar ve 1940'lar, Filistinlilerin iyi sınavlar verdiği birçok savaşa sahne oldu. 1948'den sonraki onyıllarda ve özellikle Haziran 1967 yenilgisinden sonra Filistin silahlı mücadelesinde Filistin savaşçılarının eşsiz savaşçı ruhları ve Filistin ulusal haklarının, topraklarının, ulusal onurunun savunulması için fedakârlığa hazır olunduğu, cesaret, sabır ve üstün yeteneklerinin kanıtlandığı birçok kahramanca çarpışmaya şahit olundu. Güney Lübnan'da, Ürdün nehri kıyısında, 1982'de siyonist güçlerin giriştiği Beyrut kenti kuşatması sırasındaki çatışmalarda Filistin cephesinin birçok destansı kahramanlık örneği vardır.

Aynı tarihlerde modern Filistin devrimi sürecinde, yüzlerce, hatta binlerce Filistin savaşçısının İsrail ordusuna karşı ülke içinde ve sınırlarda giriştiği saldırı örnekleri vardır.

Eğer Filistin Yönetimi yanılsamalardan kurtulup ciddi bir çözüme yönelebilseydi ve tüm biçimleriyle mücadele ve direniş için hazırlansaydı, daha uygun koşullar altında mücadeleye katılabilmeleri için, Filistin Ulusal Ordusu'nun enerji ve kapasitesinin birleşimi için uygun ortamı hazırlamış olsaydı, bu tarihsel ve güncel olaylar ışığında Filistin'in diğer kentlerindeki örgütlü askeri mücadelelerin sonucu çok daha farklı olabilirdi.

Cenin ve Nablus'taki Filistinli savaşçılar Gazze, Rafah, Khon Younus, El-Halil, Ramallah, Tulkarim, Kalkiliye ve diğer Filistin kasabaları ve mülteci kamplarındaki Filistinli savaşçılarla aynı irade ve kararlılıkla silahlanmışlardır. Eğer Cenin kampı ve eski Nablus kentindeki direnişçilerin yaptığı gibi sınır boyunca düşmanla çatışabilecekleri bir düzenlemeye gidilmiş olsaydı, İsrail'e ağır kayıplar ve dersler veren büyük bir kahramanlık destanı yazılırdı. Dolayısıyla sorun savaşçılarla ya da düzenlemelerindeki küçük çaplı askeri araçlarla ilgili değildir. Karşılaştığımız ve karşılaşmakta olduğumuz sorun, Filistin Yönetimi'nin halen Amerika ve Avrupa'nın arabuluculuğunu içeren bir politik anlaşma planı üzerine kumar oynamasıdır. Filistin Yönetimi, anlaşma süreçlerinin uzun ve acı deneyimlerine rağmen görüşme masasına ve Oslo anlaşmalarına geri dönülmesi için büyük çaba harcıyor. Bu deneyim, ister İşçi Partisi ister Likud olsun, İsrail hükümetlerinin tümü işgali sonlandırmak ve anlaşmalara bağlı olmak istemediğini göstermiştir. Filistinlilerin geri dönme, kendi kaderini tayin ve bağımsız bir devlet olma hakkıyla ilgili Birleşmiş Milletler kararını uygulamaya hazır olmadıklarını açıkça ve pervasız bir şekilde ilan ettiler. Filistinlilerin geri dönüş, kendi kaderini tayin ve başkentin Kudüs olduğu bağımsız bir devletin kurulması gibi kazanılmış hukuki ulusal haklarının reddedilmesi ve işgalin kalıcılaştırılması için sorunun temellerini saptırmaya devam ettiler.

Tüm bu amansız koşullar, Filistin Yönetimi'ni yanılsamalarından kurtarmak için büyük çabalar sarfedilmesine, özgürlük, bağımsızlık ve geri dönme hakkı gibi halkımızın amaçlarına varabilmek için Filistinlilerin enerji ve potansiyellerinin birleştirilmesini ciddi bir konu olarak ele almaya zorlanmasına ve İsrail işgalcilerine karşı mücadeleyi sürdürme kararlılığındaki tüm yurtsever, demokratik ve İslami güçlerin harekete geçmelerine bağlıdır.

Soru: *Son olarak FHKC'nin Genel Sekreter Yardımcısı tutuklandı. Daha önce de Abu Ali Mustafa şehit edilmişti. Ahmad Saadat halen cezaevinde. Özellikle terörist Ze'evi'nin öldürülmesinden sonra artan bu özel operasyonlar Halk Cephesi'nin performansını ne kadar etkiledi? Halk Cephesi'nin liderlerini Filistin topraklarında konumlandırma kararı alması sizce akıllıca mıydı?*

Habash: Her şeyden önce, özellikle Ze'evi suikasti sonrasında, Halk Cephesi'nin geçtiğimiz aylarda maruz kaldığı suikastler, takipler, insan avları ve tutuklamaların düşmanın ilk kez uyguladığı bir tarz olmadığını belirtmeliyim. 1970'lerde, 80'ler ve 90'lı yıllar boyunca siyonist düşman Filistin dışında ve içerisinde silahlı bir örgüt olan Halk Cephesi'nin kitleler arasındaki politik ve askeri varlığına darbe indirebilmek için insanlarımızın öldürülmesi, takip edilmesi ve yakalanmasını amaçlayan birçok askeri operasyon düzenledi. 1970'lerin başında, yüzlerce insanın tutuklanması, Halk Cephesi'nin politbüro üyesi "Gazze'nin Che Guevara'sı" Yoldaş Muhammad Al-Asad'ın ve Merkez Komite üyesi Muhammad Al-Amsi yoldaşın şehit edilmesiyle sonuçlanmış olan Halk Cephesi'ne yönelik yoğun saldırıyı herkesin hatırlayacağını düşünüyorum. FHKC'nin yüzlerce askeri ve örgütsel sorumlusunun tutuklanmasına ve işgal edilen topraklardan binlercesinin sürülmesine yol açan, ayrıca çeşitli yerlerdeki çatışmalarda ve düşman hapishanelerinde birçok militan kadronun öldürülmesiyle sonuçlanmış olan ve 1980'lerde başlayıp 1990'ların başlarına kadar süren işgal saldırıları için de benzer şeyler söylenebilir. 60'ların sonlarında Cephe'nin şimdi şehit olan Abu Mansour önderliğinde El-Halil dağlarında verdiği gerilla mücadelesi pratiğini bitirmek amacıyla işgalci güçlerin giriştiği saldırıyı da ayrıca hatırlayabiliriz.
Fakat bu birbiri ardına gelen operasyonlar Halk Cephesi'nin Filistin'deki politik, örgütsel, kitlesel ve askeri varlığını tasfiye etmeyi başaramadı. Cephe, tutuklama, insan avı, takip, sürgün, tasfiye girişimleri ve eylemlerine hep maruz kalsa da yeniden ayağa kalkıp mücadeleyi çeşitli biçimler, araçlar ve yöntemlerle sürdürmeyi başarabilmiştir. Bugünkü koşullarda Cephe'nin hedef olduğu saldırılar ne kadar sert ve yoğun olursa olsun, bunların FHKC'nin mücadele yürüyüşünü durdurmada başarılı olabileceği inancında değilim. Yoldaş Abu Ali-Mustafa'nın öldürülmesiyle siyonist düşmanın verdiği büyük zarara rağmen partinin ileri gelen kadroları yeni düzenlemelerin yapılmasında ve yeni bir genel sekreter, Ahmad Saadat ve yardımcısı Abd al-Rahim Malluh'un seçilmesinde hızlı davranabildiler. Cephe ayrıca Genel Sekreteri'nin şehit edilmesinin intikamını kırk gün içerisinde, İsrail Bakanı Rehebam Ze'evi'nin Kudüs kentinin ortasında öldürülmesini başararak aldı. Ze'evi'nin öldürülmesinin başarılması Siyonist düşmanın güvenliğine ve tüm askeri güvenlik kurumlarına yönelik ağır ve ciddi bir darbeydi. Bu saldırı, İsrail'in güvenlik, askeri ve siyasi liderliği tarafından İsrail tarihinde daha önce rastlanmamış nitelikte ciddi ve tehlikeli bir tehdit adımı olarak mücadelenin yeni aşamalara taşınması şeklinde değerlendirildi.
Ze'evi'nin öldürülmesinin önemine yönelik bu değerlendirme, siyonistlerin birçok farklı teknolojiyi içeren geniş çaplı bir şiddet hareketine başlamasına neden oldu. İlkin İsrail ordusu Filistin Yönetimi'ne, İslami ve yurtsever Filistinli silahlı örgütlere karşı yoğun bir askeri saldırı başlattı. İkincisi, Filistin Yönetimi'ne Ze'evi'nin öldürülmesi eylemini gerçekleştiren Ahmad Saadat ve dört yoldaşının tutuklanmasını dayatan yoğun politik baskıların uygulanmasıydı. Bu dayatma, İsrail'in bu kişileri kendi araçlarıyla yakalayamamasının ardından geldi. Üçüncüsü, İsrail'in Amerika, Avrupa ve bazı Arap ülkelerini Arafat'a FHKC'yi "terörist bir örgüt" ilan ederek o doğrultuda hareket etmesi için baskı yapmalarını sağlamak amacıyla çok yoğun politik, diplomatik ve halkla ilişkiler kampanyasına girişmesiydi. Bu baskılar ne yazık ki Filistin Yönetimi'nin yoldaş Ahmad Saadat ve dört yoldaşını tutuklamasıyla sonuçlandı ve İsrail güvenlik birimleri Genel Sekreter Yardımcısı Yoldaş Abd al-Rahim Malluh'u tutuklamayı başarana kadar

Cephe'nin yüzlerce üye ve kadrosunu tutukladılar.
Halk Cephesi'ni hedef alan bu yoğun saldırılar doğal olarak ülke içindeki Cephe'nin performans ve verimliliğini etkiledi. Fakat Cephe'nin alışılmış askeri görevlerini sürdüreceğine kesinlikle inanıyorum. Cephe, yeniden güçlü bir şekilde ortaya çıkacaktır. Geçtiğimiz aylar boyunca İntifada ve Cephe'nin askeri eylemleriyle daha önce hedefi oldukları saldırıların üstesinden gelebileceklerinin kanıtlandığını düşünüyorum.
Sorunuzun ikinci kısmına gelince, ülkeye dönebilen tüm yoldaşların geri dönmesi taraftarı olduğumu doğrulamama izin verin. Yoldaş Abu Ali'nin şehit edilmesi ve Yoldaş Malluh'un tutuklanmasıyla sonuçlanan kayıplarımıza rağmen Cephe'nin bu aşamada doğru karar verdiği inancındayım. Tabii ki kararın doğruluk derecesi hakkında hüküm vermek için henüz erkendir. Her koşulda, Halk Cephesi, kararlarını ulusal mücadelenin her aşamasında gözden geçirmeye, dersler ve sonuçlar çıkarıp gelecek dönem için çalışma planları koymaya alışkındır. İleri gelen kadrolar bu aşamayı kesinlikle durup değerlendireceklerdir. Fakat salt bu açıdan değil; Cephe'nin performansını ve genel olarak Filistin ulusal konjonktürünün kapsamlı bir değerlendirilmesinin de sorumluluğunu alacaklardır.

Soru: *Son olarak uluslararası baskı altında Filistin Yönetimi reform programı diye bir şey açıkladı. İsrail tankları Filistin kentlerini kuşatmışken ve tutuklamaların, yıkımların ve öldürmelerin sürdüğü bir zamanda bakanların isimleri açıklandı. Filistin Yönetimi'nin gitgide Filistin halkının sorun ve çıkarlarından daha da uzaklaştığını ve bu bağlamda gerçeklikten bir kopuş yaşadığını düşünüyor musunuz?*

Habash: Politik reformun Filistinlilerin kapsamlı bir ulusal talebi olduğunu en baştan söylememe izin verin. Bu, politik ve entelektüel konumları ne olursa olsun tüm Filistin ulusal güçleri ve örgütleri tarafından desteklenmektedir. Filistin Kurtuluş Örgütü, Filistin Yönetimi ve Filistin'in ulusal karar alma organizasyonları üzerinde uygulanan tüm hegemonya biçimleri, keyfi ölçütler ve otoriteciliğin gölgesi altında bu talep geçmişte ve bugün halen Filistin'in önemli bir ulusal sorunudur. Son otuz yıl boyunca FKÖ, kurumlarını reformdan geçirmek ve demokratik temellerini (kuruluşunu) yeniden oluşturmak için bir şekilde ulusal programa yardım edecek ve Filistinlilerin ulusal haklarını geri almak için yürüttükleri mücadeleyi ilerletecek, halkımızın özgürlük ve bağımsızlık hedeflerini koruyacak gerçek ve ciddi bir mücadeleye girişti. 70'ler ve 80'lerde FKÖ'nün tüm politik, örgütsel ve sendikal yapılarının reform sürecinde elde edilen bazı kazanımlara rağmen son tahlilde reformlar nitelik olarak kısıtlı ve geçici oldu. Bu reformlar önemsenmedi, terk edildi ve daha sonra toplum meseleleriyle ve gerçek kollektif liderlikle ilgisi olmayan tahrip edilmiş kavramlar, alışkanlıklar ve gelenekler -otoritecilik ve karar alma süreçlerindeki sorumsuzluklar gibi- her şeyin eskiden olduğu gibi yürümesi için hakim kılındı. Tüm bunlar yönetim kadrosunun Filistin Kurtuluş Örgütü'nü kuramsal anlamda geniş bir ulusal koalisyon olarak tanıması ve Filistin halkının tüm yasal temsilcilerini tek bir şemsiye altında birleştirecek kapsamlı-sürekli bir çerçeve olarak desteklenmesi sırasında gelişti.
Son durum hakkındaki soruya dönecek olursak, ne yazık ki, bugün Filistin Yönetimi'nin önerdiği demokratik ve politik reformlar Amerika-Avrupa-İsrail ve resmi Arap rejimlerinin baskılarının sonucu olarak İsrail ve Amerika'nın güvenlik amaçlarına ulaşılmasına bağlanmıştır. Bu amaçların önemi Amerika ve İsrail'in çıkarlarına, heveslerine ve planlarına yardımcı olan bir Filistin siyasal rejiminin kurulmasını hedeflemesidir. Bu rejim, İsrail ve ABD'nin siyasal ve güvenlik amaçlı görev ve hizmetlerini karşılayacaktır. Öncelikle bu hizmetlerin, Filistinli yurtsever muhalif güçlerin bastırılması, İntifada'nın ve

İsrail işgalcilerine karşı savaşmakta olan tüm Filistinli (yurtsever, demokratik, İslami) silahlı ulusal direniş örgütlerinin tasfiye edilmesi girişimlerine yönelik olduğu kanıtlandı.
Filistinli ya da Arap olsun hiç kimsenin Amerikalıların, Avrupalıların ve İsraillilerin Filistin'de demokrasinin yokluğu, güvenlik birimlerinin otoriterliği, mahkeme kararlarının ve en temel Filistin yasalarının önemsenmediği, yönetici kurum ve üyelerdeki artan çürüme ve bürokratikleşme üzerine döktüğü timsah gözyaşlarına inanacağını düşünmüyorum. Endişe duyduklarını iddia ettikleri bu şeyler her türlü inandırıcılıktan yoksundur. Aslında tarih bu üçünün de her zaman üçüncü dünya ülkelerini ve rejimlerini en temel demokratik ve insani hakları reddeden derin ve köklü baskı, terör, sindirme ve çürümeye yönlendirdiğini göstermiştir. Bunu sadece kendi çıkarlarını garanti edebilmek amacıyla yapıyorlar. Bu politikaların örneklerini ve sayısız gizli yönlerini saymak oldukça güç olacaktır. Batılı yazarların kaleme aldığı birçok kitapta Amerika ve Avrupa güvenlik birimlerinin birçok diktatörlük rejimini desteklediği ve beslediği açığa çıkmıştır.
Ama yine de İsrail, Amerika, Avrupa ve Arap devletlerinin kendi çıkarlarına hizmet eden reformları Filistin Yönetimi'ne dayatmış olmasına rağmen biz bir saniye bile reform mücadelesinin sürdürülmesi için tereddüt etmemeli ve demokratik, özgür ve onurlu temellere dayalı gerçek ve radikal bir reformun yapılabilmesi için tüm enerji ve olanaklarımızı harekete geçirmeliyiz. Filistin Yönetimi'ni ve FKÖ'nün kurumlarını, belediyeleri, köy konseylerini ve hatta sendikaları ve kitle örgütlerini kuşatan bir reform olmalıdır. Bizden önce uzun yıllar boyunca başarılması için mücadele verilmiş etkili bir reform hareketini tamamlama şansına sahibiz. Bu yolda başarılı olunabilmesi ancak tüm hegemonya, sayısız keyfi ölçüt ve otoritecilik biçimlerine bir sınır getirilmesiyle ve ilkelere dayalı şeffaf kurumların kurulabilmesiyle mümkündür.
Doğal olarak bu tür reform ve seçimlerin Oslo Anlaşması'nın şartları ve işgalin doğrudan ve dolaylı etkilerinden uzakta, kurumlara yardım eden bir çerçevede oluşması gerekir. Ayrıca bunlar, kusursuz bir düzenlemenin ve hazırlığın yapılması temelinde yeni ve çağdaş bir seçim sistemi çerçevesinde oluşturulmalıdır.
Tüm yurtsever, demokratik ve islami güçlerin çabalarının birleştirilmesinin ve demokratik seçimlerin, gerçek bir reformun gerçekleşebilmesi için gerekli fırsatları sağladığı önemle vurgulanmalıdır. Halkımızın özgürlük, bağımsızlık hedeflerine varabilmesi ve yağmalanmış haklarının tekrar kazanılabilmesi için Filistinli kitlelere ve onların politik güçlerine işgale karşı mücadelelerini sürdürebilmelerini kolaylaştırabilecek koşulların sağlanması gerektiğini düşünüyorum.

Soru: *Mücadele dolu yıllar boyunca Filistinli mülteciler siyonist projeye karşı savaşta önemli bir rol oynadılar. Çatışmanın canalıcı noktası mülteciler olduğundan bu çok doğaldı. Mülteci kamplarının sistematik bir biçimde nasıl hedef alındığını hepimiz gördük. Örneğin Sabra ve Şatilla'daki tüyler ürpertici katliamlar hatırlanabilir. Son Al-Aksa İntifada'sında tüm mülteci kampları hedef alındı ve daha sonra da Cenin mülteci kampında bir katliam yaşandı. Çatışmanın her aşamasında kamplar neden hedef alınıyor ve sizce halkımızın kamplarda acı içinde mülteci olarak yaşıyor olması siyonistler için yeterli değil mi?*

Habash: Evet, Filistinli mülteciler yıllarca siyonist projeye karşı Filistin Ulusal mücadelesi içerisinde önemli roller almıştır. Bu çok doğaldır; çünkü sorunuzda da değindiğiniz gibi Filistinli mültecilerin topraklarına geri dönme meselesi bugün halen siyonist-Batı sömürgeci bakış açısıyla çatışmanın düğüm noktasını teşkil eder. Bu yüzden Filistinli mültecilerden bahsettiğinizde, bu, işgal topraklarındaki

kamplarda yaşayan beş milyon Filistinliyi tartıştığımız anlamına gelir. Bu insanların yaşamları, geçim, sağlık, eğitim, barınma gibi çeşitli ölçütlerle uygulanan ilkel ve insanlıkdışı koşullarla birlikte anılıyor. Filistinli mülteciler anahtarlarını hep yanlarında gezdirirler çünkü bir gün kentlerine, köylerine evlerine ve mülklerine geri dönecekleri umudu taşıdıklarından aslında sürekli bir belirsizlikle tanımlanacak bir yaşam sürdürürler. Acımasız ekonomik, toplumsal insani koşullar ve bekleyiş uzadığında geri dönme hakkı mücadelesi için örgütlenmeye başladılar. Bu mücadele, burada ele alamayacağımız 1965'deki modern Filistin devriminin patlama aşamasına kadar çeşitli biçimler altında sürdü. Filistin devriminin savaşçı ve kahramanlarını kamplardan çıkardığını söylemek bir abartı değildir.

Devrim gelişip olgunlaştığında kamplar onun en canlı doğal kaynaklarıydı. Onyıllar boyunca Filistin kampları her zaman büyük özveriler göstererek silahlı yurtsever direnişi takip ettiler. Bu nesnel bir olgudur; bu yüzden tartışılabilir bir şey olduğunu düşünmüyorum. Kamplar hakkında farklı bir görüş yoktur. Bu olgular ışığında Filistin kampları onyıllar boyunca siyonistlerin, birçok Arap rejiminin ve Amerika ile Batı Avrupa ülkelerinin politik müttefiklerinin her zaman hedefi olmayı sürdürdü ve yurda dönüş haklarını bir şekilde inkâr eden bu güçler Filistinlileri tekrar kamplara yerleştirdi.

Politik cephede siyonistler, Amerikalılar ve Batı Avrupa çevreleri Filistinli mültecilerin yeniden yerleşimi için binlerce plan ileri sürdü. Fakat Filistinlileri evlerine ve mülklerine geri dönme hakkından vazgeçmeye ikna etmek için hazırlanan bu planlar tüm manipülasyonlara rağmen başarısızlıkla sonuçlandı. Tam tersine Filistinliler haklarına daha fazla bağlandılar ve günlük hayatlarını çevreleyen zor koşullara rağmen yurda dönüş konusunda ısrar ettiler. Filistin devrimi patlak vermeden önce, güvenlik ve askeri meseleler cephesinde Filistin mülteci kampları Arap polisi ve güvenlik birimlerinin birçok baskı, terörist operasyon ve tutuklama kampanyalarına hedef oldu. Bu baskının amacı Filistinlilerin politik etkinliğini kısıtlamaktı. Bilindiği gibi devrimin patlamasından sonra Sabra ve Şatilla, Cenin ve Tell al-Zaatar gibi kamplar - anlatılması çok zor olan- bir dizi acımasız askeri saldırının, kuşatma harekâtının hedefi oldu. Bunlar kamplardaki en açık ve bilinen katliamlardır. Filistin kamplarının maruz kaldığı sayısız vahşetlerin burada anılması yedi sayınızı kapsayabilecek niteliktedir.

Bütün bunlara ve duyduğumuz hüzne rağmen Filistin kampları devrim için temel bir savaşçı kaynağı olmayı ve tüm biçimleriyle siyonist düşmanla mücadele etmeyi sürdürüyor. Siyonist düşmanın, Arapların ve yabancı güvenlik servislerinin mülteci kamplarını hedef almasının arkasında yatan temel neden kanımca budur.

Ayrıca Filistin mülteci kampları Filistin halkının elli yıldan fazla bir süredir yaşadığı çağın trajedisinin en açık örneği olmayı sürdürmektedir. Siyonistlerin ve batılı sömürgecilerin, direnişin en önemli nedenlerinden biri durumundaki geri dönüş hakkı sorunundan kurtulmaya çalışmaları şaşırtıcı değildir. Çünkü kendi varoluşu açısından geri dönüş fikrini ters bulan İsrail bunu tamamen reddediyor ve Filistinlileri boyunduruk altında tutmayı sürdürüyor.

Bu noktada Filistinli mültecilerin haksızca ve zorla sürüldükleri evlerine, kentlerine ve köylerine geri dönüş hakkının reddedilmesinin varolan bir İsrail konsensusunun açık kanıtı olduğunu belirtmek önemlidir. Ayrıca BM'nin 194 nolu kararının uygulanmasını reddeden bir İsrail konsensusu vardır. Bu konsensus birçok siyasal parti ve hareketten çeşitli eğilimlerdeki siyasal ve merkez kanadın sivil kitle örgütlerine ve hatta barış hareketine kadar uzanır.

Mülteci kampları geri dönüş hakkı için mücadele edenlerin mekanı -pratik ve nesnel bir gerçeklik olarak- Filistinlilerin ulusal iradesinin kalesi ve devrimin, devrim savaşçılarının, devrim şehitlerinin akacağı tükenmez bir pınar olduğu için mücadelenin her aşamasında bu kamplar, Filistinlileri Filistin dışında

yerleştirmeye ve mevcut yasal Filistin ulusal haklarını tasfiye etmeye çabalayan düşman güçlerin sürekli hedefi olarak kalacaktır.
Filistinlilerin geri dönüş hakkının son birkaç yıl içerisinde özellikle Madrit Konferansı ve Oslo anlaşmaları sonrasına yeni bir aşamaya girmiş olduğunu söyleyebilirim. Oslo anlaşmalarından sonraki çok yönlü hareket ve değişimler Filistinliler arasında geri dönüş haklarının hazırlığını hedefleyen ciddi gelişmeler olduğunu ve Filistinlilerin kaybının karşılanarak bir başka yere yerleştirilmesini de içeren politik çözümlere varılacağı hissini uyandırdı. Aslında bu Filistinlilerin en doğal hakkı olan sürüldüğü topraklara geri dönüş hakkının reddedilmesiydi. Hiç kimseye devredilmeyecek ve bireysel ve toplumsal dokunmazlığı içeren bu hak, uluslararası yasaların kararlarında, insan hakları yasalarında ve birçok uluslararası anlaşma ve belgelerde saklıdır. Siyonistlerin, Amerikalıların ve Batı Avrupalı çevrelerin 194 nolu kararı ve sistematik etnik temizlikle topraklarından zorla sürülen Filistinlilerin haklarını tanıyan bütün kararları inkâr etme hevesleri giderek artmaktadır. Siyonistler "Filistin halksız bir topraktır, topraksız bir halktır" yalanına hedeflerine varabilmek için başvururlar. Siyonistler ve batılı destekçileri sürekli olarak mültecilerin nereye olursa olsun yeniden yerleştirilmesi, hatta yeni mekanlara yerleştirilmesi, -ki bu yeniden sürülmeleri anlamına gelir- için projeler önermektedir. Bu dış etkenler 194 nolu kararı amacından saptırarak sulandırma çabası içine girdiler.
Zaman zaman Amerika, Avrupa ve İsrail planlarını destekleyen sesler duyuyoruz. Bu sesler Filistinli yetkililerin kısmi çözümler talep eden ve aslında Filistinlilerin geri dönüş hakkını elinden alacak olan tavizlerdir. Bu sesler kitlelerden izole ve azınlıkta kalsa da Filistin karar alıcıları açısından görüşülebilir ve görüşülemez olan berbat koşullardan kaynaklı tehlikeli sorunlar ortaya çıkar. Bu sorun beraberinde özsavunma ve tolerans eğilimiyle yüzleşmek ve en son Saru Nuseibeh'in yaptığı rezil açıklamalara karşı çıkılmasını gerektirir.
Elbette bu hareketlerle mücadele etmek ve uluslararası kamuoyunu etkilemek sadece ulusal mücadelenin tırmandırılmasıyla ve Filistinli mültecilerin halen bulundukları yerlerde (1948, 1967'de işgal edilen topraklar ve yurtdışı) örgütlenmesi için büyük çabalar sarfedilmesiyle başarılamaz. Bu noktada geri dönüş haklarını fesh etmeye dayalı manevralara karşı çıkan ve bu hakkı savunmayı amaçlayan kitle hareketlerini desteklemek doğrudur. Toplama kampları nerede olursa olsun Filistinliler insanların kollektif çalışmasına dayalı yapılar ve komiteler oluşturdular ve tüm kararlılıklarıyla geri dönüş hakkının kutsal, meşru ve mümkün olduğunu belirttiler. Burada Filistinlilerin geri dönüş hakkının savunulmasında önemli bir zincirin halkasını oluşturan Filistin'e Geri Dönüş Merkezi'ni takdir etmeme izin verin.
Filistinli politik parti ve örgütlerin geri dönüş hakkının savunulması için kapsamlı bir çalışmayı başarabilmesi ve böylece bizim de bu noktadan yardımcı olabilmemiz için bu hareketin çabalarına yardımcı olabilecek halk topluluklarının ve komitelerinin varlığı önemlidir.
Filistinlileri ülke dışında tutmak, son ifadelere göre de kamplarda karantinaya almak için geri dönüş hakkımızı projelerle değiştirmeye çalışan çabaları hüsrana uğratabilmemizin garantisi, safları örgütlemek ve partilerin, örgütlerin, komite ve kurumların politik, kitle, iletişim ve militan etkinliklerinin seviyesini yükseltmektir.
Bu konuda geri dönüş hakkının savunulması için çalışanların çok daha büyük birlik çabaları geliştirmeleri gerektiğini belirtmek isterim. Bu hakkın savunulmasında tek bir hareketin yaratılması ve böylece her bir üyenin diğeriyle uyum içinde çalışacağı iyi bir çok sesli orkestra işlevi görebilmesi için halkımızın bulunduğu her yerde çabalarını birleştirmeye çalışmalıdırlar.
Bu birlik, henüz yurtdışı ve Filistin'deki kitle çalışmalarının en son şeklini ve kesin yapısal biçimlerini

ortaya koyacak kadar olgunlaşmamış olsa da, halkımızın bu temel ve adil davaya hizmet eden en iyi ve etkili biçimleri yaratacağına kesinlikle inanıyorum.
Sonuçta Filistin ulusal mücadelesinin kutsal geri dönüş hakkının savunulması yolunda gerçek bir dönüm noktasını teşkil eden kongreler, oluşturulmuş komiteler ve dünyanın dört bir köşesindeki etkinlikleri belirtebilirim. Tüm bu çabaları olumlu buluyorum. Bu çabalarda son derece önemli olan bir uyanışı görüyorum. Filistin halkının külliyen reddettiği asılsız iddiaları kullanarak geri dönüş hakkını iptal etmeyi hedefleyen tüm düşman çabalarını yenebilmemiz için daha büyük gayret ve ciddi bir azimle mücadelelerini devam ettirmeleri çağrısında bulunuyorum.
Zor ve karmaşık bir dönemden geçiyoruz. Fakat Filistin halkı gerçek önderliği, kadroları, düşünürleri, akademisyenleri ve tüm kitle örgütleriyle bu koşulların üstesinden gelebilecek ve kararlı bir şekilde kutsal haklarını kazanacak ve mücadelenin zaferi için onu devam ettirecektir.
Öyleyse ileri, biz kazanacağız!

Bir Evin İşgali
Dani, Ağustos 2002

Anais, Beytüllahim'de Yeniden Doğuş (=Nativity) Kilisesininden bir kaç blok ötede yaşayan 7 yaşında bir oğlan çocuk.

Geçtiğimiz ilkbaharda Beytüllahim'in kuşatılması sırasında Anais, kendi evinin İsrail askerleri tarafından işgaline tanık oldu. Onun evi Dima'nın, şu geçenlerde kendisi hakkında bir yazı yazdığım ve aynı gün benzer bir silahlı işgal sırasında büyükannesi ve amcası öldürülen kızın evinin tam arkasında. Teröre tanık olan pek çok kişinin durumunda olduğu gibi, Dima ve Anais korktuklarını yadsıyorlar. Onlar bu acılı duyguyu, daha genç kardeşleri ve kadın yakınları gibi başka insanlara yansıtıyorlar.

Ön kapıyı kırarak içeri girdikten sonra, İsrail askerleri Anais'in annesine saldırdılar ve babasını alıp götürdüler. Anais, ailenin bardakları, tabakları ve televizyonunu kastederek, "Her şeyi kırıp döktüler" dedikten sonra şunları ekliyor: "Onlar annemin düğününden kalma altın mücevherlerini çaldılar. Ve benim şarkı söyleyen kuşlarımı öldürdüler. Hem de sekizini birden." Bir çok Filistinli çocuk gibi Anais de ev hayvanı olarak kanarya besliyordu.

Anais, yaralı annesi ve halası, 25 gün boyunca tahrip edilmiş olan evlerinin bir odasında mahpus kalmak ve odalarının kapısını açık bırakmak zorunda bırakıldılar. Anais, "Askerler her gün geri geliyorlardı" diyor.

İlk resimde, küçük bir çocuk gibi değil de küçük bir adam gibi duran Anais 5 Nisan 2002 günü meydana gelen olayları anlatıyor... Üçüncü resimde, Dima'nın evinin ikinci kat yatak odasının, evlerine yapılan saldırıdan bir kaç gün önce dışardan çekilmiş görüntüsü var. Ambülans, ancak günler sonra

büyükannesinin ve amcasının, oturma odalarında bekleyen cenazelerini götürmek için izin alabildi. Dördüncü resim, babasını bir İsrail tankının ateşi sonucunda yıkılan Dima'nın yatak odasında gösteriyor. Son resimde, -kendi annesinin ve kardeşinin öldürülmesine tanık olmuş olan- Dima'nın halası bana, soğuk ve yağmurlu bir günde gerçekleştirilen İsrail işgali sırasında altı çocuğun gün boyu pijamalarıyla saklanmak zorunda kaldıkları banyo odasını gösteriyor.

Öyküsünü anlatmayı bitirdikten sonra, Anais'e Kutsal Aile kilisesine, hastanesine ve yetimhanesine yapılan saldırı sırasında Kutsal Bakire Meryem heykelinin topa tutulduğunu bilip bilmediğini sordum. O gülerek, "Tabii! Bunu herkes biliyor" dedi. Kendisine, İsraillilerin neden kuşlara ve Meryem'in heykeline ateş ettiklerini sordum. "Onlar her şeye ateş ederler" dedi.

Çocuklar neyi yaşarlarsa onu öğrenirler.

Dani

Filistinlilerin Zeytin Hasadı
Justin Podur'un Diane Valentine'le Yaptığı Söyleşi, 16 Ekim 2002

Diane Valentine; ABD, Kanada, Avrupa ve diğer ülkelerden, Uluslararası Dayanışma Hareketi'nin (ISM) Kasım 2002'de düzenlediği zeytin hasadı kampanyasına katılan çok sayıdaki eylemciden biri. Batı Şeria'nın Salfit bölgesindeki Yasoof adlı bir köyde bulunuyor. Uluslararası eylemciler, zeytinlerini toplamaya çalışan Filistinlilere eşlik ediyorlar. Yanında kimse olmayan Filistinliler, askerlerin ve silahlı yerleşimcilerin şiddetiyle karşı karşıya kalıyor. Uluslararası eylemciler ve Filistinliler, uluslararası dayanışmanın, zeytinlerini toplayabilmeleri için Filistinlilere alan ve güvenlik sağlayabileceğini umuyor.

Valentine bu akşam telefonla yaptığımız görüşmede, şimdiye kadar Yasoof'ta gerçekleşen eylemler ve gelişmesi muhtemel olan olaylarla ilgili bir kaç soruyu cevapladı.

--*Çoğu Kuzey Amerikalı'nın işgal gerçeğinin neye benzediğine dair bir fikri yok. İsrail ordusunun saldırı hikayeleri, özellikle de önemli ölçüde kayıp varsa, bazen bildiriliyor, ama işgal altındaki gündelik yaşam hakkında hemen hemen hiçbir şey duyulmuyor. Bir köydesiniz, işlerini yaparken insanlara eşlik ediyorsunuz. Bize işgalin nasıl bir şey olduğundan bahseder misiniz?*

-Gözünüzde canlandırmaya çalışın: yurttaşlık haklarınız elinizden alınmış; malınız mülkünüz, toprağınız çalınmış; geliştirmeye çalıştığınız her şey engellenmiş -ürünlerinizi hasat etmeye çalışmanız, ya da okula gitmek, ya da işe gitmeye çalışmak gibi gelişmeler-. Çocuklarınızın geleceğine dair umutlarınızın elinizden

alındığını, ve böylece aile yapınızın, bir anlamda yaşama nedeninizin, kültürünüzün, varlığınızın yok edildiğini düşünün. İşte bunun başladığı yer tam da burası.

--Birlikte çalıştığınız Filistinliler silahlı yerleşimcilerin saldırılarıyla karşılaşıyor. Bize yerleşimcilere uygulanan kurallar ve kanunlardan bahseder misiniz? Bunlar Filistinlilere uygulanan kurallar ve kanunlardan ne şekilde ayrışıyor?

-Oldukça ayrışıyor. Yerleşimciler işgalin en keskin örneği, -hatta ordudan daha çok- çünkü toprağı diğerlerinden almak için özellikle orada bulunuyorlar.

Filistinlilere uygulanan hemen hemen hiçbir kural yerleşimcilere uygulanmıyor. Tabii ki yerleşimcilerin İsrail ordusu tarafından korunması ve Filistinlilerin korunmaması gibi bir gerçek var. Ekonomik ve toplumsal farklılıklar var, çok büyük zenginlik ve gelir farklılıkları var. Fiziksel ve coğrafi farklılıklar var - yerleşimciler tepede yaşıyor, Filistinliler ise aşağıda. Yerleşimcilerin günde 24 saat elektriği varken, Filistinlilerin, elektriği bazı durumlarda günde 5 saate varan bir biçimde karneye bağlamak zorunda olması gibi bir gerçek var. Burada kendi jeneratörleri var, ama onun kullanımını da karneye bağlamak zorundalar. Bir de su meselesi var; civar köyler içme suyu sıkıntısı çekerken, yüzme havuzlarına sahip olan yerleşim bölgelerine dair hikayeler duymuşsunuzdur. Yaşam kalitesinde büyük farklılıklar var. Hareket özgürlüğünde de büyük farklılıklar var.

Bu durumun bir de yasal yönü var: Yerleşimcilerin dokunulmazlığı var. En temel meseleyi; Filistin toprağını zaptetmelerinin uluslararası hukukun ihlali olmasını bir yana bırakın, hatta bu bir yana, onlara ceza almadan ya da en hafif cezalar karşılığında suç işleme hakkı tanınıyor. -Ateş açıp birisini öldüren bir yerleşimcinin cezaevinde 8 ay kalması gibi- örnekler burada bütünüyle hatırlanıyor.

Bugün, bu sabah, ürünlerini toplamaya çalışan Filistinlilere eşlik ederken, bir yerleşimci doğrudan üzerimize ateş açtı; ordu da oradaydı. Gerçekten tutuklandı, çünkü uluslararası eylemcilere ateş açmıştı, ve bunu ordunun önünde yapmıştı -ama ben, onun hala tutuklu olma ihtimalinin oldukça düşük olduğunu düşünüyorum.

Tarafların bu karşılaşmalardaki haklarına gelince; bir yerleşimci tarafından kendisine ateş açılan bir Filistinlinin tutuklanması, ateş açan yerleşimcinin tutuklanmasından daha olası bir durum.

--Yerleşimciler kimler? Yerleşimciler arasında; eğitim, nüfus ya da ideoloji bakımından önemli ayrışmalar var mı? Farklı tür yerleşimcilerin Filistinlilere tepkisi, ya da Filistinlileri tehdit etme biçimleri farklılaşıyor mu?

-Bu bölgedeki, 25 yıllık Ariel gibi eski yerleşimlerde genelde Avrupa ve Rusya'dan gelen Eşkenaz• yerleşimcilerin bulunuyor olmasına dair bir mutabakat var. Bu yerleşimcilerin Filistinlilerle pek bir dertleri yok, -bu, genelde Filistinlilerin ordu tarafından gözaltına alındıktan sonra cezalandırılmalarının bir parçası olarak yerleşim bölgeleri üzerindeki yollarda vurulmayı istedikleri anlamına gelmiyor- ama genel olarak yerleşim bölgelerine bağlı kalıyorlar.

Şiddeti kışkırtanlar, yeni yerleşim bölgelerinden gelen yeni yerleşimciler. Bu yerleşimciler genelde Birleşik Devletler'den ve Avrupa'dan geliyorlar. Görünüşe göre İsrail hükümeti tarafından illegal ve terörist bir örgüt olarak kabul edilen Kehani tarikatından gelen yerleşimciler de var. Bu tarikatın üyelerinden birisi, bir camide 37 kişinin ölümüyle sonuçlanan bir katliamı gerçekleştirdi. Yarın sabah zeytin toplamaya çalışırken karşılaşacağımız yerleşimciler bu gruptan.

--*Toplanacak zeytinler kime ait?*

-Bu soru bizi doğrudan başka bir soruya götürüyor: toprağın sahibi kim? Cevabın şu olduğu açık: toprak yasal ve tarihsel olarak Filistinlilere aittir. Şimdi bile ağaçlıkların sınırları, kasaba ve köylerin birer parçası olduklarını açık bir hale getiriyor. Ağaçlıklar -bir ailenin kendi hasadını bitirdikten sonra diğer aileye yardım etmesi gibi bir kamu malı unsurunun varlığına rağmen- kuşaklar boyunca belli ailelere ait olmuş.

Güç kazanan yerleşim bölgeleri toprak için mücadele ediyor, ve böylece şu anda yerleşim bölgelerine ait oldukları köylerden aslında fiziksel olarak yakın durumda olan ağaçlıklar var. Yerleşimciler ve ordu, zeytin ağaçlıklarını çevrelemek, ağaçlıkları yerleşim bölgelerine yakınlaştırmak ve daha çok toprak çalmak için duvarlar ve çitler yapıyor.

Zeytin, başvurulabilecek en son ekonomik seçenek; bir çoklarına göre çok güçlü bir seçenek bile sayılmaz. Tarihsel olarak, "Filistin'in kalbi ve ruhu" zeytindir. Zeytin böylesi bir fiziksel ve ekonomik öneme sahiptir. Çevresinin bütün simgeselliğine ve kültürüne sahiptir; bu yüzden Filistinlilerin zeytin ağaçlıklarına girişini engellemek, bu insanları fiziksel ve psikolojik olarak yok etmenin başka bir parçasıdır.

--*Giriş nasıl engelleniyor? Bu gerçekte nasıl gerçekleşiyor?*

-Size bu sabahı örnek verebilirim.

Sabah 08.00 gibi, biz –ISM'den 14 eylemci– 15 Filistinli'yle birlikte köyün yanındaki ağaçlığa ulaştığımızda, küçük bir yerleşimci grubu sahnedeydi. Oraya ulaştığımız zaman, yerleşimciler zeytin toplayanlara ateş açıyordu. Bizi tehdit ettiler, ve bize taş atmaya başladılar. Biz orada kaldık, oturduk, ve barışçıl niyetlerimizi belirttik: "barış için buradayız". Yerleşimciler karşılık verdi: "biz de"; ve taş atmayı sürdürdüler ve silahlarını ateşlediler.

Ordu kısa bir süre sonra geldi, ve kalabalığa ateş eden bir yerleşimciyi tutukladı. Geri kalan yerleşimciler saat 11.00 civarında serbest bırakıldılar. Sonra askerler, Filistinlileri fiziksel olarak ağaçlığın dışına sürdü, ve alanı yasaklı askeri bölge ilan etti. Yasaklı askeri bölgede herhangi biri tutuklanabilir.

Bu, işlerin genelde nasıl gittiğini gösteriyor; uluslararası eylemcilerin yokluğunda daha şiddetli bir biçim alabilir.

--*Yerleşimcilerin/askerlerin şiddetli tepkisini ortaya çıkaran zeytin hasadıyla ilgili özel bir durum var mı?*

-Az önce de bahsettiğim gibi, öncelikle; zeytinin Filistinliler için önemi, zeytin hasadına bağımlı olmaları. Zeytin toplama gereksinimi onları kasabalarından dışarı çıkarıyor, topluluklarının güvenliğinden uzaklaştırıyor, dışarıda, açık alanda tehditlere daha açık oldukları bu ağaçlıklara sürüklüyor.

Bu, İsrail açısından, Filistinlilerin mallarına el koymak için bir diğer fırsat, onları kontrol etmenin ve baskı altında tutmanın bir diğer yolu. Sadece bu olduğunu düşünüyorum -hasat sırasında belli bir mekanda saatlerce kalmak zorundalar. Bu onları korunmasız bırakıyor.

Zeytinler hakkında söylenebilecek bir şeyler daha var. Bu topluluktan bazı Filistinliler; zeytinlerin pazarlanması fikrinin tartışılmasını istedi. Zeytinin en son başvurulabilecek ekonomik seçenek olduğunu, ama pek de bir seçenek olmadığını söylediğimi hatırlayın. Çünkü Filistinli zeytin üreticileri; işgalin yanı sıra, neo-liberalizme de karşı durmak durumunda. İç pazar, İspanya gibi ülkelerden gelen daha ucuz zeytin yağlarının akınına uğradı. İşgal -özellikle kontrol noktaları, ve sokağa çıkma yasağı- her türlü uluslararası zeytin pazarının yok edilmiş olması anlamına geliyor. Kuşatma altında oldukları düşünülürse, zeytinlerini toplayabilseler bile -ki bu yeterince zor-, bunun için gerekli olan pazarlara neredeyse hiç sahip değiller.

--*Tipik bir Filistinli cevabı ne oluyor?*

-Filistinliler, tarlaya gidiyorlar, oradan kovuluyorlar; tarlayı terk ediyorlar; geri dönüyorlar; orada kalıyorlar. Bu süreçte dövülüyorlar, üstlerine taşlar atılıyor, ve bazen de vuruluyorlar.

Yerleşimciler özellikle yalnız olanları, bir ya da iki kişilik küçük gruplar halinde tarlaya özellikle de erken gelen gençleri avlıyor. Filistinlilerin yerleşimcilere saldırması gibi bir durum hiç gerçekleşmedi. Karşılaşmaların fiziksel düzeni bunu imkansız hale getiriyor. Bunu gözünüzde canlandırmanız lazım. Zeytin hasadı katmanlı bir tepede yapılıyor. Çiftçiler, zeytin toplamaya en aşağıdan başlıyor. Yerleşimciler, en tepeden başlıyor. Taşları yokuş aşağı fırlatıyorlar. Yokuş aşağı taş atmak, yokuş yukarı taş atmaya çalışmaktan farklıdır -yerleşimciler yüksek zeminde bulunma avantajına sahipler. Yerleşimcilerin silahlı olduğu ve en nihayetinde ordu tarafından korundukların hatırlanırsa, Filistinlilerin kendilerini şiddetle savunmaya çalışması, kaçınılmaz olarak karşılaşacakları misillemeler nedeniyle sadece doğru değil, aynı zamanda da imkansızdır.

Öyleyse tipik bir Filistinli cevabı nedir? Zeytinlerini toplamaya çalışmaktır. Şiddete dayanmaktır. Ve son zamanlarda, kendilerini koruyabileceği umuduyla, uluslararası bir varlığı ve dikkati bölgeye çağırmaktır.

--*Yarın şiddetle karşılaşılırsa, planlanan cevap nedir? ISM'nin rolü ne olacak?*

-Bunu grubumuzda konuştuk, ve ordu bizi geri püskürtmeye çalışsa da alanda kalmayı kararlaştırdık. Bu sabah olay gerçekleştiğinde, olmamız gerektiği kadar hazırlıklı değildik; bu yüzden, askerler, biz onlar alanı terk ettikten sonra bir kaç saat daha orada kalmamıza rağmen Filistinlileri ağaçlıktan geri püskürtebildiler. Yarın Filistinliler ve uluslararası eylemciler olarak daha iyi hazırlanacağız ve dayanışarak tek bir cephe oluşturacağız.

Ordu orada olacağımızı biliyor, ve kendilerinin de orada olacağını söylüyor. Medyaya karşı taktikleri bu. Yerleşimciyi bu sabah tutukladıklarını, ve yerleşimciler ve Filistinliler olarak bu iki çatışmalı grup arasında barışı sağlamak için orada olduklarını iddia edecekler. Filistinliler bunun bir taktik olduğunu anlıyorlar, ama en iyi anlamıyla bir taktik olduğunu düşünüyorlar. Yarın "Rabbis for Human Rights" adlı bir grup İsrailli eylemci ve diğerleri aramıza katılacak. Alanda kalacağız, -elbette savaşmayacağız, çatışma yok, taş atma yok, şiddet yok. Olası tartaklanmaları ve tutuklamaları bekliyoruz. Filistinliler bizimle olabildiğince uzun kalacaklar.

--*Bugün, Ariel Sharon, Terörizme Karşı Savaş'ı konuşmak için Birleşik Devletler'de George W. Bush'u ziyaret ediyor. Bu Filistinlilerin beklediği türden bir görüşme mi? Bu görüşme nihayetinde bölgedeki durumla ilişkili mi?*

-Bu, bu durumla; ABD'nin, İsrail ordusuna devasa askeri yardım sağlaması gerçeğiyle ilişkili olduğu kadar ilişkilidir. Ama eğer; Filistinliler gibi, bu görüşmelerin katliamlardan sorumlu olanlar arasında gerçekleşen bir görüşme olduğuna inanıyorsanız; Filistinlilerin bu buluşmadan çıkacak iyi bir sonuç için pek de umutlanamayacaklarını görürsünüz. Burada hiç kimse –işte, ne güzel, bu iki devlet adamı görüşüyorlar, ve bizi kurtaracaklar- diye düşünmüyor.

Buradaki herkesin aklında olan, ve muhtemelen Sharon ve Bush'un da konuşacakları konu, Irak. Buradaki insanlar Irak'a dair bir şeylerin beklenmesi gerektiğini hissediyor. En önemli meselelerden biri bu. Çoğu kimse, Birleşik Devletler'in savaş açacağına, ve Birleşik Devletler savaş açtığında da, İsrail'in Filistinlileri cezalandıracağına inanıyor. Buna kısmen inanıyorlar, çünkü İsrail Birleşik Devletler'i desteklemeye ant içmiş, ve çünkü; İsrail Irak'ın herhangi bir saldırısına misillemeyle karşılık vermeye ant içmiş. Filistinliler, diğer Arap ülkelerinden gelebilecek desteğe güvenmiyorlar. Buradaki beklenti, hissiyat, savaşın çıkacağı yönünde. Ve Filistinlilerin savaşın sonucunda acı çekeceği yönünde.

--*17 Ekim 2002, güncelleştirelim. Bize eylemden bahsedin.*

-Bu sabah tarlaya gittiğimizde, beklediğimiz gibi yerleşimciler ve de askerler oradaydı. Yaklaşık olarak 15 yerleşimci ve 4 asker vardı, ve yerleşimciler hemen saldırdı. Kimse ciddi biçimde yaralanmadı; ama tek bir kişinin bile vurulmaması gerçekten mucizeydi. Yerleşimciler, silahlarını ateşlediler, yakın mesafeden taşlar attılar, ırkçılık ve eşcinsellik fobisi içeren hakaretlerde bulundular, Filistinlileri ve uluslararası eylemcileri kovaladılar, insanlara ateş ettiler, bağırdılar ve ortamı terörize ettiler. Metal borularını, bıçaklarını, ve tabii ki silahlarını savuruyorlardı. Bir yerleşimci, bir eylemciye bıçak çekti ve gırtlağını keseceğini söyledi. *Los Angeles Times*'tan bir muhabirin de aralarında bulunduğu anaakım basından insanlar da oradaydı. Fotoğrafçılardan birisi fiziksel olarak hırpalandı, ve ben fotoğrafçının dövülmesini önlemek için müdahale etmek durumunda kaldım. Muhabir, yerleşimcilerin kendi bakış açılarını duyurmak isteyip istemediğini sorarak, defalarca onlarla bir röportaj yapıp yapamayacağını sordu. Yerleşimciler muhabire küfrettiler. Bu, yine sabah 08.00 civarında gerçekleşti.

Bu sefer eylemciler ve Filistinliler alanda kaldılar ve oturdular; ve aldığımız karara göre, oradan hareket etmeyeceğimiz açıktı. Sabah 10:30 gibi polis geldi, ve yerleşimcileri oradan uzaklaştırdı. Yerleşimciler ve askerler arasında şiddetli bir karşılaşma olmadı. Yerleşimciler bizi kovaladıktan, silahlarını

ateşledikten,...vs. sonra, arkadaşlık ediyor, havaya kaldırdıkları ellerini karşılıklı vurarak birbirlerini kutluyorlardı. Askerlerden birine, herhangi bir yerleşimciyi tutuklayıp tutuklamayacağını sordum; "Hayır" dedi, "İsrail'i korumak için buradayım." Bunun, yerleşimcileri korumak için orada bulunuyor olması demek olup olmadığını sordum: "Hayır" dedi, "Sadece kendimi korumak için buradayım". Kendini kimden korumayı düşündüğünü merak ettim.

Yerleşimciler gitti, polis gitti ve ordu gitti; ama; dün yaptıkları gibi alanı yasaklı askeri bölge ilan etmediler. Ne açıklayacaklarına bakmadan orada kalmayı planlamıştık. Filistinlilerin ağaçlığın bir kısmında hasat yapmalarına izin verdiler; biz de gittik ve zeytin topladık. Şimdilik bu küçük bir zafer, ama henüz bitmedi. Yakında, bu sahnenin tekrarlanmasını umuyoruz.

• *(Sefaradlar'dan farklı olarak) Polonya-Alman Yahudileri. (ç.n.)*

Diane Valentine, San Fransisco'lu bir eylemcidir. Justin Podur, Znet yazarı ve gönüllüsüdür.

Keyfi Mahpusluk
Sam Bahur ve Paul de Rooij, 23 Ekim 2002

Geçen hafta İsrail polisi Doğu Kudüs'teki YMCA (Young Men's Christian Association/ Hristyan Delikanlılar Birliği) ofisini bastı ve Haytam Hamuri adlı YMCA görevlisini tutukladı. Elleri kelepçelenen Hamuri polis karakoluna götürüldü. Ona herhangi bir suçlama yöneltilmedi ve kendisi üç gün boyunca kimseyle görüştürülmedi. Üç gün sonra bir avukatla görüşmesine izin verilen Hamuri bir İsrail mahkemesine çıkarıldı ve cezaevinde altı ay süreyle "mahkeme kararı olmaksızın gözaltı" cezasına çarptırıldı. Mahkemede de ona hiçbir suçlama yöneltilmedi ve herhangi bir duruşma da yapılmadı. Haytam'la benzer konumda tutulan 12,000 Filistinli var; ancak o, böyle keyfi bir gerekçeyle tutuklanan ilk Kudüs sakini Filistinli.

Haytam Hamuri, kamu projeleri üzerinde çalışan bir YMCA görevlisi. YMCA, Filistin toplumuna temel hizmetleri sunmada giderek daha fazla sorumluluk üstleniyor. Bu örgüt, ilk ve halihazırdaki intifadalarda yaralanan onbinlerce Filistinli'nin tedavi edildiği, desteklendiği ve rehabilite edildiği merkezleri çalıştırıyor. Rehabilitasyon, sadece gençlere koltuk değnekleriyle yürümeyi ya da protezleri takmayı öğretme olayı değil; o aynı zamanda büyük ekonomik önem taşıyan bir konu. Yaralananların büyük çoğunluğu kol emekçileri ve bu yüzden kol ve bacaklarından birini ve buna bağlı olarak hareket yetilerini yitirmeleri, ekonomik bakımdan bağımsız olma şanslarına indirilmiş ağır bir darbe anlamına geliyor.

Dolayısıyla, YMCA'nın sunduğu rehabilitasyon hizmeti, kurbanlara, onların topluma üretici bireyler olarak yeniden katılmasını sağlayacak becerilerin kazandırılmasını da içeriyor.

Burada YMCA, spor kulübü ya da ucuz otel hizmeti sunan diğer ülkelerdeki benzerlerinden farklı. İşgal altındaki Topraklarda, YMCA esas olarak, temel hizmetleri yerine getiren bir örgüt rolüne bürünmüş. Ve Haytam da böylesi hizmetlerin örgütlenmesiyle uğraşanlardan biri. Binlerce Filistinli YMCA'nın sunduğu kilit hizmetlere bağımlı ve dolayısıyla hiçbir suçlama getirilmeksizin ve süresi belli olmaksızın (bu süre ilk başta altı ay, ancak daha sonra keyfi olarak uzatılabiliyor) duruşmasız ve üst mahkemeye başvuru hakkından yoksun olarak tutuklanması ve ailesinin kaldığı yerden çok uzakta bir cezaevine atılması son derece tuhaf.

Bizler "Batı"da İsrail-Filistin çatışmasının sadece kanlı yüzünü görüyoruz ve gerçekten de kandökümü durduğunda bölgeden gelen haberlerin de arkası kesiliyor. Ancak, işgalin olumsuz yanları -Filistinli'lerin ezici çoğunluğu için yaşamı katlanılmaz kılma çabaları- "sakin dönemler"de de kesintisiz sürüyor. İsrail'in en son taktikleri, Filistin toplumunun daha da atomize edilmesini içeriyor. Resmi Filistin "yönetimi"nin fiilen etkisiz hale getirilmesinin ardından, şimdi de tabandaki tüm gerçek ve potansiyel liderliğin hapse atılması yolundaki ek girişimlere tanık oluyoruz. İşte bu yüzdendir ki, halka zorunlu hizmetleri sunan ve hiçbir biçimde şiddete bulaşmamış olan Haytam tutuklanmış, pek çok insan için yaşamı daha dayanılmaz hale getirmek için onun canalacı öneme sahip liderliği sabote edilmiştir. Zaten utanmadan, "mahkeme kararı olmaksızın tutuklama" olarak adlandırdıkları uygulamanın amacı da budur; aslında bu, suçlama ve yargılama olmaksızın, (ihzar emrine bile gereksinim duymayan) İsrailli "yargıç"ın isteğine bağlı olarak süresi uzatılabilen, yasal savunma olanaklarının sınırlandırıldığı ve ailelerin çok uzağındaki cezaevlerinde geçirilen bir keyfi mahpusluktur. Bu uygulama, bizim "Batı"da doğal bir hak olarak varsaydığımız bütün kuralların bir yana atılması anlamına gelir; ancak bize bölgeden ulaşan haberlerde Filistinli liderlerin karşı karşıya bulundukları bu Kafkavari durumun hemen hemen hiç sözü edilmez. Eğer Bush Filistin toplumunu demokratikleştirme konusunda içtenlikliyse, o zaman, kendisini sık sık ziyaret eden "barış adamı" Şaron'a, Haytam gibi insanları neden hapse attığını sormayı düşünebilir.

İçinde bulunduğu korkunç duruma rağmen, Haytam iki açıdan "talihli" sayılabilir: Birincisi o, -İsrail'de yaygın bir uygulama olan ve yasal olarak yasaklanmamış bulunan- işkence ile (henüz) tanışmamıştır. İkincisi o, göreceli olarak temiz olan Netanya cezaevinde kalmaktadır; o kadar talihli olmayan diğer mahpuslar ise, ancak bir konsantrasyon kampı olarak tanımlanabilecek olan Necef çölündeki yeni Ansar kampında bulmaktadırlar kendilerini. Burası, mahpusların bir asfalt yolun üzerinde kurulmuş çadırlarda kaldığı bir dikenli tel cengeli. Aralarında toplumsal bağların oluşmasının önlenmesini ve morallerinin bozulmasını sağlamak amacıyla mahpuslar cezaevi içinde ve cezaevleri arasında rotasyona tabi tutuluyorlar.

Demokrasiye, adalete ve özel yaşam biçimlerine ilişkin gevezeliklerine rağmen Amerikalıların, başka yerlerde tam da bu hakların ayaklar altına alınmasına aldırmadıklarını görmek şaşırtıcı. Demokrasi ve adalet, ABD'nin ödediği milyarlarca dolarla desteklenen İsrail askeri botları altında ezilirken, "özgürlük aşıkları" başlarını bile kaldırıp bakmıyorlar. ABD, Filistin toplumunun hedef olduğu vahşetten doğrudan sorumludur; Amerikalı dostum, senin hesap vermen gereken çok şey var.

Ne yapabilirsiniz: Lütfen Haytam Hamuri'nin durumuyla ilgili bir poster basın ve onu gönderebildiğiniz her yere gönderin. Lütfen dünyanın her tarafındaki YMCA örgütlerini, Haytam'ın salıverilmesi için bir kampanya yürütmeye davet edin. PDF formatında olan postere **www.indymedia.org.il/imc/israel/webcast/40046.html**. adresinden ulaşabilirsiniz.

Haytam hakkında ek bilgi: Haytam, Melek Masri ile evli. Onların 4, 8 ve 14 yaşlarında üç kız çocukları var ve onlar Kudüs'te oturuyorlar. Haytam'ın hapse atılmasının sonuçlarından biri de aile için yarattığı yıkım; eve ekmek getiren insan hapse atılmış ve Haytam'ın çocuklarıyla yakın ilişkisi koparılmıştır. YMCA ise en başarılı örgütçülerinden birinden yoksun bırakılmıştır. Babasının altı ay cezaya çarptırıldığını duyan 8 yaşındaki kızı ona bir mektup yazdı, ama İsrail cezaevi yetkilileri mektubun kendisine ulaşmasına izin vermediler.

Analiz/ Bir Varoluş Tehdidi

İsrail'de Toplumsal Mesafe ve Eşitsizlik (parça)
Ruth Sinai
Ha'aretz'in 3 Aralık 2002 tarihli sayısından özetlenmiştir

Kırk yıl önce İsrail, eşitliğiyle tanınırdı. Bunun bir dizi nedeni vardı: kurucu ataların ideolojisi; İsrail'in kuşaklar boyunca biriktirilmiş büyük miktarda sermayesi olmayan genç bir ülke oluşu; Avrupa ülkelerine kıyasla yaşlı yurttaşların nüfusa oranının görece düşük oluşu ve ekonomiye devlet müdahalesi. Şimdi İsrail, bu gerçekliğin hızla yüzgeri edilmesiyle öne çıkmaktadır. 1960'lı ve 1970'li yıllarda değişimin temposu düşüktü; fakat son 20 yılda bu yöndeki değişimin temposu yükseldi. Toplumsal eşitsizlik bugün, İsrail toplumu ve demokrasisi için bir varoluş riski oluşturmaktadır.

Gelir, mülkiyet, sermaye, eğitim ve harcama alanlarındaki toplumsal eşitsizlik bakımından olduğu gibi yoksulluğun yaygınlığı açısından da İsrail artık Batı dünyasında, ABD'nden sonra ikinci sırada sayılmaktadır. Son 20 yılda pek çok ülke toplumsal eşitsizliğin küreselleşme ve teknolojik devrime bağlı olarak büyümesine tanık oldu; ancak bu trendin İsrail'de her yerden daha belirgin olduğu söylenebilir.

İsrail'de son 20 yılda ortaya çıkan eşitsizlik olgusunun boyutlarını ve onun ardındaki nedenleri inceleyen özel bir komitenin geçenlerde devlet başkanına ve Knesset başkanına sunduğu raporun ortaya koyduğu tablo işte böyleydi.

Zenginlerle yoksullar arasındaki aşırı mesafe öncelikle, nüfusun en üst katmanlarıyla en alt katmanlarının sahip oldukları sermayenin karşılaştırılmasında görülmektedir.

Bu bulgulara, Merkezi İstatistik Bürosunun ve Ulusal Sigorta Enstitüsünün raporlarının, tanıkların komite önünde yaptıkları açıklamaların ve akademik araştırmaların biraraya getirilmesiyle ulaşıldı. Bu bulgulara göre, son 14 yılda İsrail'de yoksul çocukların sayısı yüzde 50 ve yoksul ailelerin sayısı hemen hemen yüzde 30 oranında arttı.

Komite üyelerine göre sorunun kaynağında, diğer şeylerin yanısıra kişibaşına brüt ulusal gelirin artış hızının düşüklüğü, işgücüne katılan erkeklerin yüzdesinin düşük oluşu, işgücünde yer alan yabancı işçi sayısının yüksekliğine karşılık işsizlik oranının yüksekliği, eğitim düzeyleri arasındaki farklılıklar ve özellikle işgücüne katılmayan ailelerde doğum oranının yüksekliği bulunuyor.

Bu eşitsizlik ve onun yol açtığı yoksulluk, son 20 yılda toplumsal refah fonlarının hemen hemen iki katına yükselerek devlet bütçesinin yüzde 28'inden yüzde 54'üne çıktığı koşullarda meydana geldi. Bu artışlar, eğitim, sağlık, konut, entegrasyon ve Ulusal Sigorta Enstitüsü alanlarında gerçekleşti.

Komite üyeleri, "Eşitsizlik ve yoksullukla başa çıkabilmek için kökten farklı araçların gerekli olduğu sonucuna vardık" dediler.

Eşitsizliğin en çarpıcı görüntülerinden biri gelir dağılımında gözleniyor. Merkezi İstatistik Bürosuna göre, nüfusun en üstteki ondalığının aile başına brüt geliri, en alttaki ondalığınınkinin 12 katından daha fazla, yani 39,130 NIS'e* karşı 3,225 NIS. Ulusal Sigorta Enstitüsüne göre bu mesafe daha da büyük olup, tepedeki ondalıkla tabandaki ondalık arasındaki fark 20 katı bulmakta.

Fakat hisselerden ve sermayenin faizinden elde edilen karla kıyaslandığında bu fark bile küçük kalmaktadır. Hanelerin yüzde 10'u hisse ve faiz gelirinin yüzde 81'ini (800 milyar NIS) elde ederken, hanelerin yüzde 90'u geriye kalanı (340 milyar NIS) paylaşıyor. Buna karşılık, OECD ülkelerinde sermayenin "sadece" yüzde 77'si nüfusun en üst ondalığının elinde. İsrail'de sermayenin çoğu vergiden bağışık tasarruf programları ve stoklar halinde tutulurken OECD ülkelerinde bu kazançlar yüzde 50 oranında vergilenebilmektedir.

Raporun saptadığı önemli sorunlardan biri, erkeklerin işgücüne katılımındaki düşüklük; bu oran İsrail'de yüzde 86 iken OECD ülkelerinde yüzde 94. Komiteye açıklamada bulunan uzmanlar, bu yüzdenin İsrail'de de geçerli olması halinde ülkenin brüt ulusal gelirinin yılda 8-19 milyar NIS kadar artacağını söylediler.

Çalışan erkeklerin sayısının azlığı; erkekler arasında eğitim düzeyinin düşüklüğü, yabancı işçilerin tercih edilmesi, erkeklerin orduda görev yapması ve aşırı-Ortodoks erkeklerin işgücüne katılımının sekiz yıl öncesinin yüzde 33 oranından yüzde 20 gibi düşük bir orana inmesi gibi faktörlerle açıklanmaktadır.

Rapor, dünyanın en eşitsiz eğitim sistemleri arasında yer alan İsrail eğitimini de inceliyor. Örneğin, ekonomik bakımdan ileri nüfusun yaşadığı yerlerdeki okullarda olgunluk sınavında başarılı olan

öğrencilerin oranı, yoksul yerlerdeki öğrencilerinkinin iki katıdır. 14-17 yaş grubundaki Yahudilerin yüzde 96'sı lise eğitimi görürken, aynı yaş grubundaki (İsrail yurttaşı- G. A.) Arapların sadece yüzde 79'u lise eğitimi görmekte ve Bedevilerin ise ancak yüzde 43'ü liseyi bitirebilmektedir.

Genel nüfusun yüzde 44'ü olgunluk sınavında başarılı olurken, bu oran Etyopya kökenli Yahudilerin sadece yüzde 30'dur. O yaş grubundakilerin yüzde 20'sini oluşturmalarına rağmen, Yahudi-olmayanların ancak yüzde 7'si üniversiteden bakalorya derecesiyle mezun olabilmektedir.

Rapor, "İsrail eğitim sistemi... eşitsizliği sürdürmeye, derinleştirmeye ve bir sonraki kuşağa aktarmaya katkıda bulunmaktadır" diyor.

Uzun erimde eşitsizliği gidermenin herkese eğitim olanağı sağlamaktan geçtiğini belirten rapor, bunun da sorunların tümünü çözmeye yetmeyeceğinin altını çiziyor. Son yıllarda, akademik eğitim almış olanlar arasındaki işsizlerin sayısı artmış bulunuyor; rapora göre bu, "İsrail'in 1990'larda olduğunun tersine, artık eğitimin iş bulma ve yüksek gelir elde etmenin güvencesi olmaktan çıktığı bir dönemle yüz yüze bulunduğu" olasılığını arttırmaktadır...

Komite, sosyal ve ekonomik karar alma sürecini, karar alıcıların hesaba kattıkları fikirleri, sermaye ile hükümet arasındaki ilişkileri ve bu ilişkilerin alınan/ alınacak kararlar üzerindeki etkisini tartışmaya girmedi. Komite, yerleşim birimlerine ve haredi** yeşiva'lara ayrılan fonlar gibi siyasal tercihleri tartışmaktan da kaçındı. Komite, varsa eğer, güvenlik durumunun ve siyasal ufuk yokluğunun eşitsizlik üzerindeki etkisine değinmediği gibi, giderek artan özelleştirme konusuna ve onun, yoksulluğun yaygınlaşması üzerindeki etkisine değinmekten de kaçındı.

*NIS: Yeni İsrail Şekeli; İsrail'in para birimi. (G. A.)

**Haredi: Yahudiliğin aşırı Ortodoks bir ekolü. (G. A.)

Nablus – Bir Başka Nakba
Anne Gwynne*, İşgal Altındaki Filistin'in Nablus kentinden, Ocak 2003

Kalendiye'den geçmek ve oradan Ramallah yönüne gitmek gözlerimizi yaşarttı; ama Nablus'tan Ramallah'a UPMRC ambülansı içinde yaptığımız yolculuk gözyaşlarının, sözcüklerin, tanımların, başıma geleceğini tasavvur edebileceğim her şeyin ötesindeydi. Bütün duyular, bir çaresizlik denizinin içinde

uyuşmuş halde...

Filistinlilerin kendi ülkelerinde yolculuk yapmasına izin verilmediği için bütün yollar boş. İki yönlü dev otoyolun batı yakasında, üzerinde canlı namına ne varsa yasadışı İsrail İşgal Kuvvetlerinin buyruğuyla kaldırılmış bulunan kilometreler ve kilometrelerce 'elkonmuş toprak' boş duruyor. Yolun doğu yakasını kilometrelerce uzanan elektrikli yüksek çit -yasadışı İsrailli işgalcilerin binlerce yasadışı evini kuşatan bariyer- süslüyor. Bitmez tükenmez kontrol noktaları, bitmez tükenmez beklemeler, ambülansımızı hedef alan bitmez tükenmez aramalar ve ambülansın aniden açılan kapısından içeri esen dondurucu rüzgar. Ambülansın içinde ne varsa çıkarılıyor ve -mermi geçirmez AB pasaportum sayesinde benim dışımda- herkese dışarı çıkması buyuruluyor. Son derece kötü durumdaki hastalar yolun kenarında, ıslak soğuğun insanı kemiklerine kadar üşüttüğü yağmurun altında yatıyorlar. Küstah İsrail askerleri doktorlara ve şoförlere hakaret edip gözdağı veriyorlar. Bir kontrol noktasında, arkadaşları ambülansı ararken bir genç asker 10 dakika boyunca arabamızın dikiz aynasında yüzündeki lekelerle uğraştı. (Nablus'a varmamızdan önceki son kontrol noktası olan) Huvara kontrol noktasında, diğer yönden gelen bir ambülans, en acil göstergeleri açık olduğu halde durdurulmuş ve 30 dakika boyunca bekletilmişti. Bizim ambülansımız orada 25 dakika bekledi. Ben bunun uzun bir süre olduğunu düşünmüştüm; ama daha sonra bunun kısa bir bekleme süresi olduğunu anlayacaktım.

Her zaman olduğu gibi, kontrol noktasında herkes iner ve yoldan gelen bir minibüs ya da taksi kendisini alana kadar bekler; tabii ödeyecek yol parası varsa, ki insanların yüzde 70'inin işsiz olduğu bir yerde çoğununki yoktur. Dolayısıyla onlar, çıplak tepenin yamacında, sağanak yağmurun ve tepeden doğru esen dondurucu soğuğun altında dağınık gruplar halinde yürümeye devam ediyorlar. Yüklerinin altında ezilmiş, ıslanmış, üşüyen ve büyük olasılıkla karınları aç bu insanlar bir kollarında çocuklarını, diğerinde yüklerini taşıyarak çamur suyu birikintileri, çöp yığınları, devasa çukurlar ve tank paletlerinin tanınmaz hale getirdiği yol kenarlarında sonugelmez yürüyüşlerine devam ediyorlar.

Doktor bana, 'kapalı' bir köydeki yerel okulun müdürünün kalp krizi geçirdiğini söyledi. KAPALI KÖY, oraya giden tüm yolların dev bariyerlerle evlerden yarım mil kadar uzaklıktan kapatıldığı, herhangi bir kişinin ve nesnenin girişi ve çıkışına izin verilmediği bir bölge oluyor. Komşulardan biri müdürü tepelerin etrafından arabasıyla kontrol noktasına kadar götürdü; ama İsrail askerleri, kalp krizi geçirdiğini kanıtlayamadığı sürece onun geçmesine izin vermeyeceklerini söylediler. Uzun süren bekleme sırasında adam ölünce şoför muhafıza sordu: "Bu senin için yeterli bir kanıt mı?" Öyle olmasına rağmen, bu tür ölümler, 'İsrailliler tarafından öldürülenler' listesine kaydedilmeyenlerden.

Bu sabah, akut apandisit ağrısı olan 5 yaşındaki bir kız çocuk hastaneye götürüldü. İsrailliler, öyle olması halinde ambülansın bir taksiye dönüşmüş olacağı gerekçesiyle annesinin çocuğa eşlik etmesini reddettiler! Şiddetli ağrılar içinde kıvranan küçük 5 yaşındaki bir çocuğun operasyon için gittiği bir hastanede tek başına kalmak zorunda bırakılmasını gözünüzün önüne getirin. Böyle bir şey başka herhangi bir yerde olamazdı.

Ve sonra, eskiden Batı Yakası'nın en güzel kenti ve Filistin'in dinamosu olan Nablus'un dış mahallelerine varıyoruz. Bir zamanların iki yönlü caddesi ve dükkanların dizildiği sıradirekli gezi yeriyle ünlü zarif ana

yol boyunca sürüyoruz arabamızı. Şimdi buralarda uçaklardan açılan ateş sonucu mermi delikleriyle süslenmiş yüzlerce kapalı pencere görülüyor; zemin düzeyindeki her yer tahtalarla örtülmüş. Sokak neredeydi? Şoför, 'Burası yol değil, yol nerede?' diyor. Başetmemiz gereken dev çöp tepeleri ve kayalarla kaplı boş arazide ilerlerken kah tosluyoruz ve arabanın altını yere çarpıyoruz, kah sallanıyor ve sarsılıyoruz; bu sarsıntının verdiği acı pek çok yaralı insanın ölümünü çabuklaştırmış olmalı.

Nablus'un eski canlı sanayisi, 200'den fazla fabrikanın bombalanmasıyla yokedilmiş durumda. İki okul ve bir cami yıkılmış ve 300'den fazla ev -tanklar ve buldozerlerin yardımıyla- tümüyle tahrip edilmiş; koca blokların içleri F-16 uçaklarının attığı bombalar ve silahlı helikopterlerin fırlattığı füzelerle yıkıntıya dönüşmüş. 186,000 kişinin TÜM nüfus kayıtlarıyla birlikte Belediye binasının bir kül yığınına çevrilmiş olduğunu ve her iki tarafına yerleştirilen altı metre yüksekliğindeki yol engelleri yüzünden Sağlık Bakanlığına girişe izin verilmediğini kendi gözlerimle gördüm. İçinde bulunan sekiz kişinin (İsraillilerin demesine göre 'yanlışlıkla') buldozerlerle ezilerek öldürüldüğü bir evin, içindeki 75 yaşındaki bir kadının vurularak öldürüldüğü bir evin ve gene içindeki üç genç kadının öldürüldüğü bir başka evin yanından geçtik. Daha ilerde, içinde dokuz kişinin katledildiği bir evle, içinde iki kadının öldürüldüğü ve bir üçüncüsünün bacaklarını kaybettiği bir başka evi gördüm. Nablus manzaralarını bu gözden geçirişimiz sırasında (şimdi banka kredilerinin yardımıyla stokları yenilenmiş olan) içleri tahrip edilmiş sıra sıra dükkanların, kurşunlarla delik deşik olmuş bir okulun ve duvarlarında top mermilerinin açtığı dev delikler bulunan bir başka okulun yanından geçtik.

UPMRC Merkezinde, yan taraflarında ve arkasında kurşun izleri bulunan bir ambülansın yanısıra saplarında kurşun izleri bulunan bir sedye -evet, saplarında kurşun izleri bulunan bir sedye!- duruyordu. Anlaşılan askerler düzenli bir biçimde, yaralıları ve ölmekte olanları taşıyan hastane görevlilerinin ellerine ateş ediyorlar. Askerlerin tepedeki adı çıkmış kontrol noktasından ya da tepelerin üzerindeki 'yerleşimcilerin' kente her rastgele ateş açması sırasında mermiler sürekli olarak Merkezin damına çarparak metalik bir ses çıkarıyorlar. Çevresi, güneş vurduğunda parıldayan beyaz kayalıklardan oluşan dağlarla çevrili olan Nablus, tabanı düz bir çanağın içine zarif bir biçimde oturtulmuş gibidir. Batı ve doğudaki tepelerin üzerinde bulunan 1 ve 2 numaralı İsrail Askeri Kamplarıyla diğer tepelerdeki 'yerleşimcilerin' silahları insanları öldürmeye hazır beklemekte. Akşam saatlerinde, akşamın 6'sından sabahın 6'sına kadar süren sokağa çıkma yasağını dayatan tanklar ve zırhlı araçlar bu kamplardan hareket ediyorlar. Bu saatlerde dışarı çıkmaya kalkışanlar İsraillilerin silahlarının kurbanı olabilirler ve olmaktadırlar.

Bugün öğleden sonra, Nablus'un cesur sakinlerinin kenti fiilen ikiye bölen dev bir demir kapıyı kaldırdıkları sokaktan geçtik. Artık kaldırımlar yok; gece sokaklarda av peşinde dolaşan tanklar o kadar büyükler ki, bir köşeyi dönerlerken kaldırımı parçalayıp dev delikler açmakla kalmamakta, çoğu zaman evlerin köşelerini de birlikte yıkmaktalar. Tanklar, bahçeler ve ağaçları da tahrip etmiş, geniş caddeleri süsleyen hurma ağaçlarını ve ağaç boyundaki eğreltiotlarını köklerinden sökmüş ve çiğnemiş. Burada, yürümek, araba sürmek, çalışmak ve öğrenmek olanaksız; yani cesaret ve gücü sınırsız gözüken Nablus halkı dışında herkes için olanaksız. Onların kenti asla terk etmeme konusundaki azmi, cesareti, kararlılıkları her yerde elle tutulur bir biçimde duyumsanıyor. Sizi çok sıcak bir biçimde karşılıyor, size eksiksiz bir sevgi ve dostlukla yaklaşıyorlar; şakaları kahkaha yüklü ve gözlerinde öyle doğrudan bir bakış var ki, onların içinizi okuyabildiğini ve sizin de kendi ruhlarının içini okumanıza izin verdiklerini

duyumsuyorsunuz. Sevinç duyguları her yeri dolduruyor; konukseverlikleri ve cömertlikleri ise efsanevi.

Oraya varışımızın ilk sabahında Hastane Gönüllülerinden bir kaç sevimli genç, kendileri için hazırlamış oldukları nefis pide, *humus, fuul*, çay ve eğlenceden oluşan kahvaltıya katılmam için ısrar ettiler. Mutfağın kapısındaki ilanda "istediğinizi sormadan kendiniz alın; bizim olan aynı zamanda sizindir" yazılı. Birbirleriyle ve benimle çok yakından ilgileniyorlar, beni ve benim ülkemi tanımaya çalışıyorlar. Dünyada kendilerinin durumunu dert edenlerin olup olmadığını soruyorlar. Dili, yiyecekleri, alışkanlıkları, her şeyi öğrenmek istiyorlar. Evrensel eğitim hakkından yoksun bırakıldıkları, köylerinde bir kezinde üç aya kadar varan süreler boyunca hapsedildikleri, kapatmalar nedeniyle okula ve üniversiteye gitmelerinin engellendiği gözönüne alındığında, ne kadar bilgi sahibi olduklarını görmek şaşırtıcı. Merak duyguları insanı çok etkiliyor.

Buradaki Tıp Merkezi altı ay önce kuruldu. Nablus'ta en büyüğü 80 yataklı olmak üzere altı hastane var. Bunlardan ikisi belediyeye ait (ve parasız) ve dördü özel. Normal zamanlarda yeteri kadar yatak var; ancak İsrail akınları, öldürme ve yaralamaları bu kaynaklar üzerinde büyük bir basınç oluşturuyor. Klinikte doktor kontrolü için 5 şekel ve ilaç için 3 şekel alınıyor ki bu, burada yaşayan insanlar için çok pahalı sayılabiliyor. Eğer birisi parasını ödeyemezse, ki ödemek zorunda değil, klinik müdürü bunun, bir ailenin bir öğün yemeğini gözden çıkarması anlamına geleceğini biliyor

Böylelikle, Nablus'taki ilk günümün sonuna gelmiş bulunuyoruz: herkesin anlatacağı bir öyküsü var; ancak uzun süredir daktilomla yazıyorum ve İsraillilerin izin vermemeleri nedeniyle kimsenin yakıtı olmadığı için akşamları sobalar yakılamıyor ve hava çok soğuk. Bütün bunlar izlemesi güç bir film olmuş olabilirdi; ama buradakiler yaşamlarının tümü boyunca bu acılara katlanan gerçek insanlar. Ve burası Filistin'in ortasında büyükçe bir kent; nasıl oluyor da dünyada böyle suçlar işlenebiliyor?

*Independent International kuruluşundan Anne Gwynne, halihazırda Nablus'ta UPMRC'de (Filistin Tıbbi Yardım Komiteleri Birliği) çalışıyor.

Elmaların Arasındaki Teröristler
Art Giş, 30 Ocak 2003
Hebron, Batı Yakası

Bugün Hebron'un tümünde sokağa çıkma yasağı var. Bir şeylerin yolunda olmadığını duyumsuyorum.

Sokaktan yukarı doğru yürüdüğümde, çok geçmeden El Minare'de bir sorun olduğunu anladım. Gördüklerimden dehşete kapıldım. İki tankla iki buldozer, iki blok boyunca uzanan sebze-meyva pazarını

dümdüz ediyorlardı. Her yerde dağılmış ve ezilmiş sebze ve meyva yığınları görünüyordu; hem de pek çok kişinin karnının aç olduğu bu kentte. Dükkan sahipleri, içlerinde domates, portakal, muz ve başka ürünlerin olduğu sandıkları kurtarmak için koşuşturuyorlardı.

İlk tepkim orada öylece durmak, ağlamak ve hıçkırmak oldu. Sahne öylesine korkunç, öylesine iğrenç ve öylesine kötü idi ki! Bu gördüklerim duygusal açıdan dayanılmaz bir şeydi. Kendimi tümüyle çaresiz duyumsuyordum.

Sebze ve meyva pazarının El Minare'de bulunmasının nedeni, İsrail ordusunun daha önceki pazar yerini, 1994'de Müslümanların İbrahim camisinde katledilmeleri üzerine kapamış olmasıydı.* O günden bu yana her barış görüşmesinde İsrail pazar yerini yeniden açmaya söz verdi. Ama bu hiçbir zaman gerçekleşmedi. O binada şimdi yerleşimciler kalıyorlar.

Çaresizlik duygum sürüyordu; ancak bir yandan da bir şeyler yapmam gerektiğini düşünüyordum. Bunun üzerine, buldozerlerin yolunun üzerindeki ürün sandıklarını taşımaya başladım. Belki oniki kadar sandığı ezilmekten kurtardım.

Askerlere karşı durmaya başladım. Onlara yüksek sesle yaptıklarıyla gurur duyup duymadıklarını, bunun barış olup olmadığını ve İsrail'in bu hale gelmesini isteyip istemediklerini sordum. "Baruch haşem Adonay." (="Allahım sen yardım et")

Askerler beni duymazdan gelmek için ellerinden geleni yaptılar, ama beni duyduklarından eminim. Onların, oradan ayrılmam yolundaki buyruklarını dikkate almadım. Bir asker gelip bana tükürdü; ben de üzerine yürüdüm ve bana yeniden tükürmeye davet ettim onu. O bu isteğimi yerine getirmedi.

Üç asker silahlarını bana doğrultarak orada bulunan bir Filistinli grubuna doğru yürüdüler. Onları vuracaklarını sandım. Hemen askerlerin önüne atladım ve ellerimi havaya kaldırarak bağırdım: "Beni vurun, beni vurun, hadi ateş edin bana!" Bunun üzerine askerler hemen oradan ayrıldılar.

Topunun kocaman namlusunu bana doğrultmuş olan bir tank büyük bir gürültü koparark üzerime doğru geldi. Ellerimi dua etmek için havaya kaldırdım ve bağırdım: "Ateş et, ateş et, Allahım sen yardım et." Tank benden bir kaç santimetre mesafede durdu.

O zaman dua etmek için sokağın orasında ellerim havada diz çöktüm. Kendimi yalnız, güçsüz ve çaresiz duyumsuyordum. Allaha yakarmaktan başka bir şey gelmiyordu elimden.

Akşama doğru yeniden El Minare'ye gittim ve dükkan sahiplerinin dev çöp yığınlarını karıştırarak ellerinden geldiği kadarıyla mallarının bir bölümünü kurtarmaya çalışmalarını izledim.

Ne söyleyebilirdim ki?

Bugün İsrail ordusu, teröristleri aradığını söyleyerek bütün Hebron'da topyekün bir sokağa çıkma yasağı ilan etmişti. Şimdi gerçekten de teröristlerin elmaların ve portakalların arasında mı saklandıklarını gerçekten merak ediyorum. Yoksa İsrail askerleri Hebron'un sivil halkına karşı terörizm eylemleri mi gerçekleştiriyorlar?

Bir dahaki sefere daha da kötüsünün olacağından korkuyorum.

Christian Peacemaker Teams (=Hristyan Barış Ekipleri) dünyanın her tarafında şiddetin azaltılması yolundaki çabaları destekleyen ekümenik bir inisiyatiftir. CPT'nin barış çalışmaları hakkında daha fazla bilgi edinmek için lütfen http://www.cpt.org adresindeki vebsitemizi ziyaret ediniz.

*Yazar burada, Baruch Goldstein adlı fanatik yerleşimci ve arkadaşlarının 25 Şubat 1994'de Hebron (ya da El Halil) kentindeki İbrahim camisinde namaz kılan Filistinlileri otomatik silahlarla tarayarak 29 kişiyi katlettiği ve çok sayıda kişiyi yaraladığı Siyonist saldırıya göndermede bulunuyor. (G. A.)

Rachel'ın Mektupları

Çevirmen: Baran Şimşek

16 Mart 2003'te 23 yaşındaki Amerikalı insan hakları çalışanı Rachel Corrie, İsrail ordusunun Filistin Gazze Şeridi'nde bir doktorun evini ve ailesini yok etmesini engellemeye çalışırken, bir askeri buldozer tarafından ezilerek yaşamını yitirdi.

Rachel, ailesine yazmış olduğu dikkate değer bir dizi e-postasında, kendi yaşamını neden tehlikeye attığını açıklıyordu.

İlk kez İngiltere'de ***Guardian*** tarafından yayımlanmıştır.

7 Şubat 2003

Merhaba arkadaşlarım ve ailem, ve diğerleri,

Filistin'e geleli şu anda iki hafta ve bir saat oldu, ve buna rağmen gördüklerimi anlatmakta kelime bulamıyorum. Benim için en zoru, Birleşik Devletler'e mektup yazmak için oturduğum zaman burada olup bitenler hakkında düşünmek—lükse açılan sanal geçitle ilgili bir şey. Buradaki çocukların pek çoğu hiç, evlerinin duvarlarındaki tank mermisi delikleri, ve bir işgal kuvvetinin onları yakın civarlarda sürekli izleyen kuleleri olmadığı bir gün yaşamış mıdır, bilmiyorum. Tam emin olmasam da, bu çocukların en küçüğünün bile, her yerde hayatın böyle olmadığını anlayabildiğini düşünüyorum. Ben buraya gelmeden iki gün önce sekiz yaşında bir çocuk bir İsrail tankı tarafından öldürülmüş, ve çocukların birçoğu bana onun ismini mırıldanıyor, "Ali"—veya duvarlarda onun posterlerini gösteriyor. Çocuklar bana "Keyf Şaron?" "Keyf Bush?" diye sorup, beni kötü Arapçamla konuşturmayı da çok seviyorlar, ben "Bush Mecnun" "Şaron Mecnun" deyince de gülüşüyorlar. (Şaron nasıl? Bush nasıl? Bush deli. Şaron deli.)

Elbette ki tam olarak düşündüğüm bu değil, ve İngilizce bilen bazı büyükler de sözümü düzeltiyor: Bush miş Mecnun... Bush bir işadamı. Bugün "Bush bir maşadır" demeyi öğrenmeye çalıştım, fakat tam doğru çevirisini öğrenebildiğimi düşünmüyorum. Her neyse, burada, küresel hiyerarşinin işleyişinin, benim yalnızca iki yıl kadar önce olduğumdan çok daha iyi farkında olan sekiz yaşında çocuklar var—en azından İsrail konusunda.

Gene de, hiçbir miktarda okuma, konferanslara katılma, belgesel izleme ve kulaktan dolma bilginin beni buradaki durumun gerçekliğine hazırlayamayacağı düşüncesindeyim. Görmeden bunu hayal edemiyorsun, ve gördükten sonra bile, bu deneyiminin hiç de o gerçekliği bütünüyle yansıtmadığının farkındasın: İsrail Ordusu'nun silahsız bir ABD vatandaşını vurması durumunda karşılaşacağı zor durum, ve ordu kuyuları yıktığında benim gene su satın alacak paramın olacak olması, ve elbette, her zaman terk etme şansımın bulunması. Benim ailemden hiç kimse, memleketimde, bir ana caddenin sonundaki bir kuleden bir roketatar tarafından, arabamızla giderken vurulmadı. Bir evim var. Gidip okyanusu görme hakkım var. Gene benim için, bir duruşma yapılmadan aylarca ya da yıllarca bekletilmek de çok zor bir ihtimal (bunun sebebi, diğer çoğundan farklı olarak, beyaz bir ABD vatandaşı olmam).

Okula veya işe gitmek için çıktığımda, Mud Koyu ile Olympia şehir merkezinin ortasında bir kontrol noktasında bekleyen ağır silah donanımlı bir asker (işime gidip gidemeyeceğime, ve işimi tamamladığımda tekrar evime gidip gidemeyeceğime karar verme yetkisine sahip bir asker) olmayacağına emin olabilirim. Dolayısıyla, eğer ben bu çocukların yaşadığı dünyaya ulaşmam ve kısa süreliğine ve de kısmen içine girmemden sonra nefret hissi duyuyorsam, tersine, onlar benim dünyama girselerdi ne hissedeceklerini merak ediyorum.

Onlar Birleşik Devletler'deki çocukların anne ve babalarının vurulmadığını biliyorlar, ve okyanusu görmeye gidebildiklerini biliyorlar. Fakat eğer okyanusu görmüş olsanız, ve su bulma sıkıntısının olmadığı, (su kaynaklarının) geceleyin buldozerler tarafından yok edilmediği, huzurlu bir yerde yaşamış olsanız, ve eğer uykudan evinizin duvarlarının aniden içeriye yıkılmasıyla uyanmak korkusu hissetmeden bir gece geçirseniz, ve eğer hiçkimsesini kaybetmemiş insanlarla karşılaşsanız— eğer ölüm saçan kuleler, tanklar, silahlı "yerleşimler" ve bu şimdiki dev metal duvar ile çevrelenmemiş bir dünyanın gerçekliğini yaşasanız, dünyanın tek süpergücü tarafından desteklenen, dünyanın dördüncü büyük ordusunun, sizi vatanınızdan

silmek için yaptığı devamlı baskıya karşı direniş içinde, sağ kalma—yalnızca yaşama—mücadelesiyle geçen tüm çocukluk yıllarınız için dünyayı affedebilir miydiniz, merak ediyorum. Bu, buradaki çocuklar hakkında merak ettiğim bir şey. Gerçekten bilselerdi, ne olacağını merak ediyorum.

Tüm bu karmaşayı düşünürken, şu an Refah'ta, yaklaşık 140.000 insanın yaşadığı, hemen hemen yüzde 60'ının mülteci olduğu—birçoğunun ikinci veya üçüncü kez iltica ettiği—bir şehirdeyim. Refah 1948'den önce de vardı, ancak buradaki halkın çoğunun kendileri yahut ataları, eski Filistin—şu anki İsrail—topraklarındaki evlerinden buraya göçe zorlanmış. Refah, Sina geri Mısır'a geçince, ortadan ikiye bölünmüş.

Şu anda İsrail ordusu, Filistin'deki Refah ile sınır arasına, bir insansız bölge oluşturacak şekilde, on dört metre yüksekliğinde bir duvar inşa ediyor. Refah Halk Mülteci Komitesi'ne göre altı yüz iki ev buldozerlerle tamamen yıkıldı. Kısmen yıkılan ev sayısı daha da fazla.

Bugün, bir zamanlar evlerin bulunduğu yerlerde, yıkıntıların tepesinde yürürken, sınırın öte tarafındaki Mısırlı askerler yaklaşan bir tankı haber vermek için bana "*Kaç! Kaç!*"[1] diye bağırdılar. Ondan sonra ise el salladılar ve "*İsminiz nedir?*"[2] diye sordular. Bu dostça merakta rahatsız edici bir şey var. Bu bana hatırlattı ki, hepimiz diğer çocukları merak eden çocuklarız: Tankların yolunda gezinen tuhaf kadınlara bağıran Mısırlı çocuklar. Neler olup bittiğini görebilmek için saklandıkları duvarın arkasından kafalarını uzatıp, tanklar tarafından vurulan Filistinli çocuklar. Tankların karşısına pankartlarla duran uluslararası çocuklar. Tanklarda rasgele, bazen bağıran—bazen de el sallayan—İsrailli çocuklar; birçoğu zorla buraya getirilmiş, birçoğu sadece saldırgan, biz uzaklaşırken evlere ateş eden.

Sınır boyunca, ve Refah ile sahil boyu uzanan yerleşimler arasında kalan batı bölgesinde, sürekli olarak tankların varlığının yanı sıra; burada—ufuk boyunca ve sokakların sonlarında—sayabileceğimden de fazla sayıda IDF[3] kuleleri var. Bazıları sadece asker yeşili metalden. Diğerlerinde, içeride ne yapıldığı anlaşılmaması için bir tür fileyle kaplı olan, bu tuhaf sarmal merdivenlerden var. Bazıları, binaların ufuk çizgisinin hemen altına gizlenmiş. Sonraki bir gün, bizim çamaşır yıkamak, ve pankart asmak için kasabayı iki defa geçmek için harcadığımız zaman içerisinde, bunlardan bir yenisi daha yükseldi.

Sınıra en yakın olan bölgelerin bir kısmının, en az yüz yıldır burada yaşamış olan ailelerin ikamet ettiği esas Refah olmasına karşın, Oslo'ya göre, Filistin'in kontrolündeki bölgeler yalnızca, şehir merkezinde bulunan 1948 kampları. Ancak gördüğüm kadarıyla, herhangi bir kulenin görüş alanı dışında olan bir yer, eğer varsa bile çok azdır. Apaçi helikopterlerine veya saatlerce şehrin üstünde vızıltılarını duyduğumuz görünmez arı uçaklarının kameralarına karşı korunaklı bir yer, kesin olarak yok.

Dış dünyayla ilgili haber almakta zorlanıyorum, fakat Irak'ta savaşın kaçınılmaz duruma geldiğini duyuyorum. Burada "Gazze'nin yeniden işgali" konusunda büyük bir endişe hakim. Gazze her gün bir ölçüde yeniden işgal ediliyor, ancak bence asıl korkulan, takların, bazı sokaklara girerek, insanları köşelerden gözleyip vurmak ve bir kaç saat ya da gün sonra da geri çekilmek yerine, tüm sokaklara girmesi ve burada kalması. Eğer insanlar halen bu savaşın tüm bu bölge halkına nelere mal olduğunu düşünmüyorlarsa, artık düşünmeye başlamalarını umuyorum.

Sizin buraya gelmenizi de umuyorum. Biz burada beş altı uluslararası eylemciyiz. Bizden kendi bölgelerinde bulunmamızı isteyen semtler Yibna, Tel El Sultan, Hay Selam, Brazil, Blok J ve Blok O. Ayrıca İsrail ordusu burada bulunan en büyük iki kuyuyu yıktığı için, Refah'ın varoşlarında bulunan bir kuyunun gece boyunca beklenmesi gerekiyor.

Belediye su idaresine göre, geçen hafta yıkılan kuyular Refah'ın su kaynaklarının yarısını teşkil etmekteydi. Bir çok yerden halk, enternasyonallerden evleri daha fazla yıkıma karşı korumaya çalışmak için, gece de hazır bulunmalarını rica etti. Akşam saat ondan sonra, gece çıkmak çok güç çünkü İsrail ordusu sokaklarda gördüğü herkesi direnişçi sayıyor ve onlara ateş ediyor. Dolayısıyla şu çok açık ki, sayımız pek az.

Hala inanıyorum ki memleketim Olympia, Refah'la kardeş-halk ilişkisi biçiminde bir girişimi başlatmaya karar verdiği takdirde çok şey kazanabilir, ve çok da şey verebilir. Bazı öğretmenler ve çocuk toplulukları e-posta değişimine ilgi göstermişlerdi, ancak bu, yapılabilecek dayanışma çalışmasında buzdağının sadece ucu.

Bir çok insan, seslerinin duyulmasını istiyor; ve bana göre biz bu sesin ABD'de, kendim gibi iyi niyetli enternasyonallerin süzgecinden değil; enternasyonaller olarak ayrıcalıklarımızı biraz kullanarak, doğrudan duyulmasını sağlamalıyız. Ben, çok sağlam bir koruyucu olduğunu düşündüğüm, insanların her duruma karşı örgütlenme, ve her duruma karşı direnme yeteneğini, yeni öğrenmeye başlıyorum.

ABD'den arkadaşlarımdan aldığım haberlere memnun oldum. Şelton/Washington'da bir barış grubunu örgütleyen, aynı zamanda Washington DC'deki 18 Ocak büyük protestosunun koordinasyonunda yer almayı başarmış bir arkadaşımdan gelen bir haberi yeni okudum.

Buradaki insanlar basını takip ediyorlar, ve bugün bana gene Birleşik Devletler'de büyük protestolar olduğunu, Birleşik Krallık'ta da "hükümetin sorunları olduğunu" söylediler. Öyleyse onlara, burada insanlara, aslında emin de olamayarak, Birleşik Devletler'de bir çok insanın hükümetimizin politikalarını desteklemediğini, ve direnişi küresel örneklerden öğrendiğimizi söylediğimde, artık tam bir Polyanna gibi hissetmememi sağladıkları için teşekkür ediyorum.

20 Şubat 2003

Anneciğim,

Şu anda İsrail ordusu Gazze'ye giden yolu kazdı, ve ana kontrol noktalarının ikisi de kapandı. Bu, üniversiteye gidip yeni dönem kaydını yaptırmak isteyen Filistinlilerin, bunu yapamayacağı anlamına geliyor. İnsanlar işine gidemiyor ve diğer tarafta kalanlar evine dönemiyor; yarın Batı Şeria'da toplantıları olan enternasyonaller de bunu yapamayacak. Uluslararası beyaz insan imtiyazımızdan ciddi biçimde faydalanmayı deneseydik muhtemelen bunun üstesinden gelebilirdik fakat bu aynı zamanda, hiçbirimiz yasadışı bir iş yapmamış olsak bile, bu yüzden tutuklanma ve sınır dışı edilme tehlikesini doğuruyor.

Gazze şu anda üçe bölünmüş durumda. “Gazze’nin yeniden işgali” ile ilgili konuşmalar var, fakat benim bunun olacağından ciddi olarak şüphem var, çünkü bu, şu anda İsrail adına jeopolitik anlamda aptalca bir hareket olacaktır. Bana göre daha muhtemel olanı, daha küçük çapta olan, uluslararası-halk-protestosu-radarının fark edemediği baskın harekatlarının ve belki de, sık sık işaret edilen “toplu nakiller”in hızlandırılması olacaktır.

Şu anda Refah’tayım, ve kuzeye gitmeyi düşünmüyorum. Nispeten güvenlikte olduğumu hissediyorum, ve daha büyük çapta bir baskında benim için en büyük tehlikenin tutuklanmak olacağını düşünüyorum. Gazze’nin yeniden işgali yönünde bir hareket, Şaron’un her tarafa yerleşimler kurma yolunda şu anda çok düzgün işlemekte olan, ve yavaş yavaş fakat emin adımlarla Filistinlilerin azminin kırılmasına neden olan, barış-görüşmeleri-sırasında-suikastlar / toprak işgali stratejisine[4] karşı yapılan protestolardan, çok daha büyük çapta protestolara neden olacaktır. Bana bakmakta olan bir sürü, çok iyi Filistinli olduğunu bilin. Biraz grip mikrobu kaptım, onlar da bana iyileşmem için çok hoş, limonlu içecekler verdiler. Ayrıca, halen yattığımız kuyunun anahtarlarını saklayan kadın bana durmadan seni soruyor. Zerre kadar İngilizce bilmiyor, fakat çok sık annem hakkında soru soruyor—seni aradığımdan emin olmak istiyor.

Sana ve Babama ve Sarah’a ve Chris’e ve herkese sevgiler.

Rachel

27 Şubat 2003

(Annesine)

Seni seviyorum. İnan, çok özlüyorum. Kabuslar görüyorum, rüyalarımda siz ve ben içeride, dışarıda tanklar ve buldozerler evimizi çevirmiş görüyorum. Bazen adrenalin haftalar boyu bir anestetik ilaç etkisi yapıyor, ve sonra akşamları ya da geceleri ise tekrar, beni perişan ediyor—bu, durumun gerçekliğinin küçük bir kısmı. Buradaki insanlar adına gerçekten çok korkuyorum. Dün, bir babanın, arkasında ellerinden tutmuş iki küçük çocuğuyla, evinin havaya uçurulacağını düşündüğü için, dışarıda tanklar, ve bir keskin nişancı kulesi ve buldozerler ve Jeep’lerin durduğu bölgeye doğru gidişini izledim. Jenny ve ben, bir kaç kadın ve iki küçük bebekle birlikte evin içerisindeydik. Ona yanlış çeviri yapmamız yüzünden, patlatılacak olanın kendi evi olduğunu sanmasına sebep olmuştuk. Aslında, İsrail ordusu yakınlarda bir yere bırakılmış—Filistinli direnişçilerin yaptıkları gibi gözükmekte olan—bir patlayıcıyı imha etmekle uğraşmaktaydı.

Bu olay, Pazar günü tank ve buldozerler -300 insanın geçim kaynağı durumunda olan- 25 serayı yıkarken, 150 kişinin tutuklanarak yerleşim bölgesinin dışında toplanıldığı ve bu sırada kafalarının üstünden ve çevrelerine ateş açıldığı yerde oldu. Patlayıcı, seraların tam önünde—tankların geri gelmeleri halinde tam geçecekleri giriş noktasındaydı. Bu adamın, evinde durmak yerine, tankların görüş alanına doğru çocuklarıyla birlikte yürümeyi daha az tehlikeli gibi hissedişini düşününce, dehşete kapıldım. Hepsinin öldürüleceğinden çok korktum ve onlarla tankın arasına durmaya çalıştım. Bunlar her gün oluyor, fakat çok acı bir biçimde, bu babanın iki küçük çocuğuyla kendini dışarı atıvermesi, sadece, şu anda beni daha da

fazla etkiledi; muhtemelen bunun sebebi ise onun bana göre, bizim tercüme hatalarımız yüzünden dışarı çıkmasıydı.

Telefonda Filistinlilerin başvurduğu şiddetin durumu daha da kötü yaptığına dair söylediklerin üzerine uzun uzun düşündüm. İki yıl önce altmış bin Refah'lı işçi İsrail'de çalışıyordu. Şu anda İsrail'e çalışmak için 600 kişi gidebiliyor. Bu 600 kişiden çoğu taşındı, çünkü bura ile Aşkelon (İsrail'deki en yakın kent) arasındaki üç kontrol noktası, eskiden 40 dakikada alınan bu yolu, şimdi 12 saatlik ya da, hiç geçilemeyen bir yolculuğa çeviriyor. Bunun yanı sıra, Refah'ın 1999'da iktisadi büyüme kaynakları olarak sahip olduğu her şey tümüyle yok edildi—Gazze uluslararası havaalanı (uçak pistleri yerle bir olunca tümüyle kapatıldı); Mısır'la ticarette kullanılan sınır (geçişin tam ortasında şimdi dev bir İsrail keskin nişancı kulesi var); denize ulaşım (son iki senedir bir kontrol noktası ve de Guş Katif yerleşimi tarafından tamamıyla kesildi). Refah'ta bu İntifada'nın başından bu yana yıkılan ev sayısı 600'ün yukarısında; genellikle direnişle bağlantısı olmayan, sadece sınır bölgesinde yaşayan insanların evleri. Belki artık, Refah'ın dünyanın en fakir yeri olduğu resmi olarak kabul edilir. Yakın bir zamana kadar burada bir orta sınıf vardı. Ayrıca geçmişte, Gazze'den Avrupa'ya götürülen çiçeklerin Erez geçişinde güvenlik taramaları nedeniyle iki hafta bekletildiğini duyuyoruz. İki hafta önce kesilmiş çiçeklerin Avrupa pazarındaki değerini tahmin edebilirsin, böylece o pazar da kurumuş oldu. Ve sonra buldozerler gelir ve halkın sebze tarlaları ve bahçelerini yerle bir eder. İnsanlar için geriye ne kalıyor? Eğer aklına bir çözüm geliyorsa söyle. Benim gelmiyor.

Eğer içimizden birinin tüm yaşamı ve huzuru tamamıyla altüst edilseydi, ve eski tecrübelerimize dayanarak, askerler ve tanklar ve buldozerlerin her an bizim için geleceklerini ve ne kadar zamandır yetiştirdiğimiz bütün seralarımızı yıkacaklarını bildiğimiz halde, çocuklarımızla beraber, her an daralan bir yerde yaşasaydık, ve bunu bazılarımızın da dövülmesine ve 149 kişiyle beraber saatlerce bir yere kapatılmasına katlanarak gene yaşamak zorunda olsaydık—geri kalan neyimiz varsa korumak için sence biraz kabakuvvete dayanan yöntemlere başvurmayı deneyebilir miydik? Bu özellikle, yıkılmış meyve bahçeleri ve seralar ve meyve ağaçları gördüğümde aklıma geliyor—nice zahmetle, yıllarca bakımı ve işlemesi yapılmış. Sizi düşünüyorum, ve üzerine düştüklerinizin gelişmesinin ne kadar zaman aldığını ve bunun ne çok özveri istediğini. Şuna gerçekten inanıyorum ki, benzer bir durumda, çoğu insan yapabildiği en iyi ölçüde kendini savunurdu. Bence Craig amcam bunu yapardı. Bence büyük olasılıkla büyükannem de yapardı. Bence ben de yapardım.

Bana pasif direnişi sormuştun.

Dün o patlayıcı havaya uçurulduğunda ailenin evinin tüm camları kırıldı. O sırada bana çay ikram ediyorlardı, ben ise iki küçük bebekle oynuyordum. Şu anda zor bir durumdayım. Acı çeken insanların sürekli, tatlılıkla, üzerime titremeleri beni tam anlamıyla hasta ediyor. Birleşik Devletler'de böyle bir şeyin size çok abartılı geleceğini biliyorum. Doğrusu çoğu zaman, buradaki insanların, bilinçli olarak yaşamlarının yok edilişinin gözle görülürlüğüne rağmen, bu saf iyilikleri bana gerçek dışı gibi geliyor. Gerçekten de dünyada böyle bir şeyin, bundan daha fazla tepki görmeden gerçekleşebildiğine inanamıyorum. Acı veriyor, geçmişte de verdiği gibi, dünyanın nasıl korkunç bir yere dönüşmesine göz yumuşumuza tanıklık etmek. Sizle konuştuktan sonra, belki bana tam olarak inanmadığınızı hissettim. Aslında öyle ise daha iyi, çünkü ben her şeyden çok, bağımsız eleştirel düşünüşün önemine inanırım. Ayrıca sizleyken, söylediğim her iddianın kökenini değerlendirmekte her zamankinden çok daha dikkatsiz

davrandığımın da farkındayım. Bunun gibi bir çok nedenden dolayı, bence kendiniz gidip, araştırmanızı yapmalısınız. Fakat bu, yaptığım iş hakkında kaygı duymama sebep oluyor. Yukarıda açıkça belirtmeye çalıştığım her durum—ve daha birçoğu—aşama aşama, genellikle belli etmeden, fakat gene de çok şiddetli bir biçimde, belirli bir grup insanın yaşam şanslarının ellerinden alınmasını ve yok edilmesini anlatıyor. Benim burada gördüğüm bu. Suikastlar, roket saldırıları ve çocukların vurulması zulümdür—fakat bunları düşünürken, konunun özünü gözden kaçırmaktan endişeliyim. Buradaki insanların büyük çoğunluğu—buradan kaçmaya yetecek maddi güçleri olsa bile, toprakları için direnişi sürdürmekten vazgeçip sadece buraları terk etmek isteseler bile (bu, belki de, Şaron'un olası hedeflerinden, daha az zalimce olanı gibi gözüküyor), bir yere gidemezler. Çünkü, vize başvurusu için İsrail'e dahi giremezler, ve çünkü, hiçbir ülke onları kabul etmez (bizim ülkemiz de, Arap ülkeleri de). Bu durumda, bence bütün yaşam imkanı, insanların dışarıya çıkamadığı, dar bir alana (Gazze) hapsedildiği için, bana göre bu durum soykırım tanımına uymaktadır. Çıkabilselerdi bile, bana göre gene soykırıma girerdi. İstersen uluslararası hukuktan, soykırımın tanımına bir bak. Şu anda hatırlayamıyorum. Bunun daha iyi, örneklemeli bir açıklamasını yapabilmeyi umuyorum. Öyle doldurulmuş sözcükleri kullanmayı sevmiyorum. Benim bu yönümü sen bilirsin. Sözlere çok önem veririm. Gerçekten, meseleyi iyice açıklamak, ve insanların kendi yorumunu yapmasına imkan tanımak isterim.

Neyse, daldan dala konuyorum. Anneciğime yazmak ve ona bu sürüp giden, sinsi soykırıma tanık olduğumu ve çok korktuğumu, ve insan doğasının iyiliğine olan temel inancımı sorgulamaya başladığımı anlatmak istedim. Bu artık bitmeli. Bana göre hepimizin her şeyi bırakıp, yaşamımızı bunun sona ermesi için çabalamaya adamamız, iyi bir fikirdir. Bana göre bu, artık aşırı bir düşünce değildir. Ben hala, Pat Benatar dinleyerek dans etmeyi ve erkek arkadaşlar bulmayı ve iş arkadaşlarımın karikatürlerini çizmeyi çok istiyorum. Fakat bunun sona ermesini de istiyorum. Hissettiğim şey güvensizlik ve korku. Hayal kırıklığı. Bunun dünyamızın esas gerçeği olması ve bizim, aslında, buna ortak olmamızdan dolayı hüsrana uğradım. Benim dünyaya gelirken istediğim bu olamazdı. Buradaki insanların dünyaya gelirken istedikleri bu olamazdı. Sen ve Babam bebek yapmaya karar verdiğinizde, beni getirmek istediğiniz dünya bu olamazdı. Capital Gölü'ne bakıp "İşte koca dünya, ben geliyorum" derken, sözünü ettiğim bu değildi. Rahat bir yaşam süreceğim ve belki, hiç gayret etmeden, soykırıma ortak oluşumun farkına varmadan yaşayacağım bir dünyaya geldiğimi söylemek istememiştim. Dışarıda bir yerlerde şiddetli patlamalar oluyor.

Filistin'den döndüğümde, muhtemelen kabuslar görecek ve burada olmayışım yüzünden kendimi suçlu hissedeceğim, fakat bu bana daha fazla çalışma gücü verebilir. Buraya gelmek, bugüne kadar yaptığım en iyi işlerden biriydi. Dolayısıyla eğer saçmalıyorsam, veya İsrail ordusu beyazlara zarar vermemeye olan ırkçı meyilinden vazgeçerse, doğrudan doğruya bunun sebebini, benim de dolaylı olarak desteklediğim, ve kendi devletimin ana sorumlusu olduğu bir soykırımın ortasında bulunuşuma bağlayın.

Seni ve Babamı çok seviyorum. Tartışma dilimin kusuruna bakma. Tamam, yanımdaki bir kaç yabancı adam bana leblebi ikram ediyor, yeyip teşekkür etmem gerek.

Rachel

28 Şubat 2003

(Annesine)

E-postama yanıt verdiğin için teşekkürler Anneciğim. Sizden, ve beni düşünen diğer insanlardan bir şeyler duymak bana çok iyi geliyor.

Sana yazdıktan sonra yaklaşık 10 saat boyunca, grubumla bağlantım kesildi. Bu sürede, Hay Selam'daki cephe üstünde yaşayan bir aileyleydim, benim için yemek hazırladılar, kablolu TV'leri de var. Evlerinin ön cepheye bakan iki odası kullanılamıyor çünkü duvarlarda mermi delikleri var, dolayısıyla tüm aile—üç çocuk ve anne baba—ebeveynlerin odasında yatıyor. Yerde, en küçük kız olan İman'ın yanında yatıyorum, ve hepimiz battaniyeleri paylaşıyoruz. Oğullarına İngilizce ödevinde biraz yardımcı oldum, ve hep birlikte Hayvan Mezarlığı ismindeki korku verici bir film izledik. Filmi izlerken yaşadığım korku galiba hepsine çok gülünç geliyordu. Cuma tatil günü, uyandığımda da Arapça seslendirilmiş Lastik Ayıcıklar'ı seyrediyorlardı. Onlarla kahvaltıyı yaptım ve orada bir süre oturup bu koca battaniye yığınının içinde aile ile beraber, bana Cumartesi sabahı çizgi filmlerini andıran şeyi seyretmenin keyfini çıkardım. Sonra Nidal'ın ve Mansur'un ve Büyükannenin ve Rafet'in ve yanlarında kalmamı can-ı yürekten isteyen bu geniş ailedeki diğer herkesin yaşadığı, B'razil tarafına doğru yürüdüm. (Bu arada, öbür gün, Büyükanne bana, boyuna üflediği ve siyah şalını işaret ettiği, Arapça, pandomimli bir ders verdi. Nidal'a, ona annemin burada birisinin bana, sigaranın ciğerlerimi kapkara yaptığıyla ilgili bir ders verdiğini bilseydi memnun olacağını söylettim.) Nuseret kampından onları ziyarete gelen gelinleriyle de tanıştım, ve onun küçük bebeğiyle oyun oynadım.

Nidal'ın İngilizcesi her gün daha da gelişiyor. O, bana "kardeşim" diyen. Büyükanneye İngilizce nasıl "Merhaba. Nasılsınız?" denildiğini öğretmeye başladı. Her an geçen tank ve buldozerlerin sesini duyabiliyorsun, fakat hepsi de birbirlerine, ve bana karşı gerçekten çok içtenler. Filistinli arkadaşlarımlayken, insan hakları gözlemcisi, belgeleyici, ya da doğrudan-eylem direnişçisi görevi üstlenmeye çalıştığım zamankilerden, biraz daha az korku duyduğumu hissediyorum. Onlar, büyük mücadelelerin nasıl verildiğine dair iyi bir örnek. Bu durumun onlara her bakımdan, çok büyük sıkıntılar yaşattığını—ve sonunda onları alt edebileceğini—biliyorum, fakat gene de onların, yaşamları içerisinde süren bu dehşete, ve ölümün sürekli kol geziyor olmasına karşın, insanlıklarını—gülüşlerini, cömertliklerini, ailelerine ayırdıkları vakti—bu kadar iyi korumaktaki güçleri beni şaşkına çeviriyor. Bu sabahın ardından kendimi çok daha iyi hissediyorum. Neredeyse ilk elden, hala ne denli canavarlaşabilmemizin mümkün olduğunu keşfedişimin hayal kırıklığı üzerine yazmak için, uzun zaman harcadım. Hiç değilse şunu belirtmeliyim ki, insanların—daha önce hiç görmemiş olduğum kadar—en korkunç hallerdeki sahip olduğu gücün, ve temel insanlığını yitirmeme yeteneğinin derecesini de keşfetmekteyim. Galiba aslolan onur. Bu insanlarla tanışmanızı isterdim. Belki, umarım, bir gün bu da olur.

Rachel

8 Şubat 2003

Dün akşam gönderdiğim e-postaya bir çok düşünceli yanıt aldım, fakat şu anda birçoğuna yanıt yazmak için zamanım yok. Verdikleri cesaret, sordukları sorular ve eleştiriler için herkese teşekkürler. Daniel'in yanıtı benim için özellikle daha fazla ilham verici idi, bunun için de paylaşmaya değer buldum. İsrail'deki Yahudi halkın işgale direnişi, ve İsrail ordusunda görev reddedenlerin üzerlerine aldıkları olağanüstü büyük tehlike, özellikle Birleşik Devletler'de yaşayan bizler için, bizim adımıza zulümler işlendiğinin farkına vardığımızda nasıl davranmamız gerektiği konusunda bir örnek arz etmektedir. Teşekkür ediyorum.

7 Şubat 2003'te Rachel'a Geliyor:

> Ben IDF'de bir yedek başçavuşum. Askeri dilekçeler, vicdanen durumdan rahatsız olanların itirazlarıyla dolmakta. Çoğu aileleriyle kalan yedek subaylar. Bunlar geçmişte, ateş altında cesaretini ispat etmiş askerlerdir. Bazıları altı aydan fazladır hapis yatmakta ve daha ne kadar yatacakları belirsiz.
>
> AWOL[5] ve görev retlerinin sayıları ise ulusal tarihimiz boyunca görülmemiş miktarlara ulaştı; bu retler, sivillerin yaralanma tehlikesi olan hedeflere ateş açılmasını içeren emirlere karşı yapılıyor. İsrail'de işin kıt olduğu ve insanların evlerini ve işlerini Şaron'un kan davası yüzünden yitirdiği bir vakitte, bir çok profesyonel asker—aralarında pilotlar ve istihbarat personeli de bulunuyor—hapis ve işsizliği, ancak katliam olarak adlandırabildikleri şeye yeğledi.
>
> Ben Askeri Adliye dairesine bildirmekle görevliyim—kaçak askerleri yakalayıp buraya çıkartmak benim vazifem. 18 aydır rapor tutmadım. Bunun yerine, ISM'liler[6] ve diğer uluslararası eylemcilerin benim çocukların neler yaptığını iddia ettiklerini, filme belgeleyerek kendi gözlerimle görmek için, yeteneklerimden ve itimatnamemden yararlanıyorum.
>
> Ülkemi seviyorum. İsrail'in şu anda çok kötü insanların önderliğinde olduğuna inanıyorum. Yerleşimcilerle yerel polisin çatıştığını ve sınır polisinin de onur kırıcı biçimde davrandığını düşünüyorum. Onlar İsrail halkının %40'ının düşüncesine göre bir yüzkarası; ve eğer herkes bizim bildiklerimizi bilse halkın %90'ına göre bir yüzkarası olurdu.
>
> Lütfen mümkün mertebe çok belgeleme yap, ve hiçbirine kendi fikirlerini katıp da süsleme yapma. Burada basın, çok inandırıcı[7] bir denetim aracı vazifesi görmektedir. Bunu mektuplarında arkadaşlarına belirt. Değişik rütbelerden, işgal bölgelerinde görev yapanlar arasında, gördüklerinden midesi bulanan bir çok asker var.
>
> IDF'de bir şeref şifresi vardır—"tovhar henehşik" diye söylenir. Bunu, korkunç bir şey yapmak üzere olan bir kardeşimize, örneğin silahsız bir mahkumu öldürecek veya gayrı ahlaki bir emri yerine getirecek olan birine söyleriz. Bu kelimesi kelimesine, "silahların saflığı" demektir.

Bir askere kendi dilinde söylenebilecek bir başka sözlü ifade ise "dihgıl şahor"dır—"siyah bayrak" demektir. Eğer "Etah Miteçet Dihgıl Şahor" dersen, bu "Ahlaka aykırı emirleri uyguluyorsunuz" demek olur. Bunu "aptal, yanlış düşünceli yabancılar"dan işitmek ağır ve sarsıcı bir durumdur.

Mümkün olan her durumda askerlerle konuşarak mücadeleni ver. Onların sana saygısızca davranmış olduğu gibi onlara saygısızlık etme hatasına düşme. Bunu hak etsin ya da etmesin, saygı, tıpkı saygısızlık gibi, karşındakini etkiler.

Çok iyi bir şey yapıyorsunuz. Bunun için teşekkür ederim.

Barış,
Danny

Annesine e-postasının devamı, 28 Şubat 2003:

Ömrümün bir Filistin devleti yahut demokratik bir İsrail-Filistin devleti kuruluşunu görmeme yeteceğine inanıyorum. Filistin'e özgürlük bana göre, tüm dünyada mücadele veren halklar için çok büyük bir umut kaynağı olacaktır. Bana göre bu aynı zamanda, Birleşik Devletler'in desteklediği, antidemokratik rejimler altında mücadele veren Arap halklarına da büyük ilham kaynağı olabilir.

Sizin ve benim gibi orta sınıftan, imtiyazlı olup, bu imtiyazlarımızı destekleyen yapıların farkına varan insanların sayısını artırmayı, ve imtiyazları olmayanların da bu yapıları yıkma çabalarını desteklemeye başlamayı istiyorum[8].

Sivil toplumun topyekun uyanışa geçtiği ve vicdanının, baskı altında tutuluşuna olan itirazının, ve diğerlerinin acısını paylaştığının, güçlü ve yankılanan bir kanıtını ortaya koyduğu 15 Şubat gibi anların çoğalmasını istiyorum. Birleşik Devletler'de, çocuklara eleştirel düşünüşü öğreten Matt Grant ve Barbara Weaver ve Dale Knuth gibi daha fazla öğretmenlerin ortaya çıkmasını istiyorum. Şu anda gerçekleşen uluslararası direnişin, farklı insan gruplarının diyaloğuyla, her türden meselenin çözümlenişini verimli hale getirmesini istiyorum. Buna alışkın olmayan hepimizin demokratik yapılar içerisinde çalışabilmek için daha iyi yetenekler geliştirmesini ve kendi ırkçılığımıza ve sınıfçılığımıza ve seksizmimize ve heteroseksizmimize ve yaş ayrımcılığımıza ve sağlık ayrımcılığımıza son vermesini ve daha etkin olmasını istiyorum.

Bir şey daha—genel protestolar konusunda bu konuyu çok düşünüyorum—bir kaç hafta evvel sadece 150 kişinin katıldığınki gibi. Genel bir protestoyu örgütlediğim veya katıldığım zaman onun gerçekten çok küçük, utandırıcı olmasından ve basının bana gülmesinden endişe ediyorum. Çoğu sefer gerçekten küçük oluyor ve çoğunda da basın bizle alay ediyor. 150 kişilik protestomuzun sonrasındaki hafta sonunda hemen hemen 2000 kişilik bir protestoya davetlendik. Küçük bir protesto gerçekleştirmemize ve doğal olarak bunun tüm dünyada yer bulmamasına rağmen, bazı yerlerde "Refah" sözcüğünden Arap basınının haricinde söz edildi. Colin Seattle'daki protesto için İngilizce ve Arapça "Olympia Refah'ta ve Irak'ta savaşa hayır

diyor" yazılı bir pankart hazırladı. Resimlerine, burada Muhammed ismindeki bir zatın işlettiği *Rafah-today*[9] adlı ağ sayfasında yer verildi. Buradaki ve diğer her yerdeki insanlar o resimleri gördüler.

On yıldır her Cuma, Irak'ta yaptırımlar yüzünden ölen çocukların sayısını gösteren pankartlar asan Glen'i düşünüyorum. Bazı zamanlar bir ya da iki insan orada olur ve diğer herkes onların deli olduğunu düşünür ve onları kınardı. Şimdi ise Cuma gecelerinde çok daha fazla insan var.

Onlar 4. ile State'i kavuşturanlardır[10], ve klaksonlar ve sallanan eller, ve başparmak-yukarı işaretleriyle karşılanıyorlar. Onlar orada diğer insanların da bir şey yapmalarına olanak veren bir ortam hazırladılar. Onlar kendileri tepkilere maruz kalarak, başka birisi için, editöre mektup yazmaya, veya bir mitingin en arkasında yer tutmaya ? veya, ona Irak'ta çocukların ölümünün bildirildiği yol kenarında durarak tepki toplamaktan birazcık daha az saçma görünen herhangi bir şey yapmaya karar vermeyi kolaylaştırdılar.

Yalnızca sizin neler yaptığınızı işitmek bana kendimi daha az yalnız, daha az yarayışsız, daha az görünmez hissettiriyor. O klakson ve havaya kalkan ellerin yararı oluyor. Resimlerin yararı oluyor. Colin'in yararı oluyor. Uluslararası basın ve hükümetimiz bize etkili, önemli, çabamızda haklı, yürekli, zeki, değerli olduğumuzu söylemeyecekler. Birbirimiz için bunu biz yapmalıyız, ve bunu yapmamızın bir yolu da açıktan, çabamızı sürdürmektir.

Bana göre ayrıca Birleşik Devletler'deki insanların imtiyaz sahibi olmayan insanların bu mücadeleyi her ne pahasına olursa olsun yapmaya devam edeceklerini fark etmeleri, çünkü onlar kendi yaşamları için mücadele etmekteler. Biz onlarla birlikte mücadele de edebiliriz, ve onlar da onlarla birlikte mücadele ettiğimizi bilirler, ya da onları bu mücadeleyi kendi başlarına yapmaları için ve onların katledilişindeki suç ortaklığımız yüzünden bize lanet okumaları için yalnız da bırakabiliriz. Ben hakikaten burada kimsenin bize lanet okuduğunu hissetmiyorum.

Ayrıca, özellikle buradaki insanların, bizim onlar adına hayatımızı tehlikeye atışımızdan daha çok, öncelikle rahatımız ve sağlığımızla ilgilendiğini hissediyorum. En azından bu benim için böyle. Silah sesleri ve bomba patlamaları ortasında, insanlar bana bir dolu çay ve yiyecek vermeye çabalıyor.

Sizi seviyorum,
Rachel

Rachel'ın son e-postası

Merhaba Baba,

E-postan için teşekkür ederim. Bazen tüm zamanımı, annemin meseleyi sana da nakledeceğini varsayarak, ona propaganda yapmaya harcıyorum gibi geliyor, dolayısıyla sen ihmal edilmiş oluyorsun. Beni fazla düşünmene gerek yok, şu anda ben en çok, etkili olamayışımızdan endişe duyuyorum. Hala olağandışı bir tehlikede olduğumu hissetmiyorum. Refah son zamanlarda daha sakin görünüyor, belki de ordu kuzeydeki baskınlarla meşgul olduğu için—hala silahlı saldırı ve ev yıkımları sürmekte—bu hafta bildiğim kadarıyla

bir ölüm var, fakat daha da büyük bir baskın gerçekleşmedi. Eğer bu olursa, Irak'ta savaş başladığında, bu durumun nasıl değişeceği hakkında ben de bir şey söyleyemiyorum.

Savaş karşıtı mücadelenizi yükselttiğiniz için de teşekkürler. Bunu yapmanın kolay bir iş olmadığını biliyorum, ve muhtemelen bulunduğunuz yerde, benim bulunduğum yerdekine göre çok daha zordur. Charlotte'daki gazetecilerle konuşmayı gerçekten çok istiyorum—ilerlemeyi hızlandırmak için ne yapabileceğimi lütfen bana bildir. Buradan ayrılınca ne yapacağıma, ve ne zaman ayrılacağıma karar vermeye çalışıyorum. Şu anda, mali durumumun Haziran'a kadar kalmaya yeteceğini düşünüyorum. Olympia'ya dönmeyi şu an hiç istemiyorum, fakat eşyalarımı garajdan temizlemek ve buradaki deneyimlerim hakkında konuşmak için dönmem gerek. Diğer taraftan, bir kere okyanus ötesine geçtiğim için, okyanusun ötesinde bir süre kalmaya çalışmak adına güçlü bir istek duyuyorum. İngilizce öğretimiyle ilgili işlere bakmayı düşünüyorum—çok çabalayıp Arapça öğrenmeyi istiyorum.

Ayrıca dönüşte İsveç'i ziyaret etmek için davet aldım—sanırım çok ucuza da yapabilirim. Refah'tan da makul bir dönüş planıyla ayrılmak istiyorum. Grubumuzun çekirdek üyelerinden biri yarın ayrılmak zorunda—ve onun insanlarla vedalaşmasını izlemek bana bunun ne kadar zor olacağını anlatıyor. Buradaki insanlar burayı terk edemezler, dolayısıyla bu her şeyi karmaşıklaştırıyor. Onlar, bizim buraya tekrar gelişimizde kendilerinin hayatta olup olmayacaklarını bilmeyişleri gerçeğinin de çok iyi farkındalar.

Bu yer hakkında büyük suçluluk duygusuyla yaşamayı gerçekten istemiyorum—bu kadar kolay gelebilmek ve gidebilmek—ve geri gitmemek. Bana göre bir yerlere bağlılık duymak kıymetli bir şeydir - bunun için bir yıl kadar süre içinde buraya geri dönmeyi planlayabilmeyi istiyorum. Tüm bu olasılıkların içerisinden bana göre en yüksek ihtimalle, dönüşte en az bir kaç haftalığına İsveç'e gideceğim—biletleri değiştirip toplam 150 Dolar veya ona yakın bir ücrete Paris'te İsveç'e gidiş ve dönüş bileti alabilirim. Fransa'daki aile ile aslında bağlantı kurmaya çalışmam gerektiğini biliyorum—fakat gene de bunu yapmayacağımı zannediyorum. Sadece durmadan sinirli olacağımı ve oralarda dolaşmaktan hoşlanmayacağımı düşünüyorum. Hem bu, şu anda bana çok büyük bir zenginlik içine geçiş gibi görünüyor—bunun yüzünden ayrıca durmadan büyük bir sınıfsal suçluluk duygusu da hissedebilirim.

Eğer yaşamımın geri kalanında ne yapmam gerektiğiyle ilgili fikirlerin varsa lütfen bana söyle. Sizi çok seviyorum. Eğer bana yazmak istiyorsanız, sanki tatilde Hawaii'nin büyük adasında bir kampta yerli dokuması öğreniyormuşum gibi yazabilirsiniz. Burada hayatı kolaylaştırabilmek için yaptığım bir şey de düşler alemine dalıp bir Hollywood filminde veya Michael J Fox'un oynadığı bir komedi dramasında olduğumu hayal etmek. Sen de birşeyler düşünüp tasarlayabilirsin, ben de katılmaktan memnun olurum. Kocaman sevgiler Babacığım.

Rachel

1. Aslında İngilizce yazılmıştır. (B. Şimşek)
2. Aslında İngilizce yazılmıştır. (B. Şimşek)
3. *Israeli Defence Forces*: IDF. (B. Şimşek)
4. Anlatılmak istenen, Şaron Hükümeti'nin esas hedefi işgallere meşru zemin hazırlamak olan, göstermelik "Saldırılara misilleme" stratejisidir. (B. Şimşek)

5. Aslında İngilizce yazılmıştır: “İzinsiz görev terki”. (B. Şimşek)
6. *International Solidarity Movement*: Uluslararası Dayanışma Hareketi. Rachel’ın üyesi olduğu, Filistin’deki işgale karşı, şiddet içermeyen yöntemlerle eylem düzenleyen bir uluslararası dernek / örgüt. (B. Şimşek)
7. Mektubu yazan bunu, insanları yanıltıcı anlamında kullanıyor. (B. Şimşek)
8. Adından da anlaşıldığı gibi, küresel sömürü (emperyalizm) ve vahşi kapitalizm, dünya ölçeğinde sistemlerdir. Rachel’a göre, buna karşı dünya halkların verdiği antiemperyalist mücadelede de bu nedenle, imtiyaz (ekonomik güç) sahibi olmayanların, hatta imtiyaz sahibi (orta sınıftan) olup devrimi arzu eden kesimle bile enternasyonalist dayanışma yolunu kullanması gerekir. (B. Şimşek)
9. *Rafah-today*: Refah-bugün. (B. Şimşek)
10. Aynı yıl, ABD’nin emperyalist devlet politikalarına karşı, 4. ve State caddelerinin birleştiği yerde bir eylem gerçekleştirildi. Gösteri sırasında kavşaktan geçen insan ve araçlar korna çalarak, el sallayarak, ve zafer işaretleriyle eyleme destek verdiler. (B. Şimşek)

Dürüst ve vicdan sahibi İsrailliler Filistinlilere yapılanları görmezden geliyorlar

Adaletsizliğin Pis Kokusu
Emma Williams, *The Spectator*, 17 Mayıs 2003

Son 2.5 yılımı Kudüs’te geçirmek benim için, İsraillilerin yaşadığı korkuyu yaşamak anlamına geldi: çocuğunu okula götürme ve bir intihar eylemcisinin kendisini okulun kapısında havaya uçurması korkusu; bir patlamanın kurbanı olma korkusuyla bir restorana ya da bara ya da kahveye gidememe; çocuklarının en son Filistin terörist saldırısı sonucu öldürülebileceği korkusuyla İsrailli dostlarınızı evinize davet etmede duraksama.

Kudüs’te yaşama aynı zamanda, bu korkular nedeniyle üç milyon Filistinliye çektirilen acıyı gözlemleme anlamına geliyor. Vahşet, adaletsizlik, susturma, ırkçılık ve hepsinden önemlisi İşgal gibi gerçekler çirkin; bu gerçeklerden söz etmek zor, onlara inanmak da.

İsraillilerin çoğu Doğu Kudüs’e gitmezler ve Filistinlilerin çoğu da Batı’ya gitmekten kaçınırlar. Kudüs umutsuz, güzel ve de bölünmüş bir kent; öylesine net bir biçimde bölünmüş ki iki tarafı ayıran çizgi boyunca bir duvar inşa edebilirsiniz. İsrail gerçekten de bir duvar inşa ediyor, fakat böyle bir çizgiyi gözeterek değil. Bu duvar, İsraillilerle Filistinlileri birbirlerinden ayırmaktan ziyade Filistinlilerle Filistinlileri ve bu arada daha fazla toprak gaspeden yerleşimcilerle Filistinlileri birbirlerinden ayırıyor.

Bütün bunlar, yol kavşakları ve sınai bölgeler üzerinde konuşlandırılan yerleşim birimleri şebekesini genişletmeyi ve Filistinlileri bu ağın gözlerinde, gettolarda yaşamak zorunda bırakmayı ve böylelikle gelecekte kurulabilecek bir Filistin devletini işlemez hale getirmeyi kuran aşırı öğelerin planlarının bir parçası.

Getto talihsiz bir sözcük; ancak Filistin kentlerinin çevresinde inşa edilmekte olan çitler başka sözcüklerle tanımlanamaz. Bir zamanlar 45,000 kişinin yaşadığı canlı bir Pazar kenti olan Kalkiliye, şimdi bir çitle ve 8 metre yüksekliğinde bir beton duvarla dünyadan koparılmış durumda. Kentin, IDF'nin denetiminde bulunan tek bir kapısı var ve içinde oturanların, onların ürettikleri ürünlerin, yiyeceklerinin ve ilaçlarının geçip geçemeyeceklerine IDF karar veriyor. 'Getto' sözcüğünün kökeni ortaçağ dönemi Venedik kentine dayanıyor. Bu sözcük, Venedik'te Yahudilarin yaşamak zorunda bırakıldıkları ve çevresi duvarlarla çevrilmiş semti ve barbarca ve ayrımcı bir politikayı anlatıyordu.

Fakat Yahudiler istedikleri zaman bu gettodan dışarı çıkabiliyorlardı. (Irkçı Güney Afrika rejiminin başbakanı- G. A.) P. W. Botha'nın en kötü dönemlerinde bile Bantustanlar asla -dev bariyerlerle çevrili, tek giriş noktasında içeriye sadece seçilmiş bazı yabancıların ve özel izin belgeleri bulunan Filistinlilerin geçmesine izin veren silahlı muhafızların bulunduğu- Batı Yakası'ndaki bazı kentlerde ya da Gazze'de olduğu ölçüde kısıtlayıcı bir nitelik taşımıyorlardı. Bilinmez hangi nedenle, bazan çocukların bulunduğu yöne ateş eden IDF askerlerinin nöbet tuttuğu dev duvara ve beton gözetleme kulelerine yaklaştığınızda kapıldığınız ürküntüyü tanımlamak zor. Biri 6 ve diğeri 9 yaşında olan çocuklarımı yöredeki hayvanat bahçesine götürdüğümde başımıza geldiği için bunu, kendi deneyimime dayanarak söyleyebilecek durumdayım.

'Çocukları böyle bir yere götürmek ne büyük bir sorumsuzluk!' yollu bir azarlamayı işitir gibiyim. Bu çatışmada, kurbanı suçlamak çok yaygın bir uygulama. Bir IDF buldozeri Mart ayında Rachel Corrie adlı 23 yaşında bir Amerikalı öğrenciyi ezerek öldürdü. Buna verilen tepki şöyle oldu: Her şeyden önce Corrie oraya gitmekle 'sorumsuzca' davrandı. Bu imge bir başka göstericinin, Tienanmen Meydanında tankın karşısında duran göstericinin imgesini anımsatıyor; ama orada tankın sürücüsü göstericinin üzerinden değil, yanından geçmişti.

Corrie Filistinlilerin evlerinin yıkılmasını protesto ediyordu. Anlaşılan, yaşamları boyunca biriktirdiklerinin, mallarının, anılarının ve evlerinin askeri buldozerler tarafından yıkılmasına yol açtıkları için suçlu olanlar Filistinlilerin kendileridir! Bir izin belgesi almadan ev inşa etmemeliler. Ama, durun bakalım; bu izin belgeleri işgal edilmiş topraklarda yasadışı yerleşim birimleri inşa eden İsraillilere veriliyor, kendi toprakları üzerinde ev inşa edecek Filistinlilere ise asla.

Adaletsizlik: burada bunun pis kokusundan geçilmiyor. Apartheid yerleşimci yolları boyunca sürün arabanızı. Suyun karneye bağlandığı tozlu Filistin kentlerinin hemen ötesindeki yerleşimcilerin sulanmış çimenliklerine bakın. Filistinlilerin, ürünlerine (ya da çimenliklerine) iyi geleceği için değil, biraz daha fazla içme suyu almalarına izin verileceği için sağanak yağmur yağdığında ne denli sevindiklerini gözlemleyin. Kafese kapatılmış Filistinliler, hemen hemen her gün Batı Yakası'nın dört bir yanında, işgalin onları, Filistin'in kendilerine ayrılan küçük bölümünün (yüzde 22) içine hapseden yerleşim birimlerinin fışkırdığını görüyorlar.

İntifadanın başlangıcı ortamı hazırladı: daha Filistinliler tek bir el ateş etmeden, dünya kamuoyu, göstericilerin coplar ve basınçlı suyla değil, taş atanların yanısıra oradan geçen çok sayıda insanın da silahlarla vurularak öldürülmesi yoluyla denetim altına alınmasını görerek şoke oldu.

Bunun ardından, Filistinlilerin provokasyonlarına son derece ölçüsüz bir tarzda karşılık verme ve adalet ve uluslararası hukuku hiçe sayma sıradan hale geldi. Çok kuraldışı olmadıkça ya da bürosunda bir IDF keskin nişancısının vurarak öldürdüğü üst düzey İngiliz BM görevlisi Ian Hook gibi bir yabancıyı hedef almadıkça, bunlar haber yapmaya değer bile bulunmadı.

İşgal altındaki topraklardaki şiddeti konu alan tüm çalışmalar; İsraillilerin çocuklara, oradan geçenlere, yaşlı kadınlara ateş etmesinin, geçmelerine izin verilmediği için IDF kontrol noktalarında ölen hamile kadınların, yüzlerce okulun kapalı kalmasının, onbinlerce zeytin ağacının köklerinden sökülmesinin, binlerce evin buldozerler tarafından yıkılmasının, tarihsel Filistin'in koskoca mahallelerinin yerle bir edilmelerinin sayısız örneklerini ortaya koymuşlardır.

Bu yılın başlarında, İsrail'de yayımlanan günlük gazete *Haaretz*, IDF'nin Gazze'deki bir futbol sahasında top oynayan çocuklara, uluslararası yasalarca yasaklanmış olan –ve her biri patlayarak binlerce jilet keskinliğinde dart oku saçan- fleşet mermileriyle ateş açtığını yazdı. Dokuz çocuk isabet aldı. İsrail Yüksek Mahkemesi, İsrailli bir hukuk grubu olan İnsan Hakları Savunucusu Doktorlar'ın bu silahın kullanımının yasaklanması yolundaki başvurusunu reddetti.

Uluslararası gözlemciler, İsraillileri hedef alan saldırıların öykülerinden farklı olarak, Filistinlilerin her gün hedef oldukları saldırıların öykülerini haber yapmıyorlar. Fakat, gene de arasıra bazı olayların basına sızdığı oluyor. Örneğin, *New York Times*'dan Chris Hedges, Gazze'de bir IDF birliğinin hoparlörlerle Arapça konuşarak çocukları taciz ettiğini, "Gelin köpekler. Gelin! Orospu çocukları! Ananızın ...!" gibi sözlerle onları ortaya çıkıp taş atmak için kışkırttığına ve daha sonra susturucu takılmış silahlarla vurduğuna tanık oldu. Hedges, bir dizi çatışma ortamında çocukların vurulduğunu gördüğünü söyledikten sonra, "fakat askerlerin çocukları fare gibi tuzağa çektiğini ve onları eğlence için vurduğunu daha önce hiç görmedim" dedi.

İstatistikler, hiçbir uluslararası ya da insani yasa ve anlaşmaya uymayan, binlerce insanı mahkeme kararı olmaksızın tutuklu konumunda tutan, yüzlerce çocuğu cezaevlerine atan ve işkenceyi ancak daha geçenlerde resmen yasaklayan bir ülke görüntüsü seriyor gözlerimizin önüne. İsrail insan hakları örgütü B'Tselem, IDF'nin, aynı zamanda 50 dolayında yoldan geçenin ölümüyla sonuçlanan 102 planlı cinayet işlediğini söylüyor. Filistin ambülanslarının üzerine ateş açılması olaylarının sayısıysa 231.

Kudüs'teki uluslararası toplumda -en azından Filistinlilerle yüzyüze gelenler arasında- iki konu üzerinde sözcüklere dökülmeyen bir görüş birliği var: adaletsizliğin korkunç boyutları ve bu adaletsizliği dürüst bir biçimde haberleştirmenin güçlüğü. Bu, diplomatik mesajlar, yayımlanmış BM raporları, haber öyküleri ve makaleler için geçerli: yazarlarla yüzyüze konuştuğunuzda onların gördüklerinden ötürü ne denli öfkelendiklerini, ama ardından yazdıklarının hat boyunca bir yerlerde hiç şaşmaksızın (çoğu zaman da, elçiliklerin, lobilerin, editörlerin, mülksahiplerinin ve reklam sahiplerinin her yerde hazır ve nazır İsrail

karşıtlığı suçlamalarından kaçınmak için bizzat kendileri tarafından) sansüre uğratılmasından üzüldüklerini duyarsınız.

Seslerini yükselten İsraillilere; İşgalin dehşetini çarpıcı bir biçimde haberleştiren Gideon Levi ve Amira Hass gibi gazetecilere, doğrudan işin içine girip Filistinlilerin yıkılan evlerini yeniden inşa eden Jeff Halper gibi aktivistlere, Filistinli çiftçileri yağmacı yerleşimcilerden koruyan İsrailli gruplara, askeri hizmet temelinde kurulmuş olan bir toplumda hapse atılmayı ve yalıtılmayı göze alarak İşgalin bir parçası olmaya karşı çıkan vicdani redçilere ve çoğunluğu tutsak almış olan kitlesel yadsımaya boyun eğmeyi reddederek gösterilere katılan çok sayıda İsrailliye hemen hemen evrensel bir hayranlık duyuluyor.

Yadsıma, vahşet ve adaletsizliğin sürdürülmesini olanaklı kılıyor; İsraillilerin çoğunluğu kendileri adına nelerin yapılmakta olduğunun 'bilincinde değil'ler. İşgal Altındaki Toprakları ziyaret edip oradaki Filistinlilerin acınası yaşamlarını -sokağa çıkma yasaklarıyla köşeye kıstırılma, kontrol noktalarında aşağılanma, eğitimleri, becerileri ve düşlerine rağmen yoksulluğa ve çaresizliğe mahkum edilme- duyacakları tiksintiden solukları kesilmeyecek bir İsraillinin olmadığına inanmak olanaksız.

Ama oraya gitmelerine izin verilmediği gibi, zaten kendileri de gitmek istemiyorlar. Şubat ayında Gershon Baskin Tel Aviv'in, olması gerektiği gibi güneşli öğle sonrasının tadını çıkaran genç insanlarla dolup taştığını belirtiyordu. "Fakat, sadece bir kaç mil ötede yüzbinlerce insan sokağa çıkma yasağı altında, evlerine ve kasabalarına hapsedilmiş durumda yaşıyorlar. Sokaklarda dolaşan ordu ciplerinden 'Sokağa çıkma yasağı, evlerinize girin' komutu yükseliyor, buyruklara uymayı reddedenler silahla tehdit ediliyorlar. İki tarafta yaşanan realite işte bu."

İnsanın, bunun ne anlama geldiğini imgeleminde canlandırması gerekir. Sokağa çıkma yasağı koşullarında hapiste gibisiniz, ama gene de bir seferinde sekiz güne kadar varan bir süre boyunca içerde kalmak ve kendi başınızın çaresine bakmak zorundasınız. Bunu, bir-iki saatlik bir dışarı çıkma izni ve ardından gene günlerce süren yeni bir sokağa çıkma yasağı izleyecektir. İnsanı iyice bunaltan Ortadoğu yazının sıcağında, akar suyu ve havalandırması olmayan iki odalı bir evde yaşayan 14 kişilik bir ailesiniz. İsrailliler size sokağa çıkma yasağının ne kadar süreceğini bildirmedikleri için bebek mamanız bitebilir ya da zaten aylardır çalışmanıza izin verilmediği için paranız da olmayabilir ve dışarıya adımınızı attığınızda görülür görülmez vurulacaksınızdır. Hatta bazan pencereye yaklaşmanız bile size ateş açılması için yeterli bir neden olabilir. Eğer biri hastalanırsa ve ilacınız yoksa, yardım alabilmek için sokağa çıkma yasağını çiğnemeniz gerekecek. Bütün bu süre boyunca çocuklar aç oldukları ya da sıkıldıkları için bağırmakta ve okula gitmeleri ya da sadece dışarıya çıkmalarına izin vermeniz için size yalvarmaktadırlar.

Bu İntifadada 700'den fazla İsrailli ve 2,000'den fazla Filistinli yaşamını yitirdi. Haktanır olmak için, iki halktan insanların ölümlerine aynı tümcede gönderme yapan bu tümcenin kendisi de sorunlu. İsrailliler bu 'moral eşitlik'i kabul edilemez buluyorlar. Pek çok İsrailli, intihar eylemlerinin yol açtığı kasdi, rastgele ve masum ölümleri, IDF'nin yol açtığı -her zaman 'üzücü', 'öz savunma' amaçlı ya da 'terörizme karşı önleyici tedbir' gibi terimlerle nitelenen- ölümlerle karşılaştırmayı iğrenç bulduklarını söylerken bütünüyle içtenlikliler.

Fakat, moral eşitliğe bir başka biçimde de bakabiliriz: Olaya, -Irak'ın hedef olduğu BM Güvenlik Konseyi kararlarından çok daha fazlasına karşı çıkarak- bu statükoyu sürdürmek ve pekiştirmek için savaşan son derece güçlü bir ordunun şiddetine karşı 36 yıldır ülkelerini yabancı askeri işgalden kurtarmak için savaşım veren bir halkın şiddeti olarak da bakabiliriz. Evet, 'haktanır' olmak gerek; ama bu, işgal altındaki bir halkın direnişi ile yasadışı işgalcinin baskısı arasında bir eşitlik olmadığı anlamında bir haktanırlık olmalı.

Tersi yöndeki çok sayıda suçlamaya rağmen uluslararası basının üyelerinin çoğu içtenlikle haktanır olmaya çalışıyorlar. Sürekli olarak, sanki iki taraf eşit durumdaymış gibi, iki tarafın da çektiği acılardan söz ediliyor. Adalet bir yana, hatta kayıp sayıları bir yana, insanın çekilen acılara şöyle bir bakması gerekiyor. İsrail ekonomisinin yüzde 5 daraldığı, İsraillilerin demoralize olmuş oldukları, insanların diskoteklere ve alışveriş merkezlerine giderken huzursuz oldukları doğrudur. Peki, ya öbür taraf? Onların sinemaya giderken sinirli olmak diye bir sorunları yok; çünkü sinemaya gitmeleri zorla engelleniyor. Ekonomileri daralmadı; çünkü artık bir ekonomileri yok.

İsrailliler, Filistin 'terörü' ile kıyaslanmayacak ölçüde kapsamlı olan eylemlerini, 'güvenlik' gerekçesini ileri sürerek meşrulaştırıyorlar. Aydınlarının vicdanı, dünyanın başka ülkelerininkinden daha gelişkin olan bir ülkede, özellikle de yerleşim birimlerinin böylesine ağır bir güvenlik sorunu ve ekonomik yük oluşturduğu koşullarda Filistinliler sözkonusu olduğunda nasıl oluyor da bu kadar çok sayıda İsrailli böylesine düşüncesiz olabiliyorlar?

Bundan daha ırkçı olunamaz: eleştirmenler işin içinde etnisite olduğu için susturuluyorlar. Beni de ırkçılıkla, işgalcilere karşı ırkçılık yapmakla suçlayacaklar. Beni anti-Semitizmle, İsrail'in her şeyi kendini savunmak için yaptığını hesaba katmamakla, işgalcilerin kurbanlarına böyle davranmaktan hoşlanmadıklarını, onları böyle davranmaya 'zorlayanın' Filistinlilerin kendileri olduğunu anlamamakla suçlayan mektuplar alacağım.

Bu çatışmanın gerçeklerini 2.5 yıldır gözlemledikten, İşgal Altındaki Topraklarda dolaştıktan ve gezdikten, çok sayıda İsrailli ve Filistinli tanıdıktan sonra iki halkın ve onların yaşamları ve geleceklerinin trajik bir biçimde ziyan edildiği kanısına varmış bulunuyorum. Elbette Filistinliler de vahşet ve adaletsizlik, sansür ve ırkçılıkla suçlanabilirler. Ama, onlarınki acımasız hale getirilmiş ve bazan acımasız olan bir toplum. Pek çok insan yaşamlarından başka yitirecek herhangi bir şeyi olmadığını düşünüyor ve bu süreç içinde nefret edilesi eylemler gerçekleştirmeye hazırlar.

Öte yanda, İsraillilerin çoğunluğu, kendilerine daha fazla güvenliksizlik ve ekonomik güçlükten başka bir şey getirmemiş olan, İşgali sona erdirmeye hiç de niyeti bulunmayan ve bazı üyeleri açıkça etnik temizliği savunan bir hükümete güvenmekten başka bir seçeneklerinin olmadığını düşünüyorlar.

Çatışmayı sona erdirecek uluslararası 'yol haritaları' memnunlukla karşılanabilir; ancak sağduyu, umut ve barış içinde birlikte yaşama öneren siyasal haritanın, gerçekliği sürekli olarak büyüyen bir çelik, beton ve aşırı ideoloji sömürgeciliği olan jeografik haritayla hiçbir benzerlik göstermediği koşullarda hangi harita ağır basacaktır? Ve bunun İsrail'in geleceği bakımından maliyeti ne olacaktır?

*Fransızcada küçük ok anlamına gelen ve sert çelikten yapılan fleşet (flechette) mermileri çok sayıda çivi benzeri mermicikten oluşmakta. Fleşet mermilerinin çapı 105 mm. Genellikle tanklardan atılan anti-personel bir silah olan fleşetler, havada patladıktan sonra binlerce adet her biri 3.75 mm. uzunluğunda metal dartlar oluşturmakta ve bu mermiler 300 metre uzunluğunda ve yaklaşık 90 metre eninde bir alana dağılmaktadır. (G. A.)

Siyonizme Muhalif Britanya'lı Yahudilerin Deklarasyonu

Parlamento Üyelerinin Dikkatine

27 Haziran 2003

1. Neturei Karta grubunun tanımı.

Neturei Karta grubu, Yahudi halkı içinde yer alan ve özünde çok sayıda (yüzbinlerce) hakiki Ortodoks Yahudinin ve belki de onların çoğunluğunun inandığı dinsel ve insani felsefeyi açıkça savunma ve ifade etmeye hazır bir öncü gruptur. Bu felsefe, Siyonistlerin benimsediği davranış biçimine ve genel olarak Siyonizme bütünüyle karşıdır.

Özünde bu felsefe, son 2,000 küsur yıl boyunca Yahudilerin, Yaratıcının buyruğuyla bir sürgün konumunda bulunduğunu öngörür. Yahudiler, kendilerinden beklenen standartları sürdürmedikleri için yurtlarından sürgün edilmişlerdir. Bugüne kadar geçerli olmuş olan bu sürgün durumu bugün de geçerlidir. Tanrının sürgün buyruğunu gönüllü bir biçimde kabul etmek, ona karşı savaş açmaya ya da onu kendi çabalarımızla sona erdirmeye kalkmamak, inancımızın temel öğelerinden biridir. Pratikte sürgün, biz Yahudiler için yaşadığımız ülkelerin sadık uyrukları olmamız ve bu ülkelerin yerleşik yerli nüfusları üzerinde egemenlik kurmaya girişmememiz gerektiği anlamına gelir. Ve bu, doğal olarak Filistin'i de kapsar.

Yaklaşık 100 yıl önce laik milliyetçi temeller üzerinde kurulan Siyonist hareket, genel olarak dinsel öğreti ve inancımızın ve özel olarak bizim sürgün durumumuza ve aralarında yaşadığımız halklara yaklaşımımıza ilişkin dinsel öğreti ve inancımızın bütünüyle bir yana atılması anlamına geldi.

2. Neturei Karta'nın İsrail'e karşı tutumu

Siyonizm ideolojisi, yasayı kendi eline almayı ve önlerine çıkan her şeyin ve herkesin uğrayabileceği can

ve mal zararını dikkate almaksızın sonuca kuvvet yoluyla varacak bir devlet biçimini öngörür. Ve önlerine Filistinliler çıkmaktadır.

Siyonizmin 'İsrail' olarak bilinen devlet biçimine bürünmesinin pratiksel sonucu, Yahudiliğe ve Yahudi İnancına tümüyle yabancıdır ve gerek Yahudiler ve gerekse Yahudi olmayanlar için büyük ölçüde acıya ve kandökümüne neden olmuştur.

Yahudilikle Siyonizm arasındaki görünürdeki bağ gerçeklikle bağdaşmaz. Bu bağlantı, olabildiği kadar çok Yahudiyi kendi ağlarına düşürmek için Siyonistler tarafından beslenip büyütülmüştür.

Torah'a ve Yahudi inancına göre, bugün Filistinli Arapların Filistin'i yönetme hakkına ilişkin savları doğru ve haklıdır. Siyonist sav yanlıştır ve suç niteliği taşır.

Dolayısıyla bundan, bugün Yahudi halkının Filistin'i yönetmeye hakları olmadığı sonucu çıkar.

Bu yanlışa, Filistin'de yerleşik nüfusun, yani Filistinlilerin isteklerine tümüyle aykırı olmakla kalmayıp, kaçınılmaz bir biçimde can kaybı, öldürme ve hırsızlık temeli üzerinde yükselmek zorunda olan yasadışı bir rejim kuran Siyonistlerin, sakat bir milliyetçi ihtirası gerçekleştirmek için doğal ve insani adaleti görülmemiş bir tarzda ayaklar altına almış oldukları olgusu eklenmelidir.

Bizim İsrail'e karşı tutumumuz, bu kavramın tümüyle hatalı ve gayrımeşru olduğu biçimindedir. Bu, hem Filistinlilerin, hem de Yahudi halkının kurbanı olduğu bir trajedidir.

3. Neturei Karta'nın Siyonist Yahudilere karşı tutumu

Siyonistler kendilerini bütün Yahudilerin temsilcisi ve sözcüsü gibi göstermiş ve böylelikle eylemleri nedeniyle Yahudilere karşı düşmanlığın artmasına neden olmuşlardır. Fakat bu, düpedüz yanlıştır! Siyonizm Yahudilik değildir. Siyonistler Yahudiler adına konuşamazlar.

Koşulların zorlaması nedeniyle çok sayıda Yahudi Siyonist Devletin sınırları içinde yaşamaktaysa da, onların çoğu asla ideolojik olarak Siyonist değillerdir. Onların Siyonist Devlete destek vermesi, alışkanlıkların gücü ve koşullarla açıklanabilir. Güvenlik içinde yaşamalarına izin verilmesi halinde onlar pekala bir Müslüman rejim altında tümüyle mutlu bir yaşam sürebilirler.

4. Neturei Karta'nın Müslümanlara ve Araplara ilişkin tutumu

Müslümanlarla Yahudiler arasındaki ilişkilerin kökeni antik tarihin derinliklerine kadar gider. Genellikle bu ilişki dostça ve iki taraf için de yararlı olmuştur. Tarihsel deneyim, Yahudilerin Avrupa'da zulüm gördükleri pek çok durumda değişik Müslüman ülkelere sığındıklarını göstermektedir. Bizim, Müslümanlara ve Araplara karşı tutumumuz, ancak dostluk ve saygı tutumu olabilir.

Özetleyelim.

Biz, Filistin'i yönetme hakkına sahip olan halkın Filistinliler olduğunu düşünüyoruz.

Araplara karşı Siyonist zulüm, kötü davranış ve cinayetler, sadece Araplar için değil, Yahudi halkı için de bir trajedidir.

Filistin'de bugünkü hırgürün esas nedeni, Siyonist Devletin süregelen varlığıdır.

Siyonizme ve onun suçlarına karşı muhalefetin Yahudilerden nefret etmeyi gerektirmediği açık olmalıdır. Tersine, Yahudiliğe yönelik en büyük tehdit Siyonizmden ve onun eylemlerinden kaynaklanmaktadır.

Dünya hükümetleri, Siyonistleri ve Siyonizmi desteklemenin Yahudilere ve Yahudiliğe destek verme anlamına gelmediğini, tam tersine Ortadoğu'daki trajik çıkmazı ve sonugelmez kandökümünü sürdürmeye yardım ettiğini anlamalıdırlar.

Siyonizmin ilga edilmesini ve Siyonist rejimin ortadan kalkmasını bekleyen bizler, kutsal topraklarda, Filistin halkının istekleriyle tümüyle uyum halindeki bir rejimin yönetimi altında barış içinde yaşama olanağını memnunlukla karşılayacağız.

Halihazırdaki korkunç ve trajik çıkmazın çözümü için dua ediyoruz. Dünya uluslarının ahlaki, siyasal ve ekonomik baskılarının bu sonucu doğuracağını umuyoruz.

Neturei Karta – Birleşik Krallık

Haham Ahron Kohen

İsrail'in Apartheid Duvarına İlişkin Bilgi Notu

Duvar, Filistin'in İskoç Dostları, Temmuz 2003

8 metre yüksekliğinde, üzerinde her 200 metrede bir yuvarlak bir gözetleme kulesi bulunan 1,000 kilometre uzunluğunda bir beton duvar getirin gözünüzün önüne. İnsanın aklına Stalag'ın*, dev cezaevi kampının görüntüsü geliyor. Böyle bir şeyin, dünyanın her yanındaki iyi ve değerli insanların uluslararası ölçekte kınamasına hedef olmaksızın varolamayacağı kesindir.

Henüz 1,000 kilometrelik bir Duvar yok ortada. Bununla birlikte, 2002'nin sonuna kadar geçen sürede, kilometresi 1 milyon dolara malolan bu Duvarın 115 kilometrelik bölümünün inşaatı tamamlanmıştı. Bu,

İsrail'in kendi Apartheid Duvarı ya da "Bağlantı Mıntıkası." Bu Duvar, eski Berlin Duvarının iki katı yüksekliğinde ve bitirildiğinde ondan 30 kat daha uzun olacağı tahmin ediliyor.

Bütün bunlara rağmen Duvara, uluslararası topluluktan şimdiye kadar herhangi bir elle tutulur tepki gelmedi.

Bittiğinde, 1,000 kilometrelik Duvarın tümü betondan olmayabilir. Duvarın iki tarafında, onu yandan kuşatan derin, 4 metre genişliğinde geçilemez hendekler, dikenli telden bir çit ve İsrail ordusunun devriye gezeceği bir yol olacak. Bazı yerlerde, üzerinde ayak izleri olup olmadığı sürekli olarak izlenen kum alanlar olacak. Elektronik algılayıcılar olacak. Duvarın Filistin tarafında, 35 metrelik bir mesafede bulunan bütün binalar yıkılacak.

Amaç

Peki, bu canavarı inşa etmekle güdülen amaç ne? İsrail'e sorarsanız güvenlik, İsraillileri Batı Yakası'nda yaşayan Filistinlilerden ayırmak. Filistinlilere göre, bu açıklama doğru değil.

Güvenlik istiyorsanız, işgale son verin, Filistin halkının haklarını kabul edin ve Filistin sorunu bağlamında uluslararası hukuka uyun. Duvar, işgali pekiştirecek, işgal altındaki Filistinlileri kendi gettolarına daha da fazla sıkıştıracak ve onların yaşamlarını daha da çekilmez hale getirecek. Bu, güvenliği sağlamanın değil, tersine bölgede daha fazla istikrarsızlık ve şiddete yol açmayı güvence altına almanın reçetesidir.

İsrail ile işgal altındaki Filistin bölgesi Batı Yakası arasındaki sınır aşağı yukarı 350 kilometre olduğuna göre, nasıl oluyor da önerilen Duvarın güzergahı 1,000 kilometreyi buluyor? Bu sorunun yanıtı, Duvarın güzergahında yatıyor. Duvar, bir çok yerde işgal altındaki Filistin topraklarına derinlemesine girerek yasadışı yerleşim birimlerini kapsamına almakta ve bol miktarda verimli toprağı ve önemli yeraltı su kaynaklarını kapatmaktadır.

Şimdiye kadar Filistin'deki bütün çatışmalar İsrail'in daha da genişlemesiyle sonuçlandı. 1948'de yeni doğmuş bulunan İsrail devleti, BM'in bölünme kararıyla saptanmış bulunan alanın çok ötesine kadar genişledi. 1967'de İsrail, Batı Yakası ile Gazze Şeridi'ni (ve tabii Suriye'nin Colan tepelerini) ele geçirerek daha da fazla genişledi. Duvar inşaatının İsrail'e, Batı Yakası'nın aşağı yukarı yüzde 10'unu gasbetme olanağını verdiği bu son çatışma bir istisna değil. Deneyim, dış baskının ve özellikle ABD baskısının olmadığı koşullarda, İsrail'in ele geçirdiği topraklardan asla vazgeçmediğini gösteriyor.

Korkunç Sonuçlar-Kalkiliye Gettosu

Duvar, onun yakınında yaşayan Filistinliler açısından korkunç denebilecek sonuçlar doğuruyor.

Bir zamanlar zengin bir pazar kenti olan Kalkiliye örneğini ele alalım. Kent daha şimdiden üç yanından Duvarla kuşatılmış durumda. Adeta bir şişenin içine sıkıştırılmış gibi. Darboğaz, 42,000 kişinin yaşadığı bu kente giriş ve oradan çıkış için tek yol. Şişenin uzun boynunda bulunan ve bir gözetleme kulesinden denetlenen kapılar kente giriş ve oradan çıkışı denetliyor ve bir seferinde bir kişinin ya da aracın geçişine izin veriyor. Kalkiliye'nin, içinde yaşayanlar için bir cezaevine dönüştürülmesi, herhangi bir işgal askerinin keyfine bağlı.

İsrail, 1,500 akr'ı aşkın toprağa, Kalkiliye'nin kent arazisinin üçte birine el koymuş durumda. Bölge arazisinin yüzde 45' de aynı biçimde gasbedilmiş. Batı Yakası'nın su kaynaklarının yaklaşık olarak yarısına sahip -ve meyva ve sebze üretiminin yüzde 42'sini sağlayan, Batı Yakası'nın en önemli tarım sepeti- olan bu zengin kent İsrail'e ve Körfez ülkelerine ihracat yapıyordu. Şimdi dokuz köyde yaşayan 18,000 kişi ve onlara ait 19 artezyen kuyusu batıda, İsrail'le Duvar arasında kalmışlar. Batı Yakası'nın diğer bölümüne erişim, bir kez daha işgalcinin keyfine kalmış oluyor.

Kalkiliye'nin bu gelişmeden etkilenen köylerinden biri, Duvarın Yeşil Hat'tan (1948 Ateşkes Hattı) 6 kilometre saptığı Ceyus köyü. Duvar burada 500 evi hemen hemen bütünüyle çevirerek onları kendi topraklarından ayırıyor. Bu yapılırken, yüzlerce yıllık zeytinliğin ortasında 80 metre genişliğinde bir şerit açılmış. Köy muhtarı Salim'in (bazıları 500 yıllık) 960 ağacından geriye sadece 50 tanesi kalmış.

Bu gibi işlemler, aslında, işgal altındaki Filistin'deki düşük tempolu etnik temizliğin bir parçası. Daha şimdiden Filistinlilere ait işyerleri Duvarın doğusunda kalmış. Kalkiliye'de ailelerin aylık geliri bir zamanlar 1,000 ABD doları iken, şimdi bu rakam 60 ABD doları dolaylarına inmiş.

Egemenlik Amacıyla İnşaat- İşgali Geri Döndürülemez Hale Getirme

Duvar projesine paralel olarak gerçekleştirilmekte olan ve Kuzeyden Güneye Batı Yakası arazisinin yüzde 17'lik bir bölümünden geçen Trans-İsrail Otoyolu projesi bulunuyor. Bu yolun çevresinde, üç futbol sahası genişliğinde bir tampon alan var. Tıpkı Duvar gibi, bu otoyolun inşası da çok sayıda Filistinli evinin yıkılması ve Filistin topraklarının fiilen çölleştirilmesi sayesinde olanaklıydı.

Bu otoyol, Batı Yakası'nı çaprazlama kesen ve sadece yerleşimcilerin kullanımına açık 250 mil uzunluğunda apartheid yolunu tamamlıyor. Bunların toplam sonucu, Batı Yakası'nı 200 anklava bölmek olacaktır. Hepsi de tümüyle İsrail'e ve dış yardıma bağımlı ve ayakları üzerinde durabilecek bir Filistin devleti oluşturma şansı olmayan 200 anklav.

Halihazırda yerleşim birimleri Batı Yakası'nın toplam alanının yüzde 1.6'sını kaplıyorlar. Ancak, yerleşim birimlerine ve yerleşimcilere hizmet sunan yol ağıyla birlikte bu rakam Batı Yakası'nın toplam alanının yüzde 46'sını buluyor.

FKÖ, Oslo Barış Anlaşması'nı kabul ettiğinde, FKÖ yöneticileri tarihsel Filistin topraklarının yüzde 22'si üzerinde bir Filistin devleti kurmayı kabul etmişlerdi. Şimdi ise, Filistinliler bu yüzde 22'nin de altında bir oranı, tarihsel Filistin'in yüzde 18'inden azını denetimleri altında bulunduruyorlar.

Ev Yıkmalara Karşı İsrail Komitesinden Jeff Halper'in anlatımıyla, İsrail'in kendi ayakları üzerinde durabilecek bir Filistin devletine izin vermeye niyeti yok.

Kaynaklar:
1] Barışın Önüne Bariyer İnşası, *The Scotsman*, 31 Ocak 2003
2] Duvarlarla Keskin Nişancılar Arasında, *The Jordan Times*, 5 Aralık 2002

Scottish Friends of Palestine
31 Tinto Road
Glasgow G43 2AL
(0141 637 8046 or *hugh@tintord.freeserve.co.uk*)

*Stalag Luft: İkinci Dünya Savaşı sırasında Nazilerin binlerce tutsak Amerikan ve İngiliz hava kuvvetleri personelini muhafaza ettiği ve kötü koşullarıyla ün yapmış savaş tutsağı kampı. (G. A.)

İsraillilere, Dünya Yahudiliğine ve İsrail'in Dostlarına Bir Çağrı Avraham Burg, Ağustos 2003

1999-2003 yılları arasında İsrail Knesseti'nin başkanı olan Avraham Burg İsrail Yahudi Ajansı'nın eski başkanlarından biridir. Ulusal Dinci Parti'nin öndegelen liderlerindern biri olan Dr. Yosef Burg'un oğlu olan Avraham Burg'un kendisi de Ortodoks bir Yahudi'dir.

Burg halihazırda İşçi Partili bir Knesset üyesidir. Bu başyazı ilk olarak İsrail'in öndegelen günlük gazetesi Yediot Ahronoth'ta ve Ağustos 2003'te de The International Herald Tribune'da yayımlandı.

Siyonist devrim her zaman iki temel üzerinde yükselmiştir: doğru bir rota ve etik bir önderlik. Şimdi bu iki temel de artık işlevli değil. Bugün İsrail ulusu bir dejenerasyon iskelesi ve zulüm ve adaletsizlik temeli üzerinde yükseliyor. Siyonist girişimin sonu, sözcüğün tam anlamıyla daha şimdiden kapının eşiğindedir. Bizim kuşağımızın son Siyonist kuşak olma olasılığı yüksektir. Bir Yahudi devleti varolmayı sürdürebilir; ancak bu, değişik tipte, yabancı ve çirkin bir oluşum olacaktır.

Rotayı değiştirmek için hala az da olsa zaman var. Gereksinim duyduğumuz şey, adil bir topluma ilişkin yeni bir vizyon ve bu vizyonu yaşama geçirecek siyasal iradedir. Ama bu, sadece ülke içiyle sınırlı bir konu

da değil. İsrail'i kendi kimlikleri için temel bir dayanak olarak gören diyasporadaki Yahudilerin de kulak vermeleri ve seslerini yükseltmeleri gerekiyor. Temel dayanağın yıkılması halinde üst katlar da çökecektir.

Muhalefet bulunmuyor ve Arik Şaron'un başında bulunduğu koalisyon konuşmama hakkını kullanıyor. Artık söylenecek bir şey kalmadığı için, bu çenesi düşükler ulusunda herkes birdenbire suspus olmuştur. Biz, tümüyle iflas etmiş bir gerçeklik ortamında yaşıyoruz. Evet, biz İbrani dilini dirilttik, harikulade bir tiyatro ve güçlü bir ulusal para yarattık. Yahudi kafamız her zaman olduğu gibi işlek. Şirketlerimiz Nasdaq'da anılıyor. Fakat biz devletimizi bunlar için mi oluşturduk? Yahudi halkı 2,000 yıl boyunca sağ kaldıysa, bunu yeni silahlar, bilgisayar güvenlik programları ve füze-savar füzeler konularında başı çekmek için yapmadı. Başka uluslara örnek olacağımız varsayılıyordu. Biz bunda başarısız olduk.

Gelinen noktada, Yahudilerin 2,000 yıllık sağkalma savaşımının, hem kendi yurttaşlarına ve hem de düşmanlarına kulaklarını tıkamış dejenere yasa tanımazlardan oluşan ahlaksız bir kliğin yönettiği bir yerleşim devleti olmakla sonuçlandığı anlaşılıyor. Adaletten yoksun bir devlet ayakta kalamaz. Çocuklarına 25 yıl sonra nerede yaşamayı umduklarını soran sayıları giderek artan İsrailliler bu gerçeği anlamaya başlıyorlar. Dürüst olan çocuklar bu sorunun yanıtını bilmediklerini söyleyerek anababalarını şaşırtıyorlar. İsrail toplumunun tükenişinin geriye sayımı başlamış bulunuyor.

Beyt El ve Ofra gibi Batı Yakası yerleşim birimlerinde bir Siyonist olarak yaşamak çok rahat. İncil'in sayfalarından çıkma manzara büyüleyici. Pencerelerden bakıp da işgali görmeksizin jeranyumlara ve bugonyalara göz gezdirmek olanaklı. Hızlı otoyolda, Filistin kontrol noktalarının sadece yarım mil yakınından geçerek yapacağınız yolculuk sizi Kudüs'ün kuzey ucundaki Ramot'dan kentin güney ucundaki Gilo'ya 12 dakikada götürürken nefret ettiğimiz Arabın kendisine ayrılmış olan delikdeşik ve bloke edilmiş yollarda saatlerce sürünerek ilerlemesi sırasında yaşadığı onur kırıcı deneyimi kavramak hiç de kolay değildir. İşgalci için bir yol, işgal altındaki için ise ayrı bir yol.

Bu böyle yürümez. Araplar başlarını eğip utanç ve öfkelerini sonsuzluğa değin bastırsalar da, bu böyle yürümez. İnsanların vurdumduymazlığı üzerine inşa edilmiş bir yapı, çökmeye mahkumdur. Şunu bir kenara yazın: Siyonist üstyapı daha şimdiden derme-çatma bir Kudüs düğün salonu gibi çökmektedir. Aşağıdaki sütunlar çökerken üst katta ancak kaçıklar dansetmeye devam edebilirler.

Kontrol noktalarındaki kadınların çektiği acıları görmezden gelmeye alıştık. Bu koşullarda, kötü davranışa hedef olan komşu kadınlarının ya da çocuklarını, onurlarını koruyarak yetiştirmek için savaşım veren yalnız kadınların çığlıklarını işitmeyişimize şaşırmamak gerek. Kocaları tarafından öldürülen kadınların hesabını tutmaya ise gerek bile duymuyoruz.

Filistinlilerin çocuklarını umursamaktan vazgeçmiş olan İsrail, nefretle biçimlenen bu çocukların gelip kendilerini İsrail içine kapanıklığının merkezlerinde havaya uçurmalarını şaşkınlıkla karşılamamalıdır. Yaşamları işkenceye dönüşmüş olan bu insanlar, bizim eğlence yerlerimizde kendilerini Allah'a emanet ediyorlar. Evlerindeki çocukları ve anababaları aç ve aşağılanmış olduğu için restoranlarımızda kendi kanlarını döküyor ve iştahımızın içine ediyorlar.

Bir günde bin elebaşı ve planlayıcı öldürebilir, ama gene de hiçbir yere varamayız. Varamayız; çünkü liderler derinlerdeki nefret ve öfke kuyularından, adaletsizlik ve moral çürüme "altyapısı"ndan çıkıyorlar.

Eğer bütün bunlar kaçınılmaz, tanrının buyurduğu değiştirilemez şeyler olmuş olsaydı sesimi çıkarmazdım. Ama, olayların yönü değiştirilebilir; dolayısıyla protesto sesimizi yükseltmemiz moral bir yükümlülüktür.

Başbakan halka şunları söylemelidir:

Yanılsama dönemi sona erdi. Karar günü geldi. Atalarımızın yurdunun tümünü seviyoruz ve başka koşullar altında burada tek başımıza yaşamayı yeğlerdik. Fakat bu gerçekleşmeyecek. Arapların da düşleri ve gereksinimleri var.

Ürdün ile Akdeniz arasındaki topraklarda artık net bir Yahudi çoğunluğu yok. Bu yüzden, yurttaşlarım, bir bedel ödemeden her şeyi muhafaza etmemiz olanaklı değil. Bir yandan Filistinli çoğunluğu postallarımızın altında tutarken, bir yandan da kendimizi Ortadoğu'nun tek demokrasisi sayamayız. Burada yaşayan herkes, Arap olsun, Yahudi olsun, eşit haklara sahip olmadıkça demokrasi olamaz. İnsani, moral ve Yahudilere özgü araçlardan vazgeçmediğimiz sürece, işgal altındaki toprakları elimizde tutmamız ve dünyanın tek Yahudi devletinde Yahudi çoğunluğunu sürdürmemiz olanaksızdır.

Daha büyük bir İsrail Yurdu mu istiyorsunuz? Sorun yok. Demokrasiyi terkedelim. Mahpus kampları ve tutuklu köylerini de içeren etkili bir ırk ayrımı sistemi yerleştirelim. Kalkiliye Gettosu ve Cenin Gulagı.

Yahudi çoğunluğu mu istiyorsunuz? Sorun yok. O zaman Arapların tümünü tren vagonlarına, otobüslere, develere ve eşeklere bindirin ve kovun ve böylelikle hileye hurdaya başvurmadan onları bizden kesinkes ayırın. Orta bir yol yoktur. Bütün yerleşim birimlerini -istisnasız hepsini- kaldıralım ve Yahudi anayurdu ile Filistin anayurdu arasında uluslararası hukukun tanıdığı bir sınır çizelim. Bu koşullarda, Yahudilerin Geri Dönmesi Yasası sadece bizim kendi ulusal sınırlarımız içinde, onların geri dönme hakkı da sadece Filistin devletinin sınırları içinde uygulanabilecektir.

Demokrasi mi istiyorsunuz? Sorun yok. O zaman, ya son yerleşim birimi ve ileri karakola varana dek Büyük İsrail'den vazgeçecek, ya da Araplar da içinde olmak üzere herkese tam yurttaşlık ve oy hakkı vereceksiniz. Tabii, bunun sonucu, yanıbaşımızda bir Filistin devleti kurulmasını istemeyenler oy sandığı aracılığıyla içimizde böyle bir devletin kurulmasına tanık olacaklardır.

Başbakanın halka söylemesi gerekenler bunlardır. O, seçenekleri dosdoğru sunmalıdır: Yahudi ırkçılığı ya da demokrasi. Yerleşim birimleri ya da her iki halk için de umut. Dikenli tellerden, kontrol noktalarından ve intihar eylemcilerinden oluşan sahte vizyonlar ya da iki devlet arasında uluslararası hukuk tarafından tanınan bir sınır ve ortak başkent Kudüs.

Fakat Kudüs'te bir başbakan yok. Siyonizmin gövdesini yiyip bitiren hastalık, şimdi de onun kafasına saldırmaktadır. (İsrail'in ilk başbakanı- G. A.) David Ben-Gurion bazan hata yaptı, fakat genelde bir ok gibi düzgün kalmasını bildi. Menahem Begin yanlışa düştüğünde kimse onun motiflerinden kuşku duymadı. Ama, artık bu geçerli değil. Geçen hafta sonuçları yayımlanan kamuoyu yoklaması, İsraillilerin

çoğunluğunun -siyasal liderliğe güvenmelerine rağmen- başbakanın kişisel dürüstlüğüne inanmadıklarını gösterdi. Başka bir deyişle, İsrail'in bugünkü başbakanı lanetin iki yarısını da kişiliğinde cisimleştirmiştir: kuşkulu kişisel ahlak ve -işgalin vahşeti ve tüm barış olasılıklarının ayaklar altına alınmasıyla birleşen- hukuka açıkça meydan okuma. İşte ulusumuz, işte onun liderleri. Bunun kaçınılmaz sonucu, Siyonist devrimin artık tükenmiş olduğudur.

Neden muhalefet bu denli sessiz? Belki yaz nedeniyle, belki de yorgun olduğundan; belki de ne pahasına olursa olsun, hatta hastalığa ortak olmak pahasına hükümete katılmak istiyor. Ama muhalefet kararsızlık içinde kıvranırken, iyilik güçleri umutlarını yitiriyor.

Gün, berrak alternatifler belirleme günüdür. Kesin konum almayı reddeden -ya ak ya da kara diyemeyen- herkes çöküşün sorumluluğunu paylaşmaktadır. Bu, Likud'a karşı İşçi Partisi sorunu değil, yanlışa karşı doğru, kabul edilemeze karşı kabul edilebilir konusudur. Ya da hukuka karşı çıkanlara karşı hukuku savunanlar sorunu. Şaron hükümetinin yerine başka bir hükümetin geçirilmesine değil, bir umut vizyonunun, Siyonizmin ve onun değerlerinin sağırlar, dilsizler ve vurdumduymazlar tarafından yokedilmesine karşı bir alternatifin yaratılmasına gereksinim var.

İsrail'in yurtdışındaki dostları -Yahudiler kadar Yahudi olmayanlar, başkanlar ve başbakanlar, hahamlar ve sıradan insanlar- da bir seçim yapmalı. Onlar ellerini uzatmalı ve başka uluslara örnek olma, bir barış, adalet ve eşitlik toplumu olma biçimindeki ulusal yazgısı doğrultusunda ilerlemesinin yol haritasını oluşturmada İsrail'e yardım etmelidirler.

Sivilleri Öldürme Ruhsatı
Şulamit Aloni, 17 Eylül 2003

(Knesset'in eski Meretz* üyesi ve eski bakan)

Haaretz gazetesinde 4 Mayıs 2003'de yayımlanan İbranice orijinalin çevirisi

Sivillerin öldürülmesini yasaklayan uluslararası yasaların varlığına rağmen İsrail Yüksek Mahkemesi, fleşet mermilerinin kentsel alanlarda kullanılmasının kabul edilebilir olduğu yolunda bir karar aldı.

27 Nisan'da aldığı kararla İsrail'in en yüksek mahkemesi, tanklardan atılan fleşet mermilerinin kullanımının uluslararası hukuk tarafından yasaklanmadığı yolundaki kararıyla özünde, bir sivilleri öldürme ruhsatı çıkarmıştır. Böylelikle mahkeme, nüfusun yoğun olduğu bölgelerde fleşet mermileri

kullanan işgal ordusuna karşı yükümlülüğünü yerine getirmiştir. Anlaşılan, sivillerin öldürülmesinin gerek uluslararası yasalar ve gerekse her türlü insani yasa tarafından yasaklanmış olduğu gerçeği Yüksek Mahkemeyi hiç de etkilememiştir.

IDF'nin yoğun nüfuslu Filistin yerleşim bölgelerinde sistemli olarak kullandığı fleşet mermileri 200 metre yarıçapında bir alandaki insanları etkilemekte ve ortalığa küçük ve öldürücü metal parçaları (=dart) saçarak sivillerde -aralarında ayrım yapmaksızın kadınlarda, erkeklerde, çocuklarda ve yaşlılarda- ölümcül yaralara yol açmaktadır. İlk başta, bu mermilerin kullanılmaması için yapılan başvuruyu -kullanabileceği araçları IDF'ye dayatma girişimi sayarak- ele almayı bile reddeden Yüksek Mahkeme, görevinin insan yaşamını korumak olduğunu unutmuştur.

Tanklardan atılan fleşet mermilerinin uluslararası hukuk tarafından yasaklanmadığı görüşünü ortaya koyarken, mahkeme yasanın özünü tümüyle bir yana atmıştır. Yargıçlar, sanki kabul edilemez bir davranış kabul edilebilir bir davranışa dönüştürülebilirmiş gibi, bu silahın bu tarzda kullanımını izin veren gerekçeler keşfettiler ya da daha doğrusu onun kullanımını yasaklayacak gerekçeler olmadığı kanısına vardılar. Bu mermilerin bir çadırda oturan kadınları öldürmüş olması ya da bir başka durumda üç genci öldürmüş olması olgusu ise, Yüksek Mahkemeyi hiç de etkilemedi. Nasıl havadan kalabalık bir yerleşim bölgesine atılan bir tonluk bombanın, ordunun aradığı adamı öldürürken yanında "sadece" eşini öldürmesi bu mahkemeyi etkilemediyse.

Yüksek Mahkemenin başkanı Yargıç Aharon Barak bir kezinde herkesin yargılama kapsamına girdiğini söylemişti; anlaşılan IDF'nin davranışları bu kuralın dışında kalıyor. O halde Filistinlilerin yaşamı, onuru, mülkleri ve hakları ayaklar altına alınabilir. Filistinliler kötü davranışlara hedef olabilir, soyulabilir, işkenceye tabi tutulabilir ve öldürülebilir. Bu insanlara adalet sunacak ya da onların hedef olduğu cinayet ve dehşeti dizginleyecek herhangi bir mahkeme bulunmuyor: ne Yüksek Mahkeme ve kesinlikle ne de neyi gözardı etmesi, kime bağışıklık tanıması ve kimi sonuna kadar bir av hayvanı gibi kovalaması gerektiğini gayet iyi bilen başsavcılık ofisi.

Yüksek Mahkeme yargıçlarının vurdumduymaz hale geldiklerini sanmıyorum; fakat bana öyle geliyor ki onlar, mahkemenin yetkilerini yavaş yavaş kemiren Knesset'in bazı gözükara üyelerinin ve hepsi de savaş-yanlısı sağcılar olan ve yerleşimcilerin ve etnik temizleme yanlılarının aktif ortakları olmasalar da onlara yakın duran üç generalin (başbakan, şimdi savunma bakanı olan eski genelkurmay başkanı ve şimdiki genelkurmay başkanı) yönettiği rejimin tehdidi altında bulunduklarını düşünüyorlar.

Ordumuzun, "dünyanın etik düzeyi en yüksek ordusu" olmadığının bilincinde olarak bu sözcükleri kağıda dökerken büyük üzüntü ve utanç duyuyorum. Teröre karşı savaş adına, terör eylemlerinin, kabul edilemez haydutluklar ve aşağılamaların altına imzamızı atıyoruz. Demokrat ve hümanist pozlarına bürünen bir toplum, eğer kendi mahkemesinin ateşten sınavından mertçe geçme cesaretini gösteremiyorsa, onun bir sonraki durağı Lahey'deki Uluslararası Mahkeme olacaktır.

Bizi hedef alan bütün eleştirileri anti-Semitizm olarak görme saçmalığı ve Holokosta yapılan çarpık göndermeler, onu ve onun kurbanlarını değersizleştirmekle kalmadığı gibi, savunulamayacak eylemleri

savunmaya da yardımcı olamaz. Tanklardan sivil nüfusa fleşet mermileriyle ateş açılmasına izin vermenin hiçbir haklı gerekçesi bulunmamaktadır.

Böylesi dilekçeleri ele aldıkları oturumlardan önce Yüksek Mahkeme yargıçlarının dilekçe sahiplerini şikayetlerini geri almak için ikna etmeye çalışmaları, bana hiç de rastlansal bir olay gibi gelmiyor. IDF'nin popülaritesi, bu hükümetin popülizmi ve Knesset'in sağcı üyelerinin mahkemeye saldırıları nedeniyle, onlar bu konudan tümüyle uzak durmak istiyorlar. Anlaşılan, cesaret tümüyle tükenmiş bulunuyor ve durum kendimize derinlemesine gözden geçirmemizi gerektiriyor.

*Meretz: İsrail parlamentosunda yer alan sosyal-demokrat eğilimli bir Siyonist parti. (G. A.)

Hudna, Direniş ve İslama Karşı Savaş
Graham Usher, *El Ehram*, 6-12 Kasım 2003

Graham Usher, HAMAS'ın kurucusu ve manevi lideri Ahmet Yasin'le onun, Gazze'nin yoksul Sabra semtindeki evinde görüştü

İsrail'in ölüm listesinin başında yer alan bir insan olmasına rağmen Şeyh Ahmet Yasin'in kişiliğinden çevreye adeta Budistlere özgü bir dinginlik yayılıyor. 6 Eylül 2002'de bir İsrail savaş uçağı Gazze'deki bir binaya 500 librelik (227 kilogram- G. A.) bir bomba atarak onu öldürmeye çalıştı. 15 Filistinlinin yaralandığı bu saldırıdan Yasin bazı sıyrıklarla kurtuldu. Şimdi yanında bir tek silahlı muhafız var. Yasin'in güvenlik konusunda kabul ettiği diğer tek şey ise, artık evinde yatmaması. Bu mülakat, Gazze'deki bir Yahudi yerleşim birimini hedef alan bir HAMAS-İslami Cihat ortak saldırısının 3 İsrail askerinin ölümüyle sonuçlanmasının ardından, yeni bir Filistin ateşkesi söylentileri arasında ve Yasin'in George Bush'u "İslam'a karşı savaş ilan etmek"le suçlamasından bir ay kadar sonra yapıldı.

HAMAS'ın ateşkes [hudna] ilan etmek için ileri sürdüğü koşullar neler?

Henüz Ebu Ala [Filistin Otoritesi Başbakanı Ahmet Kurey] ile görüşmedik; dolayısıyla onun önerilerinin neler olduğunu bilmiyoruz. Her halükarda bizim tutumumuzu belirleyecek olan, Filistin halkının çıkarlarına hizmet etme kriteri olacaktır. Eğer hudna'nın olması Filistin halkının çıkarlarına hizmet ederse hudna'ya varız; etmezse yokuz.

Biz geçmişte tekyanlı bir ateşkes ilan ettik ve bu konuda Filistin Otoritesiyle anlaştık. İsrailli düşmana 50 günlük bir hudna süresi tanıdık; ancak İsrailliler buna uymadılar. Onlar saldırganlıklarını, cinayetlerini ve suçlarını işlemeyi sürdürdüler ve inşa etmeye devam ettikleri ayırma duvarını dikmeye başladılar. Onların yerleşim birimleri hala topraklarımızı çalıyor. Batı Şeria ve Gazze'nin her tarafında ev yıkmalar ve tahribat sürüyor. Daha dün, bir yerleşim birimine yakın yerde oldukları bahanesiyle üç yüksek binayı yıktılar. Söyleyin bana, o binalarda oturan aileler şimdi nereye gidecekler? Demek ki bu, HAMAS'ın ya da Fatah'ın ne düşündüğü sorunu değil. Bu bir Filistin ulusal çıkarı sorunu: ulusal çıkarımız direnişte mi yatıyor, yoksa bir hudna ilanında mı?

Geçen hafta HAMAS ile İslami Cihat bir askeri bağlaşma oluşturduklarını duyurdular. O günden bu yana Gazze'de ve Batı Yakası'nda askerlere karşı iki HAMAS operasyonu gerçekleştirildi. Bu HAMAS'ın, İsrail içindeki sivillere karşı intihar saldırıları yapmaktan vazgeçmekte ve onun yerine işgal altındaki topraklarda askerleri ve yerleşimcileri hedef almakta olduğunu mu gösteriyor?

Bizim esas savaşımız her zaman İsrail askerlerine ve Yahudi yerleşimcilere karşı yürütülmüştür. Biz, İsrail içindeki operasyonları, İsrail'in halkımıza karşı işlediği suçlara karşılık vermek için yapıyoruz. Bunlar, bizim hareketimizin stratejisini oluşturmazlar. Bizim stratejimiz kendimizi işgalci bir orduya ve yerleşimcilere ve yerleşimlere karşı savunmaktır.

HAMAS ile İslami Cihat'ın açıklamasını bir askeri bağlaşma olarak nitelemek bir abartma olur. Bu daha ziyade halkımıza, İsrail saldırganlığı karşısında omuz omuza olduğumuz mesajı vermek içindir. İsrail saldırırken grup ayrımı yapmadığına göre, biz de halkımıza bu saldırıya karşı koymak için bireysel ya da kollektif olarak çalışabileceklerini söylüyoruz. Fakat bunu bir bağlaşma olarak nitelemek yanlış olur.

Geçenlerde, Bush'un "İslam'a savaş ilan ettiğini" söylediniz. Bununla neyi kastettiniz?

11 Eylül'den sonra Bush [terörizme karşı] savaşın bir Haçlı Seferi olduğunu söyledi. Bugün Amerika'da bunun bir din savaşı olduğunu söyleyen başkaları da var. Ve bu savaş, başlamasından bu yana sadece ve sadece Müslümanları hedef alıyor: Afganistan'daki Müslümanlar; Irak'taki Müslümanlar; Filistin'deki Müslümanlar. Dünyada, örneğin IRA gibi bir çok başka direniş hareketi var. Fakat terörist örgütler listesine konanlar sadece İslami direniş hareketleri. Benim söylediğim bu.

O zaman şimdi HAMAS açısından Amerika da aynı İsrail gibi düşman mı?

Amerika'nın çıkarları İsrail'in çıkarlarından ayrılamaz. İkisi arasında varoluşsal bir bağlantı var. İsrail'i para ve silahla besleyen Amerika. Kendisine karşı hazırlanan tüm kararları veto etmek suretiyle onu BM

Güvenlik Konseyi'nde savunan Amerika. Biz Amerikalılarla ya da Avrupalılarla savaşmadık. Biz, evlerimizi ve yurdumuzu gasbettiği için İsrailli düşmana karşı savaşıyoruz. O halde neden Amerika ve Avrupa bizi terör listesine koyuyor?

Fakat siz, HAMAS ile Hizbullah'ın İsrail'e karşı savaşımıyla Irak'ta Amerika'ya karşı direnişin şimdi aynı savaşım haline geldiğini söylüyorsunuz, değil mi?

Eğer Amerika ile İsrail arasında bir bağlaşma olabiliyorsa, neden birbirlerine komşu olan ve ortak çıkarları, dilleri ve ideolojileri olan ülkeler arasında bir bağlaşma olamasın? Bunların farklı alanlar olduğu doğru. Lübnan'da, sınırları olan bir devlet var. Filistin'de durum farklı. Biz, Filistin topraklarındaki diğer fraksiyonlarla askeri işbirliği yapabiliriz. Ama bunu Lübnan'daki Hizbullah'la yapamayız. Daha fazla siyasal işbirliği olanakları vardır belki; en azından şu anda varolandan daha fazlası yapılabilir. Fakat, her durum farklı olduğu için savaş alanında doğrudan işbirliği olamaz.

Ariel Şaron'un Gazze'yi işgal etmeyi planladığını düşünüyor musunuz?

İsrail Batı Yakası'nın tümünü yeniden işgal etti; ama şehitlik [intihar] operasyonları ve askeri operasyonlar sürdü. Bence İsrail Gazze'yi işgal etmeden önce bin kez düşünecektir. Kalabalık ve sıkışık halde 1.2 milyon Filistinli'nin yaşadığı Gazze'de direniş güçlü olacaktır. Ama, eğer Şaron Gazze'yi işgal etmek istiyorsa varsın denesin. İsrail bunun bedelini ağır öder.

Eski güvenlik şefleri İsrail gazetesine Şaron hükümetinin politikalarının 'nefret ürettiğini' söylediler

4 Eski Şin Bet Şefi Şaron'un Politikalarını Mahkum Ediyor

Yediot Ahronoth'ta yayımlanan mülakat, 14 Kasım 2003

Molly Moore, *Washington Post* Dış Haberler Servisi, 15 Kasım 2003

KUDÜS, 14 Kasım 2003— İsrail'in güçlü iç güvenlik örgütünün dört eski şefi, Cuma günü yayımlanan bir mülakatta, hükümetin üç yıllık Filistin ayaklanması sırasında gerçekleştirdiği eylemlerin ve izlediği politikanın ülkelerine ve halka ağır zarar verdiğini söylediler.

1980 ile 2000 yılları arasında, siyasal spektrumda yer alan hükümetlere bağlı olarak değişik zamanlarda Şin Bet'i yöneten bu dört kişi, İsrail'in Batı Yakası ve Gazze Şeridi'ndeki işgali sona erdirmesi, hükümetin Filistin lideri Yaser Arafat'ın katılımı olmaksızın herhangi bir barış anlaşmasının olanaklı olamayacağını kabul etmesi ve Filistinlilere karşı ahlaki olmayan davranış biçiminin durdurulması gerektiğini söylediler.

“Olayın bir de karşı tarafı bulunduğunu, onların da duyguları olduğunu ve acı çektiklerini ve bizim utanç verici bir biçimde davrandığımızı artık kabul etmeliyiz” diyen ve 1980 ile 1986 yılları arasında güvenlik örgütünü yöneten Avraham Şalom sözlerine şöyle devam etti: “Evet, bunun başka bir adı da var. Utanç verici bir biçimde davrandık... Hatalı araçlar kullanan bayağı bir halk haline geldik biz.”

İsrail’in tirajı en büyük İbranice günlük gazetesi *Yediot Ahronoth*’da yayımlanan bu açıklamalar, son dönemde İsrail’in siyasal, askeri ve sivil liderlerinin ayaklanmanın dördüncü yılına girmesine rağmen terörizmi sona erdirme ya da barışı sağlamada başarısız olan Başbakan Ariel Şaron’a yönelttiği eleştirilere bir katkı niteliğindeydi.

Şaron hükümetinin üyeleri, açıklamalara ilişkin doğrudan bir yorum yapmayacaklarını belirttiler.

İsminin yayımlanmaması koşuluyla konuşan bir üst düzey hükümet mensubu, “Bu patlayıcı açıklamaların üzerine benzin dökmek istemiyorum” dedikten sonra sözlerini şöyle sürdürdü: “Bunlar, kamuoyu önünde bu konuların tartışılması için olanaklı olan en kötü zamanı seçtiklerini en iyi bilebilecek durumda kişiler.”

Sözkonusu yetkili, “İsrail’in bağlantı yerlerinden çatlamaya” başladığı izlenimini vermenin, Filistinli örgütleri “terörist eylemlerini yoğunlaştırmaya” teşvik edeceğini söyledi.

1995 ve 1996 yıllarında Şin Bet’i yöneten Carmi Gillon’a göre, eski güvenlik şefleri, -dördünün ilk kez biraraya geldiği- iki saatlik mülakata razı olmalarının nedeninin “İsrail devletinin içinde bulunduğu durumdan duydukları ciddi kaygı” olduğunu söylediler.

1996-2000 yılları arasında Şin Bet’i yöneten ve onbinlerce İsrailli ve Filistinlinin imzaladığı barış dilekçesini kaleme alanlardan biri olan Tümgeneral Ami Ayalon, “Emin ve ölçülü adımlarla İsrail’in artık bir demokrasi olmayacağı ve Yahudi halkının yurdu olmaktan çıkacağı bir duruma doğru ilerliyoruz” dedi.

Şin Bet İsrail’in, ülkenin anti-terörizm çabasında birinci derecede sorumluluk taşıyan en önemli iç güvenlik örgütü. O çoğu kez, terörist olduğu ileri sürülen kişileri yakalamak, militan olduklarından kuşkulanılan kişileri öldürmek ve sanıkları sorgulamak için Filistin kent ve köylerine yapılan akınlar da içinde olmak üzere kendi çalışmalarını desteklemek amacıyla yapılan ordu operasyonlarını planlamakta ve yönetmektedir. Yönetimdeki görevlilerin söylediklerine bakılırsa, Şin Bet’in şimdiki şefi Avi Dichter, Şaron’un en güvenilir ve etkili danışmanlarından biridir.

Şin Bet’in eski şefleri, güvenlik örgütünün başında bulundukları dönemde gerçekleştirdikleri eylemlerin bazılarıyla bu günkü düşünceleri arasındaki çelişmelerin bilincinde olduklarını söylüyorlar.

Birinci Filistin ayaklanmasını, yani İntifada’yı kapsayan 1988 ile 1995 yılları arasında güvenlik örgütünün şefi olarak görev yapan Yakov Perry şöyle diyor: “Neden güvenlik örgütlerinde uzun süre hizmet veren herkes -[Şin Bet’teki] direktörler, genelkurmay başkanı, eski güvenlik personeli- Filistinlilerle uzlaşmayı savunur hale geliyorlar? Çünkü onlar orada bulundular. Biz malzemeyi, gerçek insanları ve belki şaşıracaksınız ama, iki tarafı da biliyoruz.”

Güvenlik şefleri Şaron yönetiminin hemen hemen tüm bellibaşlı askeri ve siyasal taktiklerini mahkum ediyor ve böylelikle başbakanın, 2,500'den fazla Filistinlinin ve 900'e yakın İsrailli ve yabancının yaşamına malolan çatışmaya yaklaşımına muhalefetin yönelttiği eleştirilere ekliyorlar seslerini.

Geçtiğimiz haftalarda ülkenin öndegelen iki generali Şaron'un Batı Yakası'ndaki Filistinlilere uyguladığı baskıları eleştirdiler; Hava Kuvvetlerinin aktif ve yedek pilotları, İsrail ordusunun militanları öldürmek için sivil yerleşim bölgelerinde füze ve bomba kullanmasını kamu önünde "ahlakdışı" olarak niteleddiler; aktivistler bağımsız barış önerileri geliştirdiler ve kamuoyu yoklamaları Şaron'a desteğin hızla düşmekte olduğunu gösteriyor.

Perry, ülkenin hemen hemen her alanda, ekonomik, siyasal, toplumsal ve güvenlik alanlarında "gerilemekte ve neredeyse bir yıkıma yaklaşmakta" olduğunu söyledi. O, "Eğer burada bir gelişme olmazsa, kılıç gücüyle yaşamaya, çamurda debelenmeye ve kendimizi kendi ellerimizle yoketmeye devam edeceğiz" diye sürdürdü sözlerini.
Dört adam İsrail'in, Şaron'un görüşmelere başlanması için başta gelen önkoşulu olan Filistinlilerin terörizme son vermelerini beklemektense tekyanlı olarak bir barış sürecini başlatmaya hazırlanması gerektiğini belirttiler.

Gillon, "Bugün itibariyle biz terörü önlemeye çalışmakla meşguluz. Neden? Çünkü bu, siyasal alanda ilerleme sağlamanın koşulu olarak algılanıyor. Ama bu yanlış" dedi.

Araya giren Şalom, "Sen bunun bir hata olduğunu düşünüyorsan yanılıyorsun. Bu bir hata değil, bir bahane. Bu, hiçbir şey yapmamanın bahanesi" dedi.

Grup, özellikle Şaron'un Arafat'ı dıştalama ve onu "konu dışı" ilan etme çabasını –ki bu, Başkan Bush'un Ortadoğu politikasının temel taşlarından biri- eleştiriyor.

Hükümetten ayrılmasından bu yana bir uluslararası iş danışmanı olarak çalışan Şalom, "Bu, Arafat'a ilişkin olarak hataların tümünün kökeninde yatan hata" diyor ve "Orada en fazla etkiye kimin sahip olacağını biz belirleyemeyiz. O halde Filistinlilerin siyasal haritasına bakalım; bunu yaptığımızda Arafat olmaksızın hiçbir şey yapılamayacağı gerçeğini göreceğiz" diye sürdürdü sözlerini.

Şimdi bir bankanın başında bulunan bir işadamı olan Perry ise İsrail'in, "bugünden tezi yok, bir ortağa ilişkin gevezeliği bir yana bırakması ve bizim için iyi olan neyse onu yapması" gerektiğini söylüyor. Ona göre, "Bizim için iyi olan kendimizi en etkili bir biçimde koruyabilmenin yolu... dağ tepelerine ve üç keçisi ve sekiz kovboyu olan yerleşim birimlerine muhafızlık yapmak için o kadar askeri birlik ziyan etmekten vazgeçmektir."

Eski güvenlik şefleri, Batı Yakası ve Gazze Şeridi'nde pıtrak gibi çoğalan yerleşim birimlerinin, barışın önündeki engellerin en önemlisi olduğunu söylüyorlar. Perry, "Şaron, katlanması güç uzlaşmalar yapmak zorunda kalacağımız olgusundan pek çok kez sözetti. Yerleşim birimlerini boşaltmaktan başka yapmamız gereken güç uzlaşma yok" diyor.

Güvenlik şeflerinin çoğu İsrail'in Batı Yakası'nın merkezinin etrafında kurmakta olduğu 400 millik çit ve bariyer kompleksini de mahkum ettiler. Şaron, çitin teröristlerin İsrail'e sızmasını önlemek için gerekli olduğunu söylemişti. Ne var ki, çit yön değiştirerek bir çok noktada derinlemesine Batı Yakası'nın içine giriyor.

Şalom, "Çit nefret yaratıyor, Filistinlileri mülksüzleştiriyor ve onların yüzbinlercesini İsrail devletine ilhak ediyor. Sonuç olarak, çit amaçlananın tam tersini başarıyor" dedi.

Apartheid olarak bilinen Güney Afrika'daki eski ırk ayrımına göndermede bulunan Şalom sözlerini şöyle sürdürdü: "Filistinliler şöyle diyorlar: 'Siz iki devlet istiyorsunuz; ama bunu yapacağınıza bizi bir Güney Afrika realitesinin içine hapsediyorsunuz.' Dolayısıyla, çiti ne kadar desteklersek, onlar bağımsız Filistin devleti düşünden umutlarını o kadar çok kesecekler."

Bir sulama sistemleri şirketinin başında bulunan Ayalon, İsrail'in Filistin topraklarında izlediği politikayı "ahlak dışı ve bu politikanın bazı bölümlerini tümüyle ahlak dışı" bulduğunu söyledi.

"Terör tehdidine bombalar ya da helikopterlerle karşı konamaz" diyen Şalom etkileyici bir üslupla şu soruyu sordu: Neden bu politika terörün artmasına yol açacaktır? Açacaktır; çünkü o ahlak kurallarına aykırı ve içinde intikam öğesi taşıyor."

Elçi olarak da görev yapmış olan Gillon, "Bugün itibariyle sorun, siyasal gündemin sadece bir güvenlik gündemi haline gelmiş olmasıdır. Bu politika, şu an içinde bulunduğumuz karışıklıktan nasıl sıyrılacağımız sorusuyla değil, bir sonraki terör saldırısının nasıl önlenebileceği sorusuyla uğraşıyor" dedi.

İşgal İsrail Toplumunu Yukardan Aşağıya Doğru Dejenere Ediyor
Akiva Eldar, *Haaretz*, 24 Kasım 2003

Bize, Nuseyrat mülteci kampının Hava Kuvvetleri tarafından bombalanması konusunda söylenen yalanın kolları çok uzun. Bu kollar en üst kademelerden çıkıyor ve İsrail toplumunun tüm sektörlerini kuşatıyor. Bu kolların kökleri, işgal zehirinin beslediği toprakların derinliklerine gömülü.

Yalanlar olmaksızın, bir yandan gittikçe daha fazla Filistin toprağı gasbederken, bir yandan da 36 yıldır Filistinlilerle barıştan söz etmek olanaksız olurdu.

Yalanlar olmaksızın, bir yandan yol haritasının ortadan kaldırılmasını öngördüğü ileri karakollara daha fazla para dökerken, bir yandan da yol haritasını yaşama geçirecek ortakların bulunmadığı ileri sürülemezdi.

Yalanlar olmaksızın, bir yandan barış karşılığında 'acı verici ödünler' vadetmek, bir yandan da böylesi anlaşmalara varmaya çalışanları 'hain' olarak nitelemek olanaksız olurdu.

Politikacıların ideoloji ya da siyasal çıkarlar nedeniyle yalan söylemeleri olağandışı bir şey değil. İzak Şamir açıkça, "İsrail Yurdu için yalan söylemek caizdir" demişti. George W. Bush, Irak'a savaş açtığında, kendisi ve çevresindeki politikacılar Amerikan halkını yalana boğdular. İsrail'deki sorun, görev başındaki ordunun, hukuk çevrelerinin ve diplomatik personelin yalan söylemeyi bir kural haline getirmiş olmasıdır. Yalan söylemek, bir çoğu sağcı görüşlere sahip olmayan ve işgalden nefret eden komutanlar ve askerler, avukatlar ve büro görevlileri açısından bir yaşam biçimi haline gelmiştir.

Politikacılar işgali sürdürmek için yalan söylerken, işçiler işgali meşrulaştırmak için yalan söylemeyi öğreniyorlar. IDF askerleri, sabahları yerleşimcilerin bir başka ileri karakol için yol yapmasını görmeye ve ardından akşamüstü radyoda savunma bakanıyla başbakanın herhangi bir yeni yerleşim biriminin varlığını "şiddetle reddetmesini" işitmeye alışmışlardır. Peki, ne yapıyorlar onlar bu durumda? Onlar da bunun bir "güvenlik yolu" olduğunu söylüyor, belki kendilerini de buna inandırıyorlar.

Şin Bet güvenlik servisi üyeleri, yargılanmaksızın öldürülen her Filistinlinin gerçekten de "patlamaya hazır bir bomba" olmadığını bilirler. Ama, onlar da "durumu idare etmeye" ve yalanlarla birlikte yaşamaya alışmışlardır. Analistler, kendi toprağı için savaşan bir halkı yenmenin olanaksız olduğunu ve toprağın adil bölüşümü için Filistin tarafında bir muhatap bulunmadığı savının hiçbir temeli olmadığını biliyorlar. Ne var ki onlar, liderlere hakikatı söylemenin işe yaramadığını öğrenmişlerdir.

İşgal, dört eski Şin Bet şefinin, işgalin kopmaz bir parçası olduğu dönemde de, büyük bir tehlike oluşturuyordu.* Fakat, öbür taraftan bakıldığında olay farklı gözüküyor. İşin içinde oldukları sırada Ami Ayalon ve iş arkadaşları da işgale hizmet ettiler. Ve işin doğası gereği, başka bir ulusu zorla yönetmenin kaçınılmaz sonucu olan kötülükleri haklı çıkarmak için, onlar da, her zaman hakikate bütünüyle sadık kalmamayı seçtiler.

IDF pilot eğitimi kursunun eski bir komutanıyken şimdi ahlaki davranış psikolojisini inceleyen psikolog Arye Reşef, temel değerlerine aykırı davranmaya zorlandıkları durumlarda çok az sayıda insanın ahlaki bozulmadan bağışık kalabildiğini.
gösteren sayısız incelemenin varlığından sözediyor.

Tel Aviv Üniversitesinde ileri teknoloji şirketlerinin örgüt kültürü üzerine araştırmalar yapan Gideon Kunda, "örgütlerin, işçiyi ve onun ruhunu örgütün çıkarlarına bağımlı hale getirmek arzusuyla, işçilerini sürekli bir beyin yıkamaya tabi tuttuklarını" yazıyor. Kunda, genel olarak kabul gören bir yalan

kültüründen söz eden bir şirket yöneticisinin, "Eğer projeyi almak istiyorsan, yalan söylemek zorundasın" dediğini aktarıyor.

Basınç altındaki durum ya da ortamlarda bireyler, hakikatı çarpıtmanın ötesine geçen, daha vahim davranışlara sürüklenebiliyorlar. Bir grup Sınır Polisinin, gece sokağa çıkma yasağı konduğundan habersiz oldukları için çalıştıkları tarlalarına gitmek için dışarı çıkan sivilleri vurup öldürdüğü 1960'lı yılların Kafr Kassem davasında tanıklık yapan "kurallara saygılı" bir genç şöyle diyordu:

"Eğer bana bir kibutza ateş açmanın ülkemin yararına olacağı söylenmiş olsaydı, ben bunu da yapardım." Cezaevlerinde karşılaşılabilecek durumların simülasyonunu yapan psikologlar, gardiyan rolü oynaması istenen öğrencilerin "mahpus" arkadaşlarına karşı kabul edilemez düzeyde baskı uyguladıklarını görünce deneylere son vermişlerdi.

Kontrol noktalarında yürekleri katılaşan askerler, bombalarını kentlerin ortalarına bırakan pilotlar, suçluları aklayan avukatlar ve yalan söyleyen sözcüler, ahlaki değerlerden yoksun kişiler değiller. Onların çoğu, sadece işgalin yarattığı durumun kurbanlarıdır.

Ama ahlaki kontrol noktalarının sınırları yoktur. İşgal altındaki Gazze'de kaldırılacak ahlaki bir kontrol noktası, sonunda Tel Aviv'de de kalkacaktır.

*Burada yazar, İsrail'in iç güvenlik servisi Şin Bet'in dört eski şefi (Avraham Şalom, Yaakov Peri, Carmi Gillon ve Ami Ayalon) Kasım 2003'de katıldıkları bir yuvarlak masa toplantısında söylediklerine (Bak. 14 Kasım 2003 tarihli ve "4 Eski Şin Bet Şefi Şaron'un Politikalarını Mahkum Ediyor" başlıklı yazı.) göndermede bulunuyor. Şin Bet'in eski şefleri, Şaron'un saldırgan ve yayılmacı politikalarını eleştirmiş ve bunun ters tepeceğini söylemişlerdi. (G. A.)

İnceleme: Arna'nın Çocukları
Ercan El Fasıd, *The Electronic Intifada,* 11 Aralık 2003

Suskun. Sessiz. Yerimden kıpırdayamıyordum. Orada öylece oturup ekranda oynayan adanmışlık metnini ve Arna'nın çocuklarını, Yusuf'u, Nidal'ı, Eşref'i, Ala'yı, Zekeriya'yı ve diğerlerini seyrettim. Arna'nın çocukları, Cenin mülteci kampında Filistinli çocuklardan oluşan küçük bir tiyatro grubu oluşturmuşlardı.

Film, Juliano Mer'in annesi Arna'nın bir görüntüsüyle başlıyor. Kanser nedeniyle saçları dökülen başını bir kefiyeyle örtmüş olan Arna, arabalarındaki Filistinlilere yakındaki bir İsrail askeri denetim noktasından geçebileceklerini bildiriyor bağırarak. Arna Mer, Siyonist bir aileden geliyor. O 1948'de Palmak'ta asker olarak görev yaptı. Arna daha sonra Komünist Partisine üye oldu ve Nasıra'lı bir Filistinli olan Salibe Hamis'le evlendi. Birinci İntifada'da Cenin'e taşınan Arna, İsrail işgal makamlarının okulları kapatmaları üzerine Filistinli çocuklar için alternatif bir eğitim sistemi kurdu.

Kendini çocuklara adamış olmasından ötürü Arna Mer Hamis, Cenin topluluğu içinde önemli bir rol oynadı. Onun kurduğu tiyatro grubu, Cenin mülteci kampındaki çocukları bu aktiviteye katarak onların günlük hayal kırıklıkları, öfkeleri, kinleri ve korkularını dışa vurmalarına yardım etti.

Arna'nın, filmin yönetmeni olan oğlu Juliano, Cenin'deki tiyatronun da yönetmenlerinden biriydi. 1989'dan 1996'ya kadar uzanan dönem boyunca Juliano kamerasıyla oyunların provalarını ve gösterimlerini filme aldı. Çalışmaları nedeniyle Arna Mer Hamis, bir çeşit alternatif Nobel ödülü olan, İsveç parlamentosunun Dürüst Yaşam Ödülüyle (=Right Livelihood Award) ödüllendirildi. O, bu 50,000 dolarlık ödülle mülteci kampında küçük bir tiyatro kurdu.

Film, çocukların en genci olan Nidal'ı, onun kardeşi Yusuf'u ve onların en yakın arkadaşı, "güleç bücür"ü, yani Eşref'i gösteriyor. Onları rol yaparken ve gülerken gördüğümüz filmde, ayrıca onların arkadaşı ve komşusu Ala'yla karşılaşıyoruz. 9 yaşında olan Ala, bir yıkıntı yığınının üzerinde oturuyor. O, evinin yıkılmasına tanık oldu. İsrail askerleri binayı havaya uçurdular ve bu arada komşularının evinin de yıkılmasına yol açtılar. Hem Eşref, hem de Ala, evlerinin yıkılmasına tanık oldular. Onlar, oyun oynamak ve rol yapmak suretiyle mülteci kampına ve günlük gerçekliğe ilişkin anılarıyla başa çıkmaya çalışıyorlar.

Juliano daha sonra Cenin'e geri döndü. İlk önce, kanserin pençesinde olan ve kampı son bir kez ziyaret etmek isteyen annesiyle birlikte. Annesi öldükten ve tiyatronun kapanmasının üzerinden yıllar geçtikten sonra Juliano 'Arna'nın çocukları'nı aradı. Bu kez ziyareti, İsrail ordusunun 3 Nisan 2002'de Cenin'i işgal etmesinin ve 50'den fazla Filistinliyi öldürmesi ve yüzlerce evi yıkmasının bir kaç gün sonrasına denk geldi.

Juliano, Yusuf ve Nidal'ın öldüğünü öğrendi. Her ikisi de İslami Cihat'a katılmışlardı. Onlar, 27 Ekim 2001'de kırmızı Mitsubishi otomobilleriyle Hadera'nın merkezine dalmış, M-16 otomatik tüfeklerini sokaktan geçenlere çevirmişlerdi. Bu eylemde dört İsrailli kadın ölmüştü. Yakındaki İsrail kuvvetleri de üzerlerine ateş açarak onları öldürmüştü. Film, Yusuf ile Nidal'ı videoteype alınmış bir mesaj okurken gösteriyor. Yusuf 22 ve Nidal 23 yaşındaydı. Videoteypte onlar, bir hafta önce öldürülen 10 yaşındaki Riham Varid adlı Filistinli kız çocuğunun resminin önünde ayakta durumda gözüküyorlar.

Yusuf'un Riham'ın öldürülmesine tanık olduğunu öğreniyoruz. İsrail tankları Cenin'deki İbrahimiye ilkokuluna mermi yağdırırken Riham, öğrenci arkadaşlarıyla birlikte saklanmaya çalışıyordu. Ama, onun vücuduna mermi isabet etti. Sadece Yusuf okuldan içeri girip onu dışarıya taşıdı. 10 yaşındaki Riham hastaneye götürülürken Yusuf'un kollarında öldü.

Juliano, 2002 Nisanında Cenin'deki çarpışmada Eşref'in de vurulup öldürüldüğünü öğrendi. O, mülteci kampındaki bir direniş grubunun önderiydi. Ala, El Aksa Şehitleri Tugayları'nın yöneticilerinden biri olmuştu. Zekeriya, Ala'nın yönettiği direniş grubuna katılmıştı. Vurulup ölmesinden önce Ala, Eşref'in yanındaydı.

Arna'nın, bölgedeki öndegelen aktörlerden biri olan oğlu Juliano, Cenin'in geçmişini düşünüyor ve sevdiği ve birlikte çalıştığı çocukların yaptıkları seçimleri anlamaya çalışıyor. Sekiz yıl önce tiyatro kapandı ve yaşam durağan hale geldi ve felce uğradı. Film, ayaklanmanın değişik dönemleri ve Arna'nın çocuklarının değişik yaşları arasında gidip geliyor ve çocukları tiyatroda oynarken gösteren imge daha sonra aynı çocuğu elinde M-16 tüfeğiyle şehitlik kararını açıklarken gösteren postere dönüşüyor.

Film, İsrail işgal kuvvetleri tarafından havaya uçurulan evinin yıkıntıları üzerinde otururken gözüken bir çocuğu, Cenin'de El Aksa Şehitleri Tugayı'nı yöneten bir savaşçı haline gelen Arna'nın çocuğu Ala'yı gösteriyor. Ala, 26 Kasım 2002'de, kendi oğlunun doğmasından iki hafta sonra Cenin mülteci kampında meydana gelen bir patlamada öldü. Olayla ilişkilerini resmen yadsımalarına rağmen, İsrail güvenlik kuvvetleri Ala'nın İsrail kuvvetleri tarafından öldürüldüğünü doğruluyorlar. Zaman içinde ileri ve geri hareket eden ve kusursuz bir biçimde hazırlanmış olan film, İsrail işgalinin koşullarının kapanına sıkışmış yaşamların trajedi ve dehşetini açığa vuruyor.

Suskun. Sessiz. Yerimden kıpırdayamıyorum. Sadece orada oturuyor, ekranı izliyor ve Arna'nın çocuklarının isimlerini okuyorum: Yusuf, Nidal, Eşref, Ala ve Zekeriya.

İsrail, Gerçekleri Yadsıyan Bir Devlet
Yahya Abdülrahman, *Catholic New Times*, 23 Şubat 2004

En azından, İlan Pappe'nin Ocak ayının sonunda verdiği konferansın mesajı buydu. Hayfa Üniversitesi siyasal bilim kıdemli doçenti ve İsrail'de bulunan Givat Haviva eğitim, araştırma ve dokümantasyon merkezine bağlı Barış İçin Araştırma Enstitüsünün akademik direktörü olan Pappe'nin, Montreal'daki McGill Üniversitesinde yaptığı konuşmanın başlığı "İsrail, Gerçekleri Yadsıyan Devlet" idi. Pappe konuşmasında, 1948'de Filistin topraklarında birbiriyle çatışma halinde iki olayın yaşandığına işaret etti.

Pappe, "O yıl içinde, Yahudi Ulusal Hareketi, Siyonizm tarihinin en önemli ve en anlamlı anına ulaştı; 2,000 yıl süren sürgün ve baskıdan sonra Yahudiler Filistin topraklarında kendi yazgılarını belirleme haklarını yaşama geçirdiler ve o topraklarda uluslararası meşruiyet kazandılar" dedi.

Fakat Pappe, aynı yıl içinde, uzun zamandır özlemini duyduğu düşü gerçekleştiren Yahudi halkının, Filistin'in yerli halkına karşı kollektif suçlar işlediğini belirtiyor. 500 köy ve 11 kent yokedildi ve 750,000 Filistinli topraklarından etnik olarak temizlendi.

Pappe, "İsrail-Yahudi kollektif belleğinde çok az insan öykünün bu daha sevimsiz yanını anımsıyor ya da anımsamak istiyor" diyor.

Pappe, İsrail medyasında ve İsrail'in eğitim ve siyaset sisteminde herkesin 1948 olaylarını "Bağımsızlık Günü", 2,000 yıllık Yahudi sürgününün sona erdiği an ve "Yahudilerin kendi yazgısını belirlemesinin" kutlanması olarak andığını zikrediyor.

O, öykünün diğer yanının, bir halkın sistemli bir biçimde ülkesinden koparılması, yerel nüfusun yokedilmesi ve Filistin'in etnik olarak temizlenmesinin "tümüyle atlandığını ve İsraillilerin kollektif belleğinden silindiğini" söylüyor.

Pappe, "İsrail tarihinin, tarihin sevimli ve pozitif bir bölümüyle sevimsiz ve pozitif olmayan diğer bölümü arasındaki paradoksu, tarihin sevimli olmayan yanını silmek suretiyle kısmen çözdüğünü" belirtiyor.

Filistinlilerin kovulması unutturuldu

Pappe, İsrail ders kitaplarının, medya organlarının ve politikacıların bu öyküyü tümüyle sildiğini ve onun yerine, Filistin'deki Filistinlilerin İsrail devletinin kuruluşunu hoşnutlukla karşıladıklarını ileri süren yeni bir öykü geçirdiklerine işaret ediyor. (İsrail'in versiyonuna göre- G. A.) diğer ülkelerdeki Arap liderleri yerel halka ülkeyi terk etme çağrısı yaparken, Yahudiler onlardan kalmalarını rica etmişti.

Pappe şöyle diyor: "Aslında bu öykü bir mitolojiden başka bir şey değildir. Filistinlilerin yaklaşımı salt propaganda olarak gösterilirken, öyküyü İsrail'in sunuş biçimi profesyonel ve objektif olarak niteleniyor."

İsrail halkı, ancak 1980'lerin sonlarına doğru Pappe'nin ve İsrailli tarihçi Benny Morris'in çalışmaları sayesinde değişik bir öyküyü, aslında Filistinlilerin 1948'den beri anlattığı öyküyü duyma olanağı buldu.

Pappe, "Güçlü ve dünya çapında örgütlü Siyonist propaganda, olayların Filistin versiyonunun inandırıcı bulunmasını önledi" diyor.

Fakat Pappe İsrail'in, sadece 1948 olaylarının değil, en az üç diğer önemli olayın da üzerini örtmeye çalıştığını belirtiyor: Batı Yakası ve Gazze Şeridi'nin işgali, Ekim 2000 Filistin Ayaklanması ve Filistinlilerin, özellikle Nisan 2002'den bu yana çektikleri acılar ve İsrail'in buna katkısı.

Pappe, tarihsel Filistin'in sadece yüzde 20'sini oluşturan Batı Yakası ve Gazze'nin işgalininin, en başından bu yana, her gün evlerin yıkılması, kovmalar ve cinayetlerle dolu gaddar bir deneyim olmuş olduğunu söylüyor. İsrail toplumunda egemen olan yadsımaya, aslında işgalin yararlı bir eylem olduğu ve İsraillilerine Filistin halkına aydınlanma ve ilerleme mesajı getirdiği inancı eşlik ediyor.

Pappe, “İsrailli öğretim üyeleri, aslında İsrail işgali altında yaşamın daha iyiye gittiğini gösteren ‘ampirik kanıtlar’ üretiyorlar. 1948 öyküsüne destek olan medyaysa, işgalin yadsınmasına destek verenler de İsrailli öğretim üyeleridir” diyor.

‘Devleti olan bir ordu: İsrail’

Pappe, Ekim 2000 Filistin Ayaklanmasıyla birlikte yeni bir yadsıma sürecinin başladığını ileri sürüyor. 1967’den 2000’e kadar geçen sürede hakları kollektif olarak ayaklar altına alınan Filistin halkı açısından işgal yeterince kötüydü; ancak Ekim 2000’den sonra Filistinlilerin yüzyüze oldukları koşullar daha da kötüleşti.

“Burada, yadsıma olayı daha da tuhaf; çünkü 21. yüzyılın başında artık küresel medyanın oluştuğu ve her yerde bilgiye erişimin kolaylaştığı ve insanların mitolojiler hakkında daha açık fikirli ve daha ölçülü olacakları umuluyordu.

“Ne var ki 1967-2000 dönemiyle karşılaştırıldığında, üçüncü yadsıma evresini yaşayan İsrail Yahudi toplumu gerçekle yüzleşme konusunda daha az istekli ve bir önceki ayaklanmaya kıyasla cehaletinden daha fazla hoşnutluk duyuyor.”

Pappe, yadsımanın bu üçüncü evresinin İsrail toplumunda, Ariel Şaron’un iktidara gelmesini sağlayan bir görüş birliği yarattığını ve bu görüş birliğinin büyük olasılıkla onu yeniden iktidara getireceğini savunuyor.

O, Ekim 2000’den bu yana İsrail’in ordusu olan bir devlet olmaktan çıkıp, devleti olan bir ordu haline geldiğini söylüyor. “Bunu hükümet içindeki generallerin oranının ne denli yüksek oluşuna ve Filistinlilere karşı yürütülen politikanın ana hatlarını ordunun kararlaştırıyor oluşu olgusuna bakarak anlayabilirsiniz. Ancak gerçekleri tersyüz eden medya, ordunun yaşama geçirdiği politikaları politikacıların belirlediğini ileri sürerek durumun böyle olmadığını söylese de, gerçek bunun tam tersi” diyor Pappe.

Yadsımanın son evresi

Pappe, İsrail’in Nisan 2002’den bu yana içine girdiği yadsımanın dördüncü ve son evresinin hepsinden daha önemli olduğunu söylüyor. Nisan 2000’den bu yana Filistinliler, hemen hemen sürekli sokağa çıkma ve sürekli kapatma ve baskı ve yaygın kötü beslenme koşulları altında yaşıyorlar. “İsrail’de yüzyüze bulunduğumuz ruh hali işte böyle” diyor Pappe.

Fakat Pappe konferansını bitirirken pozitif bir vurgu yapmaktan geri durmadı. O, “Bazı insanlara bir süre yalan söyleyebilirsiniz, fakat herkese sürekli olarak yalan söyleyemezsiniz” dedikten sonra sözlerini şöyle sürdürdü:

“İsrail’deki yadsıma mekanizmaları çok etkili; çünkü yeniden ve yeniden kullanılmaları onları etkili hale getiriyor. Beşikte başlayıp mezara kadar süren bir yadsıma mekanizmasıyla karşı karşıyayız.

“Ortadoğu’nun tek demokrasisi olduğunuz yolundaki öz-imgenizi ve insan ve yurttaş haklarının ve evrensel değerlerin egemen olduğu dünyanın bir parçası olduğunuza ilişkin dış görünüşünüzü muhafaza etmek istiyorsanız, bu isteğinizle dünya gerçekliği arasındaki mesafeyi sürdürme olanağınızın bir sınırı olacaktır.”

Pappe, İsrail’in Amerikan medyası üzerindeki denetimi sayesinde, başka ülkelerin işlemesi halinde parya devlet olarak nitelenmelerine yol açacak ve uluslar topluluğu tarafından kabul edilemeyecek -hem geçmişteki ve hem de bugünkü- davranışlarının yanına kar kaldığını ileri sürüyor.

O, “Ancak, İsrail’in ABD’ndeki simgesinin çok uzun süre ayakta kalamayacağını ve daha şimdiden çatlamaya başladığını” söylüyor.

Pappe şuna işaret etti: “Halihazırda çok küçük olmakla birlikte, İsrail’in içinde büyüyen bir protesto hareketinin varlığının ya da bir barış koalisyonunun kurulmakta olduğunun kesin kanıtları var.”

Ona göre, “İsrail Yahudilerinin büyük çoğunluğunun, davranışlarının bir bedeli olduğunu anlamaları gerekir. Eğer başkalarına kötülük yaparsanız, bunun karşılığını ödemek zorundasınız.

“İsrail’in dış politikasında değişikliğin, halihazırdaki intihar bombaları pratiği yoluyla değil, dışardan yapılacak baskı yoluyla meydana gelmesini yeğlerim. Aslında bu, ahlaki ya da siyasal bakımdan onaylamadığım intihar bombalamalarından daha da etkili bir yol.”

Pappe konferansını şu sözlerle bitirdi: “İsrailli bir Yahudi olarak ben, yadsıma sürecinin dışına çıkmayı başarabildiğime göre, başkalarının da aynı şeyi yapamamaları için herhangi bir neden yoktur.”

Yahya Abdul Rahman, Quebec eyaletinin Montreal kentindeki Montreal Muslim News’un (www.mont realmuslimnews.com) yazarlarındandır.

COPYRIGHT 2003 *Catholic New Times*, Inc.

Filistinli Karım (parça)
Charley Reese, 23 Mart 2004

Zaman zaman benim, Filistinli bir karım olduğu yolunda söylentiler çıkıyor. Geçenlerde, yerel bir gazetenin editörüne yazılan mektuplar aracılığıyla bu konuda yürütülen bir tartışma, bazı akrabalarımı hayli eğlendirmişti.

Anlaşılan kimse bunu bana soruvermeyi akıl etmiyor. İşin aslına bakılırsa, benim karım yok. Ben bir dulum ve şimdiye kadar bir tek karım oldu. Ve o da Metodist, Alman ve İsveç kökenli bir Ortabatılıydı.* Filistinli bir metres ya da kız arkadaşım yok. Filistinli bir bovling arkadaşım bile yok.

Bu söylentinin yeniden ve yeniden ortaya çıkmasının, bazı insanların saklı bir motif olmaksızın bir Amerikalının Filistin halkına sempati duymasını olanaksız bulmalarından kaynaklandığını sanıyorum. Bu, 50 yıldan uzun süredir Filistinlileri vahşi ve şiddete eğilimli bir halk olarak resmeden İsrail propaganda makinasının ne denli etkili olduğunu gösterir. Dış sorunlar sözkonusu olduğunda hemen hemen hiçbir zaman derinlikli haber yapmayan medya ve son zamanlarda saygıdeğer Nazinin yerine esas kötü adam olarak Arap teröristini geçiren Hollywood, bu stereotipin oluşmasına büyük ölçüde yardım etmişlerdir.

İşin aslına bakılırsa Filistinliler efendi bir halktır. Bazılarını tanımanız ve onların öyküsünü kendi ağızlarından dinlemeniz halinde, eğer taş yürekli değilseniz, onlara mutlaka sempati duyacaksınızdır. Tarih adeta bir silindir gibi Filistinlilerin üzerinden geçmiştir. ABD'nde değişik etnik grupların kurban ünvanını elde etmek için aralarında yoğun bir rekabet sürdürdüklerini biliyorum; ama bu ünvan Filistinlilere adeta zorla dayatıldı.

Onlar, Osmanlı İmparatorluğu topraklarını kendi topraklarına kattığında bir şey yapabilecek durumda değildiler. Birinci Dünya Savaşının bitiminde Britanya İmparatorluğu topraklarını Osmanlı Türklerinin elinden aldığında bir şey yapabilecek durumda değildiler. Britanya İmparatorluğu Filistin Manda Yönetimini oluşturduğunda bir şey yapabilecek durumda değildiler. Tarihçilerin henüz üzerinde anlaşamadıkları nedenlerden ötürü İngiliz Hükümeti, Britanya İmparatorluğunun Filistin'deki işgalini sona erdirmesi halinde bu ülkenin Avrupa Yahudileri için iyi bir ulusal yurt oluşturacağına karar verdiğinde gene bir şey yapabilecek durumda değildiler.

Britanya İmparatorluğu -Menahem Begin'in yönettiği İrgun ve İzak Şamir'in yönettiği Stern Çetesi gibi- Yahudi terörist örgütlerinin önemli ölçüde özendirmesinin ardından 1947'de bu işgale son verdi. Evet, Yahudiler İngiliz işgaline karşı terör taktikleri kullandılar ve şimdi de Filistinliler Yahudi işgaline karşı terör taktikleri kullanıyorlar.

1948'de yaklaşık 700,000 Filistinli mülteci durumuna sokuldu ve kendilerine bir daha ülkelerine dönemeyecekleri söylendi. Daha sonra, onların evleri, toprakları ve işyerlerine el kondu. 1967'de İsrail, Ürdün'den Batı Yakasıyla Doğu Kudüs'ü, Suriye'den Colan Tepelerini ve Mısır'dan Gazze'yi çaldı. Buralar şimdi "işgal altındaki topraklar" olarak anılıyor. İsrail devletinin bu toprakların 1 santimetrekaresi üzerinde bile yasal bir hakkı yok; ancak o sırtını ABD'ne dayayarak dünyanın geri kalanına bu oldubittiyi yutup sindirmesi gerektiğini söyleyebiliyor.

Filistinliler, ABD'nin Arnavut mültecilerin sözümona Kosova'ya geri dönmelerini sağlamak için savaşa girmesi ve sözümona BM kararlarını kuvvet yoluyla uygulatmak için Irak'a karşı iki kez savaş açması olgusunda yatan ironiyi takdir etmektedirler. Tabii biz, Filistinli mültecilerin geri dönmesi için hiçbir şey yapmadık ve İsrail'in 60'dan fazla BM kararına açıkça meydan okuması olgusunu görmezden geldik. Biz İsrail'in, Ortadoğu'da nükleer silahlar da içinde olmak üzere kitle imha silahlarına gerçekten sahip olan tek ülke olduğu olgusunu da görmezden geldik...

Bu insanlara sempati duymak için Filistinli bir karınızın olması gerekmiyor. Olguları bilmeniz yeterli. Gerçeği öğrenin; o zaman Filistinlilere sempati duyacak, ama Amerikan politikacılarının açgözlülük ve korkaklığının güttüğü kesintisiz bir başarısızlıktan başka bir şey olmayan Amerikan Ortadoğu politikasından pek gurur duymayacaksınız. Bu politikanın ikiyüzlü karakteri Amerikan imgesini dünyanın her yanında lekelemiştir.

*Ortabatı: ABD'nin; Illinois, Iowa, Indiana, Kansas, Michigan, Minnesota, Missouri, Nebraska, North Dakota, Ohio, Güney Dakota, Wisconsin eyaletlerini kapsayan bölgesi. (G. A.)

Üç General, Bir Şehit
Uri Avneri, 31 Mart 2004
Guş Şalom

Beş yüz kara -ve ak- sakallı HAMAS mensubu karşımda oturuyordu. Saygıdeğer şeyhler ve genç insanlar. Yan tarafta bir kaç sırayı kadınlar işgal etmişti. Ben klapamda İsrail ve Filistin bayrakları olduğu halde kürsüde İbranice bir konuşma yapıyordum.

Daha önce de bir çok kez anlattığım gibi olay şöyle olmuştu: 1992'nin sonunda Başbakan İzak Rabin -çoğu HAMAS mensubu- 415 İslamcı aktivisti Lübnan sınır bölgesine sürmüştü. Biz de bunu protesto amacıyla Başbakan'ın Kudüs'teki ofisinin karşısına çadır kurduk. Biz orada -İsrail'li barış aktivistleri (ki bunlar daha sonra Guş Şalom'ı kurdular) ve çoğu İslami Harekete mensup İsrail yurttaşı Araplar- 45 gün ve gece geçirdik. Çoğu zaman hava çok soğuktu ve çadırımızın üstü karla kaplanıyordu. Çadırlarda pek çok tartışma yapılıyor; Yahudiler İslam hakkında, Müslümanlar da Yahudilik hakkında bir şeyler öğreniyordu.

Sürgün edilmiş militanlar İsrail ve Lübnan orduları arasında dağlarda bir yıl boyunca ot gibi yaşadılar. Bütün dünya onların acısını izledi. Bir yıl sonra geri dönmelerine izin verildi ve HAMAS liderleri onlar

için Gazze'nin en büyük salonunda bir karşılama toplantısı düzenledi. Sürgüne karşı çıkan İsraillileri de davet ettiler. Benden de bir konuşma yapmamı istediler. Ben barışa ilişkin bir konuşma yaptım ve ara verildiğinde yemeğe davet edildik. Orada bulunan yüzlerce insanın arkadaşça tavırlarından çok etkilenmiştim.

Şüphesiz hapiste olmasalardı Şeyh Yasin ve sürgün edilenlerin sözcüsü Dr. Abdülaziz El Rantisi (ki kendisi geçen hafta Şeyh Yasin'in halefi oldu) de orada olacaktı.

HAMAS'ın İsrail'le her türlü barış ve uzlaşmanın iflah olmaz düşmanı olarak resmedilmesinin doğru olmadığına işaret etmek için bu anıyı yeniden anlatıyorum. Tabii bu olaydan sonra on yıl boyunca kan dökme, intihar saldırıları ve hedef gözeterek öldürmeler gerçekleşti. Ama bugün bile tablo ilk bakışta görünenden çok daha karmaşıktır.

HAMAS'ta farklı eğilimler var. İdeolojik katı çekirdek gerçekten de İsrail'le her türlü uzlaşmayı ve barışı reddediyor. Onlar İsrail'i, Filistin'e yabancı bir implant olarak görüyorlar. İslamcı doktrinde bu katı çekirdek tipi örgütlere 'vakıf'deniliyor. Ama çoğu HAMAS sempatizanı, örgütü ideolojik bir merkezden ziyade gerçekçi hedeflere ulaşmak için İsrail'e karşı savaşın bir aracı olarak görüyor.

Şeyh Yasin'in kendisi bir kaç ay önce bir Alman gazetesine verdiği demeçte 1967 sınırları içinde bir Filistin devleti kurulduğu takdirde savaşı durduracaklarını söylemişti. O geçenlerde de otuz yıllık bir 'hudna' (ateşkes) önerdi. (Bu bana Ariel Şaron'un, İsrail'in Gazze Şeridi'nden vazgeçip 20 yıllık geçici bir dönem boyunca Batı Şeria'nın büyük bir kısmını alıkoyma yolundaki önerisini anımsattı).

Bu yüzden Şeyhin öldürülmesi hiçbir olumlu amaca hizmet etmemiştir. Bu, son derece aptalca bir eylem olmuştur.

İsrail'de işlerin gerçek yöneticisi olan üç General -Başbakan Ariel Şaron, Savunma Bakanı Şaul Mofaz ve İsrail Genelkurmay Başkanı Moşe Yaalon- cinayetin 'kısa erimde' İsrail yurttaşlarına yönelik saldırıları arttıracağını, ama 'uzun erimde' 'terörizmin kökünü kazımada' faydalı olacağını belirttiler. 'Kısa erim'in ne zaman bitip 'uzun erim'in ne zaman başlayacağı konusunda herhangi bir şey telaffuz etmemeye özen gösterdiler. Bizim generallerimiz zaman çizelgelerine inanmazlar.

Bu üç ünlü stratejiste şunu söyleyemeye cüret edeceğim: (İbranice argosunda söylendiği şekliyle) Domates suyundaki saçmalık! Ya da daha doğrusu kandaki saçmalık.

Kısa erimde, bu eylem bizim kişisel güvenliğimizi tehlikeye atıyor; uzun erimde ise ulusal güvenliğimiz için daha da büyük bir tehlike oluşturuyor.

Kısa erimde, bu eylem HAMAS'ın ölümcül saldırılar yapma dürtüsünü arttırmıştır. Bunu, her İsrailli anlıyor ve bugünlerde buna karşı ek önlemler alıyor. Ama bu eylemin daha az belirgin sonuçları çok daha büyük bir tehdit içeriyor.

Bu cinayet Filistin topraklarında ve Arap ülkelerinde yaşayan yüzbinlerce çocuğun yüreğinde, Arap dünyasının iktidarsızlığı bağlamında hayal kırıklığı ve aşağılanma duygularıyla elele giden bir öfke fırtınası ve intikama susamışlık yaratmıştır. Bu, yalnızca bu ülkede binlerce yeni potansiyel intihar eylemcisi yaratmakla kalmayacak, aynı zamanda bütün Arap dünyasının her yanında radikal İslami örgütlere binlerce gönüllü de kazandıracaktır. (Ben de onbeş yaşındayken benzer koşullarda silahlı yeraltı çalışmasına katıldığım için bunun böyle olacağını biliyorum.)

Savaşan bir örgüt için bir şehitten daha güçlü bir silah yoktur. 1942'de Tel Aviv'de İngiliz polisi tarafından öldürülen Avraham Stern'i (namı diğer Ya'ir) anımsamak yeterlidir. Onun kanı sadece dört yıl sonra İngilizlerin Filistin'den sürülmesinde büyük rol oynayan Lehi (Lomamei Herut İsrael -İsrail'in Özgürlüğü Savaşçıları- bu örgüte 'Stern ekibi' lakabı takılmıştı) örgütünün kurulmasının itici gücü oldu.

Ama Ya'ir'in konumu hiçbir biçimde Şeyh Yasin'in konumu karşılaştırılamaz. Bu adam fiilen aziz bir şehit rolünü oynamak için doğmuştu: Ruhani bir kişilik, bedeninin büyük bölümü felçli ve tekerlekli sandalyeye mahkum, vücudu harabolmuş, ama ruhu sağlam bir insan, senelerini hapiste geçirmiş bir militan, daha önceki bir suikast girişiminden bir mucize sonucu kurtulduktan sonra savaşımını sürdüren bir lider, dua ettikten sonra camiden çıkarken, havadan atılan füzelerle kalleşçe öldürülen bir kahraman. Dahi bir yazar bile, bu kuşaktan ve gelecek kuşaklardan bir milyar Müslümanın hayranlık duyması için daha elverişli bir kişilik yaratamazdı.

Yasin'in öldürülmesi savaşan Filistin örgütleri arasındaki dayanışmayı arttıracaktır. Burada da Yahudi yeraltısıyla (Filistin direnişi arasında- G. A.) bir paralellik var. İngilizlere karşı savaşımın belli bir döneminde, Siyonist liderliğin yarı resmi konumdaki yeraltı ordusu olan (ve bugünkü Fatah'ı andıran) Hagana'nın mensupları arasında önemli bir huzursuzluk vardı. İrgun ve Lehi örgütleri inanılmayacak ölçüde gözüpek eylemler gerçekleştiren kahramanlar olarak görülürken, elit Palmak birliğini de içeren Hagana yeterince aktif bir olmayan bir örgüt olarak algılanıyordu. Hagana grubunun içindeki mayalanma, değişik örgütler arasında yakın işbirliğini savunan 'Savaşan Ulus' adlı bir örgütün ortaya çıkmasına yol açtı. Bir kısım Hagana mensubu da Lehi'ye geçti.

Şimdi benzer bir gelişme Filistinliler arasında yaşanıyor. Değişik gruplar arasındaki çizgiler giderek daha da bulanık hale geliyor. Siyasal liderlerinin buyruklarına karşı çıkan El Aksa Şehitleri Tugayı mensupları, 'birlikte öldürüldüğümüze göre birlikte savaşalım' diyerek HAMAS ve Cihat'la işbirliği yapıyor. Bu fenomen daha da gelişecek ve saldırıların daha etkili olmasını sağlayacaktır.

Halk arasında HAMAS'ın popülaritesi, saldırı düzenleme kapasitesiyle birlikte çok büyük ölçüde arttı. Ancak bu, Filistin halkının İslami bir devleti kabul ettiği ya da İsrail'le yanyana varolacak bir Filistin devleti düşüncesinden vazgeçtiği anlamına gelmiyor. HAMAS üyeleri arasında bile bu fikri benimseyenler var. Ancak kitlelerin saldırıları düzenleyenlere ve onların eylemlerine duyduğu hayranlık, İsraillilerin ancak kuvvetin dilinden anladığı yolundaki inancı yansıtıyor, ki yaşanan deneyim de Filistinlilerin büyük ölçekli şiddet olmaksızın hiçbir şey kazanamayacaklarını gösteriyor.

Ne yazık ki, durumun bunun tersi olduğunu gösteren hiçbir kanıt yok. Gerçek şu ki, Filistinliler şiddete başvurmadan asla bir şey elde edemediler. Bu yüzden bu günlerde bazı iyi niyetli Filistinli

kişilerin silahlı savaşımın sona erdirilmesi çağrısında bulunan dilekçeler imzalamalarının hiçbir etkisi olmayacaktır. Onlar halka, onları ikna edebilecek başka herhangi bir metot gösterebilecek durumda değiller. Ve dahası bizim hükümetimiz, istisnasız her zaman, bu tür davranışları zayıflık işareti olarak göstermektedir.

Daha da uzun erimde, Yasin'in öldürülmesi İsrail'i varoluşsal bir tehlikeyle yüzyüze getiriyor. Beş kuşak boyunca İsrail-Filistin çatışması, özünde ulusal bir çatışma, ülkeyi kendisinin sayan iki büyük ulusal hareket arasında bir çatışmaydı. Ulusal bir çatışma temelde rasyonel bir nitelik taşır ve uzlaşma yoluyla çözülebilir. Bu zor olabilir, ama olanaklıdır. Bizim karabasanımız her zaman, bu ulusal savaşımın bir dinsel savaşıma dönüşmesi olmuştur. Her din mutlak doğruyu temsil ettiğini iddia ettiği için dinsel savaşımlarda uzlaşmaya yer olmaz.

Şeyh Yasin'in şehitliği, barışa ve huzura ulaşmış, sağlıklı bir ekonomisi olan ve komşularıyla normal ilişkiler içinde bir İsrail kurma şansını daha da azaltmıştır. Bu, gelecek kuşak Arapların ve Müslümanların İsrail'i bölgede güç kullanılarak oluşturulmuş yabancı bir oluşum olarak algılama ve Fas'tan Endonezya'ya her dürüst Müslümanın onun kökünü kazımak için savaşım vermekle yükümlü görme tehlikesini arttırmaktadır.

Böyle derin düşünceler bizim üç generalimizin anlama kapasitesinin çok uzağındadır. Şaron, Mofaz ve Yaalon'un ve onun gibilerin anladığı tek şey dar bir milliyetçiliğin hizmetindeki vahşi güçtür. Barış onlara ilham vermiyor ve uzlaşma onlar için kirli bir sözcük. Belli ki, Filistin halkının uzlaşmaya hazır bir adam olan Yaser Arafat gibi birisi değil de, fanatik dinsel savaşçılar tarafından yönetilmesi halinde, onlar kendilerini çok daha rahat hissedeceklerdir.

Tankların Refah hayvanat bahçesine vardığı gün

Chris McGreal, el-Brezilya, Refah
The Guardian, 22 Mayıs 2004

Refah'taki el-Brezilya kampında İsrail'in yıkım dalgasının son kurbanını göstermelerini istediğinizde pek çok parmak size hayvanat bahçesinin yönünü gösterecektir.
İsrail ordusunun, yıktığını yadsıdığı, ama yıkmaya devam ettiği düzinelerce evin yıkıntıları arasında, Gazze Şeridi'ndeki küçücük, ama tek hayvanat bahçesinin yerle bir edilmesi, pek çok evsizin gözünde güçlü bir sembolizm kazandı.

Katledilen devekuşu, bir mahzen köşesinde korkudan sinmiş ve adeta taş kesilmiş kanguru, tankların paletleri altında ezilmiş kaplumbağalar; bunların hepsi İsrail işgalinin acımasız doğasının örnekleri olarak gösterildiler.

Hayvanat bahçesinin sahiplerinden olan ve kendi evi de yıkılmış bulunan Muhammet Ahmet Cuma şunları söyledi: "İnsanlar hayvanlardan daha önemli. Fakat, hayvanat bahçesi çocukların Gazze'deki gergin atmosferden uzaklaşabildikleri tek yerdi. Burada çocuklar kayak kayabiliyor ve oyun oynayabiliyorlardı. Küçük bir yüzme havuzumuz vardı. İnanılması güç, biliyorum; ama, şimdi düşündüğümde hayvanat bahçesinin güzel bir yer olduğunu anlıyorum. Burayı neden yıktılar? Yıktılar, çünkü, bize ait olan her şeyi yıkmak istiyorlar."

Evlerin sistemli bir biçimde yıkılmış olduğu gerçeği, İsrail kuvvetlerinin dün, resmi gerekçesi Filistinli savaşçıları avlamak ve Mısır'dan silah kaçırmak için kazılan tünelleri ortaya çıkarmak olan operasyonunun beşinci gününde el-Brezilya kampından geçici olarak geri çekilmelerinden sonra açığa çıktı.

Saldırıda operasyonun, füzeyle vurulan el-Brezilya kampı HAMAS askeri komutanı gibi hedeflerinin yanısıra (İsrail kaynaklarına göre- G. A.) üçte bir kadarı sivil olan 40'tan fazla insan öldürüldü.

Ordunun dün geri çekildiği bölgede, bazıları iki ya da üç katlı olan ve çok sayıda aileyi barındıran 45 kadar bina yerle bir edildi.

İsrail ordusu, evlerin, Filistinlilerin İsrail kuvvetlerine saldırmak amacıyla yerleştirdiği bombaların patlamasıyla ya da tankların sokaklarda dönüşleri sırasında kazayla yıkıldıklarını ileri sürüyor. Fakat, hepsi birbirini tutan anlatımlarında Filistinliler yıkımdan, evlerin kapılarına dayanan ve en iyi durumda dışarı çıkmaları için içerdekilere sadece bir kaç dakika süre tanıyan zırhlı buldozerleri sorumlu tutuyorlar.

15 çocuğu olan iki ailenin barındığı sekiz yatak odalı evinin yıkıntıları üzerinde oturan Cuma Ebu Hemad şunları anlatıyor: "Buldozer eve vurmaya başladı. Çocukları kaptım. Doğum sertifikaları gibi çok önemli belgeler de içinde olmak üzere hiçbir şeyimizi alamadık. O anda sadece çocukların durumunu düşünüyordum."

54 yaşındaki Azize Mansur, bir buldozerin komşunun evinden artakalan yıkıntının üzerine fırlattığı sarı bir taksinin kalıntılarını gösterdi ve "O taksi tek geçim aracımızdı. Kocam sürüyordu. Taksi, bu evde oturan herkesin gereksinimini karşılıyordu" dedi.

Fakat artık ev mev de yok.

"Buldozerin bıçağı içinde oturmakta olduğumuz odaya vurdu" dedi bayan Mansur. "Askerlere beyaz başörtümü sallarken gitmemize izin vermeleri için yalvardım. Bir yandan tankların ve kurşunların arasında koşarken, bir yandan da hepsinin hala yanımızda olduklarından emin olmak için çocukları sayıyorduk. Bu, Refah'da öldürülen yedi İsrail askerinin intikamını, kesinlikle onun intikamını almak için yapılan bir saldırı."

Dün yıkılan evlerin hiçbiri, "Filadelfiya yolu"na, yani İsrail'in Mısır sınırındaki güvenlik şeridine yakın değil. Dolayısıyla bu evlerin silah kaçırma tünelleri kazmak için kullanılması ihtimali bulunmuyor.

İsrail kuvvetlerinin el-Brezilya kampının bu kesimindeki kontrollerini sürdürdükleri şu sıralarda, sınıra yakın başka evlerin de yıkılıp yıkılmadığı bilinmiyor.

İsrail ordusu, kitlesel olarak evlerin yıkıldığı bölgede olmamakla birlikte, beş günlük aramalar sonunda "bir tünelin girişinin" bulunduğunu açıkladı. Ordu, evleri kasıtlı olarak yıktığı yolundaki savları da reddetti.

Kendisini Eli olarak tanıtan ordu sözcüsü bayan, "Biz, el-Brezilya'da herhangi bir ev yıkmadık. Binalar çatışmalardan zarar gördü. Teröristler, yolun altına ya da binalara yakın yerlere yerleştirdikleri bombaları patlatıyorlar. Tankları tahrip edebilen bombalar kolaylıkla evleri de tahrip edebilir" dedi.

Fakat, evlerinden kaçan Filistinlilerin ifadelerini bir yana bıraksak bile, evlerin yıkılması bireysel patlamalarla açıklanacak gibi değil. El-İmam yolu yakınında, hepsi de aynı sırada bulunan 20 kadar ev yerle bir olmuş. Ama burada, herhangi bir büyük patlama izi (yolda krater ya da yıkılan binaların bitişiğindeki evlerde hasar gibi) yoktu.

Yıkılan binaların karşısında buldozerler yörede iyi tanınan bir aileye, Kişte ailesine ait zeytinliği tahrip etmişlerdi

El-Brezilya'daki ev yıkımları, İsrail ordusunun bu hafta Refah kampında gerçekleştirdiği eylemleri üçüncü kez çarpıtmaya girişmesine tanıklık etti.

Salı günü ordu, İsrail keskin nişancılarının iki çocuğu başlarından vurarak öldürdüğü yolundaki suçlamaları reddetti ve onların Filistinlilerin yerleştirdiği bir bombanın patlaması sonucu öldüğünü ileri sürdü. Fakat daha sonra iki çocuğun da başlarına isabet eden birer kurşunla öldüğü kanıtlandı.

Çarşamba günü ordu, bir İsrail tankının barışçı bir gösteri yürüyüşüne ateş açması sonucu öldürülen 10 kişiden çoğunun silahlı olduğunu ileri sürdü. Ama aslında kurbanların yarısı çocuktu ve çekilen televizyon filmleri göstericilerin elinde tek bir silah bile olmadığını kanıtladı.

Ordu ilk başta, İsrail askerlerinin, Refah kampındaki çocukların, sincap, keçi, kaplumbağa gibi sıradan hayvanlarla bile biricik ilişkisin sağlayan hayvanat bahçesini kasıtlı olarak yıktığını yadsıdı.

Hayvanat bahçesinin daha gözde hayvanları ise kangurular, maymunlar ve çocukların üstüne binebildikleri devekuşlarıydı.

Hayvanat bahçesi tümüyle tahrip edilmişti. Çeşme ve onun tuğlaları bir köşede karmakarışık bir yıkıntı oluşturuyordu. Yüzme havuzu görünürlerde yoktu.

Devekuşlarından birinin gövdesinin yarısı yıkıntıların içindeydi. Yerlerde Gine kuşlarının ve ördeklerin ölüleri duruyordu. Keçiler ve bir geyik kırık bacaklarıyla dolaşmaya çalışıyorlardı.

Yıkıntıların altında gömülü olmayan bazı hayvanlarsa ortalıktaydılar. Kangurulardan biri kayıptı; diğeri bir mahzende korkudan bir köşeye sinmişti. Bir yılanla üç maymuna ne olduğu belli değildi. Bay Cuma, İsrail askerlerini değerli Afrika papağanlarını çalmakla suçladı.

Ordunun açıklaması gün içinde bir dizi evrim geçirdi. İlkönce, hayvanat bahçesini kendilerinin tahrip etmediğini söylediler; daha sonra geriye doğru giden bir tankın kazayla hayvanat bahçesine girmiş olabileceğini ileri sürdüler.

Dün geç saatlerde ise ordu, Filistinlilerin diğer yollara bubi tuzaklı patlayıcılar yerleştirmiş olması nedeniyle askerlerinin hayvanat bahçesinin içinden geçmek zorunda kaldığını söyledi.

En sonunda ordu sözcüsü, zarar görmemeleri için askerlerin acıma duygusuyla kafeslerini açarak hayvanları serbest bıraktığını ileri sürdü.

Şaron'un Refah'taki Üçkağıtçılığı
Starhawk, 23 Mayıs 2004

Bir yılı biraz aşkın bir süre önce, Gazze Şeridi'nde, Mısır sınırına yakın Refah'taki bir evde bulunuyordum. Beş yaşında, dalgalı saçlı, sevimli bir kız çocuğu kucağımda oturuyordu. Ablası ve erkek kardeşleri, kurşunların duvarlara çarpmasıyla oluşan müziğin eşliğinde ödevlerini yapıyorlardı. Çocuklar İsrail keskin nişancı kulelerinden ve tanklarından açılan ateşi o kadar kanıksamışlardı ki ateş sesleri yoğunlaşana kadar tepki bile vermiyorlardı; o zaman büyük olanlar yere uzanıyor, bebekler de kırılgan sığınakları olan annelerinin kollarına gömülüyorlardı.

Ben oraya İşgale karşı pasif direnişi destekleyen Uluslararası Dayanışma Hareketi'yle birlikte gitmiştim. Bir evin yıkımını önlemek isterken buldozer içindeki bir asker tarafından ezilen üyemiz Rachel Corrie ve bir İsrail keskin nişancı kulesinden açılan ateş altında kalan bir grup çocuğu kurtarmaya çalışırken vurulan Tom Hurndall ile birlikte çalışan ekiplere yardım etmeye gelmiştim.

Refah'tan gelen son haftaların korkunç haberlerini okuduğumda onları, karşılaştığım aileleri ve sokağa çıkmayı göze aldığımız zamanlarda gruplar halinde bizi takip eden derinden sarsılmış çocukları düşünürüm. Kaldığım evler, yaşlı adamların alacakaranlıkta küçük bir ateş üzerinde çay demlemek ve sohbet etmek için birbirlerini ziyaret ettikleri, kadınların hala kilden ocaklarda ekmek pişirdikleri kalabalık mahallerle birlikte yerle bir edildi. Zeytinlikler, portakal ağaçları buldozerlere yenik düştü. Kucağımda

tuttuğum ve şarkı söylediğim çocuklar gibileri ve onların anne ve babaları, topluluklarının tahrip edilmesini protesto etmek için yaptıkları gösterilerde öldürüldüler.

Onlara daha umutlu bir yaşam sunmak ve İsrailli çocukların yaşamlarını güvence altına almak için Şaron'un bugünkü politikalarının gerçek doğrultusunu anlamak çok önemli. El çabukluğu yapan bir hokkabaz olan Şaron, "Buraya bakın!" derken gerçek eylem başka yerde. Şaron "Buraya bakın! Gazze'den çekiliyoruz!" derken Bush da "Tamam, biz de karşılığında Batı Şeria'da ne yaptığınıza bakmayacağız" diyor. Fakat Gazze ve Batı Şeria birbiriyle bağlantılıdır ve gözlerimizi her ikisinin üzerinde tutmazsak bu üçkağıtçılığa aldanırız.

Barışçı göstericiler topluluğunun üstüne tank mermileri yağdırmak ve silahlı helikopterlerle ateş açmak o kadar alçakça bir eylemdi ki en sonunda bıkkın ve sinik dünyanın dikkatini çekmeyi başardı. Fakat İsrail ordusu, geçtiğimiz aylar boyunca Batı Şeria'daki sivil direniş patlaması hızla yükseldiğinde, pasif gösterilere ısrarla aşırı şiddetle karşılık verdi. Bu büyüyen pasif direniş hareketi; ordunun inşa ettiği, Filistin topraklarına giren, tarım alanlarını karşılık ödemeksizin istimlak eden, yeşil tepelere hasar veren, çok eski zeytin ağaçlarını kökünden söken ve tarihsel olarak İsrailli komşuları ile tümüyle barışçı ilişkilere sahip olan bu toplulukları yokeden, sözde "güvenlik" duvarını hedef alıyor.

Bu gösteriler, Uluslararası Dayanışma Hareketi'nden, Uluslararası Kadın Barış Servisi'nden ve başka insan hakları gruplarından uluslararası eylemciler tarafından desteklendi. Köylüler, İsrail barış topluluğuna da yardım çağrısında bulundular ve İnsan Haklarını Savunan Hahamlar, Bat Şalom ve Duvara Karşı Anarşistler gibi bir dizi değişik örgüt ve daha pek çoğu bu çağrıya olumlu karşılık verdiler. Filistinliler, İsrailliler ve uluslararası eylemciler coplara, atlara ve tutuklamalara bir arada karşı durdular ve ses bombalarına, göz yaşartıcı gaza, kauçukla kaplanmış çelik kurşunlara ve gerçek kurşunlara hedef oldular. Sadece Biddu köyünde, barışçı, silahsız protestolarda beş Filistinli vurularak öldürülürken bir kişi de göz yaşartıcı gaz nedeniyle yaşamını yitirdi. İsraillilerden de ciddi bir şekilde yaralananlar oldu ve bir çoğu bir İsrailliinin öldürülmesinin an meselesi olduğuna inandıklarını bana özel olarak itiraf ettiler.

Seksenlerin sonlarında başlayan ilk intifada toplumun her kesimini esas olarak, boykotlar, iş durdurmalar ve vergi isyanları gibi işgale boyun eğmeme eylemlerine çeken bir sivil direniş hareketiydi. Filistinliler ilk intifadayı, İsraillileri pazarlık masasına getiren, Filistin Kurtuluş Örgütü'nü Filistin hareketinin müzakerelerdeki temsilcisi olarak kabul ettiren ve Oslo barış anlaşmasının zeminini oluşturan eylem olarak görüyorlar.

Fakat, hemen hemen herkes Oslo sürecini bir ihanet süreci olarak görmektedir. Oslo, onyılı boyunca İsrail, Batı Şeria ve Gazze'de aslında tepelerde kurulmuş silahlı banliyölerden başka bir şey olmayan illegal yerleşim birimlerini finanse etmeye ve desteklemeye devam etti ve yerleşimcilerin sayısını iki katına çıkardı. Bunlar karşılıksız bir şekilde Filistin topraklarına elkoydular, Filistin topluluklarını bölen ve parçalara ayıran ve Filistinliler için yasak olan bir yol şebekesi inşa ettiler ve yerleşimcileri korumak ve Filistinlilerin hareket özgürlüğünü kısıtlayan kontrol noktalarına askeri personel sağlamak için dev bir askeri altyapı oluşturdular. Oslo sürecinde yaşanan hayal kırıklığı, İsrail hükümetinin iyi niyetine karşı bir inançsızlığa yol açtı ve ikinci intifadayı karakterize eden silahlı savaşımın ortamını hazırladı.

Filistin toplumunun yalnızca çok küçük bir kesimi aktif olarak silahlı direnişe katılıyor. İnsanların büyük çoğunluğu haklarını savunmak istiyor, fakat kimseyi öldürmek istemiyor. Kitlesel bir sivil direniş hareketi, bu savaşım için bir mecra oluşturabilir ve uluslararası bir sempati ve desteğin tetikleyicisi olabilir. Geçen aylarda olduğu gibi Filistinlilerin ve İsraillilerin birlikte, omuz omuza, aynı sopalar ve kurşunlara karşı durarak savaşım verdiği bir hareket İsrail sağ kanadının iktidar temeli için son derece büyük bir tehdit oluşturacaktır. Bu yüzden bu hareket bastırılmalı, liderleri tutuklanmalı, uluslararası barış aktivistlerinin ülkeye girişi engellenmeli ve gösteriler sert bir şekilde bastırılmalıydı. Batı Şeria'da göstericilerin vurulması, Gazze'deki bir gösterinin bombalanması ve düzinelerce Filistinlinin ölümü için zemin oluşturdu.

Şaron'un yarıda kalan Gazze'den çekilme planının asıl hedefi Batı Şeria'ydı. Gazze, çok az kaynaklara sahip, Kutsal İsrail'in bir parçası değil ve burada geniş ve ele avuca sığmayan bir Filistinli nüfusu yaşıyor. Bu Filistinli nüfus; kendi nüfusunun yüzde 20'sini oluşturan kendi Filistinli yurttaşlarını tüm haklarından yararlandırmayı reddeden ve işgal altındaki topraklarda yaşayan Filistinlileri onyıllardır sıkıyönetim altında tutan İsrail'in hem Yahudi hem de demokratik olabileceği yolundaki zayıf efsaneyi ayakta tutan demografik yapıyı tehdit etmeksizin asıl İsrail'e kolaylıkla entegre edilemez.

Bu bölge için yürütülen çekişmede asıl ödül Batı Şeria'dır. Burası, en verimli toprakların bir bölümünü, iki ana su yatağını ve hala bozulmamış doğal güzellikleri içeriyor. En önemlisi, İbrahim'in dolaştığı ve gömüldüğü, Yeşu'nun (=Joshua- G. A.) Eriha muharebesini yaptığı, peygamberlerin gürlediği ve festivallerin kutlandığı Kutsal Kitap'ın tarihsel toprağıdır. Batı Şeria, Judea ve Samarya, yani vadedilmiş toprakların yüreğiydi.

Gazze'nin, Bush'un Batı Şeria'nın ilhakını üstü örtülü bir biçimde onamasıyla takas edilmesi, Şaron'a iyi bir alışveriş gibi görünmüştü. Fakat o, bu alışverişi, kendi partisinin bir santimetre topraktan bile vazgeçmeyi ya da bahçedeki bir hela kadar bir alandan geri çekilmeyi bile kabul etmeyen sağ kanadına benimsetemedi. Böylece ordu, askerlere yapılan saldırılara büyük çaplı ev yıkımları ve sivillere karşı dörtbaşımamur bir savaşla yanıt verdi.

"Güvenlik" duvarı, intihar bombalamalarına ya da tehlike koşullarının tırmanışına verilen bir yanıt değil. Bu, İsrail devletinin, gözünü diktiği Batı Şeria topraklarını ele geçirerek genişlemek için 1970'lerden beri yürürlükte olan uzun vadeli stratejisinin bir parçasıdır. Bu stratejinin bir parçası, duvarın içinde kalan ve çevresindeki tarım alanlarını fiilen ilhak eden ve komşu Filistin çiftçilerinin geçimini yokeden illegal yerleşim birimlerinin inşasıdır. Birbirine bağlı bariyer labirentleri bir çok Filistin köyünü izole ediyor, onları dikenli tellerin arkasında kuşatıyor, birbirlerinden ve Batı Şeria'nın geri kalanından ayırıyor ve onları açık hava hapishanelerine çeviriyor. Duvar ve yerleşim birimleri asıl İsrail içindeki nüfusu doğuya, yerleşim bloklarının yakınına doğru kaydıracak ve böylece bu blokları, asıl İsrail'in tümüyle kaynaşmış bölümleri haline getirecek olan İsrail transnasyonal otoyolunun inşasıyla bağlantılıdır.

Duvar, bölgenin ana su yataklarının yer aldığı araziyi gaspediyor. Batı Şeria nüfusunun yüzde onundan azını oluşturan yerleşimciler, daha şimdiden su kaynaklarının yüzde seksenini kullanıyorlar. Duvar geriye

kalanı da alacaktır.

Duvar, olası bir Filistin devletinin sonu anlamına gelmektedir. Pek çok Filistinli açısından iki-devletli çözüm, isteksizce varılmış bir uzlaşmaydı; fakat liderleri ve İşgal Altındaki Topraklarında yaşayan büyük bir çoğunluk tarafından benimsendi ve desteklendi. Bu uzlaşma, tarihsel Filistin topraklarının neredeyse yüzde seksenini, geriye kalan yüzde yirmide kurulacak özerk bir devlet vaadi karşılığında İsrail'e bırakıyor. Bu, bir çok İsrailliye makul bir çözüm gibi gözüküyor ve Filistinlilerin çoğu isteksizce de olsa bu çözümü kabul etmeye rıza gösteriyordu.

Duvarın inşasıyla bu seçenek ortadan kalkmıştır. Duvar, devlet kurmak için yeterli alan, su ya da kaynak bırakmıyor. O, Filistin nüfus merkezlerini dışında birbirinden yalıtılmış, açık hava hapishanelerine dönüştürüyor.

Kişisel olarak iki-devletli, tek-devletli ya da devletsiz çözümü istediğiniz kadar tercih edin, bölge için esas seçeneklerden birini tek taraflı olarak ortadan kaldırmak ne barış ne de güvenlik getirir. Eğer Şaron'un politikaları Filistinliler için ayrı bir devlet seçeneğini ortadan kaldırıyorsa, onun oyuna nasıl bir son perde planladığını sormamız gerek. Dört milyon insan için sürekli işgal, sonugelmez bir mahpusluk mu? Başka yere nakil mi? Yoksa düpedüz soykırım mı? Başka yerde bu seçeneklerin adı "etnik temizlik"tir ve bunların hiçbiri İsrail ve dünyanın geri kalanı için daha fazla güvenlik ya da barış getiremez.

Gerçek bir güvenlik politikası, İsrail'in; duvarın inşasını, 'hedef alarak öldürme' politikalarını, sivillere saldırıları ve barışçı gösterilere vahşi bir biçimde karşılık vermeyi resmen durdurmasıyla başlayabilir. Böylesi eylemler, bölgenin bütün halklarının kendi geleceklerinin belirlenmesinde seslerini duyurabileceği iyi niyetli ve içtenlikli müzakerelere girişme isteğini açığa vuran bir rota değişikliği için küçük bir başlangıç oluşturabilir.

Şimdi seslerimizi yükseltmek, güvenlik adı altında sivillerin ve çocukların öldürülmesini durdurmak için Şaron üzerine baskı uygulamak ve gerçekten de barışa doğru giden bir yol izlemeye başlamak, İşgali finanse eden ABD'ndeki bizlere ve uluslararası topluma bağlı.

1967'den Bu Yana Filistinli Yetişkinlerin Yarısı İsrail Cezaevlerinde Yattı

İsrail'in İşkenceyi Yaygın Bir Biçimde Kullanması Sergilenmelidir
Mustafa Barguti, *Daily Star*, 9 Haziran 2004

Irak'taki Ebu Gureyb cezaevinde mahpuslara işkence yapan Amerikan askerlerinin görüntüleri dünyayı şoke etti. Ancak, bu kukuletalı ve çıplak insan görüntüleri Filistin halkını şaşırtmadı. Bu görüntüler, İsrail cezaevlerinde yatmış olan onbinlerce Filistinliye sadece kendilerinin hedef olduğu işkenceleri anımsattı.

Bir çok durumda Iraklıların Ebu Gureyb'de tabi tutuldukları davranışla İsrail'in işkence metotları arasında şaşırtıcı bir benzerlik var. Şimdi dünya basınında, İsrail güvenlik görevlilerinin Irak'a yollanan özel ABD güvenlik elemanlarının eğitimine fiilen yardım ettiği yolunda suçlamalar yer alıyor.

Bu savların doğru olup olmadığı bir yana, dünyanın, İsrail'de işkencenin yaygın olduğunu anlaması gerekiyor. Filistin halkına dayatılan sistemli insan hakları ihlallerini görmezden gelerek Amerikan askerlerinin eylemlerini kınamak hiç de yeterli sayılamaz.

Tıpkı ABD gibi, İsrail de en yüksek ahlaki standartlara sahip olduğunu ileri sürüyor; ne var ki İsrail Silahlı Kuvvetleri ve hükümeti içinde işkenceyi gerekli ve kabul edilebilir bir silah olarak gören öğeler olduğu açıktır. ABD'nin olduğu gibi İsrail'in de, Uluslararası Ceza Mahkemesinin yasallığını kabul etmeyi reddetmeleri, bu iki ülkenin, baskı yaptıkları kişilere hesap vermeksizin mahpuslara yapılan işkenceyi meşrulaştırmak istedikleri yolundaki şüpheleri arttırmaktan başka bir sonuç vermeyecektir.

6 Eylül 1999 tarihli bir İsrail Yüksek Mahkemesi kararı bir dizi işkence tekniğini yasakladı. Ancak, bu metotların kullanımı tümüyle yasadışı kılınmadı. Yani, mahkemenin kararı Knesset'e, istihbarat görevlilerine bu tür metotlar kullanma yetkisi verecek yasaları çıkarma olanağı sağlıyor. Mahkeme, İsrail'in karşı karşıya bulunduğu güvenlik sorunlarının istihbarat servislerine işkence yapma yetkisi tanımayı gerektirecek kadar ciddi olduğu kanısındaydı.

Şimdi ise, her Filistinlinin "patlamaya hazır bir bomba" olduğu bahanesi, İsrail güvenlik güçlerine, çocuklar da içinde olmak üzere ellerinde bulunan tüm mahpuslara kötü davranmaları konusunda açık bir çek veriyor. İnsan hakları grupları, son iki yılda İsrail cezaevlerinde işkence kullanımının arttığını ve daha da sistemli hale geldiğini ileri sürüyorlar. İşgal Altındaki Topraklar üzerindeki askeri denetimin sıkılaşmasına bağlı olarak İşkenceye Karşı BM Konvansiyonunun ihlalleri daha da yaygın hale gelmiş bulunuyor.

Yasama gücünün tam desteğini de arkasına alan İsrail ordusu ve polisi, İsrail cezaevlerinde hiçbir hesap verme kaygısı olmaksızın davranma kültürünü sürdürmektedirler. İşkenceye Karşı İsrail Kamu Komitesi (=PCATI), İsrail Başsavcısının, yaşanan tüm işkence olaylarını gerekli bir güvenlik önlemi olarak görmek suretiyle onayladığını ortaya çıkardı. Yüksek Mahkeme PCATI'nin, mahpusların yasal destekten yoksun bırakılmalarına karşı verdiği 124 başvuru dilekçesinin, istisnasız hepsini reddetti.

Eski Filistinli mahpusların verdiği binlerce ifade, onların İsrailli işkencecilerinin görevlerini yapmaktan ne kadar zevk aldıklarına tanıklık ediyor. Tıpkı Irak'ta olduğu gibi, ne idüğü belirsiz bir güvenlik bayrağıyla örtündüğü sürece aşağılama ve kötü davranışın kabul edilemeyecek türü yoktur. İsrail ordusu ve polisinin insan onuru ve uluslararası hukuka karşı takındığı umursamaz tutum gerçekten de alçakça bir nitelik taşımaktadır.

Bir çok Filistinli mahpusun öldürülmesi ve sakatlanması da içinde olmak üzere, savlarını çürüten tüm kanıtlara rağmen İsrail, cezaevlerinde işkence uygulamalarını yadsımayı sürdürüyor. Halihazırda İsrail cezaevlerinde çoğu kendisine suç atılmamış ya da yargılanmamış olan 7,000'den fazla mahpus bulunuyor. Bu mahpusların büyük çoğunluğu, serbest bırakılmalarından önce şu ya da bu ölçüde işkence görmüş olacaklardır. 1967'den bu yana, çoğu yetişkin erkekler olmak üzere 650,000 dolayında Filistinlinin İsrail cezaevlerinde yatmış olduğunun farkına varmak bir şok etkisi yapabilir. Bu, her iki yetişkin Filistinli erkekten birinin cezaevinde kaldığı anlamına gelmektedir

Ebu Gureyb cezaevindeki işkence Bush yönetimini derinden sarstı. İsrail'in Filistinli mahpuslara uyguladığı barbarca davranışı sonunda sergilemek ve lanetlemek için gereksinim duyulansa, sadece fotoğrafik kanıtlardır. İkisi arasındaki tek fark bu; ama zaten eski mahpusların ifadeleri ve insan hakları örgütlerinin soruşturmalarının ortaya çıkardığı kanıt yığını İsrail'i mahkum etmek için yeterlidir. Binlerce Filistinli acı çekmeye devam ederken Amerikan askerlerinin Irak cezaevlerindeki eylemlerini lanetlemek yeterli değildir. İsrail'in işkence uygulamaları da sergilenmelidir.

Dr. Mustafa Barguti, Filistin Ulusal İnisiyatifi'nin genel sekreteridir. Kendisi Ramallah'ta yaşamaktadır.

İsrail Buldozeri Felçli Adamı Gazze'deki Evinde Ezdi
Reuters, Gazze, 12 Temmuz 2004

Tanıkların anlattığına göre, Pazartesi günü, İsrail ordusunun militanların silahlı mevzileri olarak tanımladığı evleri yıkmak için düzenlediği bir operasyon sırasında bir İsrail buldozeri Gazze Şeridi'ndeki evini yıkarken felçli bir Filistinli adamı ezerek öldürdü.

Olay sırasında 70 yaşındaki İbrahim Mahmut Halafallah evinin içindeydi; ancak Filistinli hastane görevlilerinin ve tanıkların söylediğine göre İsrail askerleri, ailesinin onu evden dışarı çıkarmasını beklemeden evi yıktılar.

İsrail ordusu, Han Yunus kenti yakınında bulunan ve yakındaki Yahudi yerleşim birimlerine roket atmakta ve ateş açmakta kullanılan dermeçatma barakaları ve inşaatı tamamlanmamış yapıları yıktığını ileri sürdü.

Tanıklar, İsrail tankları ve buldozerlerinin operasyonu sırasında şiddetli silah sesleri duyduklarını belirtiyorlar.

Kendisinin de evi yıkılan 28 yaşında ve dört çocuk babası Ahmet Hamut, "Buldozer komşumuzu toprağa gömerek öldürdü... Her şey 10 dakika içinde olup bitti.

“Buldozer geldiğinde ben eşimle birlikte evimdeydim. Kaçtık... Ne yatağımızı, ne de buzdolabımızı kurtarabildik. Her şeyimizi yitirdik. Geleceklerini bilmiyorduk” dedi.

Halafallah’ın kuzeni Süheyla, ailesinin buldozer sürücüsüne evin içinde insan olduğunu söylediğini, ancak bunun onu durdurmaya yetmediğini söyledi. Filistin güvenlik yetkilileri 26 evin yıkıldığını açıkladı.

İsrail askeri kaynakları, askerlerinin evlerin boşaltılmasını sağlamak için elinden geleni yaptığını ve evlerdeki insanları uyardığını, ancak bubi tuzağı yerleştirilmesinden çekindikleri için binaları aramadıklarını belirttiler.

Reuters televizyon film çekimleri, briket evleri yıkılanların, yıkıntıları ararken gösteriyordu. Onlar yıkıntıların arasından, giysilerinin, tozlara bulanmış battaniyelerinin ve oyuncaklarının yanısıra, içlerinde ördekler, tavşanlar ve bir de köpeğin bulunduğu hayvan cesetleri çıkarıyorlardı.

Bu yılın başlarında İsrail Başbakanı Ariel Şaron’un, İsrail’in, 1967 Ortadoğu savaşında ele geçirdiği Gazze Şeridi’nden askerlerini ve yerleşimcileri çekeceğini açıklamasından bu yana bu yoksul bölgede şiddet olayları yoğunlaştı.

BM rakamlarına göre, 2000 yılında patlak veren Filistin ayaklanmasından bu yana İsrail ordusunun operasyonları sonucu evsiz kalan insanların sayısı 22,000’i aştı.

Kaynak: Reuters

Nablus’ta Silah Tehdidi Altında
Orla Guerin, BBC muhabiri, Nablus, 14 Ağustos 2004

Yeteri kadar uzun yaşayanların çok şey gördükleri söylenir. Rana Malhas şimdi kendisini işte bunlardan biri sayıyor.

O, bundan 82 yıl önce Türkiye’de doğmuştu. Fakat, bu kibar ve konuksever yaşlı kadın şimdi akrabalarıyla birlikte avlusunda üzüm asmaları bulunan taş bir evde yaşıyor.

Onun evi, Nablus kentinin kenarındaki Balata mülteci kampında.

Bölge, İsrail hedeflerine çok sayıda intihar eylemcisi göndermiş bulunan Filistinli militanların kalelerinden biri.

Bu hafta Rana kendi evinin içinde, tepeden tırnağa silahlı İsrail askerleri tarafından silah tehdidi altında saatlerce bekletilirken biz de onun yanında bulunuyorduk.

Rana'ya bakmak için çağrılan yörenin doktorlarından Hasan Hamdan'la birlikte film çekimi yapıyorduk.

Rana'nın evi İsrail askerlerinin işgali altındaydı. Askerler araçlarıyla kampa girip çıkıyor ve bu arada kendilerine taş atan çocuklar da sokakta toplanıyorlardı.

Bu bir kedi fare oyununu andırıyordu.

Tutsak

Evin dışında, askerlerin varlığını belli eden herhangi bir şey yoktu. Önce Dr. Hamdan girdi içeriye; bir süre sonra da ardından biz girdik.

Fakat, daha biz Dr. Hamdan'ı bulmadan İsrail askerleri bizi buldular ve önce kameraman, sonra yapımcı ve sonra ben olmak üzere bizi silah tehdidiyle üst kattaki kullanılmayan bir odaya soktular.

Sandalyesinde tutsak ve başında gümüş saçlarını örten bir başörtüsüyle bir köşede duran Rana'yı işte orada gördük.

Düzgün giyimli ve tetikte olan Rana'nın arkasında, kendisini korumak istercesine doktor ile Filistinli bir hastabakıcı duruyordu.

Askerler, telefonlarımızı aldılar, kamera ve teypimize el koydular ve oradan ayrılmaya kalktığımızda, silahlarının namlularıyla bizi geriye iteldiler.

Şaşkınlıktan çok bir tevekkül gösteren Dr. Hamdan, dimdik, sakin ve nazik bir halde bekliyordu.

O, "Üç gün önce askerler beni bu halde saatlerce beklettiler. Son bir kaç yılda bu tür deneyimleri 10 kez yaşadım" dedi.

Bazıları kurumlu olan askerlerin hepsi de gençti ve yerlere uzanmışlardı. Bir kaçı da keskin nişan tüfeğini mevzi alarak yerleştirmiş oldukları en büyük pencerenin yanındaydılar.

Komutan ile keskin nişancı gözlerini aşağıdaki yola dikmişlerdi. Aşağıdan bağırma ve alışılagelmiş çatışma sesleri geliyordu; ancak olayların boyutu küçüktü.

Pazarlık Yok

Rana konuşmak için bize doğru eğildi. O öncelikle bizim için kaygılıydı.

“Benim evimde başınıza bu işin gelmesinden ve size bir kahve ikram edememekten ötürü üzgünüm” dedi.

Dr. Hamdan, tansiyonu yüksek olan Rana’yı hareket ettirmek için ricada bulundu. Askerler bunu reddetti.

Dakikalar saatlere dönüşmeye başlarken Dr. Hamdan, burada daha ne kadar tutulacağımızı sordu.

Bir asker kusursuz İngilizcesiyle, “Biz birisini öldürene kadar burada bekleyeceksiniz” diyerek yanıtladı bu soruyu.

“Burada yasadışı olarak tutuluyoruz” dedim.

Askerler başlarını sallayarak dediğimi onayladılar, ama gene de gitmemize izin vermeyi reddettiler. Birisi, “Yerimizi açığa vurmak suretiyle yürüttüğümüz operasyonu tehlikeye sokabilirsiniz” dedi.

Fakat Balata’da hemen hemen hiçbir şey gizlenemez. Yöre halkı askerlerin eve girdiğini ve hala orada olabileceklerini biliyordu.

Doktor hastası için ricada bulunmaya devam etmeye kalkışınca çirkin anlar yaşandı.

O, “Rana hasta ve dinlenmeye gereksinimi var. O neden burada kalsın ki?” dedi.

Askerlerden biri dalga geçerek, “Kalması gerekiyor; çünkü onun oğlu benim evimin yakınında kendini havaya uçurdu” dedi. Oysa Rana’nın çocuğu yok.

Keskin nişancı

Daha sonra, beni hedef alan bir-iki tehdit savruldu.

Askerlerden biri İbranice, “O buradan bir ceset torbası içinde çıkacak” derken, benim konuşulanları anlayamayacağımı varsayma hatasına düşüyordu.

Tüfeğini elinden bir an bile bırakmayan keskin nişancı aşağıdaki kalabalığı taramaya devam ediyordu. Birden diğer askerler de onun yanına gittiler ve gergin bir hava esti.

Birisi, “Orada bir silah dolaşıyor elden ele” diye bağırdı. Diğerleri onayladılar.

Tam o sırada keskin nişancı, kulakları sağır eden silahıyla bir el ateş etti ve sokaktakilerden birini vurdu.

Daha sonra, bir ambülansın yanında durmakta olan 15 yaşındaki bir oğlan çocuğunun vurulduğunu öğrendik. Filistinliler onun silah taşıdığı savını yalanladılar. Çocuk ağır yaralanmıştı; ama hala sağdı.

Askerler bizi, Filistinlilerden gelebilecek ateş riski altında odada bekletmeye devam ettiler. Fakat aşağıdan ateş edilmedi.

Üç buçuk saat sonra serbest bırakıldık ve askerler evi terkettiler.

Aşağıda kardamomla tatlandırılmış kahvelerimizi içerken Rana sıkıntılı saatlerin başlangıcını anlattı bize.

“Sabah kahvaltıdan sonra, saat 7:30 sıralarında kuşlarımla, güvercinlerimle konuşmak için yukarıya çıktım. İki gündür görmediğim için onları özlemiştim. O sırada askerler çıkageldiler.

“Benim hareket etmeme ya da su içmeme izin vermediler. Yaşamım boyunca çok şey gördüm, ama bu kez düşmanla yüzyüzeydim. Yaşlı olduğum için korktum.”

Şikayet

Serbest bırakılmamızdan sonra yetkililere şikayette bulunduk.

İsrailliler yaptıkları açıklamada üzüntülerini bildirdiler ve soruşturma yapılacağı konusunda söz verdiler; ama askerlerin saldırı olasılıklarına ilişkin somut uyarılar nedeniyle Nablus’ta bulunduğunu da eklediler.

Rana’dan ya da Dr. Hamdan’dan ise özür dilenmedi.

Batı Yakası’ndan Notlar

İnşa Et, Yık, Yeniden İnşa Et
Bill ve Kathleen Christison, 23 Ağustos 2004

Geçenlerde İsrail’in yıktığı bir Filistinli evinin yeniden inşa edilmesine yardım etmek üzere bir kez daha Kudüs ve Batı Yakası’na geldik. Geçen yıl yapmış olduğumuz gibi, yıkılan evi yeniden inşa etmek için Ev Yıkmalara Karşı İsrail Komitesi (=ICAHD) adlı İsrailli muhalefet grubunun örgütlediği iki haftalık çalışma kampına katıldık. Bu ev, Doğu Kudüs’ün hemen dışındaki Anata adlı aynı köyde, geçen yaz yeniden inşa ettiğimiz evin neredeyse bitişiğinde. Bu, yetişkin çocuklar ve onların aileleri de içinde olmak üzere 23 dolayında insandan oluşan çok büyük bir ailenin yaşadığı küçük, iki katlı ve dört daireden oluşan bir ev. Ev, Haziran ayında tahrip edilmiş ve orada kalan 23 kişinin tümü başka akrabaların yanına yerleşmek zorunda kalmıştı. Bizim çalışma kampımız bu iki haftalık süre içinde, evin sadece ilk katını inşa edecek. Eğer ev hemen yeniden yıkılmazsa, geri kalan bölümü herhalde daha sonra yapılacak.

Bu, Filistinli Doğu Kudüs'ün ve çevresindeki Batı Yakası bölgesinin olağan öyküsü: Filistin nüfusunun büyümesini engellemeye ve dışarıya göçü teşvik etmeye çalışan İsrail, Filistinlilerin inşaat izni almalarını hemen hemen olanaksız hale getirmiş bulunuyor; Ama, Filistinliler, genellikle inşaat izni almak için pek çok girişimde bulunduktan sonra gene evlerini inşa ediyor, İsraillililer de evleri bazan biter bitmez, bazan aylarca, bazan da yıllarca sonra yıkıyorlar. Bu kaprisli yaklaşım, yaşamı iyice dayanılmaz ve öngörülemez hale getirip çok sayıda Filistinliyi topraklarını terk etmeye zorlama politikasının bir başka yanı.

Buraya yaptığımız diğer yolculuklarda olduğu gibi, bu yolculuk ta hayli yoğun geçti. Filistinlilerin göğüs germek zorunda kaldıkları zulmün boyutları hemen hemen dayanılmaz. Bu zulüm geçen yılkinden çok daha fazla ve giderek daha da artıyor. Bunu anlatmak için uygun sözcükler bulmak çok zor.

Kamp başlamadan önce Filistin'de geçirdiğimiz ilk günde, eski tanıdık taksi şoförümüz, geçen yıl biz buradayken henüz inşaatına başlanmamış olan duvarı görebilmemiz için bizi Doğu Kudüs'te arabasıyla gezdirdi. Duvar kıvrılarak, onun kentinden (İncilin ünlü Betani kenti) ve Kudüs'ün içinde ve çevresindeki diğer semtlerin de içinden geçiyor. Bu gerçekten de dehşet verici bir şey. İsrailliler duvarın, bir tepenin üzerinden geçen ve dostumuzun evinin hemen bir kaç metre ötesindeki bölümünü tamamlamışlar; bu bölüm eve o kadar yakın ki, daha önce evi serinleten rüzgarın esintisi bile kesilmiş. Ve İsrailliler duvarın tepeden aşağı doğru olan rotasının evinin hemen yanından geçeceğini söylüyorlar ki, bu arabasını sürüp evinden çıkarmasını bile adeta olanaksızlaştıracak. Dahası, bunun böyle olması halinde duvar, şoför dostumuzun evinin bitişiğinde olan kardeşinin evinin tam ortasından geçecek ve onun tümüyle yıkılmasını gerektirecek. Semtte oturanlar bu olup bitenleri protesto etmek için avukat aracılığıyla mahkemeye başvurmuş ve şu anda İsrailliler bu bölgede duvar inşaatını durdurmuşlar. Fakat böylesi gelişmeler her yerde yaşanıyor ve çoğu köylerin ve semtlerin başvurularının büyük çoğunluğu reddediliyor. Hemen hemen herkesin yaşamını etkileyen tahribat ve altüst oluşun boyutları korkunç.

Bir akşam kampta geç saatlere kadar oturup, 1990'ların ortalarında Filistin'in Cenin kentinde bir grup genç Filistinli çocuğun bir tiyatro grubu oluşturmasına yardım eden İsrailli bir kadını anlatan "Arna'nın Çocukları" adlı İsrail filmini izledik. Daha sonra ölen Arna, Filistinli bir adamla evlenmişti; onların oğlu ve filmin yapımcısı olan Juliano Mer Hamis gösterimden sonra bizimle sohbet etmek için çalışma kampına geldi. Özetle, içinde mutlu dönemlerinde gösterilen Filistinli çocuklardan, biri dışında hepsinin, ya 2002'de Cenin'e yapılan saldırıda İsraillilerle savaşırken ya da iki ayrı intihar eyleminde yaşamını yitirmiş olduğu bu film çok etkileyici bir sanat yapıtı. İsrail işgaline karşı uzlaşmaz bir tutum alan ve ölümlerinin "her halkın özgür olmak için ödemesi gereken bir bedel" olduğunu söyleyerek Filistinli çocukların işgale karşı direnişini destekleyen Mer Hamis, çok karizmatik bir kişi.

Bu yıl kampta çok ilginç bir karakter topluluğu, geçen yılkinden çok daha çeşitli ve kalabalık bir karakter topluluğu var. ICAHD'ın Uluslararası Koordinatörü, Meksika'da hukuk okumanın yanısıra İngiltere'de felsefe dalında mastır derecesi ve doktora yapmış, beş yıl önce Museviliği benimsemiş, işgal altındaki topraklarda neler olup bittiğini ancak daha sonra öğrenmiş ve bu yılın başlarında İsrail'in politikalarına karşı bir şeyler yapabilmek için İsrail'e taşınmış genç bir Meksikalı kadın. Öyle görünüyor ki, gönüllülerin büyük çoğunluğu İsrail-Filistin sorunu konusunda önemli bir deneyim edinmiş ve çoğu daha önce burada bulunmuş ve işgale karşı direnen örgütlerle birlikte çalışmalar yapmış kişiler. Kampa sürekli gelenler arasında Fransa'dan dört kişi, bir Arjantinli, İspanya'dan bir çift, İtalya'dan üç kişi, bir İskoç ve

Londra'dan, aralarında bir kaç yıl önce Müslüman olan ve başörtüsü takan genç bir kadının da bulunduğu üç kişi. Beklenmedik bir biçimde New Mexico eyaletinden gelmiş olan dört kişiyle birlikte bir miktar Amerikalı varsa da, sayımız diğerlerine göre epey az.

Bu "düzenli" eylemcilere ek olarak, bize bir ya da iki günlüğüne eşlik eden başka gruplar ya da bireyler de var. Çok sayıda vicdani redçi, Batı Yakası ve Gazze'de askerlik yapmayı kabul etmeyen yedek askerler ve başka İsrailli direnişçiler geldi; bir kaç gün önce ise bir tam gün boyunca çok sıkı çalışan bir Japon grup vardı burada. Çoğu günler, öğle ve akşam yemeklerinden sonra grup tartışmaları yapıyorduk ve bu kadar çok insanın -ve çok ilginçtir ki özellikle İsraillilerin- rahatlıkla Siyonist olmadıklarını belirtebilmeleri ve bunu otomatik olarak anti-Semit ya da İsrail-düşmanı olarak damgalanmaksızın yapabilmeleri çok şaşırtıcıydı. İsrail'in politikalarına dürüst ve eleştirel olarak bakabilen, İsrail'in Filistinlileri köşeye sıkıştırarak yoketme çabasını tanılayan ve bunu durdurmaya çalışan bu kadar çok insanla karşılaşmak ferahlatıcı bir değişiklik oldu bizim için.

ICAHD'ı kuran ve yönetmekte olan Jeff Halper düne kadar bir konuşma turu için ülke dışında bulunuyordu; dolayısıyla onun dönüşü ortalığı biraz daha canlandıracaktır.

ICAHD'ın vebsitesinde bir miktar fotoğraf ve her günki çalışmaların kısa bir tanımlaması var. Fotoğrafların hepsini biz çektik ve bunların çoğunda, sanki kampın en çalışkanları bizmişiz gibi ve haksız bir biçimde biz varız. (Bu kesinlikle doğru değil.) Site, http://www.icahd.org. adresindedir.

Bill Christison CIA'de üst düzey bir yetkiliydi. O, Ulusal İstihbarat Görevlisi ve CIA'in Bölgesel ve Siyasal Analiz Ofisinde direktör olarak çalıştı. Bill Christison, CounterPunch'ın Irak ve Afganistan savaşlarını ele alan yeni tarih bölümü, Emperyal Haçlı Seferlerine katkı sunmaktadır.

Kathleen Christison eski bir CIA analisti olup, "Perceptions of Palestine: Their Influence on U.S. Middle East Policy" ve "The Wound of Dispossession: Telling the Palestinian Story" adlı kitapların yazarıdır.

Gazze'de Ölüleri Ölüler Gömüyor
Yaser Ebu Malik, Gazze, *Palestine Report,* 16 Eylül 2004

10 Eylül'de, Gazze Şeridi'nin kuzeyine yapılan ve en az beş kişinin ölümü ve düzinelercesinin yaralanmasıyla sonuçlanan bir İsrail akınının ardından, genç bir mezar kazıcıyı görmek için Gazze'ye gittim.

Bir hafta önce, Gazze'den Musab adlı 18 yaşındaki genç bir delikanlıyla karşılaşmıştım. O, çok az insana çekici gelen, ancak Gazze'de giderek daha fazla sayıda gencin razı olduğu bir mesleğe girmek için çoktandır okulunu bırakmıştı.

Musab, kentin Şeyh Rıdvan mezarlığında çok sayıda delikanlıyla birlikte, mezarlığı tıkabasa dolduran adamların, kadınların ve çocukların mezarlarını kazmak ve bu mezarlara bakmakla uğraşıyordu.

Mezarlık, bir zamanlar beyaz olan, ama yıllardır otomobillerden çıkan ekzos dumanlarının sararttığı alçak ve yazılarla kaplanmış bir duvarın çevrelediği beyaz kumlu bir tepede bulunuyor. Mezarlığı, dikenli armut kaktüsleri süslüyor.

Musab, diğer çocuklardan daha kıdemliydi. O mezarlıkta yedi yıl çalışmış ve bu süre içinde bazı eski arkadaşlarının bile mezarlarını kazmak zorunda kalmıştı. Mezartaşlarına yaslanarak mezarlığın öbür ucundaki iki mezarı gösteren Musab, "Onlar benim sınıf arkadaşlarımdı. Onları geçen yıl gömdüm" dedi.

Biri 16 ve diğeri 17 yaşında olan bu iki genç ellerinde sadece bir bıçak olduğu halde, Gazze Şeridi'nin kuzeyinde bulunan ve güçlü bir biçimde berkitilmiş olan bir Yahudi yerleşim birimine sızmaya çalışırken vurularak öldürülmüşlerdi. Onların hiçbir grupla bağları yoktu. Bizimle birlikte küreğini omuzunda onların mezarlarına doğru yürürken Musab, onların öldüğünü duyduğunda nasıl sarsıldığını anımsadı. Onlarınki, en zor kazdığı mezarlar olmuştu

Çoğu insan mezar kazmanın iç karartıcı bir meslek olduğunu düşünür. Ama, Şeyh Rıdvan mezarlığında çalışan genç mezar kazıcılar, bunun saygın bir iş olduğu, özellikle Musab'ın deyişiyle "İsraillilerin öldürdüğü şehitleri gömmekle onurlandırıldıkları" kanısındalar. Daha büyük olan delikanlılar mezarları kazarlarken, daha genç olanlar, cenazenin yerine yerleştirilmesinden sonra üzerine örtülecek kumu topluyorlar. Delikanlılar aynı zamanda mezarların üzerine su serpme, kurumuş çiçekleri yenileme ve mezarlıktaki çiçeklere gelen keçi sürülerini kovmaya da yardım ediyorlar.

12 yaşındaki Semir Hebin, mezarlığa yaklaşan iki keçiyi uzaklaştırmak için onlara taş atarken, "Ben de bir gün öleceğimi biliyorum. O yüzden gömüleceğim mezarlığın temiz ve düzgün olmasını isterim" diyor.

Hebin, "büyükbabam ve amcalarım burada gömülü olduğu için" her hafta bir çok kez bu mezarlığa geldiğini söylüyor. Daha sonra fısıldayarak bana bir sırrını açıyor ve yılanlardan korktuğu için güneş batmadan mezarlıktan ayrıldığını belirtiyor. Musab, bir seferinde kendisini de ısıran yılanların bir sorun olduğunu, ancak insanın canını yaksa da yılanların zehirli olmadığını söyleyerek diğer çocuğu yatıştırıyor.

Musab, ölülerle birarada olmaktan da rahatsız değil. Sorduğumda gülümseyerek, "Hayaletler, sadece annelerimizin ve büyükannelerimizin bizi korkutmak için uydurdukları eski öykülerden başka bir şey değil" dedi.

Mezar kazma Musab için bir yaşam tarzı haline gelmişti. Dediğine göre 400'den fazla mezar kazmış, hatta bazan ölülerin akrabaları tarafından özel olarak çağrılan Musab'ın adı usta bir mezar kazıcısına çıkmıştı.

Musab mezar kazmaya, okulda sınavlarında üstüste başarısız olmasının ardından başlamıştı. Çok geçmeden bu, onun esas geçim kaynağı oldu. Eline geçen para günde 10 doların altındaydı; fakat o, sadece yaz tatillerinde mezarlıkta çalışmaya gelen çok sayıda diğer gençten daha deneyimliydi. Bir çok genç, hemen hemen hiçbir zaman işsiz kalma riski olmadığı için bu işi seçiyor. Deneyimli mezar kazıcılar, yakındaki mahallelerinde değil de aileleriyle birlikte mezarlığın içinde yaptıkları küçük tenekeden kulübelerde kalıyorlar. Musab henüz bunun için fazla genç.

Musab, mezarların birinden bir kaç ayrık otunu koparmak için eğilirken, "Şimdilik anne ve babamla birlikte kalıyorum; fakat gündüz ve gecelerimin çoğunu burada geçirmekte olduğuma göre, burada bir kulübe yapmayı düşünebilirim" dedi. Ve "Herhalde, yedi yıldır burada çalışıyor olmam, benimle mezarlık arasında bir bağ oluşturdu. Öldüğümde buraya gömülmek isterdim" diye devam etti.

Her ne kadar bunun uzun süre devam edeceğine inanmasa da, mezarlık açık olduğu sürece burada çalışmaya devam edeceğinden kuşkusu yoktu. Eylül 2000'de İntifada'nın başlamasının ardından, Musab, artık adı resmen Gazze Şehitler Mezarlığı olarak değiştirilen Şeyh Rıdvan mezarlığına giderek artan sayıda cenazenin gelişine tanık oldu. Son dört yılda, 1,000'den fazlası Gazze Şeridi'nden olmak üzere 3,000'den fazla Filistinli yaşamını yitirdi. Mezarlık artık doluyor. "Daha şimdiden yeni gelen cenazeleri eski mezarların üstüne gömmeye başladık. Zaten burası da İsrail saldırıları yüzünden yakında kapanacak."

Musab, beni mezarlığın bir ucuna götürdü ve oradaki çatlamış mezar taşlarını gösterdi. İsrail uçaklarının mezarlığın yakınındaki bir binaya ateş açmaları üzerine meydana gelen hasarı kasdederek, "Ölülere bile acımadılar" dedi.

Musab'la işi hakkında yaptığım geniş mülakattan sonra 10 Eylül'de kendisini görmek için geri döndüm. Onu sorduğumda bir sessizlik oldu. Küçücük kara tenli ve on yaşını daha yeni devirmiş bir çocuk beni onun, serpilmiş suyla toprağı hala ıslak olan ve daha yeni kazıldığı için mezar taşı bulunmayan mezarına götürdü.

Genç mezar kazıcı öfkeyle, "İşte Musab" dedi. "İsrailliler, dün gece Beyt Lahiye'de amcasının evindeyken onu öldürdüler."

22 yıl önce!
Hüsnü Mahalli, *Yeni Şafak*, 19 Eylül 2004

22 yıl önce dün ben Sabra ve Şatilla kamplarındaydım. Beyrut'u işgal eden İsrailliler Hıristiyan çetelerle birlikte Filistinlilere karşı inanılmaz bir kin besliyordu.

“Olaylar 15 Eylül günü başladı...

Filistin kamplarını kuşatan İsrail askerleri anonslarla kimsenin dışarıya çıkmamasını istiyordu. Hıristiyan milisler ise Sabra ve Şatilla çevrelerinde gördükleri herkesi öldürmeye başlamıştı. Kaçanlar ise kampların dışındaki Akka ve Gazze hastanelerine sığınıyordu.

16 Eylül sabahı yaşlı Filistinlilerden oluşan dört kişilik bir grup İsraillilerle görüşmek için kuşatma altındaki kamptan ayrıldı. Amaçları İsraillilere kampta kadın ve çocukların dışında hiçbir direnişçinin bulunmadığını söylemekti. Grup gitti ama dönmedi.

Ertesi sabah, kampta çalışan bir Mısırlı işçi yanına 50 kadını da alarak benzer bir çaba için kamptan ayrıldı. Bu kadınların cesetleri 18 Eylül günü stadyumda bir çoğuna tecavüz edilmiş olarak bulundu..

16 Eylül akşamı İsrail Savunma Bakanı Şaron katliama başlama talimatı verdi. O akşam İsrailliler ve Hıristiyan milisler Akka ve Gazze Hastanelerini bastı. Hastanelerde o gün bombalanan Sabra ve Şatilla'dan getirilen yaralılar da vardı. İsrailli askerler ve Hıristiyan milisler Filistinli doktorlar dahil yaralıların büyük bölümünü öldürdüler. Yaralı kadınların bir çoğuna tecavüz edildi..

Ertesi gün yine hastaneye gelen İsrail askerleri ve Hıristiyan milisler hastanede çalışan yabancı doktorları kovarak geri kalan yaralı ve sığınan yaşlı ve kadınları öldürdüler.

Bununla yetinmeyen İsrailliler ve Hıristiyan milisler kamplara dalarak herkesin evlerinden çıkmalarını istediler.

Evlerinden çıkan Filistinliler kadın ve erkek olarak iki kola ayrıldılar ve ana meydana doğru yürümeye başladılar. Bu yürüyüş sırasında zaman zaman erkeklerden onar kişilik gruplar bir evin duvarına yanaştırılarak kurşuna diziliyordu. Peşinden de dozerler o evi öldürülen Filistinlilerin üzerine yıkarak toplu mezar haline getiriyordu. Bu işlem bir kaç kez tekrarlandı.

Bu arada evlerinden çıkmakta geciken Filistinli kadınların büyük bölümü evlerinin önünde ve kucaklarında bebeleri ile birlikte süngü ve baltalarla öldürülüyordu. Evlerinden çıkmayan kadınların çoğu ise öldürülmeden önce kızlarıyla birlikte tecavüze uğradı.

Gece boyunca devam eden bu vahşet 18 Eylül sabahı İsrailliler ve Hıristiyan milislerin kamptan ayrılması ile son buldu.

İsrailliler 18 Eylül öğle saatlerine kadar hiç kimsenin kamplara girmesine izin vermedi.

Girildiğinde ise artık her şey bitmişti.”

Bir kaç kez ve hayal ile duygularınızla okumanızı rica edeceğim yukarıdaki satırlar Kızlıhaç'ın yabancı doktorlardan ve kamptaki yaralılardan derlediği bilgilerle kaleme aldığı rapordan özetlenmiştir.

Bu olayların büyük bölümüne ben de şahittim.

18 Eylül öğleden sonra Sabra ve Şatilla'ya ilk girenler arasında ben de vardım. Gördüklerimi hayatım boyunca unutmayacağımı o gün karşılaştığım cesetlere söz vermiştim.

Her yerde üst üste istiflenmiş (Irak'taki Abu Gureib görüntülerini hatırlayın) cesetler, parçalanmış insanlar, kucaklarında bebeleriyle delik-deşik edilen kadınlar, baltalarla kesilmiş kafalar, bacaklar, kollar...

Bu sahneleri böylesi kuru kelimelerle anlattığım için o insanların ruhlarından özür diliyorum.

Ve özellikle birinden...

Adının Emine olduğunu daha sonra öğrendiğim 24 yaşlarında dünya güzeli Filistinli kadını evinin önünde gördüğümde bana gülümsüyordu. Karnındaki bebeği süngü ile alınarak yanına atılmış ve vücudu delik deşik edilmişti. Sağında ve solunda yine balta ve süngülerle öldürülmüş iki çocuğu daha vardı... Evin içinde yaşlı babasının vücudunda en az 40 tane kuşun izi vardı. Annesi ise bir gün önce hastane baskınında öldürülmüştü...

Kamptaki geri kalan görüntülerin hiçbiri bu anlattığımdan daha az etkileyici değildi. Haber dünyaya yayıldığında herkes şoktaydı.

Şaron ise yaptıklarıyla övünüyordu... Tıpkı şimdi yaptığı gibi...

28 Eylül 2000'de Şaron'un Aksa Camii'ni kirletmesi ile başlayan son İntifada'dan bu yana İsrailliler 3400 kadar Filistinliyi öldürdüler. Bunların 798'u çocuk. 11'i ise bir yaşın altında. Biri de annesinin karnındaydı... Tıpkı Sabra ve Şatilla'daki Emine'nin bebeği gibi.

Sabra ve Şatilla'da 3297 Filistinli vahşice öldürüldü... Bir o kadarı da kayıp olmuştu...

O zaman terör kelimesi henüz moda olmamıştı.

İsrail'de, Amerika'da ve Rusya'da ölen çocuk ve siviller için kıyameti koparanlara hatırlatmak istedim...

Ben; Sabra ve Şatilla'yı yaşayan, oralarda ailelerini kaybeden, 57 yıldır İsrail teröründen çeken, inanılmaz sabırlarına rağmen sorunlarına çözüm bulamayan ve Amerikan destekli İsrail tarafından yok edilmek istenen Filistinlilerin hiçbir eylemine terör demem ve diyemem!

İlle de terör kelimesini kullanmak isteyenler varsa bunu dünyaca Sabra ve Şatilla'nın sorumlusu olarak ilan edilen ve bugünün İsrail başbakanı Şaron için ve onu barış adamı ilan eden Bush için kullansınlar...

Filistinliler, hiçbir zaman İsraillilerin yaptığı gibi zevk için insan öldürmediler, öldürmüyorlar. Onlar kendi topraklarında insanca yaşamak istiyorlar.

Her onurlu halk gibi!
Hepsi bu kadar.

İbrahim, Şin Bet El Kaide'ye Katılmanı İstiyor! (parça)
Danny Rubinstein, *Haaretz*, 4 Ekim 2004

İsrail istihbaratının bir komplosunu açığa çıkaran Filistin Otoritesi Gazze ile bin Ladin arasında ilişki olduğu savlarını reddediyor

Geçen hafta başında, İsrail güvenlik servisi Şin Bet'in Gazze'deki karşılığı olan önleyici güvenlik aygıtının başı Reşi Ebu Sba, İsrail güvenlik servisini genç Filistinlileri aldatarak onları El Kaide adına eylem yapmaya sevketmeye çalışmakla suçladı. Geçen Salı günü, İbrahim adlı bir genç Gazze'de gazete muhabirlerinin huzuruna çıkarıldı. Yüzünü bir maskeyle gizleyen İbrahim başına gelenleri anlattı.

O, bir yıl önce, Doğu Kudüs'te yayımlanan ve kişiler için bir bölümü bulunan *Posta* adlı haftalık kültür-eğlence dergisine kendisini anlatan bir yazıyla fotoğrafını ve telefon numarasını gönderdiğini söyledi. Üç ay sonra, kendisini Ahmet adlı bir tacir olarak tanıtan nisbeten yaşlı bir kişi İbrahim'i aradı ve onun resminin kendisine oğlunu anımsattığını söyledi. İbrahim ile bir kaç kez telefon konuşması yapan Ahmet ona, kendisinin durumunu ve sofu bir Müslüman olup olmadığını sordu.

Konuşmalarından birinde Ahmet, İbrahim'e ekonomik sıkıntı içinde bulunan Gazzelilere yardım etmek istediğini söyledi ve Kahire-Amman bankasının Nablus şubesi aracılığıyla ona -dolar ve Ürdün dinarı olarak- para göndermeye başladı. İbrahim Ahmet'e, kendisinin hiç tutuklanmadığını ve hiçbir siyasal örgütle ilişkisinin olmadığını söylemişti. Daha sonra, konuşmalarının birinde Ahmet, kendisinin Usame bin Ladin'in El Kaide örgütü hesabına çalıştığını ve İbrahim'in, Gazze Şeridi'nin güneyinde şimdiden altyapısı bulunan örgütün kuzey Gazze'deki örgütleyicilerinden birisi olmasını istediğini söyledi. Ahmet, İbrahim'e çoğunlukla HAMAS aktivistlerini kapsayan isimlerden oluşan bir liste verdi ve ona, El Kaide davasına kazanılmaları için bu kişileri izlemesini ve onlar hakkında bilgi toplamasını söyledi.

Ahmet ile İbrahim hiçbir zaman yüzyüze gelmediler; ancak bu telefon görüşmelerinin bir aşamasında

İbrahim durumdan şüphelendi ve Gazze'deki bir önleyici güvenlik görevlisiyle temas kurarak ona her şeyi anlattı. Görevli konuyu inceledi; Ahmet'in bir İsrail Şin Bet ajanı olduğunu ve İbrahim'e onunla bağlarını derhal kesmesi gerektiğini söyledi.

Geçen hafta Filistin kaynakları bu olayın olağandışı olmadığını, bu olayı ve benzer olayları üst düzey ABD güvenlik yetkilileriyle yaptıkları bir güvenlik toplantısında muhataplarına anlattıklarını belirttiler....

Ölümcül Çifte Standartlar (parça)
Hasan Ebu Nima, *The Electronic Intifada,* 13 Ekim 2004

İsrail kuvvetleri, her zaman olduğu gibi, bölgemizde sürmekte olan şiddet olaylarına ölçüsüz ve dengesiz bir tarzda tepki gösteriyor. Eylül sonlarından bu yana İsrail işgal altındaki Gazze Şeridi'nde insanları katlediyor. Şu satırları yazmakta olduğum sırada ölü sayısı, 30'dan fazlası çocuk olmak üzere 115'i geçmiş bulunuyor.

İsrail düzenli olarak günde 10-12 kadar Filistinli öldürüyor ki, bu bir ya da iki Filistinli intihar eylemcisinin yolaçtığı can kaybına eşit. Gazze Şeridi''nde kitlesel bir yıkım gerçekleştirmekte olan İsrail, onyıllar boyunca acı çekmiş olan insanlara karşı, başka koşullar altında dünya liderlerinin, eğer jenosit değilse etnik temizleme olarak niteleyip lanetleyecekleri bir politika güdüyor. Ama, laf ola beri gele türünden eleştiri dışında, süregelen katliam büyük bir hoşgörüyle karşılanıyor.

Dahası, bazı taraflar İsrail'in yardımına bile koşuyorlar. Bu ayın başlarında İsrail, yurtlarından kovulmalarından bu yana Filistinli mültecilere temel hizmetler sağlamakta olan BM kuruluşu UNRWA'yı, Filistinlilerin bir ambülansı İsrail'e saldırmakta kullanılan roketlerin taşınması için kullanmasına izin vermekle suçladı.
İsrail'in BM katındaki elçisi hemen UNRWA Genel Komisyoneri Peter Hansen'in görevden alınmasını talep etti. BM Genel Sekreteri Kofi Annan ise, açıkça sırıtan uydurma ve propagandadan başka bir şey olmayan bu İsrail suçlamalarını reddedeceği yerde derhal bir soruşturma timi oluşturdu ve suçlamaları soruşturmak için onları alelacele İsrail'e yolladı. Annan'ın bu davranışı, İsrail'in, daha sonra geri çektiği savlarına hiç de hak etmediği bir inandırıcılık kazandırdı ve UNRWA'nın saygınlığını önemli ölçüde zayıflattı. Her ne kadar sonunda İsrail mahçup olduysa da, bir hikayeyi hemen hemen hiçbir zaman sonuna kadar izlemeyen Amerikan medyası sadece ilk suçlamaları yayınladığı için, yeter kadar zarar verilmiş oldu.

Eğer Annan bölgedeki sorunların tümüne böyle bir ciddiyetle yaklaşmış olsaydı, bu davranışı göze batmayacaktı. Fakat o, İsrail'i hedef aldığı ileri sürülen eylemleri soruşturmak için hiç zaman yitirmezken, diğer şeylerin yanısıra Beyt Lahiye'de UNRWA'nın yönettiği çocuk yuvasını da tahrip eden İsrail'in Gazze'ye karşı saldırısını soruşturmak ya da durdurmak için parmağını bile kımıldatmadı. Annan'ın İsrail'e şaşılası yaltaklanmasıyla onun, BM Güvenlik Konseyi'nin Nisan 2002'de İsrail'in Cenin mülteci kampını yıkmasının soruşturulması yönündeki buyruğunu iptal etmesi bir karşıtlık oluşturuyor. Annan, soruşturma ekibini dağıtmadan önce, İsrail'in dayatmasına boyun eğerek Hansen'i ekipten almakla onun dürüstlüğü ve tarafsızlığına şüphe düşürdü.

Filistinlilere yardım etmeyi ve İsrail'in onlara verdiği kasıtlı ve sadistik azabı azaltmaya çalışan UNRWA'nın ya da herhangi bir kuruluşun, İsrail'in ve onun bağlaşıklarının tasfiye etme çabalarının hedefi olduğu bir gerçektir. İsrail bölgede UNRWA'ya ve onun personeline saldırmakta, onların çalışmalarını engellemekte ve Kasım 2002'de Cenin'de Ian Hook'un durumunda olduğu gibi bazan onları öldürmektedir de. Bu arada, İsrail'in bağlaşığı ABD, medyada ve Kongrede UNRWA'ya karşı bir kampanya sürdürmekte ve kuruluşu, tümüyle haksız bir biçimde, Filistinli "teröristler"e yardım etmekle ve yönettiği okullarda şiddeti kışkırtmakla suçlamaktadır. BM genel sekreteri, olayların bu arkaplanından haberdardır; ancak İsrail'e karşı BM personelini ve bir BM kuruluşunu kararlılıkla savunmaya cesaret edememek suretiyle, hem bu kin ve kışkırtma kampanyasını, hem de İsrail'in uluslararası hukuka ve BM kararlarına karşı çıkışını teşvik etmiş olmaktadır.

İsrail'in, UNRWA'ya karşı karalamalarını da gölgede bırakan daha da iğrenç yalanları bulunuyor. 5 Ekim'de İsrail askerleri, güney Gazze'nin Refah kampında İman el Hams adlı 13 yaşındaki bir kız öğrenciyi vurarak öldürdüler. İsrail, her zaman olduğu gibi, çocuğun bir bomba yerleştirmeye çalıştığını ve dolayısıyla işgal birlikleri için ölümcül bir tehdit oluşturduğunu ileri sürdü. Ne var ki, diğer askerlerin, kız çocuğu vurulduktan sonra, bölük komutanının onun başına yakın mesafeden iki mermi sıktığını ve daha sonra üçüncü kez gelerek bir şarjör dolusu mermiyi onun vücuduna boşalttığını ileri sürmeleri üzerine 11 Ekim'de İsrail askeri savcısı bir soruşturma açtığını duyurdu.

İntifadanın başlamasından bu yana İsrail 500'den fazla çocuk öldürdü. Çocukların genellikle göğüslerinden ya da kafalarından vurulduğunu gösteren sayısız kanıtlara, yani kasıtlı bir hedef alma planının bulunduğuna işaret eden olgulara rağmen, bu olayların hemen hemen hiçbiri soruşturulmamıştır. Belki de, askerler tarafından rapor edildiği içindir ki, bu sonuncusu, soruşturma kapsamına alınan çok az sayıdaki olaydan biri olabilmiştir. Filistinliler her gün hedef oldukları vahşeti anlattıklarında, öyküleri dikkate alınmadığı gibi, suçlular da hiçbir biçimde cezalandırılmaz.

... Iraklılar tarafından kaçırılan ve bazan vahşice öldürülen Avrupalılar ve Amerikalılara gösterilen ilgi, Arap televizyonlarının izleyicilerinin rutin olarak gördüğü, Felluce ve Samara'da ABD tarafından bombalanan binaların yıkıntılarından çıkarılan Iraklı çocukların ve düğün davetlilerinin cenazelerine gösterilen ilgiden çok daha fazladır. Her aklıbaşında insan, Irak'ta meydana gelen korkunç kafa kesmeleri kayıtsız koşulsuz lanetlemelidir; fakat Irak'ın ya da bölgenin tarihi boyunca hiç yaşanmamış bu olayların neden şimdi yaşanmakta olduğu sorusunu sormak da bir suç sayılmamalıdır.

Giderek daha fazla, yüksek teknolojiye dayanan silahlarla donanmış ve üniformalı kişilerin kendi ülkelerinden çok uzaklarda insanları "öz-savunma" adı altında ve cezalandırılmayacaklarından emin olarak öldürdüğü ve kendi sokaklarında ve köylerinde yaşayan insanların bu kişilere herhangi bir biçimde karşı durmalarının "terörizm" olarak damgalandığı bir dünyada yaşıyoruz. Dünyanın Taba saldırısı karşısında gösterdiği büyük öfke ile Gazze'deki zulüm ve ABD'nin Irak'taki eylemleri karşısındaki göreceli sessizliği arasındaki farklılık, bölgede kimsenin gözünden kaçmıyor. Dahası, bu çifte standart sadece öfke ve aşırılık alevini daha fazla körüklemeye ve daha gözükara ve hiç istenmeyen tepkilere yol açacaktır...

Elçi Hasan Ebu Nima, Ürdün'ün BM'deki eski sürekli temsilcisidir.

İçişleri Bakanı: 'Hristyanlara Tükürmeye Son Verin'
Jeff Hook, 14 Ekim 2004

Tuhaf Yahudi geleneğinden çok az söz ediliyor

İsrail İçişleri Bakanı Avraham Poraz, bugün (13 Ekim 2004) Hristyan dinadamlarını hedef alan saldırıların artmasını yarım ağızla kınayan bir açıklama yaptı. Poraz Yahudileri, "dinsel azınlığa ardarda yapılan saldırılara son vermeye" çağırdı.

Haça tükürme geleneğinin İsrail dışındaki medyanın dikkatini çekmeye başladığı ve İsrail'in, bu geleneğin etnik devletin imajına zarar verebileceğinden korktuğu anlaşılıyor.

Son olay, geçen Pazar günü bir Yahudinin Ermeni başpiskoposu Nurhan Manukyan'ın taşıdığı haça tükürmesiyle meydana geldi. Saldırı sonucunda çıkan itiş kakışta başpiskoposun taşıdığı ve Ermeni başpiskoposların 17. yüzyıldan bu yana taşımakta olduğu madalyon kırıldı.

Bir Talmud öğrencisi olan Yahudi, ne hapis, ne de para cezası aldı.

Bu arada Yahudiler, başpiskopos aleyhinde ceza davası açıp açmayacaklarını düşünüyorlar. Onlar, yeşiva öğrencisini tokatlayan başpiskopos hakkında saldırı suçlamasıyla dava açabilirler. [Yeşiva (dinsel okul) öğrencileri okullarında, Yahudi kardeşleri sevmenin en yüce ahlaki görev olduğunu ve Yahudi-olmayanlara düşmanlığın ve onların dinsel sembollerine saygısızlık göstermenin sofuluğun zorunlu anlatımı olduğunu öğreniyorlar.]

Başpiskopos Manukyan, kendisinin ve iş arkadaşlarının tükürme olaylarıyla birlikte yaşamayı öğrendiklerini söylüyor. "Artık, sokakta yanlarından geçerken Yahudilerin dönüp tükürmelerine çok

sinirlenmiyorum; fakat dinsel bir tören sırasında gelip mezhebimize bağlı bütün papazların ortasında haça tükürmek, bizim kabul etmeye hazır olmadığımız bir aşağılama" dedi.

Manukyan sözlerini şöyle sürdürdü: "İsrail hükümeti Hristyan düşmanı. O, dünyanın neresinde olursa olsun, Yahudilere herhangi bir zarar geldiğinde feryadı basıyor; ama bizim neredeyse her gün aşağılanmamız onu hiç mi hiç ilgilendirmiyor."

Kudüs'te yaşayan Hristyanlar Yahudilerin kendilerine tükürmelerine son verilmesini istiyorlar
Amiram Barkat

Bir kaç hafta önce, İsrail'in öndegelen Grek Ortodoks dinadamlarından biri Kudüs'ün Givat Şaul semtindeki hükümet ofisinde yapılan bir toplantıya katıldı. Arabasına döndüğünde, başında kippa bulunan yaşlı bir adam yaklaştı ve arabanın camına hafifçe vurdu. Grek dinadamı arabanın camını indirdiğinde ise yüzüne tükürdü.

Dinadamı olayı polise yansıtıp bir şikayette bulunmayı tercih etmedi ve bir yakınına, Yahudilerin kendisine tükürmesine alışmış olduğunu söyledi. Kudüs'teki Hristyan dinadamlarının pek çoğu bu tür saldırılara hedef olmuş bulunuyorlar. Onlar çoğu zaman bunu pek önemsememekle birlikte, bazan dayanamıyorlar.

Pazar günü bir yeşiva öğrencisinin, Eski Kentteki Holy Sepulchre* yakınlarında bir tören yürüyüşü sırasında Ermeni Başpiskoposunun taşıdığı haça tükürmesi üzerine bir kavga çıktı. Kavga sırasında, başpiskoposun 17. yüzyıldan kalma haçı kırıldı ve o da yeşiva öğrencisini tokatladı.

* * *

Daha önce Din İşleri Bakanlığında Hristyan işleri danışmanı olan ve Kudüs Hristyan-Yahudi diyalogu merkezinin direktörlüğünü yapmakta olan Daniel Rossing'e göre "ülkedeki genel hoşgörü eksikliği atmosferi nedeniyle" son dönemde bu tür olayların sayısında bir artış olmuş.

Rossing, olayların meydana geldiği zaman ve yer bakımından bazı ortak özellikleri olduğunu söylüyor. O, Eski Kentin Yahudi ve Ermeni mahalleleri ve Yafa Kapısı gibi, Yahudilerle Hristyanların birarada yaşadığı yerlerde bu tür olayların daha fazla görüldüğünü söylüyor.

Yılın, Purim tatili gibi belirli zamanlarında daha fazla olay oluyor. Rossing, "Purim tatili bitene kadar evlerinden dışarı çıkmayan Hristyanlar olduğunu biliyorum" diyor.

Kudüs Belediye Başkanının eski Hristyan işleri danışmanı Şamuel Evyatar, bu durumu "muazzam bir rezalet" olarak niteliyor. O, bu olayları yapanların büyük çoğunluğunun, Eski Kentte eğitim gören ve Hristyan dinini hor gören yeşiva öğrencileri olduğunu söylüyor.

O, “Hahamlar ve tanınmış eğitimciler mahkum ettiği takdirde, bu fenomenin hemen ortadan kalkacağından eminim. Pratikte, yeşivaların hahamları bu olayları önemsemiyor, hatta teşvik ediyorlar” diyor.

Evyatar, bir Sırp piskoposuyla birlikte Yahudi mahallesinde yürürlerken evinin yakınında, kendisine de tükürüldüğünü söylüyor. “Bir grup yeşiva öğrencisi bize tükürdü ve öğretmenleri durup olup biteni seyretmekten başka bir şey yapmadı.”

İsrail gazetesi Haaretz’in 12 Ekim 2004 tarihli sayısından alınmıştır.

Yahudilerin Hristyanlığa Duydukları Nefret

İsrail Şahak

Hristyanlığın dinsel sembollerini kirletmek Yahudiliğin kökü eskilere uzanan bir dinsel ödevidir. Haça tükürmek ve bir kilisenin yanından geçerken tükürmek, dindar Yahudiler için yaklaşık M. S. 200’den bu yana zorunlu kılınmıştır. Anti-Semitik düşmanlığın ciddi bir tehlike olduğu geçmiş zamanlarda, hahamlar dindar Yahudilere, haça ya da açıkça bir kilisenin önünde değil de, tükürmelerinin nedeninin anlaşılmayacağı bir biçimde ya da kutularına tükürmelerini buyuruyorlardı. Yahudi devletinin gücünün artması, bu geleneklerin yeniden daha açık bir hal almasına yol açmıştır: Fakat bir konuda yanılgıya düşülmemeli: Yahudiliği seçen Hristyanlar için Kibbutz Sa’ad’ın örgütlediği ve İsrail hükümetinin finanse ettiği haça tükürme olayı, geleneksel Yahudi dindarlığına özgü bir eylemdir. Ama bunun böyle olması onu, barbarca, iğrenç ve rezil bir gelenek olmaktan çıkarmaz! Tersine bu, o denli geleneksel olduğu için daha da kötü ve aynı zamanda çok daha tehlikelidir; tıpkı, kısmen geleneksel anti-Semitik geçmişi kullandığı için Nazilerin anti-Semitizminin tehlikeli olmuş olması gibi.

Bu barbarca tutum ve Hristyan dinsel sembollere karşı duyulan nefret İsrail’in kuruluşundan sonra arttı. 1950’lerde İsrail, ülkenin kentlerinin resimlerini gösteren bir dizi pul çıkardı. Nasıra’nın resminde bir kilise ve onun üzerinde görülmesi neredeyse olanaksız, belki 1 milimetre boyunda bir haç bulunuyordu. Buna rağmen, Siyonist “sol”da olan bir çok kişinin de desteklediği dinci partiler bir skandal ortamı yarattılar ve pullar hemen geri çekildi ve yerine, mikroskopik haçın da kaldırıldığı hemen hemen özdeş bir seri çıkarıldı.

Ayrıca, uzun süredir devam eden ve temel matematik üzerinde Hristyanlığın etkisine ilişkin bir çatışma var. Dindar Yahudiler, küçük çocukları etkileyerek onların Hristyanlığa döndürülmelerine yol açacağını düşündükleri için, haça benzeyen uluslararası artı işaretine itiraz etmektedirler. Bir başka “açıklama” ise, aritmetik alıştırmalarında bu işareti öğrenen çocukları haça tükürmek için “eğitmenin” zor olacağını savunmaktadır. 1970’lerin başlarına kadar İsrail’de iki ayrı türden aritmetik kitabı kullanılıyordu. Laik okullarda okutulan kitaplarda tersine çevrilmiş “T” işareti kullanılıyordu. 1970’lerin başlarında dinsel fanatikler İşçi Partisini de aritmetikte haçın içerdiği büyük tehlike konusunda “döndürdüler” ve o günden bu yana İbranice eğitim veren ilkokulların tümünde (ve pek çok orta öğrenim kurumunda da) uluslararası artı işareti yasaktır.

Eğitimin diğer alanlarında da benzer gelişmeler görülmektedir. Yeni Ahit'in öğretilmesi her zaman yasaktı; fakat eskiden dürüst tarih öğretmenleri bu yasağı, seminerler düzenlemek ya da öğrencileri kitaplıklara (tabii, okul kitaplıklarına değil) yollamak suretiyle aşıyorlardı. Yaklaşık 10 yıl önce, böyle davranan öğretmenlerin mahkum edilmesi için bir kampanya başlatıldı. Kudüs'te bir öğretmen, M. S. 30-40 yılları dolayında Filistin'deki Yahudilerin tarihini işleyen öğrencilerine, tarih bilgilerini arttırmak için Yeni Ahit'in bir kaç bölümünü okumalarını salık verdiği için neredeyse işinden kovuluyordu. Bu bayan öğretmen, ancak gurur kırıcı bir biçimde aynı şeyi bir daha yapmayacağına söz verdiği için görevini muhafaza edebildi.

Ancak, son yıllarda Yahudi fanatizminin diğer tüm alanlarda hızla artmasına paralel olarak, İsrail'de (ve Diyasporadaki İsrail'e tapan Yahudiler arasında) Hristyan-karşıtı duygularda sözcüğün tam anlamıyla bir patlama yaşanıyor.

İsrail realitesinin diğer bir çok yanları için geçerli olduğu gibi, burada da doğrunun asıl düşmanları, ABD'ndeki "sosyalistler", "liberaller", "radikaller" ve benzerleridir. Herhangi bir devlette, hükümetin Davut Yıldızına tükürülmesini finanse etmesi halinde, Amerikan liberallerinin ve, hadi *New York Times*'ı bir yana bırakalım, *The Nation* ve *New York Review of Books* gibi yayım organlarının tepkisini gözünüzün önüne getirin. Ama burada İsrail'de hükümet haça tükürülmesini finanse ettiğinde onlar seslerini çıkarmıyorlar ve çıkarmayacaklar da. Dahası onlar, bu işin finanse edilmesine de yardım ediyorlar. Büyük çoğunluğu Hristyan olan ve nereden bakarsanız bakın İsrail'in bütçesinin en az yarısını karşılayan Amerikan vergi yükümlüleri, haça tükürülmesini de finanse etmektedirler.

*Kutsal Mezar, Hz. İsa'nın mezarı. (G. A.)

Artık Çocukları Öldürmek Büyük Bir Sorun Değil

Gideon Levi, *Haaretz*, 17 Ekim 2004

"Açıkça dile getirilmesi gereken çıplak gerçek şudur: Ellerimiz yüzlerce Filistinli çocuğun kanıyla lekelenmiştir."

Gazze Şeridi''nde 30 Eylül 2004'de başlayan Days of Penitence (=Pişmanlık Günleri) Operasyonunun ilk iki haftasında 30'dan fazla Filistinli çocuk öldürüldü. Pek çok insanın, çocukların toplu bir biçimde öldürülmesini "terör" olarak nitelemelerine şaşmamak gerek. (İkinci) İntifada dönemi kurbanlarının genel sayımı her üç Filistinliye karşı bir İsrailli'nin öldüğünü gösterirken, çocuklarda bu oran beşe karşı biri

bulmaktadır. İsrail insan hakları örgütü B'Tselem'e göre, Gazze'deki bu son operasyondan önce bile -yaşı 18'den küçük- 110 İsrailli çocuğa karşı 557 Filistinli çocuk öldürülmüştü.

Filistin insan hakları grupları daha büyük rakamlardan sözediyorlar: Filistin İnsan Hakları İzleme Grubu'na göre -yaşı 17'den küçük- 598, Kızılhaç'a göre ise -yaşı 18'den küçük- 828 Filistinli çocuk öldürüldü. Ölen çocukların yaşlarına da göz atmak gerek. Verilerini bir ay öncesine kadar sürekli olarak tazelemiş olan B'Tselem'e göre öldürülen çocukların 42'si 10 yaşında ve sekizi 2 yaşındaydı. En genç kurbanlarsa, kontrol noktalarında can veren 13 adet yeni doğmuş bebekti.

Bu dehşet verici istatistikleri gözönüne aldığımızda, kimin terörist olduğu sorusunun her İsraillinin vicdanı üzerinde ağır bir yük oluşturması beklenirdi. Ama bu konu kamuoyunun gündeminde değil. Çocuk katilleri her zaman Filistinlilerdir; askerler her zaman bizi ve kendilerini savunmaktadırlar. İstatistiklerin ise cehenneme kadar yolu var.

Açıkça dile getirilmesi gereken çıplak gerçek şudur: Ellerimiz yüzlerce Filistinli çocuğun kanıyla lekelenmiştir. IDF Basın Bürosunun ya da askeri muhabirlerin çocukların askerler için oluşturduğu tehlikeye ilişkin dolambaçlı açıklamaları ve Dışişleri Bakanlığımızdaki halkla ilişkiler görevlilerinin Filistinlilerin çocukları nasıl kullandıkları üzerine ileri sürdükleri kuşkulu gerekçeler, bu gerçeği değiştiremez. Bu kadar çok çocuk öldüren bir ordu, dizginlerinden boşanmış ve moral pusulasını yitirmiş bir ordudur.

Knesset üyesi Ahmet Tibi (Hadaş)'nin Knesset'te yaptığı çok ateşli bir konuşmada söylediği gibi, bu çocukların hepsinin yanlışlıkla öldürüldüğünü ileri sürmek artık olanaksızdır. Bir ordu 500'den fazla rutin kimlik saptama hatası yapmaz. Hayır; bu bir hata değil, tersine ürkütücü bir önüne geleni vurma ve Filistinlileri insansızlaştırma tutumunun yönlendirdiği politikanın öldürücü sonucudur. Çocuklar da içinde olmak üzere, hareket eden her şeyi vurma davranış kuralı haline gelmiş bulunuyor. 13 yaşındaki kız çocuğu İman Elhams'ın "öldürülmesinin doğrulanması" üzerine kopan mini-fırtına da temel sorun üzerine yoğunlaşmadı. Skandala yol açması gereken, daha sonra olup bitenler değil, öldürme eyleminin kendisi olmalıydı.

İman tek örnek değildi. Muhammet Arac, Balata mülteci kampının mezarlığının hemen yanındaki evinin önünde sandviç yerken bir asker onu hayli yakın bir mesafeden vurarak öldürdü. Muhammet öldüğünde 6 yaşındaydı.

Kristen Sada, ana ve babasının arabasının içinde bir aile ziyaretinden dönerken askerlerin arabayı kurşun yağmuruna tutmaları sonucu vuruldu. O öldüğünde 12 yaşındaydı. Cemil ve Ahmet Ebu Aziz kardeşler gündüz vakti bisikletleriyle tatlı satın almaya giderken bir İsrail tankının attığı mermi dosdoğru kendilerini buldu. Öldüklerinde Cemil 13 ve Ahmet 6 yaşındaydı.

Muatez Amudi ve Sabah Sabah, Bukin köyünün meydanında duran ve kendisine taş atılması üzerine dörtbir yana ateş açan bir asker tarafından öldürüldüler. Han Yunus mülteci kampından Radir Muhammet okulunda ders görürken askerler tarafından vurularak öldürüldü. O öldüğünde 12 yaşındaydı. Bu çocukların hiçbirinin herhangi bir kabahati yoktu ve askerler tarafından bizim adımıza öldürüldüler.

En azından bazı durumlarda askerler ateş ettikleri kişilerin çocuk olduğunu biliyorlardı; ama bu onları durdurmaya yetmedi. Filistinli çocukların sığınabilecekleri hiçbir yer yok: her yere sinmiş olan ölüm tehlikesi evlerinde, okullarında ve sokaklarda onları kolluyor.

Öldürülen yüzlerce çocuktan bir teki bile ölmeyi hak etmedi; onların öldürülmesinin sorumluları gizli kalamazlar. Sorumluların gizli tutulması yoluyla askerlere verilen mesaj şudur: çocukları öldürmek bir trajedi sayılmaz ve hiçbiriniz de suçlu değilsiniz.

Tabii, ölüm Filistinli çocukların yüzyüze geldiği en büyük tehlike olmakla birlikte tek tehlike değil. Filistin Eğitim Bakanlığına göre, intifada döneminde 3,409 okul çağında çocuk yaralandı ve bunlardan bir bölümü ömrünün sonuna kadar sakat kalacak.

Onbinlerce Filistinli küçüğün çocukluk yaşamı travma ve dehşet sahneleri ortasında geçiyor. Onların evleri yıkılıyor, anne ve babaları gözlerinin önünde aşağılanıyor, askerler gecenin ortasında evlerine vahşi hayvanlar gibi dalıyor, tanklar dersliklere ateş açıyor. Ve bu çocukların başvurabileceği bir psikolojik danışma servisi de yok. Siz hiç "anksiyete kurbanı" bir Filistinli çocuk duydunuz mu?

Bu dindirilmemiş acılar alayına kamusal duyarsızlığın eşlik etmesi, bütün İsraillileri suça ortak kılıyor. Anksiyetenin bir çocuğun yazgısı için ne anlama geldiğini anlayan ana ve babalar bile sırtlarını dönüyor ve çitin öte yakasındaki ana ve babaların beslediği anksiyeteyi işitmek istemiyorlar.

Kim İsrail askerlerinin yüzlerce çocuğu öldürmesi karşısında İsraillilerin çoğunluğunun sessiz kalacağına inanabilirdi? Filistinli çocuklar bile bu insansızlaştırma kampanyasının bir parçası haline gelmişlerdir: onlardan yüzlercesini öldürmek artık büyük bir sorun değil.

"Pişmanlık Günleri": Gazze Bir Kan Denizinde Boğuluyor
Muhammet Ömer işgal altındaki Gazze'den yazıyor, *Filistin'den Canlı*, 18 Ekim 2004

Burası inanılmayacak kadar kötü kokuyor. Bir sokak boyunca yürümeyi göze alıyorsanız, kan gölcüklerinin kenarından geçmek ya da bazan kaçınılmaz olarak onların içinden yürümek zorunda kalırsınız. Her yerde, evlerin damlarında, kırık camlara yapışmış durumda, sokaklarda, bir bölümünü insan bedenlerinin kalıntıları olarak tanımakta zorlanacağınız insan eti parçaları var. Çürümekte olan kanın

kokusu İsrail ordusunun Amerikan yapımı Apaçi helikopterlerinden atılan füzelerle yanarak kömür haline gelmiş etin keskin kokusuna karışıyor.

Gökyüzü, bazıları roket patlamalarından, ama bazan daha çok da insanların karıştırıp canlandırdığı, sonu gelmez otomobil lastiği ve diğer çöp yangınlarından kaynaklanan kapkara bir dumanla dolu. Duman, ateşe duyarlı insansız keşif uçaklarının gözlem yapmasını engelliyor; dolayısıyla nisbeten açık alanlarda ateş yakmak, buralara ateş açılmasını ve bombaların kimseye zarar vermeksizin patlamalarını sağlayabilir.

Sıva ve çimento tozuna karışan bütün bu duman hem bir lütuf hem de bela. Yanmış etin ve çürümekte olan kanın kokusu, kırık kanalizasyon borularından taşan atıkların kokusunu ve şimdi bir haftayı aşkın bir süredir yıkanmamış olan onbinlerce bedenden taşan kokuyu bir yere kadar bastırıyor. Burada içme suyu kıt ve değerli bir mal; banyo ve duş ise artık olanaksız bir lüks haline gelmiş durumda.

Gözler bütün bu duman nedeniyle kaçınılmaz olarak yaşarıyor; ancak bu durum çok az da olsa insanın, tanınacak durumda olan beden parçaları, şurada bir bacak parçası, orada bir gövde olduğu belli olan bir nesne ve parmaklar –başka hiçbir yerde göremeyeceğiniz kadar çok miktarda etrafa saçılmış tek tek, ama tanınır durumda parmak- gibi korkunç görüntülerle yüzyüze gelmesini engelliyor.

Gönüllüler bu insan parçalarını topluyor ve Cebeliye'nin iki hastanesine getiriyorlar; fakat ambülansların bu yeni ölü ve yaralı seliyle başa çıkması olanaksız.

Her yerde cenaze törenleri ve "yas evleri", yani yas tutanların ailelerini ve dostlarını ağırlamak için kurdukları çadırlar var. Aslında buradaki evlerin hepsi, nisbeten sağlam evler de, IDF tankları ve buldozerlerinin kısmen ya da tamamen yıktığı evler de bir yas evi.

Sizi seslerden; annelerin ve babaların, kocaların, karıların ve çocukların gözyaşları ve ağıtlarından, yaralıların çığlıklarından, ambülans sirenlerinin, keskin nişancı ateşinin, tank mermilerinin ve Apaçi helikopterlerinin sık sık patlayan füzelerinin gürültüsünden koruyacak hiçbir şey yok.

Burada zaman da normal akışını yitirmiş; saatler gün, günlerse hafta ya da ay gibi geliyor insana. Burası Gazze Şeridi'nin kuzeyindeki Cebeliye Mülteci Kampı; dünyanın en kalabalık yerlerinden biri olan bu kampta yaşayan ve ezici çoğunluğu silahsız siviller olan 106,000 erkek, kadın ve çocuk bir haftayı aşkın bir süredir yoğun ve topyekün bir saldırıyla karşı karşıyalar.

İsrail'in resmi tutumu, bu kan banyosunun Filistinli militanların geçen hafta İsrail kenti Sderot'a ev yapımı Kasam roketi fırlatarak iki kişinin ölümüne yol açmalarına verilen bir yanıt olduğu biçiminde. Ama aslında ilk tankların Cebeliye'ye gürültülü bir biçimde girişi roket ateşinden saatlerce önce olmuştu ve hepimiz İsrail'in son haftalarda Gazze'nin kuzeyindeki kuvvetlerini 2,000 yeni asker ve yüzlerce tank ve buldozerle daha takviye etmekte oluşunu kaygıyla izlemekteydik.

IDF'nin bu saldırıya verdiği "Pişmanlık Günleri" adının gaddarlığı, ancak şimdi, son bir kaç gün içinde tuttuğum notları yazmak üzere oturduğum şu anda kafama dank ediyor. İsrail ordusu sadece silahsız sivilleri değil, dili de katlediyor. Bildiğim kadarıyla "Pişmanlık", yapılan bir yanlıştan ötürü özür dileme anlamına geliyor. Peki bu katliam, kurbanları pişman etmek için mi yapılıyor? Onların, 4 ya da 5 İsrail

askerinin ve 2 İsrailli çocuğun ölümüne yas tutmaları ve 60'dan fazla Filistinlinin ölümünü adaletin bir çeşit yerine getirilmesi olarak kabul etmeleri mi gerekiyor? Bizim gibi Cebeliye'de kapana kısılmış olanlara, bu daha çok İntikam Günleri gibi gözüküyor. Bunun kollektif cezalandırma olduğu ve Cenevre Konvansiyonuna aykırı olduğu tartışma götürmez.

Belki de şaşırmamalıyız. İsrail Başbakanı Ariel Şaron saldırının "gerekli olduğu sürece", yani Filistin direnişinin ev yapımı roketleri "tehlikesi sona erene kadar" devam edeceğini açıklamış bulunuyor. Bilindiği gibi, Şaron 20 yılı aşkın bir süre önce Sabra ve Şatila katliamını planlamıştı. O şimdi aynısını, ama bu kez çok daha gelişmiş silahlarla yapıyor.

Militan grupların var olduğu ve geçen hafta içinde bir-iki yeri vurdukları doğru; ancak onlar gerek sayı ve gerekse silah gücü bakımından İsrail ile asla karşılaştırılamayacak kadar zayıf durumdalar. HAMAS ise dün Gazze'de dağıttığı bildirilerde, İsrail akını sürdüğü sürece Gazze'deki yasadışı İsrail yerleşim birimlerine roket saldırılarını ve ev yapımı silahlarının erişebileceği tüm İsrail kentlerini vurmayı sürdüreceğine ant içiyordu.

Çok sınırlı olan uluslararası protestolar, ABD'nin İsrail'e verdiği desteğin gölgesinde kaldı. ABD Dışişleri Bakanlığının, tabii, "İsrail'in kendini savunma hakkı var" zorunlu tekerlemesinin ardından çıkardığı tek cılız ses, bu devleti "tepki"sini "ölçülü" tutmaya çağırmaktan ibaret kaldı. Hafta başında BM'e sunulan ve İsrail saldırısını sert bir dille kınayan bir karar tasarısı ise ABD'nin vetosuyla karşılaştı.

Ölü ve yaralıların sayısını kesin bir biçimde saptamak zor; ancak son rakamlar (20'si HAMAS'ın kendi militanları olduğunu kabul ettiği) 80 Filistinlinin öldürüldüğünü ve 200'den fazlasının da yaralandığını gösteriyordu. Bu haberin basımına kadar geçecek olan sürede, adıgeçen rakamların daha da yükseleceği kuşkusuzdur.

Cebeliye'de sığınılabilecek hiçbir yer yok. Adeta bir kaosun yaşandığı hastanelerde büyük bir malzeme sıkıntısı var ve tüm sağlık personeli günlerdir 24 saat çalışıyor.

14 yaşındaki Nidal El Madon'un babası Ebu Nidal, yorgunluktan bitkin düşmüş doktorlara ve ambülans şoförlerine "Oğlum öldürüldü mü? Onu öldürdüler mi?" diye sorarken soğukkanlılığını muhafaza etmeye çalışıyordu. (Aslında oğlu, hastaneye getirildiğinde çoktan ölmüştü.) Ölü ve yaralıların çoğunluğu, savaşçı olmadıkları belli olan onlu yaşlarındaki delikanlılar ve çocuklardı.

Kemal Advan Hastanesinin, kendisiyle mülakat yaptığım direktörü Dr. Mahmut El Esali, İsrail ordusunun kasıtlı olarak sivilleri hedef aldığını kabul etmek zorunda kaldığını söyledi bana. O, silah ateşiyle vurulanların büyük çoğunluğunun bedenlerinin üst kısımlarından yara almış olmalarının, İsrail keskin nişancılarının öldürmek amacıyla ateş açma buyruğu almış olmaları gerektiğini gösterdiği kanısında. Filistinli doktorlar, ölü ve yaralıların vücutlarından çok sayıda fleşet çıkardılar, ki bu IDF'nin kullanımı yasaklanmış parça etkili bomba kullandığını gösteriyor. Bu bombalar patladıklarında traş bıçağı gibi keskin fleşetler saçıyorlar etrafa. Dr. El Esali, bu yasaklanmış parça etkili bombaların, ölü sayısının yanısıra yaralıların ağırlık düzeyinin ve sayısının büyük ölçüde artmasına katkıda bulunduğunu söylüyor. IDF bu konuda yorum yapmayı reddetti.

Hastane personeli ve ambülans görevlilerinin işleri o denli başlarından aşkındı ki, onlar ortalığa dağılmış insan bedeni parçalarını toplama, ayırma ve olabildiğince bir araya getirerek acılı ailelerine verme işini, bu tüyler ürpertici görevi yerine getirmek için gönüllülerin yardımına başvuruyorlar. Kemal Advan Hastanesinde çalışan sağlık görevlilerinden biri olan 26 yaşındaki Ahmet Ebu Saal bana şunları söyledi: "Yüzyüze bulunduğumuz çok büyük zorluklardan biri, İsrail'in kullandığı güçlü bombaların tek bir kurbanın vücudunun parçalarını geniş bir alana dağıtabilmesinde yatıyor. Bir insanın vücudunun parçalarının bir kısmının kampın doğusundaki El Avda hastanesinde, gene aynı kişinin vücudunun parçalarının bir kısmının burada, batı ucunda bulunması pekala olanaklı." Bazan giysi kalıntılarının, vücut parçalarının bir araya getirilmesine yardımı oluyor.

İsrail ordusu sık sık sağlık ekiplerine ve gazetecilere de ateş açıyor. Şimdiye kadar, iki ambülans şoförü ve Ramazan Haber Ajansından bir kameraman yaralandı. Tabii, ambülans personeli ve basın, tanınmalarını sağlayacak giysilerle donanmış durumdalar.

Gazze'nin sınırlarını tümüyle kapatmış olan İsrail, Gazze Şeridi içindeki her türlü trafiği de büyük ölçüde sınırlamış durumda. Askeri kontrol noktalarıyla birbirinden tümüyle ayrılmış üç ana "mıntıka"nın dışında, son günlerde çok sayıda yeni kontrol noktaları ve çimento blokları ve kum engelleriyle kapatılmış yol bulunuyor. Hastanelere hasta götüren ambülanslar da içinde olmak üzere, insanların bir kentten diğerine gitmesine izin verilmiyor. Dahası, İsrail'le Gazze Şeridi arasındaki ana geçiş noktası, uluslararası sivil toplum kuruluşları, insani yardım örgütleri ve yabancı gazeteciler de içinde olmak üzere herkese kapalı.

Sert olmuş olmasına ve öyle olmaya devam etmesine rağmen, askeri saldırı buradaki insanların karşı karşıya oldukları tek tehlike değil. Burada pek çok aile günlerdir yiyecek ve sudan yoksunlar. Cebeliye'nin doğu kesiminde bulunan Tel el-Zaatar'da, benimle bir tank mermisinin evinin duvarında açtığı koskoca bir deliğin ortasında konuşan Um Remzi adlı yaşlı bir hanımla bir mülakat yaptım. "Bizim ve çocuklarımızın canlarını kurtarması için Kızılhaça çağrıda bulunuyoruz; fakat kimseden bir yanıt alamadık" diyor.

Her ne kadar, sivil toplum kuruluşları ve yardım örgütü çalışanlarının büyük çoğunluğu, sivillerin yardıma gereksinimi olduğunu bilmekteyseler de, onlar haklı olarak Cebeliye'yi tümüyle kuşatmış bulunan İsrail askeri hatlarından geçemeyecekleri varsayımına göre hareket etmişlerdi. Telefonla ulaşmayı başardığım Uluslararası Kızılhaç sözcüsü Simon Schorno bana şunları söyledi: "Ben şimdi Gazze'ye gelmek üzere yoldayım. Yiyecek ve su getirmek izni alabilmek için IDF ile konuşmaktayız; fakat kapsamlı bir yiyecek dağıtımı için onay alamadık."

Bay Schorno, çok sayıda ailenin ivedi yardıma gereksinim duyduğu son bir kaç gün için ise şunları söylüyordu: "Kendimi çok kötü hissediyorum. İçeriye yiyecek ve su getirmek için elimizden gelen her şeyi yapıyoruz; ancak sokakların hasar görmüş olması da halka ulaşmamızı güçleştiriyor."

Kamp sakinlerinden bir kaç görgü tanığı bana, keskin nişancı noktaları oluşturmak amacıyla İsrail ordusunun çeşitli yüksek binalara el koyduğunu ve buralardan, hareket eden hemen her şeye ateş açıldığını söylediler. İsrail ordusunun son kurbanlarından biri de, İsrail ateşinin azaldığı bir sırada annesine ekmek

almak için dışarı çıkmayı göze alan 14 yaşındaki İslam Dviydar oldu. Ne var ki, İsrail keskin nişancısı onu kafasından vurdu.

İsrail ordusu, Gazze Şeridi'nin güney kesiminde bulunan Han Yunus ve Refah kamplarının her tarafında tanklarının ve buldozerlerinin sayısını arttırmış bulunuyor. Bu tanklardan her gece ateş açılması, çok sayıda insanın yaralanması ve ölmesine yol açıyor. Bu sabah, Refah'taki Ebu Yusuf El Neccar Hastanesinin, 13 yaşındaki İman El Hams'ın İsrail keskin nişancı ateşiyle vurulduğunu bildiren direktörü Dr. Ali Musa'yla telefonda görüştüm. Dr. Musa, "Çocuk, beş tanesi kafasına olmak üzere vücudunun her tarafına sıkılan yirmi mermiyle delik deşik olmuş durumda hastaneye getirildi" dedi.

Filistinli görgü tanıkları, El Hams'ın diğer iki kız arkadaşıyla birlikte okula giderken öldürüldüğünü bildirdiler. Basına yaptığı ilk açıklamada IDF, kızın bomba yerleştirmekte olduğunu söylemişti; İsrailliler daha sonra bu suçlamanın yanlış olduğunu kabul etmek zorunda kaldılar.

Halihazırdaki saldırılar, şimdiden, geçen Mayıs'ta gerçekleştirilen ve Refah'ta 40 kişinin ölümüne ve uluslararası protestoya yol açan sözümona "Gökkuşağı Operasyonu"ndan çok daha kötü. ABD'nin şu sırada sergilediği sessizlik, Gazze Şeridi'nin bir ölüm tarlasına dönüştürülmesinin onandığı anlamına geliyor. Gazze'nin çocuklarını, Amerika'nın başkanlık seçimi kampanyasıyla ve Irak işgaliyle uğraştığı sırada yoketmeye girişen Şaron'un zaman seçimini iyi yaptığı anlaşılıyor. Dünya sesini yükseltene kadar daha kaç çocuğun ölmesi gerekiyor?

13 yaşındaki kıza 20 kurşun sıkan İsrailli subay aklandı!
İbrahim Karagül, *Yeni Şafak*, 19 Ekim 2004

İsrail'in Gazze'de yürüttüğü son kıyım, dünyanın sessizliğinden ve Filistinlilerin kimsesizliğinden güç alıyor. Binlerce kişinin, eşyaları boşaltmalarına bile fırsat verilmeden, evlerinin başlarına yıkıldığı, onlarca insanın öldüğü, yüzlerce insanın yaralandığı, devlet terörünün bütün örneklerinin sergilendiği bir kıyım bu. Irak'ta ve Filistin'de Hristiyan-Yahudi ırkçıların yürüttüğü terörü sadece izliyoruz. ABD'nin veto ettiği BM Güvenlik Konseyi kararı ve bazı ülkelerin rutinleşen resmi açıklamalarının dışında, Irak işgaliyle oldukça hassaslaşan dünya ne yazık ki sesini yükseltmedi. Türk basınında bazılarının el üstünde tuttuğu "İsrail'in muhalifleri"nden neden ses çıkmadı! Refah'ın yüzde onu yok edildi. İsrail'in planı bölgenin yüzde 30'unu yok etmek. 150 kişinin öldüğü, 500 kişinin yaralandığı son saldırıların öncekilerden farklı bir yanı var: Özellikle çocukların hedef alınması...

İsrail çocuk öldürmeyi artık bir savaş taktiği olarak uyguluyor. Devlet terörünü en aşağılık haliyle uyguladığı gibi... Bazıları evlerinin penceresinden bakarken, bazıları bahçede annesiyle otururken, bazıları sokakta top oynarken, bazıları sınıfta ders dinlerken onlarca Filistinli çocuk, İsrail askerleri tarafından bilinçli olarak öldürüldü.

Öldürülen çocukların çoğu çatışma ya da tehlikeli bölgelerde değil, evinde, sınıfında ya da kendisi için tehlike bulunmayan yerlerdeydi. Evlerinin bulunduğu sokakta ellerini birbirlerinin omuzlarına atmış halde yürüyen çocuklar hedef alınıp öldürüldü.

İsrail, acılarla yoğrulmuş Filistin halkını yeni bir acı testine tâbi tutuyor ve direncini kırmaya çalışıyor. Çocuklarını öldürerek onları dize getirmeyi planlıyor.

"Etik dışı hareket" etmemiş!

İslam Dvidar adlı Filistinli genç kız, evlerinin bahçesinde annesiyle ekmek pişirirken İsrail askerlerinin kurşunlarına hedef oldu. İsrail askerleri, evlerinin önünde oynayan 4 yaşındaki Luay el Neccar'ı tank ateşiyle öldürdü. Gazze saldırılarında 50'ye yakın kadın ve çocuk öldürüldü. Büyük çoğunluğu tank ateşiyle...

13 yaşındaki Filistinli kız çocuğu kafasına iki el ateş ederek öldüren, ardından da tüfeğindeki bütün mermileri çocuğun vücuduna boşaltan İsrail subayı aklandı! İnanılacak gibi değil. Olay bütün dünyayı dehşete düşürmüştü. Yahudilerin Naziler'den gördüğü taktikleri Filistin halkına uygulayan bu subayla ilgili soruşturmanın sonucu bütün insanlıkla alay eder şekilde yazılmış. En yalın haliyle faşizm bu.

5 Ekim'de 13 yaşındaki İman el Hams adlı Filistinli kız, İsrail askerleri kendisine ateş açmaya başlayınca kaçmaya çalıştı. Ancak vurulup yere kapaklandı. Yaralanmıştı. İsrail subayı yerde yatan kıza yaklaşıp başına iki el ateş etti ve kızı öldürdü. Bununla da yetinmeyip tüfeği otomatiğe alarak şarjörü, zaten ölmüş olan kızın üzerine boşalttı. Refah mülteci kampında vurularak öldürülen çocuğun bedeninden tam 20 kurşun çıkarıldı.

İsrail ordusu, bu olay üzerine başlattığı soruşturmayı bitirdi. Sonuç: "İsrail subayı 'etikdışı' hareket etmemiştir!" Subayın kurşunları çocuğun bedenine değil yere boşaltıldığını öne süren İsrail ordusu, "Soruşturmada birliğin ya da birlik komutanının etiğe aykırı hiçbir hareketini bulamamıştır" ifadesiyle soruşturmaya son noktayı koydu.

İnsan ırkını tehdit eden cinnet hali

Filistinlilere yönelik bugünkü politika George Bush yönetimi ile ortak planlandı. Tıpkı Irak'taki işgalin ortak planlandığı gibi. İki ülkede de aynı savaş yöntemleri uygulanıyor, aynı cinayetler işleniyor, aynı

ekiplerle iş yürütülüyor. Ortada bir savaş yok, saldırı var. Denge yok, soykırım var. Barış arayışı yok, yok etme amacı var. İsrail-Filistin sorununa ilişkin şu istatistikler her şeyi anlatıyor:

1- ABD, İsrail yönetimine ve ordusuna 'günlük' 15 milyon 139 bin dolar para veriyor. Filistinli NGO'lara ise günlük 569 bin dolar yardım yapılıyor. 2- BM Güvenlik Konseyi İsrail aleyhine tam 65 karar aldı. Filistinliler aleyhine hiç karar almadı. 3- 9 Eylül 200'den bu yana 989 İsrailli, tam 3,354 Filistinli öldü. 4- Aynı dönemde 6,709 İsrailli, 27,925 Filistinli yaralandı. 5- İsrail'deki işsizlik oranı yüzde 10,7 iken Filistin'de yüzde 37 ile 67 arasında. Özellikle son saldırılar sonucu sonrası bir insani kriz yaşanıyor ve bu oran yüzde 67'ye çıktı. 6- Aynı dönemde 114 İsrailli, 642 Filistinli çocuk öldü. 7- Aynı dönemde sadece 1 İsrailli'nin evi yıkılırken Filistinlilere ait 2,202 ev yıkıldı. 8- Aynı dönemde 60 yeni Yahudi yerleşim merkezi kurulurken 1 tane bile Filistin yerleşim birimi kurulmadı.

Filistin'i ve halkını tarihten silmeyi hedefleyen İsrail'in savaş yöntemleri insan ırkını tehdit eden bir cinnet halini yansıtıyor. İsrail Dışişleri Bakanlığı'nın hazırladığı 25 sayfalık raporda "İsrail-Filistin krizinin çözülmemesi halinde Avrupa ile ilişkilerin gerginleşeceği, İsrail'in uluslararası alanda meşruiyetini kaybedeceği ve Güney Afrika'daki ırkçı yönetim gibi izole edileceği" belirtiliyor. Raporda AB'nin 10 yıl içinde küresel oyuncu olacağı, İsrail'in en önemli müttefiki ABD'nin uluslararası nüfuzunu kaybedeceği ifade ediliyor. İsrail kendi geleceğini öngörebilmiş. Ancak Güney Afrika yönetimini benzetmesi için 10 yıl beklemeye gerek yok.

Ariel Şaron gibi bir ırkçının liderliğindeki İsrail'in Güney Afrika ırkçı rejiminden bir farkı var mı? Üstelik Şaron liderliğindeki Likudçular ABD'de oluşturdukları çete ile Amerika'yı da bu ırkçı çizgiyi çekme konusunda başarılı oldular...

Filistin Ders Kitapları: Hani Nerede Bütün O "Kışkırtmalar"?

Roger Avenstrup

International Herald Tribune, 18 Aralık 2004

Filistin ders kitapları İsrail'e karşı nefreti körüklüyor, değil mi? Hem Başkan George W. Bush, hem de Başkan Bill Clinton böyle buyurmuşlardı. Sürekli olarak Avrupa dışişleri bakanlıklarında lobi yapan Siyonist gruplar bu gerekçeye dayanarak Filistin ders kitaplarına sunulan desteğin sona erdirilmesini sağlamaya çalışıyorlardı. Ve Başbakan Ariel Şaron geçenlerde Likud partisinin bir toplantısında aynı savı doğrulamıştı.

Araştırma enstitüleri ders kitaplarını detaylı bir analize tabi tuttular. Kudüs'teki ABD Başkonsolosluğunun İsrail/ Filistin Araştırma ve Enformasyon Merkezine (IPCRI) ısmarladığı

araştırmalara Avrupa'daki Georg Eckert Enstitüsü de destek verdi. Ayrıca, İbrani Üniversitesinin Harry S. Truman Barışı Geliştirme Araştırma Enstitüsü, *the Palestine-Israel Journal of Politics, Economics and Culture* (=Filistin-İsrail Politika, Ekonomi ve Kültür Dergisi) gibi uluslararası forumlar da araştırma raporları yayımlamış ve bunları Oslo Din ve İnanç Özgürlüğü Koalisyonu'na sunmuşlardır.

Siyasal düzeyde, hem Filistin eğitimiyle ilgili bir ABD Senatosu altkomitesi ve hem de Avrupa Parlamentosu Siyasal Komitesi konu üzerinde oturumlar düzenlemişlerdir. Hiçbir ülkenin ders kitapları, Filistinlilerinki kadar sıkı bir incelemeye tabi tutulmamıştır.

Bulgular mı? Onlar, orijinal iddiaların Mısır ve Ürdün ders kitaplarının hatalı çevirilerine dayalı olduğunu ortaya koydu. Yeniden ve yeniden ve birbirinden bağımsız olarak yapılan araştırmalarda Filistin ders kitaplarında nefreti körükleyen herhangi bir olguya rastlanmadı.

Avrupa Birliği, yeni ders kitaplarının kışkırtma içermediği ve iddiaların temelsiz olduğu yolunda bir açıklama yayımladı. IPCRI'nin 2003 yılı raporu, ders programlarının genel yöneliminin barışçı olduğu ve İsrail'e ve Yahudilere karşı nefret ve şiddeti körüklemediğini belirtirken, 2004 yılı raporu programlarda İsrail'e, Yahudiliğe ya da Siyonizme, ya da Batı Yahudi-Hristyan geleneği ve değerlerine karşı nefretin teşvik edildiğini gösteren herhangi bir işaret olmadığını söylüyor.

Buna rağmen Şaron hala Filistin ders kitaplarının terörizmden daha büyük bir tehdit olduğunu ileri sürüyor. Öyleyse, barış ve çatışmaların çözümü için eğitim İsrail için en büyük tehdit haline gelmiş demektir. Belki de öyledir: İsrail ders kitapları üzerinde yapılan sınırlı araştırmalar ve İsrail eğitim sisteminin askerileştirilmesine ilişkin son New Profile* raporu, duvarın öte tarafındaki gelecek kuşaklara neler olmakta olduğu konusunda ciddi kaygılara yol açıyor. Bünyesine savaşın kök salmış olduğu bir kimlik, barışı bir tehdit gibi algılayacaktır.

Eğer Beyaz Saray, Afganistan ve Irak'taki yeniden inşa politikasının bir parçası olarak pozitif İslami değerlere dayalı ve barışı ve çatışmaların çözümünü teşvik eden bir modern eğitim sistemi arıyorsa, Filistin ders kitaplarını model olarak almalıdır.

Kitapların ilk basımları kusursuz olamaz: Bu kitaplarda, hem Filistin, hem de İsrail tarihinin sunuluşunda bazı boşluklar var; ama gene de bu kitaplar iyi bir başlangıç metni oluşturuyorlar.

Ulusal ders programı süreçlerinde her zaman olduğu gibi, her iki taraftaki aşırı öğelerden eleştirilerin gelmesi, büyük olasılıkla sürecin doğru bir rota izlediğinin göstergesi. Bir Filistinli velinin de söylediği gibi en büyük sıkıntı, öğretmenler dersanede barışı teşvik ederken sokaklarda İsrail tankları ve askerlerinin ateş açması.

İsrail kentlerine havan ateşi açma ve intihar bombalamaları da okulda, çatışmaların diyalog yoluyla çözülebileceği ve çözülmesi gerektiğini öğrenmesi gereken öğrenciler için olumlu model oluşturmuyor. Bu, iki taraf da özgürlük ve barış içinde yaşamayı öğrendiğinde anlam kazanacak olan bir ders.

(Roger Avenstrup çeşitli ülkelerde çatışma ve çatışma-sonrası koşullarında çalışmış olan bir uluslararası eğitim danışmanıdır.)

.

*New Profile (=Yeni Profil): İsrail Toplumunun Sivilleştirilmesi Hareketi adlı anti-militarist ve feminist eğilimli grubun vebsitesi. (G. A.)

Susuz Bayram!

Hüsnü Mahalli, *Yeni Şafak* 23 Ocak 2005

Önceki gün televizyonda bir haber vardı.. 'Eğer yağmur yağmazsa önümüzdeki yaz İstanbul susuz kalır' diyordu ..

Şu bayram gününde aklıma yine Filistinliler geldi..

İsrail'in, 37 yıldır işgal altında tuttuğu Filistin topraklarında insanlara yaptığı işkence ve zulmü artık herkes biliyor.

Aslında Siyonist Yahudi çeteleri bu cinayetlerine 1917 yılından itibaren başlamışlardı.

1948'de Amerikalılar Filistin topraklarında bir İsrail devleti kurunca bu cinayet ve terör Başbakan Erdoğan'ın deyimi ile 'devlet ve hükümet' terörüne dönüştü..

Ancak bugün size aktaracağım bilgilerle bu devlet ve hükümet terörünün farklı bir boyutunu yansıtmak istiyorum.

İsrail'in 1967 yılında işgal ettiği Gazze, Batı Şeria ve Doğu Kudüs'te yaklaşık olarak 3,5 milyon Filistinli yaşamaktadır..

Normal koşullarda bu insanların yıllık su tüketimi 450-500 milyon metreküp olmalıdır.

Ancak İsrailliler bu suyun yalnızca 200 milyon metreküpünün tüketilmesine izin veriyor.

Nasıl mı?

İsrail işgal kuvvetleri Filistin topraklarındaki su kaynaklarının % 80'ini kontrol ediyor.

İsrail hükümeti işgal altında tuttuğu Filistin topraklarında inşa ettiği Yahudi yerleşim bölgelerinin su ihtiyacını maksimum olarak karşılamaktadır.

İşgal altında yaşayan bir Filistinlinin ortalama su tüketimi 7-10 litre iken, örneğin Rusya'dan getirilip Gazze'ya da Batı Şeria'nın her hangi bir yerine yerleştirilen bir Yahudinin su tüketimi ortalama 110-130 litre. Bazı bölgelerde bu miktar 170 litreye varıyor.

Daha önce de belirtmiştim..

Yüzölçümü yaklaşık olarak 400 kilometrekare olan Gazze bölgesinde yaşayan 1,3 milyon Filistinli'nin kontrol ettiği alan Gazze'nin yalnızca % 68'idir. 16 bin yerleşimci Yahudi ise geri kalan alanı kontrol ediyor. Tabiî sulak bölümleri..

Benzer durum Batı Şeria ve Doğu Kudüs için de geçerlidir..

Her iki bölümde ayrı ayrı 200 bin civarında yerleşimci Yahudi yaşıyor ve bunlar yine ayrı ayrı Batı Şeria ve Doğu Kudüs'ün % 35'ini kontrol ediyor.

İsrail askerlerinin kışlaları ve kontrol noktaları bu alanların dışında kalıyor..

Bir de İsrail'in Filistin topraklarında inşasını sürdürdüğü o meşhur utanç ve ırkçılık duvarı var..

İsrail bu duvarın da güzergahını su kaynaklarına göre belirliyor.

O nedenle duvar bazı bölgelerde çok ilginç kıvrımlar oluşturuyor. Çünkü İsrailliler su kaynaklarının bulunduğu bölgeleri kendi taraflarında kalacak şekilde duvara yön veriyor.

Bununla da yetinmeyen İsrailliler, Filistinlilerin yaklaşık olarak % 20'sini şebeke suyundan yararlandırmıyor.

Bu Filistinliler yağacak yağmur sularından ihtiyaçlarını karşılamak durumunda kalıyorlar.

Bu da yetmiyor Filistinlilerin biriktirmeye çalıştığı yağmur sularını Yahudi yerleşimciler sık sık kirletiyor.

Ya suya işiyorlar ya da çöplerini atıyorlar.

Su şebekelerinden düzenli olarak yararlanan Filistinlilerin oranı ise yaklaşık olarak % 40 civarındadır. İsrailliler çok pahalı olarak sattıkları bu suyu kasıtlı olarak özel günlerde (Cuma ve bayramlarda) ve yaz aylarında kesiyor ya da kısıyor.

Bir de dağlarda ve ulaşımı zor yerlerde yaşamakta olan Filistinlilerin durumu var..

Onlar su ihtiyaçlarını tankerlerle karşılamak zorunda..

Bu Filistinlilerin işi daha da zor. Bu insanlar özellikle yaz aylarında çok zor koşullarda su ihtiyaçlarını karşılıyor.

Bu sular ısınsın diye, tankerler İsrail kontrol noktalarında saatlerce bekletilir. Metreküpü 7 dolar (bir Filistinli için çok büyük para) olan ve genellikle pis olan bu su Filistinlilerin ihtiyaçlarını karşılamaktan uzak..

Tüm bu gerçeklerin yanısıra olayın bir de söylenti tarafı da var..

Filistinlilere göre, İsrailliler zaman zaman şebeke sularına sonuçları daha ileriki zamanlarda ortaya çıkacak bazı zehirli kimyasal maddeler karıştırmaktadır..

Bu arada İsrail kendi su ihtiyacının yaklaşık % 30'unu işgal altından tuttuğu Suriye'nin Golan bölgesinden karşılamaktadır.

'Nil'den Fırat'a kadar Büyük İsrail Devleti'ne inanan' dinci-ırkçı çevreler ise su gibi önemli bir konuda Türkiye gibi Müslüman bir ülkeye bağımlı kalmak istemediklerini söyleyerek Manavgat suyunun satın alınmamasını savunuyor..

İsrail'in gerçek anlamda hâlâ barış yapabileceğine inananların dikkatine sunmak istedim. Hani bir zamanlar İstanbul'da su sıkıntısı vardı ya..

Hatırlayın insanlar bir bidon su bulmak için neler yapıyordu..

Üstelik işgal de yoktu..

37 yıldır işgal altında yaşayan Filistinlilerin şimdi bir de su derdini düşünün bakayım..

İnanın bana o zaman siz de su gibi aziz olacaksınız!

--

Üç not ..

1- Amerika'nın İran'a yönelik tehditlerinin konuşulduğu bugünlerde değerli bir ağabeyimiz 'Türkiye semalarında eğitim uçuşu yapan İsrail uçakları çaktırmadan kalkıp İran'ı vurursa ne olur' diye sordu..

Ben de bir düşüneyim dedim..

2- Geçen hafta Vatikan'da bir araya gelen Papa ile 160 önemli haham, Hıristiyanlık ile Yahudilik arasında işbirliği olanaklarını görüştü.

Dinlerarası diyalog savunucularının dikkatine..

Lütfen oralarda neler konuşuldu bir araştırsınlar..

3- Amerika'nın Afganistan'a başkan olarak seçtirdiği Karzai bir grup Arap gazetecisine konuştu.

CIA'cı olarak bilinen Karzai bakın ne diyor:

'11 Eylül öncesinde Amerikalılar bana ve birçok mücahidin liderine baskı yaparak Taliban ile işbirliği yapmamızı istiyordu'..

İsrail Kleptokrasisi* Bütün Amerikalılar İçin Tehdit Oluşturuyor

Andy Martin, http://usa.mediamonitors.net/

25 Ocak 2005

”İsrail, inşa ettiği ayrım bariyeri nedeniyle mülkleriyle bağlantıları kesilen Batı Yakası Filistinlilerine ait büyük miktarda Kudüs toprağına sessizce el koymuş bulunuyor...”

Kudüs, 23 Ocak 2005- *Associated Press*

Amerikan yurttaşlarının bütün iyi davranışlarına rağmen, ABD hükümeti dünyada en fazla nefret edilen hükümet konumunda ve bunun önemli nedenlerinden biri de Amerika’nın kaynaklarının, işlerini “İsrail” hükümeti adı altında yürüten Tel Aviv’deki kleptokrasinin denetimi altına verilmiş olmasıdır.

İsrail kleptokrasisinin (bu katiller ve hırsızlar çetesine “hükümet” demek, onları gereğinden fazla onurlandırmak anlamına gelecektir) son hırsızlık eylemi, “güvenlik çitini” gerekçe göstermek ve çitin bir tarafındaki toprağın yasal sahiplerini bariyerin öbür tarafına kovmak suretiyle Filistinlilerin topraklarının toptan çalınması oldu.

Son birkaç gündür bu skandalın, önce saygın bir İsrail gazetesi olan *Haaretz*’in sayfalarına, daha sonra da ilhakları kınayan Yossi Beilen’inki gibi barış-yanlısı İsrailli yorumcuların tepkilerine sızmasını ve şimdi de bunun Washington’da yarattığı şaşkınlıktan kaynaklanan sessizlik ve şoku izliyorum.

Kötü niyetli Sovyet mültecisi Anatoli Şaranski’nin yakında sesini perde perde yükselterek İsrail’in toprak

hırsızlığının kınanmasını "anti-Semitizm" olarak niteleyeceğine kuşku yok. İsrail kleptokrasisinin küstah hırsızlığının ve insanlığa hakaretinin kınanmasında anti-Semitik olan hiçbir şey yoktur.

Elinizden geliyorsa eğer, yerel hükümetin, arka bahçenizi bir çit inşa etmek suretiyle koparıp aldığını ve bu çiti sizin, bitişikteki mülklere karşı yasadışı eylemlerde bulunmanızı engelleme sahte gerekçesiyle oraya yerleştirdiğini varsayın. Daha sonra hükümetin sizin arka bahçenizi sizden aldığını ve çiti inşa ettikleri dönemde sizin o toprağı "terkettiğinizi" ileri sürerek ona el koyduğunu düşünün. İsraillilerin yapmaya çalıştıkları işte budur.

Bu benim, Donald Trump'ın** mülkünün etrafına bir çit inşa edip ardından Trump'ın toprağını "terkettiğini" ileri sürerek ona sahip çıkmam gibi bir şey. (Yapanın yanına kar kalması halinde tatlı bir iş olurdu.) Herhalde ben de bir bankanın etrafına bir güvenlik bariyeri inşa edip kasadaki paraların bana ait olduğunu iddia edebilirdim. Benim eylemim, İsrail kleptokrasisinin en son dümeni kadar akıl almaz bir şey olurdu.

Bu plan o kadar acınası bir plan ki, insan Şaron-Şaranski kleptokratlarının kafayı yeyip yemediklerini merak ediyor. Artık doğru dürüst hırsızlık yapmasını da beceremiyorlar.

Tabii bu son kleptomani eylemi, ABD Devlet Başkan Yardımcısı Dick Cheney'nin geçen hafta söylediklerinin, yani İsrail gençlerinin artık George Bush'un resmi storm trooper'ları*** haline geldikleri ve fiilen ABD'nin hizmetinde bulunan İsraillilerin İran'a saldırısını büyük bir hevesle bekleyebileceğimiz yolundaki iddiasının ardından geliyor. Tabii İran da, tıpkı bu toprak hırsızlığının kurbanları gibi kimseye saldırmamıştır. Ne var ki, İran'a yapılacak Amerikan-esinli bir İsrail saldırısı, İsrail'in sonu olabilir.

Masum Amerikalıların neden İsrail'in Ortadoğu'daki hırsızlıklarını savunmak için ölmeleri gerektiğini bir türlü anlayabilmiş değilim. Bush yönetiminin propagandası, bizi yalanlara boğdu, uyuşturdu ve sersemletti; şimdi ise bize, İsrail'in Amerika'nın kirli savaşlarını onun yerine yapacağı sözü veriliyor. Biz hepimiz yan gelip rahat rahat yatar ve Ariel Şaron'un, kendi ücreti olarak İsrail kleptokrasisinin masum kurbanlardan mal çalmasına ses çıkarmayız, olur biter. Utanç verici!

Tabii İsrailliler 50 yılı aşkın bir süredir toprak çalmaktalar ve şimdiye kadar onları durdurmak için kimse bir şey yapmadı. Dolayısıyla, belki de onlar bu kez de yaptıklarının yanlarına kar kalacağını düşünüyorlar. Ne yazık ki George Bush, Amerikan halkının namus ve prestijini İsrail hükümeti sıfatıyla iş gören Tel Aviv mafyasının katil ve hırsızlarına ipotek etmiştir. Benim tahminim, sonunda İsrail mafyasının çökertilmesi halinde, yasadışı metotlarla ele geçirilmiş bu mülklerin hepsinin yasal sahiplerine geri verileceği yönündedir.

Kamu hukukunun temel ilkelerinden biri, hırsızın çaldığı malın yasal sahibi haline gelemeyeceğini belirtir. İsrailliler şunu dikkate alsınlar: Amerikan Kızılderililerinin topraklarının çalınmasından ötürü adil bir tazminat almaya başlamalarının üzerinden 100 yılı aşkın bir zaman geçti; biz hala bunun faturasını ödüyoruz ve ABD Hükümeti hala mahkeme kapılarında. Filistinliler de sonunda adil bir sonuç elde edeceklerdir; ne var ki bu sonucun elde edilmesi süreci çok zahmetli ve yavaş bir biçimde ilerlemektedir.

Amerika'nın terörist eylemleri ve özellikle İsrail cuntasına verdiği destekten ötürü terörist eylemler yapmaya itilen fanatikler bir gün ABD'ne yeniden saldıracaklardır. George Bush ve Ortaklarının, Filistin'de yapılmasını onayladıkları eylemler -masum bir toplumun topraklarının toptan çalınması- bizim, eski Irak rejimini işlemekle suçladığımız savaş suçlarından ve uluslararası hukuk ihlallerinden farksızdır.

(Bu koşullarda- G. A.) dünyanın İsrail'den nefret etmesinde ve ABD'nden de giderek daha fazla nefret etmesinde şaşılacak bir şey var mı? Sanırım yok. Bush-Şaron hegemonyasının maskaralıklarının rehinesi durumuna düşmüş binlerce Amerikalı ve çaresiz ve masum İsrail yurttaşı var. İki halk arasında barışı ve adaleti destekleyenler, barış ve gönenç içinde bir Ortadoğu oluşturma yolundaki çabalarının boşa çıkarıldığına tanık oluyorlar. Barışı olanaksız hale getirmek suretiyle Bush-Şaron ikilisi, Amerika ile İsrail'in kesinkes yenik çıkacağı bir savaşı kaçınılmaz hale getiriyorlar.

Amerika'nın kendi meşruiyeti ve yaptığımız tüm iyi işler, Ariel Şaron ile Anatoli Şaranski'nin zulmünü onayladığımız ölçüde baltalanmakta ve etkisizleşmektedir. Görmek istemeyenden daha körü ve işitmek istemeyenden daha sağırı yoktur.

Başkan Bush, işitiyor musun? Genç Amerikalılar senin saplantıların, yanlış politikaların ve İsrail'in açgözlülük ve saldırganlığına sunduğun destek yüzünden ölüyorlar. Bu çılgınlık bizi durdurmadan, sen ona son ver.

Bütün Amerikalılar için giderek artan bir tehdit oluşturmakta olan İsrail kleptokrasisi bir yana konacak olursa, Amerika kendi kendisinin en büyük düşmanı haline gelmiştir. Yenilgiye uğratılması gereken asıl ayaklanma, ABD Hükümeti içindeki İsrail-yanlısı ayaklanmadır.

*Kleptokrasi: Hırsızlar yönetimi, hırsızerki. (G. A.)

**Donald Trump: Öndegelen bir Amerikan kapitalisti. (G. A.)

***Storm trooper: Nazi partisinin vurucu gücü olan S. A. birliklerine verilen ad. (G. A.)

Filistinli Kızın Ölümü Aileyi Sarstı

Leyla El-Haddad, *El Cezire*, 3 Şubat 2005

On yaşındaki Nuran İyad Dib okula giderken her kız öğrenci gibi heyecanlıydı. Ama o serin kış günü onun için özel bir anlam taşıyordu: Nuran 6 aylık karnesini alacaktı o gün. Ve sonunda o sınıfını yüksek notlar alarak geçti; ki bu annesinin ve babasının bu özel olay için, azalmakta olan gelirlerinin bir köşeye

koydukları bir bölümüyle kendisine bir hediye alacakları anlamına geliyordu. Öğretmenin karnenin üstüne düştüğü notta şunlar yazılıydı: Nuran'ın geleceği çok parlak olacak.

Ama Nuran'ın böyle bir geleceği olmayacak; kendisine alınan hediye de, acı içindeki ailenin oturduğu evin bir köşesinde bekliyor. 31 Ocak 2005 günü okulun bahçesinde, öğrencilerin öğle sonrası toplantısı için sıraya dizildikleri anda İsrailli bir keskin nişancının mermisi Nuran'ın yüzünü delip geçti.

Nuran'ın annesinin kızıyla ilgili olarak en son anımsadığı, onun o sabah okula gitmeden önce sabah duasını okumasını işitmesi olmuş; Nuran dua sırasında Allah'ın, ölümü -ve yaşamı- insanları sınavdan geçirmek için yarattığını belirten ayeti okumuştu.

Daha sonra olayı düşündüğünde, Nuran'ın annesi bunun, olacakların bir işareti olduğu sonucuna varıyor. "Sonra okula gitmek için evden çıktı. Çok özverili bir çocuktu. Son ana kadar kızkardeşlerini düşünüyordu. Evden çıktıktan sonra geri döndü ve bana 'Anne, hava soğuk. Lütfen dışarı çıkarmadan önce kızkardeşlerime kazaklarını giydir' dedi" diye aktarıyor annesi. "Bu zor zamanlarda onun bizim için, taze bir bahar esintisi olduğunu söylemenin ötesinde ne diyebilirim ki? Onun adı Nur [ışık] idi ve o gerçekten de bir ışıktı.

Nuran'ın ölümü burada pek çok insanın kafasında, tekyanlı bir ateşkes ve fiili bir sükunet döneminde İsrail'in ateşkese ne ölçüde bağlı olduğu konusunda soru işaretleri yaratıyor. Boyasız betondan yapılı ve zemininde ince köpük minderlerden başka bir şey bulunmayan yatak odasında oturan Nuran'ın annesi, "Biz onlara bir zeytin dalı uzattık; onlarsa buna karşılık vereceklerine elimizi kesiyorlar" diyor hıçkırıklar arasında.

"Bu yazgıyı hakedecek ne yaptı o? Ya da Nuran'ın gözleri önünde öldürülmesine tanık olan kızkardeşi? O her gece uykusunda, 'Kızkardeşimi verin bana, kızkardeşimi verin bana' diye ağlıyor."

Öldürülen Beşinci Öğrenci

Fakat Nuran, işgal altındaki Gazze'de böyle korkunç bir ölümle yaşama veda eden ilk masum Filistinli öğrenci değil. Aslında o, son iki yılda BM bayrağının dalgalandığı okulların alanı içinde vurularak öldürülen ya da sakatlanan beşinci öğrenci.

Geçen yıl Refah ve Han Yunus'ta gerçekleşen iki ayrı olayda sıralarında oturmakta olan iki kız öldürülürken, Mart 2003'deki bir olayda da küçük bir kız kalıcı olarak kör oldu.

UNRWA'nın sözcüsü Paul Mccan'a göre adıgeçen BM Yardım Örgütü, İsrail ordusunun işgal altındaki Filistin topraklarında sivillerin yaşadığı alanlara rastgele ateş açmasını pek çok kez protesto etti. O, çatışmanın başlamasından bu yana, sınırdan yaklaşık 600 metre uzakta bulunan Nuran'ın okuluna değişik zamanlarda ateş açıldığını da söyledi. Ateş açmalar ilk kez trajik bir sonuca yol açmış bulunuyor.

Nuran'ın halası etkileyici bir dille konuşuyor: "Dünyaya sormak istiyoruz: Nuran beline patlayıcı madde dolu bir kuşak mı sarmıştı? O bir kalaşnikov mu taşıyordu? Onun siyasetle hiçbir ilgisi yoktu; sadece

insanları seviyordu o. Okuldan karnesini getirmesini bekliyorduk. Onun yerine ölüm ilanıyla geri geldi Nuran."

Nuran'ın annesi, kızının ölümünün haberini almadan bir kaç dakika önce bir şeylerin yolunda gitmediğini sezmişti. "Babasına, Nuran'ın bir kaç yıl önce çektiğimiz güzel resmini sordum. O resmi görmek istiyordum. Daha sonra Nuran'ın küçük kızkardeşi elindeki büyük çili sosu kavanozunu yere düşürdü."

İsrail Reddediyor

Tanıklar, ateş sesleri başladığında çocukların ellerini çırpmakta ve ulusal marşı söylemekte olduklarını belirtiyorlar. Mermilerden biri Ayşe İsam el-Hatib'in elini delerken diğeri Nuran'ın başına isabet etti ve onun anında yere düşmesine yol açtı. Çevredekiler, parçalanan kafatasından sızan kanı görene kadar, Nuran'ın düşüp bayıldığını sanmışlardı.

Üçüncü bir mermi ise bir başka kız öğrencinin okul çantasına isabet etti ve onun omurgasından sadece bir kaç kritik santimetre mesafede dosyalarından birine gömülü kaldı. Mermiler hedeflerine isabet ettiğinde 11 yaşındaki Salva el-Halife, Nuran'ın hemen yanındaydı. Salva, o kanlı saatin detaylarını yaşının çok ötesinde ve adeta insanı çileden çıkaran bir sükunetle anlattı. "Bir mermi onun burnundan girdi ve ensesinden çıktı. Hepimiz yere yattık. Daha bir sürü mermi pencereye ve oradaki duvara isabet etti."

Olaydan bir gün sonra İsrailli yetkililer, kendi ilk soruşturmalarının Nuran'ı öldüren merminin, İsrail keskin nişancılarına değil, sevinç içinde (Mekke'den gelen- G. A.) hacıların dönüşünü kutlayan sevinçli Filistin polisine ait olduğunu gösterdiğini açıkladılar.

Delikdeşik Olmuş Duvarlar

Ama, bir İsrail keskin nişancı kulesine 600 metre mesafede ve konut bloklarının çok uzağında bulunan UNRWA okulunun delikdeşik olmuş duvarları bambaşka bir öykü anlatıyor. Okulun başöğretmeni Siham el-Hof, "Burada çevremizde hiçbir şey yok ve bildiğimiz kadarıyla o gün, geri dönen hacıların yaptığı bir kutlama falan da olmamıştı. Burada sadece, bir kaç yüz metre ötemizdeki ileri karakol var ve oradan açılan keskin nişancı ateşi de sık sık okulumuza isabet ediyor" dedi.

El-Hof, kutlama sırasında ateş açılan tüfekler yukarıya doğrultulduğu için, ateşin gerçekten Filistinliler tarafından açılmış olması halinde, merminin Nuran'ın yüzüne isabet etmeyeceğini, daha ziyade kafasına düşeceğini söylüyor.

Bu yorumu doğrulayan Filistin güvenlik kaynakları ve BM görevlileri, mermilerin dağılım biçimiyle tanık anlatımlarının İsrail ateşine işaret ettiğini belirtiyorlar: Bir görevli, "Her şey, bunun İsraillilerin eseri olduğunu gösteriyor. Bir kaç el ateş edilmiş ve mermilerin dağılım biçimi, onların hangi yönden geldiğini gösteriyor. Mermilerin geliş yönü ateşin, [İsrail] zırhlı personel taşıyıcısı ya da tankından açıldığı yolundaki tanık raporlarıyla örtüşüyor" dedi.

Okul Devam Ediyor

Bu arada Nuran'ın okulunda yaşam devam ediyor. En iyi notları alan kızlar, heyecanla bütün ziyaretçilere ikram ettikleri birer kutu bonbonla ödüllendirildiler; bu, okul danışmanlarının anormal durumu normale dönüştürme girişimleri çerçevesinde alınmış bir önlemdi. Fakat, Nuran'ın okuduğu dördüncü sınıfın ruh hali kutlama havasından uzaktı. Başöğretmen el-Hof'a göre, "Çocuklar havalandırma arasında dışarı çıkmaya korkuyorlar ve bir çoğu tuvalete gidip bütün gün ağlamaktan başka bir şey yapmıyor."

Danışmanlar, bu son günlerin travmasını atlatmaları için çocuklara yardım etmeye çalışıyorlar. Sınıf arkadaşlarının ölümüne ilişkin yorumlarını resme dökmeleri istendiğinde, çocukların çoğu okullarını işgal eden tanklar ve Apaçi helikopterleri çizdi. El-Hof, "Bir ateşkes döneminde olduğumuz için böyle bir şeyin olmayacağını sanıyordum. Şimdi artık dağılan parçaları derleyip toparlamaya çalışıyoruz" diye tamamlıyor sözlerini.

Darmadağın Olmuş Yaşamlar

Filistin Otoritesi kız çocuğun ölümüyle ilgili olarak İsrail tarafına resmen şikayette bulundu; ancak Nuran'ın ailesinin, kız çocuklarının ölümüne ilişkin bir yanıt alması olasılığı çok zayıf.

Ailenin evinde, Nuran'ın annesi inanmayan gözlerini kızının karnesine dikmiş halde otururken, babası İyad ayakta sessizce ağlıyordu.

Nuran'ın ölümünün üstüne, evin yakınlarından geçen bir tankın odanın penceresini tıngırdatması, bir "sükunet" varsa eğer, bunun henüz Refah'a ulaşmadığını anımsatıyor. "Nuran öldüğünde benim de bir parçam öldü" diyor annesi. "O, parlak bir ışıktı ve söndürüldü. Bundan böyle benim için barış olamaz."

Leyla El-Haddad, işgal altındaki Gazze Şeridi'nde yaşayan bir gazetecidir.

İsrailli Asker Hebron'da Bir Çocuğu Öldürdü
Palestine-info.co.uk, 14 Şubat 2005

El-Halil – Pazartesi günü İsrail işgal askerleri Hebron'un merkezinde, elindeki sivri bir nesneyle kendilerine saldırmaya kalktığını ileri sürdükleri Filistinli bir çocuğu vurarak öldürdüler.

Ne var ki bu iddiaya itiraz eden Filistinli görgü tanıkları, Hebron'un Eski Mahallesindeki İbrahim Camisinin önünde nöbet tutan askerlerin 13 yaşındaki Muhammet Ayad Dana'yı soğukkanlılıkla öldürdüğünü söylediler.

Hilmi Cabari, "Çocuğa bağıran askerler daha sonra onu bacağından vurdular; ama o yere yıkılır ve acı içinde kıvranırken bir başka asker onu göğsünden vurarak öldürdü. Bu, soğukkanlılıkla işlenmiş bir cinayet" dedi.

O, Dana'nın askerlere bir bıçakla saldırmaya kalktığı yolundaki İsrail açıklamasını, "tümüyle uydurma" olarak niteledi.

"Ben bıçak mıçak görmedim; zaten çocuk askerlerin o kadar yakınında da değildi. Dolayısıyla, nasıl olur da onlar için bir tehdit oluşturabilirdi?"

"Ama elinde bir bıçak olması halinde bile, askerler onu öldürmeksizin etkisiz hale getiremezler miydi?"

İsrail ordusunun Arapça muhabiri Eytan Arusi, ordunun olayı soruşturmakta olduğunu söyledi.

İsrail işgal askerleri yıllardır, kurbanların kendilerini bıçaklamaya çalıştığını söyleyerek çok sayıda Filistinli çocuğu öldürdüler.

Ne var ki, bu İsrail iddialarının büyük çoğunluğu bağımsız kaynaklar tarafından doğrulanmadı.

Bu son cinayet, İbrahim Camisi katliamının 11. yıldönümünün on gün öncesine rastladı.

25 Şubat 1994'de, Baruch Goldstein adlı Amerikalı Yahudi göçmen elinde bir makinalı tüfek olduğu halde Hebron'daki İbrahim Camisinin dua salonuna saldırmış ve ibadet eden insanlardan en az 29'unu öldürmüştü.

Filistin-İsrail çatışması gözlemcilerine göre intihar bombaları olayının başlamasına neden olan bu katliamda camide ibadet eden düzinelerce mümin de yaralanmıştı. Goldstein ise katliamdan kurtulanlar tarafından öldürülmüştü.

İçinde, Guş Emunim olarak bilinen Talmudik mesihçi yerleşimci hareketinin de yer aldığı İsrail sağının ana gövdesi Goldstein'a sahip çıktı ve onun Torah ve Talmud'un ışığının rehberliğinde hareket ederek doğru olanı yaptığını ileri sürdü. Dov Lior adlı bir haham ise Goldstein'ı Aziz düzeyine yükseltti.

Goldstein Kiryat Arba'da gömüldü ve daha sonra mezarı dünyanın her yanından gelen aşırı Yahudiler için bir hac merkezi oldu.

Hebron'da, 170,000 Filistinlinin yanısıra, İsrail ve İşgal Altındaki Topraklar'daki Yahudi-olmayanların yokedilmesini, köleleştirilmesini ya da sürülmesini savunan 400 dolayında aşırı Yahudi yaşıyor.

Balfour Deklarasyonu

Tarihe Balfour Deklarasyonu adıyla geçen belge, Britanya Dışişleri Bakanı Arthur James Balfour'un 1917 Kasımında Britanya'daki Yahudi topluluğunun lideri ve Britanya Siyonist Federasyonu'nun başkanı ünlü banker Lord Lionel Rothschild'e gönderdiği kısa bir mektuptu. Dönemin süper devleti sayılan ve Birinci Dünya Savaşından zaferle çıkacağı anlaşılmış olan Britanya'nın, Dışişleri Bakanı Balfour aracılığıyla bu tarihte açıkça dile getirdiği desteğin, Siyonistlerin Filistin üzerindeki savlarına küçümsenmeyecek bir meşruiyet kazandırdığı açıktır. Bu mektubun, henüz Birinci Dünya Savaşının sona ermemiş, ancak General Allenby komutasındaki Britanya ordularının Filistin'in sınırlarına dayanmış olduğu bir tarihte yazılmış olması, ilginç olmakla birlikte hiç de rastlansal değildir. Rothschild ailesinin de önemli bir bileşeni olduğu İngiliz egemen sınıfları zaten 19. yüzyılın ikinci yarısından beri Siyonizm davasını -bazı çekincelerle de olsa- desteklemekteydiler. Onlar bu desteklerini, Birinci Dünya Savaşından zaferle çıkmalarından ve Filistin'in yönetimini üzerlerine almalarından sonra da sürdürecek ve Filistin'in Siyonistler tarafından adım adım sömürgeleştirilmesinde kilit bir rol oynayacaklardı. Filistin halkının onlarca yıldır çekmekte olduğu acıların ve yaşadığı trajedinin en başta gelen sorumlularından birinin, hatta birincisinin "üzerinde güneş batmayan imparatorluk"un yöneticileri olduğunu söylemek hiç de abartma sayılmamalıdır. (G. A.)

Mektubun metni

Dışişleri Bakanlığı
2 Kasım 1917

Saygıdeğer Lord Rothschild,

Yahudilerin Siyonist özlemlerine sempatisini dile getiren aşağıdaki deklarasyonun Kabineye sunulmuş ve onun tarafından onanmış olduğunu Majestelerinin Hükümeti adına size bildirmekten mutluluk duyuyorum:

Majestelerinin Hükümeti, Filistin'de Yahudi halkı için bir ulusal yurt kurulmasına olumlu bakmaktadır ve Filistin'de bulunan Yahudi-olmayan toplulukların yurttaş ve dinsel haklarına ya da herhangi bir başka

ülkedeki Yahudilerin sahip oldukları haklara ve siyasal statüye zarar verebilecek herhangi bir şeyin yapılmaması kaydıyla bu hedefe erişilmesi için elinden gelen tüm çabaları harcayacaktır.

Bu deklarasyonu Siyonist Federasyonun bilgisine sunarsanız, size minnettar olacağım.

Saygılarımla,
Arthur James Balfour

Halk Komiserleri Kurulunun, Yahudi Düşmanlığı Hareketinin Kökünün Kurutulmasına İlişkin Kararı*

27 Temmuz 1918

Halk Komiserleri Kuruluna ulaşan haberlere göre, karşı-devrimciler bir çok kentte, özellikle sınır bölgesinde genel Yahudi kırımına girişilmesi için halkı kışkırtıyorlar. Bu kışkırtılar sonucu, emekçi Yahudi nüfusa karşı yer yer saldırılara tanık olunmuştur. Burjuva karşı-devrim, çarın elinden kayıveren silaha sarılmış bulunuyor.

Mutlakiyetçi hükümet, gerek gördükçe, bilisiz yığınlara, bütün yoksunluklarının Yahudilerden ötürü olduğunu söyleyerek, halkın, hükümete yönelmiş olan öfkesini Yahudilere çevirmiştir. Zengin Yahudiler her zaman kendilerini korumanın yolunu bulmuşlar, kışkırtmadan ve şiddetten hep yoksul Yahudi zarar görmüştür, hep o kıyılmıştır.

Şimdi karşı-devrimciler, en geri bırakılmış halk yığınlarının açlığını, bitkinliğini ve geriliğini olduğu kadar, halk arasında mutlakiyetin ektiği Yahudi nefretinin kalıntılarını da kullanarak, Yahudilere karşı nefreti yeniden canlandırıyorlar.

Bütün emekçi halk yığınlarının kendi kaderlerini tayin hakkı ilkesinin ilan edildiği Rus Sosyalist Federe Sovyet Cumhuriyetinde, herhangi bir ulusal-topluluğa baskı yapılmasına yer yoktur. Yahudi burjuva, Yahudi olduğu için değil, burjuva olduğu için düşmanımızdır. Yahudi işçi, bizim kardeşimizdir.

Herhangi bir ulusa karşı herhangi bir tür nefret utanç vericidir, hoşgörülemez.

Halk Komiserleri Kurulu, Yahudi aleyhtarı hareketin ve Yahudilere dönük genel kırımın, işçi ve köylü devriminin çıkarları açısından öldürücü olduğunu ilan eder ve Sosyalist Rusya'nın emekçi halkını, elindeki bütün olanaklarla bu musibete karşı savaşa çağırır.

Ulusal düşmanlık, bizim devrimcilerimizin saflarını zayıflatır, emekçilerin herhangi bir ulusal ayrım gözetmeyen birleşik cephesini parçalar ve yalnızca düşmanlarımıza yardım eder.

Halk Komiserleri Kurulu, bütün Sovyet milletvekillerinin, Yahudi aleyhtarı hareketi kökünden kazıyıp atmak üzere hiçbir ödün vermeyen önlemler almalarını emreder. Genel Yahudi kırımına girişenler ve kırım kışkırtıcıları suçlu tutulacaklardır.

Halk Komiserleri Kurulu Başkanı ULYANOV (LENİN);
Halk Komiserleri Kurulu İdare Amiri BONÇE BUREVİÇ;
Kurul Sekreteri N. GORBUNOV

*V. I. Lenin'in yazılarından oluşan ve 1979'da SOL Yayınları tarafından yayımlanan *Ulusal Sorun ve Ulusal Kurtuluş Savaşları* adlı kitaptan alınmıştır. (G. A.)

Haham Baruch Kaplan'la Mülakat
www.nkusa.org

Bu, Brooklyn'deki Beis Yaakov Kız Okulunun başöğretmeni olan ve 1929'da Arapların bazı Yahudileri öldürdüğü sırada Hebron yeşiva'sında (dinsel okul) öğrenci olan merhum Haham Baruch Kaplan'la yirmi yıl önce (yani 1980 yılında- G. A.) yapılmış olan mülakatın teyp kaydının Yidiş tutanağının serbest çevirisidir. Haham Kaplan, olayların nasıl geliştiğini ve Filistinlileri provoke eden küstah ve kalleş Siyonist manyakların olayı nasıl tezgahladıklarını açıklıyor.

“Ben Hebron’dayken 1929’da, yirmiden fazla yeşiva öğrencisinin ve büyük alimin yanısıra Yahudi toplumunun kırk kadar üyesi trajik bir biçimde katledildi. Bu konuda Yahudi topluluklarında yayılan ve Hebron Araplarının, sadece Arapların sözümona “kötü insanlar” olmalarından ötürü Yahudilere saldıran katiller olarak suçlanmasına yol açan korkunç hataya değinmek istiyorum. Tarihsel sicili düzeltmek için bu hatanın düzeltilmesi gerekiyor. **Araplar çok iyi insanlardı ve Hebron’daki Yahudi Halkı onlarla birarada ve son derece dostça bir ilişki içinde yaşıyordu.** Araplar Yahudilerin yanında çalışıyorlardı ve herkes birbiriyle gayet iyi geçiniyordu.

Tek bir örnek vereyim: Benim, kendi başıma kentin dışına doğru birkaç kilometre yürüyerek, Yaradılış’da betimlendiği gibi patriğimiz İbrahim’in üç melekle karşılaştığı ağaç olduğuna inanılan ağacı ziyaret etme alışkanlığım vardı. Özellikle yaz döneminde ağacı ziyaret etmek bana büyük keyif veriyordu. Yol boyunca karşılaştığım Araplarla, hiç Arapça bilmediğim için çoğunlukla el-kol işaretleri yapmak suretiyle de olsa konuşurdum. **Yeşiva’da hiç kimsenin bana hiçbir zaman Arapların arasında tek başına dolaşmanın tehlikeli olduğu yolunda herhangi bir şey söylememiş olması** yeterince ilginçti. Biz o insanlarla birarada yaşıyor ve gayet güzel geçiniyorduk.

Ben, o dönemde Gerrer Hassidim’in Büyük Hahamı olan Polonya’lı haham Avraham Mordehay Alter’in, Filistin’e göç etme konusunu tartışıldığı günlerde Kutsal Topraklara yaptığı yolculuğa ilişkin bir mektubunu da görmüştüm. O, oraya gidip gitmemeleri konusunda halka öğüt verebilmek için Filistinlilerin ne tür insanlar olduklarını öğrenmek istemişti ve mektubunda **Arapların son derece dost ve iyi insanlar olduklarını** yazmıştı.

Dolayısıyla, Filistinlilerin Yahudilere saldırmaktan zevk alan korkunç katiller oldukları yolundaki suçlamalara ilişkin tarihsel sicilin düzeltilmesi gerekiyor. Bu hiçbir zaman böyle olmamıştı!

Günümüzün günahkar Siyonistleri tıpkı, Araplara karşı giriştikleri savaşlarda Allah korusun, Filistinlilerin büyük acılar çekmesinden sorumlu olan öncellerinden farksızlar. O zamanlar, yani 1929’da Siyonistlerin bir sloganı vardı; onlar Kudüs’teki Batı Duvarının bir Yahudi “ulusal sembolü” olduğunu ileri sürüyorlardı. Bu yöreyi 1,100 yıldır kendi denetimleri altında bulundurdukları gözönüne alındığında Araplar doğal olarak bu görüşü kabul etmiyorlardı. Ne var ki Siyonist güruh “Duvar bizimdir!” diye haykırıp duruyordu. Yahudilerin kutsal yerleriyle hiçbir ilişkileri olmadığı gözönüne alındığında, onların neden bu tür duygular içinde olduklarını anlamak zor. Yahudi gazetelerinde, Duvar’da Yahudiler için kalıcı bir dua alanı oluşturulması konusunda bir tartışma patlak vermişti. Bu Arapları kızdırdı; zamanın Kudüs hahamı olan Haham Yosef Chaim Zonnenfeld bunlardan (Siyonistlerden- G. A.) sözkonusu tartışmayı durdurmaları ve yüzlerce yıldır Duvar’da rahatsız edilmeksizin dua etmelerine izin verdikleri için Arapları takdir etmelerini diledi. Ne var ki Siyonistler, kendi denetimleri altında kalıcı bir düzenleme istiyorlardı.

Siyonistler Haham Zonnenfeld’in çağrılarına kulak tıkadılar ve Kudüs’te sözümona 10,000 kişinin katıldığı büyük bir toplantı düzenlediler. Toplantıdaki konuşmacılardan biri, onların “baş Haham”ı ve “İşit Ey İsrail, Duvar bizim Duvarımızdır, Duvar Tektir” duyurusunda bulunan –ve böylece “İşit Ey İsrail, Allah bizim Tanrımızdır, Allah Tektir” kutsamasını gülünç bir biçimde taklit eden- Avraham İzak Kuk’tu. **Siyonistlerle Araplar arasında o dönem patlak veren çatışma işte böyle başladı.**

Daha sonra, Hebron'daki yeşiva'da eğitim görürken bisiklet ve motosikletlere binmiş ve silah kuşanmış kısa pantolonlu bir grup çocuğun Hebron sokaklarında tur attıklarını gördük. Bu durum bizi çok kaygılandırdı. Acaba onlar neyin peşindeydiler?

Özetlemek gerekirse, dinsel akademimizin denetmeni Haham Moşe Mordehay Epstein onları görüşmek için çağırdı; fakat onlar bunu kabul etmediler. Yanlarına gitmek zorunda kalan Epstein onlara ne yapmak istediklerini sordu. Ve onları Arapları provoke etmeye çalışmakla suçladı. Onlar ise, bizi korumak için geldiklerini söylediler! Biz haykırdık, "Bizlere yazık! Allahım bizlere acı!" Çok geç olana değin kenti terketmek istemediler!

Bu küstah korkaklar, ancak Arapların yerel liderleri çevre köylerdeki Arap halkına bir kitle toplantısı çağrısı yaptığında kaçtılar. Ama artık çok geçti; Araplar örgütlendiler ve Müftü halkına, yeşiva'nın dua etmekle meşgul olacağı Cuma gecesi hazır olmalarını bildirdi. Bu noktada yeşiva Siyonistlere tek başına karşı çıkıyordu; ancak Araplar bizimle Siyonistler arasında ayrım gözetmeyi bilmiyorlardı. Ne yazık ki onlar saldırıya geçtiler ve aralarında büyük alim Haham Şmuel Rosenhaltz'ın da bulunduğu bizim insanlarımızın bir kısmını öldürdüler.

Ertesi sabah kentteki kaynaşmayı ve daha da kötüsü bağırma ve haykırışları işittik. Ben ve arkadaşım Avraham Ushpener, bir Yahudinin bir Araptan kiraladığı üç katlı bir binanın bir dairesinde kalıyorduk. Binanın üçüncü katındaki dairemizden bütün sesleri duyabiliyorduk. Ne kadar öfkeli olduklarını bildiğimiz için Arapların binanın içine girmeleri bizi çok korkutmuştu; ancak bir süre sonra ortalık sakinleşti. Olaylarda toplam 65 kişi öldürülmüştü. Ama, kentin öte yakasındaki Yahudilere dokunulmamıştı.

Bu öyküyü neden anlatıyorum? Bunu, **gerek bugün ve gerekse o günlerde günahkar Siyonistlerin, nasıl çektiğimiz acılara yol açtıklarını göstermek için** anlatıyorum! **Onlar Nazilerle işbirliği yaptılar** ve bizim dinimiz, birisini günah işlemeye sevkeden kişinin, bir insanı öldüren kişiden daha kötü olduğunu öğretmektedir.

Bu bana, Siyonist devlet kurulduğu ve Siyonistlerle Araplar arasında çatışmaların sürdüğü dönemde Haham Avraham Yeşayahu Karelitz'i (Hazon İş) ziyaret eden Haham Moşe Schonfeld'in anlattığı bir olayı anımsatıyor. Haham Schonfeld Haham Karelitz'e neler olduğunu anlattı. Haham Karelitz ona, yüzbinlerce Yahudiyi inançlarından koparan günahkar sapkınlar oldukları için Siyonistlerin suçlarının çok daha büyük olduğunu ve **Alimlerimizin, birisini günah işlemeye sevkeden kişinin, bir insanı öldüren kişiden çok daha kötü olduğunu söyledikleri gözönüne alındığında bunun çok daha büyük bir eza olduğunu söyledi.**

Şimdilerde ise, kibir ve bencilliği kendisi için her şeyden önemli olan ve bu kibir ve bencilliği uğruna yüzbinlerce Yahudinin yaşamını feda etmeye hazır bir Siyonist lider (Begin) bulunuyor. Bu sapkınlar ve günahkarlar ve Siyonist devletin bu lideri, Yemen ve Fas Yahudiliğinin yanısıra daha pek çok Sefardik Yahudiyi yok etti! Bunlar, haydutların ve gangsterlerin yaptığı türden işlerdir. **Ne yazık ki, bu insanı sevdiklerini söylemeye cüret eden dinsel Yahudi partileri bulunuyor?! Herkes, Arapların bize duyduğu öfkenin nedeninin sadece ve sadece Siyonistler olduğunu anlamalıdır!**

Araplar bize dostça davranan bir halktı ve ben bunun tanığıyım. Biz Hebron'da onlarla çok iyi geçiniyorduk. Haham Alter de buna tanıklık etmiştir. Araapların bizden nefret etmelerine yol açan lanetli Siyonistlerdir. Siyonistler ellerindeki gücü Arapları kovmak için kullanmaya cüret etmekte ve hatta bugün Lübnan'da yaptıkları gibi Arapları öldürmekte ve katletmektedirler; onlar ABD'nden aldıkları uçaklarla koca koca köyleri yok etmektedirler.

Herkes katillerin kim olduğunu bilmeli. Yahudi halkının fiziksel ya da tinsel bakımdan barış içinde yaşamasını reddeden Siyonistler dünyanın en büyük katilleridir!"

Üçüncü Enternasyonal'in Yedinci Kongresi

Filistin Delegesi Rıdvan el Hilv'in (Yusuf) Konuşması (parça)

31 Temmuz 1935

... Yoldaşlar, bilindiği gibi Filistin, İngiliz emperyalizmi açısından büyük bir siyasal, askeri-stratejik ve ekonomik önem taşımaktadır. İngiliz emperyalizmi Filistin'e; Kızıldenize giden yolları bloke etmek, Arap yarımadasına ve özellikle Mezopotamya'ya giden yolları kesmek ve son olarak da onun elverişli jeografik konumunu ve özellikle Hayfa limanını Akdeniz'de, Süveyş Kanalı üzerindeki denetimini güvence altına alacak önemli bir askeri üs kurmak amacıyla kullanmak için gereksinim duymaktadır. Musul-Hayfa boru hattının döşenmesinden sonra Filistin'in, İngiliz emperyalizmi açısından önemi daha da artmıştır. Bu boru hattı onların, sömürge petrolünü olanaklı olan en kısa sürede almasını sağlamaktadır. Böylece Filistin, İngiliz emperyalizminin en önemli ileri karakolu haline gelmiş oluyor. Filistin'deki siyasal durumun özgünlüğü, İngiliz emperyalizminin bu ülkede kendi sömürge aygıtı ve feodal sınıftan aldığı toplumsal desteğin yanısıra, esas olarak, Yahudi ulusal azınlığını kendi emperyalist politikasının çıkarları için kullanmak suretiyle Siyonist burjuvaziye yaslanması olgusunda yatmaktadır.

İngiliz emperyalizmi tarafından desteklenen Filistin'deki Yahudi ulusal azınlığı, esas olarak sömürgeci ve egemen bir milliyettir. Filistin'e karşı saldırısını yoğunlaştırmaya başladığı 1921'den bu yana Anglo-Siyonist finans kapital, Arap emekçilerinin ulusal kurtuluş savaşımına karşı kendisi için bir kitle temeli oluşturmak ve sömürge politikasını güçlendirmek için Filistin'e 250,000 Yahudi göçmen göndermeyi başarabilmiştir. Aradan geçen yıllarda Siyonistler Arap topraklarının en verimli ve en bereketli olan 2,000,000 dönümlük bir bölümünü ellerine geçirmişlerdir. Sadece son üç yıl içinde Siyonist çeteler, İngiliz süngülerinin de yardımıyla 22,000 Arap fellahını* topraklarından kovmuşlardır. Bu fellah kitleleri baba ocaklarını ve yüzyıllardır kendilerine ait olan toprakları yitirmiş, iflasa ve yokolmaya mahkum edilmişlerdir. Ülkenin ekonomik yaşamı hızla Siyonist sömürgecilerin ellerine geçmiştir. Siyonist sermaye eşit olmayan bir rekabet sonucunda Arap sermayesini kapı dışarı etmekte ve küçük burjuvaziyi

yoketmektedir. Bankalardaki Siyonist para sermayesi mevduatı her geçen gün hızla artmaktadır. Hükümetin resmi rakamlarına göre bugün Filistin'deki banka mevduatının yüzde 80'i Siyonistlere aittir. Onlar merkezi kentlerdeki arsaların yüzde 70'ini, kırsal bölgelerdeki plantasyon arazilerinin yüzde 70'ini, dış ticaretin yüzde 80'ini, iç ticaretin çok büyük bir kısmını, tüm ekilebilir arazinin yüzde 30'unu ve ülke sanayisinin yüzde 80'ini ellerine geçirmişlerdir. Halbuki, Yahudi ulusal azınlığı tüm ülkedeki nüfusun sadece yüzde 25'ini oluşturmaktadır. Bu yolla Siyonist sermaye, Arap emekçi kitlelerini doğrudan ezmekle kalmamakta, küçük burjuvaziyi acımasızca yoketmekte ve Arap ticaret ve sanayi burjuvazisinin orta ve hatta en üst katmanlarını köşeye sıkıştırmaktadır.

Kentlerde, Arap işçilerinin Yahudi işçilerinden daha uzun süre çalışmalarına rağmen onların yarısı ya da üçte biri kadar ücret aldıkları bir durumla karşı karşıyayız. Arap işçileri günde 10-13 saat çalışırken, Yahudi işçilerinin çalışma saatleri bu süreyle karşılaştırılamayacak denli kısadır. Siyonistler, Yahudilere ait işyerlerinde ve plantasyonlarda çalışan Arap işçileri zorla işten atmakta ve yerlerine Yahudi göçmenleri almaktadırlar. Siyonist şiddet sadece bu metotlarla sınırlı değil. Onlar Arap işçilerine karşı en aşağılık ve adi küçümseme metotlarına başvuruyorlar. Arap işçileri sürekli olarak dövülüyorlar; onların ulusal duygularının aşağılanması ülkede artık olağan hale gelmiş bulunuyor.

Arap nüfusunun çoğunluğu en temel yurttaş özgürlüklerinden yoksunken ve özellikle işçi-köylü kitleleri mesleki örgütlenme, basın, toplanma özgürlüklerine sahip değilken, işçiler de içinde olmak üzere Yahudi kitleleri geniş ayrıcalıklardan yararlanıyorlarlar ve onlar mesleki örgütlenme, basın ve seçimlere katılma özgürlüklerine vb. sahipler. Ekonomik faktörlere ek olarak, bu durum da Arap ve Yahudi kitleleri arasında keskin bir ayrıma yol açıyor.

Yahudi sermayesinin partileri -Siyonistler ve Poalei-Siyonistler**- emperyalizmin sömürge politikasının silahları durumundadırlar. Onlar bu politikalarını, Yahudi işçilerini aldatarak yürütüyorlar. Biz, bütün dünya işçilerinin ve özellikle dürüst Yahudi işçilerinin bu gerçekleri öğrenmelerini ve Siyonist göçmenlerin maceracı ve kriminal politikalarına karşı durmalarını istiyoruz.

Siyonist kampta her şeyin yolunda gittiği zöylenemez. Daha şimdiden, işsizliğin artmasına bağlı olarak Yahudi işçileri arasında hoşnutsuzluğun artışının belirtileri var. Şimdiden 5,000'den fazla işçi işsiz durumda. Bu işsizlik; artan göç akınının, yeni inşaat hacmının kısıtlı oluşunun ve özellikle de Arap kitlelerinin, topraklarının ve işlerinin Yahudiler tarafından ellerinden alınmasına karşı direnişinin büyümesinin sonucudur. İngiliz emperyalizminin, Yahudi işçilerini Siyonizmin zindanına itmek için daha şimdiden Arap kitleleri üzerindeki basıncı, sömürüyü ve aşağılamayı arttırdığından kuşku duyulamaz.

İngiliz emperyalizminin bu politikası ve ekonomik bunalım nedeniyle Arap emekçi kitlelerinin durumu hızla kötüleşmektedir. İşsiz Arapların sayısı her geçen gün artmaktadır. Hiçbir yardım alamayan işsizler yoksulluğa batmakta ve açlıktan ölmeye mahkum edilmektedirler. Ödenmesi olanaksız vergilerin, ürettikleri tarım ürünlerini karşılığında ellerine geçen çok düşük fiyatların ve bankaların ve tefecilerin yağması nedeniyle tükenen köylülerin tarım ekonomisi sürekli olarak gerilemektedir. Arap fellahı, kendi yoğun emeğiyle, ailesinin minimum gereksinimlerini karşılayamamaktadır. Burada, (İngiliz emperyalizminin ajanlarından biri olan) John Crosby'nin komisyonunun rakamlarına göndermede bulunacağım. Filistin'de tarım ekonomisinin durumunu araştıran Crosby, 100 dönüm toprağı bulunan bir

köylünün gelirinin 51 Filistin pound'u olduğu sonucuna vardı. Bu toplam rakamdan 22 Filistin pound'u üretim maliyetleri için çıkarılacaktır. Rant ödemeleri, köylünün eline geçen parasal gelirin yüzde 30'unu bulmaktadır. Böylece fellah'ın elinde, içinden ayrıca din adamlarına vb. olan borçlarını ödemesi gereken 24 Filistin pound'u kalmaktadır. Demek ki, bütün harcamaların çıkarılmasından sonra köylünün elinde en fazla 16 Filistin pound'u kalmaktadır. Ama öte yandan bay Crosby, "kendi işinde çalışan bir yerleşimci ailesinin yıllık ortalama harcamasının 162 Filistin pound'u olduğunu" saptamaktadır. Görebileceğiniz gibi, 16 Filistin pound'uyla 162 Filistin pound'u arasında 10 kattan biraz daha fazla bir fark vardır. Dahası Crosby, 100 dönüm toprağı olan bir köylüyü esas almaktadır. Fakat bu kadar toprağı olan köylüler epey azdır; bunların oranı yüzde 18-20 dolayındadır. Köylü kitlesinin geriye kalan kısmı ya daha küçük arazilere sahiptir ya da tümüyle topraksızdır. Sömürgeciliğin ajanı köylülüğün bu kesimlerine değinmeyi "unutmuştur." Gene de, Bay Crosby'nin sunduğu materyel bile Arap fellahlarının nasıl yaşadıklarını göstermeye yeter. Dahası, Crosby'nin rakamlarının 1931 yılına ait olduğu, o yıldan sonra Arap fellahlarının durumunun önemli ölçüde kötüleştiği de kaydedilmelidir.

Emperyalizmin ve onun Siyonist ajanlarının Filistin emekçi kitleleri üzerindeki baskısının ve vahşi sömürüsünün yoğunlaşmasına bağlı olarak Arap kitlelerinin direnişi güçlenmektedir. Ülkedeki anti-emperyalist hareket, Filistin'in sömürgeleştirilmesinin ilk günlerinden bu yana büyümektedir. 1920, 1921 ve 1922 yıllarında olduğu gibi 1929, 1931 ve 1933 yıllarında da Arap kitleleri güçlü gösteriler gerçekleştirdiler. Bütün halkın ayaklandığı 1929 anti-emperyalist savaşımı, sömürgecilere gözle görülür darbeler indirdi. Ajanları aracılığıyla İngiliz emperyalizminin bu güçlü anti-emperyalist harekete karşılıklı bir Arap-Yahudi katliamı karakteri kazandırmaya çalıştığı doğrudur; ancak onların bu girişimi başarısızlığa uğradı. 1929 halk ayaklanması güçlü bir anti-emperyalist harekete dönüştü. Bu hareket, Filistin'le sınırlı kalmadı ve diğer Arap ülkelerinde de yansımasını buldu. Başka sömürgelerden getirilen çok sayıda İngiliz emperyalist askeri, devrimci Arap kitlelerini acımasızca cezalandırdılar İngiliz emperyalizminin ve Siyonist silahlı birimlerin korkunç misillemeleri ve ulusal reformistlerin gerici kanadının ihaneti sonucunda devrimci hareket kanla bastırıldı; ama onlar 1929'dan sonra da devam eden savaşımı boğamadılar. Arap işçilerinin sendikalar örgütleme istekleri özellikle dikkate değer görünüyor ve bir grev savaşımı büyümeye başlıyordu. Siyonist çetelerle ve polisle sokak çatışmaları giderek daha sıklaştı.

Öte yandan, Arap köylerinde de huzursuzluk dinmedi. Vergilerin ödenmesinin reddi, polise karşı direniş, gerilla birimlerinin büyümesi, 1931 Nablus gösterisi, köylülerin Siyonist elkoyuculara karşı toprak savaşımı (Vadi Havares, Şatta, Zübeyde vb.) ve 1933'ün büyük eylemleri hep, Arap kitlelerinin kurtuluş hareketinin ne denli etkili ve ne denli büyümekte olduğunu göstermektedirler. 1935'te Hayfa'da petrol şirketinin işletmelerinde gerçekleştirilen grev özel bir önem taşımaktadır. 650 işçinin yoğun bir bunalım ve işsizlik yılında gerçekleştirdikleri bu grev 16 gün sürdü ve bu sınıf çarpışması, işçilerin zaferiyle sonuçlandı. İşçiler, ekonomik taleplerini kabul ettirmelerinin yanısıra sendikalarının şirket tarafından tanınmasını da sağladılar. Bu grevi daha da dikkate değer kılan onun, Filistin-Arap işçi hareketinin tarihindeki ilk güçlü grev olmasının yanısıra, Filistin Komünist Partisi'nin tarihinde önemli bir yer tutması, örgütlenmesi ve yürütülmesinin Partinin güçlü desteğiyle ve onun hegemonyası altında gerçekleştirilmiş olmasıdır. Böylesi bir başarı Partinin, Araplaştırma politikası sayesinde kitle çalışması yolunda öne çıkmakta olduğunun bir göstergesidir. Grev, Filistinli Arap işçilerin diğer kesimleri üzerinde derhal etkisini gösterdi. Limanda 130 işçinin katıldığı bir grev patlak verdi. Bunu, Hayfa şoförlerinin grevi, demiryolu

işçileri ve belediye işçileri arasında huzursuzluk izledi. Bu kendiliğinden gelme grevler, muazzam bir heyecanın esin kaynağı oldu, Filistinli Arap işçilerin sınıf savaşımına büyük bir itilim verdi ve kent emekçi kitlelerinin geniş kesimleri arasında sempati yarattı. Hayfa'daki son grev sırasında, hareketin komşu köylere de sıçraması olgusu, Filistin devrimci hareketinin yeni bir evreye vardığını gösteriyor. Harsile'de köylülerle jandarmalar arasında altı saat süren ve çok sayıda köylünün yaralanması ve birinin ölümüyle sonuçlanan bir çatışma yaşandı. Filistin'de işçi hareketiyle köylü hareketinin birliği ve işçi sınıfının hegemonyası olanağı bu yolla yaşama geçiyor. Kentlerdeki zanaatkarların ve küçük burjuvazinin yoksulluğu gözönüne alındığında, nüfusun bu katmanları da devrimci savaşımın dışında kalamazlar. Bütün bunlar, Filistin'de proletaryanın partisinin devrimci çalışmasının geliştirilmesi için çok geniş alanlar olduğunu gösteriyor...

*Fellah: Mısır'da ve diğer Arap ülkelerinde çiftçileri ve köylüleri tanımlamak için kullanılan bir terim. (G. A.)

**Poalei-Siyonizm, Siyonizmle sosyalizmi "bağdaştırmaya" ve Siyonizme bir işçi-emekçi görünümü vermeye çalışan Siyonist bir akım. (G. A.)

Arkaplan: İşçiler*
Hasan Kanafani, 1972

Filistin'e Yahudi göçü sorunu, sadece ahlaki ya da ulusal bir sorun değildi; bu göç Filistin'in Arap halkının, en başta da küçük ve orta köylülerin, işçilerin ve küçük ve orta burjuvazinin bazı kesimlerinin ekonomik statüsünü doğrudan etkiliyordu. Yahudi göçünün ulusal ve dinsel karakteri, bu ekonomik etkiyi daha da ağırlaştırıyordu.

1933-1935 yılları arasında Filistin'e 150,000 Yahudinin daha göç etmesiyle Yahudilerin sayısı 443,000'e ya da toplam nüfusun yüzde 29.6'sına yükseldi. 1926-1932 yılları arasında Filistin'e göç eden Yahudilerin sayısı yılda ortalama 7,201 idi. (1) Nazi baskısının doğrudan sonucu olarak bu rakam 1933-1936 yılları arasında 42,985'e yükseldi. Filistin'e 1932'de 9,000 Alman Yahudisi gelmişken, bu rakam 1933'de 30,000, 1934'de 40,000 ve 1935'de 61,000 oldu ve kentlere yerleşen yeni göçmenlerin neredeyse dörtte üçünü oluşturdu. (2) Yahudileri terörize ederek onları Filistin'den sürmenin sorumluluğu Nazizme, aşağıdaki

rakamların da gösterdiği gibi Siyonist hareketle işbirliği yaparak görece çok sayıda Yahudi göçmeni Filistin'e yöneltmenin sorumluluğu da "demokratik" kapitalizme aitti: Nazi zulmünden kaçan 2,562,000 Yahudiden sadece 170,000'i (yüzde 6.6) ABD ve 50,000'i (yüzde 1.9) Britanya tarafından kabul edilirken Filistin bu göçmenlerin 220,000'ini (yüzde 8.5) ve SSCB 1,930,000'ini (yüzde 75.2) aldı. (3) Yahudi yerleşimcilerin görece yüksek bir oranının kapitalistler olduğu gözönüne alındığında Filistin'e göçün yol açtığı zorlu ekonomik sarsıntı anlaşılır: Bu yerleşimcilerin 1933'de 3,250'si (yüzde 11), 1934'de 5,124'ü (yüzde 12) ve 1935'de 6,309'u (yüzde 10) kapitalist sayılıyordu. (4)

Resmi istatistiklere göre, 1932-1936 yılları arasında Filistin'e giren Yahudi göçmenlerden 1,370'inin (17,119 bağımlı aile üyesiyle birlikte) 1,000 ya da daha fazla PL'sı (=Filistin Lirası- G. A.) vardı ve 130,000 kişi de resmen iş arayanlar ya da daha önce gelen göçmenlerin bağımlı aile üyeleri olarak kaydedilmişti. (5) Başka bir deyişle Filistin'e göç, sadece sınaileşme sürecine egemen olmak için Avrupa Yahudi sermayesinin Filistin'de yoğunlaşmasını güvence altına almak için tasarlanmamıştı; o bu çabaya eşlik edecek bir Yahudi proletaryasının ortaya çıkmasını da amaçlıyordu. Yahudi yerleşimci topluluğunda faşist çizgilerin hızla ortaya çıkmasına yol açan, "sadece Yahudi emeği" sloganı"nı atma politikası vahim sonuçlar verecekti.

Bu sloganın bir başka sonucu, Filistinli Arap ve Yahudi işçi sınıfları arasında ve Filistinli Arap köylüler, çiftçiler ve tarım işçileriyle onların Yahudi karşılıkları arasında bir rekabet savaşımının gelişmesiydi. Filistinli Arap küçük toprak sahiplerinin ve kentli orta burjuvazinin, çıkarlarının büyümekte olan Yahudi sermayesinin tehdidi altında bulunduğunu kavradıkları ölçüde bu çatışma daha yüksek sınıfları da kapsamaya başladı.

Örneğin 1935'de Yahudiler, toplam 1,212 sınai firmadan 13,678 işçi istihdam eden 872'sini denetlerken, Filistinli Araplar geriye kalan ve 4,000 işçi istihdam eden 340 sınai firmayı denetliyorlardı. Filistinli Arapların 704,000 PL tutan yatırımlarına karşılık Yahudilerin yatırımları 4,391,000 PL tutuyor, Yahudi firmalarının üretim değeri 6,000,000 PL olurken Filistinli Arap firmalarınınki 1,545,000 PL'nda kalıyordu. Dahası, Yahudi sermayesi İngiliz manda hükümetinin verdiği imtiyazların, 5,789,000 PL tutarındaki toplam yatırıma denk gelen ve 2,619 işçi istihdam eden yüzde 90'ını denetliyordu. (6)

1937'de yapılan bir resmi sayım, ortalama Yahudi işçinin Filistinli Arap karşılığından yüzde 145 daha fazla ücret aldığını gösteriyordu: [Bu rakam, Yahudi ve Arap kadın işçi çalıştıran tekstil fabrikalarında yüzde 433'ü ve tütün fabrikalarında yüzde 233'ü buluyordu. (7)] "1937'ye gelindiğinde, ortalama Filistinli Arap işçinin gerçek ücreti yüzde 10 düşerken ortalama Yahudi işçinin ücreti yüzde 10 artmıştı." (8)

Filistin Arap ekonomisinin hemen hemen tümden çökmesine yol açan bu durum, en başta Filistinli Arap işçileri etkiledi. Yafa Filistinli Arap İşçi Federasyonu Sekreteri Corc Mansur, Peel Krallık Komisyonuna sunduğu raporunda, Filistinli Arap işçilerin yüzde 98'inin yaşam standardının "ortalamanın çok altında" olduğunu belirtiyordu. 1936'da Yafa'da 1,000 işçiyi kapsayan bir sayım yapan Federasyon, (bir aileyi geçindirmek için gerekli ortalama asgari gelirin 11 PL olduğu koşullarda) Arap işçilerinin yüzde 57'sinin gelirinin 2.75 PL'ndan, yüzde 12'sinin gelirinin 4.25 PL'ndan, yüzde 12'sinin gelirinin 6 PL'ndan, yüzde 4'ünün gelirinin 10 PL'ndan, yüzde 1.5'inin gelirinin 12 PL'ndan ve yüzde 0.5'inin gelirinin 15 PL'ndan az olduğunu ortaya çıkarmıştı. (9)

6 Haziran 1935'de Manda Hükümetinin 1,000 dolayında işsiz Yafa işçisinin gösteri yapmasına izin vermemesi üzerine İşçi Federasyonu, Hükümeti uyarmak için yaptığı açıklamada "hükümetin yakında işçilere ya ekmek vermek ya da kurşun sıkmak zorunda kalacağını" söylüyordu. (10) İşçilerin koşullarının kötüleşmeye devam ettiği bu koşullarda bir ayaklanmanın eli kulağındaydı.

(Daha önce Komünist Partisinin bir üyesi olan) Corc Mansur, Peel Komisyonuna sunduğu raporda çarpıcı açıklamalar yapmıştı: 1935'in sonuna gelindiğinde sadece, 71,000 nüfuslu Yafa'da bile 2,270 erkek ve kadın işçi işsiz durumdaydı. (11) Mansur, yüksek işsizlik oranının, dördü Yahudi göçüyle doğrudan bağlantılı beş nedenine işaret ediyordu: 1) yeni göçmenlerin yerleşmesi; 2) kentsel göç; 3) Arap işçilerinin işlerinden çıkarılmaları; 4) kötüleşen ekonomik durum; 5) Manda Hükümetinin Yahudi işçilerinden yana ayrımcı politikası. (12)

Dokuz aylık bir süre içinde Histadrut** üyesi işçilerin sayısı 41,000 kadar arttı. *Davar* gazetesinin 3460 sayılı nüshasında yayımlanan bir makaleye göre Temmuz 1936 sonunda Histadrut üyesi işçilerin sayısı 115,000'di; resmi hükümet raporu (s. 117) bu sayının 1935 sonunda 74,000 olduğunu belirtiyordu. (13)

Filistinli Arap işçilerin Yahudi sermayesinin denetimi altındaki firma ve projelerden kovulması şiddetli çatışmalara yol açtı. Şubat 1935'de Malbis, Deyran, Vadi Huneyn ve Hadire adlı dört Yahudi yerleşim biriminde 6,214 Filistinli Arap işçi bulunuyordu. Altı ay sonra bu rakam 2,276'ya ve bir yıl içinde de sadece 617 Filistinli Arap işçiye indi. (14) Filistinli Arap işçiler saldırılara da hedef oluyorlardı. Örneğin, bir olayda Yahudi toplumu Hayfa'daki Brodski binasının inşaatını yapan Filistinli Arap müteahhitle onun işçilerini işi bırakmaya zorladı. Sistematik bir biçimde işlerini yitirenler arasında meyva bahçelerinde, sigara fabrikalarında, duvarcılıkta, inşaatlarda vb. çalışan işçiler bulunuyordu. (15)

1930-1935 yılları arasında Filistin Arap inci sanayisinin ihracatı yılda 11,532 PL'ndan 3,777 PL'na düştü. Yalnızca Hayfa'da 1929'da 12 Filistin Arap sabun fabrikası varken, bu rakam 1935'te 4 oldu. Bu fabrikaların ihracat değeriyse 1930'da 206,659 PL'ndan 1935'te 79,311 PL'na indi. (16)

Arap proletaryasının, "esas sorumluluk birincisine ait olmak üzere Britanya sömürgeciliğinin ve Yahudi sermayesinin kurbanı olduğu" (17) açıktı.

Yehuda Bauer (18) şöyle yazmıştı:

"1936 olaylarının öngününde, SSCB bir yana bırakılacak olursa Filistin herhalde dünya ekonomik bunalımından etkilenmeyen tek ülkeydi; hatta dev boyutlarda sermaye ithali nedeniyle (Filistin'e 30,000,000 PL'nı aşkın sermaye girmişti) Filistin gerçek bir refaha tanık oldu. Dahası, ithal edilen sermaye bütün yatırım programları için gereken fonların altında bile kalmıştı." Ne var ki epey zayıf temeller üzerinde yükselen bu refah, Akdeniz'de bir savaşın patlak vermesi korkusuna bağlı olarak özel sermaye akışının durması üzerine sona erdi. "Kredi sistemi çöktü; yaygın bir işsizliğin belirtileri ortaya çıktı ve inşaat faaliyeti büyük ölçüde azaldı. Hem Arap ve hem de Yahudi işverenlerinin Filistinli Arap işçilerin işlerine son vermeleri üzerine işçilerin bir bölümü köylerine geri döndüler; ekonomik bunalımın ağırlaşmasına bağlı olarak ulusal bilinç güçlenmeye başladı." (19)

Ancak Bauer birincil faktörü, yani süregelen Yahudi göçünü dikkate almıyor. Sir John Hope Simpson raporunda şöyle diyordu:

"Daha büyük ölçekte göçü meşru kılmak için Filistin'de kar vadetmeyen sanayilere büyük miktarda fon yatırmak kötü ve belki de tehlikeli bir politikaydı." Bauer'in göndermede bulunduğu yıllarda Yahudi sermayesinin Filistin'e akışının devam ettiği ve hatta 1935'de doruğuna çıktığı ve bu yıllarda göçmen sayısının da arttığı dikkate alındığında, aslında onun açıklaması, esas itibariyle gerçeklere aykırıydı. (Yahudi sanayi ve ticaret firmalarına yatırılan sermaye miktarı 1933'de 5,371,000 PL'ndan 1936'da 11,637,300 PL'na çıktı; adıgeçen yapıt, s. 323). Dahası, Yahudi işverenlerinin Arap işçilerinin işlerine son vermeleri o tarihten çok önce başlamıştı. (20) Bu arada, kırsal bölgelerde Yahudi kolonizasyonunun sonucu olarak geniş Filistinli Arap köylü yığınları topraklarından sökülüp atılıyorlardı. (21) Bu köylü yığınları, artan işsizlikle yüzyüze geldikleri kentlere ve kasabalara göç edeceklerdi. Siyonist aygıt Filistinli Arap işçilerle onların Yahudi işçi arkadaşları arasındaki rekabetten sonuna kadar yararlandı. "İsrailli" solcular daha sonra, elli yıllık bir süre içinde Yahudi işçilerinin bir kez bile "İsrail" rejimine meydan okumak amacıyla maddi sorunlar ya da İşçi Federasyonunun savaşımı etrafında seferber edilip biraraya getirilmedikleri gözlemini yapmışlardı. "Yahudi proletaryası kendi davası etrafında seferber edilemiyordu." (22)

Aslına bakılırsa bu durum tümüyle, Siyonistlerin etkili planlamasının ürünüydü. Herzl'in sözlerini anımsayalım: "Bize ayrılan alanlardaki özel arazileri sahiplerinden zorla almalıyız. Gidecekleri ülkelerde kendilerine iş sağladıktan sonra buraların yoksul sakinlerini bir an önce sınırın ötesine göndermeliyiz. Bu kişilerin ülkemizde iş bulmalarını önlemeliyiz; büyük mülk sahiplerine gelince, onlar önünde sonunda bize katılacaklardır." (23) Histadrut politikasını şu sözlerle özetliyordu:

"Arapların Yahudi emek pazarına nüfuz etmelerine izin vermek, Yahudi sermayesinin ülkeye akışının Arap kalkınması için kullanılması anlamına gelir, ki bu da Siyonizmin hedeflerine ters düşer. Dahası, Arapların Yahudi sanayilerinde istihdam edilmeleri, Filistin'de ırk temelinde bir sınıf bölünmesine yol açardı: Arap işçilerini istihdam eden Yahudi kapitalistleri. Buna izin verilmesi halinde, biz anti-Semitizmin doğuşuna yol açan koşulları kendi ellerimizle Filistin koşullarına taşımış olurduk." (24) Böylelikle, kolonizasyon sürecini örtük bir tarzda etkileyen ideoloji ve pratikler, Filistin Arap toplumuyla olan çatışmanın tırmanmasına paralel olarak Siyonist örgütlerin faşist nitelikler edinmelerine yol açıyordu; faşist Siyonizm Avrupa'da yükselmekte olan faşizmle aynı silahları kullanıyordu. Arap işçisi karmaşık bir sosyal piramidin en altında yer alıyor ve Arap işçi hareketi içindeki kafakarışıklığı nedeniyle durumu gittikçe daha da kötüye gidiyordu. 1920'lerin başlarıyla 1930'ların başları arasındaki dönemde hem Arap hem de Yahudi ilerici işçi hareketi, salt subjektif zayıflıkların yanısıra yediği ezici darbelerin de sonucunda hemen hemen tamamen felç oldu. Bir yandan, hızla faşist bir nitelik kazanmaya yüz tutan ve silahlı terörizme başvuran Siyonist hareket, liderlerinin büyük çoğunluğu Yahudi olan ve Siyonist işçi örgütlerinin denetimi altına girmeye direnen Komünist Partisini yalıtmaya ve yok etmeye çalışıyordu. Öte yandan, Filistin feodal dinsel önderliği, kendi denetimi dışında bir Arap işçi hareketinin büyüyüp gelişmesini hoş karşılamıyordu. 1930'ların başlarında Müftü'nün*** grubu, Yafa Arap İşçi Federasyonu Başkanı Mişel Mitri'yi öldürdü. Birkaç yıl sonra, sendikacı ve Hayfa Arap İşçi Federasyonu başkanı Sami Taha da öldürüldü. Ekonomik ve siyasal bakımdan güçlü bir ulusal burjuvazinin yokluğu koşullarında işçiler doğrudan doğruya geleneksel

feodal önderlikle yüzyüzeydiler ve onun tarafından eziliyorlardı; bu çelişme zaman zaman, geleneksel önderliğin sendikal faaliyet üzerinde doğrudan denetim kurmayı başardığı dönemlerde azalan sert çatışmalara yol açıyordu. Bunun sonucunda, işçi faaliyeti savaşım içindeki özsel rolünü yitirdi. Dahası, ulusal savaşımın sertleşmesiyle birlikte, çıkarların göreli örtüşmesi, işçilerle geleneksel Arap önderliğini birleştirdi. Bu arada Komünist Partisi, siyasal eylem örgütlemede bazan başarılı olabiliyordu. Bir seferinde, 1 Mayıs 1920'de bir grup komünist gösterici Tel Aviv'de gösteri yapan Siyonistlerle çatıştılar ve kentten kaçmak ve Yafa'nın Arap mahallesi Menşiye'ye sığınmak zorunda kaldılar. Daha sonra ise, Bolşevikleri tutuklamak için yollanan İngiliz güvenlik gücüyle bir çatışma yaşandı. (25) Aynı gün dağıttığı bir açıklamada Partinin Yürütme Komitesi şöyle diyordu:

"Yahudi işçileri burada sizinle birlikte yaşamak için bulunuyorlar; onlar size baskı yapmak için değil, sizinle birlikte yaşamak için geldiler buraya. Onlar, ister Yahudi, ister Arap, isterse İngiliz olsun kapitalist düşmana karşı sizinle birlikte dövüşmeye hazırlar. Sizi Yahudi işçisine karşı kışkırtan kapitalistler, bunu kendilerini sizden korumak için yapıyorlar. Bu tuzağa düşmeyin; devrimin eri olan Yahudi işçisi, İngiliz, Yahudi ve Arap kapitalistlerine karşı direnişte bir yoldaşınız olarak size elini uzatmak için geliyor... Sizi, toprağınızı ve ülkenizi yabancılara satmakta olan zenginlere karşı savaşmaya çağırıyoruz. Kahrolsun İngiliz ve Fransız süngüleri; kahrolsun Arap ve yabancı kapitalistler." (26)

Bu uzun açıklamanın dikkat çekici yanı, sadece savaşıma ilişkin idealist bir portre çizmesi değil, aynı zamanda hiçbir yerinde "Siyonist" sözcüğünün geçmemesidir. Oysa Siyonizm, Filistinli Arap köylüler ve işçiler için olduğu gibi ellibeşi Tel Aviv'de Siyonistlerin saldırısına uğrayıp Yafa'ya kovulan Yahudi komünistleri için de her gün karşılaşılan bir tehditti.

Filistin Komünist Partisi, Yedinci Kongresini topladığı 1930 yılı sonuna kadar siyasal gerçeklikten kopuk durumdaydı. Kongrede kabul ettiği kararlarda Parti, "Filistin milliyetçiliği sorununda ve Yahudi ulusal azınlığının Filistin'deki statüsü ve bu azınlığın Arap kitleleri karşısında oynadığı rol konularında esas olarak hatalı bir tutum benimsediğini" kabul etti. Parti Filistinli Arap kitleler arasında aktif bir çalışma yürütemedi ve sadece Yahudi işçileri arasında çalışmak suretiyle kendisini yalıttı. Partinin 1929 Filistin Arap ayaklanması sırasında takındığı negatif tutum, onun yalıtılmış konumunu bir kez daha gözler önüne serdi. (27)

Sistematik olarak -o dönemde güç durumda olan- Filistin burjuvazisine saldırmasına ve hiçbir zaman halk cepheleri ve devrimci sınıflarla bağlaşmalar siyaseti izlememiş olmasına rağmen, Partinin 1930-31 yıllarında yapılan Yedinci Kongresinin tutanakları son derece değerli bir siyasal analiz sunmaktadırlar. Bu tutanakların da gösterdiği gibi Parti, Filistin Arap ulusal sorununun çözümünü devrimci savaşımın temel görevlerinden biri sayıyordu: o, Filistinli Arap kitle hareketinden kopukluğunu, "Partinin Araplaştırılmasını engelleyen Siyonizm-kaynaklı bir sapma"nın sonucu olarak değerlendiriyordu. Belgeler, "Partinin Araplaştırılmasının önünü tıkayan oportünist çabalar"dan söz ediyor. Kongre, köylülerin faaliyetini yönetebilecek devrimci güçlerin kadrolarını (yani, devrimci Filistinli Arap işçi kadrolarını) arttırmanın Partinin görevi olduğu görüşünü benimsedi. Partinin "Araplaştırılması", yani onun Filistinli emekçi Arap kitlelerinin gerçek bir partisine dönüştürülmesi, onun kırsal bölgelerdeki çalışmasında başarıya ulaşmasının birinci koşuluydu. (28)

Ne var ki Parti, Filistinli Arapları seferber etme görevini yerine getiremedi ve Kongrenin kabul ettiği "Emperyalist ve Siyonist elkoyuculara tek bir dönüm toprak bile yok!", "Hükümetin, zengin Yahudi emlak sahiplerinin, Siyonist grupların ve büyük Arap toprak sahipleri ve çiftçilerinin arazilerinin devrimci mülksüzleştirilmesi!", "Arazi satışlarınına ilişkin anlaşmaları tanımayın!", "Siyonist elkoyuculara karşı savaşım!" sloganlarını yaşama geçiremedi. (29) Kongre ayrıca, "bütün yakıcı sorunları çözmenin ve zulme son vermenin ancak işçi sınıfının önderliği altında gerçekleştirilecek silahlı bir devrimle olanaklı olabileceği" yolunda bir karar almıştı. (30) Filistin Komünist Partisi hiçbir zaman "Araplaştırılamamıştı". Dolayısıyla ortam, Filistin Arap kitle hareketinin feodal ve dinsel önderliklerin egemenliği altına girmesine uygundu. Belki de Partinin o dönemdeki çizgisi ve pratiklerinin ardında yatan nedenlerden biri, Komintern'in 1928 ile 1934 yılları arasında savunmakla ün kazandığı uzlaşmaz devrimci tutumuydu. Ancak, sayılarının az olmasına, kırsal alanlar başta gelmek üzere Filistinli Arap kitlelerden göreli kopukluklarına ve onlarla bağ kuramamalarına rağmen komünistler 1936 ayaklanması sırasında bütün güçlerini seferber ettiler. Onlar büyük bir cesaret örneği sergilediler, bazı yerel önderlerle işbirliği yaptılar ve Müftüyü desteklediler; çok sayıda komünist öldürüldü ya da tutuklandı. Ancak onlar etkili bir güç haline gelmeyi başaramadılar. Hemen hemen on yıl sonra, 22 Ocak 1946'da *İzvestiya*'nın Filistin'deki "Yahudilerin savaşımı"nı Bolşeviklerin 1917'deki savaşımına benzetmesine bakılırsa, "Araplaştırma" sloganının daha sonra bir yerlerde unutulduğu anlaşılıyor.

Her halükarda, Filistin Komünist Partisinin Yedinci Kongresinin ancak bu yakınlarda ortaya çıkarılan kararları, Araplaştırma sürecinin yaşama geçirilemediğini, oynadığı eğitsel role ve bu alanda savaşıma yaptığı katkılara rağmen Partinin, Yedinci Kongrenin zamanın Filistin ulusal hareketi içinde oynaması gereken rol konusunda onun önüne koyduğu misyonu yerine getiremediğini göstermektedir. Parti 1936 ayaklanması sırasında bölündü. Araplaştırmayla bağlantılı nedenlerle Partide 1948'de temel önemde bir başka bölünme ve 1965'te bir başka bölünme yaşandı; muhalifler Siyonizme karşı "yapıcı" bir tutum takınılmasını savunuyorlardı.

Komünist Partisinin başarısızlığı, oluşmakta olan Arap burjuvazisinin zayıflığı ve Arap işçi hareketinin birlikten yoksun oluşu; durumun 1936'daki patlama noktasına doğru tırmandığı koşullarda feodal-dinsel önderliklerin belirleyici bir rol üstlenmeleriyle sonuçlandı.

Dipnotlar

1) Sait Himade (ed.), *Economic Organization of Palestine*, American University of Beirut, Beyrut, 1939, s. 32.

2) Moşe Menuhin, *The Decadence of Judaism in our Time*, Institute of Palestine Studies, Beyrut, 1969.

3) Nathan Weinstock, *Le Sionisme- Contra Israel*, Maspero, Paris, 1969.

4) Aynı yerde.

5) Himade, adıgeçen yapıt, s. 26, 27.

6) Weinstock, adıgeçen yapıt.

7) Himade, adıgeçen yapıt, s. 373.

8) Aynı yerde, s. 376.

9) *Collection of Arab testimonies in Palestine before the British Royal Commission*, al-Itidal Press, Şam, 1938, s. 54.

10) Aynı yerde, s. 55.

11) Himade, adıgeçen yapıt, (sadece Yafa'da işsiz sayısı 1936'dan sonra 4,000'e yükseldi. 5 numaralı dipnota bakınız, s. 55).

12) Collection, adıgeçen yapıt, s. 55.

13) Aynı yerde. s. 55.

14) *Davar*, Sayı: 3462 (13 numaralı dipnota bakınız, s. 661.)

15) Collection, adıgeçen yapıt, s. 15.

16) Aynı yerde, s. 66.

17) Aynı yerde, s. 59.

18) Yehuda Bauer, "The Arab Revolt of 1936", *New Outlook*, Cilt 9, Sayı: 6 (81), Tel Aviv, 1966, s. 50.

19) Aynı yerde, s. 51.

20) 1930'da Kudüs'teki Arap inşaat işçilerinin sayısı 1,500'den 500'e düşerken Yahudi inşaat işçilerinin sayısı 550'den 1,600'e yükseldi.

21) 1931'e kadar Siyonistler, üzerinde çalıştıkları toprakları satın aldıktan sonra 20,000 Filistinli Arap köylüyü yerlerinden kovdular.

22) Hayim Hanagbi, Moşe Maşover, Akiva Orr, "The Class Nature of Israel", *New Left Review* (65), Ocak-Şubat 1971, s. 6.

23) Theodor Herzl, *Selected Works*, Newman Ed., Cilt 7, Kitap 1, Tel Aviv, s. 86.

24) Exco Foundation for Palestine Inc., Palestine: *A Study of Jewish, Arab and British Policies*, Cilt 1, Yale University Press, 1947, s. 561.

25) Abdülvahab Kayali, *Modern History of Palestine*, Arab Institute of Studies and Publication, Beyrut, 1970, s. 174.

26) *Documents of the Palestine Arab Resistance (1918-1939)*, Beyrut, s. 22, 23, 24, 25.

27) "Action among the peasants and the struggle against Zionism, The Palestine Communist Party Theses for 1931", *Communist Internationalism and the Arab Revolution*, Dar al-Haqiqa, Beyrut, s. 54.

28) Aynı yerde, s. 121, 122.

29) Aynı yerde, s. 124.

30) Aynı yerde, s. 162.

*Hasan Kanafani'nin *The 1936-1939 Revolt in Palestine* (=Filistin'de 1936-1939 Ayaklanması) adlı kitabından alınmıştır. (G. A.)

**Histadrut: Aralık 1920'de Hayfa'da kurulan Yahudi işçi federasyonu. Siyonist hareketin "sol" kanadını temsil eden Histadrut, Filistin'in kolonizasyonu ve İsrail devletinin kurulmasında önemli bir rol üstlenmişti. Yarı-resmi bir kuruluş olan ve İsrail'deki işçi ve memurların büyük çoğunluğunu bünyesinde toplayan Histadrut, 1989 yılı rakamlarına göre 280,000 işçinin çalıştığı bir dizi şirketin de sahibi olan kendine özgü bir gerici sendika federasyonudur. (G. A.)

***8 Mayıs 1921'de Kudüs müftülüğüne getirilen ve dinsel niteliğinin yanısıra Filistin feodal toprak sahiplerinin temsilcisi rolünü üstlenen Hacı Emin el-Hüseyni, gerici görüşleri/ çizgisi, Nazi Almanyası'yla flörtü ve siyasal sekterliği ve darkafalılığı nedeniyle 1930'lu ve 1940'lı yıllarda Siyonist kolonizasyona ve İngiliz emperyalizmine karşı yürütülen savaşımda genel olarak olumsuz bir rol oynadı. (G. A.)

Filistin'in Sömürgeleştirilmesi*

Ralph Schoenman, 1988

1917'de Filistin'de 56,000 Yahudi ile 644,000 Filistinli Arap vardı. 1922'de 83,794 Yahudi ile 663,000 Arap ve 1931'de 174,616 Yahudi ile 750,000 Arap bulunuyordu. (32)

İngiliz Sömürgeciliğiyle İşbirliği

İngilizlerle örtük bir bağlaşmaya giren Siyonistler bölgede toprak ele geçirme uğraşlarında destek sağladılar. Filistinli şair ve Marksist analist Hasan Kanafani bu süreci şöyle betimliyordu:

"Yahudi sermayesinin büyük bir bölümünün kırsal bölgelere yönelmiş olmasına, İngiliz emperyalist askeri güçlerinin varlığına ve yönetim mekanizmasının kendilerinden yana korkunç bir basınç uygulamasına rağmen Siyonistlerin toprakta yerleşim bağlamındaki kazanımları son derece sınırlı oldu.

"Ancak onlar gene de Arap kırsal nüfusunun statüsünü önemli ölçüde zedelemeyi başardılar. Yahudi gruplarının mülkiyetindeki kentsel ve kırsal arazi 1929'da 300,000 dönümden (67,000 akr) 1930'da 1,250,000 dönüme (280,000 akr) yükseldi. Kitlesel kolonizasyon ve "Yahudi sorununu"nun çözümü açısından, satın alınan toprak miktarı önemsizdi. Fakat bir milyon dönüm kadar toprağın -tarımsal arazinin yaklaşık üçte biri- mülkiyetine el konulması, Arap köylülerini ve Bedevileri büyük ölçüde yoksullaştırdı.

"1931'e gelindiğinde, Siyonistler tarafından topraklarından kovulan köylü ailelerinin sayısı 20,000'e çıkmıştı. Dahası, geri ülkelerde ve özellikle de Arap dünyasında tarımsal yaşam, yalnızca bir üretim tarzı olmakla kalmaz; o aynı zamanda bir toplumsal, dinsel ve geleneksel yaşam biçimidir. Dolayısıyla, kolonizasyon süreci, toprak kaybının yanısıra Arap kırsal yaşamını tahribine de yol açıyordu." (33)

İngiliz emperyalizmi yerli Filistin ekonomisinin ekonomik bakımdan istikrarsızlaştırılmasına katkıda bulundu. Manda Hükümeti, Filistin'deki ekonomik imtiyazların yüzde 90'ını, ayrıcalıklı bir statü tanıdığı Yahudi sermayesine verdi. Bu Siyonistlere, ekonomik altyapının (yol projeleri, Ölü Deniz mineralleri, elektrik, limanlar vb.) denetimini ele geçirme olanağı verdi.

1935'e gelindiğinde Filistin'deki 1,212 sınai firmadan 872'si Siyonistlerin denetimi altındaydı. Siyonistlerin egemen olduğu sanayi vergilerden bağışıktı. Arap işgücüne karşı, onu yaygın işsizliğe ve iş bulmayı başaranları da düşük standardın altında bir yaşama mahkum eden ayrımcı yasalar çıkarıldı

1936 Ayaklanması

Toprak kaybı ve baskı, Filistinlilerin kendilerini bekleyen akibete ilişkin bilinçlerini yükseltti ve 1936'dan 1939'a kadar süren büyük ayaklanmayı körükledi.

Ayaklanma, sivil itaatsizlik ve silahlı isyan biçimini aldı. Köylüler köylerini terkederek dağlarda oluşturulan savaş birimlerine katıldılar. Çok geçmeden Suriye ve Ürdün'den gelen milliyetçiler de savaşıma katıldılar.

7 Mayıs 1936'da, nüfusun bütün kesimlerini temsil eden 150 delegenin katıldığı bir konferansta vergi ödememe kararı alındı ve ardından Filistin'de genel grev başladı.

İngilizlerin tepkisi ani ve acımasız oldu. 30 Temmuz 1936'da -ayaklanmanın başlamasından yaklaşık 5 ay sonra- sıkıyönetim ilan edildi ve yaygın bir bastırma dalgası başlatıldı. Genel grevi ya da herhangi bir direnişi örgütlediğinden ya da ona sempati duyduğundan kuşku duyulan herkes tutuklandı. Filistin'in her tarafında evlerin havaya uçurulması başladı. İngilizler, 18 Haziran 1936'da Yafa kentinin büyük bir bölümünü tahrip ederek 6,000 kişiyi evsiz bıraktılar. Yafa'nın çevresindeki köy topluluklarının evleri de tahrip edildi.

İngiltere, ayaklanmayı bastırmak için Filistin'e çok sayıda (tahminen 20,000 kadar) asker gönderdi. Ancak, 1937'nin sonu ve 1938'in başına gelindiğinde silahlı halk isyanı İngiliz kuvvetlerinin denetiminden çıkmaya başlamıştı.

Polis Gücü Olarak Siyonistler

Tam da bu noktada, Siyonistler İngilizlere daha önce sömürgelerinin hiçbirinde yararlanmadıkları eşsiz bir kaynak sundular: İngiliz sömürgeciliğiyle işbirliği yapabilecek ve yerli nüfusa karşı yüksek düzeyde seferber edilebilecek yerel bir güç. Önceden de bir dizi misilleme eylemini gerçekleştiren Siyonistler, şimdi daha da tırmanan ve kitlesel tutuklamalar, cinayetler ve infazları da kapsayan bastırma politikası içinde daha büyük bir rol oynamaya başladılar. 1938'de, 2,000'i uzun hapis cezalarına çarptırılmak kaydıyla 5,000 Filistinli hapsedildi; 148 kişi idam edildi ve 5,000'den fazla ev yıkıldı. (34)

Siyonist güçler İngiliz istihbaratıyla kaynaştırıldı ve acımasız İngiliz yönetiminin polis gücü haline getirildi. İngilizlerin teşvik ettiği silahlı Siyonist varlığakoruma sağlamak için bir "polisimsi" güç oluşturuldu. Bu polisimsi gücün 2,863 mensubunun yanısıra Hagana'da örgütlenmiş 12,000 ve Jabotinski'nin Ulusal Askeri Örgütü'nde (İrgun) örgütlenmiş 3,000 kişi vardı. (35) 1937 yazında bu polisimsi güç önce "Yahudi Kolonileri Savunması", daha sonra da "Koloni Polisi" adını aldı.

Ben-Gurion bu polisimsi gücün, Hagana'nın eğitimi için ideal bir "iskelet" oluşturduğunu söylüyordu. Sorumlu İngiliz subayı (Binbaşı- G. A.) Charles Orde Wingate**, aslında İsrail ordusunun kurucusuydu. O, Moşe Dayan gibi kişileri terörizm ve cinayet konularında eğitti.

1939'a gelindiğinde, İngilizlerle işbirliği halinde çalışan Siyonist güçlerin sayısı, her biri bir İngiliz subayının komutanlığını ve Yahudi Ajansı'ndan bir yetkilinin ikinci komutanlığını yaptığı 10 iyi silahlanmış Koloni Polisi grubunda örgütlü 14,411 kişiye yükselmişti. 1939 ilkbaharında bu Siyonist gücün içinde, her biri 8 ila 10 kişiden oluşan 63 mekanize birlik bulunuyordu.

Peel Raporu

1936 ayaklanmasının nedenlerini belirlemek amacıyla 1937'de Lord Peel'in yönetiminde bir Krallık Komisyonu kuruldu. Peel Komisyonu, Filistinlilerin ulusal bağımsızlık isteğini ve Filistinlilerin topraklarında bir Siyonist koloni kurulmasından duydukları korkuyu, ayaklanmanın iki ana nedeni olarak saptadı. Peel Raporu, bir dizi faktörü görülmemiş bir açıksözlülükle tahlil etti. Bunlar şöyle sıralanabilir:

1) Filistin dışında Arap milliyetçiliği ruhunun yayılması,

2) 1933'ten sonra Yahudi göçünün artışı,

3) Hükümetin örtük desteği nedeniyle Siyonistlerin İngiltere kamuoyuna egemen olma yetisi,

4) Arapların, İngiliz hükümetinin iyi niyetine güven duymaması,

5) Yahudilerin, mülklerini satıp ardından toprağı işleyen Filistinli köylüleri kovan rantiye feodal toprak ağalarından toprak satın almayı sürdürmelerinin Filistinlilerde yarattığı korku,

6) Manda hükümetinin, Filistin hükümranlığı konusundaki kaçamak tutumu.

Ulusal hareket; kent burjuvazisi, feodal toprak ağaları, dinsel önderler ve köylülerin ve işçilerin temsilcilerinden oluşuyordu.

Ulusal hareketin talepleri şunlardı:

1) Siyonist göçün derhal durdurulması,

2) Arap arazilerinin Siyonist yerleşimcilere aktarılmasının durdurulması ve yasaklanması,

3) Filistinlilerin egemenliğinde demokratik bir hükümetin kurulması. (36)

Ayaklanmanın Tahlili

Hasan Kanafani ayaklanmayı şöyle betimliyordu:

"Ayaklanmanın gerçek nedeni, Filistin toplumunun bir Arap tarımsal-feodal-klerikal toplumdan bir Yahudi (Batılı) sınai burjuva topluma dönüşümüne eşlik eden keskin çelişmenin doruk noktasına ulaşmış olması olgusuydu.... Sömürgeciliğin temelini inşa etme ve onu bir İngiliz manda yönetiminden Siyonist yerleşimci sömürgeciliğine dönüştürme süreci... 1930'ların ortalarında doruk noktasına ulaştı; aslında Filistin ulusal hareketinin önderliği, çatışmanın belirleyici bir düzeye yükseldiği koşullarda önderliğini sürdüremez hale gelmekte olduğu için silahlı savaşımın bir biçimini benimsemek zorunda kaldı." (37)

Müftünün ve diğer dinsel önderlerin, feodal toprak ağalarının ve yeni doğmakta olan burjuvazinin, köylüleri ve işçileri sonuna kadar destekleyememesi, sömürgeci rejimin ve Siyonistlerin üç yıl süren kahramanca bir savaşımdan sonra isyanı bastırmalarına olanak verdi. Sömürgeci efendilerine bağımlı olan geleneksel Arap rejimlerinin ihanetleri aracılığıyla İngilizlere sundukları çok önemli yardım da isyanın ezilmesine katkıda bulundu.

Filistin ulusal savaşımı, 1918'den bu yana devam etmekte ve örgütlü silahlı direnişin şu ya da bu biçimi, bu savaşıma eşlik etmektedir. Ulusal savaşım, sivil itaatsizlik, genel grev, vergi ödemeyi reddetme, kimlik kartı taşımayı reddetme, boykot ve gösteri gibi biçimleri de kapsamıştır.

Notlar

32. Sami Hadawi, *Bitter Harvest* (Delmar, New York: The Caravan Books, 1979), s. 43-44.

33. Ghassan Kanafani, *The 1936-1939 Revolt in Palestine,* New York, Committee for a Democratic Palestine.

34. Adıgeçen yapıt, s. 96.
35. Adıgeçen yapıt, s. 39.
36. Adıgeçen yapıt, s. 31.
37. Adıgeçen yapıt.

*Ralph Schoenman'ın, *The Hidden History of Zionism* (=Siyonizmin Gizli Tarihi) (Veritas Press, Santa Barbara, California, 1988) adlı kitabının Üçüncü Bölümünden alınmıştır. (G. A.)

**Wikipedia Wingate hakkında şu bilgileri veriyor:

"Wingate 1936'da kurmay subay göreviyle Filistin'e atandı ve istihbarat subayı olarak görevlendirildi. O sıralar Arap gerillaları, hem İngiliz manda yönetimi görevlilerini, hem de Yahudi yerleşimcileri hedef alan bir saldırı kampanyası başlatmışlardı. Wingate, bazı Siyonist liderlerle tanıştı ve dost oldu. Wingate, İngiliz ve Yahudilerden oluşan karma silahlı gruplar oluşturma düşüncesini formüle etti ve bu düşünceyi doğrudan kendisi, o sıralar Filistin'deki İngiliz kuvvetlerinin komutanı Archibald Wavell'a iletti. Wavell'ın onayını aldıktan sonra Wingate, Siyonist Yahudi Ajansı'nı ve Hagana adlı silahlı Yahudi grubu bu konuda ikna etti.

"1938'de yeni İngiliz komutanı General Haining, İngiliz ve Hagana gönüllülerinden oluşan Özel Gece Birliklerinin kurulmasına izin verdi. Wingate bu grupları eğitti, yönetti ve devriye turlarında onlara eşlik etti. Bu birlikler, Irak Petrol Şirketinin boru hatlarına saldıran Arap kundakçılara pusu kuruyor ve bu eylemcilerin üs olarak kullandıkları sınır köylerine baskınlar düzenliyorlardı. Ancak, İngiltere'de izinde

bulunduğu sırada kamu önünde, bir Yahudi devletinin kurulmasından yana olduğunu söylemesi üzerine, Filistin'deki üstleri onu görevinden aldılar. Wingate Mayıs 1939'da İngiltere'ye aktarıldı."

Aynı konuda *Jewish Virtual Library* adlı internet sitesinde ise şöyle deniyor:
"Wingate'ın Yişuv (Filistin'deki Yahudi toplumu- G. A.) ve Hagana'nın şefleriyle iyi ilişkileri vardı. O İbranice öğrendi ve Yahudilerin Eretz Yisrail'de bir anayurt sahibi olmayı hak ettikleri yolundaki ateşli inancını açıkça ortaya koydu. Etkili bir askeri gücün gerekliliğini de kavrayan Wingate gelecekte kurulabilecek Yahudi devletinin ordusuna komuta etmeyi düşlüyordu. Çabaları ve sunduğu destek nedeniyle o Yişuv'da 'ha-yedid', yani dost olarak anılıyordu. (G. A.)

Getto Savaşıyor (Marek Edelman, Bookmarks)

Kitap İncelemesi

Tony Greenstein, RETURN, Aralık 1990

Varşova Getto Ayaklanması, insanlığın, düşman ne denli güçlü gözükürse gözüksün zulme karşı direniş kapasitesinin sınırsızlığını gösteren en yüce sembollerden biridir. Bu ayaklanma, bugün bile umutsuz olanlara yol göstermeye devam eden bir ışıktır.

Temmuz 1942 ile Eylül 1942 arasında Naziler, Getto nüfusunun dörtte üçünü oluşturan 250,000'den fazla Yahudiyi Treblinka ölüm kampına sürdüler. Yahudi Polisi, Yahudi yurttaşlarını arayıp yakalarken silahları olmayan ve güçsüzlüklerinden kahrolan Gettodaki sol gruplar olup bitenleri izlemek zorunda kaldılar.

Bunu izleyen aylarda fiziksel bir direnişin tohumları oluşmaya başladı. Bund'un (Yahudi İşçi Partisi) düzenli bültenlerinin ve haber bültenlerinin de tanıklık ettiği gibi, getto içinde her zaman siyasal muhalefet olagelmişti. Ocak 1943'te bir *Aktion* silahlı direnişle karşılandı. Ellerinde sadece bir kaç tabanca bulunan direnişçiler, SS'leri ve onların Latviyalı ve Ukraynalı uşaklarını püskürttüler. Naziler geri çekildiler ve üç ay boyunca sokakların denetimi Yahudi Savaşçıları Örgütünün (=ZOB) eline geçti. 19 Nisan 1943'de yeniden karşı saldırıya geçen Nazilerin Gettoyu ele geçirmeleri, Polonya'nın tümünü ele geçirmelerinden daha fazla zamanlarını aldı.

Tarih, iktidarı elinde bulunduranların bakış açılarından yazılır ve yeniden yazılır. Bu yüzdendir ki, Varşova Gettosunda direnişin önündeki ana engellerden biri olan Judenrat'ın (Yahudi Konseyi) karşılığı olan Yahudi egemen sınıfları bugün direnişi saygıyla sahiplenmektedir. Aynı biçimde, Nazizmle pazarlık ve işbirliği yapan, hatta bunu katillerle karlı bir ticaret düzeyine vardıran tüm Siyonistler, şimdi Getto savaşçıları ile İsrail militarizmi arasında iğrenç bir karşılaştırma yapmaya girişmektedirler.

The Wall (=Duvar) gibi Hollywood filmleri bizi, savaşçıların hedefinin Filistin'e varmak olduğuna inandırmaya çalışıyorlar. Aslında ise, Yahudi Savaşçıları Örgütü, savaşma iradesini baltalamamak için, Varşova'nın 'Aryen' kesimine sığınma doğrultusunda herhangi bir hazırlık yapılmamasını güvence altına almaya büyük özen gösterdi. Gerçekte, direnişin tek bir hedefi vardı: Nazi canavarlarının canlarını olabilecek en büyük ölçekte yakmak. Sevdiklerini katleden ve Gettoyu aç bırakmak suretiyle teslim alanlardan (Nazilerin Gettoda izin verdikleri yiyecek miktarı, açlıktan öldürme kastını gösteriyordu) intikam alma isteği.

Bugün Siyonistler Varşova Getto Ayaklanmasını, kendilerinin direndiği savının kanıtı olarak gösteriyorlar. Sol Siyonist grupların ve özellikle onların gençlik örgütlerinin yiğitçe savaştığı doğrudur. Ancak böyle bir durumda onların savaşmalarını sağlayan hiç de Siyonizmleri değildi. Gerçekten de, bu gruplar ancak, Polonyalıların zorla çalıştırılmak üzere Almanya'ya gönderilmeleriyle boşalan çiftliklerde kibbutz'lar kurmak gibi Siyonist amaçlara bağlılıklarını bir yana bıraktıklarında yüzlerini direnişe döndüler. Onlar, Siyonizmlerinden ötürü değil, Siyonizmlerine rağmen savaştılar.

Bund ve Komünistler olmuş olmasaydı, direniş olmayacaktı. Sadece Sol, Yahudi-olmayan partilerle ilişki kurmuştu. Her zaman Yahudilerin, Yahudi-olmayan Polonyalılardan uzak durmaları gerektiğini vaaz eden ve Sol Poalei Siyon bir yana bırakılırsa, savaş-öncesi Polonyası'nda anti-Semitlere karşı savaşımdan kaçınan Siyonistler, direnişin başlayabilmesi için mutlak bir gereksinim olan silahları edinebilmek için Sol partilere başvurmak zorunda kalmışlardı.

Bu kitap ilk kez 1946'da basılmıştı. Yahudi Savaşçıları Örgütü'nün lider yardımcısı olan Marek Edelman, Polonya'da savaş-öncesi dönemde yapılan seçimlerde bellibaşlı Yahudi topluluklarının bulunduğu her yerde oyların çoğunluğunu elde eden anti-Siyonist Bund örgütünün bir üyesiydi. (Daha sonra tıp eğitimini tamamlayarak doktor olan ve 1970'lerin sonlarında İşçi Savunma Komitelerinin ve ardından, Lech Walesa'nın başını çektiği- G. A.) Dayanışma sendikasının aktivistlerinden biri haline gelen kalp cerrahı Edelman, savaştan sonra Polonya'da kalmaya karar vermişti.

Bu kitap, insani duyguların -çaresizlik, sevinç, üzüntü ve umut- yelpazesinin tümünü harekete geçiriyor. Az sayıda tabancadan başka bir şeyi olmayan ve iki yıl boyunca açlıktan ölecek hale getirilen bir halk dünyanın en güçlü ordusuna nasıl direnebilmişti? Hem de, sadece bir kaç ay önce bir somun ekmeğin çok sayıda insanı ölüm trenlerine çekmek için yeterli olmuş olduğu koşullarda.

Beni, en çok anlatımın, Edelman'ın savaşçı çetesinin Merkezi Getto'ya kaçışını anlatan bölümü etkiledi. O, Alman fabrikalarının bulunduğu ve Nazilerin direnişçileri ortaya çıkmaya zorlamak için ateşe verdikleri atelye bölgesindeki gruba komuta ediyordu. Herkesin aynı anda kaçmasını sağlama kararı alındıktan sonra, grubun tümü alevlerin ve yanan yıkıntıların arasına dalıyor. Oradan geçerlerken üzerlerine bir projektör çevriliyor. Bir silah sesi duyuluyor ve ortalık yeniden kararırken savaşçılar güvenli bir yere gelmiş oluyorlar.

Edelman'ın siyasal dürüstlüğünün kendisi, insan ruhunun savaşımına tanıklık ediyor. O, Siyonist tarihçilerin tersine, Yahudi Savaşçıları Örgütünün elinde o denli az silah bulunmasının nedenini, Polonyalı direnişçilerin anti-Semitizmiyle değil, onların silahlarının da çok az olmasıyla açıklıyor. Direnişin

başarısının önkoşulu, Yahudi işbirlikçilerin yokedilmesi ve Gettodaki Yahudi ileri gelenlerinin terörle yıldırılmasıydı. Bugün İntifada'da Filistinlilerin de böyle yapıyor olması ironiktir.

Prof. İsrail Şahak'ın 19 Mayıs 1989'da Kudüs'te, *Kol Ha'ir*'de yayımlanan ve aşağıda sunduğumuz editöre mektubu da aynı konuyu ele almaktadır:

Holokost'un Çarpıtılması

Ben, Haim Baran'ın, İsrail eğitim sisteminin öğrencilere bir 'Holokost bilinci' aşılamayı başardığı (*Kol Ha'ir*) yolundaki görüşüne katılmıyorum. Burada öğrencilere aşılanan Holokost bilincinden çok ('yarım gerçeklerin yalanlardan daha kötü' olması anlamında) bir Holokost söylencesi, hatta çarpıtılmış bir Holokost anlayışıdır.

Önce Varşova'da ve daha sonra Bergen-Belsen'de Holokost'u kendisi yaşamış bir kişi olarak, Holokost dönemi günlük yaşamı konusunda egemen olan topyekün cehaleti yakın bir örnekle göstereyim. Varşova Gettosunda, ilk kitlesel katliam sırasında (Haziran-Ekim 1943) bile, ortalıkta hemen hemen hiç Alman askeri yoktu. Yönetim işlerinin hemen hemen tümünü ve daha sonra yüzbinlerce Yahudinin yokedilecekleri yere taşınmaları işini Yahudi işbirlikçiler yapmıştı. Planlanmasına, ancak Varşova'daki Yahudilerin çoğunluğu yokedildikten sonra başlanan Varşova Getto Ayaklanmasından önce Yahudi yeraltısı, tümüyle haklı olarak ellerine geçen Yahudi işbirlikçilerin hepsini öldürdü. Eğer böyle yapmasalardı, Ayaklanma asla başlatılamayacaktı. Getto nüfusunun çoğunluğu, işbirlikçilere, Nazilere duyduğundan daha fazla nefret duyuyordu. Her Yahudi çocuğa, bazılarının yaşamının kurtulmasına yarayan şu öğüt veriliyordu: "Üç çıkışı olan ve birisinde bir Alman SS'inin, birisinde bir Ukraynalı ve birisinde de bir Yahudi polisin nöbet tuttuğu bir meydana girersen, önce Alman'ın, sonra belki Ukraynalının yanından geçmeye çalışmalı, ancak hiçbir zaman Yahudinin yanından geçmeyi denememelisin."

Belleğimde en güçlü iz bırakmış olan olaylardan birisi, Yahudi yeraltısının Şubat 1943'te evimizin yakınında aşağılık bir işbirlikçiyi öldürmesiyle ilgilidir; diğer çocuklarla birlikte ben de kanı hala akmakta olan cesedin çevresinde şarkı söyleyip dans ettim. Bundan ötürü de asla pişmanlık duymadım ve duymam.

Böylesi olayların Yahudilere özgü olmadığı ve Nazilerin milyonlarca insanı kolaylıkla ve uzun süre yönetebilmesinin kökeninde onların, kendi pis işlerini yaptırdıkları işbirlikçileri ince ve şeytani bir tarzda kullanmalarının yattığı kesindir. Ama şimdi bunu kim biliyor? Gerçek budur; yoksa öğrencilere 'aşılanan' değil. Yad Vaşem (Kudüs'teki resmi Holokost müzesi- Editör) tiyatrosunun ise sözünü bile etmek istemem. Bu müze ve onun, Nazilerin Güney Afrikalı işbirlikçilerini onurlandırma gibi aşağılık girişimleri gerçekten de horgörüyü bile hak etmiyor.

Dolayısıyla, Holokosta ilişkin gerçeği biraz bilmiş olsaydık (onlarla aynı düşüncede olsak da olmasak da) Filistinlilerin işbirlikçileri neden yoketmekte olduklarını, en azından anlayabilirdik. Bizim kol-bacak kıran rejimimize karşı savaşımlarını sürdürmek istiyorlarsa, ellerindeki tek araç bundan başkası değildir.

New York Times'a Mektup

Öndegelen Yahudilerin New York Times'a Yazdığı 1948 Mektubu

Aşağıda, aralarında Albert Einstein, Hannah Arendt ve Sidney Hook'un da bulunduğu Yahudi aydınlarının New York Times'a yazdığı 4 Aralık 1948 tarihli çok önemli mektubun tümünün kopyasını sunuyoruz. Bazı bölümlerine bir dizi vebsitesinde erişmek olanaklıysa da, tamamı hiçbir yerde bulunmayan bu mektup orijinal haliyle yaygın bir biçimde dağıtılmayı hak eden bir belgedir.

John Wheat Gibson, 2 Ağustos 2002

New York Times'a Mektup

4 Aralık 1948

Menahem Begin'in Yeni Filistin Partisinin Ziyareti ve Bu Siyasal Hareketin Amaçlarının Değerlendirilmesi

THE NEW YORK TIMES EDİTÖRLERİNE:

Zamanımızın en kaygı verici siyasal olaylarından biri, yeni kurulmuş olan İsrail devletinde "Özgürlük Partisi"nin (Tnuat Haherut), örgütlenmesi, metotları, siyasal felsefesi ve toplumsal mesajı bakımından Nazi ve Faşist partilerinin yakın akrabası olan bir siyasal partinin ortaya çıkmasıdır. Bu parti, Filistin'deki terörist, sağcı ve şovenist eski İrgun Zvai Leumi örgütünün üyeleri ve sempatizanlarından oluşturulmuştur.

Partinin lideri Menahem Begin'in halihazırdaki Birleşik Devletler ziyaretinin, yaklaşan İsrail seçimlerinde Amerikan desteğine sahip olduğu izlenimini yaratmak ve Birleşik Devletler'deki muhafazakar Siyonist öğelerle siyasal bağlarını pekiştirmek hesabıyla yapıldığı açıktır. Ulus

çapında ünlü bir çok Amerikalı, isimleriyle bu ziyarete destek vermişlerdir. Bay Begin'in siyasal sicili ve perspektifleri konusunda doğru bir tarzda bilgilendirilmeleri halinde, dünyanın her yerinde faşizme karşı durmuş olan insanların isimlerini bu listeye eklemeleri ve onun temsil ettiği harekete destek vermeleri düşünülemez.

Mali yardım vermek ve kamuya dönük açıklamalar yapmak suretiyle onarılamayacak bir hasara yol açmadan ve Filistin'de, Amerika'nın geniş kesimlerinin İsrail'deki faşist öğeleri desteklediği izlenimi yaratılmadan, Amerikan kamuoyu Bay Begin'in ve onun hareketinin sicili ve amaçları konusunda bilgilendirilmelidir.

Begin'in partisinin kamu önünde verdiği demeçler, onun gerçek karakterini göstermeye yardımcı olamaz. Onlar bugün özgürlük, demokrasi ve anti-emperyalizmden sözediyorlar; ancak yakın zamanlara kadar Faşist devlet öğretisini savunuyorlardı. Eylemleri, terörist partinin gerçek karakterini ele vermektedir. Geçmişteki eylemlerinden yola çıkarak, bu partinin gelecekte neler yapabileceğini tahmin edebiliriz.

Arap Köyüne Saldırı

Onların Deyr Yasin adlı Arap köyündeki davranış biçimleri çarpıcı bir örnek oluşturmaktadır. Ana yollardan uzakta ve Yahudi topraklarıyla kuşatılmış olan bu köy savaşa katılmamış, hatta köyü bir üs olarak kullanmak isteyen Arap çetelerini kovalamıştı. 9 Nisan'da (*The New York Times*), terörist çeteler, askeri bir hedef olmayan bu kendi halindeki köye saldırdılar, orada yaşayan insanların büyük çoğunluğunu -240 erkek, kadın ve çocuk- öldürdüler ve sağ bıraktıkları bir kaçını da tutsak olarak Kudüs sokaklarında dolaştırdılar. Bu eylem, Yahudi toplumunun büyük çoğunluğu üzerinde şok etkisi yaptı ve Yahudi Ajansı Ürdün Kralı Abdullah'a bir özür telgrafı gönderdi. Fakat, eylemlerinden utanç duymak bir yana, katliamdan gurur duyan teröristler onu en geniş ölçüde reklam ettiler ve ülkedeki bütün yabancı muhabirleri üstüste yığılmış cesetleri ve bir bütün olarak Deyr Yasin'deki yıkımı görmeleri için davet ettiler.

Deyr Yasin olayı, Özgürlük Partisi'nin karakterini ve eylemlerini ortaya koymaktadır.

Bu parti, Yahudi toplumu içinde aşırı milliyetçilik, dinsel mistisizm ve ırk üstünlüğü karışımından oluşan bir görüş savunmaktadır. Diğer Faşist partiler gibi bu parti de grev kırmada kullanılmıştır ve özgür işçi sendikalarının yokedilmesi için bizzat ısrarlı bir çaba harcamaktadır. Onların yerine, İtalyan Faşist modeline uygun meslek birlikleri geçirmeyi önermektedirler. Son yıllardaki sınırlı İngiliz-karşıtı şiddet eylemleri döneminde İrgun Zvai Leumi ve Stern çeteleri, Filistin'deki Yahudi toplumuna karşı bir terör dalgası başlattılar. Onlara karşı seslerini yükselten öğretmenleri dövdüler, çocuklarının kendilerine katılmasına izin vermeyen yetişkinleri vurdular. Teröristler, dövme, pencere kırma ve geniş ölçekli soygunlar gibi gangster metotlarıyla toplumun gözünü yıldırdılar ve onlardan büyük miktarda ganimet kopardılar. Özgürlük Partisi'nin mensuplarının Filistin'deki yapıcı çabalarda hiçbir payları olmadı. Onlar toprak ıslah etmek ve yerleşim birimleri kurmak için

hiçbir şey yapmazken, Yahudi toplumunun savunma çabalarına zarar verdiler. Çok tantanası yapılan Yahudi göçü yolundaki çabaları çok önemsizdi ve esas olarak kendi Faşist yurttaşlarını ülkeye getirmekten ibaretti.

Ortaya Çıkan Tutarsızlıklar

Begin ve partisinin gözüpek iddiaları ile onların geçmişte Filistin'de ortaya koydukları performans arasındaki tutarsızlıklar, sıradan bir siyasal partinin varlığına işaret etmiyor. Bunlar, (hem Yahudilere, hem de Araplara ve İngilizlere karşı) terörizmi ve yalanı bir araç olarak kullanan ve "Başbuğ Devleti"ni amaç edinmiş bir Faşist partinin su götürmez damgasıdır.

Bu değinilen olguların ışığında ülkemizde, Bay Begin ve onun hareketine ilişkin gerçeklerin bilincine varılması mutlak bir gerekliliktir. Amerikan Siyonizminin üst yönetiminin Begin'in çabalarına karşı bir kampanya yürütmeyi, hatta Begin'in İsrail için oluşturduğu tehdidi kendi tabanı katında sergilemeyi reddetmesi, durumu daha da trajik kılmaktadır. Dolayısıyla, aşağıda imzası bulunanlar, Begin ve partisine ilişkin bir kaç belirgin olguyu kamuoyuna sunmak ve bütün ilgili tarafları faşizmin bu en son görünümünü desteklememeye çağırmak için bu yolu seçmişlerdir.

(imzalayanlar)

ISIDORE ABRAMOWITZ, HANNAH ARENDT, ABRAHAM BRICK, RABBI JESSURUN CARDOZO, ALBERT EINSTEIN, HERMAN EISEN, M.D., HAYIM FINEMAN, M. GALLEN, M.D., H.H. HARRIS, ZELIG S. HARRIS, SIDNEY HOOK, FRED KARUSH, BRURIA KAUFMAN, IRMA L. LINDHEIM, NACHMAN MAISEL, SEYMOUR MELMAN, MYER D. MENDELSON, M.D., HARRY M. OSLINSKY, SAMUEL PITLICK, FRITZ ROHRLICH, LOUIS P. ROCKER, RUTH SAGIS, ITZHAK SANKOWSKY, I.J. SHOENBERG, SAMUEL SHUMAN, M. SINGER, IRMA WOLFE, STEFAN WOLFE

New York, 2 Aralık 1948

Irak Yahudileri (parça)

Naim Giladi, *The Link*, 16 Mart 1998

Bu makaleyi kaleme almamın nedeni, kitabımı* yazmamın nedeniyle aynıdır: Amerikan halkına ve özellikle Amerikan Yahudilerine İslam ülkelerindeki Yahudilerin İsrail'e gönüllü olarak göç etmediklerini, onları ülkelerini terketmeye zorlamak için Yahudilerin Yahudileri öldürdüğünü ve Yahudilerin gittikçe daha fazla miktarda Arap toprağına el koymak amacıyla zaman kazanmak için bir çok durumda Arap komşuları tarafından başlatılan gerçek barış inisiyatiflerini reddettiklerini anlatmak....

Öyküm

Tabii eskiden herşeyi bildiğimi sanıyordum. Genç ve idealist olmamın yanısıra inançlarım uğruna yaşamımı tehlikeye atmaya fazlasıyla hazırdım. Irak yetkilileri beni, kendim gibi genç Irak Yahudilerini Irak'tan İran'a, oradan da Vadedilmiş Topraklara, yani yakında kurulacak olan İsrail'e kaçırmaktan ötürü tutukladıklarında yıl 1947'ydi ve ben henüz 18'ime girmemiştim.

Ben, siyonist yeraltına bağlı bir Irak Yahudisiydim. Iraklı yetkililer, benden yeraltı çalışması arkadaşlarımın isimlerini öğrenmek için ellerinden gelen herşeyi yaptılar. Aradan elli yıl geçmiş olmasına rağmen sağ ayağımın başparmağı hala ağrıyla zonkluyor; bu, beni ele geçirenlerin başparmaklarımın tırnaklarımı sökmek için kerpeten kullandıkları günün anısı. Başka bir seferinde, dondurucu bir Ocak günü beni cezaevinin çıplak tabanına yatırdılar, çırılçıplak bıraktıktan sonra üzerime bir kova soğuk su döktüler. Beni orada, demir parmaklığa zincirli durumda saatlerce beklettiler. Fakat hiçbir zaman onlara istedikleri bilgiyi vermedim. Davasına gerçekten inançlı biriydim.

[...]

Daha sonra Yahudi Ajansı, Gazze'den 9 mil uzaklıkta ve Akdeniz'e çok yakın bir Arap kenti olan el-Mecdel'e (daha sonra Eşkelon adını aldı) gitmemi salık verdi. İsrail hükümeti bu kenti bir çiftçi kenti haline getirmeyi planladığı için benim çiftçi arkaplanım burada işe yarayacaktı.

El-Mecdel'deki Çalışma Ofisine başvurduğumda benim Arapça ve İbranice okuyup yazabildiğimi anladılar ve bana Askeri Valilik bürosunda iyi ücretle iş bulabileceğimi söylediler. Araplar, İsrail Askeri Valiliğinin sorumluluğu altındaydılar. Bir memur elime bir deste Arapça ve İbranice form tutuşturdu. Durumu o zaman anladım. Çiftçi kentini kurmadan önce İsrail'in, el-Mecdel'deki yerli Filistinlileri defetmesi gerekiyordu. BM Denetmenlerine verilecek olan formlar (Filistinlilerin- G. A.) İsrail'den, o zamanlar Mısır'ın denetimi altında olan Gazze'ye transferini talep eden dilekçelerdi.

Dilekçede yazılı olanı okudum. Bu dilekçeyi imzalamakla Filistinliler, kafa ve bedence sağlıklı olduklarını söylemiş ve herhangi bir baskı ya da zorlama olmaksızın buradan nakledilme talebinde bulunmuş oluyordu. Tabii onların, kendilerine baskı yapılmaksızın burayı terketmeleri asla sözkonusu olamazdı. Bu aileler yüzlerce yıldır çiftçi, ilkel zanaatkar, dokumacı olarak burada yaşamışlardı. Askeri vali onların geçimlerini sürdürmelerini engelliyor, normal yaşamlarını yeniden başlama umutları tükenene kadar hapsediyordu. Onlar, işte o zaman orayı terketmek için imza atıyorlardı.

Ben oradaydım ve onların kederine tanık oluyordum. "Kendi ellerimizle diktiğimiz portakal ağaçlarına

baktığımızda yüreklerimiz acıyla doluyor. Lütfen, gidip o ağaçları sulamamıza izin verin. Ağaçlarına bakmazsak Allah bizden hoşnut olmayacaktır." Askeri valiye, onlara izin vermesi için ricada bulundum; ama o, "Hayır, biz onların burayı terketmesini istiyoruz" dedi.

Daha fazla bu zulme ortak olamazdım ve oradan ayrıldım. Transfer için imza vermeyen Filistinliler zorla götürüldü; kamyonlara doldurulup Gazze'ye boşaltıldılar. El-Mecdel'den yaklaşık 4,000 kişi şu ya da bu biçimde sürülmüştü. Geriye kalan birkaç kişi İsrailli yetkililerin işbirlikçileriydi....

Vadedilmiş Topraklarda karşılaştığım şeyler beni düş kırıklığına uğrattı; kişisel olarak düş kırıklığına uğramamın yanısıra, kurumsallaşmış ırkçılıktan ve Siyonizmin, öğrenmekte olduğum acımasızlıklarından ötürü de düş kırıklığına uğradım. Özellikle kentli Doğu Avrupa Yahudilerinin tarlalarda çalışmayı küçümsemeleri nedeniyle, İsrail'in İslam ülkelerinden gelen Yahudilere gösterdiği ilginin temelinde onların, ucuz emek kaynağı olmaları yatıyordu. Ben Gurion'un, 1948'de İsrail kuvvetleri tarafından topraklarından sürülen Filistinlilerin geride bıraktığı binlerce dönüm toprağı sürmek ve ekmek için "Doğulu" Yahudilere gereksinimi vardı.

Ve bu arada ben, yeni doğmuş bulunan devletin olabildiği kadar çok Filistinliyi kovmak için kullandığı barbarca metotları öğrenmeye başladım. Bugün dünya bakteriyolojik savaş düşüncesini irkilmeyle karşılamaktadır; fakat İsrail büyük olasılıkla bu savaş metoduna Ortadoğu'da gerçekten başvuran ilk ülke olmuştu. 1948 savaşında Yahudi kuvvetleri Arap köylerinin halkını, çoğu zaman tehditlerle ve bazan da diğerlerine örnek olması için yarım düzine silahsız Arabı kurşuna dizmek suretiyle topraklarından uzaklaştırıyorlardı. İsrailliler, Arapların yaşamlarını yeni baştan kurmak amacıyla köylerine geri dönmemelerini güvence altına almak için su kuyularına tifüs ve dizanteri bakterileri karıştırıyorlardı.

İsrail Savunma Kuvvetlerinin resmi tarihçisi Uri Mileştin yazılarında, bakteriyolojik maddelerin kullanımından sözetmiştir. Mileştin'e göre, o zamanlar bir tümen komutanı olan Moşe Dayan 1948'de, Arapların köylerinden kovulması, evlerinin buldozerlerle yıkılması ve su kuyularının tifüs ve dizanteri bakterilerinin karıştırmak suretiyle kullanılamaz hale getirilmesine ilişkin buyruklar vermişti.

Akra'nın konumu, pratikte kentin sadece bir tek büyük topla bile savunulmasını olanaklı kıldığı için Hagana, kenti besleyen su kaynağına bakteri karıştırdı. Kapri adını taşıyan kaynak, kentin kuzeyindeki bir kibbutzun yakınında bulunuyordu. Hagana, kente akan suya tifüs bakterisi karıştırdı; Akra halkı hastalandı ve Yahudi kuvvetleri kenti işgal etti. Bu metot öyle başarılı oldu ki, İsrail Mısır kuvvetlerinin bulunduğu Gazze'ye Arap kılığına bürünmüş bir Hagana birliği gönderdi; ama Mısırlılar, sivil halkı hiçbir biçimde umursamaksızın su kaynaklarına iki kutu dolusu tifüs ve dizanteri bakterisi karıştıran Hagana askerlerini yakaladılar. Yakalanan Hagana askerlerinden birisinin "Savaşta duyguların yeri yoktur" dediği aktarıldı.

[...]
Altı ay sonra -tam tarihini vermek gerekirse 19 Mart 1950'de- Bağdat Amerikan Kültür Merkezi ve Kitaplığında meydana gelen bir patlamada binada hasar meydana geldi ve birkaç kişi yaralandı. Bu merkez, genç Yahudilerin gözde buluşma yerlerinden biriydi.

Doğrudan doğruya Yahudileri hedef alan ilk bombanın atılması, 8 Nisan 1950 günü akşam 9:15'te gerçekleşti. İçinde üç genç yolcunun bulunduğu bir arabadan, Yahudilerin Pesah'ı kutlamakta olduğu Bağdat'ın El-Dar El-Bide kafesine elbombası atıldı. Bu olayda dört kişi ağır yaralandı. O gece, Yahudilerin Irak'ı derhal terketmeleri yolunda çağrıda bulunan bildiriler dağıtıldı. Ertesi gün, çoğu yoksul ve yitirecek bir şeyi olmayan çok sayıda Yahudi, Irak yurttaşlığından çıkmak ve İsrail'e gitme izni alabilmek için göç bürolarına yığıldılar. Hatta, (bu bürolara- G. A.) o kadar çok insan başvurdu ki, polis Yahudi okulları ve sinagoglarında kayıt büroları açmak zorunda kaldı.

10 Mayıs günü sabah saat 3'te, Yahudilere ait Beit-Lavi Otomobil Şirketinin vitrinine atılan elbombası binanın bir bölümünün tahrip olmasına yol açtı. Bu olayda herhangi bir ölüm ya da yaralanma olmadı.

3 Haziran'da, en zengin Yahudilerin ve orta sınıftan Iraklıların yaşadığı El-Batavin semtine hızla giden bir otomobilden bir başka elbombası atıldı. Kimseye bir şey olmadı; ancak patlamanın ardından Siyonist aktivistler İsrail'e telgraf çekerek, Irak'tan yapılan göçe ilişkin kotaların arttırılmasını talep ettiler.

5 Haziran günü gece saat 2:30'da, El-Raşit sokağında bulunan ve Yahudilere ait olan Stanley Şaşua binasının hemen bitişiğinde patlayan bomba maddi hasara yol açtıysa da olayda ölüm ya da yaralanma olmadı.

14 Ocak 1951 günü akşam saat 7'de Mesude Şem-Tov sinagogunun önündeki bir grup Yahudinin üzerine bir elbombası atıldı. Yüksek voltaj kablosuna çarpan patlayıcı, aralarında İzak Elmaşer adlı genç bir çocuğun bulunduğu üç Yahudinin elektrik çarpması sonucu ölümüne ve 30'dan fazlasının da yaralanmasına yol açtı. Saldırının ardından Yahudilerin (Irak'tan- G. A.) göçü günde 600-700'lere sıçradı.

Siyonist propagandacılar bugün bile, Irak'ta patlatılan bombaların, Yahudilerin ülkeyi terketmesini isteyen Yahudi-karşıtı Iraklılar tarafından patlatıldığını ileri sürmektedirler. Ama korkunç gerçek, Irak Yahudilerinin ölümüne ve sakatlanmasına ve onların mülklerinin hasar görmesine yol açan elbombalarının Siyonist Yahudiler tarafından atıldığı yolundadır.

Siyonist yeraltı tarafından yayımlanan ve Yahudileri Irak'ı terketmeye çağıran iki bildirinin kopyalarının, kitabımda bulunan en önemli belgeler arasında yer aldığı kanısındayım. Bu bildirilerden biri 16 Mart 1950, diğeri ise 8 Nisan 1950 tarihini taşıyor.

Bu iki bildiri arasındaki farklılık kritik öneme sahip. İki bildiride de yayımlanma tarihi var; ancak 8 Nisan tarihli bildiri yayımlanma saatini de gösteriyor: Öğleden sonra saat 4:00. Acaba bu bildiri neden yayımlanma saatini gösteriyordu? Böylesi bir belirleme daha önce görülmemiş bir şeydi. Sorgu yargıcı Süleyman El-Beyt te bunu kuşkulu bulmuştu. Acaba saat 4:00'te yayımlanan bildirinin yazarları, beş saat sonra gerçekleşeceğini bildikleri bir bombalamadan sorumlu olmadıklarını gösterecek bir gerekçe mi oluşturmak istiyorlardı? Eğer öyle idiyse, bombalamanın olacağını nereden biliyorlardı? Yargıç, Siyonist yeraltıyla bombayı atanlar arasında bir bağlantı olduğu sonucuna vardı.

1988'de New York'ta karşılaşma olanağı bulduğum CIA eski kıdemli görevlisi Wilbur Crane Eveland da bu vargıya ulaşmıştı. CIA'in yayımlanmasına karşı çıktığı *Ropes of Sand* (=Kumdan İpler) adlı kitabında Eveland şunları yazıyordu:

“Iraklıları Amerikan karşıtı olarak göstermeye ve Yahudileri terörize etmeye çalışan Siyonistler, United States Information Service kitaplığına ve sinagoglara bomba koydular. Çok geçmeden, Yahudileri İsrail’e kaçmaya teşvik eden bildiriler ortaya çıktı... Her ne kadar Irak polisi daha sonra, sinagog ve kitaplık bombalamalarının yanısıra Yahudi karşıtı ve Amerikan karşıtı bildiri kampanyalarının bir yeraltı Siyonist örgütünün işi olduğunu ortaya koyan kanıtları elçiliğimize sunduysa da, dünyanın çoğu, Siyonistlerin - aslında İsrail’in nüfusunu arttırmak amacıyla- ‘kurtardığı’ Irak Yahudilerinin kaçmasına yol açan etkenin Arap terörizmi olduğu yolundaki haberlere inanmıştı.”

Eveland, Siyonistlerin saldırılardan sorumlu olduğuna ilişkin kanıtların ayrıntılarını vermiyor; ama ben kitabımda bunu yapıyorum. Örneğin 1955’te İsrail’de ben, Irak’ta hala mülkleri bulunan Irak Yahudilerinin iddialarını ele alan ve Yahudi avukatlardan oluşan bir panel örgütledim. İsmini vermememi rica eden ünlü bir avukat bana gizlice, Irak’ta yapılan laboratuar testlerinin, Amerikan Kültür Merkezinin bombalanması sırasında dağıtılan bildirilerle, Siyonist hareketin 8 Nisan bombalamasından hemen önce dağıttığı bildirilerin aynı daktiloda yazıldığını ve aynı teksir makinasında çoğaltıldığını doğruladığını bildirdi.

Testler, Beyt-Lavi saldırısında kullanılan patlayıcı madde tipinin, Yosef Basri adlı bir Iraklı Yahudinin bavulunda bulunan patlayıcı madde izleriyle uyuştuğunu da gösterdi. Bir avukat olan Basri, Şalom Salih adlı bir ayakkabıcıyla birlikte Aralık 1951 saldırıları nedeniyle yargılanacak ve ertesi ay da idam edilecekti. Her ikisi de Siyonist yeraltının askeri kolu olan Haşura’nın üyesiydi. Sonunda Salih, kendisi, Basri ve Yosef Habeza adlı üçüncü bir kişinin saldırıları gerçekleştirdiğini itiraf etti.

Bu infazların gerçekleştirildiği Ocak 1952 tarihine gelindiğinde, sayıları 125,000 dolayında tahmin edilen Irak Yahudisinin, 6,000’i dışında hepsi İsrail’e kaçmış bulunuyordu. Dahası, İngiliz yanlısı ve pro-Siyonist kukla el-Sait, paraları da içinde olmak üzere onların malvarlıklarının dondurulmasını sağlamıştı. (Irak dinarlarını dışarıya çıkarmak olanaklıydı; ancak Yahudi göçmenler İsrail’de dinarlarını bozdurmaya gittiklerinde İsrail hükümetinin bu paraların karşılığının yüzde 50’sini kendisi için alıkoyduğunu gördüler.) Göç etmek için kayıt olmayan ancak o sırada yurtdışında bulunan Irak Yahudileri bile, belli bir süre içinde geri dönmemeleri halinde yurttaşlıklarını yitirme tehlikesiyle yüzyüze kaldılar. Çok eski, kültürlü ve zengin bir topluluk yerinden yurdundan sökülmüş ve kültürleri kendileri açısından yabancı olmakla kalmayıp aynı zamanda tiksinç olan Doğu Avrupa Yahudilerinin egemen olduğu bir ülkeye nakledilmişti.

En Büyük Suçlular

Siyonist liderler. Onlar en başından beri, bir Yahudi devleti kurabilmeleri için, yerli Filistin halkını komşu İslam devletlerine sürmeleri ve aynı devletlerin sınırları içindeki Yahudileri ithal etmeleri gerektiğini biliyorlardı. Siyonizmin mimarı olan Theodor Herzl bunun toplumsal mühendislik yoluyla başarılabileceği kanısındaydı. O 12 Haziran 1885’de güncesine, Siyonist yerleşimcilerin “kendi ülkelerinde herhangi bir biçimde iş bulmasına izin vermeyeceğimiz beş parasız (Yahudi- G. A.) nüfusu, ona yol boyundaki ülkelerde iş sağlayarak gizlice sınırlardan geçir”mek zorunda olduklarını yazmıştı. Başbakan Netanyahu’nun ideolojik atası Vladimir Jabotinski ise, bu tür nüfus transferlerinin ancak kuvvet yoluyla gerçekleştirilebileceğini içtenlikle itiraf ediyordu.

İsrail'in ilk başbakanı David Ben Gurion, 1937'de bir Siyonist konferansında yaptığı konuşmada, gündeme gelebilecek herhangi bir Yahudi devletinin "Arap nüfusu bölgeden, olanaklı olursa kendi özgür iradesiyle, bu olanaklı olmazsa kuvvet yoluyla transfer etmek" zorunda kalacağını söylüyordu. 1948-49'da 750,000 Filistinlinin yurtlarından atılması ve topraklarına elkonmasının ardından Ben Gurion, ortaya çıkan ucuz emek pazarını doldurmak için bakışlarını İslam ülkelerindeki Yahudilere çevirdi. Bu ülkelere gizlice, Yahudileri hile ya da korku yoluyla yurtlarını terketmeye "ikna edecek" özel görevliler yollandı.

Irak'ta her iki metot ta kullanıldı: eğitimsiz Yahudilere, körlerin görebileceği, topalların yürüyebileceği ve kavun büyüklüğünde soğanların yetiştirileceği Mesihçi bir İsrail masalı anlatılırken eğitim görmüş Yahudiler bombalara hedef oldu.

Bombalamalardan birkaç yıl sonra, 1950'lerin başlarında Irak'ta Arapça olarak *Siyonist Engereğin Zehiri* adlı bir kitap yayımlandı. Kitabın yazarı, 1950-51 bombalamalarını soruşturan görevlilerden biriydi; yazar, kitabında İsraillileri ve özellikle de İsrail'in yolladığı özel görevlilerden Mordehay Ben-Porat'ı suçluyordu. Yayımlanmasının hemen ardından, kitaplıklarda bulunanları da içinde olmak üzere kitabın tüm kopyaları sözcüğün tam anlamıyla sırra kadem bastı. Söylentilere göre, ABD elçiliği aracılığıyla etkinlik gösteren MOSSAD ajanları kitabın tüm kopyalarını satın alıp yoketmişlerdi. Ben İsrail'deyken üç ayrı kez bana gönderilmesi için bu kitabı ısmarladım; ancak her seferinde de posta yönetimindeki İsrail sansür görevlileri kitabın bana ulaşmasını engellediler.

İngiliz liderleri. Britanya her zaman kendi sömürgeci çıkarlarının gerektirdiği tarzda hareket etmiştir. Dışişleri Bakanı Arthur Balfour'un, Siyonistlerin Birinci Dünya Savaşında (Britanya'ya- G. A.) destek vermesi karşılığında Lord Rothschild'e o ünlü 1917 mektubunu göndermesinin nedeni budur. İkinci Dünya Savaşı sırasında İngilizler öncelikle kendilerine bağımlı devletlerin Batı kampında kalması için uğraş verirken, Siyonistler öncelikle, Nazilerle işbirliği yapmayı gerektirse de Avrupa Yahudilerinin Filistin'e göçü için uğraş veriyorlardı. (Kitabımda, Ben Gurion'un ve Siyonist önderliğin bu tür uğraşlarının bir dizi örneğini belgelemiş bulunuyorum.)

İkinci Dünya Savaşından sonra uluslararası satranç tahtası komünistlerle kapitalistleri karşı karşıya getirdi. ABD ve Irak ta içinde olmak üzere bir çok ülkede Yahudiler Komünist Partilerinde önemli oranda temsil ediliyorlardı. Irak'ta yüzlerce Yahudi emekçi aydını Komünist ve Sosyalist partilerin hiyerarşisi içinde kilit konumdaydı. Britanya'nın, kendisine bağımlı ülkeleri kapitalist kamp içinde tutabilmek için bu ülkelerin hükümetlerinin başında İngiliz yanlısı liderlerin bulunmasını güvence altına alması gerekiyordu. Ve Irak'ta olduğu gibi bu liderlerin devrilmesi halinde, bir-iki Yahudi karşıtı karışıklık başkenti işgal etmek ve "doğru" liderleri yeniden işbaşına getirmek için uygun bir gerekçe oluşturabilirdi.

Dahası, tüm Yahudi topluluğunu Irak'a transfer etmek suretiyle Irak'ta komünizmin etkisini ortadan kaldırma olanağı vardıysa, bu neden yapılmasındı? Özellikle İsrail ve Irak liderlerinin işbirliği sağlandığı gözönüne alınırsa.

Irak liderleri. Hem kral naibi Abdullah, hem de Başbakan Nuri el-Sait direktiflerini Londra'dan alıyorlardı. Daha önce İsrail Başbakanı Ben Gurion'la Viyana'da karşılaşmış bulunan el-Sait 1948'in sonlarına doğru Iraklı ve İngiliz ortaklarıyla nüfus mübadelesi gereksinimini tartışmaya başladı. Irak Yahudileri askeri

kamyonlarla Ürdün üzerinden İsrail'e gönderilecek ve Irak ta İsrail'in kovduğu Filistinlilerin bir bölümünü alacaktı. El-Sait'in önerisi mallara karşılıklı olarak elkonmasını da kapsıyordu. Londra, fazla radikal bulduğu bu planı reddetti. Bunun üzerine el-Sait, Irak Yahudilerinin yaşamını çekilmez hale getirerek onları İsrail'e göç etmeye zorlamanın koşullarını oluşturma biçimindeki B planını uygulamaya koydu. Yahudi hükümet memurları işlerinden atıldı; Yahudi tacirlere ithalat/ ihracat lisanslarının verilmesi durduruldu; polis olmadık nedenlerle Yahudileri tutuklamaya başladı. Bütün bunlara rağmen, göç eden Yahudilerin sayısı fazla olmadı.

Eylül 1949'da İsrail, *Siyonist Engereğin Zehiri* adlı kitapta ismi geçen casus Mordehay Ben-Porat'ı Irak'a yolladı. Ben-Porat'ın ilk işlerinden biri el-Sait'le görüşerek, Irak Yahudilerinin yurttaşlıklarına son verilmesini sağlayacak bir yasanın çıkarılması karşılığında ona mali ödül vadetmek oldu.

Bundan kısa bir süre sonra, Siyonist ve Iraklı temsilciler, İsrail'in Bağdat'taki ajanları aracılığıyla dikte ettirdiği modele uygun bir yasa tasarısını formüle etmeye başladılar. Irak parlamentosu Mart 1950'de tasarıyı yasalaştırdı. Yasa hükümete, ülkeyi terketmek isteyen Yahudilere bir seferliğine kullanılabilecek gidiş vizeleri çıkarma yetkisi veriyordu. Mart ayında bombalamalar da başladı.

Onaltı yıl sonra, o zamanlar Knesset üyesi olan Uri Avneri'nin yayımladığı İsrail dergisi *Haolam Hazeh* Ben-Porat'ı Bağdat'taki bombalamalar nedeniyle suçladı. Daha sonraları kendisi de Knesset üyesi olacak olan Ben-Porat suçlamaları reddetti; ancak dergi hakkında karalama davası açmaya da kalkışmadı. İsrail'deki Irak Yahudileri onu hala Morad Ebu el-Knabel, yani Bombacı Mordehay olarak anarlar.

Söylemiş olduğum gibi, bütün bunlar (o sıralar- G. A.) onyaşlarını yaşayan bir gencin kavrayış düzeyinin çok ötesindeydi. Yahudilerin öldürüldüğünü ve onları Vadedilmiş Topraklara götürebilecek bir örgütün varolduğunu biliyordum. Bu yüzden Yahudilerin İsrail'e göçüne yardım ettim. Daha sonra İsrail'de zaman zaman bu Irak Yahudilerinin bazılarıyla karşılaştım. Onlar bir çok durumda duygularını saklamadılar ve yaptıklarımdan ötürü beni öldürebileceklerini söylediler.

[...]

Sonuç

Bir zamanlar Alexis de Tocqueville, dünyanın karmaşık bir gerçeğe kıyasla basit bir yalanı kabul etmesinin daha kolay olduğu yolunda bir gözlemde bulunmuştu. Dünyanın, Yahudilerin anti-Semitizmden ötürü Müslüman ülkelerinden kovulduğu ve barış peşinde koşanların asla Araplar değil, ama İsrail olduğu yolundaki Siyonist yalanı kabul etmesinin daha kolay olmuş olduğu kesindir. Gerçeklik çok daha derindi: ipleri dünya sahnesinde rol alan daha büyük oyuncular çekiyordu.

Özellikle masum insanları bilerek terörize ettikleri, mallarından ve mülklerinden yoksun kıldıkları ve ideolojik buyruklarının sunağında kurban ettikleri gözönüne alındığında, işledikleri suçlardan ötürü bu oyunculardan hesap sorulması gerektiğine inanıyorum.

Bu liderlerin torunlarının, kurbanların ve onların torunlarının zararlarını giderme bağlamında ahlaki bir sorumluluklarının olduğunu da düşünüyorum; bu sorumluluğun sadece tazminat ödenmesiyle sınırlı

kalmaması ve tarihsel sicilin düzeltilmesini de kapsaması gerektiğini düşünüyorum. Ben bu yüzden İsrail'de, Irak'taki mülklerini ve varlıklarını terketmek zorunda bırakılan Irak Yahudileri için bir soruşturma paneli oluşturdum. Ben bu yüzden İslam ülkelerinden İsrail'e gelen Yahudilerin yakınmaları temelinde İsrail hükümetiyle karşı karşıya gelen Kara Panterlere katıldım. Ve ben bu yüzden kitabımı ve bu makaleyi yazdım: tarihsel sicilin düzeltilmesi için.

Biz İslam ülkelerinden gelen Yahudiler ata yurtlarımızı, Yahudilerle Müslümanlar arasındaki herhangi bir doğal düşmanlık nedeniyle terketmedik. Ve biz Araplar –karım ve ben evimizde hala Arapça konuştuğumuz için Arap diyorum- Yahudi devletiyle bir çok kez barış yapmaya çalıştık. Ve son olarak bir ABD yurttaşı ve vergi yükümlüsü sıfatıyla, biz Amerikalıların İsrail'deki ırk ayrımcılığına ve Batı Yakası, Gazze, Güney Lübnan ve Colan Tepelerine vahşi bir biçimde elkonmasına sunduğumuz desteği sona erdirmemiz gerektiğini söylüyorum.

*Yazar burada, *Ben Gurion's Scandals: How the Haganah & the Mossad Eliminated Jews* (=Ben Gurion'un Skandalları: Hagana ve Mossad Yahudileri Nasıl Ortadan Kaldırdı) adlı kitabına göndermede bulunuyor. (G. A.)

Fetih'in (El Fatah) 1 Numaralı Basın Bildirisi (parça)*

Ocak 1968

Filistin sorunu, esas olarak, İsrail'in kurulmasına olanak vermek için vatanlarından koparılmış ve sürülmüş olan Filistin'in Arap çoğunluğunun, bütün bir halkın sorunudur. Sonuç olarak, Haziran saldırısından** önce, yaklaşık olarak bir buçuk milyon Filistinli Arap, Arap dünyasının dört bir yanında kamplarda mülteci olarak ve Birleşmiş Milletler'in yaşamaları için verdiği istihkaka dayanarak yaşamak zorunda bırakılmıştır. İsrail'in içinde kalan 300,000 kişi onlara iş vermeyen, eğitim olanakları ve insan haklarının hiçbirini tanımayan bir rejim tarafından ayırıma tabi tutulmuşlardır. Ve yirmi yıldır İsrail, Arap mültecilerinin topraklarına dönmelerine olanak verilmesi için yapılan sürekli ricaları reddetmiştir. Başlangıçta, sürülmüş ve ızdıraplı Filistin halkı, trajedisini çözmesi için Birleşmiş Milletler'den medet umdu. Ne var ki, yirmi yıl geçti ve bu uluslararası kuruluş sorunlarını hala çözmedi. Dahası, mültecilerin ülkelerine geri dönmesi ya da tazminat almalarına dair aldığı kararlar da asla uygulanmadı. Bütün bu süre içinde, İsrail yayılmacı planlarını hazırlamaya ve yerine getirmeye devam etti.

... Filistin halkının yıllardır çektiği acılar ve sıkıntı İsrailli işgalcilere karşı halkın isyanının ifadesi olan tam anlamıyla halkçı, dinamik, yeni bir Filistin Kurtuluş Hareketi'ni doğurdu...

Saldırıdan hemen sonra, Fetih gizlice eskiden işgal edilmiş topraklardaki gibi, yeni işgal edilmiş topraklardaki Arap halkını örgütlemeye başladı ve vatanlarını kurtarmak için kendi yeteneklerine güvenmelerini teşvik etti...

Filistin'in tümünün İsrail tarafından işgali Fetih'in en önemli uzun vadeli amaçlarından birini –bütün askeri üslerini işgal edilmiş topraklara aktarmasını imkan dahiline sokmuştur. Bu aktarma artık tamamlanmıştır. Bu çok iyi gizlenmiş, iyi donatılmış bir çok üsten Filistinli fedayiler –bir çoğu kendini adamış köylüler ve öğrencilerdir, her gün yeni ve eski işgal edilmiş topraklar boyunca düzinelerce kez harekat düzenlemektedirler. İsrail'in hiçbir kesimi, hiçbir İsrail tesisi, hiçbir İsrail hedefi artık onların ulaşamayacakları yerde değildir... Siyonist İsrail'i bu temelinden çürütme, Filistin'in haklı sahiplerine, bu topraklarda aralıksız 4,000 yıl bir Yahudi azınlığı ile yanyana yaşamış olan Filistin Araplarına iade edilene kadar sürecektir...

Bununla birlikte, Fetih, Filistin Ulusal Kurtuluş Hareketi operasyonlarının –bugün Filistin halkının desteğini kazanmış olan- geçmişte yüzyıllar boyu uyum içinde yaşadıkları Yahudi halkı hedef almadığını beyan etmek ister. Ne de onları denize dökmek niyetindedir. Fetih'in birleştirdiği bu direnme ve kurtuluş hareketi sadece vatanımızı gaspeden ve iki milyon halkımızı süren ve ezen, onları bir yoksulluk ve sefalet hayatına mahkum eden Siyonist askeri-Faşist rejime yönelmiştir...

Bugün Filistin Arap halkı kendi kaderini kendi ellerine almaya karar vermiştir. Bugün, silahları ve cesaretleriyle, kaybettikleri vakarlarını kazanıyorlar. Yarın bir çoklarının ölümleriyle buluşacakları insafsız bir mücadeleden sonra –hiç şüphesiz bütün Arap kurtuluş hareketinin ve dünyanın ilerici halklarının desteğini alacak bir mücadele- sevgili vatanlarını, Filistini geri alacaklardır. Fetih ve bütün Filistin halkı haklı davalarına ve nihai zaferlerine inanmaktadır. Ve gene bilmektedirler ki, kurtarılmış, demokratik, barışçı topraklarında, Filistin bayrağı yükseldiği gün, Filistinli Yahudilerin toprağın ilk sahipleri Filistinli Araplarla yeniden uyum içinde yaşayacakları yeni bir dönem başlayacaktır.

*Cengiz Çandar'ın, *Direnen Filistin* (MAY Yayınları, İstanbul, Aralık 1976) adlı kitabının Dördüncü Bölümünden alınmıştır. (G. A.)

**5 Haziran'da başlayan Arap-İsrail savaşı ("Altı Gün Savaşı") kastediliyor. (G. A.)

Filistin Halk Kurtuluş Cephesi'nin (FHKC) Platformu

(1969)

1. Konvansiyonel Savaş Burjuvazinin Savaşıdır. Devrimci Savaş Halkın Savaşıdır

Arap burjuvazisi, kendi çıkarlarını feda etmeye ya da imtiyazlarını riske atmaya hazır olmayan ordular kurmuştur. Sağlam bir anti-emperyalizm konumunda olduğunu ileri süren Arap militarizmi, Arap devletleri içindeki devrimci sosyalist hareketleri ezmenin aracı haline gelmiştir. Ulusal sorunu gerekçe olarak kullanan burjuvazi, ordularını, kitleler üzerindeki bürokratik iktidarını pekiştirmek ve işçilerin ve köylülerin siyasal iktidarı ele geçirmelerini önlemek için kullanagelmiştir. Şimdiye değin o, işçilerin ve köylülerin yardımını istemiş, ama onların örgütlenmesini ve proleter bir ideoloji geliştirmelerini engellemiştir. Ulusal burjuvazi iktidara genellikle, kitlelerin herhangi bir aktivitesi olmaksızın askeri darbe yoluyla gelmiş ve iktidarı ele geçirir geçirmez bürokratik konumlarını pekiştirmeye girişmiştir. Terörü yaygın bir biçimde uygulayan burjuvazi, bir yandan devrimin lafazanlığını yaparken, bir yandan da bütün devrimci hareketleri ezmekte ve devrimci eylemi savunan herkesi tutuklamaktadır.

Arap burjuvazisi Filistin sorununu, Arap kitlelerini, gerçek çıkarları ve ülke içi sorunlar doğrultusunda savaşım verme yolundan saptırmak için kullanmaktadır. Burjuvazi umutlarını her zaman devletin sınırlarının dışında, Filistin'de kazanılacak bir zafer umudu üzerinde yoğunlaştırmış ve böylelikle kendi sınıf çıkarlarını ve bürokratik konumlarını muhafaza edebilmiştir.

Haziran 1967 savaşı, burjuva konvansiyonel savaş teorisini çürütmüştür. İsrail'in öncelikli stratejisi hızlı vuruş stratejisidir. Ekonomik bunalımını yoğunlaştıracağı için düşman, ordularını uzun süreler boyunca seferber edememektedir. O, ABD'nin tam desteğine sahiptir ve bundan ötürü savaşta hızla sonuç almak zorundadır. Dolayısıyla, uzun erimde yoksul halkımız için en uygun strateji, halk savaşı stratejisidir. Biz, Filistin ve Arap halklarını seferber ederek kendi zayıflıklarımızın üstesinden gelmeli ve düşmanın zayıflıklarından yararlanabilmeliyiz. Arap dünyasında emperyalizmin ve Siyonizmin zayıf düşürülmesi, onlara devrimci savaşı kullanarak karşı durulmasını gerektirmektedir.

2. "Barışçı Çözüm"ü Zorlamanın Aracı Olarak Gerilla Savaşı

Filistin savaşımı, genel Arap kurtuluş hareketinin ve dünya kurtuluş hareketinin bir parçasıdır. Arap burjuvazisi ve dünya emperyalizmi Filistin sorununun barışçı çözümünü dayatmaya çalışmaktadırlar; fakat kurtuluşun aracı olarak halk savaşının sonuç alma yeteneğinden kuşkulanan bu yaklaşım, emperyalizmin ve Siyonizmin çıkarlarını gözetmek ve Arap burjuvazisinin emperyalist dünya pazarıyla ilişkilerini muhafaza etmek anlamına gelir.

Arap burjuvazisi bu pazardan izole edilmekten ve dünya kapitalizminin aracısı rolünü yitirmekten korkmaktadır. Arap petrol üreticisi ülkelerinin (Haziran 1967 savaşı sırasında başlatılan) Batı'ya karşı

boykottan vazgeçmelerinin ve Dünya Bankasının şefi McNamara'nın onlara kredi önermeye hazır oluşunun nedeni budur.

Arap burjuvazisi barışçı bir çözüm için uğraş verdiğinde, aslında emperyalist pazarla iç pazar arasında oynadığı aracı rolünden ötürü kazandığı kar için uğraş vermektedir. Arap burjuvazisi henüz gerillaların aktivitelerine karşı çıkmıyor ve hatta bazan onlara yardım bile ediyor. Ama bunun nedeni, gerillaların varlığının barışçı çözüm doğrultusunda bir basınç etkeni olmasıdır. Net bir sınıfsal bağlılıkları ve net bir siyasal duruşları olmadığı sürece gerillalar, böylesi bir barışçı çözümün sonuçlarına direnebilecek durumda değillerdir; fakat gerillalarla barışçı çözüm için uğraş verenler arasında çatışma kaçınılmazdır. Bu yüzden gerillalar, eylemlerini berrak amaçları olan bir halk savaşına dönüştürmek için gereken adımları atmalıdırlar.

3. Devrimci Bir Teori Olmadan Devrimci Bir Savaş Olamaz

Gerilla hareketinin temel eksikliği, Filistin savaşçılarının ufuklarını aydınlatacak ve militan bir siyasal programın aşamalarını somutlaştıracak devrimci bir ideolojinin yokluğudur. Devrimci bir ideolojinin yokluğunda, ulusal savaşım ivedi pratiksel ve maddi gereksinimlerin çerçevesini aşamaz. Bu sınıfın koyduğu sınırlara saygı gösterdiği sürece Arap burjuvazisi ulusal savaşımın gereksinimlerinin kısmi olarak karşılanmasını kabul etmeye hazırdır. Bunun berrak bir örneği Suudi Arabistan'ın, Fatah'ın Arap ülkelerinin içişlerine karışmayacağı yolundaki açıklamasına bağlı olarak bu örgüte yardım sunmasıdır.

Gerilla hareketlerinin büyük çoğunluğunun ideolojik donanımları olmadığından, Arap burjuvazisi onların yazgılarını belirleyebilmektedir. Dolayısıyla, emperyalizm, Siyonizm ve Arap burjuvazisinin egemenliğinin tüm biçimlerine karşı savaşacak olan işçiler ve köylüler, Filistin halkının savaşımını desteklemelidirler.

4. Kurtuluş Savaşı Devrimci İdeolojinin Rehberlik Ettiği Bir Sınıf Savaşıdır

Bir sınıf savaşımı değil, bir ulusal savaşım olduğunu söylemek suretiyle, savaşımımızın sorunlarını ihmal etmekle yetinmemeliyiz. Ulusal savaşım sınıf savaşımının bir yansımasıdır. Ulusal savaşım toprak için verilen bir savaşımdır ve o uğurda savaşım verenlerse, topraklarından kovulmuş olan köylülerdir. İç pazarın denetimini ele geçirmeyi uman burjuvazi böylesi bir hareketi desteklemeye her zaman hazırdır. Eğer burjuvazi ulusal hareketi kendi denetimi altına almayı başarır ve böylece kendi pozisyonunu pekiştirebilirse, o zaman barışçı çözüm kılıfı altında emperyalizm ve Siyonizmle uzlaşmaya girebilir.

Dolayısıyla, kurtuluş savaşının özünde sınıf savaşımı olduğu olgusu, işçilerin ve köylülerin ulusal kurtuluş hareketi içinde önder rol oynaması gereğinin altını çizer. Küçük burjuvazinin önderliği ele geçirmesi halinde, ulusal devrim, bu önderliğin sınıfsal çıkarlarına kurban edilecektir. Siyonist tehdidin ulusal birliği gerektirdiğini söylemekle işe koyulmak büyük bir hatadır; çünkü bu, Siyonizmin gerçek sınıfsal yapısının anlaşılmadığını gösterir.

İsrail'e karşı savaşım, her şeyden önce bir sınıf savaşımıdır. Dolayısıyla, Siyonizmle çatışmayı göze alabilecek biricik sınıf, ezilen sınıf olacaktır.

5. Devrimci Savaşımımızın Temel Alanı Filistin'dir

Belirleyici kavga Filistin'de verilmelidir. Filistin halkının silahlı savaşımı, en basit silahların yardımıyla Siyonist düşmanın ekonomisini ve savaş makinasını çökertmek için kullanılabilir. Bu eylemler de Filistin'deki savaşım açısından önem taşımakla birlikte, halkın savaşımını Filistin'e taşımak, Ürdün vadisinden hareketle sınır ötesi eylemleri geliştirmek yerine kitleler arasında ajitasyon yapmaya ve onları örgütlemeye bağlıdır.

Gerilla örgütleri işgal altındaki topraklarda eylemlere giriştiklerinde, Siyonizmin silahlı güçlerinin azgın askeri baskısıyla yüzyüze geldiler. Devrimci bir ideolojileri ve dolayısıyla devrimci bir programları olmadığı için bu örgütler kendi gücünü koruma yolundaki taleplere boyun eğdiler ve Doğu Ürdün'e çekildiler. Tüm etkinlikleri sınır ötesi eylemlerle sınırlı kaldı. Bu gerilla örgütlerinin Ürdün'de yuvalanması, artık barışçı çözüm doğrultusunda bir basınç etkeni olarak günlerini doldurduklarında Ürdün burjuvazisi ve onların gizli ajanlarına onları ezme olanağını verecektir.

6. Ürdün'ün İki Bölgesinde de Devrim

Filistin'le bağları, diğer herhangi bir Arap ülkesininkinden daha güçlü olan Doğu Ürdün'deki savaşımı gözardı etmemeliyiz. Filistin devrimi sorunuyla, Ürdün devrimi sorunu arasında diyalektiksel bir ilişki vardır. Ürdün monarşisinin, emperyalizm ve Siyonizm birlikte kurduğu komplolar zinciri, bu bağlantıyı kanıtlamaktadır.

Doğu Ürdün'deki savaşım doğru yoldan, yani sınıf savaşımı yolundan ilerlemelidir. Filistin savaşımı, ulusal birlik kılıfı altında, Ürdün monarşisine destek sağlamak için kullanılmamalıdır. Ürdün'de temel sorun, kitleleri örgütlemesine ve ulusal ve sınıfsal savaşımı yürütmesine yardımcı olacak berrak bir eylem programına sahip Marksist-Leninist bir partinin oluşturulmasıdır. İki bölgedeki savaşımın uyumu, Filistin içindeki yedek güçleri güvence altına alabilecek ve sınır bölgelerindeki köylüleri ve askerleri seferber edebilecek koordinasyon organları aracılığıyla gerçekleştirilmelidir.

Amman'ın bir Arap Hanoi'si, Filistin içinde savaşan devrimciler için bir üs haline getirilmesinin biricik yolu budur.

1967 Sonrası Amerikan-Sovyet Politikaları ve 'Kara Eylül' 1970*

Cengiz Çandar, 1976

... 1970 Kara Eylülünün provaları 1968'deki Karame zaferinden beri yapılmakta idi. 1968 güzünden başlayarak, Amerikan kışkırtması ile Ürdün kuvvetleri ile Filistinliler arasında Rogers planının ortaya atıldığı 1970 yazına dek bir kaç kez çarpışmalar cereyan etmişti. Ancak, ilerici Arap dünyasından yeşil ışık yanmadıkça Kral Hüseyin'in Arap kitleleri nezdinde büyük itibar sahibi olan Filistinlilere karşı toplu bir saldırı yöneltmesi düşünülemezdi. Mısır ve Nasır Arap dünyasında gene de büyük ağırlık taşıyordu ve Filistinlileri arkaladıkça Ürdün'deki Filistin silahlı varlığını yoketmek sözkonusu olamazdı.

Kral Hüseyin'in beklediği yeşil ışık, böylece, Nasır tarafından yakılmış oldu. Hüseyin, Filistin devrimine saldırmak için fırsat kollamaya başladı. Bazı Filistin direnme örgütlerinin Kral Hüseyin rejiminin yıkılması için faaliyetlerini hızlandırmaları, Kral'a harekete geçme olanağı verdi.

"Başkan Nasır'ın Amerikan planını kabulü ve onun ateşkes ile ilgili hükümlerinin derhal uygulanması, fedayiler tarafından Filistin ulusal haklarının sonunda terkedileceğine işaret edecek olan ve Arap devletlerinin İsrail ile kesin bir barış anlaşması yapma niyetlerine ilişkin en büyük korku ve kuşkularını haklı çıkaracak bir şey olarak görüldü. Bu durum karşısında kaldıkları zaman ve Ürdün'deki güçlerinden ve pozisyonlarından emin olarak, uygulanacak çözümü her ne pahasına olursa olsun engelleyeceklerine ilişkin kararlılıklarını, fedayiler, Ağustos'ta ve Eylül başında gizlemediler. Filistin Ulusal Meclisi'nin bir olağanüstü toplantısı Amman'da 27-28 Ağustos'ta toplandı. Fakat bu amacı elde etmek üzere birleşik bir strateji kararlaştırmadı... Bu (amaç) en iyi bir biçimde Ürdün'de iktidarı ele geçirerek elde edilebilirdi ve Filistin Halk Kurtuluş Cephesi ve Filistin Demokratik Kurtuluş Cephesi açıkça monarşinin yıkılması çağrısında bulundular." (9)

Bu arada, Filistin Halk Kurtuluş Cephesi'nin üstüste uçak kaçırması ve kaçırdığı uçakları Ürdün'de alıkoyması olayları tırmandırdı. Filistin Kurtuluş Örgütü'nden ihraç edilen bu örgüt, Ürdün rejimiyle savaş mukadder olunca Filistin ulusal birliğini korumak amacıyla yeniden örgüte alındı. Filistin Demokratik Kurtuluş Cephesi ise Ürdün şartlarını Bolşevik devrimi öncesi Rusya şartlarına benzeterek, Ürdün'de Kral Hüseyin ve Filistin direnme hareketi biçiminde iki başlı bir iktidar bulunduğunu ileri sürdü ve 'Bütün iktidar Filistin direnme hareketine ve silahlı halka' sloganını attı.
Silahlı halktan kasıt, fedayi birlikleri haricindeki, mülteci kamplarında yaşayan ve kurtuluş örgütlerinin milis bölümlerinde örgütlenmiş Filistinlilerdi.

'Arap ülkelerinin içişlerine karışmamak' ilkesini izlemiş olan Fetih, Kral Hüseyin'in yıkılmasından yana olmakla birlikte Halk Cephesi'nin ve Demokratik Cephe'nin sloganlarına ve eylem biçimlerine katılmadı. Ama ne yapması gerektiğini de tam olarak kestiremedi.

Filistinlilere saldırmaya hazırlanan Kral Hüseyin 19 Eylül günü harekete geçti ve Amman'daki Filistin mülteci kampları top atışına tutularak saldırı başlatıldı. Saldırı ile birlikte Amerikan Altıncı Filosu ve İsrail alarma geçti. Amerika ve İsrail, Kral Hüseyin rejiminin yıkılmasına göz yumamayacaklarını belirttiler.

Amerika ile bir savaş durumuna girmekten çekinen Sovyetler Birliği, dostu Suriye üzerinde nüfuzunu kullanarak, Suriye'nin Filistin gerillalarının yanında Ürdün' karşı savaşa girmesini engellemeye çalıştı. Kuzey Ürdün'e girmiş olan Suriye zırhlı birlikleri geri çekildiler.

Filistin devriminin fedayi birlikleri İsrail cephesinde, Ürdün Irmağı boyunca bağlanmış kalmışlardı. On gün süren kanlı çarpışmalarda, mülteci kampları kendi savunmalarını kendileri üstlenmişti. Milisler, yani sivil Filistin halkı çarpışıyordu. Filistinlilere yardım edeceği sanılan Ürdün'deki Irak birlikleri çatışmalara girmemişler, ülkelerine dönmüşlerdi. Kuzey Filistin'deki Filistinli birlikler kısa süre içinde Kuzey Ürdün'ü kontrol altına almışlar ve Amman üzerine yürümüşlerdi. Bu arada, Ürdün ordusunun Filistinli, Batı Yakası Filistinlilerinden oluşan Yarmuk Tugayı, Ürdün ordusunu terk etmiş ve Fetih saflarına katılmıştı. Askeri planda durum Filistinlilerin pek aleyhine sayılmazdı gene de.

Ancak, atılan sloganlar bir yana, Filistin direnme hareketi, gerçekte, Ürdün'deki rejimi devirmek ve kendi iktidarını kurmak üzere hazırlanmamıştı. Üstelik, Kral'ın tahtının tehlikeye girmesi halinde Amerika ve İsrail hareketsiz kalamayacaklarını bildirmişlerdi. Filistinliler ise Hüseyin'in sahip olduğu uluslararası garantilerden yoksundular.

Ürdün kuvvetleri saldırılarını daha ziyade Amman'daki mülteci kamplarına, Filistin halkına yönelttiler. Kamplarda yaşayan halk, kuşatma altında hava bombardımanına ve topçu ateşine tutuldu. Kral, Filistin halkının katliamına girişerek direnme hareketine boyun eğdirmek istiyordu.

Tam bir katliam halini alan Ürdün saldırısı, Sudan Devlet Başkanı Numeyri'nin gayretleri ve Nasır'ın ağırlığını koyması ile durdurulabildi. Nasır kendi politikasına ve Arap dünyası içindeki pozisyonuna meydan okuyan Filistin direnme hareketinin zayıflamasından yana idi, ama ortadan kalkmasından değil. Öyle bir durum Arap gericiliğini güçlendirir ve dengeyi Arap dünyasında Nasır'ın aleyhine çevirirdi.

Numeyri'nin çabaları sonucu, Nasır'ın daveti üzerine çarpışmaların onuncu gününde taraflar Kahire'de kanlı Eylül savaşını sona erdiren anlaşmayı imzaladılar. Anlaşmanın imzalanmasının hemen ardından, 28 Eylül'de Nasır öldü.

Arafat Eylül'ü Anlatıyor

Eylül çarpışmaları sona erdikten sonra olayların değerlendirilmesi üzerinde Filistin direnme hareketi içinde canlı bir tartışma ortamı doğdu. 23 Mart 1971 tarihli *Fateh*, Eylül günleri boyunca serinkanlılığını yitirmeyen ve çarpışmalara aktif olarak iştirak eden tek örgüt lideri olarak anılan Yasir Arafat ile bir görüşme yaptı. Görüşmenin ilgi çekici bölümleri aşağıdadır:

Fateh: Filistin devriminin siyasi çözüme ya da sözde Rogers barış planına cevabı nedir?

Arafat: Cevap, devrimin sahnede temel ve tayin edici bir unsur olarak kalmasında yatmaktadır. Filistin devrimi etken bir unsur olarak kaldıkça İsrail hiçbir barış formülünü asla kabul etmeyecektir. Çünkü böyle bir durumda başlıca amacını elde edemeyecektir: Güvenliği.

Fateh: 30 Ocak 1970'de Amman'da Filistin gençliğine hitap ederken şöyle demiştiniz: '1969 Arap tertipleri yılı idi, 1970 ise uluslararası komplolar yılı olacaktır.' Zaman, devrimci öngörünüzün doğru olduğunu kanıtladı. 1971 yılının dağarcığında Filistin devrimi için ne vardır?

Arafat: 1971 yılı kahramanlıklar yılı olacaktır. Yıl süresince sadece bizim Filistin halkının değil, tüm Arap ulusunun kaderi kararlaştırılacaktır ve gelecek kuşaklar için de.

Fateh: Geçen Eylül'de Ürdün'de tam olarak olan nedir ve bu, devrimi nasıl etkiledi?

Arafat: Kara Eylül'de olan sadece Ürdün askeri rejiminin devrime karşı bir saldırısı değil, bir bütün olarak Filistin nüfusuna karşı bir soykırım (jenosit) girişimidir. Bu girişim Merkezi İstihbarat Örgütü, CIA tarafından yazıldı, yapıldı ve yönetildi...

Filistin devrimi geçen Eylül'de yenilmemiştir, ne askeri ne de siyasi bakımdan.

Çatışma Ürdün ordusunun 120,000 ton TNT'ye eşit malzeme kullanmasına rağmen direnmeyi ezemediğini göstermiştir...

ABD'nin emsali görülmemiş ve kesintisiz hava sevkiyatı dahil olmak üzere acil cephane sevkiyatı olmasa idi, Ürdün ordusu savaşın en şiddetli günlerini çıkaramazdı.

Kara Eylül'de devrime binen yükler de ağır olmuştur.

Devrim 3,400 üzerindeki ölünün ailelerine bakmak yükümlülüğünü ve 10,800 civarında yaralının bakımını üzerine aldı.

Fateh: 3,400 ölü ve 10,800 yaralı rakamları devrimin askeri kadrolarının safları içindeki kayıpları mı ifade ediyor?

Arafat: Hayır. Kayıpların çoğu sivilleri kapsamaktadır. Size bir fikir vermesi için; askeri kayıplarımız 910 savaşçıyı içine almaktadır. Bunun 826'sı Fetih'tendir.

Fateh: Filistin devrimi niçin Ürdün'deki savaşı sona erdirmeyi kabul etti ve 27 Eylül'de Ürdün hükümeti ile Kahire'de bir anlaşma imzaladı?

Arafat: Size söylediğim gibi, Eylül saldırısı sadece bize, Filistinli devrimcilere yöneltilmemişti, aynı zamanda bir bütün olarak Filistinli nüfusa karşı girişilmiş bir soykırım çabasıydı.

Kampları topçu ateşi ile dövdükleri vakit, niyetleri halkımızı, çocuklarımızı ve kadınlarımızı imha etmekti.

Soykırımı önlemek ve 'iki Yemen' yaratılmasının önüne geçmek zorunda idik. Ve iki adım atmak için bir adım geri atmak, bir devrimin karakteristik bir yeteneğidir. Önemli olan geri çekilişin örgütlü ve hesaplanmış olmasıdır...

Fateh: Filistin devriminin sona erdiği ya da ona en azından diz çöktürüldüğü yolundaki iddiaları nasıl yorumlayacaksınız?

Arafat: ... Eylül'den bu yana altı ay geçti ve devrim, önderliğinin tümü ve militan kadroları ile burada bulunmaktadır.

Elbette ki, devrimin matemini tutanlar vardır. Sözde barış planı, halk devrime sadık kaldıkça uygulanamaz. Bu nedenle komplonun bir yanı halkı devrimin sona erdiğine inandırmaktı.

Devrimin güçleri sayısal olarak Eylül'den bu yana artmıştır. Bir örnek vermek gerekirse: Eylül'de 910 savaşçı yitirdik, fakat o günden bu yana 4,500 savaşçı Ürdün ordusundan kaçarak Filistin devriminin saflarına katıldı. Bu rakam, bizim askeri eğitim kamplarımızın mezunlarının sayısının üzerindedir.

... Başka türlü ifade etmek gerekirse, 1950'lerin sonunda ortaya çıkmış ve millet daha hala uyurken 1965'te başlatılmış olan devrim; 1967'de millet daha hala sersemliğini atamamışken süren devrim; geçen Eylül'de kafasını giyotinin altından çekebilen devrim-bu devrim asla sona ermeyecektir ve ona diz çöktürülmeyecektir. (10)

Bununla birlikte, 1971 yılının Filistin devrimi için acı bir yıl olmasının önüne geçilemedi. 1970 Eylül'de başlayan devrimin geri çekilmesi, Ürdün'deki askeri ve siyasi varlığını sona erdiren 1971 Temmuz'una kadar süregeldi.

1970 Eylül'den sonra da, Ürdün rejimi Filistin devriminin kuvvetlerine saldırılar yöneltmeye devam etti. Ürdün'deki nazik gelişmeler Filistin direnme hareketinin İsrail'e karşı yürüttüğü askeri mücadeleyi neredeyse durdurdu. Filistin direnme hareketi, İsrail'e karşı savaşırken arkadan hançerlenmekte idi. Ürdün rejiminin Filistinlilere karşı sürdürdüğü yıpratma savaşı, 1971 Temmuz'unda, Kuzey Ürdün'de Ajlun ve Ceraş'taki Filistin fedayi üslerine karşı genel bir saldırıya dönüştü.

Filistin devrimi Ürdün saldırısına karşı dramatik bir direnme gösterdi. Ürdün ve İsrail kuvvetleri arasında sıkışan yüzlerce fedayi Ürdün Irmağını aşarak işgal altındaki topraklara geçtiler ve burada çarpışa çarpışa ya şehit ya da İsrail kuvvetlerinin eline esir düştüler. Ürdün'de yüzlercesi, Ürdün kuşatması altında ya şehit oldular, ya da esir düşerek tutuklandılar. Devrimin geri kalan kuvvetleri ve önderliği ise, Ürdün'ü terkederek Suriye'ye çekildi. Bundan böyle, devrim önderliği ve ana kuvvetleri Suriye'de ve özellikle Lübnan'da toplandı.

Filistin devriminin Ürdün'ü terk etmesinin devrim için olağanüstü bir kayıp olduğuna şüphe yoktur. Ürdün hem Filistin halkının en büyük kesiminin yaşadığı yer, hem de işgal edilmiş topraklarla dar ve uzun bir ırmak aracılığı ile ayrılmış olduğu için İsrail'e karşı askeri faaliyetler bakımından Filistin devriminin en değerli cephesi idi.

Nitekim, Arafat da 1972 Ocağında Cezayir'de Filistinlilerin bir toplantısında Ürdün'ün kaybının Filistin devrimi için bir yenilgi olduğunu gizlemeyecekti:

"*Evet, Ürdün'de ciddi bir yenilgiye uğradık. Ama harekat sırf Ürdünlü sayılmazdı. Bir Arap komplosu idi*." (11)

Arafat'ın sorumluluğunu sadece Ürdün rejimine yüklemediği ve bir Arap komplosu olarak gördüğü Filistin devrimine karşı girişilen Ürdün saldırısı, aslında, gene Arafat'ın nitelediği gibi süper devletlerin baş rollerini oynadıkları bir uluslararası komplo idi.

İnsan ve askeri güç kayıplarına, şüphesiz, siyasi kayıplar eşlik edecekti ve Filistin direnme hareketi bölge politikasında eski ağırlığını kaybetmiş olarak, yaralarını sarmak üzere bir süre içine kapanacaktı.

Notlar

9. Peter Hallyer, "Palestinian Resistance: 1964-75", *Israel and Palestinians*.
10. Interview with Yasser Arafat, *Fateh*, March 23, 1971, Beyrut.
11. *Afrique-Asie* (Paris), Ocak 24, 1972, s. 27.

*Cengiz Çandar'ın, *Direnen Filistin* (MAY Yayınları, İstanbul, Aralık 1976) adlı kitabının Beşinci Bölümünden alınmıştır. (G. A.)

BM Genel Kurulu'nun Ezilen Halkların Bağımsızlık ve Silahlı Savaşım Hakkına İlişkin 3246 Sayılı Kararı (parça)

29 Kasım 1974

Genel Kurul,

Sömürge Ülke ve Halkların Bağımsızlıklarının Tanınmasına İlişkin Bildirgesi'ni içeren 1514 (XV) sayılı ve 14 Aralık 1960 tarihli kararıyla bu Bildirgenin eksiksiz bir biçimde yaşama geçirilmesini içeren 2621 sayılı ve 12 Ekim 1970 tarihli kararına olan inancını *yeniden doğrulayarak,*

....

Portekiz hükümetinin BM Sözleşmesiyle kabul ettiği yükümlülüklerine uyacağı ve Portekiz yönetimi altındaki halkların kendi yazgılarını belirleme ve bağımsızlık haklarına ilişkin BM kararlarına uyacağı yolunda verdiği güvenceleri *memnunlukla not ederek,*

Hala sömürge ve yabancı egemenliği ve boyunduruğu altında yaşayan halklara ve özellikle kendi yazgısını belirleme ve bağımsızlık savaşımlarından ötürü tutuklanmış ya da hapsedilmiş kişilere uygulanan baskıları, insanlıkdışı ve aşağılayıcı davranışları *kınayarak,*

Güney Rodezya'nın bağımsızlığının yasadışı rejimle değil, Rodezya halkının hakiki ve meşru temsilcileriyle görüşülmesi gerektiğini *yeniden doğrulayarak,*

Ezilen halkların bağımsızlıklarını ve kendi yazgılarını belirleyebilmelerini sağlayabilecek bütün önlemlerin alınmasına ilişkin kendi sorumluluğunu ve bazı Üye devletlerin engelleyici tutumlarını üzüntüyle *zikrederek,*

Sömürge ve yabancı egemenliği ve boyunduruğuna en kısa zamanda son vermenin ivedi gerekliliğini *tanıyarak,*

1. Sömürge ve yabancı egemenliği ve boyunduruğu altındaki bütün halkların, Genel Kurulun 1514 (XV) sayılı kararı ve BM'in konuyla ilgili diğer kararları uyarınca kendi yazgılarını belirleme ve bağımsızlık bağlamındaki vazgeçilmez haklarını *yeniden doğrular*;

2. Bütün Devletlere, sömürge ve yabancı egemenliği ve boyunduruğu altındaki halkların kendi yazgılarını belirleme ve bağımsızlık haklarını tanımaları ve kendi yazgısını belirleme ve bağımsızlık bağlamındaki vazgeçilmez haklarını tam olarak yaşama geçirme savaşımlarında onlara maddi, manevi ve diğer yardımları sunmaları yolundaki çağrısını *yineler*;

3. Halkların, silahlı savaşım da içinde olmak üzere her türlü aracı kullanarak sömürge ve yabancı egemenliği ve boyunduruğundan kurtulma savaşımlarının meşruiyetini *yeniden doğrular*;

4. Kendi yazgısını belirleme ve bağımsızlık savaşımından ötürü tutuklanmış ve hapsedilmiş bulunan bütün bireylerin temel insan haklarına saygı gösterilmesini, İnsan Hakları Evrensel Bildirgesinin, hiç kimsenin işkence ya da kötü, insanlıkdışı ve aşağılayıcı davranış görmemesini öngören 5. maddesine titizlikle uyulmasını ve bu kişilerin derhal serbest bırakılmalarını *talep eder*;

5. Portekiz Hükümetinin kendi sömürge yönetimi altında bulunan tüm halkların kendi yazgılarını belirleme ve bağımsızlık haklarını ve bu bağlamda başlattıkları girişimleri tanımasını *hoşnutlukla karşılar*;

6. Portekiz Hükümetini, hala kendi sömürge yönetimi altında bulunan halkların kendi yazgılarını belirlemelerini ve bağımsızlıklarına kavuşmalarını sağlayacak dekolonizasyon süreçlerini gecikmeksizin tamamlamaya *teşvik eder*;

7. Sömürge ve yabancı egemenliği ve boyunduruğu altında bulunan halkların ve özellikle Afrika ve Filistin halklarının kendi yazgılarını belirleme ve bağımsızlık haklarını tanımayan bütün Hükümetleri *şiddetle kınar*;

8. Güney Afrika'daki ve başka yerlerdeki ırkçı rejimlerle askeri, ekonomik, sportif ve siyasal ilişkiler sürdürmek suretiyle bu rejimlerin, halkların kendi yazgılarını belirleme ve bağımsızlık özlemlerini ezmelerini teşvik eden NATO üyelerinin ve diğer ülkelerin politikalarını da *şiddetle kınar*;

9. Bu ülkeleri, Güney Afrika ve Güney Rodezya'daki ırkçı rejimlerle ilişkilerini gözden geçirmeye ve onlarla tüm ilişkilerini kesmeye *çağırır*;

10. Bağımlı topraklardaki halklara her türlü yardımlarını yaygınlaştırma yolundaki çabalarından ötürü Hükümetlere, BM kuruluşlarına ve hükümetlerarası ve hükümetdışı örgütlere, duyduğu hoşnutluğu bir kez daha belirtir ve böylesi yardımların arttırılması için *çağrıda bulunur*;

11. Genel Sekreterden, sömürge topraklar halklarına daha büyük ölçekte uluslararası yardımın sağlanabilmesi için gerekli önlemlerin alınması amacıyla BM sistemi içindeki uzman kuruluşlara ve diğer örgütlere desteğini sürdürmesini *talep eder*;

12. Genel Sekreterden, bu kararın yaşama geçirilmesine ilişkin bir raporu Genel Kurulun 30. oturumuna sunmasını *talep eder*.

230. genel toplantı

29 Kasım 1974

BM Genel Kurulu'nun Siyonizmin Irkçılığın Bir Türü Olduğuna İlişkin 3379 Sayılı Kararı

10 Kasım 1975

Genel Kurul,

Irk ayrımcılığının bütün biçimlerini ve özellikle "Irk ayrımı ya da üstünlüğü ile ilgili tüm öğretilerin bilimsel açıdan yanlış, ahlaki bakımdan kınanması gereken, toplumsal bakımdan adaletsiz ve tehlikeli" olduğunu yineleyen ve "dünyanın bazı bölgelerinde ırk ayrımının belirtilerine hala tanık olunması ve bazı Hükümetler tarafından yasal, yönetimsel ve başkaca metotlarla uygulanmakta bulunmasından" duyduğu kaygıyı dile getiren 20 Kasım 1963 günlü ve 1904 (XVIII) sayılı kararını anımsatarak;

Genel Kurulun, diğer şeylerin yanısıra Güney Afrika ırkçılığı ile Siyonizm arasındaki aşağılık bağlaşmayı da kınayan 14 Aralık 1973 gün ve 3151 G (XXVIII) sayılı kararını anımsatarak;
19 Haziran-2 Temmuz 1975 tarihleri arasında Mexico City'de toplanan Uluslararası Kadın Yılı Dünya Konferansının "Kadınların Eşitliği ve Onların İlerleme ve Barışa Katkılarına İlişkin Bildirgesi"nde, "uluslararası işbirliği ve barışın, ulusal kurtuluş ve bağımsızlığa ulaşılmasını, sömürgecilik, yeni sömürgecilik, yabancı işgali, Siyonizm, Apartheid ve ırk ayrımının bütün biçimleriyle ortadan kalkmasını olduğu gibi, halkların onurunun ve kendi geleceklerini belirleme haklarının tanınmasını gerektirdiği" ilkesini ilan ettiğini not ederek;

28 Temmuz-1 Ağustos 1975 tarihleri arasında Kampala'da yapılan Afrika Birliği Örgütü Devlet ve Hükümet Başkanları Kurulunun 12. olağan toplantısında kabul edilen, "işgal altında bulunan Filistin'deki ırkçı rejim ile Güney Afrika ve Zimbabve'deki ırkçı rejimlerin ortak emperyalist kökenden geldikleri, aynı ırkçı yapıya sahip oldukları ve insan onur ve varlığını ezmeyi amaçlayan siyasetleri arasında organik bir bağ bulunduğu" yolundaki 77 (XII) sayılı kararını da dikkate alarak;

Bağlantısız Ülkeler Dışişleri Bakanlarının 25-30 Ağustos 1975 tarihleri arasında Lima'da toplanan Konferansında kabul edilen, Siyonizmi, dünya barış ve güvenliğine tehdit oluşturduğu için en ağır biçimde kınayan ve bütün ülkeleri bu ırkçı ve emperyalist ideolojiye karşı çıkmaya çağıran Uluslararası Barış ve Güvenliği Güçlendirme ve Bağlantısız Ülkeler Arasında Dayanışma ve Karşılıklı Yardımlaşmayı Arttırmaya İlişkin Siyasal Bildirgesini de göz önünde tutarak;

Siyonizmin, ırkçılığın ve ırk ayrımcılığının bir türü olduğuna karar verir.

Tel el-Zaatar'ın 53 Günü
Garbis Altınoğlu, 27-28 Ocak 2005

Şimdilerde unutulmaya yüz tutmuş, hatta büyük ölçüde unutulmuş gözüken şanlı Tel el-Zaatar direnişi, hem bundan 30 yıl önce patlak vermiş olan Lübnan iç savaşının, hem de Filistin halkının ulusal kurtuluş savaşımının doruk noktalarından biridir. Ama Tel el-Zaatar adı aynı zamanda genel olarak Arap burjuvazisi ve gericiliğinin ve özel olarak da son yıllara kadar başını sözümona ilerici ve sözümona anti-emperyalist Hafız Esat kliğinin çektiği Suriye egemen sınıflarının Filistin halkının direnişini arkadan hançerlemelerinin en çarpıcı örneklerinden birini oluşturur.

1970'lerin ilk yıllarında -o zamanlar nüfusu 2.5 milyonun biraz üzerinde olan- Lübnan'da yaklaşık 350,000 Filistinli yaşıyordu. Bir bölümü 1948-49 savaşının, bir bölümü de 1967 savaşının ardından Lübnan'a göç etmek zorunda kalan Filistinlilerin sayısı, 1970'deki "Kara Eylül" yenilgisinin ardından Ürdün'den çekilen

ve Lübnan'a yerleşen Filistinlilerle birlikte daha da artmıştı. Filistinli fedayiler, özellikle bu ülkenin güneyinden hareketle İsrail'e karşı eylemler gerçekleştiriyorlardı. O dönemde Fatahland (=Fatah ülkesi) olarak da anılır hale gelen Güney Lübnan bu yüzden, 1970'li ve 1980'li yıllarda İsrail'in sık sık yinelenen saldırılarının hedefi haline gelecekti. Güney Lübnan halkının 1980'li ve 1990'lı yıllarda Hizbullah'ın önderliğinde sürdürdüğü direniş sonucu Siyonistlerin bu ülkeden sökülüp atıldıkları Mayıs 2000 tarihine kadar geçen sürede İsrail'in saldırı ve operasyonları, onbinlerce Filistinli fedayi ve sivilin yanısıra onbinlerce Lübnanlı direnişçi ve emekçinin ölümüne ve yaralanmasına ve yüzbinlercesinin yerlerinden yurtlarından olmalarına yol açacaktı.

Güney Lübnan üzerinde, kökü eskilere dayanan yayılmacı hedefleri de bulunan Siyonistler, bu saldırılar aracılığıyla hem bu bölge üzerindeki egemenliklerini pekiştirmeyi, hem de Lübnanlı emekçilerle Filistinli mülteciler ve fedayiler arasında bir düşmanlık ve çatışma ortamı yaratmayı ve böylece bir taşla birden fazla kuş vurmayı tasarlıyorlardı. Ancak onlar baltayı taşa vuracaklardı. Siyonist devlet terörüne karşı kendilerini, emperyalizmle işbirliği yapan Maruni burjuvazisinin aracı olan Lübnan ordusunun değil Filistinli fedayilerin savunduğunu gören Lübnan emekçileriyle onların Filistinli konukları arasında zaman içinde militan bir dostluk ve dayanışma gelişecekti. Ama silahlı Filistin direnişinin Lübnan'lı emekçilere ve ilerici güçlere desteği bunun da ötesine geçecekti.

1970'li yıllarda Lübnan işçi, emekçi ve öğrencilerinin toplumsal ve ekonomik haklar için yaptıkları grev ve protesto gösterileri giderek daha sıklıkla Lübnan ordusunun ve gerici Maruni burjuvazinin özel milis örgütlerinin saldırılarına hedef olmaya başladı. Bu koşullarda, 1970'lerin ortalarına doğru Lübnan'da yavaş yavaş iki karşıt cephe oluştu: Ağırlıklı olarak yoksul Müslümanlara ve Dürzilere dayanan gruplarla ilk başta Filistin direnişinin bir bölümünün (FHKC, FDKC, FHKC-GK) oluşturduğu ilerici güçlerin cephesi ile Batılı emperyalistler ve Siyonistler tarafından desteklenen ve ağırlıklı olarak Hristyanlara dayanan Maruni burjuvazinin çıkarlarını temsil eden gerici milis örgütlerinin (Falanjistler, Kaplanlar, Marada Tugayı, Sedir Muhafızları) cephesi. Lübnan'da ilerici ve anti-emperyalist eğilimin güçlenmesi, sadece Beyrut'ta üslenmiş Batılı emperyalist tekelleri, onların Maruni aracı ve uşaklarını ve İsrail'i değil, Lübnan'ı denetim altında bulundurmak ve olanaklıysa ilhak etmek için fırsat kollayan Suriye burjuvazisini ve Filistin halkıyla dayanışma içindeki demokratik, laik ve anti-emperyalist bir Lübnan'ın ortaya çıkmasını kendi egemenlikleri için bir tehdit olarak algılayan gerici Arap rejimlerini de rahatsız ediyordu. 1975-76 Lübnan iç savaşı işte bu koşullarda yaşanacak ve bölgedeki gerici Arap rejimlerinin ve Sovyet sosyal-emperyalistlerinin desteklediği Suriye gericiliğinin Lübnanlı ilerici güçleri ve onların Filistinli bağlaşıklarını kısmi bir yenilgiye uğratmasıyla sonuçlanacaktı. Tel el-Zaatar direnişi ve katliamının siyasal arkaplanı çok kaba çizgilerle böyle özetlenebilir.

Ocak 1975'de başını Piyer Cemayel'in çektiği ve öteden beri Filistinlilerin Lübnan'dan kovulmasını isteyen Falanjistler (=Lübnan Ketaib Partisi), Lübnan ordusunun Güney Lübnan'daki ve kentlerdeki Filistinlilere karşı harekete geçmesini istediler. Bir başka gerici milis örgütü, Sedir Savunma Cephesi de bu talebi desteklediğini açıkladı.

Şubat 1975'de Lübnan ordusunun liman kenti Sayda'da Hristyan işverenlerine karşı greve giden balıkçılara ateş açması sonucu 11 balıkçı öldürüldü. Bunun üzerine yapılan hükümet-karşıtı gösterilere Lübnanlıların yanısıra Filistinliler de katıldı. 1975 yılının ilk yarısı boyunca İsrail'in desteklediği ve silah yardımı yaptığı

Falanjistler ve diğer gerici milis örgütleriyle ilerici Lübnanlı güçler ve Filistinliler arasındaki gerilim arttı. 13 Nisan 1975'de Falanjistlerin, içinde Filistinlilerin bulunduğu bir otobüse ateş açarak 27 kişiyi öldürmeleri, çoktandır adeta bağırarak gelen 1975-76 iç savaşının kıvılcımını ateşledi. Ve böylece iç savaş önce, Lübnanlı sağcı güçlerle içinde bazı Filistinli grupların da yer aldığı İlerici ve Yurtsever Güçler Cephesi arasında bir çatışma biçiminde başladı.

Burjuva medyası ve akademyası öteden beri Lübnan iç savaşını bir din savaşı gibi göstermeye çalışmışlardır. Oysa, ağırlıklı olarak Müslümanlardan oluşmakla birlikte Hristyanları da barındıran İlerici ve Yurtsever Güçler Cephesinin hedefi, eski sömürgeci devletin, yani Fransa'nın Hristyan Maruni burjuvaziye baskın rol vermek kaydıyla oluşturduğu mezhep dengelerine dayalı rejimi değiştirmek, Lübnan'da demokratik ve laik bir rejim kurmaktı. İlerici ve Yurtsever Güçler Cephesi ayrıca, yoksul Müslümanların hak ve özgürlük alanlarını genişletecek ve ekonomik koşullarını düzeltecek reformlar yapılmasını talep ediyor ve Filistinlilerin Lübnan'da kalma hakkını savunuyordu. Lübnan iç savaşının, esas olarak bir Müslüman-Hristyan çatışması olmadığını gösteren başka pek çok olgu var. Falanjistlerin Ocak 1976'da yoksul Şii, Ermeni ve Kürt emekçilerinin kaldığı ve Filistinli gerillaların koruduğu Karantina semtinde gerçekleştirdikleri katliamda 1,000 dolayında sivili öldürmeleri, Suudi Arabistan'ın iç savaş döneminde başını Falanjistlerin çektiği gerici bloka 200 milyon dolar yardım yapması, -tutarlı bir Marksist-Leninist çizgiye sahip olmamakla birlikte- iç savaşta ilerici güçlerin yanında saf tutan Lübnan Komünist Partisinin yönetici ve üyelerinin çoğunluğunun Ermeni ve Hristyan kökenli olması ve tabii "Müslüman" Hafız Esat kliğinin belli bir noktada iç savaşa gerici "Hristyan" Falanjistler ve bağlaşıklarından yana müdahale etmesi, bu savın yanlışlığını göstermeye yeter.

1975 yılı boyunca süren çatışmalarda binlerce kişi yaşamını yitirirken, Beyrut başta gelmek üzere bir çok kentte büyük tahribat meydana geldi. Ocak 1976'da Falanjistlerle bağlaşıklarının Tel el-Zaatar kampını kuşatmaya başlamaları üzerine Filistin direnişinin ana gövdesini oluşturan El Fatah da iç savaşa katıldı. Daha sonraki haftalarda gerici güçler giderek geriletildiler ve Doğu Beyrut ile ülkenin Hristyanların yoğun olduğu bazı anklavlarına sıkıştırıldılar. 1976 baharında İlerici ve Yurtsever Güçler Cephesi ile Filistinlilerin ülkenin yüzde 70'ini kontrol altına almaları ve zafere doğru yaklaşmaları, ABD ve İsrail'i Lübnanlı gerici güçleri daha aktif ve açık bir biçimde desteklemeye zorladı. Mart 1976'da İsrail savaş gemileri, ilerici güçlerin elinde bulunan Sayda ve Sur limanlarını abluka altına alarak Lübnan'a silah ve diğer malzemeleri taşıyan gemileri engellemeye başladılar. İsrail, gerici güçlere yaptığı silah yardımını arttırırken ABD Nisan ayında 1,700 deniz piyadesi taşıyan helikopter gemisi *Guadalcanal* ile yedi savaş gemisini Lübnan kıyılarına yolladı.

Ancak, kendilerinin de gerek askeri ve gerekse siyasal-diplomatik cephelerde büyük bir bedel ödemek zorunda kalacağı bir savaşa doğrudan girmekten çekinen ABD ve İsrail, kirli işlerini Hafız Esat kliğine yaptırma yolunu seçtiler. 1970'de, o karanlık "Kara Eylül" günlerinde Suriye hava kuvvetlerinin başında bulunan ve Ürdün gericilerine karşı savaşan Filistinli fedayilere yardım etmek için harekete geçen Suriye tank birliklerine hava desteği vermeyi reddetmiş olan Hafız Esat, bir kez daha Batılı emperyalistlerin ve Siyonistlerin yanında yer alacaktı. Kendi denetiminde olmayan bir Filistin ulusal hareketinin varlığını asla kabul etmeyen, 1967 savaşında yitirdiği Colan tepelerini İsrail'den almak ve Lübnan üzerindeki yayılmacı emellerini yaşama geçirmek isteyen Suriye gericileri, Sovyet sosyal-emperyalistlerinin teşviki ve ABD ve

İsrail'in yanısıra diğer gerici Arap rejimlerinin onayıyla Lübnan'a girmeye soyundular. Halk devrimi bir kez daha -geçici bir süre için de olsa ve aralarındaki çelişmelere rağmen- bütün gerici güçlerin birleşik cephesinin oluşmasına yol açmıştı. Mart 1976'da Washington'u ziyaret eden Ürdün Kralı Hüseyin aracılığıyla Lübnanlı ilerici güçlerin ve Filistinlilerin kanını dökmeye hazır olduğunu bildiren Hafız Esat kliği Haziran ayında onbinlerce askeri ve yüzlerce tankıyla Lübnan iç savaşına, yenilmekte olan gerici güçlerden yana müdahale etti.

Ancak İlerici ve Yurtsever Güçler Cephesi ve Filistin direnişini elde etmek üzere oldukları zaferden yoksun bırakmak isteyen Suriye gericileri ummadıkları bir direnişle karşılaştılar. Sayda'da, Aley'de ve Sofar'da Suriyeli saldırganlar geri püskürtülürken Suriye ordusuyla birlikte Lübnan'a giren Suriye-yanlısı Saika'da yer alan pek çok Filistinli savaşçı direnişin safına geçti. Zaten abluka altında bulunan Tel el-Zaatar kampını hedef alan saldırı işte bu evrede, ilerici güçlere öncelikle moral, ama aynı zamanda askeri bir darbe indirmek amacıyla yaşama geçirildi. Bu sırada Tel el-Zaatar'da El Fatah, FHKC, FDKC, FHKC-GK ve Saika'ya bağlı savaşçıların ve Filistinli sivillerin yanısıra çok sayıda Lübnanlı sivil de bulunuyordu.

Aslında Hristyanların yaşadığı Doğu Beyrut'ta bulunduğu için Tel el-Zaatar ve Cisr el-Paşa kampları daha Ocak 1976'da kısmi bir kuşatma altına alınmış ve kampların çevresinde çatışmalar başlamıştı. Hatta 7 Ocak'ta Güney Lübnan'dan getirilen ve 1,000 dolayında fedayiden oluşan bir Filistin kuvveti Batı Beyrut'tan hareketle kuşatmayı kırmak için saldırıya geçmiş, ancak Falanjistlerle girilen ve üç gün süren sokak çatışmalarından sonra geri çekilmek zorunda kalmıştı.

Suriyeli (ve bazı gözlemcilere göre aynı zamanda İsrailli) askeri danışmanların yönlendirdiği Falanjistler ve diğer gerici milis güçleri 21 Haziran'da, aylardır fiili bir ablukaya tabi tutulmakta olan Tel el-Zaatar kampını ve onun yakınındaki daha küçük ve Hristyan Filistinlilerin barındığı Cisr el-Paşa kampını tam bir kuşatma altına aldılar. Saldırının altıncı gününde Cisr el-Paşa düştü. Ama Tel el-Zaatar direnecekti. 53 gün sürecek olan kuşatma boyunca Suriye ordusunun desteklediği Lübnanlı gericiler Tel el-Zaatar'ı adeta sürekli bir top ve roket ateşine tuttular ve kampa yiyecek ve ilaç sokulmasını engelledikleri gibi Kızılhaç'ın yaralıları dışarıya çıkarmasına da izin vermediler.
Tel el-Zaatar direnişçileri 13 Temmuz'da "dünya halklarına" gönderdikleri açık mektupta şöyle diyorlardı:

"Şimdi size,... sempati toplamak için değil, bu uzun süreli kuşatmanın tümü boyunca sürdürdüğümüz kahramanca kararlılık konumundan sesleniyoruz...
"Halihazırda, yüzde 40'ı yoksul Lübnanlılar ve gerisi Filistinlilerden oluşan 30,000 dolayında insanın bulunduğu kampımız tam bir yıkım manzarası arzediyor. Top ateşi ve ölüm tehlikesi altında kuyulardan taşıyabildiğimiz çok az su dışında suyumuz yok; evlerimizin enkazından kurtarabildiklerimiz dışında yiyeceğimiz yok; ne herhangi bir elektriğimiz var, ne de ilacımız ve tıbbi tedavi olanağımız...

"Kampımıza karşı -ne yazık ki- Suriye silahları kullanılırken, Şam'daki yöneticiler, Lübnan'da bulunmalarının nedeninin kampımızı korumak olduğunu söylemeye devam ediyorlar. Bu, herkesten çok bizi yaralayan alçakça bir yalandan başka bir şey değil... Ama şunu bilmenizi isteriz ki, bütün

cephanemiz tükense ve silahlarımız sussa da bu kampı çıplak ellerimizle savunmaya, açlıktan ölmemek için kemerlerimizi sıkmaya devam edeceğiz. Edeceğiz; çünkü biz teslim olmamaya karar verdik ve teslim olmayacağız da...

"Açlığa, susuzluğa ve tam bir ilaçsızlığa, hiç kimsenin felç edemeyeceği ve kıramayacağı bir kararlılıkla meydan okuduk. Bunu yapabilmemizin nedeni, kampımızı savunmakla varoluşumuzun ta kendisini, halkımızın yaşamını, onun varolma iradesini ve anayurduna geri dönme savaşımını sürdürme kararlılığını savunuyor olmamızdır."

Lübnanlı gericilerin, Hafız Esat kliğinin yardımıyla gerçekleştirdiği vahşi saldırıyı durdurmak için kimse parmağını kımıldatmadı. Buna, diğer Arap devletleri ve sözde Filistin davasını desteklediğini ileri süren Sovyet sosyal-emperyalistleri de dahildi. Suudi Arabistan Hafız Esat kliğine mali yardımını sürdürürken, -tıpkı "Kara Eylül" günlerinde olduğu gibi- Suriye üzerindeki etkisini kullanmaya yanaşmayan Sovyetler Birliği de bu ülkeye silah sağlamaya devam ediyordu. ABD ve İsrail savaş gemilerinin sürdürdüğü abluka, uluslararası yardımın Lübnan'a ve dolayısıyla Tel el-Zaatar'a ulaşmasını önlüyordu. FKÖ kendi kısıtlı olanaklarıyla dışardan Lübnan'a sokabildiği ya da Lübnan içinden sağladığı silah ve yiyecek stoklarını, kamp çevresindeki yoğun askeri kuşatma nedeniyle Tel el-Zaatar direnişçilerine ulaştıramıyordu. Filistinliler sadece bir kez, 2 Temmuz'da kuşatmada bir delik açabilmiş ve içerdekilere bir miktar silah ve cephane ulaştırabilmişlerdi. Suriye gericileri Filistin direnişinin, Falanjistleri ve ortaklarını püskürterek Tel el-Zaatar'ı kurtarma çabalarını da engelleyeceklerdi. Cengiz Çandar şöyle diyordu:

"Filistinli savaşçılar, Tel Zaatar üzerindeki baskıyı hafifletmek amacıyla, Lübnan Dağı'nda Mart-Nisan aylarından beri ellerinde bulundurdukları Ayntura-Sannin hattından daha kuzeydeki Faraya'ya saldırılara geçtiler. Bu bölgelerin ele geçirilmesi, sağcıların başkent olarak kullanmaya başladıkları Beyrut'un on kilometre kuzeyindeki Cuniye kasabasının kuşatılmasına, dolayısıyla Tel Zaatar üzerindeki kuşatmanın kalkmasına olanak verecekti.

"Suriye ordusu, sağcı Hristyanların imdadına yetişti. Filistin kuvvetlerini kıstırma hareketine geçerek, onları Dağ cephesinde bağladı. Tel Zaatar'a yardımı engellemiş oldu. Abu İyad, Tel Zaatar'ın düşüşünden Hafız Esad'ı sorumlu tutarken hiç de haksız değildi." (*Direnen Filistin*, İstanbul, MAY Yayınları, 1976, s. 470)

Sonunda, 53 gün süren yoğun bir bombardıman ve çatışmanın ardından 13 Ağustos'ta Arap Birliği ve Uluslararası Kızılhaç Komitesi'nin aracılığıyla sağlanan ateşkes anlaşması üzerine Tel el-Zaatar direnişçileri kampı terketmeyi kabul ettiler. Ancak, silahsızlandırılmış savaşçılar ve siviller kamptan çıkarlarken gerici milisler tarafından yaylım ateşine tutulacaklardı. Sadece eli silah tutacak yaşta erkekler değil, kadınlar, çocuklar ve yaşlılar ve hatta sağlık personeli de bu acımasız katliamın hedefleri arasında yer aldı. 53 günlük kuşatma ve ardından gelen katliam sırasında yaşamını yitiren Tel el-Zaatar sakini Filistinli ve Lübnanlıların sayısının 3,000 dolayında olduğu tahmin ediliyor. Bununla yetinmeyen Falanjistler ve bağlaşıkları, katliamın ardından Tel el-Zaatar direnişinin intikamını almak ve onun anısını belleklerden silmek için, zaten aylardır süren top ve füze ateşi altında büyük ölçüde yıkılmış olan kampı tümüyle yerle bir ettiler.

Emperyalistler, Siyonistler ve onların Lübnanlı uşaklarının yanısıra Hafız Esat kliği de içinde olmak üzere Arap gericiliği, Tel el-Zaatar katliamının Filistin ve Lübnan direnişine ağır ve onulmaz bir darbe indireceğini umuyorlardı. Ama zaman bunun tersini gösterdi. Filistin ve Lübnan halkları ağır bedeller ödemekle birlikte işgale ve emperyalist-Siyonist teröre karşı savaşımlarını sürdürdüler ve sürdürüyorlar. Tel el-Zaatar'lar unutulmamalı. Tıpkı Deyr Yasin'lerin, Tantura'ların, Kibya'ların, Sabra ve Şatila'ların, Hiyam'ların ve Kana'ların unutulmaması gerektiği gibi.

1975-76 iç savaşında 20,000'den fazla Filistinli yaşamını yitirdi. Ancak Filistin ulusal direnişi bu ülkedeki mevzilerini, kamplarını ve ağır silahlarını elinde tutmaya devam etti. Hafız Esat kliğinin saldırısı Filistin ve Lübnan halklarını önemli bir siyasal ve askeri zaferden etmiş ve onların kanını dökmüştü. Ne var ki Şam yöneticileri FKÖ'nü kendi denetimleri altına almayı başaramamış ve Filistin ve Lübnan halkları arasındaki dostluğu yıkamamışlardı. Mart 1977'de Kahire'de toplanan Filistin Ulusal Konseyi toplantısı, Filistin ve Lübnan halklarının birlik ve dayanışmasının öneminin altını çizecek ve gerici Arap rejimlerinin baskısına rağmen İsrail'i tanımama politikasını sürdürecekti.

Devrimci savaşımını sürdüren Filistin halkı Tel el-Zaatar günlerinden bu yana daha bir dizi kan ve ateş sınavlarından geçti; ama o, son derece olumsuz koşullara ve aşılması olanaksız gözüken güçlüklere rağmen Tel el-Zaatar'ın ruhunu yaşatmaya devam etti, ediyor ve edecek. Lübnan'da Tel el-Zaatar kampından kurtulan Filistinlilerin yerleştirildikleri bir köydeki bir duvara asılan afişte söylendiği gibi, "Tel el-Zaatar zafere kadar yüreklerimizde yaşayacak."

1980'lerde İsrail İçin Bir Strateji

Oded Yinon, çeviren İsrail Şahak/ KIVUNIM/ Palestine with Provenance/ Şubat 1982

Yorum: Bu denemenin orijinali İbranice olarak KIVUNIM (Doğrultular), Bir Yahudilik ve Siyonizm Dergisi'nin, Şubat 1982 tarihli No 14, Kış 5742 sayısında çıktı. Editörü Yoram Beck olan ve Yayım Kurulu Eli Eyal, Yoram Beck, Amnon Hadari, Yohanan Manor, Elieser Schweid'den oluşan dergi Kudüs'te, Dünya Siyonist Örgütü'nün Yayım Dairesi tarafından yayımlandı.

Bu deneme İngilizceye, anti-Siyonist bir Yahudi olan İsrail Şahak tarafından çevrildi ve 13 Haziran 1982'de, yani İsrail'in 6 Haziran 1982'de başlayan Lübnan işgalinden bir hafta sonra, ancak Sabra ve Şatila katliamından aylar önce dağıtıldı.

Özet: Bu yeni dönemin küresel ve bölgesel meydan okumalarına karşı koyabilmek için İsrail Devleti 1980'li yıllar boyunca dış politikasındaki değişikliklere paralel olarak iç siyasal ve ekonomik rejiminde de büyük ölçekli değişiklikler yaşamak zorunda kalacaktır. Süveyş Kanalındaki petrol yataklarının ve jeomorfolojik bakımdan bölgenin zengin petrol üreticisi ülkelerininkiyle özdeş olan Sina yarımadasındaki devasa petrol, gaz ve diğer doğal kaynak potansiyelinin yitirilmesi, yakın gelecekte bir enerji açığına yol açacak ve ülke ekonomisini tahrip edecektir: halihazırda brüt ulusal gelirimizin dörtte biri ve bütçemizin üçte biri petrol alımına gidiyor. Necef'te ve sahilde yaptığımız hammadde aramaları, yakın gelecekte bu durumu değiştirmeye yetmeyecektir.

Dolayısıyla, sahip olduğu bugünkü ve potansiyel kaynaklarıyla birlikte Sina yarımadasının (yeniden ele geçirilmesi) Camp David ve barış anlaşmalarının olanaksız kıldığı bir siyasal öncelik durumundadır. Tabii bunun sorumluluğu, işbaşında bulunan İsrail hükümetinin ve toprak tavizinin zeminini hazırlayan hükümetlerin, yani 1967'den bu yana görev yapan ulusal birlik hükümetlerinin omuzlarındadır. Mısırlılar, Sina yarımadasının kendilerine geri verilmesinden sonra barış anlaşmasına uymak zorunda değiller ve destek ve askeri yardım edinmek için Arap dünyasının ve SSCB'nin saflarına dönmek için ellerinden gelen her şeyi yapacaklardır. Barış anlaşmasının koşulları ve ABD'nin hem ülke içinde ve hem de ülke dışında zayıflamakta olması yardımın azalmasına yol açacağından, Amerikan yardımı sadece kısa bir süre için güvence altındadır. Petrol ve ondan gelen gelir olmaksızın ve halihazırdaki devasa harcamamızla, bugünkü koşullarda 1982'yi çıkaramayacağız; durumu Sedat'ın ziyaretinden ve onunla Mart 1979'da imzalanan hatalı barış anlaşmasından önce Sina'da varolan statükoya geri döndürmek için harekete geçmemiz gerekiyor.

İsrail'in önünde bu amacı gerçekleştirmek için, biri doğrudan ve diğeri dolaylı olmak üzere iki ana yol var. İsrail'deki rejim ve hükümetin doğasının yanısıra, bizim Sina'dan çekilmemizi sağlamış olması, iktidara gelmesinden bu yana 1973 savaşından sonraki en büyük başarısı olan Sedat'ın bilgeliği, doğrudan yol seçeneğini daha az gerçekçi kılıyor. Ekonomik ve siyasal bakımdan çok sıkışmadığı ve Mısır bize, kısa tarihimizde Sina'yı dördüncü kez ele geçirmemizi sağlayacak bir gerekçe sunmadığı sürece, İsrail anlaşmayı ne bugün ne de 1982 yılı içinde tekyanlı olarak bozabilecektir. Dolayısıyla, elimizde sadece dolaylı yol seçeneği kalmaktadır. Mısır'ın ekonomik durumu, rejimin doğası ve onun Pan-Arap politikasının Nisan 1982 sonrasında yaratacağı durum İsrail'i doğrudan ya da dolaylı olarak, Sina'yı uzun erimli bir strateji, ekonomi ve enerji rezervi olarak yeniden denetimi altına almaya zorlayacaktır. İç çatışmalarından ötürü bizim için askeri stratejik bir sorun oluşturmayan Mısır'ı 1967 savaşı sonrası duruma itmemiz için bir günlük süre yeterli olacaktır.

Mısır'ın Arap dünyasının güçlü lideri olduğu yolundaki söylence 1956'da yıkılmanın ötesinde 1967'den de sağ çıkmadı; fakat Sina'nın geri verilmesinde olduğu gibi bizim politikamız bu söylenceyi "gerçeğe" dönüştürmeye katkıda bulundu. Bununla birlikte, işin aslına bakılırsa, sadece İsrail'e ve Arap dünyasının geri kalan bölümüne oranla 1967'den bu yana Mısır'ın gücü yüzde 50 azalmıştır. Artık Arap dünyasının öndegelen gücü olmayan Mısır ekonomik bakımdan bir krizin eşiğindedir. Dış yardım olmadığı takdirde kriz hemen yarın patlak verecektir. Kısa erimde, Sina'nın geri verilmesinden ötürü Mısır bizim sırtımızdan bir dizi avantaj elde edecek; fakat ancak 1982 için geçerli olacak olan bu avantajlar güç dengesini

Mısır'dan yana çeviremeyeceği gibi, büyük olasılıkla onun çöküşüne de yol açacaktır. Bugünkü iç siyasal tablosuna baktığımızda ve özellikle büyümekte olan Müslüman-Hristyan çatlağını gözönüne aldığımızda Mısır'ın şimdiden bir ceset haline gelmiş olduğunu söyleyebiliriz. 1980'lerde İsrail'in Batı cephesinde güttüğü siyasal hedef, Mısır'ı topraksal bakımdan farklı jeografik bölgelere ayırmaktır.

Mısır bir çok otorite odakları arasında bölünmüş ve parçalanmıştır. Eğer Mısır dağılırsa, Libya, Sudan gibi ülkeler ve hatta daha uzaktaki devletler de bugünkü formları içinde varolmaya devam edemeyecek ve Mısır'ın çöküşü ve dağılması örneğini izleyeceklerdir. Merkezi bir hükümet yokluğunda son derece yerelleşmiş iktidar sahibi bir dizi zayıf devletin yanısıra yukarı (Güney- G. A.) Mısır'da bir Hristyan Kıpti Devleti vizyonu, barış anlaşmasının sadece geciktirdiği, fakat uzun erimde kaçınılmaz gözüken bir tarihsel gelişmenin anahtarıdır.

İlk bakışta daha sorunlu gözüken Batı cephesi, aslında son dönemde manşetlere çıkan pek çok olayın yaşanmakta olduğu Doğu cephesine kıyasla daha az karmaşıktır. Lübnan'ın dağılarak beş ayrı eyalete bölünmesi; Mısır, Suriye ve Irak ta içinde olmak üzere tüm Arap dünyası için izlenmesi gereken bir örnek oluşturmaktadır; Arap yarımadası şimdiden bu yolu tutmuştur. Suriye'nin ve daha sonra Irak'ın askeri güçlerinin dağılması İsrail'in birincil kısa erimli hedefiyken, bu devletlerin dağılarak, Lübnan'da olduğu gibi etnik ya da dinsel bakımdan özgün bölgelere bölünmesi, onun Doğu cephesinde birincil uzun erimli hedefidir. Suriye, etnik ve dinsel yapısına uygun olarak, bugünkü Lübnan'da olduğu gibi bir dizi devlete bölünecektir; böylelikle sahil bölgesinde bir Alevi devleti, Halep bölgesinde bir Sünni devleti, Şam'da kuzeydeki (yani Halep'teki- G. A.) komşusuna düşman bir başka Sünni devleti olacak, Dürziler de, belki bizim Colan tepelerimizi da içerecek ve kesinlikle Havran ve Kuzey Ürdün'ü de içine alacak bir devlet kuracaklardır. Daha şimdiden erişim menzilimiz içinde olan bu durum, bölgede uzun erimli barış ve güvenliğin güvencesi olacaktır

Petrol bakımından zengin ve içsel olarak parçalanmış olan Irak, İsrail'in hedef adayları arasında yer almayı garantilemiştir. Bizim açımızdan Irak'ın dağılması, Suriye'nin dağılmasından daha da önemlidir. Irak, Suriye'den daha güçlüdür. Kısa erimde Irak'ın gücü İsrail için en büyük tehdit kaynağıdır. Bir Irak-İran savaşı Irak'ı parçalayacak ve onun, bize karşı geniş bir cephede savaşımı örgütlemeye fırsat bulamadan yıkılmasına yol açacaktır. Kısa erimde, Araplar arasındaki her türden çatışma bizim işimize yarayacak ve Irak'ı, tıpkı Suriye ve Lübnan'da olduğu gibi mezhepler arasında parçalama yolundaki daha önemli hedefimize ulaşmamızı çabuklaştıracaktır. Irak'ın, Osmanlı döneminin Suriyesi'nde olduğu gibi etnik/ dinsel doğrultuda eyaletlere bölünmesi olanaklıdır. Böylelikle, üç ana kent olan Basra, Bağdat ve Musul çevresinde üç (ya da daha fazla) devlet oluşacak ve güneydeki Şii bölgeleri Sünni ve Kürt kuzeyden ayrılacaktır. Halihazırdaki İran-Irak çatışmasının bu kutuplaşmayı daha da derinleştirmesi olanaklıdır.

Tüm Arap yarımadası, iç ve dış baskılara bağlı olarak dağılmanın doğal adayıdır; bu özellikle Suudi Arabistan açısından kaçınılmazdır. Halihazırdaki siyasal yapısı gözönüne alındığında, petrole dayalı ekonomik gücünün uzun erimde olduğu gibi kalması ya da azalmasından bağımsız olarak bu ülkenin iç çatlaklarının ve bölünmesinin net ve doğal bir gelişme olacağını söyleyebiliriz.

1983 Yılında Ortadoğu/ Notlar* (parça)
Enver Hoca, Aralık 1983

Arap-İsrail Çatışması ve Bunun Yarattığı Sorunlar

1983, Lübnan'ın İsrail orduları ve Amerikan, İtalyan, Fransız ve İngiliz ordularından gelen özel birliklerin oluşturduğu "çokuluslu güç" tarafından *de facto* işgalinin pekiştirildiği yıl sayılabilir. Bu işgal, her şeyden önce Lübnan'da üslenmiş bulunan örgütlü Filistin güçlerine yeni bir darbe indirmek ve onları yok etmek için gerçekleştirildi. Bu; İsrail, emperyalist ve Arap gericiliğinin Filistin halkının kendi anayurtlarına dönüş savaşımını sabote etmek ve tümüyle felcetmek için hazırladıkları plan paketinin ikinci bölümünün yaşama geçirilmesi anlamına geliyor.

En modern silahlarla tepeden tırnağa donanmış yüz bin dolayında askerden oluşan İsrail ordusu, şiddetli çarpışmalardan sonra Beyrut'u ve Güney Lübnan'ın önemli bir bölümünü işgal etti. Filistinli savaşçılar kahramanca direndiler; ancak sahte dostlarının kendilerini terk etmesinin ardından sonunda "çokuluslu gücün denetimi" altında Beyrut'tan, kentin kuzeyindeki bölgelere ve Bekaa Vadisi yönüne çekilmek zorunda kaldılar.

Gene de, Lübnan'ın işgali ve örgütlü Filistin güçlerinin yok edilmesi planının yaşama geçirilmesi, Lübnan ve Filistin halklarının birliğini tahrip etmeksizin ve bozmaksızın tümüyle gerçekleştirilemezdi. Bundan ötürüdür ki 1983'de dünya; İsrail'in, ABD'nin ve Arap dünyasındaki bazı gerici çevrelerin kışkırttığı iki kardeş kavgasıyla yüzyüze geldi. Lübnan halkının çeşitli kesimleri, Hristyanlarla Müslümanlar, hatta Dürziler, Şiiler, Sünni Müslümanlar, Maruni Hristyanlar ve diğerleri gibi çeşitli Hristyan ve Müslüman mezhepler arasında kardeş kavgası kışkırtıldı. Bu savaş, Lübnan açısından son derece vahim siyasal ve ekonomik sonuçlar yarattı ve diğer şeylerin yanısıra kozmopolit ve daha önce zengin bir kent olan Beyrut'un tahribine yol açtı. Diğer kardeş kavgası, FKÖ içinde, Filistinli savaşçılar arasında, bir yanda Arafat ve onun taraftarları ile diğer yanda bir zamanlar onun sağ kolu olan Ebu Musa arasında kışkırtılanıydı. Bu savaş, Arafat'ın ve 4,000 kadar kısmen silahsızlandırılmış Filistinli savaşçının Lübnan'dan tümüyle çekilmesiyle sonuçlandı. Bütün bu kardeş kavgalarından yararlanan İsrail ve zararlı çıkan Filistin halkı ve onların kurtuluş savaşımı oldu.

Bu yıl içinde, savunmasız Filistin halkına karşı sürdürülen terör kampanyası ve 300-400,000 Filistinliyi, İsrail'in kendilerini anayurtlarından sürgün etmesinin ardından yerleşmiş bulundukları Lübnan'dan kovma girişimleri bağlamında, İsrail'in Lübnan'daki ajanları, Beyrut'un ucundaki savunmasız iki Filistin kampı olan Sabra ve Şatila'da önceden tasarlayarak görülmemiş vahşette bir katliam örgütleyip gerçekleştirdiler.

İsrail'in hizmetindeki bazı Lübnanlı faşist çeteler, gecenin karanlığında ve sözümona kampları sürpriz saldırılardan korumakla yükümlü olan İsrail düzenli ordusunun denetimi altında 1,500'den fazla insanı, erkekleri, kadınları, yaşlıları ve çocukları, ayrım gözetmeksizin tüm aileleri en barbarca biçimde katlettiler.

Bu insanlıkdışı suçu işleyenler gibi onları kışkırtan ve destekleyenler de izlerini ortadan kaldırdılar, koruma altına alındılar ve cezasız kaldılar. Bununla birlikte, dünyanın her yanında ilerici kamuoyu onları lanetledi ve savaş suçluları olarak damgaladı.

Bu yıl içinde, Lübnan'daki iç siyasal gelişmeler de son derece vahim bir yönde seyretti. Ülke hemen hemen tüm bu süre boyunca, işleri yürütebilecek, halkın gereksinimlerini karşılayabilecek ve İsrailli işgalcilerin eylemlerine karşı koyabilecek bir hükümet ve yönetimden yoksun kaldı. Gerici Lübnanlı çevreler bu durumdan yararlandılar, örgütlendiler, silahlandılar ve Lübnan'ın ulusal çıkarlarına aykırı olarak ilerici Lübnanlı güçlere ve özellikle Filistinlilere karşı askeri saldırılara giriştiler.

Ama Lübnan halkı boyun eğmedi. Onlar silaha sarıldılar ve İsrail işgal ordusuna ve diğer işgalcilere, özellikle Amerikan ve Fransız güçlerine karşı kuvvetle direndiler. İsrail, Amerikan ve Fransız askeri hedeflerine saldırılar gerçekleştirildi ve ağır kayıplar verdirildi.

Bu yüzden, İsrail ordusunun Beyrut'u işgal etmesine ve İsrail'e esin ve destek veren güçlerin Lübnan'a binlerce "barış koruma uzmanı" (çokuluslu güç) göndermelerine rağmen durum sakinleşmedi. Dolayısıyla, İsrail hava ve deniz kuvvetleri ve ABD'nin hava kuvvetleri ve "Nimitz", "Eisenhower" ve "Independence" uçak gemilerinin ve onlarca ağır kruvazörün de içinde yer aldığı deniz filosu, Beyrut'un çevresindeki dağlarda ve özellikle Bekaa vadisinde bulunan Filistinli ve Lübnanlı savaşçıların mevzilerini bütün ateş güçleriyle bombalamaya ve vurmaya devam ettiler.

Amerikan hava kuvvetleri ve donanma topçusu, Lübnan hükümetinin onayıyla Bekaa Vadisinde konuşlanmış bulunan ortak Arap-Suriye kuvvetlerini de bombaladı.

Sovyet sosyal-emperyalistlerine gelince, pratiklerinden ve tumturaklı açıklamalarından görebildiğim kadarıyla, bütün bu olup bitenler, Filistinlilere ve Lübnanlılara ve hatta Suriyelilere yapılan saldırılar konusunda en küçük bir şey bile yapmıyorlar. Bunu neden söylüyorum? Bunu, Sovyetler Birliği'nin Suriye ile bir "dostluk anlaşması" olmasına rağmen sağır ve körleri oynadığı ve oynamakta olduğu için söylüyorum. Bu, Sovyet sosyal-emperyalistlerinin "Arap dostları"na ihanet etmesinin ve onları yüzüstü bırakmasının ilk örneği değil. Sovyet sosyal-emperyalistleri, birbiri ardından bir dizi ülkeyle imzaladıkları "dostluk anlaşmaları"nda yaptıkları vaatleri yerine getirmek ve Amerikan emperyalistleriyle açıkça çatışmak yerine, her şeyden çok ellerindekini bir an önce tüketip kendilerinden daha fazla silah satın almaları için Araplara olabildiğince çok silah satmak peşindeler.

Ortadoğu bunalımının çözümü için, Amerikan başkanı Reagan'ın kişisel gözetimi altında hazırlanan ve tezgahlanan "siyasal plan paketi"nden şimdi giderek daha çok söz ediliyor. Bu planın, Ürdün'ün Filistin-

düşmanı kralının egemenliği altında parçalanmış bir "Filistin devleti"nin oluşturulmasından söz ettiği doğru; ancak onun asıl hedefi İsrail'in sınırlarının güvence altına almaktır. Bu; İsrail, Amerikan emperyalizmi ve Arap gericiliğinin, Filistin halkının dağıtılması ve onun haklı savaşımının sabote edilmesi yolundaki amaçlarına varmalarının üçüncü taksidi.

Kararlı ve yiğit bir kavga yürütmüş ve yürütmekte oldukları için halkımız Filistin halkına özel bir sempati duymaktadır; biz onları destekledik ve kendilerini bir yalnızlık ve ihanet okyanusunda buldukları bugün de desteklemeye devam edeceğiz. Bugün ihanete uğramış ve terkedilmiş olsa da Filistin halkı zafere ulaşacaktır. Filistin halkı, haklı bir dava uğruna savaştığı, İsrailli saldırganların; Amerikan emperyalistlerinin, Sovyet sosyal-emperyalistlerinin ve çeşitli Arap ülkelerindeki gerici güçlerin açık desteğiyle gasbettikleri anayurtlarına geri dönmek için savaştığı için zafere ulaşacaktır.

*Enver Hoca'nın *Reflections on the Middle East* (=*Ortadoğu Üzerine Düşünceler*) adlı kitabından alınmıştır. (G. A.)

Albay Ebu Musa ile Söyleşi (parça)*
Mayıs 1984

.....
El Fetih Hareketi bir parçalanma ile karşı karşıyadır. Bu olayı bize açıklayabilir misiniz?

Ebu Musa: El Fetih içinde bulunan anlaşmazlıklar yeni değildir. 1973-74'den beri vardır. Sonuç olarak ayaklanma patlamıştır. Genel olarak FKÖ, özel olarak El Fetih hedeflerini koyarak harekete başlamıştır. 73-74'de olan anlaşmazlıkların temeli, belli bir zaman için geçerli olabilecek taktik planlar üzerindeydi. Bizim görüşümüz özce şöyleydi: Filistin'in kurtuluşu, siyasi olarak olmayacaktır. Kurtuluşu sağlayacak olan silahlı mücadeledir. Bu kurtuluş bir anda olmayacaktır. İlkönce, ülke topraklarının bir kısmı kurtarılacak, buradan diğer parçalar kısım kısım kurtarılarak tüm toprakların kurtarılması sağlanacaktır. Kurtarılmış bölge anlayışımız vardır.

Özellikle 1974'de, hareketimiz içinde bazı temel konularda anlaşmazlıklar vardı. Örgütlenme, siyasi, askeri konularda problemler vardı. Bunlara ek olarak, Y. Arafat başkanlığındaki El Fetih Hareketi, pratik ve siyasi olarak sağa yöneldi. Gerici Arap ülkeleri ile ilişkiler pekiştirildi.

Sağa yönelme niçin oldu?

Ebu Musa: Biz Filistinliler, devrimci harekete başladığımızda, mali sorunu Filistinlilerden ve dışarıdan yardım edeceklerden çözmeyi kararlaştırdık. Gerici Araplardan alınan yardımlar 1974'de kurumlaştı. Bunun siyasi sonuçları oldu. Karşılığında tavizler verildi. Bunları Arafat yaptı.

Biz, bize gelen yardımları kabul ederiz. Yalnız, gericilere tamamen bağlanıldığında, bunun sonuçları olacaktır. Boşu boşuna yardım etmezler. Yardım ediyorsa bir amacı var demektir. Ve örgüt, bu ülkenin amaçları için çalışmaya başlar. Hareketimizde bu yıllardan sonra bazen az, bazen fazla anlaşmazlıklar oldu.

El Fetih Yönetimi ve altındakiler, makamlarını hak etmeyen kimselerdir. Görevlerini yapmıyorlar. Yarar yerine zarar veriyorlar. Bazı unsurların ayıplarını örttüler. Hareket burjuvalaştı. Burjuva sınıfı ile yakın ilişkileri var. El Fetih yöneticilerinin burjuvalaşması, hareketin gericileşmesine yol açmıştır. El Fetih'i uçuruma götürmüşlerdir. El Fetih bu olaylar üzerine günden güne sağa gitmiştir. Buna karşı, uzun zaman uyarılar yaptık. Sola doğru gitmemiz gerektiğini bildirdik. Israrlarımız sonuç vermedi. Biz bir kaç kişi değiliz. Bir akımız. Buna karşın El Fetih'i sağa çekenler bizi dinlememiştir.

Bu anlattıklarınızın siyasi olarak ne gibi sonuçları oldu?

Ebu Musa: Bildiğiniz gibi, 1981'de Suudi Arabistan Fahd Planını önerdi. Bu planı hemen hemen bütün Araplar kabul etti. El Fetih'in ve FKÖ'nün başkanı Arafat ise, zımnen kabul etti. Ancak, "Şimdi bu planı açıkça kabul etmenin koşulları yok" diyerek kabulü erteledi. Yine bu sıralarda, başta İsrail olmak üzere, bütün emperyalistlerin bize çok yoğun bir saldırıda bulunacakları haberini aldık. Bu saldırının amacı, FKÖ'nün iyi kişilerinin, yetenekli komutanlarının katledilmesi, yerlerinden alınmasıydı. Herkesin bildiği gibi, savaş oldu. Kuşatıldık. Geri çekildik. Bunları siz iyi biliyorsunuz. Geri çekilmeden sonra, bir de baktık ki, Fas'ta Fas Planı adı altında Fahd Planı görüşüldü ve kabul edildi. Daha sonra bu planı, FKÖ de kabul etti. Bu, FKÖ'nün siyasi olarak mücadeleyi terk etmesi anlamını taşıyordu. Çünkü FKÖ silahlı mücadeleyi kabul etmişti. Oysa bu Plan, reddediyordu.

(Ebu Musa ile yaptığımız konuşmanın burasında, odaya bir fedai girdi. Elindeki kağıdı Ebu Musa'ya verdi. Ebu Musa mesajı okuduktan sonra bize döndü ve şöyle dedi: "*Y. Arafat'ın adamlarının bir bölgemizi işgale hazırlandığını haber aldım. Çatışma yerine gitmem gerekiyor. Çok özür dilerim. Eğer bize bir şey olmaz da yaşarsak, konuşmamıza sonra devam ederiz*." O günden sonra, bir daha bir ay Ebu Musa ile görüşmemiz mümkün olmadı. Bekaa Vadisinde Ayta-Şutura arasındaki bölgede şiddetli çatışmalar oldu. Ebu Musa kuvvetleri, Şutura'nın girişine kadar olan bölgeye hakim oldular. Çatışmalar bir ara kesildi. Yeniden biraraya geldiğimizde, Ebu Musa'nın karargahı başka bir yerdeydi. Kendisine geçen konuşmamızda kaldığımız yeri hatırlattık. Devam etti...)

Ebu Musa: El Fetih Hareketinin yönetimde bulunduğu FKÖ, Beyrut'tan çıktıktan sonra, üç temel konuyla ilgili kararlar aldı. Biz yöneticilerle, bu kararlar üzerinde anlaşamıyoruz. Bunların birincisi Fas kararları, ikincisi Reagan Planı, üçüncüsü Ürdün'le konfederasyon planıdır.

Hareketimizin başlamasından yaklaşık 10 gün kadar önce, Yaser Arafat Ürdün'e gitti. Arafat ile Kral Hüseyin, FKÖ ile Ürdün arasında bir konfederasyon kurulmasıyla ilgili bir belge üzerinde anlaştılar. Arafat bu belgeyi imzalamadı. Ancak böyle bir belge yazıldı. Eğer bu belge Arafat tarafından imzalansaydı, Filistin sahasında çok şiddetli anlaşmazlıklar olacaktı. Destekleyenlerle muhalefet edenler arasındaki mücadele şiddetlenecekti. Kardeş Arafat bu belgeyi imzalasaydı, FKÖ kesinlikle bölünürdü. Bizim gördüğümüz kadarıyla, yazılmasına ve üzerinde anlaşılmasına karşın Arafat'ın bu belgeyi imzalamamasının nedeni, -ki belge Reagan Planına dayalı olarak, FKÖ'nün ABD ve İsrail ile görüşmeler yapmasını içeriyordu- Arafat'ın imza atmasını engelleyen en belirgin ve temel neden, Lübnan toprakları üzerinde bu plana muhalefet eden Filistinli tüfeklerin bulunmasıdır. Buna bağlı olarak, kardeş Arafat, Lübnan toprakları üzerinde bulunan yurtsever unsurları, Tunus, Sudan vb. yerlere sürmek ve onların yerine talimatların siyasi boyutunu hiç düşünmeden uygulayan, kendine bağlı, yurtsever olmayan subay ve kadroları getirmek ve ardından örgütsel ve askeri kararlar almak amacıyla Hafız Esat'la sahte bir barış anlaşması yapmak üzere Şam'a geldi. Eğer Arafat, yurtsever subayları yerlerinden uzaklaştırıp, kendine bağlı subayları yerleştirebilseydi, bizim muhalefetimiz ve karşı çıkışlarımız tamamen yok olurdu.

Lübnan toprakları üzerinde ilan ettiğimiz ayaklanmanın ilk gününde, El Fetih yöneticilerinden ve Arafat'ın şahsında, El Fetih içinde olan bu anlaşmazlıklar, örgüt içinde kalsın, ortak bir siyasi hat tespit edelim, siyasi olaylarla ilgili ortak bir karara varalım, kısacası anlaşalım talebinde bulunduk. Kardeş Arafat bizim bu önerimizi dinlemedi, sorunu El Fetih içinden çıkarıp uluslararası bir konuma soktu. Ayrıca, aramızda yapılacak demokratik görüşmelerde hakemliği en geniş tabanı bulunduğu genel kongrenin yapmasını istedik. Kardeş Arafat'ın kongreye gelmeyeceğini, görüşmelere de karşı çıkacağını daha önceden biliyorduk. Çünkü Arafat kongreye gelirse, kongrede siyasi programın ve FKÖ tüzüğünün dışına çıktığı sergilenecekti ve ardından teşhire ve eleştiriye tutulacaktı. Arafat genel kongreden kaçarak ortacı yollar ve çözümler aramaya başladı. Cezayir, Suudi Arabistan, Küba, 6'lı Komite, Arap heyetleri ve buna benzer heyetler göndermekle Filistin sorununa hizmet edilemez. Arafat bugüne kadar, genel kongrenin hakemliğine sığınmak üzere bize gelmedi. Çok iyi bildiğimiz gibi, ulusal sorunları çözmede ortacı çözümler geçerli değildir. Bunu tüm arabulucu komitelere söyledik ve devamlı olarak belirtiyoruz. Ya sorundan yana olursun, ya da karşı. Orta çözüm yoktur. Arafat bugüne kadar, demin belirttiğim gibi, kongreye gelmedi. Tüm olanaklarını, düşüncesini, çalışmalarını ve işini Arap gericileri ve ABD planlarına dayanarak ayarlamaya çalışıyor.

Şayet Arafat, devrimci harekete dönerse, devrimci Araplar ("gerici Araplar" olmalı- G. A.) ve emperyalistler tarafından öldürtülür. Çünkü Arafat tüm siyasi ağırlığını Arap gericileri ve ABD planlarından yana koydu. Çünkü buralardan bir şeyler umuyor. Fakat maalesef buralardan ulusal olarak hiçbir şey gelmiyor.

Bu sorunla ilgili olarak kardeş Arafat'la olan çekişmemizin uzun süreceğine inanıyoruz. Bu çekişme, bir kaç günde bitecek kadar basit ve kolay bir şey değildir. Çünkü Arafat, tüm gerici Arapların, ortacı çözüm isteyenlerin desteğini kazanmış durumdadır. Ve onların tüm olanaklarıyla destekleniyor. Bizim hareketimiz

ise, Lübnan yenilgisinden sonra kötüleşen duruma karşı, ulusal direnişten kaynaklanıyor. Zafer her zaman haklı ve inançlı halkların olacaktır.

Hareketinize karşı çeşitli eleştiriler yöneltiliyor. Bunlardan en yaygını, hatta size sempati duyan bazılarının da paylaştığı görüş. Yani, harekete geçme zamanını yanlış seçtiğiniz (İsrail'in varlığı ve işgal sorunu), çelişkiyi silahla çözmeye çalıştığınız ve bölücülük yaptığınız üzerine olan görüş. Bu zaman ve metod eleştirilerine ne diyorsunuz?

Ebu Musa: Biz tam zamanında harekete geçtik. Bu konuda hiçbir hata yapmadık. Zamanlama sorununu böyle değerlendiriyoruz. Aslında harekete geçişimizin zamanını, Arafat Ürdün ile konfedere devlet üzerinde hazırladığı belge ve Lübnan toprakları üzerinde bulunan Filistin savaşçılarını uzaklaştırma girişimleriyle bizzat kendisi tayin etmiş bulunuyor. Zamanlamayı biz yapmadık. Yaser Arafat'ın kendisi yaptı. Eğer biz o sırada muhalefet etmeseydik, Arafat Lübnan'daki savaşçıları uzaklaştırma olanağına sahip olacaktı. Ve bir gün gelecek, biz Lübnan'a geldiğimizde seslenecek hiçbir Filistinli bulamayacaktık.

El Fetih'i ve dolayısıyla FKÖ'nü bölme iddialarına gelince: Biz herkese, bizi bölücülükle suçlayanlara sesleniyoruz. Bizler, El Fetih'in birliğinden yanayız. Bizler FKÖ'nün birliğinden yanayız. Bizler El Fetih'in bölünmesini ve zayıflatılmasını istemiyoruz. Bizlere bu suçlamaları getirenlere sözümüz vardır: Bugünlerde Arafat'ın gizli hükümet ilanı sözkonusudur. Arafat gizli hükümet ilanı ile FKÖ'nün ilgasını istemiş oluyor. Filisin halkı adına gizli hükümet ilan ederek FKÖ'nün bitirilmesini amaçlamaktadır. Aynı halkı temsil eden bir hükümet ile bir örgüt olamaz. Gizli hükümet ilan eden kişi, bırakın FKÖ'nü parçalamayı, ortadan kaldırmak istiyordur. Bizler, silahı kucaklayan ve silahlı mücadeleyi savunan savaşçılar olarak FKÖ'nün birliğini, FKÖ'nün varlığının devamını savunuyoruz.

Bildiğiniz gibi, son Filistin Ulusal Konseyi Fas zirvesinde alınan kararları kabul etti ve böylece Fahd planına da yakınlaşmış oldu. Eğer El Fetih'te politikayı belirleyebilecek pozisyona gelirseniz, bu konudaki davranışınız ne olacak? Şu anda bu kararlar hakkında ne düşünüyorsunuz?

Ebu Musa: Yaser Arafat Cezayir toplantısında, Filistinli örgütlere baskı yaparak FUK üyelerini etkileyebildi ve FUK tüzüğü ve programına aykırı olan bu kararları aldırtabildi. Bizlerin bugünkü görevi, FUK'nin aldığı bu kararları iptal etmek ve bu planlara karşı çıkabilmek için bir ortam hazırlamak. İlkelerimize ve ulusal programımıza bağlı olmak ve programımıza uygun bir şekilde, İsrail'i tanımayan kararlar alabilmenin ortamını hazırlamaktı. Bizler alınan son kararları ortadan kaldırmak için mücadele ediyoruz. Çünkü İsrail'i devlet olarak tanımak, İsrail'le olan anlaşmazlığı ortadan kaldırmak demektir. Madem ki tanıyorsun, ona karşı niye savaşıyorsun? Tanımak bu varlıkla olan anlaşmazlığı ilga etmek, iptal etmek anlamına gelir.

Hareketinize karşı diğer Filistin örgütlerinin ve sosyalist ülkelerin tavrı ne oldu? Sizi destekliyorlar mı?

Ebu Musa: Bizim ayaklanmamızla ilgili olarak, Filistin örgütlerinin tavırları değişiktir. Fakat tüm örgütler, ayaklanmamızın ilke ve taleplerini doğru ve haklı buluyor. Tüm örgütler tutumların düzeltilmesini ve ABD planlarına karşı çıkılması gerekliliğini savunuyor. Ama destekler değişiktir. Diğer taraftan, yaklaşık olarak tüm sosyalist ülkelerle ilişkilerimiz vardır. Sovyetler Birliği ile Şam Büyükelçiliği düzeyinde ilişkileri sürdürüyoruz. Her zaman görüşlerimizi, tutumlarımızı, siyasi olaylarda tavrımızı belirtiyoruz. Olaylardan sezdiğimiz kadarıyla, onlar bizi anlıyorlar ve görüşlerimizi destekliyorlar. Açıkça ilan etmemelerine karşın, bizi desteklediklerini seziyoruz.

Suriye hükümetinin Yaser Arafat'ı sınırdışı edişi hakkında ne düşünüyorsunuz?

Ebu Musa: Suriye bu kararı almakla hata işledi. Fakat bu, Arafat'ın Suriye'ye karşı hata yapmadığı anlamına gelmez. Yaser Arafat Suriye'yi bizimle birlikte kendisine karşı savaşmak ve bize maddi yardım yapmakla suçlayarak hata yapmış oldu. Çünkü Arafat'ın kendisi bunların doğru olmadığını biliyor. Suriye ise, Arafat'ı Suriye topraklarından dışarı çıkarmakla hata yaptı. Çünkü Arafat, bir süre sonra bölgeyi yalnız başına zaten terk edecekti. Yaser Arafat'ın yeri burası (Lübnan) değildir. Biz çıkarmasak da kendiliğinden çıkıp gidecekti. Çünkü ondan istenen bu bölgede kalması değil, Tunus'ta, Suudi Arabistan'da kalmasıdır. Biz Beyrut'ta iken, bu bölgeye bir daha dönmemek üzere söz vermişti kendi kendine. Beyrut'tan çıkalı bir yıl oldu. Lübnan'a bir kez olsun ayak basmadı. Şam'a geldiğinde biz her zaman Lübnan'a gelmesini isterdik. Geçerken savaşçıları ziyaret etmesini rica ederdik. Bize cevap olarak, Lübnan'a geçmemek için, ABD'nin uyarısı vardır, derdi. Gerçekten uyarı değil de, Beyrut'tan ayrılırken Lübnan'a dönmeyeceğine dair verdiği sözü vardır Arafat'ın. Suriye biraz daha bekleseydi, Arafat kendiliğinden çekip gidecekti bu bölgeden.

Filistin halkının hareketinize karşı tavrını nasıl görüyor ve değerlendiriyorsunuz?

Ebu Musa: İşgal altında olan Filistin halkı hiçbir zaman kendi düşüncesini yansıtamaz. Bölgede ise yine yıpranmış bir halde bulunan Filistin halkının kendi düşüncesini yansıtacak gücü yoktur. Buna karşın, her zaman ulusal davadan yana olduğu şüphesizdir. Bundan hiçbir zaman vazgeçemez. Hiçbir halkın kendi ulusal davasına karşı olamayacağı gibi... Bizim halkımız şimdi işgal altındadır. Bu durumda halkımızın ulusal tutumunun üstü örtülmüştür. Bu şartlar altında yaşayan halk, tutum ve görüşünü açıklayamaz. Bunlara karşın biz dünyada bulunan bütün halkların ulusal sorunların çözümünden yana olduklarını çok iyi biliyoruz.

Peki yoldaş, sizin daha fazla zamanınızı almayalım. İlerde daha uygun bir zamanda gelip daha başka konular üzerinde de uzun uzadıya konuşmak isteriz. Bize bu fırsatı verdiğiniz için teşekkür ederiz.

Ebu Musa: Ben de teşekkür ederim. Ayrıca aracılığınızla, kendi ulusal onuru için mücadele eden halklara, özellikle askeri paktlara ve diktatörlük zulmüne karşı mücadele eden Türk ve Kürt halklarına selamlarımızı iletiriz.

Biz de devrim için mücadele eden halkların bir parçasıyız. Mücadelemizde onların mücadelesine güveniyoruz. Dünyada bulunan tüm onurlu insanlarla omuz omuzayız. Dünyanın herhangi bir yerinde emperyalizme karşı mücadele etmek, diğer taraflarla mücadele edenlere destek olmak demektir. Mücadeleniz mücadelemizi, mücadelemiz mücadelenizi tamamlar. Zaferin halklarımızın olacağı kesindir.

*Ocak 1989'da Kıvılcım Yayınları tarafından çıkarılan *Sürtük Yahudinin Çilesi: Filistin Kazanacak* adlı kitaptan alınmıştır. (G. A.)

Filistin Ulusal Konseyi'nin 19. Olağanüstü Oturumunda (İntifada Oturumu) Yayımlanan Siyasal Bildiri (parça)

(Cezayir, 14 Kasım 1988)

...
Bu oturum, 70 yıl önce başlayan, halkın gözüpek ve inatçı savaşımının en yüksek noktası olarak ortaya çıkan ve anayurtta, sınır boylarında ve kamplarda ve diyasporanın diğer alanlarındaki halkımızın olağanüstü fedakarlıklarıyla kutsanan
Filistin Devletinin Filistin toprağında ilan edilmesiyle sonuçlanmıştır.

Bu oturumun en önemli özelliği, dikkatinin merkezinde, Filistin Halk Devriminin çağdaş tarihinin en önemli kilometre taşlarından biri olan ve kamplarında, işgal edilmiş topraklarımızda ve dışarda bulunan halkımızın efsanevi sebatına yakışan büyük ulusal Filistin *İntifada*'sının bulunuyor olmasıdır.

Büyük halk *İntifada*'sının başlangıcından itibaren belli olan temel özellikleri, hızından hiçbir şey yitirmeksizin sürdüğü 12 ay içinde daha da berrak hale gelmiştir. Bu *İntifada*, tüm ulusun, -kadınların ve erkeklerin, yaşlıların ve gençlerin, kampların, köylerin ve kentlerin- işgalin reddi ve onun yenilgiye uğratılması ve sona erdirilmesine kadar savaşımı sürdürme kararlılığına ilişkin görüşbirliğini somutlaştıran topyekün bir halk devrimidir.

Şanlı *İntifada*, halkımızın derin köklere sahip ulusal birliğini, anayurdumuzda ya da dışında biraraya geldikleri her yerde halkımızın tamamının tek meşru temsilcisi olan FKÖ'ne tam bağlılığını göstermiştir. Bu durum anlatımını, Filistinli kitlelerin -sendikaların, meslek örgütlerinin, öğrencilerin, işçilerin,

çiftçilerin, kadınların, tacirlerin, toprak sahiplerinin, zanaatkarların, bilimadamlarının- Birleşik Ulusal Komutanlık ve kent varoşlarında, köylerde ve kamplarda kurulan Halk Komiteleri aracılığıyla içinde yer aldıkları *İntifada'*da bulmuştur.

Halkımızın bu devrimci ocağı ve kutsal *İntifada*'sı, anayurdumuzun içinde ve dışında yenilikçi ve sürekli devrimimizin birikerek artan etkisiyle, halkımızın düşmanlarımızın işgali bir oldubittiye dönüştürebilecekleri ve Filistin sorununu unutulmaya terkedebilecekleri yolundaki yanılsamaları yoketti. Çünkü, bizim genç kuşaklarımız, Filistin devriminin amaçları ve ilkeleriyle büyüdüler ve 1965'ten itibaren -Lübnan'a yapılan Siyonist müdahalesine karşı kahramanca direniş ve Lübnan'daki kamplarının kuşatma ve açlığa karşı duran direngenliği de içinde olmak üzere- devrimin bütün çarpışmalarını yaşadılar. Bu kuşaklar, devrimin ve FKÖ'nün, işgalcilerin ayaklarının altındaki toprağı havaya uçuran, halkımızın direniş kaynaklarının tükenmezliğini ve inancının kökü kazınamayacak denli derinde yattığını kanıtlayan çocukları, devrimin dinamizmi ve sürekliliğini göstermek için ayaklandılar.

Anayurdumuzun dışındaki RPG çocuklarının savaşımıyla, kutsal taşların çocuklarının savaşımı, işte böylelikle tek bir devrimci melodide birleşti.

Halkımız, düşman otoritelerinin devrimimize son vermek için giriştiği bütün denemelere kararlılıkla karşı çıktı; o otoriteler, ellerinden gelen her yola başvurdular; terörizm uyguladılar, bizi hapse attılar, sürgüne gönderdiler, kutsal yerlerimizi kirlettiler, dinsel özgürlüğümüzü kısıtladılar, evlerimizi yıktılar, insanlarımızı ayrım gözetmeksizin ve tasarlayarak öldürdüler, köylerimize ve kamplarımıza silahlı yerleşimci çeteleri yolladılar, ekinlerimizi yaktılar, suyumuzu ve enerji kaynaklarımızı kestiler, kadınlarımızı ve çocuklarımızı dövdüler, bir çok ölüme ve çocuk düşürmelere neden olan zehirli gazlar kullandılar, okullarımızı ve üniversitelerimizi kapatarak bize karşı bir cehalet savaşı açtılar.

Halkımızın kahramanca kararlılığı, binlerce şehide, onbinlerce kayıp, mahpus ve sürgüne maloldu. Fakat halkımız en karanlık saatlerinde bile, direnişini daha da pekiştiren, kararlılığını arttıran ve düşmanın suç ve önlemlerine karşı durmasını ve kahramanca ve inatçı savaşımını sürdürmesini olanaklı kılan araçlar ve formüller yaratan dehasına dayanabildi.

Sıkı durmak, devrimi sürdürmek ve *İntifada*'larını yükseltmek suretiyle, büyük bir savaşım geleneği, bükülmez bir devrimci irade, *İntifada*'nın ve ona anayurdun içinde ve dışında eşlik eden savaşımların daha da güçlendirdiği derin köklere sahip ulusal birlik ve FKÖ'nün ulusalcı ilkelerine ve onun, İsrail işgalini sona erdirme ve Filistin halkının geri dönüş, kendi yazgısını belirleme ve bağımsız Filistin devleti kurma yolundaki vazgeçilmez haklarını yaşama geçirme amaçlarına tam bağlılıkla silahlanmış olan halkımız her türlü özveriyi göze alarak ileriye atılma kararlılığına sahip olduğunu gösterdi.

İntifada'ya verilen geniş Arap halk desteğinin ve Cezayir'deki Arap doruğunun vardığı görüşbirliği ve aldığı kararların da gösterdiği gibi halkımız bütün bu alanlarda Arap ulusumuzun kitleleri ve güçlerinin besleyici gücüne dayandı. Bütün bunlar, ırkçı-faşist saldırıyla karşı karşıya bulunan halkımızın yalnız olmadığını doğrulamakta ve bu da, İsrailli saldırganların halkımızı yalıtma ve onu Arap ulusunun desteğinden yoksun bırakma olanağını ortadan kaldırmaktadır.

Arap dayanışmasının yanısıra, Filistin halkının sorununa giderek artan ilginin, halkların ve dünya devletlerinin haklı savaşımımıza artan desteğinin ve buna bağlı olarak İsrail işgalinin ve İsrail'in işlediği suçların daha geniş ölçüde kınanmasının da gösterdiği gibi, halk devrimimiz ve kutsal *İntifada*'mız, İsrail'in daha büyük ölçüde sergilenmesine ve yardakçılarının daha büyük ölçüde yalıtılmasına katkıda bulunan küresel ve geniş bir dayanışma yarattı.

BM Güvenlik Konseyi'nin 605, 607 ve 608 sayılı kararları, Genel Kurul'un, Filistinlilerin topraklarından sürgün edilmelerine ve İsrail'in işgal altındaki Filistin topraklarında Filistin halkına karşı uyguladığı baskı ve teröre karşı aldığı kararlar, uluslararası sivil ve resmi kamuoyunun halkımız ve onun tek meşru temsilcisi FKÖ'ne artan desteğinin ve kendisini niteleyen tüm faşist ve ırkçı pratiklerle birlikte İsrail işgaline karşı büyüyen uluslararası reddin güçlü anlatımlarıdır.

BM Genel Kurulu'nun *İntifada*'ya ayrılan 3 Kasım 1988 tarihli oturumunda aldığı karar, dünya halkları ve devletlerinin çoğunluğunun işgale karşı ve Filistin halkının haklı savaşımına ve onun vazgeçilmez özgürlük ve bağımsızlık haklarına ilişkin olarak almakta oldukları tavrın bir başka belirtisidir. İşgal suçları ve İsrail'in vahşi ve insanlıkdışı uygulamaları, dünyayı 40 yıl boyunca aldatmayı başaran Siyonist varlığın demokrasisine ilişkin Siyonist yalanı teşhir etmiş, İsrail'in, Filistin topraklarına zorla el koyma ve Filistin halkını yoketme temeli üzerinde inşa edilmiş faşist, ırkçı ve sömürgeci bir devlet, komşu Arap ülkelerini tehdit eden, onlara saldıran ve onlara karşı yayılmacı politika sürdüren bir devlet olduğunu açığa vurmuştur.

.....

İsrail'li ilerici demokratik güçlerin işgale karşı çıkmaları ve baskıcı uygulamaları kınamalarının yanısıra, dünyanın dörtbir köşesindeki Yahudi grupları da, artık İsrail'i savunamıyor ya da onun Filistin halkına karşı işlediği suçlar karşısında artık sessiz kalamıyorlar. Bu grupların saflarından, bu suçların işlenmesine son verilmesi ve İsrail'in, Filistin halkının kendi yazgısını belirleme hakkını uygulamasına izin vermesi için işgal ettiği toprakları boşaltması çağrısında bulunan pek çok ses yükseliyor.

Halkımızın devrimi ve onun kutsal *İntifada*'sının, yerel düzeyde, Arap dünyasında ve uluslararası düzeyde verdiği meyvalar, FKÖ'nün işgali ortadan kaldırmayı ve halkımızın geri dönüş, kendi yazgısını belirleme ve devlet kurma haklarını elde etmeyi hedefleyen ulusal programının doğruluğunu ve gerçekçiliğini ortaya koymuştur. Bu sonuçlar, ulusal haklarımızı işgalin pençesinden söküp alma çabasında belirleyici faktörün halkımızın savaşımı olduğunu da doğrulamıştır. İşgal otoritesinin çökmekte olan organlarına meydan okurken durumu kontrol altına alan, Halk Komitelerinin temsil ettiği halkımızın kendi otoritesidir...

Filistin Devriminin Yeni Dönemeci (parça)
Garbis Altınoğlu, Ekim 1993

"İnsanın böyle dostları varken düşmana ihtiyacı olmaz" deyişi, herhalde Filistin halkı için fazlasıyla geçerli olmalı. Gerçekten de; en gericileri, emperyalizme uşaklıkta, "kendi" halklarının cellatlığını yapmakta hiçbir sınır tanımayanları da içinde olmak üzere bütün Arap rejimleri, her zaman Filistin davasına sahip çıkar görünmüş, çeşitli uluslararası forumlarda Filistin halkının vazgeçilmez haklarını savunan, onun meşru özlemlerine bağlılığı dile getiren gösterişli kararlar almış, Filistin halkını "Arap ulusunun" kopmaz bir parçası ve öncüsü ilan etmişlerdir. Ama, 1970'in "Kara Eylül"ünden 1976'nın Tel el-Zaatarı'na, 1978'in Camp David'inden 1982'nin Lübnan işgaline kadar pek çok örnek, Filistin halkının, açık düşmanı olan Siyonist İsrail'e karşı olduğu gibi sözde dostlarına karşı da sürekli olarak savaşmak zorunda kaldığını göstermiştir. Gerçekten de, bu kadar çok "dostu" ve "savunucusu" olmasaydı, Filistin halkının, ulusal kurtuluşu yolunda daha fazla mesafe katetmiş olacağı kesin gibidir. 1920'lerden bu yana önce İngiliz, daha sonraları da Amerikan emperyalistleri tarafından desteklenen Siyonistlere karşı kesintisiz bir savaşım sürdüren bu küçük, ama onurlu halkın tarihi, bir bakıma kendisine karşı çevrilen dolapların, gerçekleştirilen ihanetlerin tarihidir de.

Bu ihanetlerin sonuncusu ise, uzun süredir, özellikle de FKÖ gerillalarının Lübnan'dan çekilmek zorunda kaldığı 1983'ten itibaren uzlaşmacı ve teslimiyetçi çizgisini derinleştiren Yaser Arafat ve kliği tarafından gerçekleştirildi. "Tarihsel" olarak nitelendirilen "barış" anlaşması, 13 Eylül 1993'de Beyaz Saray'da ABD'nin eski başkanlarından 1978 Camp David Anlaşması'nın mimarı Jimmy Carter'ın, George Bush'un ve halihazırdaki ABD Başkanı Bill Clinton'ın yanısıra Yaser Arafat, İsrail Başbakanı İzak Rabin, Dışişleri Bakanı Şimon Perez, Rusya Dışişleri Bakanı Andrei Kozirev ve 2,500'ü aşkın çağrılının katıldığı tantanalı bir törenle imzalandı. Bu ihanet anlaşması, yalnızca Filistin halkı ve devrimi açısından değil, Ortadoğu halkları ve devrimleri açısından da bir başka dönemin açılışı olmaya aday görünüyor.
Filistin topraklarının çok küçük bir bölümüne, yani Gazze Şeridi'yle Batı Şeria'ya özerklik veren, yani eğitim, kültür, sağlık, maliye ve "kamu düzeni" yetkilerini Filistinlilere bırakan, İsrail yasalarına göre yönetilmeye devam edecek olan işgal altındaki bölgelerdeki 130,000 Yahudinin yaşadığı yerleşim merkezlerinin statüsünü değiştirmeyen, İsrail ordusunun "özerk" Filistin'in sınırlarında denetimi sürdürmesine olanak veren ve Kudüs'ün statüsünü hiç mi hiç ele almayan bu "barış" anlaşması, aslında Filistin halkının devrim yapma ve kendi yurduna sahip çıkma hakkını feshediyor. Arafat kliği, Filistin halkına ve onun parlamentosu niteliğini taşıyan Filistin Ulusal Konseyi'ne danışma ya da haber verme gereği bile duymaksızın kapalı kapılar ardında imzaladı bu anlaşmayı.

Şimdiye değin Siyonist devletin yıkılmasını, işgal altındaki bütün toprakların kurtarılmasını, Arapların ve Yahudilerin vb. barış içinde birlikte yaşayacakları demokratik ve laik bir devlet kurulmasını resmen amaç edinmeyi sürdürmüş olan FKÖ yönetimi, bu amacından tümden vazgeçebilir ve artık kendisini "terörist" olarak görmeyeceğini belirten İsrail ile böyle utanç verici bir pazarlığa yanaşabilir. Ama Filistin halkı Siyonist düşmanla ve onun arkasındaki emperyalist güçlerle barışacak mı? Ortaya çıkan ilk verilerin de gösterdiği gibi böyle bir barış gerçekleşmeyecek. Şimdiden Filistin Halk Kurtuluş Cephesi, Filistin

Demokratik Kurtuluş Cephesi, Filistin Halk Kurtuluş Cephesi-Genel Komutanlık, HAMAS başta gelmek üzere 10 Filistinli örgüt, bu anlaşmayı tanımadıklarını ilan ettiler. Bu satış anlaşması, Filistin halkının çeşitli tepkilerine hedef olmaya başladı bile. Anlaşmanın açıklanmasından sonra Batı Şeria ve Gazze'de gerçekleşen genel grevi ve diğer protesto gösterilerini, Eylül sonunda İsrail'in, El Fatah'ın askeri kanadı Kara Panterler'in komutanını ve diğer bazı yöneticilerini tutuklamasının ardından Batı Şeria'da gerçekleştirilen kepenk kapatma eylemi izledi. Daha işin başında bu denli sert tepkiler alan bu satış sözleşmesinin, "barış" ve "refah" yaratacağı beklentilerinin boşa çıkmasına ve Siyonist düşmanın küstahlık ve saldırganlığının sürecek olmasına bağlı olarak, çok daha büyük bir direnişe yol açması kaçınılmazdır.

Ne var ki, bölgesel güç dengeleri ve Filistin davasının kendi önderliğinin ihanetine uğramış olması, güvenilir ve tutarlı bir alternatif devrimci önderliğin yokluğu, Filistin halkının işini daha da güçleştirecektir. İntifada'nın başlamasından sonra ortaya çıkmış olan HAMAS ve benzeri köktendinci örgütler, ABD emperyalizmine ve İsrail Siyonizmine karşı savaşımda belli bir ilerici işlev taşıyabilirler; ancak onların Filistin halkının, deyim yerindeyse kendiliğinden-gelme enternasyonalist ve devrimci geleneklerine uyum sağlamaları ve ona önderlik edebilmeleri hemen hemen olanaksızdır. Arafat yönetiminin, Gazze Şeridi ve Batı Şeria bölgesine yerleşecek, kendi "devlet aygıtını" kuracak olması, İngiltere ve İsrail'in daha şimdiden Filistin halkına karşı bu kukla devleti tanıyarak onun polislerini yetiştirmeye başlamış olması, bugüne değin Siyonist işgalciye karşı yürütülen kurtuluş savaşının bundan böyle iç savaş boyutları kazanmaksızın ilerleyemeyeceğini gösteriyor.

Buraya Nasıl Gelindi?

1982'de İsrail ordusunun -İsrail'in Londra elçisine yapılan suikastı gerekçe göstererek- Güney Lübnan'daki FKÖ üslerine saldırması, direniş hareketine ağır kayıplar verdirmesi, ardından Beyrut'u kuşatıp bombardıman ederek FKÖ'nün buradan da çekilmesini sağlaması, belki de Filistin davasının uğradığı en ağır yenilgi olmuştu. FKÖ güçlerinin Kuzey Lübnan'a çekilen bölümüyse, İsrail'le örtük bir anlaşma içinde olan Suriye gericiliğinin saldırısına hedef oldu. Trablusşam çevresinde FKÖ güçleri ve onunla bağlaşma içinde olan Tevhid-i İslam örgütü, Suriye ordusu ve Hafız Esat kliğinin denetimindeki El Fatah muhalif hizbiyle (Ebu Musa grubu) yaptıkları çarpışmalarda yenik düşünce, Arafat yanlılarına Tunus yolu gözüktü.*

1983 sonrasında bir çeşit kış uykusuna yatan Filistin direnişi, Aralık 1987'de İntifada'nın başlamasıyla yeniden canlanmaya yüz tuttu. Ama, Filistin direnişinin 1982 Lübnan işgali sonucunda uğradığı ağır yenilgi, çeşitli Arap gerici rejimlerine dayanarak siyaset yapan ve mali bakımdan onlara bağımlı olan Filistin burjuvazisinin ve küçük burjuvazisinin sağ kanadının temsilcisi durumundaki El Fatah önderliğinin daha da sağa kaymasına yol açmıştı. Devrim dalgasının dünya ölçeğinde alçaldığı, Filistin halkının uluslararası destek ve yedeklerinin zayıfladığı bu konjonktür, ABD emperyalistleri ve İsrail Siyonistleri açısından oldukça elverişliydi. Ve onlar bu durumu "Camp David ruhu"nu yaymak için kullanacaklardı. FKÖ, İntifada'yı kendisi örgütlememişti; ama onu geliştirmek, daha üst bir evreye yükseltmek için de herhangi bir çaba harcamadı. Onun tek yaptığı, Filistin'in "küçük generalleri"nin yüzlerce şehit, binlerce yaralı verme pahasına sürdürdüğü "taş devrimi"nin yarattığı uluslararası sempatiyi kaldıraç olarak

kullanarak 15 Kasım 1988'de Cezayir'de, başına Yaser Arafat'ın getirildiği "bağımsız Filistin devleti"nin kuruluşunu ilan etmek ve bu zeminden hareketle Batılı emperyalistlerle pazarlığa girişmek oldu. FHKC, FDKC, FHKC-GK gibi Filistinli örgütler, bazı eleştiri ve çekinceler ileri sürseler de Arafat kliğinin bu uzlaşmacı çizgisini desteklediler.

Aslında, bu sözümona devlet, Arafat'ın ABD ve Batı Avrupa emperyalistleriyle uyum içinde atmayı tasarladığı oportünist perendeler için kullanılacak diplomatik bir araçtan başka bir şey değildi. "Bağımsız Filistin devleti"nin kuruluşunu ilan etmesinin ardından FKÖ önderliğinin, Sovyet sosyal-emperyalistlerinin de zorlamasıyla İsrail devletinin 1967 savaşı öncesi sınırlarını tanıdığını ilan etmesi, 13 Eylül 1993 ihanet anlaşmasına giden yolda önemli bir kilometre taşıydı. Bu tarihten sonra, bir yandan ABD emperyalistleriyle FKÖ arasında gizli görüşmeler sürdürülürken, bir yandan da şefkatli baba pozundaki ABD, şımarık ve saldırgan çocuğunun -İsrail- kulağını çekiyor ve başında İzak Şamir'in bulunduğu gerici Likud-"İşçi" Partisi koalisyon hükümetine, bazı sınırlı ödünler karşılığında Filistinlileri teslim alma planını kabul ettirmeye çalışıyordu. 1982 savaşından sonra, kolu kanadı kırılmış ve eski gücünü yitirmiş olmasına karşın, İntifada ile yeni bir atılım sürecine girmiş olan Filistin devriminin, bu haliyle bile bölge halklarını kavgaya çağıran bir örnek, emperyalist ve Siyonist barbarlığı sergileyen bir vitrin olduğunu bilen ABD emperyalistleri onu, hem havuç, hem de sopa yöntemine başvurarak ezmekte kararlıydılar.

1990 yılı sonlarında patlak veren ve Irak'la ABD'ni karşı karşıya getiren Körfez bunalımı ve Arafat kliğinin bu bunalım esnasında takındığı dar görüşlü ve oportünist tavır, ABD ve onun bölgedeki Arap uşaklarına FKÖ'nü gerçek bir mali kıskaca alma olanağı verdi. Savaşın Irak'ın yenilgisiyle bitmesinden sonra Körfez şeyhliklerinde ve Suudi Arabistan'da estirilen Filistin-karşıtı akım, bu çürümüş rejimlere -tam da ABD'nin ve İsrail'in istediği gibi- ülkelerindeki Filistinli işçi ve emekçileri kovma ve El Fatah'a yaptıkları mali yardımı kesme olanağı verdi. Bu yolla yaratılan mali bunalım, oportünist Arafat önderliğinin teslim alınmasında önemli bir rol oynadı. Ağustos sonlarında *Le Monde* gazetesinde yayımlanan bir makalede, Lübnan'daki en büyük kamp olan Eyn el-Hilve'de şehit ailelerine ve gazilere dört aydır maaş ödenmediği, bir çok Filistinlinin çalışmak için kamp dışına gittiği, evlerdeki eşyaların satıldığı, bakım yardımı gelmediği için hastanelerdeki hastaların öldüğü belirtiliyordu. Geçtiğimiz günlerdeyse gazeteler Arafat'ın, yakın çevresine, "orada beni 1 milyon aç insan bekliyor. Onları doyuramayacaksam, asla oraya dönemem" dediğini yazıyordu.

İşte FKÖ'nün resmen temsil edilmediği Arap-İsrail barış görüşmeleri, Ekim 1991'de, Madrit'te böyle bir ekonomik ve siyasal abluka ortamında başladı. Ancak, FKÖ'nün Türkiye elçisi Fuat Yasin'in anlatımıyla, "taraflar birbiriyle anlaşmak, görüşmekten çok; basına, kendi insanlarına mesajlar ver"dikleri (*Gerçek*, Sayı: 26, s. 9) için görüşme süreci tıkandı. Ama daha sonra, "ABD yönetiminin de desteğiyle" kapalı diplomasi ve gizli pazarlık yöntemine başvuruldu ve "sonuç alındı." Bunda, oyunbozanlık yapan Likud-"İşçi" Partisi koalisyon hükümetinin, yerini Haziran 1992'de başını İzak Rabin'in çektiği "İşçi" Partisinin, yani Siyonist burjuvazinin sol kanadının hükümetine bırakmasının belli bir payı olduğu da tartışma götürmez. Böylelikle, ihanet sözleşmesinin imzalanması için gereken tüm önkoşullar sağlanmış oldu.

Filistin Devrimi Nereye?

Filistin devriminin özgün yanı ve onun en büyük nesnel zayıflığı, yurdundan kovulmuş, göçmen durumuna sokulmuş, diğer Arap ülkelerinin ve BM'e bağlı yardım kuruluşlarının parasal desteğine önemli ölçüde bağımlı bir halkın devrimi olmasıydı. 70 ülkeye dağılmış olan Filistin halkının yalnızca bir bölümü Filistin -yani, şimdiki İsrail- topraklarında yaşıyor. Filistinlilerin çoğunluğu, Filistin'in dışında ve başlıca Ürdün, Lübnan, Suriye, Mısır, Irak vb. ülkelerde yerleşmiş durumdadır. Toplam nüfusu 4 milyonu biraz aşan ve birbirlerinden ayrı jeografilerde yaşayan bir halkın (ki, Filistinliler halihazırda İsrail nüfusunun yaklaşık yüzde 30-35'ini oluşturmaktadırlar) devrimi gerçekleştirmede olağanın ötesinde bir zorluklar dizisiyle karşılaşacağı açıktır. Hele karşısındaki düşman, Siyonist İsrail gibi tepeden tırnağa silahlı, tekniğe egemen ve eğitim düzeyi yüksek ve büyük çoğunluğu rejime bağlı bir halka sahip, dünyanın dörtbir yanındaki Yahudi topluluklarının güçlü para ve insangücü desteğinin yanısıra, ABD'nin ve diğer Batılı emperyalistlerin askeri, tekniksel ve ekonomik olarak tam denebilecek desteğine sahip bir güçse.

Bu durum, Filistin devrimini bölge halklarının ve devletlerinin desteğine fazlasıyla bağımlı hale getiriyor; ancak uzun süreli bir savaşla yıpratılıp çökertilebilecek olan Siyonist düşmana karşı bir zafer kazanılabilmesi, onun olabildiğince yalıtılmasını zorunlu kılıyordu. Bu zorunluluğun, Filistin burjuvazisinin ve küçük burjuvazisinin sağ kanadının örgütü olan Arafat önderliğindeki El Fatah'ın diplomatik oportünizmini ve kitlelerle arasındaki mesafeyi haklı göstermeyeceği gibi, daha solda duran diğer direniş örgütlerinin daha önce Sovyetler Birliği'ne ve eskiden beri Suriye'ye olan bağımlılıklarını da haklı göstermeyeceği ve gösteremeyeceği açıktır. Ama bu veriler, kendisi de bölge halklarının devrimci savaşımlarına güçlü bir itilim vermiş olan Filistin halklarının devrimci savaşımlarının gelişmesine olağanüstü düzeyde bağımlı olduğunu gösterir. Bu bağımlılık karşılıklıdır da. Eğer bugün Filistin devrimi, bir bakıma Suriye, Irak, Lübnan, Ürdün, Mısır, İsrail vb. halklarının devrimci savaşımlarınca desteklenmediği için, bu ülkelerin Filistin halkına saldıran ya da ihanet eden egemen sınıflarının elleri tutulamadığı, yolları kesilemediği için yenilecekse, bu yenilgi yalnızca Filistin halkının değil, bölge halklarının da bir yenilgisi olacaktır. Bu son ihanet, Filistin halkının uzun yıllardır, hatta onyıllardır çok büyük özverilerle, şanlı kahramanlık destanları yazarak sürdürdüğü savaşımda önemli bir dönemeç noktasıdır; ancak bu, daha önce de buna benzer süreçlerden geçmiş, ama her seferinde yeniden doğrulmayı ve ayağa kalkmayı, ölülerini gömerek ve yaralarını sararak yeniden savaşa atılmayı başarmış olan bir halkın son sözü değildir elbet. ABD emperyalistleri ve onun uşak ve uzantıları, kalıcı bir sessizlik sağladıklarını ya da sağlayacaklarını sanıyorlarsa eğer, çok geçmeden yanıldıklarını göreceklerdir. Geçmiş savaşımlarının son derece zengin deneyimlerinden dersler çıkaracak olan Filistin halkı ve onun devrimci öncüleri, Türkiye ve Kürdistan işçi sınıfı ve halkları da içinde olmak üzere bölge halklarıyla dayanışmayı temel alan ve küçük burjuva ve burjuva önderliklerin oportünist ve uzlaşmacı yaklaşımlarını reddeden gerçek bir devrimci önderlik yaratacak ve Filistin halkının uzun yürüyüşünü sürdüreceklerdir...

*Suriye gericiliği, 1975-76 Lübnan iç savaşında da, Lübnanlı ilerici güçlerle (Dürziler ve Müslümanlar) bağlaşma halinde, Marunileri ve Lübnan gericiliğini yenilgiye uğratan ve böylece demokratik bir Lübnan yaratma olanağını elde eden Filistinli güçlerin zaferini önlemek için bu ülkeyi işgal etmişti. Filistin

davasına düşmanlığını ilk kez göstermeyen Suriye gerici egemen sınıfları; ABD, Sovyetler Birliği ve İsrail'le stratejik ortak çıkarları gereği, Filistin davası için sağlam bir üs olacak olan demokratik bir Lübnan'a izin veremezlerdi.

"Gazap Üzümleri" (parça)
Garbis Altınoğlu, Nisan 1996

ABD'nde ilk kez 1939'da yayımlanan "Gazap Üzümleri", 1929-33 yılları arasındaki büyük depresyon sırasında ve sonrasında topraklarını yitiren Oklahoma'lı küçük çiftçilerin Batı'ya göçünü anlatıyordu. Ünlü Amerikan yazarı John Steinbeck'in en ileri romanlarından biri olan "Gazap Üzümleri"nde, daha iyi bir yaşam umuduyla California'ya gelen Oklahoma'lı ve diğer küçük çiftçilerin orada karşı karşıya geldikleri vahşi kapitalist sömürü ve ona eşlik eden polis baskısının yanısıra, proleterleşme sürecine giren bu emekçilerin bilinçlerinde ve ruhsal durumlarında yaşanan dönüşüm etkileyici bir dille aktarılır.

Siyonistlerin, Güney Lübnan'a karşı giriştikleri son askeri operasyona, sözde bu ünlü romandan esinlenerek "Gazap Üzümleri Operasyonu" adını vermeleri, tarihsel bir ironi gibidir. 200'e yakın kişinin ölümüne, çok sayıda kişinin yaralanmasına ve yaklaşık yarım milyon kişinin göçmen durumuna düşmesine yol açan bu son İsrail saldırısına, ünlü Amerikan yazarının bu romanının adının verilmesi, bir yandan da gerçekçi bir tanımlama niteliği taşıyor. ABD emperyalizminin şımarık çocuğu İsrail'in şimdiye değin akıttığı Filistinli ve Lübnanlı kanının, dünyanın bu acılı bölgesinde hasadı çok uzun sürecek gazap üzümlerinin yetişmesine yol açacağı ve açtığı kesindir.

Siyonist devletin bu son saldırısı, onun daha önce giriştiği ve adeta bir alışkanlık haline getirdiği benzer askeri operasyonları çağrıştırıyor. 12 Mart 1978'de Filistin gerillalarının bir saldırısında 32 kişinin ölmesi üzerine, İsrail, Güney Lübnan'ın Litani ırmağına değin uzanan bölümünü işgal etmiş, bölgedeki halktan ve gerillalardan 2,000 kadar kişinin öldüğü çatışmalar sırasında 250,000 kişi de evlerinden ayrılarak daha güvenli bölgelere sığınmak zorunda kalmıştı. Ancak, BM Güvenlik Konseyi'nin 19 Mart 1978 tarihli 425 sayılı kararının ardından bölgeden çekilmeden önce, İsrail, Lübnan'la olan yaklaşık 100 kilometrelik sınırı boyunca 8 kilometre derinliğinde bir "güvenlik şeridi" oluşturdu ve buraya tümüyle kendisine bağımlı Binbaşı Saad Haddad komutasındaki milisleri ("Güney Lübnan Ordusu") yerleştirdi. Üç yıl kadar sonra, İsrail'in Temmuz 1981'de, Batı Beyrut'un FKÖ'nün bürolarının bulunduğu Fakhani semtini bombardımanı, 300 kişinin ölümüne ve 800 kişinin yaralanmasına yol açacaktı. 3 Haziran 1982'de ise Ebu Nidal grubunun ("Fatah Devrimci Konseyi") saldırısı sonucunda İsrail'in Londra büyükelçisinin yaralanması, Siyonist devletin "Galile'de Barış Operasyonu"nu başlatmasına bahane oluşturmuştu. İsrail ordusunun tüm Güney Lübnan'ı işgal etmekle yetinmeyip Beyrut'u kuşatma altına aldığı bu saldırıda

20,000 dolayında insan ölmüş, evlerinden ayrılmak zorunda kalanların sayısı 600,000'i geçmişti. Filistin direnişinin yuvalandığı Batı Beyrut, bir ay süreyle bombalanmış, bu saldırılar sonucu, Arap dünyasının en uygar kentlerinden biri olan bu yerleşim birimi tam bir yıkıntıya dönmüştü. Bu arada binlerce Filistinliyi ve Lübnanlıyı gözaltına alan ve son derece kötü koşullarda zindanlara tıkan İsrail ordusu ve MOSSAD, FKÖ'nün, Filistin Araştırmaları Merkezi'ni de yağmalamış, burada bulunan çok sayıda değerli belgeye el koymuştu. ABD başta gelmek üzere Batılı emperyalistlerin bu elikanlı uşakları, zaferlerini 16 Eylül 1982'de Batı Beyrut'taki Sabra ve Şatila kamplarında yaşayan büyük çoğunluğu kadın, çocuk ve yaşlılardan oluşan 2,000 kadar Filistinlinin, Maruni Falanjist milisler eliyle öldürülmesiyle kutlayacaklardı. İsrail Savunma Bakanı Ariel Şaron, sözkonusu katliamdan önce bu milislerin komutanlarına, "Teröristlerden bir tekinin bile sağ kalmasını istemiyorum" demişti.

Filistin direnişinin bu yenilgiden sonra Lübnan topraklarından uzaklaştırılması, 1975-76 yıllarında genelde İsrail ve yer yer de Suriye tarafından desteklenen Lübnan gericiliğine karşı birlikte savaşmış ve yazgıları tarih ve jeografi tarafından kopmazcasına birleştirilmiş olan Lübnan ve Filistin halklarının ortak kavgalarının biçimini ve yoğunluğunu değiştirmekten öte bir sonuç vermeyecekti. İsrail, önemli, ama geçici bir zafer kazanmıştı. Ancak, rüzgar eken Siyonist katiller çetesi yavaş yavaş fırtına biçmeye başladığını görecek ve o zamana değin İsrail'e karşı olumlu bir yansızlık politikası izleyen ve Lübnan mozayiğinin en kalabalık ve en yoksul bölümünü oluşturan Şii halkının direnişinin filiz vermesine tanık olacaktı. Şii direnişinin, Humeyni yanlısı radikal kanadını oluşturan Hizbullah daha 1982'de İsrail ve Amerikan hedeflerine karşı intihar saldırıları düzenlemeye girişmişti. Bu saldırıların en görkemlilerinden birinde 23 Ekim 1983'de 241 ABD deniz piyadesi ile 58 Fransız askerini öldüren Hizbullah'ın Güney Lübnan'da başlattığı gerilla eylemleri, İsrail'in yavaş yavaş bu ülkeden çekilmesinde belirleyici bir rol oynayacaktı.

1970-71'de Ürdün'de uğradığı yenilgiden ("Kara Eylül") sonra güçlerini esas olarak Lübnan'a yığın Filistin ulusal hareketinin ağır bir darbe yemesine yol açan 1982 işgalini izleyen göreli sessizlik dönemi, Kasım 1987'de Gazze'de ve Batı Şeria'da bir çeşit sivil direniş olan İntifada'nın başlamasıyla sona erdi. Ciddi bir silahlı güç olmaktan çıkmış ve çeşitli fraksiyonlara bölünmüş olan Filistin ulusal hareketinin önderliği, bu dönemde daha da sağa kayar, emperyalizm ve Siyonizmle uzlaşmaya yönelir ve çeşitli burjuva ve gerici Arap devletlerine daha da bağımlı hale gelirken, Güney Lübnan'da İsrail ordusuna ve onun "Güvenlik Şeridi"nde görevlendirdiği kukla "Güney Lübnan Ordusu"na karşı savaşan Şii direnişi, Gazze'nin ve Batı Şeria'nın militan Filistin gençliğinin kişiliğinde yeni bir bağlaşık bulacaktı: Tepeden tırnağa silahlı ve en modern askeri teknolojiyle donanmış İsrail ordusuna yalnızca taşlarıyla ve yürekliliklerıyle karşı duran Filistinli gençler. Siyonist katiller tüm dünyanın gözleri önünde onlara acımasızca saldırmakta duraksamadılar. 1987'nin sonundan 1991'in sonuna kadar geçen dört yıllık süre içinde 22 İsrailliye karşılık 663 Filistinli öldürülecek, Siyonist zindanlar yeniden Filistinlilerle dolup taşacaktı. Ama zaman ve gelişmeler, Yaser Arafat'ın sahte ve ikiyüzlü bir biçimde "benim küçük generallerim" dediği İntifada savaşçılarının "taş devrimi"nin, İsrail Siyonizminin vahşi ve barbar yüzünün sergilenmesinde eşsiz bir rol oynayacağını gösterecekti.

"Gazap Üzümleri Operasyonu", Ortadoğu'da 1980'lerden bu yana pek çok şey değişmiş gözükse de, bazı temel parametrelerin değişmeden kaldığını bir kez daha ortaya koydu. 15 Kasım 1988'de, Cezayir'de

“Bağımsız Filistin Devleti”ni kurarak kendisini bu “devlet”in başkanlığına getiren Yaser Arafat, 13 Eylül 1993’de Washington’da 2,500 “seçkin” çağrılının huzurunda, zamanın İsrail Başbakanı İzak Rabin’le sözde tarihsel bir barış anlaşması imzaladığında, emperyalistlerden bir dizi devrimci ve komünist örgüte kadar uzanan geniş bir yelpazede, Ortadoğu’da bir “barış” döneminin açılmakta olduğu görüşü egemen olmuştu. Ekim 1993’de, yani bundan 2.5 yıl önce yazılan bir yazıda (“Filistin Devriminin Yeni Dönemeci”)
bu konuda şunlar söyleniyordu:

“Ortadoğu, henüz Batılı emperyalistlerle barışmaktan uzak olan ve Lübnan’da ve Filistin’de kendi doğrultusundaki köktendinci akımları desteklemeye devam edeceğe benzeyen İran’ı, yavaş yavaş köktendinci gruplarla Mübarek kliği arasında gerçek bir iç savaşa sürüklenmekte olan Mısır’ı, emperyalistlerin ekonomik ablukayla açlığa mahkum ettikleri, kuzeyini ve güneyini kuşatarak küçültmeye çalıştıkları ve ardı arkası gelmeyen BM kisveli ABD müdahaleleriyle şamar oğlanına çevirmeye çalıştıkları Irak’ı, farklı siyasal, mezhepsel ve etnik gruplar arasındaki uzun ve kanlı iç savaşın yaralarını İsrail’in vahşi saldırıları arasında sarmaya çalışan Lübnan’ı, ABD ve İsrail’le çeşitli anlaşmazlıklarını henüz çözmüş olmaktan uzak olan Suriye’si, bir kaç yıl ömrü kaldığı söylenen Kral Hüseyin’den sonra başına nelerin geleceğini kimsenin kestirmeye cesaret edemediği Ürdün’ü, uyanmakta ve ayağa kalkmakta olan Kürdistan’ı, devrim olanaklarının artmakta olduğu Türkiye’si vb. ile, en azından orta erimde emperyalistler ve yabancı sermaye için hiç de tekin olmayan bir yer olmaya devam edecektir.”

Gelişmelerin bu “karamsar” değerlendirmeleri hemen hemen bütünüyle doğruladığı belli olmuştur. Ortadoğu, gazap üzümlerinin hasadının yapılacağı, devrimci olanakların artacağı ve dolayısıyla devrimci önderlik sorununun ivedi çözüm beklediği yeni ve daha acılı bir çatışmalar, iç savaşlar, emperyalist müdahaleler, emperyalist devletler arasındaki çelişmelerin keskinleşmesi ve devrimler dönemine girmektedir. “Gazap Üzümleri Operasyonu”, deyim yerindeyse, Ortadoğu’da içine girildiği ileri sürülen ve asıl amacı proletarya ve halkları ideolojik ve örgütsel olarak silahsızlandırmayı ve teslim almayı ve devrimci ve ulusal kurtuluşçu önderlikleri sağa çekerek tasfiye etmeyi hedefleyen emperyalist barış sürecinin bundan böyle “yeni” bir çizgide, silahların denetimi ya da baskısı altında şekilleneceği mesajını vermektedir...

Altı Gün Savaşına İlişkin Gerçekler: CIA ve ABD Ordusu İsrail’e Gizlice Yardım Etti

Mid-East Realities, 11 Haziran 1997

İsrail'in, Colan'ı, Batı Yakası'nı, Gazze'yi ve Doğu Kudüs'ü işgal etmesiyle sonuçlanan 1967'nin Altı Gün Savaşına ilişkin yalan ve çarpıtmalar, aradan geçen 30 yıla rağmen hala capcanlı.

İşin gerçeği İsrail'in, bir dizi siyasal, ekonomik ve toprağa değgin nedenlerden ötürü bu savaşı kışkırttığı ve ondan yararlandığıdır. Aşağıdaki yazıda, Prof. Tanya Reinhart İsrail'in Suriye'ye saldırısını ve savaşın son günlerinde Colan'ı ele geçirmesini yerli yerine oturtuyor.

Tarihin doğru bir tarzda kaydetmediği gerçekler şunlar:

*İsrail hiçbir zaman bir askeri saldırı tehlikesiyle karşı karşıya değildi; İsrail ordusu bütün Arap ordularını yenebilecek durumda olduğunu her zaman biliyordu.

*CIA İsrail'e, savaşı böyle kısa bir süre içinde kazanmasını sağlayacak istihbaratı aktarmada büyük rol oynadı.

*Gizliliğini korumak için yemin etmiş ve örtülü misyonlar üstlenmiş sivil kılıklı ABD askeri personeli özgül tekniksel ve istihbarat toplama operasyonlarında İsraillilere yardım ettiler.

Öte yandan, savaşı izleyen yıllarda İsrail MOSSAD'ıyla işbirliği yapan Amerikan CIA'inin, tıpkı dünyanın başka yerlerindeki anti-Amerikan liderler gibi Mısır Devlet Başkanı Cemal Abdül Nasır'ı da hedef almış olması olasılığı oldukça yüksek. Nasır'ın ölümü, CIA'in en büyük ve en gizli başarılarından biri olmuş olabilir. 1950'li ve 1960'lı yıllarda yabancı liderlerin öldürülmelerine ilişkin CIA dosyalarının yok edildiği yolunda Washington'da yapılan son açıklamalar, bu ciddi olasılığa yeni boyutlar kazandırıyor.

Dayan İsrail'in Suriye'ye, Toprak Kapmak İçin Saldırdığını Kabul Ediyor
Prof. Tanya Reinhart, *Yediot Ahronoth*'tan çeviri, 6 Mayıs 1997

Haziran ayı, işgalle sonuçlanan 1967 savaşının 30. yıldönümü. O günden bu yana hükümetler İşçi Partisi ile Likud arasında pek çok kez el değiştirdiler, ama gerçekte değişen ne?

Yediot Ahronoth 27 Nisan'da, Moşe Dayan'la 1976'da yapılan (ama daha önce yayımlanmayan) bir mülakatı yayımladı. 1967'de savunma bakanı olan Dayan bu mülakatta, o zaman Suriye'ye saldırı kararının alınmasına yol açan nedenleri açıklıyor. O döneme ilişkin kollektif bilinçte Suriye, İsrail'in

güvenliği için ciddi tehdit ve sürekli olarak Kuzey İsrail'in sakinlerini hedef alan saldırıları başlatan güç olarak yer etmiştir. Ama, Dayan'a göre bu görüş saçmadır; 1967 öncesinde Suriye İsrail için bir tehdit oluşturmuyordu. Kuzey'deki yerleşim yerlerine ilişkin bir soruyu yanıtlarken o, "Bunu unutun; ben Suriye'yle olan sürtüşmelerin yüzde 80'inin nasıl başladığını biliyorum. Biz askerden arındırılmış bölgeye bir traktör gönderirdik ve Suriyelilerin traktöre ateş açacağını bilirdik. Ateş açmadıkları takdirde traktörün, sonunda Suriyelilerin sinirleri bozulup ateş açmaya başlamalarına kadar daha da fazla ilerlemesi yolunda direktif verirdik. O zaman biz de topçumuzu ve ardından hava kuvvetlerimizi kullanırdık... Ben bunu yaptım... oradayken (1960'ların başlarında Kuzey cephesinin komutanıyken) İzak Rabin de böyle yaptı" diyor.

Peki, İsrail'in Suriye'yi provoke etmesinin nedeni neydi? Dayan'a göre bu, toprak hırsıydı; bir kısım toprağı kapma ve düşman bıkıp onu bize verene kadar onu elimizde tutma fikri. Onun söylediğine göre, Gazze ve Batı Yakası gibi yoğun bir nüfusa sahip olmadığı için Suriye toprağı özellikle çekiciydi.

1967 savaşı toprak kapma konusunda büyük bir şansın yanısıra, Ürdün ırmağının suyunu kapma şansı da sunuyordu. Dayan, Suriye'ye saldırma kararının altında güvenlik nedenlerinin yatmadığı konusunda ısrarlı: "Düşmana, hergelenin teki olduğu için değil, sizin için tehdit oluşturuyorsa saldırılır ve savaşın dördüncü gününde Suriyeliler artık bizim için bir tehdit oluşturmuyorlardı." O, Suriye topraklarına ilişkin açgözlülüklerini gizlemeye bile çalışmayan kuzeydeki kibbutzların Başbakan Eşkol'a gönderdikleri delegasyonun, Albay David Elazar'ın Suriye cephesini açma girişimine yardımcı olduğunu da ekliyor.

1973'deki 'Yom Kippur' savaşında İsrail toplumu ilk kez işgal için ağır bir bedel ödedi. Yenilgiden üç yıl sonra ve o atmosferde yapılan mülakatta Dayan, Suriye'ye saldırı kararının, gelecekte bu ülkeyle barışı tehlikeye sokacak bir hata olduğunu söylüyor.

Dayan'ın sözlerinden onun belki Colan tepelerinden çekilmekten yana olabileceği sonucu çıkarılabilir; fakat onun İşçi Partisindeki ortağı Rabin'in tutumunda herhangi bir değişiklik gözükmüyor. Bir çok kişi, başbakanlığının birinci döneminde onun, Suriye ile bir anlaşmaya varmak istediğine inanıyordu. Ancak, onun çevresindeki kurtarıcı ve barış yapıcı aylasının arkasında, 1960'ların başlarında Suriye'lileri provoke etmek için onların topraklarına traktörleri gönderen aynı toprak hırsızı komutan yatıyor.

Rabin, öncellerinin geleneğine uyarak müzakereleri uzatma taktiğine başvurdu: O, Suriye'nin asıl ilgilendiği konu -İsrail'in Colan'da hangi topraklardan çekilmeye hazır olduğu- dışında her şeyi (denetim noktalarının saptanması, karşılıklı elçiliklerin açılma tarihi) tartışmayı kabul etti. Rabin kamuoyunu yatıştırmak için bir eliyle sözümona gizli görüşmelere ilişkin dedikodular yayarken, öbür eliyle de Colan tepelerinde İsrail yerleşim birimleri inşaatına görülmemiş boyutlarda fon akıtıyordu. O, daha önce dondurulmuş olan konut satışlarını ilgilenenler yararına yeniden başlatıyor ve altyapının ve endüstrinin geliştirilmesi için devasa miktarlarda yatırım yapıyordu. Netanyahu'ya meyvaları toplamaktan başka bir iş kalmamıştı.

Aradan otuz yıl geçti; ama toprak hırsızları olanaklı olan her yerde, Colan tepelerinde olduğu gibi Batı Yakası'nda da, toprakları çalmaya ve zilyetlerine geçirmeye devam ediyorlar. Sonunda, ikiz kız kardeşi geçenlerde Vadi Kelet'te öldürülen Yifat Kastiel'in sözleriyle başbaşa kalıyoruz: "Burada her zaman toprak parçaları üzerinde savaşıldı. Ama, insanlar burada bu halde yaşarken toprağın ne önemi olabilir?"

Tel Aviv Üniversitesinde Dilbilim dersi okutan Profesör Reinhart Ortadoğu Komitesi'nin (COME) Danışma Komitesinde yer almaktadır.

Aşağıdan Yukarıya İntifada

Yakov Ben Efrat, *Mid-East Realities***,** 12 Kasım 2000

Filistin Otoritesi İsrail'e bir göbek bağıyla bağlıdır. O, Filistin halkını denetim altında tutmak için İsrail tarafından oluşturulmuştur.

Aksa intifadası, hem İsrail'de ve hem de bölgede gündemi değiştirmeyi başardı. İntifada İsrail'de, bu ülkenin Arap yurttaşlarını ilk kez savaşımın içine çekerken İşçi Partisi'ni de sağa doğru itti. Daha geniş Arap dünyasında intifada, kendisinin taleplerine kulaklarını tıkama şansı bulunmayan iktidardaki rejimler için doğrudan bir tehdit oluşturuyor. Bu ikinci intifada, bu bakımlardan 1987-1990 yılları arasındaki ilk intifadadan farklı. Şimdikinden farklı olarak berrak bir programı bulunan ilk intifada, İşgal Altındaki Topraklara sıkışmıştı. Bu dönemde İsrail'deki Araplar aktif bir tutum takınmaktan kaçınmış ve Arap dünyası uyuklamaya devam etmişti. Lübnanlı şarkıcı Julia Butrus onların eylemsizliğini bir çaresizlik şarkısıyla -bir çığlıkla- lanetlemişti: "Sayısı milyonları bulan halkımız nerede?" Bu şarkı, intifadayı destekleyen radyo istasyonları tarafından yeniden ve yeniden yayınlanmıştı. On yıl sonra, şimdi bu şarkı yeniden yayınlanıyor; ama bu kez Filistin sokağının iradesi Arap kitlelerininkiyle kesişiyor. Bu buluşma, bir dayanışmadan daha fazla bir anlam taşıyor. İsrail'dekiler de içinde olmak üzere Arap dünyasının halkları, yaşamlarının, Gazze'deki Netzarim Kavşağında babasının kollarında vurularak öldürülmesi kameraya alınan 12 yaşındaki Muhammet Dura'nınkinden daha fazla bir değer taşımadığını artık anlamış bulunuyorlar.

Sokaktakiler ne istiyor?

Arap sokağı İsrail'e karşı savaş çağrısı yapıyor. Bu çığlığı televizyon istasyonlarında, mülakatlarda ve gazete makalelerinde duyabilirsiniz. 21 Ekim'de Kahire'de yapılan Arap doruğu, onun gölgesi

altında gerçekleştirildi. Bu çığlığı benimseyen Irak ve Yemen temsilcileri kutsal savaş çağrısı yaptılar. Konferansa ev sahipliği yapan -ve şimdiye kadar, özenle hazırlanmış belirsiz formülasyonlar hazırlamada uzmanlaşmış olan- Mısır başkanı Hüsnü Mübarek kartlarını masaya koymak zorunda kaldı: Mısır herhangi bir savaşta yer almayacaktı. (1996'da yapılan Arap doruğunda saptanan- Editör) barış stratejisine bağlı kalınmalıydı. Mübarek savaşın çocuk oyuncağı olmadığını söyledikten sonra, İsrail'le girilecek yeni bir çatışma için tek bir Mısır askerini bile feda etmeye niyeti olmadığını ekledi sözlerine.

Arap dünyasının gazetelerinde, Mübarek'in pozisyonuyla aynı doğrultuda ve resmi çizgiyi açıklayan yüzlerce makale yayımlandı: "İsrail'in askeri üstünlüğü nedeniyle koşullar savaş için olgunlaşmış değil." Yorumcular, yapılabilecek olanın diplomatik düzeyde taleplerin sertleştirilmesi ve İsrail'le ilişkilerin normalleştirilmesi sürecinin durdurulması olduğunu söylediler. Doruk toplantısından sonra Tunus, Fas ve Umman (İsrail'le- G. A.) diplomatik ilişkilerini keserek diğerlerine ayak uydurdular.

Savaş çağrısı biraz tuhaf gözüküyor. Kitleler bu noktaya nasıl geldiler? Bu sorunun yanıtı basit: Bir sözümona barış onyılının ardından onlar, ancak bir savaşın kendilerini yoksulluktan kurtaracağına inanma noktasına gelmişlerdir. Sokak, bu talebi ileri sürmek suretiyle, Arapların önemli ödünler vermeye hazır olmalarına rağmen hala İsrail'in Arap topraklarını elinde tutmasına olanak veren barış stratejisine hiçbir güveninin kalmadığını dile getirmektedir. Onların, Amerika'nın İsrail'i kollayan yanlı tutumunun değişmeyeceği noktasında da kafaları açık.

Ancak daha derine baktığımızda, savaş çağrısının Arap rejimlerinin kendilerine duyulan güvensizliği dile getirdiğini görürüz. Bu çağrı, rejimi, misilleme korkusu olmaksızın hedef almayı olanaklı kılan bir dolaylı konuşma biçimi. Herkes, İsrail'le savaşın Arap yöneticilerinin öncelik sıralamasında son sırayı aldığını biliyor. Onlar da kendi açılarından, sokağın kendilerine şifreli bir mesaj yolladığını biliyorlar: "Sizin politikalarınıza, çürümüşlüğünüze ve ABD ve İsrail'le bağlaşmanıza karşıyız." İsrail'le barış anlaşması imzalamış bulunan Mısır ve Ürdün'ün liderleri, yeni intifada yanlısı gösterilerin kendi rejimlerini hedef almasından korkuyorlar.

Kitlelerin aklını küçümsememek gerekir. Yöneticileri gibi onlar da, askeri dengenin aleyhlerine olduğunu çok iyi biliyorlar. Ancak, diktatörlüklere bağlılıkları tükenmiş olan kitleler, artık yitirecek hiçbir şeylerinin olmadığı bir noktaya gelmiş bulunuyorlar. Geçtiğimiz yıllarda Arap devletlerinin çoğu, halklarını Washington'un dayattığı çetin ekonomik tedavi rejimlerine tabi tuttular. Barış onyılının ürünleri, özelleştirme, sübvansiyonların kaldırılması ve işsizlik oldu. Üstelik, ekonomik ilerlemenin yanısıra halk demokrasi, yolsuzlukların son bulması ve temel özgürlükler istiyor. Arap doruğuna katılan ülkelerin bir teki bile bu ölçütleri karşılayabilecek durumda değil.

Gene de, savaş çağrısı bugünkü koşullarda sıradan bir protesto hareketin olmaktan öteye gitmiyor. Arap halkları, durumlarını iyileştirmek için varolan diktatörlük rejimlerinin yerine demokratik rejimler getirmek zorundalar. Bu olana değin, halihazırdaki güç dengesi değişmeden kalmaya devam edecek.

Arap rejimleri ne istiyor?

Onlar bir tek şey istiyorlar: koltuklarını korumak. Bu, Filistin Otoritesi için de geçerli. Kudüs'ün üzerine yürümek gerektiğini ileri süren Arafat'ın tumturaklı sözlerinin kafaları karıştırmasına izin vermemek gerek. Onun Camp David'de sonal statü anlaşmasını imzalamaktan kaçınmasının nedeni, bunu yapmak istememesi değil, yapabilecek durumda olmamasıydı. Anlaşıldığı kadarıyla o, Bill Clinton'a şunları söyledi: "El-Aksa'dan vazgeçmemi istiyorsanız bana Arapların desteğini sağlamalısınız, yoksa sonum Enver Sedat'ınki gibi olur." Clinton, yeşil ışık yakmaları için Mısır ve Suudi Arabistan'ı sıkıştırdı. Ama Mısır ve Suudi Arabistan, arabulucuları dehşete düşürerek bunu reddettiler. Arafat'ın daha sonraki davranışları bir gösterge kabul edildiğinde, onun yanıtının fevri olduğunu söyleyebiliriz. Arafat davranışlarıyla, Mısır ve Suudi Arabistan'a sanki şunu söyledi: Eğer benim bu anlaşmayı imzalamama izin vermezseniz, ben de ters yöne giderim ve sizin de paçalarınız sıkışır!

Peki, Mısır ve Suudi Arabistan Clinton'ın talebine neden uymadılar? Çünkü liderleri sokağın ruh halini biliyorlardı. Filistin'i utanç verici bir anlaşmadan kurtaran, kendi kamuoyunun yanısıra Arap dünyasının kamuoyu oldu.

Bir ay önce başlayan ayaklanma için en uygun adın el-Aksa intifadası'ndan ziyade, aşağıdan yukarıya intifada olduğu açıktır. İsrail boş yere Arafat'tan çatışmaları sona erdirmesini istiyor. (1 Kasım tarihli) *Haaretz* adı belirtilmeyen bir İsrail kaynağından aktarıyor: "Geçenlerde yapılan bir telefon konuşmasında Arafat (İsrail Başbakanı Ehud- G. A.) Barak'a, olaylar Filistin halkının iradesini yansıttığı için sokağı denetlemekte güçlük çektiğini söyledi." 30,000 tüfeği bulunan Filistin Otoritesinin elinden, gençlerin (İsrail askerlerine- G. A.) taş atmalarını ve açılan ateşle vurulmalarını geri planda kalıp seyretmekten başka bir şey gelmiyor. Rakamlar bunu çok net olarak gösteriyor. İnsan hakları örgütü B'tselem'e göre, İsrail ordusu son bir ay içinde İşgal altındaki Topraklarda, Filistin güvenlik kuvvetlerinin 14 mensubunun yanısıra, 23'ü 17 yaşından küçük olmak üzere 95 sivili öldürdü.

Filistin Otoritesi İsrail'e bir göbek bağıyla bağlıdır. O, Filistin halkını denetim altında tutmak için İsrail tarafından oluşturulmuştur. Her gün gerçekleşen katliamlara rağmen o, Oslo Anlaşmasını geçersiz ilan etmemiştir. Bunun nedeni de basit: Filistin Otoritesinin alternatif bir stratejisi yok. Filistin Otoritesinin intifadadan kazanmayı umduğu tek şey, Amerika'nın tutumunda bir değişikliğin meydana gelmesidir. Diğer Arap liderleriyle birlikte Arafat ta Clinton yönetiminin rengini değiştirmeyeceği sonucuna varmış durumda. O, umudunu başında George W. Bush'un bulunduğu Cumhuriyetçi Parti yönetimine bağlamıştır. Ancak, bu beklentinin hiçbir temeli yok. Cumhuriyetçi Partinin egemen olduğu Kongre hep, tutarlı bir biçimde İsrail'den yana tutum almıştır.

İntifada nereye gidiyor?

On yıl önce FKÖ silahlı savaşım yolunu terk ederek Madrit Konferansına katıldı. Fatah liderleri soldaki ve İslami hareketlerin içindeki muhaliflerine "alternatif ne?" sorusuyla karşılık verdiler. Onlar, Sovyetler Birliği'nin çöküşünün ve ABD'nin (1991'deki İkinci Körfez Savaşında- G. A.) Irak'a karşı zaferinin Amerika'yla iyi geçinmek dışında bir seçenek bırakmadığını düşünüyorlardı. O gün için haritayı doğru okumuşlardı; ancak devrimci liderler sadece an'ın kılavuzluğunu kabul etmemelidirler. Bu retoriksel soru, en iyi olasılıkla, Fatah'ın o zaman varolan zor koşullarda savaşımı örgütleme konusundaki yeteneksizliğini yansıtıyordu. En kötü olasılıkla ise o, Fatah'ın savaşımı sürdürme konusundaki isteksizliğini yansıtıyordu. Her halükarda FKÖ gerçek göreve, Madrit ve Oslo'da ileri sürülen koşulları reddetme ve bunun yerine halkı dünya koşullarında meydana gelen değişikliğe hazırlama görevine yan çizdi.

Tam da on yıl önce başka bir alternatif olmadığını fısıldayan aynı kişilerin bugünlerde gece gündüz televizyon ekranlarında boy gösterip "Topraklarımızın tümünü kurtarıncaya kadar savaşacağız!" türünden sloganlar atmaları, BM kararlarını Oslo Anlaşmasıyla takas edenler kendileri değilmiş gibi "BM kararlarına geri dönülsün!" diye haykırmaları tuhaf ve üzücüdür. Yeni intifadanın sözcülüğü rolüne soyunanlar İslamcılar ya da Solcular değil, bu insanlar. Bunlar, son on yılda normalleşme için çaba harcayan, yani CIA ile işbirliği içinde çalışan ve İsrail'in buyruğuyla kendi yoldaşlarını tutuklayan insanların ta kendileri. Bunlar, şimdiye kadar İşgal Altındaki Topraklarda güçlü mevziler elde etmek için çete savaşları sürdüren ve birbirleriyle kozlarını paylaşan aynı silahlı müfrezelerin üyeleridir.

Bunların başında Tanzim (ya da örgüt) geliyor. Bu, FKÖ içindeki Arafat fraksiyonunun, yani Fatah'ın üyelerinden oluşan bir güçtür. Tanzim mensuplarıyla, Arafat'ın kendisiyle birlikte Tunus'tan getirdiği kişiler arasında bir ayrım var. Arafat, Tunusluları Filistin Otoritesinin yönetici katmanının çekirdeği haline getirdi; fakat o ilk intifada içinde yer alan pek çok kişi de içinde olmak üzere, yerel halk hareketinin liderlerinin de güç toplamasını sağladı ve onları silahlandırdı. Bu kişiler Tanzim'i oluşturmaktadırlar. Onlar, hem Arafat'a ve hem de yozlaşmış Tunuslulara diş bilemekle birlikte Filistin Otoritesine bir alternatif oluşturmazlar. Resmi güvenlik kuvvetlerini işin dışında tutmak isteyen Arafat son çatışmalarda Tanzim'i kullandı. İktidarın gelecekteki dağılımı bağlamında mevzilerini pekiştirmek için Tanzim aktivistleri bu düzenlemeyi kabul ettiler.

Ne var ki, bu intifada gücünü ne Arafat ve onun Tunuslularından, ne de Tanzim'den alıyor. O, öfkesi burnundaki sokaktan kaynaklanıyor. Oslo'dan 7 yıl sonra, halk başladığı noktaya geri döndü: savaşımdan başka bir yol yok. 7 yıllık diplomatik teslimiyet bir devlet değil, sadece yoksulluk doğurdu. Bu süreç halkı, şimdi onların öfkesini kullanarak kendi paçasını kurtarmaya çalışan bir diktatörün boyunduruğu altına soktu.

Taş atan gençlerin, şimdiki çatışmaların kendilerini İsrail boyunduruğundan, kontrol noktalarından ve yerleşim birimlerinden kurtaracak bir Bağımsızlık Savaşına dönüşmesini istedikleri kuşku götürmez. Fakat bu, asla Arafat'ın programı değil. O, son tüfeğine kadar ABD'ne ve İsrail'e bağımlı. Onların onayı olmaksızın Arafat bütçesini karşılayacak parayı bulmaktan aciz durumda.

Hatta, onların onayı olmaksızın Arafat ne yolculuk yapabilir, ne telefon edebilir ve ne de bir elektrik ampülü yakabilir; çünkü bunların hepsi İsrail'in denetimi altında olmaya devam ediyor. (Örneğin, bu ay içinde Barak, Gazze havaalanını iki kez kapattı.) Dolayısıyla Arafat, Amerika'nın dayattığı çerçeveyi tutup bir yana fırlatabilecek ve uzun bir gerilla savaşı yolunu yeğleyebilecek bir konumda değil. Bunun yerine o, ABD'nin sonunda kendisine bir parça daha manevra alanı sağlayacağı beklentisiyle zaman kazanmaya çalışıyor. Arafat bir yandan, bir devlet kuruluşu ilanından kaçınarak köprülerini yakmamaya çalışıyor. Öte yandan da o, çatışmaları sona erdirecek sonal statü anlaşmasını imzalamayı reddediyor. Halihazırdaki patlamanın da gösterdiği gibi, bu iki alternatif arasındaki dar alan son derece istikrarsızdır. Bağımsız devrimci bir önderliğin yokluğunda, yeni intifadanın getireceği, uzun süreli bir çatışmadan başka bir şey olamaz.

Demek oluyor ki merkezi sorun çözülmeksizin orta yerde kalmaktadır: Arap sokağının ve özellikle de Filistin sokağının bugünkü siyasal önderlik karşısında siyasal bir alternatifi bulunmuyor. Örneğin Filistin muhalefetinin bu ana hazırlık yapmak için yedi uzun yılı vardı. Ama muhalefet, yolsuzluğa son verilmesini, demokratik özgürlüklerin güvence altına alınmasını, Oslo'nun ekonomik düzenlemelerinin iptal edilmesini, işçilerin savunmasını, yerleşim birimlerinin ortadan kaldırılmasını, mahpusların serbest bırakılmasını öngören bir program sunmak yerine, çabalarını Filistin Otoritesinin, İsrail'le yaptığı görüşmelerde tutumunu sertleştirmesini sağlamak amacıyla onunla diyalog kurma üzerinde yoğunlaştırdı. Yaser Arafat ve Filistin Otoritesi işbaşında olduğu sürece Oslo'nun bir alternatifi olmayacaktır. Halihazırda bu önderlik kitlelerin basıncı altında yılan gibi kıvranmakta ve iktidarda kalabilmek için manevralar yapmaktadır. O, kendi halkını aldatmış ve soymuştur. Bu nedenlerden ötürü, Filistin halkının yakıcı gereksinimi, bir önderlik değişikliğidir.

Arafat ve Filistin Otoritesi, Filistin burjuvazisini temsil ediyorlar. Tanzim de içinde olmak üzere çeşitli Fatah fraksiyonları arasında öze ilişkin bir farklılık yoktur. Onların amacı, pastayı yeniden paylaştırmak ve bu arada mevki ve etki kazanmaktır. Eğer halk bağımsızlığını kazanacaksa, bunun için başka tarafa, işçi sınıfına bakmalıdır. Ancak özel maddi çıkarları olmayan bir önderlik Amerika ve İsrail'in hegemonyasını reddedebilecek ve Filistin halkını dünya ölçeğinde sosyalist bir program uğruna savaşıma bağlayabilecektir.

Amerika'nın Son Tabusu
Edward Said, *New Left Review*, Aralık 2000

Geçtiğimiz hafta Filistin'de yaşanan olaylar, neredeyse Birleşik Devletler'deki Siyonizmin mutlak bir zaferi haline geldi. Son çatışmalarda 200'den fazla Filistinlinin yaşamını yitirdiği ve 6000 civarında yaralanmanın olduğu bildirildi; fakat, politik ve kamusal söylemde İsrail çarpışmaların tartışmasız kurbanına dönüştürüldü. "Filistin şiddetinin" barış sürecinin "pürüzsüz ve düzenli işleyişini" aksattığı yolunda ağız birliği oluşmuş durumda. Bugün, her editoryal yorumcunun kelimesi kelimesine yinelediği ya da dile getirilmeyen bir varsayım olarak bel bağladığı birkaç ayet var. Bunlar kulaklara, zihinlere ve hafızalara kazınmakta, ve şaşkınlar için bir rehber vazifesi görmektedir. Bunların çoğunu ezberden söyleyebilirim: Barak Camp David'de kendisinden önceki tüm İsrail başbakanlarından daha fazla taviz (toprakların %90'ını ve Doğu Kudüs'ün kısmi egemenliğini) vermiştir; Arafat korkak davranmış ve çatışmayı sona erdirecek İsrail tekliflerini kabul etmek için gerekli cesareti gösterememiştir; Filistin şiddeti İsrail'in varlığını sona erdirecek bir tehdit oluşturmakta ve her çeşit eyleme başvurmaktadır – anti-Semitizm, televizyonda görünme uğruna zaptedilemez bir hınçla gerçekleştirilen intihar saldırıları, çocukların şehit olarak kurban edilmesi, Batı Şeria ve Gazze'yi tutuşturan Yahudi karşıtı kadim "nefret", ve buralarda FKÖ'nün teröristleri serbest bırakarak, İsrail'in varlığını reddeden okul kitapları basarak Yahudilere karşı saldırıları kışkırtması bu çeşitlemenin örnekleridir.

Genel manzara şöyle resmedilmektedir: İsrail taş fırlatan barbarlarla öylesine çevrilmiştir ki, İsraillileri "savunmak" için kullanılan füzeler, tanklar ve helikopterler aslında istilacı olan bu kuvveti durdurmak için gereklidir. Clinton'ın buyruğu ve görevinin tam bilincinde Albright'ın papağan gibi tekrarladığı şudur: Filistinliler "geri çekilmek" zorunda. Böylece, İsrailliler'in Filistin topraklarına değil, tam tersine, Filistinlilerin İsrail topraklarına tecavüz ettiğini anlamış oluyoruz. ABD medyasında Siyonistleşme öyle bir düzeye erişmiştir ki, Gazze ve Batı Şeria'yı çeşitli yönlerden defalarca kesen, İsrail garnizonları, yerleşim birimleri, yollar ve barikatların oluşturduğu şebekenin Amerikalıların farkına varmaları tehlikeli görüldüğü için, basılan veya televizyonda gösterilen tek bir harita bile yoktur. Gözlerden bütünüyle uzak tutulan, Oslo "anlaşmaları"na uygun olarak Gazze'nin %40'ı ile Batı Şeria'nın %60'ının askeri işgalini kalıcı hale getiren A, B ve C Alanları Sistemidir ve bu, yaşanan ihtilaflar arasında coğrafi önemi en yüksek olanıdır. Coğrafyanın sansürlenmesi bu ihtilafa dair tüm imgelerin bağlamından koparıldığı, başlangıçta kasten kışkırtılan ama artık şu ya da bu düzeyde otomatikleşen bir imgelem boşluğu yaratmaktadır. Bunun sonucunda, İsrail'e dönük bir Filistin saldırısının kesintisiz sürdüğü gibi saçma bir inanç oluşmakla kalmamış, Filistinliler duyarlılıktan ya da herhangi bir saikten neredeyse tamamen yoksun hayvanlar düzeyine indirgenerek insanlıktan çıkmış yaratıklar gibi gösterilmiştir. O zaman ölü ve yaralı sayısının milliyetlere dağılımının düzenli olarak ihmal edilmesine pek şaşmamak gerekir; bu şekilde, sanki çekilen acılar "savaşan taraflar" arasında eşit paylaşılıyormuş gibi bir kanı oluşturulmaktadır. Ev yıkımları, toprak istimlakları, yasadışı tutuklamalar, dayak ve işkenceden hiç bahsedilmez. 1948'deki etnik temizlik, Kibya, Kafr-ı Kasım, Sabra ve Şatila katliamları, BM kararlarına meydan okunması, Cenevre Anlaşmasına itaatsizlik, İsrail içindeki Arap nüfusun yıllarca askeri takibe ve ayrımcılığa maruz kalması tamamen unutulmuştur. Ariel Şaron en fazla "provokatif" nitelemesine maruz kalır, bir savaş suçlusu olduğu nedense hatırlanmaz; Ehud Barak her zaman bir devlet adamı olmuştur, Beyrut ve Tunus katili asla değildir. Terörizm her zaman Filistinlilerin, savunma ise ahlak abidesi İsrail'in payına düşmektedir.

28 Eylül'den beri, *New York Times*, *Washington Post*, *Wall Street Journal*, *Los Angeles Times* ve *Boston*

Globe gazetelerinde her gün sayısı bir ile üç arasında yorum makalesi yayınlanmaktadır. *Los Angeles Times*'da Filistinlilere sempati ile yaklaşan üç makale ve *New York Times*'ta İsrailli bir avukat olan Allegra Pacheco'nun ve Oslo yanlısı Ürdünlü bir liberalin iki makalesi dışarda bırakılacak olursa, tüm makalelerde -Thomas Friedman, William Safire, Charles Krauthammer ve diğerlerinin düzenli köşeleri de dahil- İsrail çığırtkanca desteklenmekte ve Filistin şiddeti, İslam köktendinciliği ve Arafat'ın "barış süreci" karşısında eski bildik yaklaşımına dönmesi kınanmaktadır. Bu bitmek tükenmek bilmez propaganda dalgasının yazarları eski ABD subayları ve diplomatları, İsrail memurları ve vaizleri, bölgesel eksperler ve think-tank'ler [1], Tel Aviv yararına öne çıkan ve lobi faaliyeti yürüten kişilerdir. Ana-akım basının uyguladığı bu topyekün karartmanın söze dökülmeyen varsayımı İsrail polis terörü, yerleşimci sömürgeciliği ve askeri işgal hakkında Filistinli ya da Arap görüşünün dinlenmeye değer olmadığıdır. Kısacası, Amerikan Siyonizmi şimdiye kadar en fazla ABD dış yardımı alan ülke olan İsrail'in geçmişi ya da geleceği hakkındaki her türlü kamuya açık tartışmayı bir tabu haline getirmiştir. Bunu Amerikan kamusal hayatının son tabusu olarak adlandırmak abartma olmayacaktır. Kürtaj, eşcinsellik, idam cezası, hatta dokunulmaz askeri bütçe bile belli bir özgürlük içinde tartışılabilmektedir. Amerikan yerlilerinin katledildiği kabul edilmekte, Hiroşima'nın ahlakiliği tartışılmakta ve ulusal bayrak kamuya açık bir şekilde ateşe verilebilmektedir. Fakat İsrail'in sistematik sürekliliğe sahip 52 yıllık baskısı ve Filistinlilere çektirdiği eziyetten neredeyse hiç söz edilemez; bu, hiçbir şekilde açığa çıkmasına izin verilmeyen bir hikayedir.

Amerikan Fanatikleri

Bu durumu nasıl açıklayabiliriz? Bu sorunun yanıtı Siyonist örgütlerin Amerikan politikasındaki gücünde yatmaktadır. Bu örgütlerin"barış süreci"ndeki rolü hiçbir zaman yeterince incelenmemiştir. Bu ihmal bütünüyle hayret vericidir, öyle ki Ortadoğu hakkındaki görüşleri bazı bakımlardan Likud'unkilerden bile aşırı olan küçük bir azınlık tarafından Amerikan politikasının nasıl belirlendiği hakkında en ufak bir stratejik görüşe sahip olmadan, FKÖ bir halk olarak kaderimizi ABD'nin insafına terk etmiştir.

Kişisel bir örnekle bu kontrast resmedebilir. Bir süre önce, *Ha'aretz* gazetesi önde gelen köşe yazarlarından birini, Ari Şavit'i benle birkaç gün konuşmak üzere görevlendirdi. Bu uzun söyleşinin iyi bir özeti temel noktalar atlanmadan ve sansürlenmeden soru-cevap şeklinde 18 Ağustos'ta gazetenin ekinde yayınlandı. Burada kendimi içtenlikle ifade ettim -1948'deki yerinden edilmeler ve katliamlar, mültecilerin geri dönüş hakkı, ve 1967'den beri bir işgal kuvveti olarak İsrail'in sicili üzerinde durdum. Görüşlerim tam dile getirmiş olduğum gibi sunuldu. Beni sorularıyla hiç karşısına almayan ve her zaman nazik olan Şavit, en ufak editöryal müdahalede bulunmamıştı. Bir hafta sonra *Ha'aretz*, Kudüs'ün eski belediye başkanlarından Teddy Kollek'in yardımcılığını yapmış olan Meron Benvenisti tarafından kaleme alınan bir yanıt yayınladı. Kişisel düzeyde, bana ve aileme karşı saldırı ve karalamalarla doluydu. Fakat Benvenisti bir Filistin halkı olduğunu ve 1948'de topraklarımızdan sürüldüğümüzü asla reddetmedi. Tabii ki sizi fethettik, neden suçluluk duyalım, diyordu. Benvenisti'ye bir hafta sonra cevap verdim. Yahudi okurlara Benvenisti'nin 1967'de Harit el-Mağriba'nın yerle bir edilmesinden, yüzlerce Filistinli'nin

evlerinin İsrail buldozerleri tarafından yıkılmasından sorumlu olduğunu ve bu olaylar sırasında pek çok Filistinlinin öldüğünü muhtemelen bildiğini hatırlattım. Fakat en azından Benvenisti'ye ya da *Ha'aretz* okurlarına bizim bir halk olarak var olduğumuzu ve en azından geri dönme hakkımızı almak için bastırabileceğimizi hatırlatmak zorunda değildim. Bu zaten kabul edilen bir gerçekti.

Fakat ne bu röportajın ne de daha sonraki yazıların hiçbirisi ne herhangi bir Amerikan gazetesinde ne de bir Yahudi-Amerikan dergisinde yayınlandı; ve eğer per impossibile [2] bu gerçekleşseydi bile, şu tip soruların sorulduğu bir kabadayılanma olacaktı: Neden terörizmle içiçesiniz? Neden İsrail'i tanımıyorsunuz? Neden Kudüs müftüsü bir Nazi idi? vs. Benvenisti gibi bir Siyonist benden ne kadar nefret ederse etsin, 1948'de topraklarından zorla sürülen bir Filistin halkının varlığını hiçbir zaman reddetmezken, tipik bir Amerikan Siyonisti böylesi bir işgalin hiç gerçekleşmediği ya da 1984'de yayınlanan ve ödül kazanan, artık kimsenin hatırlamadığı *From the Immemorial Time* adlı kitabın yazarı Joan Peters'in iddia ettiği gibi 1948'den önce Filistin'de canlı hiçbir Filistinli olmadığı düşüncesinde ısrar edebilir. Her İsrailli İsrail'in bir zamanlar Filistin olduğunu ve -Moşe Dayan'ın 1976'da açıkça dile getirdiği gibi- her İsrail kasabasının ya da köyünün bir zamanlar Arapça bir isme sahip olduğunu gayet iyi bilir. Amerikan Siyonist söylemi asla aynı dürüstlüğe sahip olamamıştır. 1948'de meydana gelen ve her İsrailli'nin hafızasında yer eden gerçekleri tamamen es geçerek, hiç bıkmadan çölü yeşerten İsrail demokrasisini sayıklamak zorundadır. İsrail'in Amerikan-Yahudi destekçileri gerçeklerden öylesine kopukturlar ki, ideolojik suçluluk (Siyonist olup da İsrail'e göçetmemek olur mu?) ve sosyolojik kabadayılık (ABD tarihinin en güçlü cemaati onlardan başka kim olabilir? Clinton yönetiminde Dışişleri, Savunma, Hazine bakanlıklarının ve Milli Güvenlik Konseyinin başındakiler bu cemaattendir) arasına öylesine hapsolmuşlardır ki, Araplara karşı vesayete dayalı şiddetin ürkütücü bir karışımı sık sık ortaya çıkar ve bu, İsrailli Yahudilerden farklı olarak Araplarla sürekli ve doğrudan temasın olmamasının sonucudur.

Amerikan Siyonistleri'nin çoğu için Filistinliler gerçek varlıklar değil, ifritleşmiş imgeler, terörizmin ve anti-Semitizmin bedenlendiği korkunç yaratıklardır. Eski öğrencilerimden biri, ki kendisi ABD'de verilen en kalburüstü eğitimin ürünüdür, kısa bir süre önce bana neden bir Filistinli olarak Kudüs müftüsü gibi bir Nazinin politik gündemimi belirlemesine izin verdiğimi soran bir mektup yazdı. Öğrencim, "Müftü Hacı Emin'den önce Kudüs Araplar için o kadar önemli değildi" diyor ve devam ediyor: "Müftü öylesine kötü bir insan ki, Kudüs'e önem veren Siyonist emellere ket vurmak için bunu Araplar için önemli bir mesele haline getirdi." Bu, Araplarla yaşayan ya da onlara ilişkin kişisel deneyimi olan birisinin mantığı değildir. Amerika'da gelişen Siyonizm'in en fanatik sapkınlıklarını İsrail'de yaratması ve El-Halil Camii'nde sessizce dua eden 29 Filistinliyi katleden Dr. Baruch Goldstein'ın ve Haham Meir Kahane'nin Amerikalı olmaları rastlantı olamaz. "İsrail topraklarının" kendilerine ait olduğunu haykıran, çevrelerindeki Filistinlilerden nefret eden ve onları yok sayan Batı Şeria ve Gazze'deki en ateşli aşırı sağcı yerleşimciler de Amerika'dan gelmiştir. Bunları El-Halil sokaklarında sanki bu Arap şehri önceden beri kendilerininmiş gibi etraftakilere hor bakarak ve kasılarak yürürken görmek ürkütücüdür.

Fakat bu göçmenlerin rolü ABD'deki sempatizanların rolü yanında önemsizdir. Amerikan-İsrail Kamu İşleri Komitesi (AIPAC[3]) yıllardır Washington'daki en kuvvetli lobi olmuştur. İyi örgütlenmiş, sıkı sıkıya birbirine bağlı, oldukça göze çarpan ve zengin bir Yahudi nüfusa dayanan AIPAC politik yelpazenin her kesiminde korku ve saygı uyandırmaktadır. Kim Filistinlilerin yanında yer alarak bu Moloch'a[4] karşı durmayı göze alabilir? AIPAC çek defterini kapatarak bir politikacının kongre kariyerini yok edebilecek güce sahipken, Filistinlilerin vaadedebileceği hiçbir şey yoktur. Geçmişte, bir ya da iki kongre üyesi AIPAC'a karşı açıkça direndi, fakat AIPAC tarafından kontrol edilen birçok politik eylem komitesi bunların tekrar seçilmelerini engelledi. Bir zamanlar AIPAC'a uzaktan karşı çıkmaya çalışan tek senatör ise Güney Dakota'dan James Abourezk olmuştur, fakat bu şahıs bir dönem senatörlük yaptıktan sonra kişisel gerekçelerle istifa etmiştir. Bugün neredeyse tüm senato bir iki saat içinde başkana İsrail lehine bir mektup yazmak üzere seferber edilebilir. AIPAC'ın nüfuzuna ilişkin olarak Hillary Clinton'dan daha iyi bir örnek bulunamaz; New York eyaletinde politik güç elde etmek için hevesle çabalarken İsrail'e karşı tutkusunda en aşırı sağ kanat Siyonistleri bile aşmaktadır; bunda o kadar ileri gitmiştir ki, ABD büyükelçiliğinin Tel Aviv'den Kudüs'e taşınmasını ve ABD'de hüküm giymiş olan İsrail casusu Jonathan Pollard'ın ömür boyu hapis cezasının hafifletilmesini bile önermiştir.

Yasama gücünü elinde tutanlar böyleyse yürütmeden ne beklenebilir ki? Gündeme pek yansımayan ama ibret verici başka bir episod ise şöyle cereyan etmiştir: ABD'nin İsrail büyükelçisi Martin Indyk'in, sözümona laptop bilgisayarını dikkatsizce kullanıp gizli bilgilerin "yetkisiz kişilerin" eline geçmesine neden olmuş olabileceği gerekçesiyle yanında bir eskort olmadan Dışişleri Bakanlığı'na girip çıkması ve hakkındaki soruşturma tamamlanana kadar İsrail'e dönmesi Dışişleri Bakanlığı'nın bir güvenlik soruşturmasıyla yasaklanmıştır. Fakat, Indyk şu anda görevine iade edilmiştir.

Neler olduğunu tahmin etmek zor değildir. Skandal -tabii ki medyada bundan hiç sözedilmemişti- aslında Indyk'in atanmasıyla başlamıştır. Clinton'ın 1993'de başkanlık görevine resmen başlamasından hemen önce Avustralya uyruklu, Londra'da doğmuş bir Yahudi olan Indyk, yeni seçilmiş Başkanın yıldırım hızıyla verdiği emirle tüm normal prosedürler atlanarak Amerikan vatandaşlığına kabul edilmiş, böylece hiç vakit kaybedilmeksizin Ortadoğu sorumlusu olarak Milli Güvenlik Konseyine paraşütle indirilmiştir. Indyk böylesine olağanüstü bir iltiması hak edecek ne yapmıştır? Indyk, AIPAC ile koordinasyon içinde İsrail yararına lobi faaliyeti sürdüren Washington merkezli bir think-tank olan Ortadoğu Politikası Enstitüsü başkanlığını yürütmüştür. "Barış sürecine" ilişkin Amerikan özel görevlisi Dennis Ross'un da aynı enstitünün önceki başkanlarından biri olduğunu tahmin etmek zor değildir.

Peki, sivil topluma ilişkin ne söyleyebiliriz? Bu noktada İsrail'in bir demokrasi modeli, Ortadoğu'nun politik çölünde Batı modernitesinin bir vahası olduğu yolundaki konsensüsü sorgulamak nerdeyse imkansızdır. Bu konsensüsün bozulması yönünde herhangi bir belirti oluştuğunda, görevleri kamusal alandaki çizgi dışı yaklaşımları kontrol etmek olan bir dizi Siyonist örgüt devreye girer. Saygın bir liberal din adamı olan Haham Arthur Herzberg bir defasında Siyonizmin Amerikan Yahudi cemaatinin seküler dini olduğunu söylemiştir. Birçok Yahudi organizasyonu tüm ülke yararına hastaneler, müzeler, araştırma kurumları işletmektedir. Ne yazık ki, en soylu kamu girişimleri varlıklarını en aşağılık, en insanlıkdışı

olanlarla birlikte sürdürmektedir. Yakın tarihte meydana gelen bir örneği ele alalım. Küçük ama çok ses çıkaran bir fanatik grup olan Amerikan Siyonist Örgütü (ZOA[5]), 10 Eylül'de *New York Times*'a verdiği ücretli bir ilanda Ehud Barak'a sanki kendi uşağıymış gibi hitap etmekte, eğer Kudüs üzerinde müzakerelere başlamaya karar verecek olursa, 6 milyon Amerikan Yahudisinin 5 milyon İsrailli'den sayıca fazla olduğu ona hatırlatılmaktadır. İlanın dili tam anlamıyla tehditkardır, ve İsrail Başbakanı Amerikan Yahudilerinin tiksinti duyduğu eylemleri seyrettiği için azarlanmaktadır. ZOA herkesin işine karışma hakkı olduğunu düşünüyor. Yandaşları çalıştığım üniversitenin rektörüne, sanki üniversiteler ana okullarıymış ve ben de kabahat işlemiş bir çocukmuşum gibi söylediklerimden ötürü beni görevden uzaklaştırması veya sansürlemesi için düzenli olarak mektup yazmakta ya da telefon etmektedirler. Geçen sene seçilmiş bulunduğum Modern Dil Birliği Başkanlığı'ndan uzaklaştırılmam için bir kampanya başlatmış, ve bunu yaparken de bu kuruluşun 30,000 üyesine geri zekalı muamelesi yapılmıştır.

Benzer bir tarzda, Norman Podhoretz, Charles Krauthammer ve William Kristol gibi sağ kanat Yahudi akıl hocaları –ki bunlar gürültücü propagandacılardan yalnızca birkaçıdır- ne kadar zayıf veya uyduruk olursa olsun İsrail tarafından Filistinlilere verilmesi olası tavizler karşısındaki hoşnutsuzluklarını dile getirmekten çekinmemişlerdir. Siyonizm'in bekçiliğini kendilerine görev edinmiş bu zevatın ses tonu, yüzsüz bir kibir, ahlaksız bir sofuluk ve kendini beğenmiş bir ikiyüzlülüğün bileşimidir. Çoğu aklı başında İsrailli onlardan hoşlanmaz. Onların küfürlerini Eski Ahit'ten lanetler olarak tanımlamak peygamberlere hakaret olacaktır. Onların bitmek tükenmek bilmeyen yaygaraları ve Filistinlilerin İsrail'e karşı direnişine sunulan desteği kriminalize etme çabaları, ABD içinde sahip oldukları bir ideolojik koza bağlanabilir. Totaliter bir Siyonist için İsrail'e yöneltilen her eleştiri su katılmamış anti-Semitizmin delilidir. Eğer kendinizi tutamaz da eleştirirseniz, en şiddetli aşağılanmaya layık bir anti-Semitist olarak takibe uğrarsınız. Amerikan Siyonizmi'nin Orwellci mantığı içinde, İsrail tarafından yapılan her şey Yahudi halkı adına, bir Yahudi devleti tarafından ve bir Yahudi devleti için yapılır, ama söz İsrail'e geldiğinde Yahudi şiddeti ya da Yahudi teröründen sözedilmesine izin verilmesi imkansızdır. Elbette, kesin konuşmak gerekirse "Yahudi devleti" demek yanlış olur, çünkü İsrail'in nüfusunun yaklaşık beşte biri Yahudi değildir. Medyada bunlar sanki "Filistinliler"den farklı bir türmüş gibi "İsrailli Araplar" olarak adlandırılmaktadır. Amerikan okuru ya da seyircisi bunların aynı insanlar olduğunu, yıllardır uygulanan acımasız Siyonist politikalar sonucu bölündüklerini, "İsrailli Araplar"a Apartheid rejiminin, "Filistinliler"e ise işgal ve sürgünün layık görüldüğünü nerden bilsin?

Talihsiz Ricalar

Bununla birlikte, Amerika'daki bu amansız konsensüs makinasının en kötü yanı Araplar'ın ona karşı körlüğüdür. FKÖ Körfez Savaşı'ndan sonra Mısır ve Ürdün örneklerini izlemeyi ve Amerikan hükümeti ile mümkün olduğunca yakın çalışmayı seçtiğinde, kendinden önce iki Arap devletinin yapmış olduğu gibi büyük bir cehalet ve son derece hatalı varsayımlar temelinde kararını verdi. FKÖ'nün de yaptığı bu tip hesapların esasının ne olduğu, 1967'den kısa bir süre sonra, önde gelen bir Mısırlı diplomat tarafından bana anlatılmıştı: teslim olmalıyız ve daha fazla mücadele etmemeye söz vermeliyiz –İsrail'in varlığını ve

geleceğimizde ABD'nin oynayacağı belirleyici rolü kabul etmeliyiz. Arapların tarih boyunca yaptıkları gibi savaşmaya devam etmenin daha fazla yenilgi ve felaket getireceğine kuşku yok. Fakat ne o zaman ne de bugün, kendimizi Amerika'nın insafına terk etmek –aslında size artık direnmeyeceğiz, size katılmamıza izin verin, lütfen bize iyi davranın demek- tek alternatif değildir. Acınası umut şuydu: Araplar eğer yeterince uzun süre "biz sizin düşmanınız değiliz" diye ağlaşırlarsa, dost olarak kabul edileceklerdi. Süregiden güç eşitsizliğini unuttular. Güçlü olanın bakış açısıyla, güçten düşmüş bir düşman eğer teslim olursa ve "daha fazla kavga edecek bir şeyim kalmadı, ne olur beni bir müttefik olarak kabul et, beni biraz olsun anlamaya çalış, böylece belki daha adil olursun" demek neyi değiştirir ki?

Bu tür ricalar Amerikan devletinde sağır kulaklara ulaşamaz. ABD ile "müttefik" olma illüzyonu içinde girişilen tüm barış düzenlemeleri sadece Siyonist gücü pekiştirmeye yarayabilir. Araplar'ın neredeyse bir kuşaktır yaptıkları gibi, Ortadoğu'ya ilişkin Amerikan tasarımlarına tembelce boyun eğmek, ne ülke içinde barış ve adaleti ne de uluslararası alanda eşitliği getirir. 1980'lerin ortalarından beri, FKÖ önderliğine ve tanıştığım her Filistinli ya da Arap'a Beyaz Saray'da bir koruyucu aramanın tamamen saçma bir fantazi olduğunu, çünkü yakın zaman öncesinin tüm başkanlarının kendilerini Siyonist amaçlara adadıklarını, ABD politikasını değiştirmenin tek yolunun Siyonist kurumlaşmanın yanından dolanıp doğrudan Amerikan halkına gitmekten, Filistinlilerin insan hakları için kitle kampanyası yürütmekten geçtiğini anlatmaya çalıştım. Amerikalılar bu konuda bilgilendirilmemişlerdir ama adalet çağrılarına kulak verebilirler. Nihayette Güney Afrika'da güçler dengesini değiştiren Apartheid rejimi karşıtı ANC kampanyasında olduğu gibi, tepki gösterme yeteneğine sahiptirler. Enerji dolu bir insan hakları aktivisti olan James Zoghby bu fikri ilk ortaya atanlardan biridir. Daha sonra kaderini Arafat, ABD hükümeti ve Demokrat Parti ile birlikte çizip bu fikri tamamen terk etmiştir.

Fakat FKÖ'nün bu rotayı hiçbir zaman benimsemeyeceği kısa bir süre içinde belli olmuştu. Bunun çeşitli sebepleri vardı. Bu türden bir strateji ısrarı ve adanmışlığı temel alan bir politik çalışmayı gerektirir. Demokratik kitle tabanına dayanan örgütlenmelere yaslanmak zorundadır. Şu ya da bu liderin politik inisiyatifinden değil, yalnızca bir politik hareketten hayat bulabilir. Son olarak da ABD toplumu hakkında yüzeysel inançlar ve klişeler yerine gerçek bir bilgi gerektirir. Gerçek şu ki, Amerika'da kamuoyunun önemli bir kısmı Siyonizmin dehşetli retoriği ile sersemleştirilmiştir. Fakat bu kamuoyu Filistinlilerin insani, sivil ve siyasi hakları için bizzat ABD'de seferber edilen bir kitle kampanyası ile Siyonizm'e karşı çevrilebilir. Trajedi buradaki Araplar'ın böylesi bir hareketi oluşturmak için çok güçsüz, çok bölünmüş, çok örgütsüz ve çok cahil olmalarında yatmaktadır. Amerikan Siyonizm'i kendi evinde yenilmediği sürece, ABD ve İsrail ile yapılacak tüm görüşme girişimleri aynı kasvete ve itibar sarsıcı sonuca yol açacaktır.

Oslo anlaşmalarının bunu tüm çıplaklığı ile gösterdiği söylenemez. Wye ve Camp David görüşmeleri ise aynı gerçeğin bir kez daha görülmesini sağlamıştır. Barak'ın "şimdiye dek eşi görülmemiş cömertliği" gerçekte ne içermektedir? Wye'da verilen çok sınırlı -işgal altındaki toprakların yalnızca %12'sinden- bir askeri geri çekilme sözü hiç tutulmadı ve unutulmaya terkedildi. Bunun yerine Batı medyası, Barak'ın FKÖ'ye yaptığı cömert öneriden, yani FKÖ'nün Filistinli mültecileri kendi kaderlerine terk etmesi karşılığında Batı Şeria'nın %90'ını verme önerisinden övgüyle sözetmektedir. Gerçek şudur ki, İsrail'in Batı Şeria'nın en kaliteli topraklarının %5'ini oluşturan Kudüs metropolitan alanını, diğer bir %15'i

oluşturan yerleşim birimlerini, ya da yolları ve üzerinde ileride karar verilecek toprakları geri vermeye hiç de niyeti yoktur. Yüzde doksanlık cömertlik tüm bunlar çıkartıldıktan sonra geriye kalan alanla ilgilidir. Harem el-Şerif'in ortak yönetimine ilişkin büyük jeste gelince, buradaki korkunç samimiyetsizlik, 1948'de neredeyse tamamen Arap bölgesi olan Batı Kudüs'ü ve muazzam genişleyen Doğu Kudüs'ün en büyük bölümünün Arafat tarafından zaten taviz olarak verilmiş olmasıdır.

Bu utanç verici "barış süreci" parodisi, minnettar olmaları beklenen Filistinliler arasında yaygın öfkenin patlaması sonucu en azından geçici olarak kesintiye uğramış durumda. Şu anda, adaletsizlik ve baskıdan tamamen usanmış genç insanların taşları ve sapanları, kendilerine layık görülen küçük düşürücü kadere karşı cesurca direnmelerini sağlıyor. Küçük düşürücü kaderi dayatanlar sadece Birleşik Devletlerin silahlarla donattığı İsrail askerleri değil. Siyonizmle yapılan anlaşma Filistinleri ancak hayvanlara yaraşır rezervasyonlara kapatmayı hedefliyor. Bu rezervasyonların güvenliği ABD'nin askeri ve mali yardımını alan, ve CIA ve Şin Bet[6]'le açıkça işbirliği içerisinde bulunan Arafat'ın aygıtı tarafından sağlanmaktadır. Oslo anlaşmalarının işlevi Filistinlilerin kendi topraklarından artık geriye ne kalmışsa orada, tıpkı bir tımarhane ya da cezaevinde olduğu gibi tutuklu hayatı sürmeleridir. Şaşırtıcı olan bu buyruğa karşı halk ayaklanması olması değil, fakat başından beri olageldiği gibi bunun harap etme değil de barış olarak yutturulabileceğinin düşünülmesidir. Ne görevden çekilme ne de ileri gitme becerisi gösterebilen kararsız Filistin liderliği olduğu yerde debelenmektedir. Fakat emareler yeni neslin Siyonist tasarım içinde kendilerine verilen sefil ve küçültücü yerden hiç de memnun olmayacağını ve bu tasarım değişene kadar isyana devam edeceklerini gösteriyor.

[1] Resmi veya özel kuruluşlar tarafından belli konular üzerine düşünceler geliştirmeleri için oluşturulan ekipler; beyin takımı. –y.h.n.
[2] imkansız -y.h.n.
[3] American Israel Public Affairs Committee
[4] Semitik bir tanrı; ancak insanların itaat etmesi ya da kurban edilmesiyle yatışan tiranik bir güç. -y.h.n.
[5] Zionist Organisation of America
[6] 1948'de kurulan İsrail karşı haber alma ve iç güvenlik servisi. Sık sık Filistinli tutuklulara işkence yapmakla ve yargısız infazlar gerçekleştirmekle suçlanmaktadır. –y.h.n.

İsrail'in Çıkmaz Sokağı
Edward Said, *El Ehram*, 20-26 Aralık 2001, Sayı: 565

Mahmud Derviş FKÖ'nün 1982 Eylül'ünde Beyrut'tan çekilisinin ardından "Yerküre üzerimize kapanıp bizi son çıkıştan dışarı itiyor; ve bizler geçebilmek için kollarımızı ve bacaklarımızı koparıp atıyoruz"

diyordu. "En son huduttan sonra nereye gitmeliyiz? Kuşlar en son gökyüzü de bittikten sonra nerede uçmalı?"

On dokuz yıl sonra Filistinlilere o zaman Lübnan'da olanlar şimdi Filistin'de başlarına geliyor. Geçtiğimiz Eylül'de başlayan El Aksa İntifada'sından sonra Filistinliler İsrail ordusu tarafından sayıları en az 220 olan birbirinden kopuk gettolara hapsedilip çoğunlukla haftalarca suren periyodik sokağa çıkma yasaklarına maruz bırakıldılar. Kimse, genç ya da yaşlı, hasta ya da sağlıklı, ölmek üzere olan ya da hamile, öğrenci ya da doktor kaba ve özellikle aşağılayıcı tavır takınan İsrail askerlerinin koruduğu barikatlardan saatlerce beklemeden geçemez haldedir. Ben bu satırları yazarken 200 Filistinli, İsrail askeri güçleri "güvenlik sebebiyle" tıbbi merkezlere/ hastanelere gitmelerini engellendiği için diyaliz tedavisinden mahrum durumdadır. İsrail-Filistin çatışmasını izleyen yabancı medyanın sayısız mensuplarından herhangi biri askeri vazifelerinin ana kısmı olarak Filistinli sivilleri cezalandırma eğitimi almış bu zalimleştirilmiş/ gaddarlaştırılmış İsrail askerlerini konu alan bir haber yapmış mıdır? Hiç sanmıyorum.

Yaser Arafat'ın 10 Aralık'ta Katar'da İslam Konferansı Örgütü'nün dışişleri bakanlarının acil toplantısına katılmak üzere Ramallah'taki ofisinden çıkmasına izin verilmediği için bu toplantı için hazırlamış olduğu konuşma bir yardımcısı tarafından okundu. Gazze'ye 15 mil uzaklıkta olan havaalanı ve Arafat'ın eskimeye yüz tutmuş iki helikopteri bir önceki hafta İsrail uçakları ve buldozerleri tarafından tahrip edilmişti. Bu cüretkar askeri saldırı, engellemek bir yana dursun, kendilerini kontrol edecek bir kimse ya da gücün dahi bulunmadığı günlük saldırıların bir parçasıydı. Gazze Havaalanı Filistin Bölgesi'ne doğrudan girişi sağlayan tek kapıydı, ve aynı zamanda İkinci Dünya Savaşı'ndan bu yana geçerli hiçbir neden olmadan sebepsizce tahrip edilen tek sivil havalimanı. Gecen Mayıs'tan bu yana, ABD tarafından cömertçe sağlanmış İsrail F-16'lari Filistin sedir ve köylerini düzenli olarak Guernica usulü* bombalayıp ağır makineli ateşine tuttular. Bunun sonucu olarak bir çok güvenlik görevlisi ve sivil öldü ve çok sayıda maddi hasar meydana geldi. Filistin tarafında bu saldırılara karşı insanları koruyacak ne kara, ne deniz, ne de hava gücü mevcut. Yine ABD tarafından verilmiş olan Apaçi saldırı helikopterleri geçmiş veya gelecekteki -iddia edilen- terörist faaliyetler öne sürülerek 77 Filistinli liderin katledilmesinde kullanıldı. İsrail istihbaratı içinde kimlikleri bilinmeyen bir grup, muhtemelen her defasında İsrail Kabinesi'nin -ve daha genel bir ifadeyle ABD'nin- onayı ile bu suikastların kararlaştırılması ve hayata geçirilmesinde söz sahibi durumundadır. Bu helikopterler Aynı zamanda Filistin Otoritesi'nin hem sivil hem polis birimleri üzerinde de becerilerini gösterdi. 5 Aralık 2001 gecesi İsrail Ordusu Ramallah'taki Filistin Merkezi İstatistik Bürosu'nun beş katlı binasına girerek ofislerdeki bilgisayarlara ve dosyalarla raporların birçoğuna el koydu; götürülen bilgisayar ve dosyalarla birlikte Filistin ortak yaşamının bütün kayıtları da fiilen silinip ortadan kalkmış oldu. 1982'de aynı ordu, aynı komutanın emri altında Beyrut'taki Filistin Araştırma Merkezi'ne girip doküman ve dosyaları götürmüş ve ardından binayı yerle bir etmişti. Bundan bir kaç gün sonra da Sabra ve Şatilla katliamları gerçekleşmişti.

Kasım ayındaki on günlük hareketsizliğin ardından aniden HAMAS lideri Mahmud Ebu Hanud'un öldürülmesini emrettiğinde, Şaron HAMAS ve İslami Cihat'ın cinayetten sonra intihar eylemlerine başlayacaklarını çok iyi biliyordu; nitekim öyle de oldu. Bu cinayeti HAMAS'ı provoke ederek misillemeye sevk etmek ve İsrail Ordusu'nun Filistinlileri katletmeye devamına imkan sağlamak için

işletmişti. Sekiz yıl suren kısır barış görüşmelerinin ardından Filistin halkının % 50'si işsiz ve % 70'i günde iki doların altında bir gelirle fakirlik içinde yasamakta. Her yeni gün, karşı konulması imkansız toprak gaspları ve ev yıkımlarını beraberinde getiriyor. Hatta İsrailliler Filistin topraklarındaki ağaçları ve meyve bahçelerini bile özellikle imha etmekteler. Her ne kadar geçtiğimiz bir kaç ay içinde her İsrailliye karşılık beş ya da altı Filistinli ölmüş olsa da, yaşlı/ eski savaş delisi Şaron, İsrail'in, Bin Ladin'in ortaya koyduğu terörizmin aynısının kurbanı olduğunu söyleyebilecek cürete sahiptir.

Bütün bu olanların en önemli noktası İsrail'in 1967'den bu yana illegal bir işgali yürütmekte olduğudur; bu işgal tarihteki en uzun sureli ve şu an dünyada bir başka örneği olmayan işgal olma sıfatını taşımaktadır. Aslında bu işgal, Filistin kaynaklı bütün şiddet eylemlerinin yöneldiği asıl ve daimi şiddet eylemidir. Örnek verecek olursak: 10 Aralık'ta biri 3 biri 13 yaşlarında iki çocuk Hebron'da İsrail bombaları ile can verirken, Avrupa Birliği temsilci heyeti Filistinlilerin şiddet içeren ve terörist nitelikli eylemlerini durdurmalarını istemekteydi. 11 Aralık'ta Gazze mülteci kamplarında beş kişi daha -hepsi sivil olmak üzere- helikopter bombardımanı sonucunda öldü. İşin daha da kötüsü, özellikle 11 Eylül saldırılarının bir sonucu olarak "terörizm" kelimesinin artık Filistin'deki askeri işgale karşı ortaya konulan haklı direniş hareketlerini susturmak, gözlerden gizlemek için kullanılır hale gelmiş olmasıdır. Aynı mantıkla (benim her zaman için karşı olduğum) sivillerin dehşet verici bir şekilde katledilmesi ile Filistin'de 30 küsur yıldır devam eden toplu cezalandırma arasında nedensel, hatta kronolojik/ tarihi bir bağlantı kurulması da yasaklanmaktadır.

Filistin terörizmi konusunda kendi görüşlerini tek doğruymuş gibi ortaya koyan her Batılı alim veya resmi görevli, kendine Filistin'in işgal altında olduğu gerçeğini unutmanın terörizmin durdurulmasına nasıl olup da yardım edeceğini sormak durumundadır. Arafat'ın hüsran ve yanlış tavsiyeler sebebiyle yapmış olduğu hata, 1992'de Amerika'nın Cambridge şehrindeki Amerikan Fen Edebiyat Akademisi'nde, iki köklü Filistin ailesinin mensupları ile MOSSAD arasında yapılan "barış" görüşmelerini onaylayarak işgalle uzlaşmaya çalışmış olmasıydı. Bu toplantılarda sadece İsrail'in güvenliği görüşüldü; Filistin'in güvenliği konusunda hiç ama hiçbir şey konuşulmadı. Arafat'ın kendi halkının bağımsız bir devlet kurma mücadelesi bir yana bırakıldı. Gerçekten de, İsrail'in güvenliği başka her şey konu dışı bırakılarak, önceliği uluslararası düzeyde kabul edilmiş bir mesele haline geldi. Bu durum general Zinni ve Javier Solana'ya FKÖ'ye akıl verirken işgal konusunda hiç rahatsız olmadan sessiz kalma şansını verdi. Fakat aslında İsrail bu görüşmelerden Filistin tarafına göre daha avantajlı olarak ayrılmadı. İsrail tarafının hatası Arafat ve ekibini sonu gelmez tartışmalara çekip onlara küçük tavizler vererek Filistin genelinde bir sükunet yaratacaklarını hayal etmekti. Bu güne kadar uygulanan her resmi İsrail politikası şartları iyileştirmek yerine daha da kötüleştirdi. Kendinize sorun: İsrail bugün on yıl öncesine kıyasla daha güvenli ve daha kabul gören bir durumda mı?

Aralık'ın ilk hafta sonunda, Hayfa ve Kudüs'te sivillere karşı girişilen korkunç ve kanaatimce aptalca olan intihar saldırıları tabii ki kınanmalıdır; fakat bu kınamaların bir mana ifade edebilmesi için bahsi gecen saldırılar bir önceki hafta meydana gelen Ebu Hanud suikastı ve beş çocuğun İsrail bubi tuzaklarıyla öldürülmesi bağlamında ele alınmalıdır. Yıkılan evlerden, Gazze ve Batı Şeria'nın her yanında katledilen Filistinlilerden, sürekli meydana gelen tank baskınlarından, Filistin halkının 35 yıldır sonu gelmez bir şekilde dakika dakika öğütülen arzuları ve umutlarından bahsetmiyorum bile. Sonuçta çaresizlik ancak

kötü sonuçlar doğurur, ama hiçbirisi Şaron 2 Aralık'ta Amerika'da iken George W. Bush ve Colin Powell'dan almış gözüktüğü yeşil ışık kadar kötü sonuçlara gebe değil (Bu durum Şaron'un 1982 Mayıs'ında Alexander Haig'den aldığı yeşil ışığı kuvvetle akıllara getiriyor). Bu ikilinin desteği ile beraber her zamanki, Filistinlileri ve bahtsız, beceriksiz liderlerini birdenbire kendi suçlularını adalet önüne çıkartmak zorunda olan dünya çapında saldırganlar durumuna sokan açıklamalar da duyulmaya başlandı. Garip olan, tutuklamaları gerçekleştirmesi beklenen Filistin polis teşkilatının İsrail askerleri tarafından sistematik olarak imha ediliyor olmasıydı.

Arafat dost düşman herkese karşı Filistinli olan her şeyi temsil ettiği seklindeki temelsiz arzusunun ironik bir sonucu olarak, dört bir yandan sıkışmış durumda; aynı zamanda hem acıklı hem de beceriksiz bir kahraman portresi çiziyor. Bugün hiçbir Filistinli onun liderliğe layık olmadığını söylemeyecektir; oldukça basit bir sebepten dolayı: Bütün içi boş konuşmalarına ve hatalarına rağmen Arafat bugün sadece Filistinli bir lider olduğu için cezalandırılmakta ve aşağılanmaktadır. Ve onun sadece Filistinli bir lider olarak var olması bile Şaron ve Amerikalı destekçileri gibi püristleri rahatsız etmeye yetmektedir. İşlerini iyi yapan sağlık ve eğitim bakanları hariç Arafat'ın Filistin Yönetimi parlak bir başarı göstermedi. Bu yönetimin kokuşmuşluğu ve gaddarlığı, Arafat'ın komik sayılacak tuhaf bir kişilikmiş gibi görünüp aslında herkesi kendi himmetine bağımlı kılmaya yönelik ince hesaplarının ürünüdür; Arafat'ın kendisi bütçeyi kontrol etmekte, beş günlük gazetenin manşetlerine neyin taşınacağına o karar vermektedir. Bütün bunlardan daha önemli olarak, Arafat, İsrail ve ABD emrettiğinde Filistinlileri tutuklamaktan başka kendi insanları için bir şey yapmaktan aciz, her biri yapısal olarak kendi liderine ve Arafat'a sadık, sayıları 12 ya da 14 (kimilerine göre 19-20) olan birbirinden bağımsız güvenlik birimlerini de maniple edip birbirlerine karşı kullanan yine Arafat'ın kendisidir. 1996 seçimleri, sonuçları üç yıl geçerli olacak şekilde tasarlanmıştı; fakat Arafat yapıldıkları taktirde otoritesi ve popülaritesini ciddi olarak sarsabilecek ara seçimleri düzenlemekte tereddüt gösterdi.

Arafat'ın HAMAS'la, HAMAS'ın geçtiğimiz Haziran'daki bombalamalarından sonra oluşan ve reklamı iyi yapılmış bir çeşit anlaşması vardı: Arafat İslamcı partileri kendi hallerine bıraktığı sürece HAMAS da İsrailli sivillerin peşini bırakacaktı. Şaron bu anlaşmayı Ebu Hanud suikastı ile bozdu; HAMAS misilleme yaptı ve ortada Şaron'un, Amerika'nın da desteğiyle, Arafat'ın boğazını sıkıp canını almasını engelleyecek hiçbir şey kalmamış oldu. Şaron, Arafat'ın güvenlik ağını çökertip, hapishanelerini ve ofislerini imha ettikten, Arafat'ın kendisini de fiziksel olarak hapsettikten sonra yerine getirilemeyeceğini bildiği taleplerde bulundu. Buna rağmen Arafat elinde kalan bir kaç kartı ilerisi için kullanarak şaşırtıcı bir şekilde bu taleplerin yarısını yerine getirmeyi başardı. Şaron aptalca Arafat'ı devre dışı bıraktıktan sonra, bölgesel savaş ağaları ile bir dizi bağımsız anlaşmalar yapabileceğini ve Batı Şeria'nın %40'ı ile Gazze'nin çoğunu sınırları İsrail ordusunca kontrol edilecek, birbirlerinden kopuk çok sayıda birime bölebileceğine inanmaktadır. Bunun İsrail'i nasıl olup da daha güvenli hale getireceği (maalesef bölgeye yönelik doğrudan gücü elinde bulunduranlar hariç) bir çok insanın aklına yatmıyor.

Bu senaryoda henüz bahsedilmeyen üç oyuncu (veya oyuncu grubu) daha var. Irkçı yaklaşımlarından dolayı Şaron bu oyuncuların ikisine hiçbir kıymet vermemektedir. İlk grup çoğu İsrail'in şartsız geri çekilmesinden başkasına razı olamayacak kadar müsamahasız/ uzlaşmasız ve politize olmuş Filistin halkının kendisidir. İsrail'in politikaları diğer bütün saldırgan politikalar gibi istenilenin tersi tepkiler

doğurmaktadır: Baskı yapmak direnişi körüklemek demektir. Eğer Arafat ortadan kaybolacak olursa, mevcut Filistin kanunları meclis başkanının altmış gün liderliği üstlenmesini öngörmektedir (bu arada şu anki meclis başkanı, "esnekliğinden" dolayı İsraillilerin yoğun beğenisine mahzar olmuş Ebu Ala isimli silik meziyetsiz bir Arafat dalkavuğudur). Altmış günlük bu süreden sonra muhtemelen Arafat'ın diğer ahbapları arasında bir haleflik mücadelesi başlayacaktır. Bunlar Ebu Mazen ile aralarında Batı Şeria'dan Cibril Racub ve Gazze'den Muhammed Dahlan gibi belirgin isimlerin de olduğu, iki ya da üç önde gelen yetkin güvenlik şefleridir. Bu kişilerin hiçbiri Arafat'ın ağırlığına, etkisine ve (şu an muhtemelen kaybolmuş olan) popülaritesine sahip durumda değildir. Geçici bir kargaşa kaçınılmaz gözükmekte. Bir şeyi teslim etmek zorundayız: Arafat'ın varlığı, Filistin politikasının etrafında örgütlendiği odak olmuştur ve bunda milyonlarca Arabın ve Müslüman'ın büyük payı vardır.

Arafat kendi grubu Fetih'ten başkasının baskın çıkmaması için maniple ederek dengelediği çok sayıda örgüt olmasına hep müsamaha gösterdi, hatta bunu destekledi de. Fakat şimdi seküler, çalışkan, kararlı ve bağımsız bir Filistin devletinde demokratik bir düzene kendini adamış yeni gruplar ortaya çıkmakta ve Filistin Yönetimi'nin bu gruplar üzerinde bir kontrolü bulunmamaktadır. Ancak bu arada şu da belirtilmelidir ki Filistin'de kimse, İsrail genç yaşlı demeden Filistin halkı üzerindeki baskılarını ve bombardımanları sürdürdükçe İsrail-ABD kaynaklı "terörizme son" taleplerini (kamuoyunda intihar maceracılığı ile işgale karşı hakiki direniş arasında belirgin bir çizgi çizmenin zorluğu da eklenecek olursa) kabul etmeye razı değildir.

İkinci grup Arafat'a son derece öfkeli olmalarına rağmen onun varlığı ile kendi haksız çıkarları ve konumları arasında doğrudan bağlantı bulunan Arap dünyası liderleri. Arafat hepsinden daha akıllı ve kalıcı; aynı zamanda onların ülkelerinde halk arasında sahip olduğu yerin de farkında. Arafat bu Arap ülkelerinde iki ayrı politik grubun desteğini sağlamayı başardı: İslamcılar ve seküler milliyetçiler. Her iki grup da kendini saldırı altında hissetmektedir. Bu gruplardan ikincisi Bin Ladin'i, onun yaptıklarını ve savunduklarını şiddetle reddeden, Müslüman ve gayri-Müslim geniş seküler Arap kitlesi yerine, Bin Ladin'i Müslüman prototipi/ örneği olarak almayı yeğleyen Batılı uzmanlar ve oryantalistlerce pek fark edilmemiştir. Örneğin Filistin'de son kamuoyu yoklamalarına göre, Arafat ve HAMAS aşağı yukarı eşit popülerliğe sahip (her ikisi de % 20-25 civarında). Vatandaşların çoğu, her ne kadar son zamanlarda Arafat'ın popülaritesi endişe ettiğinin aksine artmış da olsa, her iki tarafı da desteklemiyor. Aynı bölünme, her iki tarafa da lanet eden kayda değer bir kitlenin varlığıyla diğer Arap ülkelerinde de mevcut. İnsanların çoğu ya rejimlerin yozlaşmışlığı ve gaddarlığı ya da dini grupların indirgemeci ve aşırılık içeren yaklaşımları sonucu her iki taraftan da uzaklaşmış durumda. Bu dini grupların çoğu için kişisel davranışları düzenlemek globalleşme veya iş imkanı ve elektrik üretmekten daha önemlidir.

Eğer Arafat'ın İsrail'in şiddeti ve Arapların genel kayıtsızlığı ile boğulup saf dışı edildiği görülürse, Araplar ve Müslümanlar pekala yöneticilerine başkaldırabilirler. Demek ki Arafat mevcut tablo için gerekli. Arafat'ın sahneden çekilişi ancak genç Filistin kuşakları arasında ortak, kolektif bir liderlik belirirse doğal görünecektir. Bunun ne zaman ve nasıl olacağını belirlemek imkansız, ancak gerçekleşeceğinden oldukça eminim.

Oyuncuların üçüncü grubu içinde Avrupalılar, Amerikalılar ve diğerleri bulunmakta; ve samimi olmak gerekirse ne yaptıklarını bildiklerini hiç sanmıyorum. Çoğu, Filistin meselesinin artık mesele olarak

görülmemesinden memnunluk duyar ve Bush ile Powell'ın öngördüğü şekilde Filistin devleti düşüncesinin bir şekilde gerçekleştirilmesinden mutsuz olmazlar; tabii işi bir başkası yaptığı sürece.

Ayrıca, bu gruptaki oyuncular eğer suçlayacakları, hakaret edecekleri, onurunu kıracakları, baskı yapacakları ya da para verecekleri bir Arafat'ları olmasa Ortadoğu'da faaliyet göstermekte çok zorlanacaklardır. Avrupa Birliği'nin ve General Zinni'nin misyonları manasız gözükmektedir ve Şaron ile avenesi üzerinde bir etkisi olmayacaktır. İsrailli politikacılar isabetli bir şekilde Batılı hükümetlerin genelde kendi yanlarında olduğu ve Arafat ve ekibinin anlaşmaya varmak için sonuçsuzca yalvarmalarına bakmadan ellerinden gelen en iyi şeyi yapabilecekleri kanaatine varmışlardır.

Hem Filistin'de hem de Filistin dışında yavaş yavaş ortaya çıkan grup ise, sadece Filistin'in varlığını değil, aynı zamanda Filistinlilerin haklarıyla da ilgili sorunları çözmenin ahlaki sorumluluğunu Batı ve İsrail'in üzerine yıkmanın taktiklerini öğrenmeye başlamaktalar. Örneğin İsrail'de Knesset'in Filistinli cesur üyesi Azmi Bişara'nın parlamenter dokunulmazlık hakları elinden alınmıştır; Bişara yakında şiddete teşvikten dolayı mahkeme edilecek. Neden? Çünkü kendisi çok uzun zamandır Filistinlilerin İsrail işgaline karşı direniş hakkini savunmuş ve İsrail'in tıpkı dünyadaki diğer bütün devletler gibi sadece Yahudilerin değil bütün vatandaşlarının devleti olması gerektiğini ileri sürmüştür. İlk kez Filistin halkının hakları konusunda ciddi bir meydan okuyuş İsrail içinde (Batı Şeria'da değil) yükselmekte ve bütün gözler yapılacak duruşmalar üzerine çevrilmiş beklemektedir. Aynı zamanda Belçika başsavcılık makamı Şaron'a karşı açılan savaş suçları davasının işleme konulabileceğini tasdik etmiştir. Seküler Filistin bakış açısı gayet dikkatli bir şekilde harekete geçmiş ve yavaş yavaş Filistin Yönetimi'ni geride bırakmaya başlamıştır. İsrail'in Filistin'i işgal ediyor olduğu gerçeği dikkatlerin odağı haline geldikçe ve her geçen gün daha fazla İsrailli 35 yıllık işgali sonsuza kadar devam ettirmenin imkansızlığını gördükçe, Filistin-İsrail çatışmasındaki ahlaki cephenin haklılık ibresi yakında İsrail yerine artık Filistin tarafına işaret edecektir.

Ayrıca, Amerika'nın terörizme karşı başlattığı savaş yayıldıkça daha fazla karmaşa neredeyse kesin gözüküyor. Sorunları çözmek bir tarafa, ABD gücü problemleri artık kontrolü mümkün olamayacak biçimde işin içinden çıkılmaz hale getiriyor. Filistin sorununun yenilenmiş bir dikkatle tekrar gündeme gelmesinin, ABD ve Avrupa'nın Taliban karşıtı bir koalisyonu muhafaza etme ihtiyacının bir sonucu olarak ortaya çıkışı çok güzel bir ironi örneğidir.

**Guernica: Kuzey İspanya'da Bask bölgesinde bulunan bir şehir; 1937'de iç savaş sırasında Franco yanlılarını destekleyen Alman uçakları tarafından bombalanıp yerle bir edilmiştir.*

Küreselleşme ve Filistin Direnişi Üzerine Tezler (parça)
Nasır İbrahim ve Dr. Macit Nasır*

International Viewpoint, Sayı: 338, Mart 2002

.....

Filistin sorunu ve İsrail'in küresel zulüm sistemindeki rolü

2.1 Büyük Britanya, Birinci Dünya Savaşının bitiminde 1917'de açıkladığı Balfour Deklarasyonu ile Filistin'de Yahudilere bir anayurt kurma işini üstlendi. İngiliz manda yönetimi süresince, Büyük Britanya etnosantrik ve ırkçı bir sömürgecilik projesi olan Siyonist hareketi destekledi. Büyük Britanya, 1916 Sykes-Picot Anlaşması uyarınca Filistin'de mandayı dayatmak suretiyle, Siyonist hareketi korudu, onu siyasal, ekonomik ve askeri bakımlardan destekledi. İkinci Dünya Savaşı'nın sonu geldiğinde, 30 yıldır Filistin direnişini vahşi bir biçimde bastırmak için uğraş veren Büyük Britanya, Siyonistlerin Filistin'i devralması için gerekli zemini hazırlamış bulunuyordu.

2.2 İkinci Dünya Savaşı'nın sona ermesi ve ABD'nin dünya kapitalist rejimlerinin lideri olarak öne çıkmasıyla birlikte Siyonist projeyi destekleme görevi ABD'ne geçti. Silahlı Siyonist çeteler 1947/1948'de silahsız Filistin halkına karşı bir savaş başlattılar ve Filistin topraklarının yüzde 78'inde İsrail Devleti'ni kurmayı başardılar. 19 yıl sonra, Haziran 1967'de İsrail, Arap ülkelerine saldırdı ve Filistin'in tamamını, Mısır'ın Sina yarımadasını ve Suriye'nin Colan tepelerini işgal etti.

2.3 Bu savaşların sonucunda bir milyondan fazla Filistinli evlerinden ve topraklarından sürüldü ve komşu Arap ülkelerindeki (Ürdün, Suriye ve Lübnan) kamplarda yaşayan mülteciler haline geldi. Bugün İsrail'in, BM Güvenlik Konseyi tarafından oluşturulan uluslararası hukuku çiğneyerek, yurtlarına dönme haklarını reddettiği mültecilerin sayısı 4 milyona ulaşmış bulunuyor.

2.4 Bu sömürgecilik uygulamaları Yahudi halkının refahını güvence altına alma adına meşrulaştırılırken, Batılı devletlerin eylemleri, küresel güç ilişkilerinin oluştuğu önemli bir evrede yaşama geçirildi ve küresel kapitalizmin Ortadoğu'daki çıkarlarını koruyabilecek bir köprünün kurulmasına hizmet etti.

2.5 Böylece İsrail, Yahudi trajedisini kendi amaç ve çıkarlarını meşru kılmak amacıyla, bölgeye ilişkin emperyalist projenin bir parçası olarak kuruldu. Dolayısıyla, Yahudi halkının çoğunluğu da Ortadoğu sömürgecilik projesinin kurbanıdır. Yahudilerin çıkarı, Arap uluslarının düşmanlığını kazanmakta ve Filistinlileri sürgüne göndermekte yatmamaktadır; Avrupa'da yaşanan Yahudi trajedisi, Filistin halkını Batının sömürgeci ihtiraslarının kurbanı haline getirmeyi haklı çıkaramaz.

2.6 İsrail Devleti, emeğin küresel işbölümünde kendine düşen görev gereği emperyalizmin Sınır Polisi haline geldi ve bu sıfatla yerine getireceği üç görev üstlendi: Arapların kaynaklarının ve özellikle petrolün kontrol edilmesi, Arap uluslarının içinde ortaya çıkabilecek herhangi bir devrimci kalkışmaya karşı siper işlevini yerine getirmek ve Ortadoğu'da o dönemde Sovyetler Birliği'nin temsil ettiği komünist yayılmayı cepheden karşılamak.

2.7 Filistin trajedisi, zulüm, işgal ve İsrail'in bölgedeki saldırganlığına verilen sınırsız desteğe dayanan emperyalist küreselleşme politikasının bir sonucudur. Filistinliler bu sürecin kurbanıdır ve İsrail, insan haklarının reddi, işgal ve zincirlerinden boşanmış bir askeri saldırganlık yoluyla bölgenin kontrol altında tutulmasına alet olmaktadır.

2.8 Siyonist konsept, kendine özgü bir Yahudi Devleti ile Batılı kültürel ve demografik modelin bir anlatımı olan İsrail vizyonunu birleştirir. Kendine özgü bir Devlet olarak İsrail, Filistinlilerin bir ulus olarak varlığının sürekli yadsınmasıdır.

2.9 Sonuçta, Filistin halkının haklarının tanınması, İsrail'in sömürgeci varlığı açısından bir tehdit oluşturur. Batılı modelin bir anlatımı olarak İsrail kapitalist devletleri, İsrail'in Batı değerleri ve yaşam tarzı için koruma ve savunma sağladığını ve 'barbar Doğu'nun ve 'Arap terörizmi'nin önünde bir direnme hattı oluşturduğunu kabul etmeye 'zorlar.' ABD ve diğer kapitalist devletlerin İsrail'e verdiği koşulsuz siyasal ve maddi destek, onların kendi küresel denetimlerini pekiştirme stratejilerini güçlendirir.

2.10 İsrail'in oynadığı olumsuz rol sadece Filistin'in işgali ve Filistinlilerin haklarının reddi ile sınırlı olmayıp İsrail'in bölgesel ve hatta küresel rolünü de kapsar: İsrail emperyal küreselleşme güçlerinin bölgedeki sivri ucudur ve politikaları ile küreselleşme sürecinin en çirkin ve en vahşi yüzünü yansıtır. Bunun örnekleri İsrail'in Arap uluslarına karşı yürüttüğü sürekli saldırganlık, geçmişte Güney Afrika'daki ırkçı rejim, Latin Amerika'daki faşist diktatörlükler gibi dünyanın en kanlı ve ırkçı yönetimleri ve Afrika'daki savaş ağaları ile girdiği ilişkilerdir.

2.11 Özetle İsrail ile emperyalizm arasındaki bağlaşma rastlansal değildir; bu bağlaşma ne duygusal ve dinsel motiflerden kaynaklanır, ne de Avrupa'daki Yahudilerin yaşadığı trajediye verilen bir yanıttır. Tersine, İsrail'le Batı arasındaki bağlaşma, ABD'nin küresel politikasının siyasal, ekonomik ve askeri ihtirasları bağlamında İsrail'in koruduğu çıkarları ifade eder. Bu bakımdan İsrail, ABD'nin Filistin halkının haklarını sürekli olarak reddedişini pekiştirir ve Batı'nın Ortadoğu halkları üzerindeki askeri ve siyasal boyunduruğunun sürdürülmesine yardımcı olur.

Filistin halkının yadsınması

3.1 Filistinlilerin varlıklarının yadsınması; İsrail'in uyguladığı etnik temizlik, sistematik ayrımcılık, temel yurttaş ve insan haklarının reddi ve Filistinlilerin tarihten silinmesi gibi sömürgeci stratejiler yoluyla gerçekleştirilir. Sömürgeleştirme sürecine ilişkin İsrail öyküsü, Filistin'in fethi ve işgalini meşrulaştıran ve dahası 1940'ların sonları ve 1950'lerin başlarında Filistin'in kesintisiz bir etnik temizliğe tabi tutulması gibi tarihsel olguları reddeden bir dinsel mitolojiye dayanır.

3.2 Halihazırda, Filistinlilerin İsrail işgaline karşı siyasal ve askeri direnişinin tüm biçimleri, her yola başvurularak ortadan kaldırılması gereken bir 'terör' olarak tanımlanmakta, böylelikle Filistinlilerin bugünkü insani varoluşları ve dolayısıyla onların sahip olmaları gereken haklar yadsınmaktadır.

3.3 Batı medyası İsrail'in saldırganlığını, çıkardığı savaşları ve katliamlarını 'demokratik İsrail'in 'kendini savunması hakkı' olarak sunuyor. Bu tabloya göre, İsrail, demokrasiden anlamayan vahşi Arap ve Filistinlilerle karşı karşıya bulunuyor. (Buna göre- G. A.) İsrail, adalet ve cezalandırma standartları belirleme ve iradesine rıza göstermeyenler üzerinde otorite kurma hakkına sahip bir uygarlık ve demokrasi sembolüdür.

3.4 Batı medyası aynı zamanda, Batının imgeleminde çarpık bir Arap ve Filistinli imajı yaratıyor. Medya, kin ve hıncı körükleyen stereotipler oluşturuyor. Araplar'ın dinsel ve kültürel inançlarını aşağılayan bu yaklaşım, 'kültürler arası çatışmanın' koşullarını olgunlaştırıyor.

3.5 Özetle, Filistin halkının İsrail tarafından yadsınması, küresel medyada Arap imajının Batı tarafından çarpıtılması ile birleşiyor. Her iki yan da, 'ötekinin' özelliklerini, farklılıklarını, insan haklarını, kültürel karakteristiklerini ve insanlık deneyimini yadsıyan ırkçı bir boyut içeriyor. İsrail diğer uluslara adalet taşıma hakkına sahip üstün varlık gibi gösteriliyor.

Barış süreci ve küreselleşme

4.1 İsrail'in askeri gücüne, ABD'den aldığı desteğe ve Arap dünyasının ilkel bir nesne olarak algılanmasına dayanan barışa erişme vizyonu, barış koşullarını sadece kendisinin dayatma hakkına sahip olduğu bir süreçte gerçekleşebilir. Bu, Filistin halkının insan haklarına kavuşacağı bir alanı da, tabii böyle bir alan varlık bulacaksa, kapsar.

4.2 Bu alan aslında bir 'hayırlar' listesinden oluşmaktadır; geri dönme hakkına hayır, Filistinlilerin Kudüs üzerindeki tarihsel ve siyasal haklarının kabulüne hayır, yerleşim birimlerinin kaldırılmasına hayır, egemen bir Filistin Devleti'ne hayır.

4.3 Bu barış versiyonunu dayatmak için İsrail; yolculuk ve nakliye hakkını kısıtlama, suikastler, gözaltılar, sokağa çıkma yasağı uygulamaları, evleri ve çiftlik hayvanlarını yok etme yolu ile Filistinlilerin yaşamını cehenneme çevirmek için her şeyi yapmayı göze almıştır.

4.4 İsrail barış değil, teslimiyet istemektedir.

4.5 1990'ların başında Madrit Konferansı ile başlayan ve ABD-İsrail bağlaşması çerçevesinde hazırlanmış olan barış süreci, Sovyetler Birliği'nin yıkılması ve Körfez Savaşı'nın sonuçlarına bağlı olarak ilerledi. Bu süreçte, Sovyet-sonrası dönemi 'Yeni Dünya Düzeni' olarak algılayan ABD'nin vizyonu, İsrail'in 'Yeni Ortadoğu'ya ilişkin arzusuyla buluştu.

4.6 Madrit sürecini bir dizi ekonomi konferansı izledi; zaten bir kriz içinde olan ulusal rejimleri küresel pazarın liberalize edilmiş ekonomileri haline getirmek için son bir kez daha iterek Ortadoğu ve Kuzey Afrika'nın ekonomik düzenini yeniden yapılandırmaya girişen Kazablanka, Doha, Umman ve Kahire

konferansları. Bu konferansların amacı, ABD ve İsrail'in ekonomik ve siyasal çıkarlarını dayatarak Arap-İsrail çatışmasına ve Filistin-İsrail çatışmasına bir son vermekti.

4.7 Bu ikili bir dayatmaydı: Bir yandan Arap devletlerine sosyo-ekonomik liberalizasyonu dayatırken, bir yandan da onlara, Filistinlilerin hiçbir talebini kabul etmeye zorlanmayacak olan İsrail Devleti'nin siyasal olarak tanınmasını dayatma.

4.8 Sürecin ekonomik sembolü, Arap ülkelerinin İsrail'e uyguladığı doğrudan ve dolaylı boykotun kaldırılmasıdır.

4.9 Sürgündeki yenik Filistin önderliğinin, Filistin'de yaşayan Filistin halkı tarafından reddedilen Oslo sürecini kabul etmesinin vardığı son nokta, Ortadoğu, Orta, Güney ve Uzak Doğu Asya pazarlarının İsrail'e açılmasıyla örtüşüyordu. Bu süreç Filistinlilere, İşgal Altındaki Bölgelerde İsrail-ABD liderliğinde kurulacak serbest ticaret bölgelerinde ucuz işgücü olarak çalışacakları bir gelecek de hazırlamaktaydı.

4.10 İkinci Filistin İntifadası, direnişin irade ve ruhunu ve bu projenin reddini ifade etmektedir.

4.11 Filistin halkı stratejik bir tercih olarak, İsrail'in tamamen 4 Temmuz 1967'deki** sınırlara çekilmesini, İsrail Devleti'nin yanında gerçek anlamda bağımsız bir Filistin Devleti'nin kurulmasını ve Filistin halkının kendi topraklarına dönme hakkının yaşama geçirilmesini öngören BM kararlarına dayanan bir barış öneriyor.

Filistinliler ve küreselleşme karşıtı hareket

5.1 Ulusal ekonomilerin liberalleşmesi ve Yapısal Uyum Programlarının uygulanmasının yanısıra, İsrail ile siyasal teslimiyet nitelikli bir barışın dayatılması; küreselleşme sürecinin bütün içsel çelişmelerinin Ortadoğu'da şiddet yoluyla yaşama geçirildiğini gösteriyor. Bunun sonucu ise radikal İslam'ın yükselişi, kültürel ve dinsel çatışmaların patlak vermesi, emperyalist askeri güçlerin müdahalesi ve bütün Arap ülkelerinde kitlelerin hoşnutsuzluğunun giderek büyümesidir.

5.2 Bu süreçlere karşı direnişin çekirdeğinde Filistinli yurtsever güçlerin emperyalist projeye kahramanca direnişi bulunuyor. Ne var ki, Filistinliler, siyasal liderlerinin öldürülmesine, evlerinin yıkılmasına, topraklarının tahrip edilmesine ve Filistin'in altyapısının yokedilmesine karşı savaşımları sırasında trajik bir biçimde yalnız bırakılmaktadırlar.

5.3 Arap ülkelerinin liderlerinin ve Avrupalı arabulucuların Filistinlilere, egemenlik ve bağımsızlığı yadsıyan bir anlaşmayı kabul ettirmeye yönelik zavallı çabaları ise acı bir ironiden başka bir şey değildir.

5.4 Küreselleşme karşıtı hareketin rolü sadece Filistin savaşımının başarıya ulaşmasını dilemekle sınırlanmamalı, bu savaşımla ortaklaşmayı ve onun zafere ulaşmasına yardım etmeyi de kapsamalıdır. Dünyanın her yanındaki küreselleşme karşıtı hareketlerin görevi Filistin halkının haklarını, özgürlüğünü ve

bağımsızlığını savunma bayrağını yükseltmektir. Bu, neo-liberal küreselleşmenin alternatifine inancın ve bağlılığın bir ifadesi olacaktır.

*Dr. Macit Nasır, Sağlık İşleri Komiteleri Birliği'nin yönetmen yardımcısıdır. Nasır İbrahim, Alternatif Enformasyon Merkezi Kollektifi'nin bir üyesidir.

**4 Haziran olmalı. Yazarlar burada, İsrail'in 5 Haziran 1967'de başlattığı Altı Gün Savaşı öncesi sınırlarına çekilmesi gerektiğini anlatmak istiyorlar. (G. A.)

Bir İktisatçı İsrail'in ABD İçin Giderek Artan Bedelini Hesaplıyor

David R. Francis, *The Christian Science Monitor*, 9 Aralık 2002

1973'ten bu yana İsrail ABD'ne 1.6 trilyon dolara mal olmuştur. Bugünün (ABD- G. A.) nüfusuna göre hesaplanacak olursa bu, kişibaşına 5,700 dolardan daha fazla para demektir.

Bu rakam, Washington 'da ikamet eden Thomas Stauffer adlı bir ekonomi danışmanının tahmini. Onyıllardır, Stauffer'in Ortadoğu sahnesine ilişkin analizleri İsrail lobisinin başını az ağrıtmamıştır. Bay Stauffer, yıllardır ilk kez İsrail'in Filistinlilerle uzun süredir devam eden sert çatışmasının ABD'ne toplam maliyetini hesaplamış bulunuyor. Onun hesapları, bugüne kadar ABD'ne kesilen faturanın, Vietnam savaşınınkinin iki katından fazla olduğunu gösteriyor.

Şimdiyse İsrail daha da fazlasını istiyor. Geçen ay Beyaz Saray'da yapılan bir toplantıda İsrailli yetkililer intifada ve intihar bombalamalarıyla başedebilmek için yaptıkları uğraşların neden olduğu ek harcamaları karşılamak için 4 milyar dolar ek askeri yardım çağrısında bulundular. Onlar ayrıca, İsrail'in durgunluk içindeki ekonomisini ayağa kaldırmak için 8 milyar dolardan fazla borç garantisi istediler.

Stauffer, İsrail'in içinde bulunduğu derin ekonomik sıkıntı gözönüne alındığında, bu ülkenin borç garantilerinin karşılığı olan bonoları ödeyebileceğinden kuşku duyuyor. Büyük olasılıkla bonolar yeniden yapılandırılacak ve itfa dönemi gelene değin İsrail bunlar için herhangi bir faiz ödemesi yapmayacaktır. Stauffer haklıysa, on yıl içinde bu bonoların hem anaparasını, hem de faizlerini ödemek sonunda ABD'ne düşecektir. İsrail'in talebi belki de, büyük olasılıkla önümüzdeki yılın başlarında Irak savaşının maliyetini karşılamak için çıkarılacak ek harcama yasa tasarısının içine gömülecektir.

İsrail, ABD'nden dış yardım alan ülkelerin başında geliyor. Bu ülke, 2003 mali yılında 2.04 milyar dolar askeri yardım ve 720 milyon dolar ekonomik yardım alacaktır. İsrail, uzun süredir ABD'nden yılda 3 milyar dolar yardım almaktadır.

Stauffer, resmi yardımın 2001 yılı dolarının satınalma gücüne ayarlanması halinde, İsrail'in 1973'ten bu yana ABD'nden 240 milyar dolar almış olacağını tahmin ediyor. Buna ek olarak ABD, İsrail'le barış anlaşmaları imzalamaları karşılığında Mısır'a 117 milyar dolar ve Ürdün'e 22 milyar dolar vermiş bulunuyor.

Stauffer, ABD Kara Kuvvetleri Savaş Koleji'nin isteği üzerine geçenlerde Maine Üniversitesinde ABD'nin Ortadoğu politikasının toplam maliyeti üzerine verdiği bir konferansta, "Dolayısıyla, yönetsel bakımdan olmasa da siyasal bakımdan bu harcamalar İsrail'i desteklemek için hazırlanan paketin bütününün bir parçasıdır" dedi.

Bu dış yardım maliyetleri iyi biliniyor. Büyük olasılıkla, bir çok Amerikalı belli bir stratejik önemi olan ve zor durumda bulunan bir demokrasiyi desteklemek için gözden çıkarılan paranın yerinde bir harcama olduğunu söyleyecektir. Fakat, İsrail'i desteklemenin maliyetinin bir bölümünün gizli olmasa bile iyi bilinmediğini belirten Stauffer, Amerikalıların faturanın bütününden haberdar olup olmadıklarını merak ediyor.

Dev bir harcama kalemi var ki, bu bir sır değil. Bu, daha yüksek petrol fiyatı ve İsrail-Arap savaşlarının ABD'ne verdiği ekonomik zarardır. Örneğin 1973'te Arap ülkeleri, İsrail'in 1967 savaşında ele geçirdiği toprakları geri almak için İsrail'e saldırdılar. Başkan Nixon'ın İsrail'i yeniden Amerikan silahlarıyla donatması, ABD'ne karşı Arap petrol ambargosunu tetikledi. Petrol sevkiyatı açığı derin bir durgunluğa yol açtı. Stauffer, bunun sonucunda ABD'nin (2001 doları olarak) 420 milyar dolar değerinde üretim kaybı olduğunu hesaplıyor. Petrol fiyatlarındaki yükseliş ise ayrıca 450 milyar dolarlık bir kayba yol açtı.

ABD, Arap ülkelerinin petrol silahını yeniden kullanabilecekleri kaygısıyla bir Stratejik Petrol Rezervi oluşturdu. Stauffer, bu rezervin, muhafazakar bir tahminle 134 milyar dolara mal olduğunu düşünüyor

<u>Diğer ABD yardımları şu kalemleri içeriyor:</u>

- ABD'ndeki Yahudi hayır kurumları ve örgütlerinin İsrail'e gönderdikleri paranın ve satın aldıkları İsrail bonolarının değeri 50 ila 60 milyar dolar dolayındadır. Stauffer, kaynağı özel de olsa bu paranın ABD ekonomisi bakımından "net bir çıkış" olduğunu söylüyor.

- ABD şimdiden İsrail'e 10 milyar dolar değerinde ticari kredi ve 600 milyon dolar değerinde konut kredisi vermeyi garanti etmiş bulunuyor. Stauffer, bu harcamaların ABD Hazinesinden çıkacağını düşünüyor.

- ABD, İsrail'in Lavi savaş uçağı ve Arrow füze projelerini desteklemek için bu ülkeye 2.5 milyar dolar vermiştir.

- İsrail kullanılabilir durumdaki "gereksinim fazlası" ABD askeri donanımını indirimli fiyatlarla satın almaktadır. Stauffer, bu indirimlerin son yıllarda milyarlarca doları bulduğunu söylüyor.

- İsrail 1.8 milyar doları bulan yıllık askeri yardım ödeneğinin görünüşte ABD silahları satın almak için ayrılmış olan aşağı yukarı yüzde 40'ını İsrail yapımı askeri donanım satın almada kullanmaktadır. Ayrıca bu ülke, ABD Savunma Bakanlığından ya da ABD silah şirketlerinden İsrail yapımı donanım ya da alt-sistemler satın almalarını isteme hakkını elde etmiş ve böylelikle onların ABD'nin İsrail'e verdiği her dolar başına 50 ila 60 sent ödemelerini sağlamıştır.

ABD'nin mali ve tekniksel yardımı, İsrail'in büyük bir silah satıcısı haline gelmesini sağlamıştır. Silah satışları, İsrail'in sanayi ürünleri ihracatının hemen hemen yarısını oluşturur. ABD savunma şirketleri sık sık İsrail donanımı satın almak zorunda bırakılmalarından ve İsrail'in, ABD vergi yükümlülerinin cebinden çıkan parayla ABD için ek bir rakip hale gelmesinden rahatsızlık duymaktadırlar.

- Stauffer'ın tahminlerine göre, politikası ve ticari yaptırımları, ABD'nin Ortadoğu'ya ihracatını yılda yaklaşık olarak 5 milyar dolar kadar azaltmakta ve böylece ABD'nde 70,000 dolayında işin kaybına mal olmaktadır. Dış yardımlarda adet olduğunun tersine, İsrail'e, aldığı yardımı ABD malları satın almada kullanmanın dayatılmaması nedeniyle ABD'nde 125,000 iş daha yitirilmektedir.

- İsrail 1980'lerin ortalarında Suudi Arabistan'a F-15 savaş uçaklarının satışında olduğu gibi, ABD'nin bazı önemli silah satışlarını engellemektedir. Stauffer, bunun son 10 yılda 10 milyar dolara mal olduğunu söylüyor.

Stauffer'ın listesi tartışmalı olabilir. Bu araştırmasını yaparken o, ABD'nin İsrail politikasını eleştirmelerinden ötürü anti-Semitizmle suçlanacaklarından korktukları için isimlerinin açıklanmasını istemeyen çoğu emekli bazı askeri ve diplomatik görevlilerin yardımından yararlanmıştır.

Asıl Kazanan Taraf: İsrail
Salih Abdülcevat, *El Ehram*, 17-23 Nisan 2003, Sayı: 634

Irak'a karşı savaş bağlamında yeniden ve yeniden su yüzüne çıkan önemli bir sorun, İsrail'in ve Siyonist lobinin Amerikan yönetimine olduğu kadar Amerikan halkına da savaş seçeneğini dayatmasına ilişkin çabalarıdır. Başka bir anlatımla, İsrail'in Irak'a karşı savaşla varmak istediği hedef nedir ve bunun Filistinlilerin yaşamı üzerindeki etkisi ne olacaktır?

Birincisi, İsrail Araplara ve özellikle Irak gibi bellibaşlı bir düşmana karşı saldırının, hem Arap düzenine indirilmiş bir darbe olacağını, hem de Filistinlilerin konumunu zayıflatacağını düşünmektedir. 1979'daki Camp David Anlaşmasının ardından çıkarları ABD'ninkilerle içiçe geçmiş olan Mısır operasyonel olarak 'Arap/ İsrail' çatışması alanının dışına çıktı; bu durum günümüzde de sürmektedir. O günden bu yana İsrail dikkatini, diğer Arap rejimlerinin yoksun olduğu önemli bir kaynak çeşitliliğine -petrol, mali zenginlik, bol su kaynakları, önemli miktarda verimli toprak, yeterince büyük bir nüfus, açık seçik bir milliyetçi gündem ve askeri, endüstriyel ve bilimsel altyapı- sahip olan Irak'a çevirmiştir.

İkincisi, bu Amerikalıların ivedi planları arasında yer almasa da Irak'a karşı savaşın bu ülkenin parçalanmasına yol açması olasılığı yüksektir. Böylesi bir parçalanma, İsrail'in bölgeye ilişkin vizyonuna uyacak ve İsrail'in konumunu büyük ölçüde güçlendirecektir. Bölgeye ilişkin bu vizyon, 19. ve 20. yüzyılın oryantalist Ortadoğu perspektifine dayanmaktadır. Bu görüşe göre bölge, çok sayıda etnik grup, kültür ve milliyetlerden oluşan bir mozaiktir ve dahası, Irak nüfusu da aynı biçimde Sünni, Şii, Kürt ve Hristyanlar olarak bölünmektedir. Üstüne üstlük, Bağdat, Tikrit, Basra ve Musul gibi ekonomik ve siyasal bakımdan önemli kentlerin çevresinde yoğunlaşmış güçlü bölgesel, mezhepsel ve aşiretsel bağlılıklar bulunmaktadır. Mozaik Irak perspektifi, Arap ulusal ideolojisini ve Filistinlilerle Araplar arasındaki bağı reddeder. Bu perspektif, Yahudi milliyetçiliği ve "zayıflara iktidar" düşüncesi üzerine kurulu Siyonizmi meşrulaştırmaya hizmet edecektir.

Yazılarını bir araya getirdiği *The Voice of Israel* (="İsrail'in Sesi") adlı kolleksiyonda Abba Eban* Siyonist ideolojiyi bu açıdan net bir biçimde betimledi. Eban, Ortadoğu'nun kültürel bir birim olduğu ve İsrail'in bu birime entegre olmakla yükümlü bulunduğu varsayımını sorguluyor. Bunun yerine o, Arapların, kılıç zoruyla gerçekleştirdikleri kısa birlik dönemleri dışında hep birbirlerinden ayrı yaşadıkları gerçeğini 'açıklığa kavuşturuyor'. Daha sonra o, siyasal bölünmelerin Batı sömürgeciliği tarafından ortaya çıkarılmadığını söylüyor ve Arap ülkelerini birleştiren kültürel ve geleneksel bağların, siyasal birlik oluşturmak için yeterli bir zemin olmadığının altını çiziyor.

Bu yüzdendir ki, birbirini izleyen İsrail hükümetlerinin tümü, Irak'ta Kürtlerin ya da Lübnan'da Marunilerin durumunda olduğu gibi, Arap-olmayan etnik azınlıkları destekleme ilkesini benimsemişlerdir. Özellikle 1930'ların sonlarından ve Filistin sorununun Araplaşmasının başlamasında bu yana Siyonist harekete ilişkin literatür, genel olarak Siyonist liderlerin ve özel olarak da *yeşiva* liderlerin umutlarını ve ilgilerini Arap dünyasında ve komşu Arap-olmayan ülkelerdeki tüm azınlıklarla ilişkiler kurmaya bağladıklarını göstermektedir.

1930'ların sonlarından bu yana Ben-Gurion**, Siyonizmin tartışma götürmez akideleri haline gelecek olan aşağıdaki ilkeleri formüle etti:

1. Araplar Siyonist hareketin başta gelen düşmanıdırlar. Bu baş düşmana karşı koyabilmek için Siyonizmin Doğu'da, Batı'daki bağlaşıklarıyla birlikte saf tutacak bağlaşıklar araması gerekmektedir. Sözkonusu esas çatışmayla yüzyüze gelindiğinde bu bağlaşıklara, Siyonist projenin iktidarını destekleyecek bir karşı kuvvet olarak gereksinim duyulacaktır. Önünde sonunda bu, 'bizimle onlar arasında kanlı bir savaşım'dır. Dolayısıyla, -"Yahudi halkının baş düşmanı" olan- Arap milliyetçiliğine karşı çıkan ya da onunla savaşmaya hazır olan bütün grup ve mezhepler, Siyonizmin yerleşim ve devlet-güdümlü politikalarını yaşama geçirmesine yardımcı olabilecek potansiyel bağlaşıklardır.

2. Çeşitli hükümetler tarafından terörize edilen ve ezilen Yahudi halkı ve özellikle Arap ülkelerinde yaşamakta olan Yahudiler, Araplar ya da Müslümanların "ezdiği" bütün azınlıkları bağlaşıklar ve ortaklar olarak algılamaktadırlar. Bu yüzden, kendisini bu zulümden kurtarma duygusu Yahudiler ve adıgeçen gruplar tarafından paylaşılmaktadır.

Yukarda belirtilen iki ilke 'Periferiyle Bağlaşma Teorisi'nin temelini oluştururlar.

3. Ben-Gurion, İsrail devletinin kurulmasından sonra, bu teoriyi daha da geliştirmeyi ve Arap ülkelerinin çevresinde onların düşmanlarından meydana gelen bir çember oluşturmayı düşlüyordu. O, dikkatini Türkiye, İran ve Etyopya'yla stratejik ilişkiler kurma üzerinde yoğunlaştırdı (Kuşatma Teorisi). O, aynı zamanda, Arap dünyası çevresindeki bu kuşatmayı genişleterek İsrail'in diğer Asya ve Afrika ülkeleriyle ilişkilerini geliştirmesini amaç edindi. Bu siyasetin en son halkası, büyük ölçüde Pakistan'ın nükleer silahlar edinmesine, Hindistan'da Hindu revizyonizminin (4) ortaya çıkmasına ve bu ülkenin devsel boyutlardaki pazarına nüfuz etme isteğine bağlı olarak Hindistan üzerinde odaklanmaktadır.

Ben-Gurion'un, diğer Siyonist liderlerle birlikte formüle ettiği düşünceleri (Periferiyle Bağlaşma Teorisi ve Kuşatma Teorisi) Arap dünyasına karşı savaşım bağlamında çeşitli bağlaşıklarla karşılıklı etkileşim içine girmenin temelini oluşturmuştur.

İsrail; Sudan, Irak, Mısır ve Lübnan'daki ve düşmanı saydığı Arap dünyasındaki ayrılıkçı hareketleri işte bu arkaplan zemini üzerinde desteklemiştir. Bu çerçevede, Irak'a ilgi ve bu ülkeyi güçten düşürme ya da onun güçlenmesini engelleme doğrultusundaki çabalar, her zaman Siyonizmin temel amaçlarından biri olagelmiştir. İsrail bazan, Kürt hareketinin önderleriyle gizli ama sıkı ilişkiler kurmak suretiyle Irak'ta bir dayanak noktası edinmeyi başarmıştır. Tam tersine, esas olarak Mısır devletinin tarihsel sürekliliği nedeniyle Siyonizm, Mısır'daki Kıpti toplumu içinde bağlaşıklar kazanamamıştır.

Siyonistlerin Kürtlerle iletişimi 1930'ların sonlarında başladı. Kürtlerle temas kurma sorumluluğunu, en önemli planlayıcılardan ve "periferiyle bağlaşma" stratejisini oluşturan düşünürlerden adı çıkmış Siyonist istihbarat elemanı Rubin Şiluah üstlenmişti.

O zamanlar -Bağdat'daki bir Yahudi okulunda eğitim görme örtüsü altında- Irak'ta bir casus olarak yaşamakta olan Şiluah Kuzey Irak'taki dağlık Kürt bölgesine gidip gelmekteydi. O 1940'ların sonlarında orada, Irak'lı Yahudilerin Türkiye üzerinden Filistin'e ulaşmalarına yardımcı olmak isteyen Kürtlerle ilişkiler kurmuştu.

1950'lerin sonu ve 1960'ların başlarına gelindiğinde, Irak'taki merkezi hükümete karşı savaşlarında Kürtlerin silah ve askeri eğitim gereksinimini karşılayan başlıca güç İsrail idi. Bütün detaylar henüz açığa çıkmamış olmakla birlikte, Kuzey Irak'ta değişik kılıflar altında (askeri danışman, tarım uzmanı, eğitmen ve doktor) binlerce MOSSAD uzmanının bulunduğu biliniyordu; (1991'deki- G. A.) İkinci Körfez Savaşında Kürtlerin stratejik öneme sahip ve petrol zengini Kerkük'ü ele geçirmelerinin ardından İsrail'in Kürtlere desteği doruk noktasına vardı. Ancak ABD'nin, merkezi hükümetin denetimini sona erdiren değişiklikler empoze etmesi ve bir Kürt egemenlik bölgesi kurmasından önce, ayrılıkçı hareket Irak ordusunun ağır darbeleri altında hızla çöktü.

İsrail aynı şekilde, İran Şahı'nı Bağdat'a karşı savaşımında destekledi. İsrail'in Şah'la ilişkisi, MOSSAD'ın İngiliz (MI6) ve Amerikan (CIA) istihbarat örgütleriyle, demokratik seçimlerle işbaşına gelmiş bulunan Musaddık hükümetinin 1953 yılında devrilmesini sağlamak için işbirliği yapmasıyla başladı. Şah'la oluşturulan ortaklık, Humeyni işbaşına gelene kadar geçen süre içinde İran'ın, İsrail'in ürünlerinin başlıca alıcısı olmasına olanak verdi. İsrail, Şah'ı koruyan kötü ünlü ve vahşi istihbarat servisi SAVAK'ın eğitiminde de rol oynadı.

Dahası İsrail, Irak'ı yakın gözetim altında tutmaya çalışmış ve onun, nükleer güç sahibi olmasını engellemek için elinden gelen her şeyi yapmıştır. Bu bağlamda, İsrail 1977'de Fransa'da montaj aşamasında olan Irak reaktörünü tahrip etti. O, başta Paris'te cinayete kurban giden Mısır'lı bilimadamı Yahya El-Meşd başta gelmek üzere, Irak nükleer programında çalışan bilimadamlarını da öldürdü. Süper topun düşünce babasını Brüksel'de öldüren ve 1981'de Irak'ın Usaris nükleer santralini tahrip eden de gene İsrail idi. İsrail aynı zamanda Birinci Körfez Savaşı sırasında İran'a silah sağlamaktaydı.

İsrail'in Irak'a olan düşmanlığı Saddam Hüseyin rejiminden çok öncelere, Irak'ın da içinde yer aldığı 1948 Savaşına kadar uzanır. O zaman, savaşta yer alan ülkelerden sadece Irak, 1949'daki Rodos Ateşkes Anlaşmasını önceleyen müzakerelere katılmayı reddetmişti. Aynı şekilde Irak 1967 savaşında Ürdün cephesine takviye kuvvet göndermişti. Bütün bunlara ek olarak Irak 242 sayılı BM Kararını tanımayı reddetmiş ve 1973 Savaşında Şam'ın savunmasına aktif olarak katılmıştı.

Üçüncüsü, kendi başına bir amaç olması bakımından savaş, İsrail'in politikasının hiç değişmeyen bir öğesi olagelmiştir. Arap dünyasına karşı yürütülen bir dizi savaş, İsrail'e Arap dünyasını güçten düşürme olanağının yanısıra, demografik ve siyasal durumu Filistinliler aleyhine değiştirme olanağı vermiştir. İsrail'in içinde yer almadığı bölgesel savaşlar bile onun yararına olmuş ve Filistin ulusal hareketini zayıflatmaya hizmet etmiştir. Birinci ve İkinci Körfez Savaşları buna örnektir.

1948 Savaşı 800,000 Filistinlinin topraklarından kovulmalarına yol açtı ki, bu rakam Siyonistlerin denetimi altına giren nüfusun yüzde 87'sine karşılık düşmektedir. Gizliliği kaldırılmış olan İsrail belgelerine göre, 1956 Savaşı sırasındaki Kufr Kasım katliamının yeni bir Filistinlileri kovma dalgasının önünü açmak ve Batı Yakası'nın işgalini sağlamak için yapıldığı anlaşılmaktadır. 1967 Savaşı sırasında 400,000 Filistinlinin topraklarından kovulması ve ardından Batı Yakası'nın ve Gazze Şeridi'nin işgali, İsrail'in bölgesel bir güç merkezi haline gelme yolundaki hırsını yaşama geçirmesini kolaylaştırdı. İsrail'in 1982'de Lübnan'ı işgali de Filistinli mülteciler açısından tehlikeli demografik değişikliklere yol açtı. 1982'de Lübnan'da yaşayan 450,000 Filistinliden şimdi geriye ancak 250,000 kişi kalmıştır. (Bu savaş olmamış olsaydı, Lübnan'daki

Filistinlilerin sayısı bugün en az 650,000 dolayında olaacaktı.) Lübnan'daki Filistinlilerin savaş nedeniyle yüzyüze geldikleri toplumsal, moral ve siyasal yenilgiyi ise hiç anmıyorum bile.

Irak ile İran arasındaki Birinci Körfez Savaşı Filistin davasını zayıflattı: Arap dünyası ikiye bölündü, Arap kaynakları israf edildi, petrol geliri büyük ölçüde eksildi ve Arap dünyasının Filistin sorununa ilgisi azaldı. Bütün bunlar Filistin sorununu olumsuz etkiledi.

Son olarak, 1991'deki İkinci Körfez Savaşı, işgal altındaki bölgelerde yaşayan Filistinlilerin gelir ve gücünün ana atardamarlarından birini oluşturan Kuveyt'teki Filistin toplumunun bu ülkeden kovulmasına yol açtı. Bence İzak Şamir 1990 Katliamını gerçekleştirmek ve bu olayı kullanmak suretiyle Batı Yakası sakinlerinin buradan kovulmasına yol açacak bir süreç yaratmayı tasarlıyordu. Katliam, 1991 Körfez Savaşının patlak vermesinden üç ay önce, Harem El-Şerif kompleksinde meydana geldi; İsrail askerleri Filistinli göstericilere ateş açarak 20 kişiyi öldürdüler. Ancak o sıra, Irak'a karşı savaşta Arap bağlaşmasını muhafaza etmeyi hesaplayan Amerikan yönetimi, Şamir'in planının yaşama geçirilmesini önledi.

Yazar, Batı Yakası'ndaki Beir Zeit Üniversitesi'nde siyasal bilimler profesörüdür.

*****1948'de İsrail'in BM'deki temsilcisi olan ve 1959-74 yılları arasında aralarında dışişleri bakanlığı görevi de olmak üzere çeşitli görevlerde bulunan İsrail'li politikacı. (G. A.)

******Siyonist hareketin en öndegelen önderlerinden ve 1948-53 yılları arasında ülkenin başbakanlığını yapmış olan İsrail'li politikacı. (G. A.)

*******Hindu şovenistlerinin gerici ve yayılmacı amaçlarla tarihi yeniden yazma ve yorumlama yolundaki çabalarına verilen ad. (G. A.)

Birinci İntifada'nın 16. Yıldönümü
Tony Seed, 9 Aralık 2003

Kahraman Filistin halkının Siyonist İsrail'e ve İşgale karşı, bugün birinci İntifada olarak anılan ayaklanması, bundan 16 yıl önce, 9 Aralık 1987'de patlak verdi. Sözcük anlamı, "fırlatıp atma" ya da "devirme" olan İntifada, bir "Yurttaş Ayaklanması"dır. Hareket ilk başta, bir İsrail kamyonuyla Filistinli işçileri taşıyan iki kamyonetin çarpışmasının ardından 4 Filistinli'nin öldürülmesi üzerine ortaya çıktı.

Protestolar; yoğun biçimde silahlanmış olan yerleşimcilerin İşgal Altındaki Topraklarda silahsız Filistin halkına karşı yoğunlaşan şiddeti, artan işsizlik ve yükselen ulusal bilinç ve 1960'lardan bu yana Diyaspora'da ve özellikle İsrail'in ABD'nden aldığı yeşil ışığın ardından gerçekleştirdiği 6 Haziran 1982 Lübnan işgalinden, Beyrut'taki Sabra ve Şatila kamplarındaki katliamlarından, Tunus'ta Filistin liderliğini katletme girişimlerinden (Ekim 1985) ve Lübnan halkının işgale karşı boyuneğmez direnişinden bu yana oluşan siyasal seferberlik bağlamında gerçekleşti. Beyrut çevresindeki kamplarda can veren Filistinli kadınların, çocukların ve yaşlıların kanı, ABD'nin ciddi garantilerinin değersiz olduğunu kanıtlamıştı. FKÖ'nün 1987 ilkbaharında Cezayir'de yapılan toplantısı, kurtuluş hareketinin saflarında dikkate değer bir birlik ve doğru yön duygusu yaratmış ve ülke içinde ve dışındaki Filistinlilerin morallerini yükseltmişti. 1987 sonbaharında Ürdün'ün başkenti Amman'da, Batı Yakası'nın hemen yanıbaşında toplanan Arap Doruğu, işgal altındaki Filistin halkının yaşadığı sıkıntıları neredeyse görmezden gelmek suretiyle onların kendi adlarına hareket etme ve kendi güçlerine dayanma yolundaki kararlılıklarını güçlendirdi.

O ilk gün içinde İsrail yetkilileri, içlerinde Gazze'den Fatma el Kıdri adlı küçük çocuğun da bulunduğu bir kaç Filistinliyi vurarak öldürdüler. Ertesi gün protestolar derhal Batı Yakası'nın Nablus kentine sıçradı ve burada da İsrail yetkilileri, içlerinde 18 yaşındaki İbrahim Ekeik'in de bulunduğu bir dizi Filistinliyi daha vurarak öldürdüler. 13 Aralık'ta Doğu Kudüs'te protesto eylemleri patlak verdi ve bir genel grev İşgal Altındaki Toprakların tümünü felce uğrattı. Daha sonra meydana gelen çatışmalar işgal altındaki Batı Yakası ve Gazze'nin her yanına sıçradı.

İntifada gençliğin (ki, toplumun yüzde 60'ı 15 yaşının altındaydı), Filistin toplumunun tüm kesimlerinin aktif katılımıyla gerçekleştirdiği bir halk ayaklanması, bir ulus ayaklanmasıydı. Filistinliler, yerel polis kuvvetinden ve sivil yönetimden çekildiler ve Filistinli dükkan sahipleri çalışma saatlerini ve sattıkları ürünlerin fiyatlarını kendileri saptamaya giriştiler. İntifada, kendi örgütlenme aracı olan ve çoğu, işgal altındaki günlük yaşamın gerçekliğini sergileyen ve İsrail işgaline son vermeyi ve Filistin'in bağımsızlığını amaçlayan -bellibaşlı siyasal partilerin koalisyonu olan- Ulusal Ayaklanma Birleşik Liderliğinin bildirilerinin yanısıra enformasyon ve haber bültenleri yayımlayan halk komitelerini yarattı.

İsrail devletinin buna verdiği karşılık, 1948 yılından bu yana sürdürdüğü politikanın geneliyle uyumlu oldu: Filistin üniversite ve okullarının kapatılması, aktivistlerin sürgün edilmesi, evlerin yakılması ve tahribi ve göstericilere ve özellikle gençlere gerçek ve "kauçuk" mermilerle ateş açma da içinde olmak üzere terörizm.

1 Temmuz 1988'de, İsrail Merkezi Komutanlığı, kurulmuş olan bütün halk komitelerini yasadışı ilan etti. 1989'a gelindiğinde, İsrail'in Batı Yakası'nda konuşlandırdığı asker sayısı, (1967 yılındaki- G. A.) Altı Gün Savaşında bu bölgeyi işgal etmek için kullandığı asker sayısının üç katından fazlaydı; Altı Gün Savaşında, yaklaşık yarısı ikinci kez olmak üzere çok büyük sayıda, yani 400,000 dolayında Filistinli evlerinden kovulmuştu. İntifada'nın birinci yılı dolduğunda, İsrail kuvvetlerinin öldürdüğü Filistinli sayısı 218'i bulmuştu. 20,000 kişi yaralanmış, 15,000 kişi tutuklanmış, 12,000 kişi hapse atılmış ve 34 kişi, "komite aktivisti" olduğu gerekçesiyle sürgüne gönderilmişti. Bununla birlikte, Kasım 1988'de Filistin Ulusal Konseyi, Bağımsızlık Bildirgesi'ni kabul etti ve Batı Yakası ve Gazze'de, ilk elde 55 ülke tarafından tanınan Filistin devletinin kuruluşunu duyurdu.

Sovyetler Birliği'nin çöküşü ve ABD'nin egemen süper devlet olduğu tek kutuplu dünyanın ortaya çıkmasıyla diğer devrimci ve ulusal kurtuluşçu hareketler dünya ölçeğinde zayıflarken İntifada devam etti; bu ulusal ayaklanma Washington'un Ortadoğu'ya ilişkin planlarının önünde duran temel engel ve Ortadoğu'da emperyalist bir barışın ve Birinci George Bush'un Körfez Savaşıyla çığırını açtığı sözümona "Yeni Arap Düzeni"nin önünü kesen önemli bir faktör oldu. Filistinliler, Lübnan halkının, İsrail'in 1982'de ABD'nin desteğiyle Lübnan'a karşı giriştiği saldırı ve işgale karşı yiğit direnişinden esinlenmişlerdi ve aynı biçimde Filistin İntifadası da Lübnan halkının, 1980'lerde ve 1990'larda Güney Lübnan'ın İsrail tarafından yasadışı bir tarzda işgal altında tutulmasına karşı giriştiği direniş için esin kaynağı oldu. Bu savaşımlar, ABD politikalarına boyun eğmeyi ve İsrail'in vahşeti karşısında sessiz kalmayı reddeden çeşitli sözde "başarısız" ve "serseri" devletleri devirmek suretiyle jeopolitik haritasını yeniden çizerek Arap bölgesini bir Amerikan vahası haline getirme çabalarını boşa çıkardı. Oslo sürecinin başlamasıyla sona eren birinci İntifada döneminde 1,500'den fazla Filistinli ölürken, binlercesi de sakatlandı.

Eylül 1993'de imzalanan sahte Oslo Anlaşması, Filistinlilerin kendi egemen devletlerine sahip olma hakkını ve 1948'den beri Diyasporada sürgünde yaşayan 5 milyon insanın yurtlarına geri dönme hakkını tanımayı reddediyordu. Sonu gelmez bir "barış süreci"nin birbirini izleyen ve Peres/ Barak ve Clinton'ın katılımıyla gerçekleştirilen çok sayıda doruk toplantısı, hesaplı kitaplı bir "ne savaş ne barış" süreciydi. İşgal altındaki Topraklardaki Siyonist kolonizasyon programının yoğunlaştırılmasının engelsiz bir biçimde ilerlemesini amaçlayan bu süreç, inisiyatifi Filistin halkının elinden aldı, ayaklanmayı tasfiye etti ve Filistinlilerin, haklarını güvence altına almayı hedefleyen uzun erimli savaşımını yolundan saptırdı. Yerleşim birimlerinin sayısını 1983-1991 yılları arasında iki katına çıkaran İsrail, sömürgeci yerleşim uygulamasında, Filistinlileri "Nakil" etme ve dağıtma politikasında en büyük atılımı bu dönemde gerçekleştirdi.

İnatçı ve metin direniş bu manevraları da boşa çıkardı. Bu durum, ABD ve İsrail'in yaşadığı tarihsel boyutlardaki bunalımı gözler önüne serdi. Kendi yazgılarını hiç de bu aşağılık güçlerin eline terk etmeyen Filistinliler, Ariel Şaron'un 28 Eylül 2000'de, Kudüs'ün Eski Kentin içine ve çevresine konuşlandırılan tepeden tırnağa silahlı binlerce güvenlik personelinin eşliğinde El Aksa Camisine yaptığı hesaplı provokatif ziyarete karşı spontane biçimde (El Aksa İntifadası olarak da anılan) ikinci halk İntifadalarını başlattılar. Ellerinde taşlardan başka bir şey olmayan göstericilerle İsrail kuvvetleri arasında meydana gelen çatışmaların sadece ilk iki gününde 5 Filistinli öldü ve 200'den fazlası da yaralandı. Şaron'un "cesur" ziyareti, terör ve baskı politikalarını daha önce görülmedik bir barbarlık düzeyinde yaşama geçirmesinin gerekçesini oluşturdu. Olay, İşgal Altındaki Topraklarda, İsrail'in içinde ve Arap dünyasında yaygın bir ayaklanmaya ve dünya ölçeğinde bir öfke dalgasına yol açtı ve barış sürecine noktayı koydu.

1930'ların ortalarının Büyük Ayaklanmasından bu yana görülmeyen yeni bir ulusal birlik düzeyini yakalayan Filistin halkı, tarihsel önemdeki 9 Aralık 1987'nin bu birinci İntifadasından itibaren, 100 yaşını aşkın kendi yazgılarını belirleme ve Tarihsel Filistin'in ulusal bağımsızlığı yolundaki savaşımına siyasal bir biçim ve içerik kazandırdı. Özellikle Filistin sokağındaki, bugüne değin güçlü bir biçimde sürmekte olan direniş hareketlerinin kararlılığı ve popülerliği, dördüncü yılına girmiş bulunan ikinci Filistin İntifadasının ciddi ve zor meydan okumalarla karşı karşıya olduğu gerçeğini gözlerden saklamamaktadır. Aralarında bu inisiyatifi, temel talebinden, yani İsrail'in 1967'de işgal ettiği Arap topraklarından tümüyle

çekilmesi, Filistinli mültecilerin geri dönmeleri ve Tarihsel Filistin'de yeni bir egemen devletin kurulması talebinden vazgeçirmenin de bulunduğu meydan okumalar, hareketin hem içinden, hem de dışından gelmektedir.

Filistin İntifadası ve direnişi, Filistin ve Arap halklarının gurur, onur, kültür ve potansiyelini savunan biricik kaledir. Osmanlı, Britanya ve Amerikan İmparatorlukları ve onların aletleri hep, ister uzlaşmanın zeytin dalıyla, isterse insanlıkdışı çıkarlarının hizmetinde olan kuvvetin terörüyle bu kaleyi yıkmaya, aşağılamaya ve ezmeye çalıştılar. Binlerce erkek, kadın ve çocuk şehit düştü. Bu kale, tüm insanlığın hakları, özgürlükleri ve dünyanın halkları ve uluslarının kendi yazgılarını belirleme temel hakkı da içinde olmak üzere kurtuluşları için verdikleri savaşımlarının bir parçasıdır ve bu savaşımı güçlendirmekte ve ona destek vermektedir

Selam sana Filistin.

Arafat ve Filistin Ulusal Hareketi: Profesör Esat Ebu Halil'le Bir Mülakat
19 Ocak 2005

Jon Elmer
PalestineChronicle.com

Esat Ebu Halil, *The Battle for Saudi Arabia* [=Suudi Arabistan Çarpışması] (Seven Stories, 2004), *Bin Laden, Islam and America's War on Terror* [=Bin Ladin, İslam ve Amerika'nın Teröre Karşı Savaşı] (Seven Stories, 2002) ve *the Historical Dictionary of Lebanon* [=Lübnan Tarihsel Sözlüğü] (Rowman & Littlefield, 1998) adlı kitapların yazarıdır. O, Kaliforniya Devlet Üniversitesi, Stanislaus'ta siyasal bilim profesörü ve Berkeley'deki Kaliforniya Üniversitesi'nde konuk profesör olarak görev yapmaktadır. Esat Ebu Halil, Lübnan'ın Sur kentinde doğmuş ve Beyrut'ta büyümüştür. Onun blogu, the Angry Arab News Service: angryarab.blogspot.com'dur.

Jon Elmer: Geçenlerde Arafat'ın ölümü üzerine Nelson Mandela onu, "sözcüğün gerçek anlamıyla bir ikon" olarak tanımladı. Filistin ulusal hareketinin bir sembolü olarak Arafat'ın yerini nasıl tanımlamalı?

Esat Ebu Halil: Son birkaç onyılda dünya sahnesinin ve Filistin ulusal hareketinin Yaser Arafat'ı Filistin ulusal savaşımının bir sembolü haline getirdiğini söylemek yanlış olmaz. Bununla birlikte, tüm Filistin

savaşımının tarihini, Yaser Arafat'ın kişiliğine indirgeme eğilimine kapılmamak çok önemli. Yaser Arafat'ın mirası, Filistin halkının kendisinin fedakarlıkları ve katkıları bağlamında değerlendirilmeli ve her şeyi tek bir insanın hanesine yazmamaya dikkat edilmeli.

Yaser Arafat Filistin ulusal savaşımını yaratmadı; tersine Filistin ulusal savaşımı Yaser Arafat'ı yarattı. 1960'ların sonundaki siyasal boşluk ortamında Arafat, 1967 savaşı sonrasında Filistinlilerin, ayrı bir Filistin ulusal kimliğinin ortaya konması ve karar alma mekanizmasının Filistinlilerin elinde olması gerektiği konusundaki ısrarlı beklentilerine yanıt verdi.

(Daha öncesinden itibaren değilse bile) 1948'den 1967'ye kadar Arap hükümetleri Filistin devrimci aktivitesini engellemeye çalıştılar. 1964'de Filistin Kurtuluş Örgütü, Filistin ulusal aktivizmini fiilen denetim altına almak ve evcilleştirmek amacıyla oluşturulmuştu. 1967'den ve Yaser Arafat'ın yönetimi ele aldığı 1969'dan sonra, Filistinlilerin kurtuluş ve hükümranlık yolunu tutabilmeleri için (Arap devletlerinden- G. A.) siyasal olarak bağımsız hale gelmeleri doğrultusunda güçlü bir talep vardı.

Jon Elmer: Arafat 1968'de şöyle demişti: "Filistinlileri BM tayınlarını almak için kuyrukta beklemekten başka bir şey yapamayan bir halk olarak gördüğü sürece dünyanın ona saygı duyması beklenemez. Şimdi artık silaha sarıldıkları için durum değişmiştir." Silahlı savaşımın Filistin ulusal hareketi bakımından oynadığı rolü ve Yaser Arafat'ın bu savaşım içindeki yerini tartışabilir miyiz?"

Esat Ebu Halil: 1948'den sonra Filistinlilerin İsrail'e karşı büyük ölçüde barışçı olan savaşımının ciddiye alınmamış olduğunu anımsamamız gerekiyor. Dolayısıyla, 'Filistinliler neden barışçı bir savaşım yürütmüyor?' sorusunu soran herkese verilecek yanıt, Filistinlilerin bunu denediği, ancak bu yolla hiçbir kazanım elde edemedikleri biçimindedir.

Aslına bakılırsa, İsrailli tarihçi Benny Morris'e göre 1948'den 1950'lerin sonlarına kadar olan dönemde çok sayıda Filistinli gidip ineklerini, keçilerini, çiftliklerini ve evlerini görmek için İsrail'e barışçı yolla sızmışlardı. Silahlı İsraillilerin 1948'de kendilerini kovduğu evlerine geri dönmeye çalışan binlerce silahsız Filistinli sivil bu ihlalden ötürü İsrailliler tarafından vurularak öldürüldü.

Filistinlilerin silahlı savaşımı Yaser Arafat'la başlamadı. Yaser Arafat Filistinlilerin, 1950'lerin sonları ve 1960'ların başlarından itibaren Filistinli grupların silahlı savaşım vermelerinden yana olduğunu biliyordu. Arap Milliyetçi Hareketi* silahlı savaşıma ilk girişen gruplardan biriydi; Baas Partisi sınırlı ölçüde silahlı savaşım yürüttü ve bunların yanısıra ta 1948 ve 1949 gibi erken tarihlerde oluşan ve İsrail'e ve Siyonist hedeflere karşı silahlı savaşım yürüten bir dizi Filistinli grup vardı. Fatah doğuşunu, Aralık 1965'de silahlı kolunun İsrail içindeki bir hedefe yaptığı saldırıyla duyurdu.

Ancak, Yaser Arafat'ın tumturaklı sözlerine ve kendi rolüne ilişkin iyi bilinen abartmalarına rağmen onun, kişisel olarak silahlı savaşımdaki rolü son derece önemsizdir. Arafat, tüm Filistinlileri kucaklayan bir hareket -Fatah hareketi- oluşturmada büyük bir rol oynadı. O, medyayla uyum sağlamada ve Filistin ulusal hareketi adına halkla ilişkiler kampanyaları yürütmede çok başarılıydı.

Yaser Arafat daha ziyade, Filistin halkının istek ve özlemlerini yansıtan bir ayna işlevi görüyordu. Bunun içindir ki, sadece Yaser Arafat'ın ölmesinden ötürü Filistin savaşımının sona ereceği beklentisi içine girmenin aptalca ve yanlış olduğu kanısındayım. Filistin ulusal hareketi nasıl Yaser Arafat'ı yaratabildiyse, onun gibilerini, hatta ondan daha iyilerini de yaratabilecektir.

Jon Elmer: Bu günler, Yaser Arafat'ın 1974'de BM'de yaptığı konuşmanın 30. yıldönümüne rastlıyor. O, "Buraya, bir elimde zeytin dalı, diğerinde bir özgürlük savaşçısının silahıyla geldim. Zeytin dalının elimden yere düşmesine fırsat vermeyin" dediği o ünlü konuşmasını yaptığında, bir ulusal kurtuluş hareketinin BM'in önüne çıkan ilk lideri olmuştu.

Golda Meir'in "Filistinliler diye bir halk yoktur" türünden açıklamalarının egemen olduğu bir dönemde Arafat'ın BM'de yaptığı konuşmanın, özellikle Filistinliler üzerindeki etkisini anlatabilir misiniz?

Esat Ebu Halil: Yaser Arafat'ın BM'deki konuşması Filistin Sorununu ilk kez dünya sahnesine taşıdı. Arafat, Filistin ulusal varlığını ilan ediyordu.

Filistinliler, esas olarak, kendi ayrı siyasal kimliklerini öne çıkarmayı amaçlayan bir varoluş savaşımı veriyorlardı. Yaser Arafat'ın yönettiği Fatah'ın ve daha sonra yönetimini devraldığı FKÖ'nün üzerinde direttiği nokta buydu.

Yaser Arafat'ın konuşması, o sıralar Filistin ulusal hareketi içinde sürmekte olan tartışmaya –silahlı savaşım mı diplomasi mi tartışması- vurgu yapıyordu. Batı'da, hakkında oluşturulmuş bulunan terörist imgesine rağmen Yaser Arafat -diğer savaşım biçimleriyle yanyana yürütülmesi kaydıyla- diplomatik savaşıma inanan bir insandı ve Filistin ulusal hareketi içindeki pek çok insan bu yaklaşımdan rahatsızdı.

Arafat kendi halkından çok daha az radikal ve çok daha az militandı. Pek çok Filistinli, silahlı savaşım yolunu terketmek üzere olduğunu -ki, daha sonra terketti- düşündükleri için onun BM'deki konuşmasını beğenmemişti. Oslo anlaşmasını ve daha sonra Yol Haritasını kabul etmek suretiyle Yaser Arafat silahlı savaşım yolunu hemen hemen terketti; ki Filistinliler kim olursa olsun hiçbir bireyin tek başına böyle bir karar almaya hakkı olmadığını düşünüyorlar.

Bu yüzdendir ki o, tüm çabasına rağmen Filistin silahlarını susturamadı. Susturamazdı da; Filistinliler Yaser Arafat'ın ne düşündüğüne ya da söylediğine aldırmaksızın silahlı savaşımı sürdürmede direttiler.

Jon Elmer: Aradan hayli zaman geçti ama, İsrail'in Lübnan'ı kuşatması sırasındaki Arafat'ı anlatabilir misiniz?

Esat Ebu Halil: Ben, İsrail işgali ve işgal ordusunun çok vahşi ve çetin bir kuşatmaya tabi tuttuğu 1982 Beyrutu'nun deneyimini kendim yaşamıştım.

O sıralar Yaser Arafat'ın Filistinliler arasındaki prestij ve popülaritesinin dorukta olduğunu söyleyebilirim size. Bir çok Filistinli, sıkışık durumlarda Yaser Arafat'ın performansının en üst düzeye çıktığına inanır. O günlerde insanlar onun, Filistin savaşımını, işgalci İsrail ordusunun dayattığı en zor ve en bunalımlı koşullar altında –her gün yaşanan havadan, karadan ve denizden bombardımanın yol açtığı kandökümü- yönetirken ne denli soğukkanlı olduğunu görerek hayrete düşüyordu.

Olaya askeri açıdan bakıldığında, Lübnan'ın işgalinin Arafat'ı, ilerde kendisini pek çok Filistinli ve Arabın gözünden düşürecek türden uzlaşma ve anlaşmalara doğru ittiğini söylemek yanlış olmaz. 1982'den sonra o, Arap hükümetlerinin kendisini gözden çıkardığı ve İsrail ne yaparsa yapsın Amerikalıların İsrail'e sahip çıkmaya devam edecekleri kanısına vardı. Bu kanı onu, Filistin hareketinin en temel çıkarlarını zedelemeksizin Amerikalıları ve İsraillileri hoşnut kılmanın olanaklı olmadığını görmezden gelerek onları hoşnut etmek için daha ve gittikçe daha fazla acınası çabalar harcamaya itti.

Yıllar boyu Yaser Arafat'ın yüzyüze olduğu temel sorun buydu: o hem Filistin ulusal savaşımının başında kalmayı çok istiyor, hem de aynı zamanda Filistin hareketinin tartışma götürmez düşmanları olan Amerikalıları ve İsraillileri her ne pahasına olursa olsun ve büyük bir hevesle hoşnut etmeye çalışıyordu.

Sonunda o, uzlaşma değil, tam ve sorgusuz sualsiz teslimiyet peşinde olan Amerikalıların ve İsraillilerin gözüne girmeyi başaramaksızın Filistin hareketi içindeki saygınlığını zedeledi.

Jon Elmer: Arafat'ın, Ağustos 1982'nin son günlerinde, Sabra ve Şatila mülteci kamplarında [2,000 kadar] savunmasız sivilin katledilmesinden sadece iki hafta önce Beyrut'tan ayrılması, Filistinliler tarafından bir ihanet gibi algılandı mı?

Esat Ebu Halil: Evet, özellikle Amerikalıların boş ve sahte vaatlerine körükörüne güvenmesini sembolize ettiği için bu ayrılış ona çok zarar verdi. Yaser Arafat, FKÖ'nün bütün silahlı erkek ve kadınlarıyla birlikte Lübnan'dan, Amerikalıların geride kalan ve daha sonra katledilen Filistinli mültecileri koruyacağına ilişkin vaadine dayanarak ayrıldığı için, Sabra ve Şatila katliamı onun liderliğinin başarısızlığı olarak görülmelidir.

1983'de Fatah içinde patlak veren silahlı ayaklanmanın nedenlerinden biri de, Yaser Arafat'ın, Filistinlilerin tartışma götürmez düşmanı olan ABD'nin boş vaatlerine inanmaya hazır birisi olarak algılanması ve FKÖ yapısı içinde yolsuzluk ve çürümeye hoşgörü göstermesiydi.

Jon Elmer: Bunun Yaser Arafat'ın, Irak'ın 1990'da Kuveyt'i işgali sırasında Saddam'la bağlaşma kararı - o sırada Kuveyt'te yaşamakta olan Filistinliler de içinde olmak üzere çok sayıda Filistinli için ağır sonuçlar doğuran bir adım- almasına nasıl bir katkıda bulunduğunu düşünüyorsunuz?

Esat Ebu Halil: 300,000'den fazla masum Filistinlinin Kuveyt'ten kovulmasının sorumluluğu Yaser

Arafat'a değil, Kuveyt krallık ailesine aittir. Filistinlilere yapılmış olduğu gibi, sivil nüfusun pervasız ve keyfi bir biçimde kovulmasını haklı gösterecek herhangi bir gerekçe olamaz.

Ama, tabii haklısınız; Yaser Arafat, Filistinlilerin ulusal eğilimine uyarak 1990-91'de Kuveyt'e karşı Irak'ı desteklemekle bir kumar oynadı. Filistin ulusal hareketinin içinde, Arafat'ın Saddam'dan yana tutum almasına karşı çıkanlar olmuştu ve bu, önderlik içinde bir dizi çatlamaya yol açtı. Bir çok insan birisine, Filistin davasının saygınlığına gölge düşürecek ve ona zarar verecek tarzda bu kadar yakın durmanın Filistin ulusal çıkarlarına zarar vereceğine inanıyordu.

Yaser Arafat, Saddam'ın daha sonra olmuş olduğu gibi bu denli berbat bir biçimde yenilmeyeceğini, bu denli berbat bir biçimde aşağılanmayacağını düşünmekle çok akılsızca bir hesap hatası da yapmıştı. Dahası o, petrol zengini Arap hükümetlerinin, sonunda sadece Filistin ulusal hareketine değil, Filistin halkına karşı da bu denli kin ve hınçla davranacaklarını ummamıştı.

Jon Elmer: Arafat'ın 1990-91'deki konumunun zayıflığının, Oslo anlaşmasıyla sonuçlanan gizli görüşmelere katkıda bulunduğunu düşünüyor musunuz?

Esat Ebu Halil: Kuşkusuz. Filistin devrimine en fazla zarar veren faktörlerden biri, petrol zengini Arap hükümetlerinin akıttığı büyük miktarda paranın yol açtığı çürüme olmuştur. 1991'de kesilmesinden önce, petrol parası Filistin devrimini milyonlarca dolarla suluyordu. Yaser Arafat bu dolarları kısmen kurumlar ve kamusal örgüt ve hizmetler inşa etmek için, ama daha çok da yolsuzluk harcamaları, yani birilerinin sadakatini satın almak, düşmanlarını cezalandırmak ve dost kazanmak için kullanıyordu. Filistin bürokrasisi o kadar şişmiş, o kadar büyümüş ve Arap petrol parasının akışına o kadar bağımlı hale gelmişti ki, 1991'de bu para akışı kesildiğinde Arafat, artık (Filistin bürokrasisisi ve kurumlarının- G. A.) işlemez hale geleceği kanısına vardı.

Yanıt, daha öncesinin devrimci günlerine, yozlaşmanın başlamadığı ve devrimin, Yaser Arafat'ın liderliği altında olmuş olduğundan çok daha başarılı olduğu yalın ve sade günlerine geri dönüş olmalıydı. Ama Arafat tersine, Filistin hareketine zarar verme ve kendisini aşağılama pahasına ABD ve İsrail'e doğru sürünmekten başka bir seçeneği olmadığını düşünüyordu.

Jon Elmer: Oslo anlaşmasının kendisi için Edward Said şöyle yazmıştı: "Yirminci yüzyılda ilk kez, sömürgecilik karşıtı bir kurtuluş hareketi, kendisinin azımsanmayacak kazanımlarını terketmekle kalmamış, onun da ötesine geçerek işgal sona ermeden askeri işgal gücüyle işbirliğine girmesini öngören bir anlaşma yapmıştır... Filistin tarafının bağlayıcı bir uluslararası anlaşmayı sonuçlandırabilecek hukuk danışmanları yoktu; eli yüzü düzgün bir harita olmaksızın Filistin direnişinin tüm yapısını dağıtmaya koyulan çok az sayıdaki gizli görüşmecileri, Filistin Ulusal Konseyi'nin Kararlarını gözardı eden deneyimsiz, ciddi bir eğitimi olmayan ve yetkisiz 'gerilla' liderleriydi."

Esat Ebu Halil: Açık konuşmak gerekirse, yitirmiş olduğumuz Edward Said'i sevgiyle anmakla birlikte,

harekete, onun yeterli sayıda Harward doktoralı elemana ya da avukata, görüşmelerde yardımcı olacak yeterli sayıda jeografi uzmanına sahip olmadığı biçiminde elitist bir eleştiri yapmayı doğru görmüyorum.

Oslo'nun hatası tekniksel detaylarında değil, çıkış noktasının ta kendisinde yatıyordu. Gizli görüşmeler, Filistinlilerin her zaman üzerinde ısrar etmiş oldukları demokratik kural ve prosedürlerle bağdaşmıyordu. Ezici çoğunluğunun karşı çıkacağını bildiği için Yaser Arafat kendi halkına bu görüşmelerden sözetmeye cesaret edemiyordu.

Filistinliler görüşme masasına, Yaser Arafat'ın liderliği altında, görüşmelerin ta en başında temel pazarlık kozlarını teslim ederek kendi pazarlık güçlerini sınırlamış, daraltmış ve zayıflatmış olarak, yani silahlı savaşım yolunu esas olarak terkederek, kimlik, devletin sınırları, Kudüs'ün statüsü, mültecilerin geri dönüşü gibi Filistin savaşımının temel sorunlarının ertelenmesini kabul ederek gelmemeliydiler.

*Jon Elmer: Oslo Arafat'a, daha önce sahip olmadığı önemli bir iktidar da verdi. Robert Fisk Arafat'ı "İsraillilerin Batı Yakası ve Gazze'deki kum torbası, İsrail'i düşmanlarından koruyan bir tampon" olarak niteledi. Bu anlamda Arafat, İsrail'in biçimlendirdiği bir şey, İsrail'in gardiyanı ve hatta tetikçisi gibi davranan bir çeşit Kisling** idi.*

Esat Ebu Halil: Bana göre öyle olmakla birlikte, sanırım Arafat'ı bir Kisling olarak tanımlamak bütünüyle doğru olmayacaktır; çünkü önemli bir fark var: Kisling kendi halkı tarafından hiç sevilmiyordu. Yaser Arafat, İsraillileri Filistinlilerden çok daha fazla korudu; ama, otokratik yönetim tarzına ve Filistin Otoritesi içindeki yaygın çürümeye karşı eleştirinin yoğunlaştığı koşullarda bile o, halkının güven ve desteğini yitirmedi.

Bu tasarım Oslo sürecinin ürünüydü; Yaser Arafat'ın rolü Filistinlileri İsraillilerden korumak değil, İsraillileri Filistinlilerden korumaktı. Oslo anlaşmasında, Filistinlilere yaptıklarından ötürü İsraillileri cezalandırmaya yönelik ve Filistinlilerin cezalandırılmasına yönelik mekanizmalara benzer herhangi bir mekanizma kesinlikle yoktu. Bu İsraillilere, herhangi bir yaptırım korkusu olmaksızın Filistinlilere karşı her türden vahşi eylemler gerçekleştirmek için bir açık kart vermek anlamına geliyordu.
Yaser Arafat zamanla daha iyi bir uzlaşma sağlayabileceğini umarak ve muhataplarının Oslo anlaşmasını reforme edebileceği ve iyileştirebileceği umuduyla bekledi. Ne var ki tersine, işler daha da kötüye gitti. İsrailliler onu zayıflatmaya karar verdikleri için iktidarı daha da zayıfladı. Ama hepsinden önemlisi, ABD'nin İsrail'in açıklamalarını ve Filistinlilere karşı tek yanlı eylemlerini kayıtsız koşulsuz benimsemesiydi. Bu noktada Yaser Arafat'ın yapabileceği pek az şey vardı.

İsrail ve ABD'nin onun yerine daha uysal, daha sadık bir Kisling geçirme girişimleri tümden başarısız oldu; eğer onlar bunu başarabileceklerini sanıyorlarsa, bunun şimdi çok daha zor olacağını göreceklerdir. Hiçbir Filistinli lider, Yaser Arafat'ın Camp David'de ve Taba'da reddetmiş olduklarını kabul etmeye cesaret edemez; bu kesinkes böyle.

Dolayısıyla ben Arafat'ın ölümünü, iki devletli çözümün ölümü olarak görüyorum. Filistin ulusal

hareketinin tarihinde Yaser Arafat dışında, hem belli bir inandırıcılığı olan ve hem de belli ölçülerde kendi halkının güvenine sahip olan ve bu temelde iki devletli çözüm formülünü kabul ettirebilecek başka bir lider çıkmamıştır. Şimdi artık onun ölmüş olduğu koşullarda, hiçbir lider bunu yapamayacaktır.

Bana öyle geliyor ki, bu durumda o eski, bütün Filistinlilerin yurtlarına geri dönmelerini ve Filistinlilerin ve Yahudilerin birlikte yaşamalarını öngören iki uluslu laik devlet formülü yeniden canlanacaktır.

Jon Elmer: Tek devletli çözüm Filistin ulusal hareketi içinde ne kadar destek buluyor?

Esat Ebu Halil: Son dönemde Filistinliler arasında yürütülen siyasal tartışmalarda tek devletli çözüme yönelim giderek artıyor. İsraillilerin ve Amerikalıların iki devletli çözüme ilişkin planı, Oslo görüşmeleri sırasında uzlaşmadan yana olan Filistinlilerin kabul edebileceği minimum standartların gerisindedir. Çok zor koşullar altında yaşayan insanlar bile, Batı Yakası'nın ve Gazze Şeridi'nin bir bölümünde kurulacak ve bütünüyle bağımlı ve Siyonizmin ve İsrail çıkarlarının irade ve kaprislerine bağımlı bir devletin, (Filistin halkının- G. A.) son yüzyılı dolduran savaşımına değmeyecek aşağılayıcı bir macera olacağı sonucuna varmışlardır.

Gittikçe daha çok sayıda Filistinli, iki devletli çözümün, Filistinlilerin yıllar boyu verdiği savaşımı ve yaptıkları fedakarlıkları tümüyle gözardı ettiğinde ısrar eden -ve sayıları 3.5 milyonu bulan- Filistinli mültecilerin görüşlerini benimsiyor.

Jon Elmer: Peki, bütün bu başarısızlıklar ve yozlaşmanın yanısıra çevresindekilerin kendisine karşı tutum alışına rağmen Filistinlilerin bir birey olarak Arafat'a, sözü edilmeye değer bir sadakat beslemelerini nasıl yorumlamalıyız?

Esat Ebu Halil: Bu doğru. Burada, Yaser Arafat'ın statüsünün son derece sembolik bir nitelik kazandığını görüyoruz. O bir büyükbaba kişiliğiydi ve onun en beğendiği Arapça lakabı el-İhtiyar, yani "yaşlı adam"dı. O artık, fazlasıyla yaşlı ve fazlasıyla etkisiz olmasına rağmen, halihazırdaki rolünden ötürü olmasa da tarihsel geçmişinden ötürü hala bir ölçüde sevgi ve yakınlık duyduğumuz bir büyükbaba kişiliğini canlandırır hale gelmişti.

İkinci intifadanın son yıllarında Yaser Arafat'ın statüsünün, onun, İsraillilere ve Amerikalılara, onların istediği ölçüde boyun eğmemesi ve ABD'nin ona alternatif bir liderlik geliştirmeye girişmesi nedeniyle yükseldiğini unutmamak önemlidir.

Anlayacağınız, Filistin politikasının matematiği şöyledir: ABD'nin ve İsrail'in şeytanlaştırdığı kişiler Filistinlilerin gözünde kahramanlaşırken, Amerikalıların ve İsraillilerin desteklediği kişiler Filistinliler tarafından şeytanlaştırılır. Başkan Bush'un gözdesi Ebu Mazen'in (Mahmut Abbas) statüsü budur. O, başbakanlık koltuğunda sadece üç ay oturabildi ve daha sonra son derece aşağılayıcı bir törenin ardından görevinden ayrılmak zorunda kaldı.

(Ölümünün ardından- G. A.) dünyanın her yanındaki Filistinlilerin Yaser Arafat'a yönelik duygu selinin nedenlerinden biri onun, Camp David'de anlaşmaya imza atmamasıydı; o, önce Clinton'ın ve daha sonra Bush'un onu zorladıkları teslimiyet anlaşmasını imzalamadı. Reddetti. Bu yüzdendir ki, herhangi bir Amerikan yardakçısının, ABD'nin desteklediği Ebu Mazen ve Muhammet Dahlan gibi yozlaşmış sahtekarların bu türden herhangi bir barış anlaşması imzalamaları olanaksız olacaktır. Bu gibiler halk tarafından sahtekar olarak görülüyorlar; popülariteleri son derece düşük olan bu kişiler halk tarafından hiç sevilmiyorlar.

Jon Elmer: Onlar 'eski muhafız' denen kuşağı temsil ediyorlar. Liderlik spektrumunun öteki ucunda yeni Filistin aktivistleri kuşağı, işgal ve şiddet deneyimi iki intifada direnişinin ateşinde biçimlenmiş olan gençlik bulunuyor. Arafat'ın kendi halkından daha az radikal ve daha az militan olduğunu söylediniz; bu düşünceyi, işgal altındaki yaşam deneyimi intifadaların ateşinde biçimlenmiş olan bu daha genç kuşak bağlamında biraz daha açabilir misiniz?

Esat Ebu Halil: Kuşak sorunu çok önemli. Son on yılı ya da biraz daha fazlasını İsrail'in vahşeti altında geçirmiş olan yeni Filistinli kuşak, Yaser Arafat'ın yürüttüğü sözümona barış ve uzlaşma çabalarından hiçbir şey çıkmadığını gördü. Bu çabalar, Filistinlilerin geçim koşullarında herhangi bir düzelmeye yol açmadı ve İsraillilerin (Filistinlilere karşı- G. A.) ölümcül bir şiddet uygulamalarından başka bir sonuç vermedi. Bu ise, içinde iki uluslu laik devlet te olmak üzere, geçmişin bazı formüllerini diriltmeye çalışanları yüreklendirmiştir.

Bugün hareketi denetimleri altında tutanlar işte bu yeni kuşağın insanlarıdır. Yönetimi devralacak olanların Yaser Arafat'tan daha da ileri gitmesine, hatta onun kadar ileri gitmesine izin vermeyecek olanlar da onlar. Onlar, gelecekte işbaşına gelebilecek olan Filistin liderliğinin manevra ve diplomasi parametrelerine belirli sınırlamalar koyacaklardır.

ABD ve İsrail, Filistin hareketinden kaynaklanan tüm şiddetin sorumluluğunu Yaser Arafat'ın sırtına yıkmaya alışmışlardır; ama onlar yakında Arafat'ın -hakkında oluşturulan imgeye rağmen- sıradan Filistinlilerden çok daha az militan ve çok daha ılımlı olduğunu anlayacaklar. Yaser Arafat'ın ortalıkta olmadığı koşullarda, suçlayabilecekleri, günah keçisi haline getirebilecekleri ve tekmeleyebilecekleri bir Yaser Arafat da bulamayacaklar.

-JON ELMER bir serbest fotogazeteci ve FromOccupiedPalestine.org vebsitesinin kurucusudur.

*ANM (=Arap Milliyetçi Hareketi): Esas olarak, içlerinde Corc Habaş ile Nayif Havatme'nin de bulunduğu bir dizi Beyrut Amerikan Üniversitesi öğrencisi tarafından 1952'de kurulan Pan-Arap radikal örgüt. Temel sloganları "Arapların Birliği, Filistin'in Kurtuluşu ve Siyonist Devletten İntikam Alma" olan ANM'nin yöneticilerinin, Suriye ve Mısır'daki radikal milliyetçi rejimlerden umutlarını kesmelerinden

sonra örgüt ulusal seksiyonlara bölündü. Aralık 1967'de ANM'nin Filistin kanadı, Suriye'deki Filistinliler arasında örgütlenmiş olan Filistin Kurtuluş Cephesi'yle birleşerek Filistin Halk Kurtuluş Cephesi'ni kurdu. (G. A.)

**Kisling: İşbirlikçi ya da hain anlamına gelen bu sözcük, İkinci Dünya Savaşında Nazi Almanyası'nın, işgal ettiği Norveç'in başına geçirdiği kukla faşist lider ve politikacı Vidkun Quisling'in adından gelmektedir. (G. A.)

İsrail'in Stratejik ve Taktiksel Hedefleri Işığında Hariri Suikastının Anlamı

11-15 Mart 2005

Giriş

Lübnan eski başbakanlarından Refik Hariri 14 Şubat'ta, çok güçlü bir bombanın kullanıldığı ve son derece profesyonel bir tarzda gerçekleştirilen bir suikast sonucu öldürüldü. Suikastı, kendini "Suriye ve Lübnan'da Zafer ve Cihat" olarak tanıtan adı daha önce hiç duyulmamış bir "örgüt" üstlendi. Olayın hemen ardından ABD ve İsrail ve onların izinden giden emperyalist medya Suriye'yi suikastın sorumlusu olarak ilan ederken, Maruni Hristyan ağırlıklı gerici Lübnan muhalefeti, onlarla geçici ve oportünist bir bağlaşma kurmuş bulunan Dürzi "İlerici Sosyalist Partisi" ve bazı Sünni politikacılar, demokrasi ve özellikle de Suriye askerlerinin çekilmesi ve Suriye'nin Lübnan üzerindeki denetimine son verilmesi talepleriyle sokaklara döküldü. ABD, Şam'daki elçisi Margaret Scobey'yi geri çekerken, ABD Dışişleri Bakanı Condolezza Rice, Suriye ile sorunlarının listesinin giderek kabardığını söyledi. Bush kliği ve borazanları; sözümona Suriye'nin Irak'taki direnişe verdiği desteğe, Irak direnişini yönettiğini ileri sürdüğü eski Baas Partisi yöneticilerinin Suriye'de üslendiğine, Irak'ın kitle imha silahlarının Suriye'de saklandığına, Suriye'nin, İsrail'e saldıran Filistinli direniş örgütlerine yataklık yaptığına, "terörist" Hizbullah örgütü silahsızlandırılmadan Filistin-İsrail "barış süreci"nde bir ilerleme sağlanamayacağına ilişkin ideolojik sayıklamalarını bir kez daha kusmaya başladılar. Irak'ın işgali öncesinde devreye sokulan dezenformasyon kurumları ve yalan makinaları şimdi de Suriye ve İran için fazla mesai yapıyorlar.

Hariri Suikastının Güncel Anlamı

Bu suikastın altında yatan neden ve motifler, sadece iç savaşın yaralarının henüz tam olarak kapanmadığı Lübnan'a bakarak anlaşılamayacağı gibi, sadece -Lübnan'ın kopmaz bir parçasını oluşturduğu- Ortadoğu'nun bugününe, yani güncel siyasal tablosuna bakarak da anlaşılamaz. Lübnan'daki son gelişmeler ancak, Filistin devrimini, Irak ve Lübnan direnişini ve bir süredir Suriye'yi –ve İran'ı- açık ve küstah bir biçimde hedef alan emperyalist-Siyonist saldırı stratejisinin ışığında anlaşılabilir.

Bu temel saptamayı yaptıktan sonra konuyu tartışmaya, bu tür terör eylemlerinde her zaman sorulması gereken o klasik ve çok önemli soruyla başlamalıyız: Mültimilyarder kapitalist ve eski başbakan Refik Hariri'nin öldürülmesi kimin işine yaramış ve hangi güçlerin siyasal gündemine hizmet etmiştir? 1976-1990 yılları arasında özellikle İsrail'in kışkırttığı iç savaşta onbinlerce kayıp veren ve yakılıp yıkılan, Siyonist devletin güneyini 22 yıl süreyle işgal altında tuttuğu, bir çok kez istila ettiği, sayısız kez havadan ve denizden bombardıman ettiği, siyasal ve askeri liderlerini araba bombalarıyla havaya uçurduğu, silahlı helikopterleriyle katlettiği ya da kaçırarak rehin aldığı bu ülkenin yeniden iç çatışmalara itilmesi kimin ve hangi güçlerin işine yarayacaktır? Çıkarları onyıllardır içiçe geçmiş olan ABD, İsrail ve Britanya'nın, sözümona "terörizme karşı savaş" ve "haydut devletleri" hizaya getirme adına ateş çemberine dönüştürdüğü Ortadoğu'nun, 1990'dan bu yana görece bir dinginlik içinde bulunan bu küçük ülkesini yeniden karıştırmak ve iç savaşın alevlerini yeniden tutuşturmak kimin çıkarlarına hizmet edecektir? Tabii ki, ABD, Britanya ve İsrail'in oluşturduğu gerçek şer ekseninin hedef tahtasına oturttuğu ve Irak'tan sonra açık bir saldırı tehdidi altında bulunan Hizbullah'ın, Filistinli direnişinin, Suriye'nin ya da İran'ın değil. Refik Hariri suikastının, siyasal ve askeri liderlerin öldürülmesini onyıllardır bir devlet siyaseti haline getirmiş bulunan ve ta kuruluşundan bu yana "önleyici savaş" faşist siyaseti uyarınca hareket etmiş bulunan ve Suriye ve özellikle İran'a yönelik saldırı hazırlıklarını tüm dünyanın gözleri önünde yapan

İsrail'in ve onun patron ve ortağı ABD emperyalizminin ve bir ölçüde de bu güçlerin uşağı olan gerici Lübnan Maruni burjuvazisinin dışında kimsenin işine yaramayacağı açıktır. Zaten köşeye sıkıştırılmış olan Suriye burjuvazisinin bu suikasti doğrudan ya da dolaylı bir biçimde gerçekleştirmek suretiyle, kendisini yalıtmaya çalışan ve kendisine karşı harekete geçmeye hazırlanan güçlerin eline arayıp da bulamayacakları bir silah vermesi, böylelikle Lübnan'daki ve Arap dünyasındaki kaypak komşularıyla arasını açması ve korkak ve ikiyüzlü Batı Avrupa emperyalistlerini kendi elleriyle ABD ve İsrail'in yanına itmesi düşünülemez. Gerçekten de, Şam'ın (ya da Tahran'ın) böyle davrandığı/ davranabileceği savı, ilkokul dördüncü sınıf öğrencilerini bile inandıramayacak ve ancak kargaları güldürecek nitelikte düzeysiz bir dezenformasyon çalışmasından başka bir şey değildir. ABD Ulusal Güvenlik Konseyi'nin eski Ortadoğu İşleri kıdemli direktörü Flynn Leverett 2 Mart 2005'de *New York Times*'ta yayımlanan yazısında bunu bir biçimde teslim ediyordu. Leverett, Lübnan eski başbakanı Refik Hariri'nin öldürülmesinin, Lübnan'ın bağımsızlığı konusunu kullanarak Suriye'nin stratejik konumunu zayıflatma düşüncesinin yeniden hortlatılmasına yol açtığını belirtmek suretiyle Washington'daki neo-faşist rejimin ruh halini deşifre ediyordu. Ona göre, Bush kliğinin hedefi "Lübnan'da İsrail'le iyi ilişkiler içinde olacak ve bölgede Amerikan etkisini yayacak Batı-yanlısı bir hükümet" oluşturmak ve Lübnan'da meydana gelebilecek rejim değişikliğini Suriye'deki Baasçı hükümetin devrilmesini sağlamanın bir aracı olarak kullanmaktı.

Emperyalist ve Siyonist burjuvazi ve onların medyadaki uzantıları ve Lübnanlı uşakları Hariri suikastinin sorumluluğunu Suriye burjuvazisinin omuzlarına yıkar ve suçlayıcı parmaklarını Lübnan'daki ayrıcalıklı konumunu yitirmek istemeyen Şam'a yöneltirken, esas olarak bir yandan Suriye üzerinden silahlı Filistin, Irak ve Lübnan direnişini, bir yandan da İran'ın nükleer çalışmalarını hedef alıyorlar. Şer ekseninin Suriye'ye (ve İran'a) dönük kaygı ve korkularının kaynağında, giderek büyüyen ve işgalci güçlere ağır darbeler indirmekte olan Irak direnişinin ve İsrail'i uzun bir gerilla savaşından sonra Güney Lübnan'dan kovmayı başarmış olan Hizbullah'ın yanısıra, HAMAS, İslami Cihat, Filistin Halk Kurtuluş Cephesi, Filistin Demokratik Kurtuluş Cephesi gibi direniş yanlısı Filistinli örgütlerin varlığı ve İran'ın orta erimde kendi nükleer silahlarını yapacak düzeye erişerek Siyonist devletin nükleer tekelini kırması olasılığı yatmaktadır. Terörizm, haydut devletler, demokrasi, kadın hakları, nükleer silahların yaygınlaşması, diktatörlük vb. konularında sonu gelmez gerici burjuva gevezeliklerin nedeni bundan başkası değildir.

Bu arada Wayne Madsen'in 11 Mart 2005 tarihli Özel Raporunda ileri sürülen savları kısaca anımsatmakta da yarar var. Savlarını, üst düzey Lübnanlı Hristyan ve Müslüman istihbarat görevlilerine dayandıran Madsen'e göre, Hariri suikastı Bush yönetimi ile Ariel Şaron hükümeti tarafından kararlaştırıldı. ABD ve İsrail'in Hariri'yi hedef almalarının nedeni, eski başbakanın Kuzey Lübnan'da büyük bir ABD askeri üssü kurulmasına karşı çıkması ve ölümünden önce Hizbullah'la görüşerek ABD ile İsrail'i öfkelendirmiş olmasıymış. Yazar ayrıca, sözkonusu üssün Irak'taki ABD askerlerinin taşınması, dinlenmesi ve diğer lojistik gereksinimlerini karşılamanın yanısıra Suriye'nin istikrarsızlaştırılması ve bölgedeki petrol boru hatlarının korunması amacıyla inşa edileceğini belirtiyor. ABD ve İsrail'in Suriye ve Lübnan'ı istikrarsızlaştırma/ parçalama planlarının yıllar öncesine dayandığı gözönüne alındığında, sicilleri kendi devlet başkanları ve başbakanlarını öldürmekten bile kaçınmadıklarını (1963 Kennedy suikastı ve 1994

Rabin suikastı) gösteren bu devletlerin Hariri'yi hedef almaları için Madsen'in ileri sürdüğü nedenin, önemli, ama daha çok ek ve pekiştirici bir gerekçe olabileceğini söyleyebiliriz.

Yakın Geçmişe Bir Yolculuk

Aslında gerek Irak'ın işgali ve İsrail için bir tehdit olmaktan çıkarılması ve gerekse Suriye ve İran'ın aynı amaçla benzer bir operasyonun hedefleri arasına konmaları, onyıllar değilse de yıllar öncesinden planlanmıştı. 1991'deki İkinci Körfez Savaşı'nın ardından Irak'a uygulanan ve BM rakamlarına göre 1 milyondan fazla insanın ölümüne, Irak'ın ekonomisinin, altyapısının ve kamu hizmetlerinin büyük zarar görmesine yol açan ambargo ve Irak silahlı kuvvetlerinin 36. paralelin kuzeyine (yani Güney Kürdistan'a) ve 33. paralelin güneyine (yani Şiilerin yaşadığı bölgenin bir bölümüne) girmesinin yasaklanması ve böylelikle Irak'ın parçalanmasının hazırlıklarının yapılması, Ortadoğu'ya yeni bir biçim verme operasyonunun bir önsözü gibiydi. Demek oluyor ki, Bill Clinton'ın devlet başkanlığı koltuğunda oturduğu ve Irak halkına karşı bir çeşit ağır çekim jenosidin gerçekleştirilmesinin yanısıra, Irak'a karşı 3 Eylül 1996'da 27 Cruise füzesinin kullanıldığı bir saldırının, Aralık 1998'de 300 Cruise füzesinin kullanıldığı bir başka saldırının ("Çöl Tilkisi Operasyonu") yapıldığı 1993-2000 yılları özde, neo-faşist Bush kliğinin işbaşına geldiği 2000 sonrasından farklı olmamıştır.

Gene de ABD'nin -Çin, Rusya, AB gibi- diğer emperyalist güçler karşısında kendi mevzilerini korumak, petrol ve doğal gaz kaynakları üzerindeki denetimini pekiştirmek, İsrail'in stratejik konumunu iyileştirmek ve işçi sınıfı ve halkların yavaş yavaş yükselmekte olan direnişini daha çıplak, yaygın ve sistemli bir askeri zorbalık yoluyla ezmeye girişmekten yana olan ve ABD tekelci burjuvazisinin en gerici fraksiyonlarının çıkarlarını savunan bu güçler Clinton döneminde seslerini giderek yükseltiyorlardı. Örneğin, neo-con ya da yeni muhafazakar adı verilen neo-faşist kliğin en öndegelen isimlerinden bazıları –Başkan Yardımcısı Dick Cheney'nin Ortadoğu danışmanı David Wurmser, "Savunma" Bakan Yardımcısı Douglas Feith ve Pentagon'a bağlı Savunma Politikası Kurulu eski başkanı Richard Perle- 8 Temmuz 1996'da dönemin İsrail Başbakanı Binyamin Netenyahu'ya sunulmak üzere bir rapor yayımlamışlardı. "A Clean Break: A New Strategy for Securing the Realm" ("Net Bir Kopuş: Ülkeyi Güvence Altına Almak İçin Yeni Bir Strateji") adlı rapor, Siyonist burjuvazinin "toprak karşılığı barış" geleneksel formülünü bir yana bırakması ve daha saldırgan bir politika izlemesi gerektiğini ileri sürüyordu. Güney Lübnan'ın, BM kararlarıyla da mahkum edilmiş olan İsrail tarafından işgaline karşı Hizbullah'ın önderlik ettiği Lübnan halkının direnişini "Lübnan'daki saldırganlık" olarak nitelemekten çekinmeyen ve Bush kliğinin işbaşına gelmesinden yıllar önce Suriye'nin zayıf düşürülmesini ve Saddam Hüseyin rejiminin devrilmesini öğütleyen bu raporda şöyle deniyordu:

"... Suriye İsrail'e Lübnan topraklarında meydan okumaktadır. Amerika'nın da sempati duyacağı etkili bir yaklaşım, İsrail'in, Lübnan'daki saldırganlığın asıl sorumluları olan Hizbullah, Suriye ve İran'la hesaplaşarak kuzey sınırları boyunca stratejik inisiyatifi ele geçirmesi olacaktır. Bu,

"...Suriye'nin davranışına aynen yanıt vererek Suriye topraklarının Lübnan'dan hareket eden İsrail güdümündeki kuvvetlerin saldırılarından bağışık olmadığını göstermeyi,

"Lübnan'daki Suriye askeri hedeflerine vuruşlar yapmayı ve bunun yeterli olmadığı durumda *Suriye'nin kendi içindeki seçilmiş hedeflere vuruşlar yapmayı* içermelidir...

"İsrail; Türkiye ve Ürdün'le işbirliği içinde Suriye'yi zayıflatmak, kuşatmak ve geri püskürtmek suretiyle içinde bulunduğu stratejik ortamı biçimlendirebilir. Bu çaba, Suriye'nin bölgesel ihtiraslarını boşa çıkarmanın bir aracı olarak Irak'ta –başlıbaşına önemli bir İsrail hedefi olan- Saddam Hüseyin'i iktidardan düşürme üzerinde yoğunlaşmalıdır."

Öte yandan 1997 yılında, yani Bush kliğinin iktidarın iplerini ele geçirmesinden üç yıldan fazla bir süre önce, Amerikalı, İsrailli ve Lübnanlı neo-faşist güçler Washington'da USFCL (=ABD Özgür Lübnan Komitesi) adlı bir örgüt kurmuşlar ve bunun başına da Ziyad K. Abdülnur adlı Lübnan'lı bir Hristyan bankeri oturtmuşlardı. ABD'ndeki –JINSA, PNAC, AEI, CSP, US Institute for Peace gibi- Hristyan fundamentalist ve pro-Siyonist örgütlerin yanısıra İsrail'deki Likud gericilerinin de desteğini alan USCFL vebsitesinde, amacının Ortadoğu'yu "diktatörlüklerden, radikal ideolojilerden, sınır anlaşmazlıklarından, siyasal şiddetten ve kitle imha silahlarından arındırmak" olduğunu ileri sürüyordu. Bunun, Bush kliğinin, özellikle 11 Eylül olaylarından sonra geliştirdiği ve Ortadoğu'ya ve İslam dünyasına demokrasi getirme olarak reklam ettiği ve aslında emperyalist şeflerin en azından 20. yüzyılın başından bu yana ağızlarına pelesenk ettikleri klasik demagojinin günümüze uyarlanmış bir tekrarından başka bir şey olmadığı biliniyor. Aslında USCFL'yi oluşturan ve destekleyen güçler, Ekim 1992'de, başında Ahmet Çelebi'nin bulunduğu INC'ni (=Irak Ulusal Kongresi) oluşturan ve destekleyen güçlerden başkaları değildi. 1991'de Irak'ın yenilmesinden sonra, BM Güvenlik Konseyinde yer alan diğer devletlerin suç ortaklığıyla yaşama geçirdikleri yaptırımlar nedeniyle 1 milyondan fazla Iraklı çocuk, kadın ve yaşlının ölümüne yol açmış olan ABD emperyalistleri Bill Clinton döneminde, yani 1998'de "Irak'ın Kurtuluşu Yasası"nı çıkararak bu ülkenin Mart 2003'de işgalinin altyapısını oluşturmuşlardı. Clinton dönemi politikalarını yetersiz ve zayıf bulan Bush kliği de 2003 yılında çıkardığı "Suriye'den Hesap Sorma ve Lübnan'ın Egemenliğini Restore Etme Yasası"yla Suriye'ye saldırmanın altyapısını oluşturmaya çalışıyor.

Irak'ın işgalinden önce, Saddam Hüseyin rejimi ile El Kaide arasında ilişki olduğunu "kanıtlayan" sahte belgeler hazırlayan Pentagon istihbarat biriminin kurucusu olan ve "Savunma" Bakan Yardımcısı Douglas Feith'e bağlı olarak çalışan David Wurmser 2000 yılında, kitle imha silahları geliştirmekle suçladığı Şam rejimine kesin bir ültimatom verilmesi gerektiğini savunan bir başka raporun hazırlanmasına da katkıda bulunacaktı. Taslağı, ABD'nin ünlü Siyonist yorumcularından Daniel Pipes ile neo-faşistlerin Lübnanlı uşağı Ziyad K. Abdülnur tarafından hazırlanan, Suriye'yi askeri kuvvet kullanarak Lübnan'dan çıkarma ve sözümona kitle imha silahlarından arındırmayı öngören bu rapor, "Ending Syria's Occupation of Lebanon: The US Role?" (=Suriye'nin Lübnan'daki İşgalini Sona Erdirmede ABD'nin Rolü Ne Olmalı?") adını taşıyordu. Altında Douglas Feith, Elliot Abrams, David Wurmser, Richard Perle, Paula Dobriansky, Michael Ledeen ve Frank Gaffney gibi çoğu Bush yönetiminin içinde ya da çok yakınında yer alacak olan 31 kişinin imzasının bulunduğu bu rapor, daha sonraları, "Suriye'den Hesap Sorma ve Lübnan'ın Egemenliğini Restore Etme Yasası"nın Kongre'den geçirilmesinde etkili olacaktı. Irak'ı Kuveyt'ten çıkarmak için girişilen 1991'deki İkinci Körfez Savaşının, ABD'nin büyük kayıplar vermeksizin çıkarlarını savunabileceğini gösterdiğini ileri süren rapor yazarları, bölge devletlerinin kitle imha silahları edinme olanakları artmakta olduğundan ilerde böylesi operasyonların risklerinin artacağını belirtiyorlardı. George

W. Bush'un daha sonra ün kazandıracağı ve yılanın başını küçükken ezmek olarak tanımlanabilecek "önleyici vuruş" doktrinini öngören Pipes ve kafadarları sözlerini şöyle sürdürüyorlardı: "Eğer kararlı bir eyleme girişeceksek, bunun geç olmasındansa erken olması yeğlenmelidir."

Hızını alamayan bazı Siyonist yazarlar ve kamuoyu oluşturucuları ise 11 Eylül olaylarının şokunu kullanarak ABD emperyalizminin askeri gücünü, İsrail'in rahatsız olduğu *tüm Ortadoğu rejimlerini* yıkmak için kullanma çağrısında bulunuyorlardı. ABD'nde yayımlanan etkili aylık *Commentary* (=Yorum) dergisinin editörü Norman Podhoretz, derginin Eylül 2002 tarihli sayısında yer alan yazısında, Bush'un "şer ekseni" klişesine göndermede bulunarak şunları söylüyordu:

"Devrilmeyi ve yerlerine başka rejimlerin geçirilmesini fazlasıyla hak etmiş olan rejimler, şer ekseninin [Irak, İnan, Kuzey Kore] üyeleri olarak saptanan rejimlerle sınırlı değildir. Bu eksen, en azından Suriye, Lübnan ve Libya'yı olduğu gibi ABD'nin 'dostu' Suudi krallık ailesi ile Mısır'ın Hüsnü Mübareki'nin yanısıra, başında ister Arafat bulunsun isterse yardakçılarından birisi, Filistin Otoritesini de kapsayacak şekilde genişletilmelidir."

Uzun lafın kısası, gerçek şer eksenini oluşturan ABD, İsrail ve Britanya egemen sınıflarının en azından bir bölümü, Irak'ın yanısıra Suriye'nin ve İran'ın da istikrarsızlaştırılmasını, denetim altına alınmasını ve eğer olanaklıysa işgal edilmesi ve bölünmesini 11 Eylül olaylarından, hatta Bush kliğinin iktidara gelmesinden önce planlamışlardı. (Bunun böyle olması; Suriye ve İran'a yönelik savların -El Kaide'yi destekleme, kitle imha silahlarına sahip olma, Irak direnişine önderlik eden kadrolara yataklık yapma vb.- tümüyle hayali ve uydurma olduğunu bir kez daha göstermektedir.) Ama dahası var; yani iş burada bitmiyor. İsrail'in oluşum süreci ve tarihine çok kaba bir tarzda göz gezdirmek, Britanya ve ABD emperyalizminin bu picinin öteden beri bölge ülkeleri ve halklarına karşı hem çıplak zorbalıkla, hem de sinsi komplo ve entrikalarla karakterize edilen bir düşmanlık politikası izlemiş olduğunu ortaya koyacaktır.

Siyonist Burjuvazinin Yayılmacı Stratejisi

Siyonist şefler, daha İsrail'in kurulmasından onyıllar önce, bugün Lübnan olarak bilinen ülkeye ilişkin planlarını gündeme getirmişlerdi. Onlar daha 1918 gibi erken bir tarihte, yani Birinci Dünya Savaşının bitiminde, Britanya ile yaptıkları görüşmelerde, bu ülkenin manda yönetimi altına konmuş bulunan Filistin'in kuzey sınırlarının Güney Lübnan'daki Litani ırmağına kadar genişletilmesini talep etmişlerdi. İsrail'in devlet olarak kurulduğu 1948 yılında meydana gelen çarpışmalarda Siyonist kuvvetler Litani ırmağına kadar ilerlemiş, ancak uluslararası basınç nedeniyle geri çekilmek zorunda kalmışlardı. Uluslararası burjuva hukukunu hiçe saymayı adet haline getirmiş olan İsrail liderleri, 1954'de ABD Devlet Başkanı Eisenhower'in temsilcisiyle yaptıkları görüşmede, Lübnan hükümetinin, Güney Lübnan'ın ekonomik kalkınması için Litani ırmağının sularından yararlanmasını önlemek amacıyla kuvvet kullanma tehdidinde bulunacak kadar ileri gitmişlerdi.

İsrail'in Lübnan'a dönük hedef ve entrikaları, bu ülkenin eski başbakanlarından Moşe Şaret'in -Siyonistlerin tehditleri ve engelleme çabalarına rağmen ölümünden sonra oğlu tarafından yayımlanan-

güncesinde ayrıntılı bir biçimde anlatılmaktadır. Livia Rokah, *İsrail'in Kutsal Terörizmi* adlı kitabında bu konuda şunları söylüyordu: "Şaret'in güncesi, (İsrail'in ilk başbakanı- b. n.) Ben Gurion'un 1954 yılında Lübnan'ın 'Hristyanlaştırılması'na, yani Lübnanlılar arasındaki iç çatışmayı sıfırdan başlayarak kışkırtmaya ve yaratmaya ilişkin planları nasıl geliştirdiğini ve daha (Lübnan'daki- b. n.) Filistin varlığı siyasal bir faktör haline gelmeden 15 yıldan fazla bir süre önce Lübnan'ın parçalanmasına ve boyunduruk altına alınmasına ilişkin ayrıntılı bir projenin nasıl özenle hazırlandığını tümüyle belgelemektedir."

Moşe Şaret anılarında İsrail'in, Lübnan'ı istikrarsızlaştırmak için ne tür planlar yaptığına da değiniyor. O, 16 Mayıs 1955'de yapılan gizli bir kabine toplantısında, "Savunma" Bakanı Moşe Dayan'a göndermede bulunarak şunları söylüyor:

"Ona (Dayan'a- b. n.) göre, gerekli olan tek şey bir subay, hatta sadece bir binbaşı bulmak. Onu ya inandırarak ya da parayla satın alarak kendisini Maruni nüfusun kurtarıcısı olarak ilan etmeyi kabul etmesini sağlamalıyız. O zaman İsrail ordusu Lübnan'a girecek, gerekli miktarda toprağı işgal edecek ve İsrail'le bağlaşma kuracak olan bir Hristyan rejimi oluşturacaktır. Litani ırmağının güneyinde kalan bölge tümüyle İsrail tarafından ilhak edilecek ve herşey yoluna girecektir."

Şaret anılarında 28 Mayıs günü için şunları yazmıştı:

"Genelkurmay başkanı, İsrail ordusunun 'Lübnan'ı Müslüman zalimlerden kurtarmak için' yaptığı çağrıya yanıt verdiği görüntüsünü yaratmak için, kukla rolünü oynamayı kabul edecek bir (Lübnanlı- b. n.) subay kiralama planını destekliyor." Gerçekten de Siyonistlerin planı uyarınca kukla Güney Lübnan Ordusunun (=SLA) komutanı Binbaşı Saad Haddad 1979'da, Güney Lübnan'da bir Maruni devletinin kurulduğunu açıklayacaktı.

Şaret, güncesine aynı gün düştüğü notta, daha sonra zamanın İsrail Genelkurmay Başkanı Moşe Dayan'ın İsrail'in Arap devletleriyle BM'in, hatta ABD'nin sağlayacağı güvenlik garantileri temelinde yapılabilecek sınır anlaşmalarının hiçbirini kabul etmemesi gerektiğini söylediğini belirtiyordu. "O, böylesi garantilerin 'İsrail'in elini-kolunu bağlayabileceğini öngörüyordu... Dayan'ın itiraf ettiği gibi,... (İsrail'de- b. n.) büyük ölçekte endişe yaratılmalıydı... Özellikle Arap hükümetlerinin sınır boylarındaki taciz edilen ve öfkeli Arap nüfusunun tepkilerini denetim altında tutmakta başarılı oldukları dönemlerde, daha sonra yapılacak misillemeleri meşrulaştıracak provokasyonların gerçekleştirilmesi için, Yahudi kurbanların yaşamları da gözden çıkarılmalıydı. Sansür görevlilerinin denetimi altında sürekli yinelenen günlük propaganda, İsrail nüfusunu düşmanın canavarlığını gösteren imgelerle beslemeye yöneltilmişti."

Filistin'i adım adım sömürgeleştirmek ve Filistin halkının topraklarına kaba kuvvet yoluyla el koymak suretiyle kuruluşundan bu yana İsrail, Lübnan başta gelmek üzere komşu ülkeler aleyhine bir "böl ve egemen ol" emperyal stratejisi, Arap ülkelerindeki Arap-olmayan azınlıklarla bağlaşma ve onların ayrılıkçı hareketlerini destekleme stratejisi, bir yayılma, terör ve savaş stratejisi izleyegelmiştir. Örneğin, İsrail Dışişleri Bakanlığının eski öndegelen analistlerinden biri olan Oded Yinon, Şubat 1982'de *Kivunim* (=Doğrultular) adlı dergide yayımladığı "1980'lerde İsrail İçin Bir Strateji" başlıklı yazısında Siyonist burjuvazinin yaklaşımını şöyle ifade ediyordu:

“1980’lerde İsrail’in Batı cephesinde güttüğü siyasal hedef, Mısır’ı topraksal bakımdan farklı jeografik bölgelere ayırmaktır.

”Mısır bir çok otorite odakları arasında bölünmüş ve parçalanmıştır. Eğer Mısır dağılırsa, Libya, Sudan gibi ülkeler ve hatta daha uzaktaki devletler de bugünkü formları içinde varolmaya devam edemeyecek ve Mısır’ın çöküşü ve dağılması örneğini izleyeceklerdir...

“Lübnan’ın dağılarak beş ayrı eyalete bölünmesi; Mısır, Suriye ve Irak ta içinde olmak üzere tüm Arap dünyası için izlenmesi gereken bir örnek oluşturmaktadır; Arap yarımadası şimdiden bu yolu tutmuştur. Suriye’nin ve daha sonra Irak’ın askeri güçlerinin dağılması İsrail’in birincil kısa erimli hedefiyken, bu devletlerin dağılarak, Lübnan’da olduğu gibi etnik ya da dinsel bakımdan özgün bölgelere bölünmesi, onun Doğu cephesinde birincil uzun erimli hedefidir. Suriye, etnik ve dinsel yapısına uygun olarak, bugünkü Lübnan’da olduğu gibi bir dizi devlete bölünecektir; böylelikle sahil bölgesinde bir Alevi devleti, Halep bölgesinde bir Sünni devleti, Şam’da kuzeydeki (yani Halep’teki- b. n.) komşusuna düşman bir başka Sünni devleti olacak, Dürziler de, belki bizim Colan tepelerimizi da içerecek ve kesinlikle Havran ve Kuzey Ürdün’ü de içine alacak bir devlet kuracaklardır. Daha şimdiden erişim menzilimiz içinde olan bu durum, bölgede uzun erimli barış ve güvenliğin güvencesi olacaktır.”

“Petrol bakımından zengin ve içsel olarak parçalanmış olan Irak, İsrail’in hedef adayları arasında yer almayı garantilemiştir. Bizim açımızdan Irak’ın dağılması, Suriye’nin dağılmasından daha da önemlidir. Irak, Suriye’den daha güçlüdür. Kısa erimde Irak’ın gücü İsrail için en büyük tehdit kaynağıdır. Bir Irak-İran savaşı Irak’ı parçalayacak ve onun, bize karşı geniş bir cephede savaşımı örgütlemeye fırsat bulamadan yıkılmasına yol açacaktır. Kısa erimde, Araplar arasındaki her türden çatışma bizim işimize yarayacak ve Irak’ı, tıpkı Suriye ve Lübnan’da olduğu gibi mezhepler arasında parçalama yolundaki daha önemli hedefimize ulaşmamızı çabuklaştıracaktır. Irak’ın, Osmanlı döneminin Suriyesi’nde olduğu gibi etnik/ dinsel doğrultuda eyaletlere bölünmesi olanaklıdır. Böylelikle, üç ana kent olan Basra, Bağdat ve Musul çevresinde üç (ya da daha fazla) devlet oluşacak ve güneydeki Şii bölgeleri Sünni ve Kürt kuzeyden ayrılacaktır. Halihazırdaki İran-Irak çatışmasının bu kutuplaşmayı daha da derinleştirmesi olanaklıdır.”

Filistinli siyasal bilimci Salih Abdülcevat ise ABD ve bağlaşık ve uşaklarının 20 Mart 2003’de Irak’a karşı giriştiği son saldırıyı tahlil ettiği ve *El Ehram* dergisinin 17-23 Nisan 2003 tarihli 634. sayısında yayımlanan “Asıl Kazanan Taraf: İsrail” adlı makalesinde şunları söylüyordu:

“Bu yüzdendir ki, birbirini izleyen İsrail hükümetlerinin tümü, Irak'ta Kürtlerin ya da Lübnan'da Marunilerin durumunda olduğu gibi, Arap-olmayan etnik azınlıkları destekleme ilkesini benimsemişlerdir...” Abdülcevat daha sonra İsrail’in ilk başbakanı Ben Gurion’un, “Siyonizmin tartışma götürmez akideleri haline gelecek” olan görüşlerini şöyle özetliyordu:

“1. Araplar Siyonist hareketin başta gelen düşmanıdırlar. Bu baş düşmana karşı koyabilmek için Siyonizmin Doğu'da, Batı'daki bağlaşıklarıyla birlikte saf tutacak bağlaşıklar araması gerekmektedir. Sözkonusu esas çatışmayla yüzyüze gelindiğinde bu bağlaşıklara, Siyonist projenin iktidarını destekleyecek bir karşı kuvvet olarak gereksinim duyulacaktır... Dolayısıyla, -‘Yahudi halkının baş düşmanı’ olan- Arap milliyetçiliğine karşı çıkan ya da onunla savaşmaya hazır olan bütün grup ve

mezhepler, Siyonizmin yerleşim ve devlet-güdümlü politikalarını yaşama geçirmesine yardımcı olabilecek potansiyel bağlaşıklardır...

“İsrail; Sudan, Irak, Mısır ve Lübnan'daki ve düşman saydığı Arap dünyasındaki ayrılıkçı hareketleri işte bu arkaplan zemini üzerinde desteklemiştir. Bu çerçevede, Irak'a ilgi ve bu ülkeyi güçten düşürme ya da onun güçlenmesini engelleme doğrultusundaki çabalar, her zaman Siyonizmin temel amaçlarından biri olagelmiştir. İsrail bazan, Kürt hareketinin önderleriyle gizli ama sıkı ilişkiler kurmak suretiyle Irak'ta bir dayanak noktası edinmeyi başarmıştır.”

Rahatlıkla daha da çoğaltılabilecek olan bu alıntılar ve ifadeler, Filistin ve Lübnan halkları başta gelmek üzere, Ortadoğu halklarının aslında onyıllara yayılmış bir emperyalist-Siyonist komployla karşı karşıya bulunduğunu tartışma götürmez bir biçimde kanıtlamakta ve bugün Lübnan ve Suriye’ye karşı girişilen diplomasi ve psikolojik savaş atağına ışık tutmaktadır.

Siyonistlerin Lübnan’ı Hedef Alan Saldırıları

Ne yasa, ne de hukuk tanıyan Siyonist haydutların Lübnan’a ve Lübnan’daki Filistin siyasal/ askeri varlığına yönelik saldırıları, özellikle ABD ve Britanya emperyalistlerinin koruyucu kanatları altında 1960’lardan günümüze kadar uzanan bir zaman dilimi boyunca süregelmiştir. Burada bunların sadece en önemlilerine değinilecek.

Daha 1969 yılında, Atina’da bir İsrail yurttaşının bir Arap tarafından öldürülmesini bahane eden Siyonist haydutlar, Beyrut’un yeni inşa edilmiş olan Halde havaalanını savaş uçaklarıyla bombardıman ederek havaalanını ve burada bulunan 13 sivil yolcu uçağını tahrip ettiler.

1970 yılına gelindiğinde, Siyonistler Güney Lübnan’daki FKÖ üslerine karşı az çok düzenli kara ve hava saldırıları düzenlemeye başlamışlardı bile. Ürdün’de 1971’de yaşanan Kara Eylül günlerinin ardından Filistin direnişinin ana gövdesinin Lübnan’a yerleşmesinin en önemli sonuçlarından biri, İsrail’in bu ülkeye yönelik korsanca saldırı, suikast ve bombardımanlarını daha da yoğunlaştırması oldu.

1975-76’da Lübnan’da bir tarafta gerici Maruni burjuvazisine dayanan sağcı ve faşist güçler (Falanjistler, Sedir Savunma Cephesi vb.) ve diğer tarafta içinde Dürzi ve Sünni Müslüman emekçilere dayanan örgütlerin yer aldığı İlerici ve Yurtsever Güçler Cephesi ve onunla bağlaşma içine giren Filistinli örgütler arasında bir iç savaş yaşandı. Çoğu sivil, onbinlerce insanın ölümüne ve Lübnan’ın ekonomisi ve altyapısının büyük ölçüde tahrip olmasına yol açan bu iç savaşın ardında, Filistin direnişinin bu ülkedeki üslerini yoketmek ve gerici-faşist güçler aracılığıyla Lübnan üzerindeki yayılmacı emellerini gerçekleştirmeyi planlayan Siyonistler bulunuyordu.

Siyonist kuvvetlerin Mart 1978’de Güney Lübnan’ın Litani ırmağına değin uzanan bölümünü işgal etmeleri üzerine çıkan çatışmalarda ve İsrail bombardımanında çoğu sivil halktan olmak üzere 1,000 kadar kişi öldü ve 250,000 kişi de evlerini terk etmek zorunda kaldı. İsrail, uluslararası tepkiler üzerine kısa bir süre sonra

Güney Lübnan'ın büyük bir bölümünü boşaltmak zorunda kaldı. Ne var ki Siyonist kuvvetler, bu operasyondan çok önce yaptıkları planlar uyarınca, ancak Lübnan-İsrail sınırında 100 km. uzunluğunda ve 8-10 km. genişliğinde bir "güvenlik şeridi" oluşturduktan ve buraya Binbaşı Saad Haddad komutasındaki kukla SLA kuvvetlerini yerleştirdikten sonra geri çekileceklerdi.

Temmuz-Ağustos 1979'da Filistinli fedayilerin saldırılarını bahane ederek Güney Lübnan'ı yoğun bir biçimde bombalayan İsrail, Temmuz 1981'de Beyrut'u ağır bir bombardımana tabi tutarak 450 kişinin ölümüne ve 800'den fazlasının da yaralanmasına yol açtı.

6 Haziran 1982'de İsrail, birkaç gün önce Londra elçisine karşı girişilen suikastı bahane ederek "Celil'de Barış Operasyonu"nu başlattı. Önce FKÖ kamplarının bulunduğu Güney Lübnan'ı bombalayan ve daha sonra Lübnan'ın önemli bir bölümünü işgal eden Siyonist kuvvetler 13 Haziran'da Beyrut'u kuşattılar ve iki ay boyunca yoğun bir bombardımana tabi tuttular. Filistin direnişinin Lübnan'da bulunan güçlerini ve altyapısını yoketmeyi amaçlayan ve 650 İsrail askerinin öldüğü bu operasyon hedefine ulaşamadı; ancak çoğu sivil olmak üzere 20,000'den fazla Lübnanlı ve Filistinlinin ölümüne, 30,000 kişinin yaralanmasına ve 500,000'den fazla insanın evlerini terketmesine yol açtı.

22 Ağustos 1982'de, ABD temsilcisi Philip Habib aracılığıyla varılan ve bu arada Filistinli sivillerin yaşamını sözümona güvence altına alan anlaşma üzerine Filistinli gerillalar Beyrut'u terkederek Bekaa vadisine çekildiler. Bunun hemen ardından 23 Ağustos 1982'de İsrail, Falanjist lider Beşir Cemayel'i Lübnan devlet başkanlığına getirdi. Cemayel'in 14 Eylül 1982'de gerçekleştirilen bir suikast sonucu ölmesinin ardından Siyonistlerin yönlendirdiği Falanjist milisler, silahsız sivillerin kalmakta olduğu Sabra ve Şatila mülteci kamplarında giriştikleri katliamda 3,000'e yakın Filistinli sivili katlettiler.

Filistin direnişinin ve Hizbullah'ın saldırısı sonucunda, yasadışı bir biçimde işgal altında tutulan "güvenlik şeridi"nde beş askerlerinin öldürülmesi üzerine Siyonistler 25-31 Temmuz 1993'de bir kez daha Lübnan'a karşı büyük bir saldırıya giriştiler. İsrail ordusunun, Güney Lübnan halkı ve direnişine karşı giriştiği "Hesap Verme Operasyonu"nda büyük çoğunluğu sivil olmak üzere 130 kişi öldü ve 300,000 kişi de evlerini terk etmek zorunda kaldı.

11-27 Nisan 1996'da İsrail ordusu Hizbullah'ın önderlik ettiği Güney Lübnan direnişi ve halkına karşı "Gazap Üzümleri Operasyonu"nu başlattı. Siyonistlerin bu saldırısı sırasında, Kana kasabasındaki BM sığınağında bulunan 102 kadın ve çocuk ta içinde olmak üzere büyük çoğunluğu sivil 154 kişi öldü ve 351 kişi de yaralandı.

Ancak, Siyonist haydutların Lübnan üzerindeki yayılmacı emelleri ve onbinlerce insanın ölümüne ve yaralanmasına, yüzbinlerce kişinin evlerinden olmalarına yol açan bütün bu saldırı ve operasyonları ve adı çıkmış Hiyam cezaevi gibi yerlerde direnişçilere uyguladıkları zulüm ve işkence, Güney Lübnan halkının direniş ruhunu daha da güçlendirmekten başka bir sonuç vermedi. Ve sonunda Siyonistler, Hizbullah'ın ve Güney Lübnan halkının uzun yıllar boyunca sürdürdüğü inatçı ve kahramanca direniş ve gerilla savaşı sonucunda 23-25 Mayıs 2000'de Lübnan'dan çekilmek zorunda kaldılar. İsrail'in kuklası SLA üyelerinin çoğu ya İsrail'e kaçtı ya da teslim oldu.

BM Güvenlik Konseyi'nin İkiyüzlü ve Alçakça Tutumu

Bir süredir büyük ölçüde ABD, Britanya ve İsrail'in denetimi altına girmiş gözüken BM Güvenlik Konseyi, ikiyüzlülüğün ve alçaklığın kusursuz bir örneğini oluşturan –ve Rusya ile Çin'in yanısıra bazı geçici üyelerin de çekimser oy kullandığı- 2 Eylül 2004 tarih ve 1559 sayılı kararıyla, Suriye birliklerinin Lübnan'dan çekilmesini VE Hizbullah'ın silahsızlanmasını talep etmişti. Özellikle Batı Avrupa emperyalistlerine göre İsrail'in, Filistin toprakları üzerinde 1948'den, Suriye'nin Colan tepeleri ve Lübnan'ın Şebaa Çiftlikleri bölgesi üzerinde 1967'den bu yana süregelen -BM kararlarına ve uluslararası burjuva hukukuna göre de yasadışı olan- işgali sürmeli ve İsrail askerleri buradan çekilmemeli; ABD'nin Irak'taki -gene BM kararlarına ve uluslararası burjuva hukukuna göre de yasadışı olan- işgali de sürmeli ve ABD askerleri Irak'tan (ve Afganistan'dan, Haiti'den vb.) çekilmemeli. Ama, 1989 Taif Anlaşması uyarınca Lübnan'da bulunan Suriye askerleri bu ülkeden çekilmeli! Çekirdeğini Batı Avrupa emperyalistlerinin oluşturduğu bu ABD-İsrail yardakçılarının Suriye'nin Lübnan'daki konumuna ilişkin tutumu, onların İran'ın (ve Kuzey Kore'nin) nükleer programına ilişkin tutumuyla büyük ölçüde paralellik gösteriyor. Elinde binlerce, hatta onbinlerce nükleer silah bulunduğu halde, bunlara -mini nükleer silahlar gibi- yenilerini ekleyen, uzayı silahlandıran, devasa bir biyolojik, kimyasal ve konvansiyonel kitle imha silahı stoğuna sahip bulunan ve gittikçe daha sofistike silahlar üreten ABD, elinde 400-500 nükleer ve termonükleer silahı bulunan İsrail konusunda en küçük bir itirazda bulunmaktan ödleri kopan bu devletler, İran'ın ve Kuzey Kore'nin ilkel nükleer programı konusunda yaygara yapmakta, hatta ABD'nin izinden giderek konuyu BM Güvenlik Konseyi'ne götürebileceklerini söyleyerek, nükleer araştırmalarında uluslararası anlaşmalara aykırı bir tutumu saptanamamış olan İran'ı tehdit etmeye cüret edebilmektedirler.

Bu devletler, dünyanın en güçlü ordularından biri olan ve modern tekniğin en ileri ölüm makinalarıyla donanmış olan ve 20. yüzyılın başlarından bu yana yüzbinlerce cana kıymış bulunan Siyonist haydutların elindeki kitle imha silahlarına ses çıkarmaz, hatta bu teröristleri ekonomik, siyasal ve mali bakımdan desteklemeye devam ederken, Suriye'nin Rusya'dan almayı planladığı SA-18 füzeleri, Lübnan Hizbullahı'nın elindeki Katyuşa roketleri ya da Filistin direnişinin elindeki hafif silahlar üzerinde yaygara koparmaktadırlar. Böylece onlar yer yer yatıştırmacılığın da ötesine geçerek, ABD-İsrail-Britanya blokunun yedek gücü durumuna gelmekte, bu şer ekseninin yeni askeri maceralara atılmasına, Ortadoğu'yu ve dünyayı yeni savaşlara ve katliamlara sürüklemelerine katkıda bulunmaktadırlar. Ama onlar böyle davranmak suretiyle bindikleri dalı kesmekte, -Çin, Rusya, Japonya vb.'nin yanısıra- kendilerinin konumlarını da zayıflatmaya çalışan ABD'nin çöküşünü geciktirmeye hizmet etmektedirler. Bunun en ilginç örneklerinden biri, Fransa ve Almanya'nın, en büyük ticari partneri AB olan ve 19 Ekim 2005'de bu ekonomik süper devletle bir "Birlik Anlaşması" imzalamış bulunan ve 2010 yılında yaşama geçirilebileceği tahmin edilen Avro-Akdeniz serbest ticaret bölgesine katılması öngörülen Suriye'yi diplomatik olarak yalıtmaya çalışmaları. Aynı saptama, bu ülkelerin İran politikası için de üç aşağı beş yukarı geçerlidir.

Öte yandan, BM Güvenlik Konseyi, Mayıs 2005'de yapılacak olan genel seçimlere ilişkin kaygılarını dile getirir, Lübnan'daki Suriye birliklerinin geri çekilmesi ve tüm milis örgütlerinin -yani Hizbullah'ın- silahsızlanmasını talep ederken, kendi kuruluş yasasını çiğneyerek Lübnan'ın içişlerine burnunu sokmaktadır. 10 Ekim 2004'de Afganistan'da ve 30 Ocak'ta ABD ve bağlaşık ve uşaklarının işgali altında ve direniş ile işgalci güçler arasındaki silahlı çatışma ortamında yapılan sözde seçimleri "demokratik" olarak nitelemeye cüret eden Batı Avrupa emperyalistleri ve BM bürokrasisi, bir kez daha işgali ve emperyalist terörü meşrulaştırmakta ve bir ölçüde kendi yaratıkları olan burjuva uluslararası hukukunu bir kez daha ayakları altına almaktadırlar. Burada, ABD'nin ve onun kuyruğunda sürüklenen BM Güvenlik Konseyi'nin ve özellikle Batı Avrupa emperyalistlerinin Hizbullah'ın silahsızlandırılması konusundaki ısrarı üzerinde özellikle durmak gerekiyor.

Filistin ve Lübnan halkı üzerinde onyıllardır terör estirmiş olan Siyonist haydutlar ve onların Amerikalı patronları açısından her türlü halk direnişinin ve özellikle silahlı direnişin ezilmesi ya da teslim alınması yaşamsal bir önem taşımaktadır. Onlar, Hariri'nin öldürülmesinden yaklaşık bir hafta önce sona eren Şarm el-Şeyh görüşmeleri fiili bir ateşkesle noktalanmış olsa da, Filistin halkının temel sorun ve taleplerinden hiçbirini ele almayan/ çözmeyen bu diplomatik maratonun ve görece kısa bir sessizlik döneminin ardından Filistin direnişinin önümüzdeki aylarda yeniden yükselmesinin kaçınılmaz olduğunu biliyorlar. Onlar, Filistin direnişi ile Lübnan direnişi arasındaki tarihsel dayanışmanın olduğu gibi, Irak halkının şanlı direnişiyle Filistin ve Lübnan halklarının direnişi arasında oluşan karşılıklı etkileşimin ve bunun Ortadoğu çapında yaratabileceği ve yaratmakta olduğu devrimci sarsıntının da farkındalar. İşte, emperyalist-Siyonist "önleyici savaş" doktrini uyarınca Hizbullah'a ve onunla geçici ve kararsız da olsa bir yazgı birliği içinde bulunan Suriye'ye karşı sürdürülen kampanyanın nedeni burada yatmaktadır. Şimdiye kadar hiçbir Arap devleti ve ordusunun yapamadığını başararak İsrail kuvvetlerini çetin ve inatçı bir gerilla savaşından sonra Lübnan topraklarından kovmayı başarmış olması ve Filistin ve Irak direnişleri için bir örnek ve güçlü bir bağlaşık olmakla kalmayıp Bush ve Şaron kliklerinin İran'a yönelik saldırı planlarının önünde bir engel oluşturması, emperyalist ve Siyonist teröristlerin Hizbullah'a duydukları kini daha da arttırıyor.

BM Güvenlik Konseyi'nin 1559 sayılı kararında yer alan Hizbullah'ın silahsızlanması/ silahsızlandırılması talebi geçmişte de pek çok kez dile getirilmişti. Burada birkaç örnekle yetinelim. 16 Kasım 1993'de İsrail Başbakanı İzak Rabin, İsrail ordusunun Güney Lübnan'dan ancak Hizbullah'ın silahsızlandırılması ve denetim altına alınmasından sonra çekileceğini söylemişti. Gene aynı yıl ABD Dışişleri Bakanlığı Hizbullah'ın silahsızlandırılması gerektiğini söylemiş ve Beyrut'taki ABD elçisi Richard Jones, Kuzey İsrail'e yapılan Katyuşa roket saldırılarının durdurulması, Hizbullah'ın silahsızlandırılması ve Güney Lübnan'daki "güvenlik şeridi"nde konuşlu İsrail kuvvetlerine yapılan saldırıların sona erdirilmesini talep etmişti. Aslına bakılırsa, BM Güvenlik Konseyi'nin 1559 sayılı kararı, neo-faşist Bush kliğinin 2003'de ABD'deki Siyonist lobilerle birlikte kotardığı ve Kongre'den geçirdiği "Suriye'den Hesap Sorma ve Lübnan'ın Egemenliğini Restore Etme Yasası"yla üç aşağı beş yukarı aynı içeriği taşımaktadır. Bütün bunlara geçtiğimiz günlerde Avrupa Parlamentosu'nun, ABD ile İsrail'in basıncı altında Hizbullah'ı 473'e karşı 33 oyla "terörist" bir örgüt olarak niteleyen bir karar alması eklendiğinde Edward W. Miller'in Mayıs 1996 tarihli "Lebanon, Israel's Killing Fields" (=Lübnan, İsrail'in Ölüm Tarlaları") adlı makalesinde vardığı sonucun ne denli isabetli olduğu anlaşılacaktır: "Temel Siyonist senaryo değişmeden kalmış, ancak İsrail'in hazırladığı sahnede oynayan oyuncular değişmiştir."

Silahsızlanması, daha doğrusu silahsızlandırılması gereken birileri gerçekten var. Ama bunlar asla, işçi sınıfının ve ezilen halkların öncü güçleri değil, tersine emperyalist savaşların, işgal ve askeri müdahalelerin ve siyasal gericiliğin ve faşizmin esas kaynağı olan ve Hitler'in, Mussolini'nin ve Hirohito'nun izinden yürüyerek tüm dünyayı egemenliği altına alacak olan bir Dördüncü Reich kurma peşinde olan güçlerdir: Yani başta ABD, İsrail ve Britanya'nın başını çektiği neo-faşist blok ve onun yardakçıları. Bu ise, öncelikle gelişmiş kapitalist ülkeler de içinde olmak üzere dünyanın bir dizi ülkesinde işçi sınıfının önderliğinde gerçekleştirilecek devrimlerle başarılabilir ve bir bütün olarak kapitalist-emperyalist sistemin yıkılmasından ayrı olarak ele alınamaz.

Sonuç

Suriye burjuvazisinin Lübnan üzerinde öteden beri yayılmacı emelleri olduğu, bu amaçla -en gericileri de içinde olmak üzere- Lübnan'daki değişik etnik ve dinsel gruplar ve onların milis örgütleriyle bir dizi ilkesiz ve oportünist bağlaşmalara girdiği, hatta Lübnan'daki Filistin siyasal/ askeri varlığını kendi denetimi altına almak ya da ezmek için zaman zaman ABD ve İsrail'le ortak hareket ettiği vb. doğrudur. Bu bağlamda, değişik milliyet, din ve mezheplerden Lübnan işçi sınıfı ve halkının kendi ülkelerine ilişkin kararları kendilerinin almaları ve geleceklerini, Suriye burjuvazisinin denetim ve gözetiminden özgür ve bağımsız olarak kendilerinin belirlemeleri gerektiği söylenebilir ve söylenmelidir. Ancak, Suriye ile ilişkisinin hangi içerik ve biçimde olacağını belirleme hakkı, *sadece ve sadece Lübnan işçi sınıfı ve halkına* aittir. Ne en azından yüzyıldır dünyanın dörtbir köşesinde onmilyonlarca işçi ve emekçiyi katletmiş, yüzlerce anti-demokratik ve faşist darbe, provokasyon ve komplo tezgahlamış ve sayısız katliam ve insanlık suçu işlemiş olan ABD emperyalizmine, siyasal gericiliğin ana kaynağı ve dünya halklarının baş düşmanı olan Washington teröristlerine aittir bu hak, ne de onların elikanlı ortak ve uşakları olan Siyonist haydutlara.

Suriye'nin Lübnan'daki konumu ve bu ülkeye ilişkin politikası, özellikle günümüz siyasal koşullarında, Lübnan, Filistin ve Irak işçi sınıfı ve halkının -ve Ortadoğu işçi sınıfı ve halklarının- darbelerini yöneltmeleri gereken baş düşmanının ABD emperyalizmi ve İsrail Siyonizmi olduğu gerçeğini bir an bile olsun unutturamaz ve unutturmamalıdır. ABD'nin İsrail ve Britanya ile birlikte Ortadoğu ve dünya işçi sınıfı ve halklarını köleleştirmek için yeni bir dünya savaşı başlattığı ve bu çerçevede kendi hegemonya planlarının önünde engel olarak gördüğü ve bütün diğer devletleri ve siyasal güçleri "ya bizden yanasınız ya da teröristlerden" mantığı uyarınca kuşatmaya ve baskı altına almaya giriştiği bugünkü koşullarda özellikle Suriye, İran gibi ülkeler, *emperyalist şantaj ve tehditlere karşı durdukları sürece* objektif olarak dünya işçi sınıfı ve halklarının dolaylı yedek güçleri arasında yer alırlar. Bu bakımdan, işçi sınıfının bilinçli öncüsü ve tüm devrimci ve ilerici güçler Lübnan'daki gerici burjuva muhalefetin ABD-İsrail güdümlü demokrasi manevralarını ellerinin tersiyle itmeli, şer ekseninin Irak halkına karşı giriştiği emperyalist saldırıya olduğu gibi, sözümona kitle imha silahlarını vb. bahane ederek Suriye'ye, İran'a vb. karşı girişebileceği ve girişmeye hazırlandığı emperyalist saldırılara, bu rejimlerin anti-demokratik ve gerici niteliklerinden bağımsız olarak karşı durmalıdırlar.

48. Kurban (*)

Göğsünde ayışığı
Ve çiçekler buldular
Ve o, ölüydü, fırlatılmıştı taşların üstüne.
Üstünde bir kibrit kutusu ve geçiş izni,
Dövmeler genç kolunda.
Annesi öptü onu, ağladı bir yıl başında.
Bir yıl sonra bir mersin bitti gözlerinde
Gölgesi kapkara.
Kardeşi büyüdü ve
İş aramaya gitti kente.
İçeri attılar, geçiş izni yoktu
Paslı bir sandık taşıyordu
Ve kırık dökük şeyler.

Yurdumun çocukları
İşte böyle öldü ayışığı!

Mahmut Derviş
(Türkçesi: K. E.)

(*) 48. kurban, Kafr Kassem katliamında öldürülenlerden biridir.

Filistin'den Bir Şiir

Düşüncemizi öldürmekten

Ya da yolumuzdan döndürmekten
Bin defa daha kolay
İğne deliğinden deveyi geçirmek
Kızarmış balık tutmak Samanyolunda
Denizi sürmek, konuşturmak timsahı

Duvar gibi dikileceğim sorguda
Aç fakat onurlu küstah
Kızgın yolları
Öfkeli gururla dolduracağız
Gardiyanlara inat
İsyancı kuşaklar doğuracağız
Aynı yirmi inanılmaz harika gibi
Lydda'da, Ramleh'de, Galile'de.

Tevfik Ziad
(Türkçesi: K. E.)

Filistin'den Bir Şiir

Ruhumu ellerimde taşıyacağım
Ve dostları güldüren bir yaşam sürmek,
Düşmanı alteden ölümü yüzlemek için
Onu ölüm çukuruna fırlatacağım.
Soylu bir ruhun iki kaderi vardır
Ölümü korkusuzca karşılamak
Ya da soylu amaca ulaşmak.
Onursuz yaşam nedir?
Yaşamaya değmez.
Sorumu açıkça görüyorum.
Gene de canlı adımlarla ona ulaşmak için
Acele ediyorum.

Abdül Rahim Mahmut
(Türkçesi K. E.)

Güneşin Düşmanı

Dilerseniz rızkımı yitirebilirim
Gömleğimi ve yatağımı satabilirim
Taş kırıcı olarak çalışabilirim çöpçü hamal
Dükkanlarınızı temizlerim
Veya yiyecek için çöplerinizi didiklerim
Aç yatabilirim
Ah güneşin düşmanı
Uzlaşmıyacağım
Ve damarlarıma kan bastıkça yüreğim
Direneceğim

Ülkemin son parçasını da alabilirsiniz
Gençleri hücrelere atar
Geçmişimi talan eder
Kitaplarımı şiirlerimi yakarsınız
Veya etimi köpeklere atabilirsiniz
Terör ağı kurarsınız köyümün çatılarında
Ah güneşin düşmanı
Uzlaşmıyacağım
Ve damarlarıma kan bastıkça yüreğim
Direneceğim

Gözümün ışığını söndürebilirsiniz
Beni anamın öpücüğünden yoksun bırakırsınız
Atama halkıma küfredersiniz
Tarihimi çarpıtırsınız
Çocuklarıma bir gülüş
Yaşam hakkı koymazsınız
Arkadaşları sahte yüzlerle kandırabilir
Çevreme nefret duvarı örebilir
Gözlerimi aşağılanmayla örtebilirsiniz
Ah güneşin düşmanı

Ama direneceğim

Limanda donanma var
Havayı telaş dolduruyor
Yüreklerde bir coşku
Ve ufukta bir gemi
Rüzgara ve derinliğe karşı
Olysses yitikler denizinden eve dönüyor
Güneşin dönüşü bu
Sürgünlerimin
Onlar için
Yemin ediyorum
Uzlaşmıyacağım
Damarlarıma kan bastıkça yüreğim
Direneceğim
Direneceğim

Semih el Kasım
(Türkçesi: K. E.)

Doğu Yakasından İki Çocuğa Mektup

Sevgili Küçüklerim,
Irmağın ötesindeki,
Sevgili küçüklerim,
Size bir sürü masalım var
Denizci Sinbad'dan başka
Balıkçı ve Cinden başka
Kamar Azzaman ve Prenses'ten başka.
Size yeni masalların var.
Ama korkarım size onları anlatsam
Dünyanız kararır,
Korkarım sizin küçük dünyanız
Yurdumuzdaki hapishane ve hapislerin öyküleriyle
Nazilerin ve Nazizmin öyküleriyle kararır.

Onlar uğursuzdur
Terörle büyür çocuklar
Ne zaman nasıl bitecek diye sormayın
Ayrılığın ve sıkıntının öyküsü.
Bugün yanıtı anlayamazsınız
Büyüdüğünüzde sevgili küçüklerim
Ateşten gömlek anlatacak size,
O gün bizim gibi davayı omuzlayacaksınız
Görevinizi yapacaksınız mücadele destanında.
Öykümüz uzun
Mücadelenin destanı uzun
O gün ünlü hazinemizi öğreneceksiniz.
Ne zaman ve nasıl dönecek sürgünler.
Ayrılık ve sıkıntı öyküsü
Nasıl bitecek.

Ferva Tukan
(Türkçesi K. E.)

Göçmen Bülbül

Canım kuş sende mi benim gibisin
Sen de mi mülteci oldun
Kara felaketler içinde sönüp bembeyaz kanayıp
Yaşamını çarçur edip gecede yitip gittin
Gözlerin yurdumdan bir kıpırtı yansıtıyor
Issız garip yabanda dolananlardan haber mi getirdin
Şimdi viran kalan canım evimizin
Sıla hasretini sen de çekiyor musun
Senin de mi yuvanı elinden aldılar
Bize toprağı öyle değerli Filistin'den
Ufak bir hatıra getirdin mi
Bir parça yaprak belki bir kum tanesi
Şu verimli sevgili zengin topraktan
Canım güzel yurdum seni unutursam

Utanç ve yokluk beni sonsuza kadar gömsün!

Yusuf el-Katib
(Türkçesi: K. E.)

Yaz Bulutu

Ne desem bilmem ki çocuğum,
Sökülmüş ve ateşten kavrulmuş bir meşe misali
Öylece uzanmışım yol boyunca...
Ne köklerim kalmış, ne de yapraklı dalım.

Ve etrafımda haykıran insanlar:
Aydınlıkla doğ ve parılda,
Şafağın ilk ışınları saçıldı,
Doğ artık bir güneş gibi,
Doğ ki... tüm adaklar sanadır...
Ve ben, kendi etrafımda dönüyorum,
Kuzgunların kokladığı kanıma sarılıp
Tütsülerle kutsanmış çiçekler arasında sendeleyerek...
Ne desem bilmem ki,
Bilmem neyi anlatsam,
Ahh, ne acıdır hani o sırta saplanan hançerler...

Yarın,
Yarın, sen de delikanlı olacaksın çocuğum,
"Gün, bizim günümüzdü".
Ve "zamanların hakimiydik"
"Dar geliyordu dünya bize" diyeceksin,
Dudaklarından mızrak şıkırtısınca katı uyaklar dökülerek.
Ve anlatacaksın "Destancı Ana"nın
O ünlü "Sancak taşıyan Süvarisi"ni
Hani o "Çöl aşiretleri" çağında
Elinde sancak...
Bir hışımla gelip,

Sarı sıcağın derinliklerine dalan
Ve gerdikçe kollarını
Doludizgin ileri atılan
Ve gecenin "sıfır" noktasında,
Gözleriyle "kadınların en güzelini" öperken,
Dört bir yandan saldırıya uğrayıp,
Kızıl kana boyanıp ölesiye yaralanan
Gene de o sancağı elinden bırakmayan
O gözüpek "Süvari"yi
Anlatacaksın çocuğum...
Bir de,
Süvariden arta kalırken yerinde dimdik,
Başkaldıranların gururlu öfkesinden
Bir kartal gibi titreyip duran Sancağı destanlaştıracaksın...
Hani bir el,
Düşen Fedai'nin böğründen çekip alarak
Sımsıkı kavramıştı Sancağı
Yeniden ileri atılmak için...

Ebu Firas
(Türkçesi: Faik Bulut)

Şehidin Vasiyeti

Ey gömütüm, gelirse bir gün sana
Sıcacık gözyaşlarıyla bir ziyaretçi,
De ki ona ey gömütüm:
"Nasır"lardan biri yatıyor burda
Bir El-Fetihçi,
Kurtuluş arayan sevgili vatanına.

Ölümsüzdür dünyada özgür yaşayan kişi,
Zalime başeğmeden giden insan özgürdür.
Gömülse de karayere ölmez devrimci
Ölümsüzdür kanıyla destan yazan

Gelecek kuşaklara.
Dünyada ancak vicdanları ölmüş olanlar ölür.
Yeter, övünç kaynağı olmaya İkizler Yıldızı'na
Yıldızın doruğundan düşen kuşun anısı
yeter!
Yeter, Kisra'nın tahtıyla alay etmesi o kuşun
Ve de boyun eğmeden çekip gitmesi
yeter!

Gömülse de karayere ölümsüzdür devrimci,
Ölümlüler alınıp satılanlardır.
Bütün yeşillikleri çiçek açmış bahçenin,
Açmış olsa bile çiçek sayılmaz.
Gerçek çiçek ancak güzel kokandır.
Diri sayılmazlar uzun yaşasalar da açıkgözler
Ölmeyenler güzel izler bırakanlardır.

Ey alevli, ey sımsıcak, kartal yuvası gömüt,
Kulakları dolduran, insanı büyüleyen
bir ezgisin sen,
Çelenkler senin üzerinde yüceleşiyor!

Ozanın gitarında uykuya dalan bu ezgi
Büyüsüyle gönülleri sarhoş ediyor.
Tazeleyin binlerce anıyı dostlar,
Öperek bu çelengi.
Yaşlar boşanırsa gözlerinizden, silin!
Rıbhı burda yatıyor, hem de övünerek kardeşler.
Yeni bir şafak yaratmaya gidiyor.
Öpün bu çelengi yoldaşlar, tazeleyin
binlerce anıyı,
El-Fetih kartallarından biri burda yatıyor,
Kucaklayın o kartalı kardeşler!

Ebu Firas
(Bilim ve Sanat, Şubat 1981)

KRONOLOJİ

1877
Kudüs'ten İstanbul'a gelen Filistinli milletvekilleri ilk Osmanlı Parlamentosunun oturumlarına katıldılar.

1878
Petaç Tikva adını taşıyan ilk modern Siyonist yerleşim birimi kuruldu.

1882
Paris'te ikamet eden ve İbranice adı Avraham Binyamin olan Yahudi kökenli Baron Edmond de Rothschild Filistin'deki Siyonist yerleşimleri mali olarak desteklemeye başladı. Daha sonra Yahudi Kolonizasyon Birliğini kuracak ve Yahudi Ajansı'nın onursal başkanlığına getirilecek olan Baron, Filistin'i bir kaç kez ziyaret te etti.

1882-1903
İlk Siyonist göç dalgası. Çoğu Doğu Avrupa ülkelerindeki baskı ve pogromlardan kaçanlar olmak üzere yaklaşık 25,000 Yahudi Filistin'e gitti.

1887-1888
Osmanlı devleti, Filistin'i Kudüs, Nablus ve Akra sancaklarına ayırdı.

1896
Yahudi kökenli Macar gazeteci Theodor Herzl, Filistin'de ya da başka bir yerde bir Yahudi devletinin kurulmasını öngören *Der Judenstaat* (=Yahudi devleti) adlı yapıtını yayımladı.

1897
İsviçre'nin Basel kentinde toplanan Birinci Siyonist Kongresi Basel Programını kabul etti. Kongre, "Filistin'de bir Yahudi anayurdu" kurulması çağrısında bulundu ve Dünya Siyonist Örgütü'nü (WZO) kurdu.

1901
Basel'de toplanan Beşinci Siyonist Kongresi, WZO'nun Filistin'de toprak satın alması için Yahudi Ulusal Fonu'nu (JNF) oluşturdu.

1904-1914
Yaklaşık 40,000 kişiden oluşan ikinci Siyonist göç dalgası sonucunda Yahudilerin sayısı Filistin nüfusunun yüzde 6'sına ulaştı.

Ağustos 1914
Birinci Dünya Savaşı başladı.

30 Ocak 1916
Mısır'daki Britanya Yüksek Komisyoneri McMahon, Mekke Şerifi Hüseyin ile yaptığı görüşmede, savaştan sonra Osmanlı devletinin Arap eyaletlerinin bağımsızlığa kavuşacaklarına söz verdi.

16 Mayıs 1916
İngiltere ile Fransa, aralarında Osmanlı topraklarını gizlice paylaştıkları Sykes-Picot Anlaşmasını imzaladılar.

2 Kasım 1917
İngiliz Dışişleri Bakanı Balfour, Britanya'nın "Filistin'de bir Yahudi anayurdu"nun kurulmasına desteğini dile getiren Balfour Deklarasyonunu ilan etti.

7 Kasım 1917
Rusya'da Büyük Ekim Devrimi zafere ulaştı. Bolşevikler, İngiliz ve Fransız emperyalistlerinin Çarlıkla yaptıkları Ortadoğu'ya ilişkin paylaşım pazarlıklarını ve gizli anlaşmaları açıkladılar.

Eylül 1918
Filistin, İngiliz generali Allenby'nin komuta ettiği Bağlaşık güçleri tarafından işgal edildi.

30 Ekim 1918
Birinci Dünya Savaşı sona erdi.

27 Ocak-10 Şubat 1919
Kudüs'te toplanan Birinci Filistin Ulusal Kongresi, Paris Konferansına gönderdiği muhtırada Balfour Deklarasyonunu reddetti ve Filistin'in bağımsızlığını talep etti.

17-19 Ekim 1919
Sosyalist İşçi Partisi adını Filistin Komünist Partisi olarak değiştirdi ve 1. Kongresini gerçekleştirdi.

1919-1923
Yaklaşık 35,000 kişiden oluşan üçüncü Siyonist göç dalgası sonucunda Yahudilerin sayısı Filistin

nüfusunun yüzde 12'sine ulaştı. 1923 yılı itibariyle Yahudilerin mülkiyetindeki topraklar Filistin yüzölçümünün yüzde 3'ünü kapsıyordu.

Nisan 1920
Siyonist göçü protesto eden Filistinlilerin Yahudilere saldırması üzerine meydana gelen olaylarda 5 Yahudi öldürüldü ve 200 Yahudi de yaralandı.

25 Nisan 1920
San Remo'da toplanan "Barış" Konferansı, Filistin'i Britanya'nın manda yönetimine bıraktı.

Mayıs 1920
İngilizler, İkinci Filistin Ulusal Kongresi'nin toplanmasını engellediler.

1 Temmuz 1920
Britanya, Filistin Yüksek Komisyonerliğine Yahudi kökenli Sir Herbert Samuel'i atadı.

Aralık 1920
Hayfa'da toplanan Üçüncü Filistin Ulusal Kongresi, 1920-1935 yılları arasında ulusal hareketi yönetecek olan Yürütme Kurulunu seçti.

Mart 1921
Siyonistlerin illegal silahlı örgütü Hagana kuruldu.

1 Mayıs 1921
Yafa'da Siyonist göçü protesto için yapılan gösterilerde 46 Yahudi öldürüldü ve 146 Yahudi yaralandı.

8 Mayıs 1921
Hacı Emin el-Hüseyni Kudüs Müftülüğüne atandı.

24 Temmuz 1922
Milletler Cemiyeti, Filistin manda yönetimini onadı.

Ekim 1922
İngiliz manda yönetimi, Filistin'de yaptırdığı ilk nüfus sayımının sonuçlarına göre, nüfusun yüzde 78'inin Müslüman Arap, yüzde 11'inin Yahudi ve yüzde 9.6'sının Hristyan Arap olduğunu açıkladı.

1924-1928
67,000 kişiden oluşan dördüncü Siyonist göç dalgası sonucunda Yahudilerin sayısı Filistin nüfusunun yüzde 16'sına ulaşırken Yahudilerin mülkiyetindeki topraklar Filistin yüzölçümünün yüzde 4.2'sine çıktı.

Ekim 1925
Yafa'da Altıncı Filistin Ulusal Kongresi toplandı.

Haziran 1928
Kudüs'te Yedinci Filistin Ulusal Kongresi toplandı.

Ağustos 1929
El Burak Duvarına (ya da Ağlama Duvarı) ilişkin sürtüşmeler ve Filistin halkının artan Yahudi göçüne ve İngiliz baskısına karşı tepkileri Filistinlilerle Yahudiler ve İngilizler arasında çatışmalara yol açtı. Bu çatışmalarda 133 Yahudi ölür ve 339 Yahudi yaralanırken 116 Filistinli öldü ve 232 Filistinli yaralandı.

1931
Hagana'dan ayrılan ve Filistinlilere karşı daha sert bir politika izlenmesini savunan fanatik Siyonistler, Vladimir Jabotinski'nin önderliğinde, kısaca IZL ya da İrgun olarak da anılan İrgun Zvai Leumi'yi (Ulusal Askeri Örgüt) kurdular.

18 Kasım 1931
Filistin'de İngilizlerin yaptığı ikinci sayım, nüfusun 73'ünün Müslüman Arap, yüzde 16.9'unun Yahudi ve yüzde 8.6'sının Hristyan Arap olduğunu gösterdi.

Aralık 1931
Kudüs'te biraraya gelen 22 Müslüman ülkenin delegeleri Siyonizmin yol açtığı tehlikelere dikkati çekti.

Ocak 1933
Almanya'da Nazilerin iktidara gelmesi. Bu tarihten itibaren Nazi Almanyası'nın Yahudilere karşı giriştiği baskı ve terör, Filistin'e Yahudi göçünü hızlandırdı.

1929-1939
250,000'den fazla Yahudiyi kapsayan beşinci Siyonist göç dalgası sonucunda Yahudiler Filistin nüfusunun yüzde 30'unu oluşturur hale geldiler. 1939'da Yahudilerin elindeki arazi Filistin yüzölçümünün yüzde 5.7'sini kapsıyordu.

Kasım 1935
Hayfa'lı Müslüman dinadamı ve gerilla lideri Şeyh İzzeddin el-Kassam İngiliz kuvvetlerine karşı savaşırken yaşamını yitirdi.

25 Nisan 1936
Filistinli siyasal partilerin liderleri Müftü Hacı Emin el-Hüseyni'nin başkanlığında Arap Yüksek Komitesini oluşturdular.

8 Mayıs 1936
Filistin Ulusal Komitelerinin Kudüs'teki toplantısının ardından Büyük Ayaklanma başladı. 1939'a kadar süren ve grev, yürüyüş, vergi boykotu, pasif direniş, sabotaj, gerilla eylemleri gibi değişik savaşım biçimlerini kapsayan Büyük Ayaklanma süresi içinde 3,500-4,000 dolayında Filistinli ve 500 dolayında Yahudi öldü.

11 Kasım 1936
Başında Lord Peel'in bulunduğu Krallık Komisyonu Filistin ayaklanmasının nedenlerini incelemek üzere Filistin'e geldi.

1937
Suudi Arabistan'da ilk önemli petrol yatağı bulundu.

7 Temmuz 1937
Peel Komisyonu yayımladığı raporunda Filistin'in üçte biri Yahudilere bırakılmak ve Kudüs'ün denetimi Britanya'nın elinde kalmak kaydıyla ikiye bölünmesini salık verdi.

23 Temmuz 1937
Arap Yüksek Komitesi Peel Komisyonunun raporunu reddetti. Komite, Yahudilerin ve diğer azınlıkların meşru haklarını tanımak ve İngiliz çıkarlarını gözetmek kaydıyla bağımsız ve birleşik bir Filistin'in kurulmasını talep etti.

1 Ekim 1937
İngilizler Arap Yüksek Komitesini ve tüm Filistin siyasal örgütlerini yasakladılar.

11 Kasım 1937
İngilizler Filistin ayaklanmasını ezmek için askeri mahkemeler kurdular.

Haziran 1938
İngiliz subayı Orde Wingate, Filistin köylerine karşı operasyonlar için İngiliz askerlerinden ve Hagana militanlarından oluşan Özel Gece Birliklerini oluşturdu.

19 Ekim 1938
Ayaklanmayı bastırmak için İngiltere'den takviye güç getiren sömürge yönetimi, meydana gelen çarpışmalarda Kudüs'ün Eski Kent bölümünü Filistinlilerden geri aldı.

7 Şubat-27 Mart 1939
Britanya'nın çağrısı üzerine düzenlenen ve Arapların, Filistinlilerin ve Siyonistlerin katıldığı Londra Konferansı sonuç alamadan sona erdi.

17 Mayıs 1939
Britanya'nın, yayımladığı Beyaz Rapor'la Filistin'e Yahudi göçünü 75,000 tavan rakamıyla sınırlaması ve Yahudilerin toprak alımlarına kısıtlama getirmesi üzerine Siyonistler yasadışı göçü örgütlemek için MOSSAD'ı kurdular.

1 Eylül 1939
İkinci Dünya Savaşı başladı.

Ekim 1939

Avraham Stern önderliğinde İrgun'dan ayrılan ırkçı ve faşist eğilimli bir grup, Stern Çetesi olarak bilinen LEHI ("İsrail'in Özgürlüğü Savaşçıları") adlı terörist örgütü kurdu.

1940-1945
Bir bölümü yasadışı bir biçimde olmak üzere 60,000'den fazla göçmenin gelmesiyle Yahudilerin Filistin nüfusu içindeki oranı yüzde 31'e, Yahudilerin mülkiyetindeki toprakların Filistin yüzölçümüne oranı yüzde 6.0'ya ulaştı.

9 Mayıs 1942
Başlarında Chaim Weizmann ile David Ben-Gurion'un bulunduğıu Siyonist liderler New York'un Biltmore Otelinde toplanarak savaş sonrasında izleyecekleri hedefler (Biltmore Programı) üzerinde anlaştılar ve Britanya'nın 17 Mayıs 1939 tarihli Beyaz Raporunu reddettiler.

Ocak 1944
Stern Çetesi ve İrgun İngilizlere karşı bir terör kampanyası başlattı.

22 Mart 1945
Kahire'de yapılan ve Mısır, Ürdün, Suriye, Lübnan, Suudi Arabistan, Irak ve Yemen'in katıldığı toplantıda Arap Birliği kuruldu.

8 Mayıs 1945
İkinci Dünya Savaşı Avrupa'da sona erdi.

Eylül 1945
Hagana'nın denetimi altında Filistin'e büyük ölçekli yasadışı göç yeniden başlatıldı.

Mayıs 1946
Yahudi silahlı kuvvetlerinin sayısını 61,000 ile 69,000 arasında tahmin eden Anglo-Amerikan Komitesi, Filistin'e 100,000 kadar Yahudi'nin daha gelmesini tavsiye etti.

11-12 Haziran 1946
Suriye'de toplanan Arap Birliği, Filistinlilerin haklarının tanınmaması halinde Britanya ve ABD'ne, çıkarlarının zarar göreceği uyarısı yapan gizli bir karar aldı.

22 Temmuz 1946
İrgun'un, İngiliz hükümet sekreterliğinin karargahının bulunduğu Kudüs'teki King David Otelini havaya uçurması sonucu 91 İngiliz, Filistinli ve Yahudi görevli yaşamını yitirdi.

7-10 Şubat 1947
Britanya Bışişleri Bakanı Ernest Bevin'in Londra'da düzenlenen bir konferansa sunduğu ve Filistin sorununa federal bir çözüm öneren planı Arap ve Yahudi delegeleri tarafından reddedildi.

8 Eylül 1947
Birleşmiş Milletler Filistin Özel Komitesi'nin (UNSCOP) raporu yayımlandı. UNSCOP üyelerinin çoğunluğu Filistin'in ikiye bölünmesini, azınlığı ise federal bir çözümü önerdi.

29 Eylül 1947
Arap Yüksek Komitesinin reddettiği Filistin'in ikiye bölünmesi önerisi, Yahudi Ajansı tarafından kabul edildi.

29 Kasım 1947
BM Genel Kurulu, Filistin'in yüzde 56.5'unu Yahudilere ve yüzde 43'ünü Araplara bırakan ve Kudüs'e uluslararası statü tanıyan planı kabul ederken Arap temsilcileri toplantıyı terketti.

Aralık 1947
Arap Birliği, Filistin'in bölünmesine karşı tutum alan Filistin halkına ve direnişine yardım etmek için Fevzi el-Kavukçu'nın komutası altında, düzensiz Arap gönüllü birliklerinden oluşan Arap Kurtuluş Ordusu'nu (ALA) kurdu.

21 Aralık 1947-Mart 1948
Hagana ve İrgun Tel Aviv'in kuzayindeki sahil bölgesindeki Bedevi yerleşim merkezlerine saldırdılar.

31 Aralık 1947
Hagana ve İrgun, 60'dan fazla sivilin yaşamını yitirdiği Beled el-Şeyh (Hayfa) katliamını gerçekleştirdiler.

Aralık 1947-Ocak 1948
Arap Yüksek Komitesi, Filistin köy ve kentlerinin savunması için 275 yerel komite oluşturdu.

8 Ocak 1948
ALA gönüllüleri Filistin'e gelmeye başladılar.

14 Ocak 1948
Siyonistlerle yapılan görüşmelerde Çekoslovakya Hagana'ya 24,500 tüfek, 5,000 hafif makinalı tüfek, 200 orta makinalı tüfek ve 25 Messerschmitt uçağı vermeyi kabul etti.

16 Ocak 1948
Britanya'nın BM'e sunduğu rapora göre 30 Kasım 1947-10 Ocak 1948 tarihleri arasındaki çatışmalarda Filistin'de iki taraf arasındaki çarpışmalarda ölen ve yaralananların sayısı 1,974'ü buldu.

6 Mart 1948
Hagana topyekün seferberlik ilan etti.

Mart 1948
Ürdün'de Britanya'nın denetimi altında Haşimi krallığı kuruldu.

18 Mart 1948
ABD Devlet Başkanı Truman, Siyonist hareketin önderi Chaim Weizmann'la yaptığı gizli görüşmede 15 Mayıs'ta açıklanması düşünülen İsrail devletinin kuruluşuna ilişkin deklarasyonu destekleyeceğine söz verdi.

30 Mart-15 Mayıs 1948
Hagana birlikleri, İngiliz kuvvetlerinin çekilmesinden önce giriştikleri operasyonlarla Hayfa'dan Yafa'ya kadar uzanan sahil bölgesini ele geçirdiler

9 Nisan 1948
İrgun ve Stern çeteleri, Kudüs yakınlarındaki Deyr Yasin köyünde yaklaşık 250 kişiyi katlettiler.

1 Mayıs 1948
Siyonist kuvvetler Eyn el-Zeytun'da (Safad) 70'ten fazla sivili katlettiler.

3 Mayıs 1948
Siyonistlerin ele geçirdiği bölgelerden kovulan ve kaçan Filistinlilerin sayısı 175-200,000'i buldu.

14 Mayıs 1948
ABD Başkanı Truman İsrail devletini tanıdı.

15 Mayıs 1948
İngiliz manda yönetimi sona erdi ve İsrail devletinin kuruluşu ilan edildi.

23 Mayıs 1948
Siyonistler el-Tantura'da 250 sivili katlettiler.

Mayıs-Temmuz 1948
Filistin direnişine ve ALA'na sözde yardım etmek için harekete geçen sınırlı sayıda ve yetersiz donanıma sahip Ürdün, Mısır, Suriye, Irak ve Lübnan birlikleriyle Siyonist kuvvetler arasında şiddetli çarpışmalar meydana geldi.

17 Eylül 1948
Geleceğin İsrail başbakanı İzak Şamir'in yönettiği Stern çetesi BM arabulucusu Kont Bernadotte'u öldürdü.

29 Ekim 1948
Siyonist kuvvetler Safsaf'da (Safad) gerçekleştirdikleri katliamda 60'dan fazla sivili öldürdüler.

3 Nisan 1949
İsrail'in, BM Bölüşüm Planında kendisine ayrılandan yüzde 50 daha fazla toprağı ele geçirmiş olduğu koşullarda Arap devletleri İsrail'le ateşkes yapmayı kabul ettiler. İsrail işgali nedeniyle yaklaşık 1.2 milyon Filistinliden 780,000'i mülteci durumuna geldi.

11 Mayıs 1949
İsrail BM üyeliğine kabul edildi.

Şubat-Temmuz 1949
BM'in arabuluculuğuyla Mısır, Ürdün, Lübnan ve Suriye ile İsrail arasında ateşkes anlaşmaları imzalandı.

8 Aralık 1949
Komşu ülkelerde derme-çatma kamplarda yaşayan yüzbinlerce Filistinli'ye yiyecek, barınak, sağlık ve eğitim yardımı sağlamak amacıyla UNRWA oluşturuldu.

23 Ocak 1950
İsrail, BM kararlarına meydan okumak suretiyle başkentini Tel Aviv'den Batı Kudüs'e taşıdı.

Nisan 1950
Ürdün Kralı Abdullah, 1947-48 savaşından önce Siyonist liderlikle yaptığı gizli anlaşmalar uyarınca Batı Yakası'nı kendi topraklarına kattı.

20 Temmuz 1951
Britanya emperyalizminin uşağı Ürdün Kralı Abdullah, Kudüs'te El Aksa Camisinin girişinde 19 yaşındaki bir Filistinli genç tarafından öldürüldü.

Temmuz 1952
Mısır'da İngiliz askerleri ve İngiliz emperyalizmine bağımlı monarşik rejimin güçleriyle Mısır halkı arasında iki yıldan fazla süren çatışmaların ardından "Özgür Subaylar"ın gerçekleştirdiği ilerici askeri darbe monarşiye son verdi.

Ağustos 1953
İki yıl kadar önce petrolü ulusallaştıran İran Başbakanı Musaddık, ABD'nin düzenlediği bir askeri darbeyle görevinden alındı.

15 Ekim 1953
Ateşkes sınırını geçerek Batı Şeria'ya giren Ariel Şaron komutasındaki 101. Birlik, El-Halil (Hebron) yakınlarındaki Kibya köyünde 53 Filistinli sivili katletti.

Temmuz 1954
'Lavon Olayı': İsrail ajanları Britanya ile Mısır arasındaki ilişkileri gerginleştirmek ve Londra'nın Süveyş Kanalından çekilişini geciktirmek için, Mısır'daki ABD ve Britanya hedeflerine karşı "Mısırlı" teröristlerin yaptığı görüntüsü verilen bir dizi sabotaj eylemi düzenledi.

24 Şubat 1955
Ortadoğu'daki anti-emperyalist uyanışı önlemek ve ABD, Britanya ve İsrail'in çıkarlarını korumak için Irak, Pakistan, Türkiye ve Britanya'nın katılımıyla -daha sonraki yıllarda CENTO adını alacak olan- Bağdat Paktı oluşturuldu.

4-5 Nisan 1956
Mısır komandolarının taciz eylemlerini bahane eden İsrail'in Gazze'ye top ateşi açması sonucunda kentte 59 kişi öldü ve yaklaşık 100 kişi yaralandı.

23 Temmuz 1956
Mısır, Süveyş Kanalını ulusallaştırdı.

29 Ekim 1956
Kafr Kassem köyünde gerçekleştirdikleri katliamda Siyonistler 51 Filistinliyi öldürdüler ve 13'ünü de yaraladılar. Aynı gün Britanya, Fransa ve İsrail Mısır'a savaş ilan ettiler ve Sina yarımadasını, Süveyş Kanalını ve Gazze Şeridi'ni işgal ettiler. Ancak, ABD ve Sovyetler Birliği'nin karşı çıkması sonucu saldırgan güçler işgal ettikleri bölgelerin hemen hemen tümünden çekildiler.

8 Mart 1957
İsrail, Ekim 1956'da Mısır'a karşı girişilen korsanca saldırı sırasında işgal ettiği Şarm el-Şeyh ve Gazze Şeridi'nden çekildi.

1957
İsrail, Fransa'nın teknolojik yardımıyla Dimona nükleer santralini kurmaya başladı.

1 Şubat 1958
Suriye ile Mısır, Birleşik Arap Cumhuriyeti adı altında birleşmeye karar verdiler.

14 Temmuz 1958
Irak'ta İngiltere'nin denetimindeki monarşi, yurtsever-devrimci güçlerin ayaklanması sonucunda devrildi.

15 Temmuz 1958
ABD emperyalistleri, Lübnan'da süregelen iç savaşa gerici Chamoun kliği yararına müdahale amacıyla bu ülkeye asker çıkardılar.

17 Temmuz 1958
Ürdün'deki kukla rejimin Irak'taki anti-emperyalist gelişmelerden etkilenmemesi için Britanya bu ülkeye paraşütçü birlikleri gönderdi.

1959
Yaser Arafat, Halil El Vezir ve arkadaşları, daha sonra Fatah adını alacak olan Filistin Kurtuluş Komitesi'ni kurdular.

Temmuz 1962
Cezayir halkı, FLN (=Ulusal Kurtuluş Cephesi) önderliğinde sürdürdüğü 8 yıllık direnişten sonra Fransa'dan bağımsızlığını kazandı.

14 Mart 1963
Kahire'de, Mısır, Suriye ve Irak arasında yapılan birleşme görüşmeleri başarısızlıkla sonuçlandı.

28 Mayıs-2 Haziran 1964
Çeşitli bölgelerden gelen 422 Filistinli delegenin katılımıyla toplanan Filistin kurucu meclisi, Filistin Ulusal Sözleşmesini kabul etti, FKÖ'nü ve onun bir dizi organını oluşturdu. FKÖ Yürütme Komitesi Başkanlığına Ahmet el-Şukeyri getirildi.

1 Ocak 1965
El-Fatah'ın askeri kanadı El-Asifa, İsrail'e karşı silahlı savaşımı başlattı.

3 Kasım 1966
Ürdün-İsrail sınırında üç İsrail askerinin bir mayın patlaması sonucunda ölmesi üzerine İsrail birlikleri Hebron yakınlarındaki Samu köyüne düzenledikleri baskında 15 Ürdünlü askerle 3 sivili öldürdüler ve 125 evi dinamitleyerek havaya uçurdular.

5 Haziran 1967
Mısır, Suriye ve Ürdün ile İsrail arasında meydana gelen ve 6 Gün Savaşı olarak anılan savaş Arapların yenilgisi ve Eski Kudüs'ün yanısıra, Batı Şeria, Gazze Şeridi, Sina yarımadası ve Colan tepelerinin Siyonistlerin eline geçmesiyle sonuçlandı. Savaş, Batı Şeria ve Gazze Şeridi'nde yaşayan 325,000 Filistinli'nin Mısır, Ürdün ve Suriye'ye kovulmasına/ kaçmasına ve mülteci hale gelmesine de yol açtı.

8 Haziran 1967
Mısır açıklarında İsrail uçakları ABD Deniz Kuvvetlerine ait USS Liberty adlı silahsız bir elektronik istihbarat gemisini batırarak 34 Amerikalı denizcinin ölümüne ve 171'inin de yaralanmasına neden oldular. USS Liberty'nin yardım çağrılarına rağmen bölgedeki ABD uçak gemileri ve diğer savaş gemileri olaya müdahale etmedi.

22 Kasım 1967
BM Güvenlik Konseyi, zor yoluyla toprak ilhakını reddeden, İsrail'in Haziran 1967 savaşı öncesi sınırlarına çekilmesini öngören ve Filistinli mülteciler sorununun adil bir biçimde çözülmesini talep eden 242 sayılı kararını aldı.

1 Ocak 1968
El Fatah, Araplarla Yahudilerin birlikte yaşayacakları demokratik bir Filistin devleti kurulmasını öngören siyasal programını yayımladı.

21 Mart 1968
Ürdün sınırını geçerek El Karame'deki Fatah üssüne saldıran İsrail kuvvetlerine karşı görkemli bir direniş sergileyen Filistinli gerillalar düşmana ağır kayıplar verdirdiler.

17 Temmuz 1968
Baasçılar kansız bir darbe sonucu Irak'ta iktidarı ele geçirdiler.

Ağustos 1968
Corc Habaş'ın önderlik ettiği Filistin Halk Kurtuluş Cephesi kuruldu.

21 Ağustos 1968
İsrailli kundakçılar ateşe verdikleri Kudüs'teki El Aksa Camisinde ağır hasara yol açtılar.

Ekim 1968
Suriye'nin desteklediği ve Ahmet Cibril'in başını çektiği bir grup, FHKC'nden ayrılarak Filistin Halk Kurtuluş Cephesi-Genel Komutanlık (FHKC-GK) adlı örgütü kurdu.

9 Aralık 1968
BM Genel Kurulu, Filistin halkının vazgeçilmez haklarını bir kez daha doğrulayan 2535 (XXIV) sayılı kararı aldı.

22 Şubat 1969
Filistin Halk Kurtuluş Cephesi'nden ayrılan bir grup Filistinli savaşçı, Nayif Havatme'nin önderlik ettiği Filistin Demokratik Kurtuluş Cephesi'ni kurdu.

24 Şubat 1969
İsrael uçakları Şam yakınındaki iki El Fatah kampını bombaladı.

1 Eylül 1969
Muammer Kaddafi'nin başını çektiği Özgür Birlikçi Subaylar Hareketi grubuna bağlı ilerici subaylar ABD ve Britanya yanlısı krallık rejimini devirdiler.

12 Mayıs 1970
İsrael, Güney Lübnan'daki FKÖ üslerine karşı kara ve hava saldırısı düzenledi.

6-9 Eylül 1970
FHKC üç uçak kaçırdı ve bunları Ürdün'ün El Mafrak havaalanına indirdi.

16-25 Eylül 1970
"Kara Eylül": Ürdün ordusu ile Filistinli gerillalar arasında Amman'da ve Kuzey Ürdün'de meydana gelen çatışmalarda çoğu sivil olmak üzere binlerce kişi öldü ve 10,000'e yakın insan yaralandı.

13 Kasım 1970
Suriye'de Hafız Esat iktidarı ele geçirdi.

Ocak-Ağustos 1971
Mısır'daki Nasır rejiminin fedayi direnişine verdiği desteği kesmesi üzerine, Ariel Şaron'un komutasındaki Siyonistler Gazze'ye karşı yoğun bir saldırıya giriştiler. Çok sayıda Filistinliyi öldüren ve yaralayan İsrail kuvvetleri, çok sayıda evi de yıktılar ve yüzlerce Filistinliyi Sina yarımadasındaki tutuklama kamplarına götürdüler.

Nisan 1971
Suriye hükümeti Filistinli fedayilere, Suriye cephesinden İsrail'e karşı herhangi bir askeri harekat yapmamalarını talep etti.

Temmuz 1971
Ürdün ordusunun İsrail sınırı boyunda mevzilenmiş bulunan Filistin kuvvetlerini buralardan püskürtmesi üzerine Filistinli fedayiler Lübnan'a çekilmek zorunda kaldılar.

30 Mayıs 1972
FHKC ile Japon Kızılordu örgütünün İsrail'in Ben Gurion havaalanında gerçekleştirdiği saldırıda çoğu turist 31 kişi yaşamını yitirdi.

9 Temmuz 1972
FHKC sözcüsü ve tanınmış Filistinli edebiyatçı Hasan Kanafani ile yeğeni MOSSAD'ın arabalarına koyduğu bombanın patlaması sonucu öldüler.

18 Temmuz 1972
Enver Sedat Mısır'da bulunan 15,000 dolayındaki Rus uzman ve danışmanı kovdu ve ülkenin yönünü ABD'ne çevirdi.

Eylül 1973
Suriye, Ürdün sınırındaki Deraa kasabasında bulunan Filistin'in Sesi radyosunu kapattı.

6 Ekim 1973
Yahudilerin kutsal günü Yom Kippur'da Mısır Süveyş Kanalı, Suriye ise Colan tepeleri üzerinden İsrail'e saldırarak Siyonistlere önemli kayıplar verdirdiler. İsrail ve Mısır, önce ateşkes, ardından 1974'de "güçlerin ayrılması" anlaşması imzaladı. İsrail ile Suriye arasında da aynı yıl ateşkes sağlanmasının ardından bölgeye BM barış gücü yerleştirildi.

10 Ekim 1974
26 Eylül'de FKÖ'nden ayrılan FHKC; FHKC-GK ve Arap Kurtuluş Cephesi ile birlikte, Libya ve Irak'ın desteklediği Red Cephesi'ne katıldı. Bu cephe Ekim 1973 savaşından sonra, sadece Batı Yakası ve Gazze Şeridi'ni kapsayan bir Filistin devletinin kurulabileceği görüşünü savunan ve dolayısıyla İsrail devletinin tanınmasına kapı aralayan El Fatah'ın yaklaşımına karşı çıkan güçler tarafından kurulmuştu.

14 Ekim 1974
BM Genel Kurulu ezici bir çoğunlukla FKÖ'nün, Filistin halkının meşru temsilcisi sıfatıyla Filistin sorunuyla ilgili Genel Kurul toplantılarına katılmasını kararlaştırdı.

19 Ekim 1974
Suudi Arabistan, Kuveyt, Libya, Cezayir, Mısır, Suriye, Abu Dabi, Bahreyn ve Katar; Ekim 1973 savaşında İsrail'e destek verdikleri gerekçesiyle ABD ve Hollanda başta gelmek üzere çeşitli Batılı ülkelere petrol ambargosu uygulamaya başladılar.

29 Ekim 1974
Arap ülkeleri Rabat'ta yaptıkları bir toplantıda aldıkları kararla FKÖ'nü Filistin halkının tek meşru temsilcisi olarak kabul ettiler.

13 Nisan 1975
Lübnan'da Falanjistler, içinde Filistinlilerin bulunduğu bir otobüse ateş açarak 27 kişiyi öldürdüler.

10 Kasım 1975
BM Genel Kurulu, Siyonizmin ırkçılığın bir türü olduğunu kabul etti.

30 Mart 1976
IDF'nin, Celil'de bölgeyi "Yahudileştirmek" isteyen İsrail hükümeti tarafından topraklarına el konma girişimine karşı çıkarak genel greve giden İsrailli Araplara ateş açması üzerine 6 kişi öldü. 30 Mart tarihi bundan böyle "Toprak Günü" olarak anılacaktır.

1 Haziran 1976
Suriye kuvvetleri, iç savaşı durdurma bahanesiyle Lübnan'ı işgal etti.

13 Ağustos 1976
Doğu Beyrut'ta Tel el-Zaatar kampı 53 gün süren kuşatmadan sonra düştü. Suriye kuvvetlerinin desteklediği Lübnanlı Falanjistler çatışmalar sırasında ve kampın düşmesinden sonra 3,000'den fazla Filistinliyi öldürdüler.

16 Mart 1977
Lübnan'da Dürzilerin örgütü İlerici Sosyalist Parti'nin lideri Kemal Canbolat, Suriye ajanları tarafından öldürüldü.

23 Nisan 1977
FHKC-GK'ın Lübnan'ı işgal ederek, Lübnanlı gericilerin yanında Filistinli gerillalara ve onların Lübnanlı bağlaşıklarına karşı savaşa giren Suriye'nin yanında yer alması üzerine, Muhammet Abbas Zeydan ve yandaşları bu örgütten ayrılarak Filistin Kurtuluş Cephesi'ni kurdular.

9 Kasım 1977
Filistinli gerillaların roket saldırılarına misilleme yapan İsrail'in, Güney Lübnan'ın Sur kenti yakınındaki mülteci kamplarını bombalaması sonucu 78 kişi öldü.

2-5 Aralık 1977
Libya'nın Trablus kentinde yapılan bir konferansta, Mısır Devlet Başkanı Enver Sedat'ın İsrail'le uzlaşma arayışlarına karşı çıkan Suriye, Cezayir, Libya, Güney Yemen ve FKÖ, "Kararlılık ve Direniş Cephesi"ni oluşturdular.

11 Mart 1978
El Fatah gerillalarının İsrail'in Hayfa kenti sahiline yaptığı bir saldırıda ("Deyr Yasin operasyonu") 37 kişi öldü ve 76 kişi de yaralandı.

14 Mart 1978
Bunun üzerine Siyonistler, Güney Lübnan'ın Litani ırmağına değin uzanan bölümünü işgal ettiler. Çıkan çatışmalarda ve İsrail bombardımanında çoğu sivil halktan olmak üzere 1,000 kadar kişi öldü ve 250,000 kişi de evlerini terk etmek zorunda kaldı.

19 Mart 1978
Siyonistler, İsrail-Lübnan sınırında 100 km. uzunluğunda ve 8 km. genişliğinde bir "Güvenlik Şeridi" oluşturduktan ve buraya kukla SLA kuvvetlerini yerleştirdikten sonra BM Güvenlik Konseyi'nin 425 sayılı kararı uyarınca işgal ettikleri Lübnan topraklarından çekildiler.

8 Nisan 1978
İsrail'de, Mısır'la barışı savunan "Şimdi Barış" örgütü kuruldu.

Eylül 1978
Kaddafi ile arasında görüş ayrılıkları bulunan Lübnanlı Şii lider İmam Musa Sadr, Libya'ya yaptığı bir ziyarette "kayboldu."

29 Kasım 1978
BM, 29 Kasım'ı Filistin'le Dayanışma Günü ilan etti.

Ocak 1979
İran'da ABD uşağı Pehlevi monarşisi bir halk ayaklanmasıyla yıkıldı.

22 Mart 1979
BM Güvenlik Konseyi, İsrail'in Filistin topraklarında yerleşim birimleri kurmasını yasadışı ilan eden 446 sayılı kararı kabul etti.

26 Mart 1979
İsrail, Sina yarımadasından çekilmeyi kabul ederek Mısır ile Camp David anlaşmasını imzaladı. Böylece ilk kez İsrail'le bir Arap devleti arasında barış yapılmış oldu.

1979
Başını Fethi Şikaki'nin çektiği Filistin İslami Cihad örgütü kuruldu.

Temmuz-Ağustos 1979
Gerilla saldırılarını bahane eden İsrail Güney Lübnan'ı yoğun bir biçimde bombaladı.

Ağustos 1979
Suudi Arabistan'ın doğu eyaletinde Şii ayaklanması.

19 Eylül 1979
Arafat, bir Filistin-Ürdün konfederasyonu konusunu görüşmek için Kral Hüseyin'le biraraya geldi.

Ekim 1979

İsrail'de, Sina yarımadasının Mısır'a bırakılmasına karşı çıkan Tehiya Partisi kuruldu.

20 Kasım 1979

200 dolayında radikal İslamcı Suudi Arabistan'ın Mekke kentindeki Büyük Camiyi işgal etti. Suudi "güvenlik" güçleri 250 kişinin öldüğü ve 600 kişinin yaralandığı yoğun çarpışmalardan sonra caminin denetimini ellerine geçirdiler.

13 Haziran 1980

Avrupa Ekonomik Topluluğu, Filistin halkının kendi yazgısını belirleme hakkının yaşama geçirilmesini savunan, Kudüs'ün statüsünün İsrail tarafından tek yanlı olarak değiştirilmesini kınayan ve İsrail yerleşim yerlerinin yasadışı olduğunu belirten Venedik Deklarasyonunu kabul etti.

30 Temmuz 1980

Knesset (=İsrail parlamentosu) uluslararası hukuka aykırı olarak kabul ettiği Kudüs Temel Yasası uyarınca Doğu Kudüs'ü ilhak etmeyi ve Kudüs'ü İsrail'in başkenti yapmayı kararlaştırdı.

22 Eylül 1980

Sekiz yıl sürecek olan İran-Irak savaşı (Birinci Körfez Savaşı) başladı.

25 Mayıs 1981

Kuveyt, Bahreyn, Umman, Katar, Suudi Arabistan ve Birleşik Arap Emirlikleri; İran ve SSCB'nden gelen "tehdid"e karşı Körfez İşbirliği Konseyini oluşturdular.

7 Haziran 1981

İsrail savaş uçakları Irak'ın Osirak nükleer santralini bombalayarak tahrip ettiler.

Haziran-Temmuz 1981

İsrail başbakanı Begin'in İşgal Altındaki Topraklarda başlattığı 'Demir Yumruk' politikası uyarınca Filistin üniversiteleri, basını ve kültürel etkinliklerine önemli sınırlamalar getirildi. Filistinlilerin FKÖ ile temas kurması yasaklandı, belediye seçimleri süresiz olarak ertelendi ve İsrail ordusunun buyrukları yasa katına çıkarıldı.

Temmuz 1981

İsrail savaş uçaklarının Beyrut'un Fakhani semtindeki FKÖ binalarını bombalaması sonucunda 300 dolayında insan öldü ve 800'e yakın insan yaralandı.

Ağustos 1981

FKÖ ile ABD arasında Mayıs 1982'ye kadar sürecek -ve ancak *New York Times*'ın 18 Şubat 1984 tarihli nüshasında yayımlanan bir yazıyla açığa çıkacak- olan gizli görüşmeler başladı.

1 Ekim 1981

Beyrut'taki FKÖ karargahı yakınında bomba yüklü bir arabanın patlaması sonucunda 250 dolayında insan yaşamını yitirdi.

6 Ekim 1981

İsrail ile Camp David Anlaşmasını imzalayan Mısır Devlet Başkanı Enver Sedat bir askeri tören sırasında, Cihad el-İslami adlı örgüte bağlı subayların gerçekleştirdiği silahlı saldırı sonucu öldürüldü.

Şubat 1982

Suriye'de Hafız Esat rejimi Hama'da Müslüman Kardeşler örgütünü ezmek için giriştiği operasyonda 10,000 dolayında insanı katletti.

11 Mart 1982

İsrail'in İşgal Altındaki Topraklarda bulunan -ve Camp David anlaşmasına ve bu anlaşmanın Batı Yakası ve Gazze Şeridine sınırlı özerklik tanıyan maddelerine karşı çıkan öndegelen Filistinlilerin oluşturduğu- Ulusal Rehberlik Komitesini yasaklaması, 28 Filistinlinin öldüğü kitlesel protesto gösterilerine yol açtı.

18 Mart- 30 Nisan 1982

El-Bire, Nablus, Ramallah ve Anabta belediye başkanları görevden alındı ve yerlerine İsrailli yetkililer atandı. İsrail'in bu uygulamasını protesto eden 24 Arap belediye başkanı görevlerinden istifa etti.

29 Nisan 1982

İsrail, Sina yarımadasının Mısır'a geri verilmesine ilişkin işlemleri tamamladı.

3 Haziran 1982

İsrail'in Londra elçisi Şlomo Argov, Ebu Nidal grubunun kendisine karşı yaptığı suikastta yaralandı.

6 Haziran 1982

Londra elçisine karşı girişilen suikastı bahane eden İsrail "Celil'de Barış Operasyonu"nu başlatarak önce FKÖ kamplarının bulunduğu Güney Lübnan'ı bombaladı. Daha sonra Lübnan'ın önemli bir bölümünü işgal eden ve Filistin direnişine, onların Lübnanlı bağlaşıklarına ve sivillere ağır kayıplar verdiren Siyonist kuvvetler 13 Haziran'da Beyrut'u kuşattılar ve iki ay boyunca yoğun bir bombardımana tabi tuttular.

Yaz 1982

İsrail işgalinin de etkisiyle, esas olarak Güney Lübnan'daki yoksul Şii emekçilerine dayanan Lübnan Hizbullahı kuruldu.

22 Ağustos 1982
İki ay süren Beyrut kuşatmasının ardından varılan bir anlaşma üzerine Filistin gerillaları Bekaa vadisine çekildiler.

23 Ağustos 1982
İsrail'in desteklediği Falanjist lider Beşir Cemayel Lübnan devlet başkanlığına getirildi.

14 Eylül 1982
Kısa bir süre önce Lübnan devlet başkanlığına getirilen Beşir Cemayel bir suikast sonucu yaşamını yitirdi.

15 Eylül 1982
İsrail birlikleri Beyrut'a girdiler.

16-17 Eylül 1982
Lübnan'lı Falanjist milislerin İsrail ordusunun denetimi altında Sabra ve Şatila mülteci kamplarında gerçekleştirdikleri katliamda, büyük çoğunluğu kadın, çocuk ve yaşlılardan oluşan 3,000'e yakın Filistinli öldürüldü.

24 Eylül 1982
İsrail'de Şimdi Barış hareketinin düzenlediği ve 300,000 kişinin katıldığı gösteride Sabra ve Şatila katliamı kınandı ve katliamın soruşturulması talep edildi.

11 Kasım 1982
İsrail'in Lübnan'ın Sur kentindeki askeri karargahını yok eden patlamada 75 İsrailli ve 16 mahpus öldü.

8 Şubat 1983
İsrail'de, Sabra ve Şatila katliamını soruşturan Kahane Komisyonu, dönemin savunma bakanı Ariel Şaron'u dolaylı olarak sorumlu buldu.

12 Nisan 1983
Ebu Nidal grubu FKÖ'nün İsrail'le diyalogunu yürüten İsam el-Sartavi'yi Lizbon'da giriştiği bir suikastte öldürdü.

18 Nisan 1983
Hizbullah'ın Lübnan'daki ABD elçiliğini tahrip eden bombalı saldırısında 60 kişi öldü.

17 Mayıs 1983

Lübnan Devlet Başkanı Emin Cemayel İsrail'le, Siyonist devletin Güney Lübnan'da bir "güvenlik şeridi" oluşturmasına olanak veren bir barış anlaşması imzaladı.

Mayıs-Haziran 1983

Yeniden Lübnan'a sızmaya başlayan FKÖ güçleri arasında iç çatışma. Arafat ve çevresine sağcılık, teslimiyetçilik ve yozlaşma eleştirisi getiren ve başını -Suriye tarafından desteklenen- Albay Ebu Musa'nın (Sait Musa Muraga) çektiği Fatah-Ayaklanma grubu ve onu destekleyen Saika ve FHKC-GK güçleriyle El Fatah birlikleri arasında çatışmalar sonucunda Arafat'a sadık birlikler Kuzey Lübnan'a çekildiler.

26 Temmuz 1983

Hebron'daki İslam Üniversitesine makinalı tüfek ve elbombalarıyla saldıran üç İsrailli yerleşimci, 3 kişiyi öldürdü ve 33 kişiyi yaraladı.

23 Ekim 1983

Hizbullah'ın Lübnan'daki ABD ve Fransız askerlerine karşı bomba yüklü kamyonlarla giriştiği zamandaş intihar eylemlerinde 241 ABD ve 58 Fransız askeri öldü.

Kasım 1983

Suriye ordusuyla FKÖ muhalifleri El Fatah kuvvetlerini Kuzey Lübnan'daki üslerinden çıkardılar ve onları Trablusşam kentinde kuşattılar. BM aracılığıyla yapılan görüşmeler sonucunda Arafat ve 4,000 dolayında El Fatah savaşçısı gemilerle Tunus ve diğer bazı Arap ülkelerine götürüldüler.

22 Kasım 1983

Lübnan'dan Mısır'a geçen Arafat, -FKÖ yönetiminin önemli bir kısmının karşı çıkmasına rağmen- Başkan Hüsnü Mübarek ile görüştü.

Şubat 1984

ABD kuvvetleri, çatışmaların sürmekte olduğu Lübnan'dan çekildi.

27 Mart 1984

Hem Arafat'ın İsrail, Mısır ve Ürdün'le süregelen diyalog girişimlerine karşı çıkan, hem de kendilerini Suriye destekli gruplardan ayırmak isteyen FHKC, FDKC, FKC ve FKP, biraraya gelerek 'Demokratik Bağlaşma'yı oluşturdular.

13 Eylül 1984

İsrail'de "İşçi" Partisinin önde çıktığı seçimlerin ardından Kasım ayında "İşçi" Partisi-Likud birlik hükümeti kuruldu.

20 Eylül 1984

Hizbullah'ın Beyrut'taki ABD elçiliğine karşı giriştiği intihar eyleminde 25 kişi öldü.

22-29 Kasım 1984

FKÖ'nün, diğer grupların boykot etmesi üzerine sadece El Fatah'ın katıldığı 17. Konferansı Amman'da yapıldı.

11 Şubat 1985

Diğer Filistinli grupların karşı çıkmasına rağmen El Fatah'ın egemen olduğu FKÖ Yürütme Kurulu, Kral Hüseyin ile Yaser Arafat arasında yapılan Amman Anlaşmasını onayladı. Buna göre, gelecekte İşgal Altındaki Topraklarda kurulacak bir Filistin devleti Ürdün ile konfederasyon kuracaktı.

8 Mart 1985

Hizbullah lideri Muhammet Hüseyin Fadlallah'ın Beyrut'taki evinin dışında patlayan bomba yüklü araba 80'den fazla kişinin ölümüne ve 200 dolayında kişinin yaralanmasına yol açarken Fadlallah olaydan yara almadan kurtuldu.

Mayıs 1985

Şii EMEL örgütü milislerinin Lübnan'daki Filistin kamplarını kuşatmasının ardından patlak veren şiddetli çarpışmalarda iki taraftan toplam 800 dolayında insan öldü ve yaklaşık 4,000 kişi yaralandı.

20 Mayıs 1985

FHKC-GK, 1,150 Filistinli mahpus karşılığında 1982'de tutsak edilmiş olan üç İsrail askerini serbest bıraktı.

Haziran 1985

Başında Şimon Peres'in bulunduğu birlik hükümetinin kararı uyarınca İsrail kuvvetleri Lübnan'dan çekilmeye başladı.

1 Ekim 1985

Tunus'un Hamam el-Şat bölgesindeki FKÖ karargahını bombalayan İsrail savaş uçakları 55 Filistinli ile 20 Tunuslunun ölümüne ve çok sayıda insanın yaralanmasına yol açtılar.

7 Kasım 1985

Yaser Arafat, FKÖ adına yaptığı açıklamada, sivillere karşı gerçekleştirilen bütün terör eylemlerini kınadığını ve bu tür eylemlere girişen Filistinlilere karşı sert önlemler alacağını açıkladı.

Şubat 1986

FKÖ'nün BM Güvenlik Konseyi'nin 242 sayılı kararını kabul etmeyeceğini açıklaması üzerine İsrail'le gizli bir pakt yapan Kral Hüseyin Amman Anlaşmasını iptal etti.

15 Nisan 1986

ABD savaş uçaklarının Libya'nın Trablus ve Bingazi kentlerini bombalaması sonucunda 30 Libyalı öldü.

18 Ağustos 1986

SSCB ile İsrail, 19 yıllık bir aradan sonra diplomatik ilişki kurdular.

Ekim 1986

İsrail'in Dimona nükleer santralında teknisyen olarak çalışan Mordehay Vanunu, Siyonist devletin nükleer ve termonükleer silahlara sahip olduğunu açıkladı.

20-26 Nisan 1987

Filistin Ulusal Konseyi'nin 18. Kongresi Cezayir'de bellibaşlı bütün Filistinli grupların katılımıyla toplandı. BM'in gözetimi altında bir "uluslararası barış konferansı" toplanmasına onay veren FUK, Mısır'la ilişkilerin yeniden kurulmasını ve FKP'nin FKÖ'ne kabul edilmesini de kararlaştırdı.

9 Aralık 1987

Filistinlilerin, İntifada olarak bilinen ve 1992'ye dek sürecek olan ayaklanması başladı.

14 Aralık 1987

HAMAS (İslami Direniş Hareketi) kuruldu.

16 Ocak 1988

İsrail, İntifada'yı "demirden yumruk"la ezeceğini açıkladı.

Ocak-Şubat 1988

Filistinli direniş örgütlerinin yerel birimleri, İntifada Ulusal Birleşik Liderliğini (El-Kiyada el-Vataniyye el-Muvahhade li'l Intifada) oluşturdular.

Nisan 1988

Bir İsrail ölüm mangası, El Fatah'ın iki numaralı ismi Halil El Vezir'i (Ebu Cihat) Tunus'taki evinde katletti. Operasyonu, -geleceğin başbakanlarından- dönemin Genelkurmay İkinci Başkanı Ehud Barak Tunus açıklarındaki bir savaş gemisinden yönetti.

5 Mayıs 1988

Lübnan'da, Suriye'nin desteklediği EMEL örgütüyle Hizbullah arasında çatışma çıktı.

31 Temmuz 1988

Batı Yakası'nda yaşayan Filistinlilerin Kral Hüseyin'e güvensizliklerini belirtmeleri üzerine Ürdün, bu bölgenin yönetimini FKÖ'ne devretti.

20 Ağustos 1988
İran-Irak savaşı sona erdi.

12-15 Kasım 1988
Cezayir'de toplanan Filistin Ulusal Konseyi, bağımsız Filistin devletini ilan etti.

Şubat 1989
Fas, Tunus, Libya, Cezayir ve Moritanya radikal İslam'ın yayılmasını önlemek ve AB ile daha yakın ekonomik ilişkiler kurmak için Arap Magrep Birliği'ni (UMA) kurduklarını açıkladılar.

14 Mart 1989
Maruni Hristyan General Mişel Aun, Lübnan'daki Suriye kuvvetlerine karşı bir "kurtuluş savaşı" başlattığını açıkladı.

2 Nisan 1989
HAMAS'ın İsrail hedeflerine karşı ilk saldırısını gerçekleştirmesi ve iki askeri kaçırarak öldürmesi üzerine, İsrail 300 dolayında HAMAS aktivisti ve –içlerinde Ahmet Yasin'in de bulunduğu- liderini tutukladı, HAMAS yetkililleriyle görüşmeleri askıya aldı ve HAMAS üyeliğini suç ilan etti.

Nisan 1989
Ürdün'de derinleşen ekonomik kriz ortamında dinarın devalüasyonu ve fiyatlarda meydana gelen büyük artışlar hükümete karşı büyük gösterilere yol açtı.

28 Temmuz 1989
İsrail komandoları Lübnan Hizbullahı'nın lideri Abdülkerim Ubeyd'i kaçırdılar.

3 Ağustos 1989
El Fatah 5. Konferansında, FKÖ'nün Kasım 1988'de Cezayir'de kabul ettiği stratejiyi onayladı.

Ocak 1990
SSCB, Yahudilerin İsrail'e göçü önündeki tüm engelleri kaldırdı.

20 Mayıs 1990
Siyonistler Tel Aviv yakınlarında 7 Filistinli işçiyi vurarak öldürdü. Cenevre'de BM Güvenlik Konseyine hitaben konuşan Yaser Arafat, Filistin halkının yaşamının ve kutsal yerlerin korunması için bölgeye bir

BM kuvveti gönderilmesini istedi. ABD ise, BM Güvenlik Konseyi'ne sunulan ve bölgeye bir inceleme heyeti gönderilmesini öngören karar tasarısını veto etti.

12 Haziran 1990

Cezayir'de 1989'da kurulmuş olan İslami Selamet Cephesi (FIS) oyların yüzde 55'ini alarak yerel seçimleri kazandı.

20 Haziran 1990

FKÖ'nün, Filistinli fedayilerin yaptığı bir askeri eylemi kınamayı reddetmesi üzerine ABD, FKÖ ile diyalogunu askıya aldı.

26 Haziran 1990

İşgal Altındaki Topraklara yaptığı ekonomik yardımı arttıran Avrupa Ekonomik Topluluğu, Dublin'de yaptığı bir açıklamada İsrail'in gerçekleştirdiği insan hakları ihlallerini ve Rusya Yahudilerinin İşgal Altındaki Topraklara yerleştirilmesini kınadı.

2 Ağustos 1990

Irak Kuveyt'i işgal etti. İşgali izleyen bunalım ortamında Arafat önderliğindeki FKÖ, Irak'tan yana tutum aldı.

8 Ekim 1990

İsrail ordusunun Harem el-Şerif içindeki El Aksa Camisinde Filistinlilere ateş açması sonucunda 21 kişi öldü ve 150'den fazla kişi de yaralandı.

14 Ocak 1991

Ebu Nidal'in yönettiği "Fatah Devrimci Konseyi" adlı kuşkulu ve terörist grup Tunus'ta FKÖ'nün iki numaralı lideri Ebu İyad'ı (Saleh Halef) ve Filistin Merkez Güvenlik Servisi şefi Ebu El Hol'u (Hayil Abdülhamit) öldürdü.

17 Ocak 1991

"Çöl Fırtınası Operasyonu": ABD önderliğindeki koalisyon kuvvetleri Irak'a saldırdılar.

20 Ekim 1991

Amerikalı yazar Seymour Hersh yayımladığı kitabında (*The Samson Option*=Samson Seçeneği) İsrail'in 100'den fazla nükleer bombaya sahip olduğunu ve bunları gerektiğinde Arap ülkelerine karşı kullanmaya hazır olduğunu açıkladı.

30 Ekim 1991

ABD ve Sovyetler Birliği'nin başkanlığı altında Madrit'te toplanan Ortadoğu Barış Konferansı çalışmalarına başladı.

16 Aralık 1991

BM Genel Kurulu, Siyonizmi ırkçılığın bir biçimi olarak kabul eden (10 Kasım 1975 tarih ve 3379 sayılı) daha önceki kararını iptal eden yeni bir karar kabul etti.

8-9 Şubat 1992

Cezayir'de 4 Ocak'ta devlet başkanı Şadli Bencedid'in parlamentoyu dağıtmasının ve anayasayı askıya almasının ardından sıkıyönetim ilan edildi. Kurulan askeri hükümetin, seçimlerin FIS'nin kazanacağı belli olan ikinci turunu engellemesi üzerine FIS büyük protesto gösterileri düzenledi.

16 Şubat 1992

İsrail silahlı helikopterleri Beyrut'un güneydoğusunda yaptıkları saldırıda Hizbullah'ın genel sekreteri Şeyh Abbas Musavi ile karısı ve 5 yaşındaki oğlunu öldürdüler.

Mart 1992

Cezayir'de, FIS'nin yasaklanmasının ardından İslami Ordu Grubu (GIA) ile askeri hükümet arasında silahlı çatışmalar başladı.

23 Haziran 1992

İsrail seçimlerini "İşçi" Partisi kazandı ve 13 Temmuz'da eski general İzak Rabin'in başkanlığında hükümeti kurdu.

9 Eylül 1992

Arafat Rabin'e gönderdiği mektupta İsrail Devletinin meşruiyetini tanıdığını, BM Güvenlik Konseyi'nin 242 ve 338 sayılı kararlarını kabul ettiğini ve şiddet yoluna başvurmayı reddettiğini bildirirken, Rabin de Arafat'a gönderdiği mektupta FKÖ'nün Filistin halkının temsilcisi olduğunu kabul etti.

10 Eylül 1992

Aralarında FHKC, FDKC, FHKC-GK, Fatah-Ayaklanma, el-Saika, HAMAS ve İslami Cihat'ın da bulunduğu 10 örgüt Madrit görüşmelerine karşı çıkmak amacıyla Şam'da biraraya gelerek Ulusal Demokratik ve İslami Cepheyi oluşturdular.

17 Aralık 1992

İsrail, işgal altındaki topraklardan, çoğu HAMAS üyesi ve sempatizanı olmak üzere 415 Filistinliyi Güney Lübnan'a sürgün etti.

20 Ocak 1993

İsrail'le FKÖ arasında Norveç'te gizli görüşmelere başlandı.

18 Mayıs 1993

ABD Başkanı Clinton'ın Yakındoğu ve Güney Asya İşleri Özel Danışmanı ve ünlü Siyonist Martin Indyk, İran ve Irak'a karşı "Çifte Kuşatma" politikasını ilan etti. Indyk, daha sonraları ABD'nin ilk Yahudi kökenli İsrail elçisi de olacaktır.

Temmuz 1993

İsrail ordusunun, Güney Lübnan halkı ve direnişine karşı giriştiği "Hesap Verme Operasyonu"nda büyük çoğunluğu sivil olmak üzere 130 kişi öldü ve 300,000 kişi evlerini terk etmek zorunda kaldı.

13 Eylül 1993

İsrail ile FKÖ, Gazze Şeridi ve Batı Şeria'nın bazı bölgelerinde Filistin'e özerklik tanıyan ilk geniş kapsamlı "barış" anlaşmasını Norveç'in başkenti Oslo'da imzaladı.

16 Kasım 1993

İsrail Başbakanı Rabin, IDF'nin Güney Lübnan'dan ancak Hizbullah'ın silahsızlandırılması ve denetim altına alınmasınan sonra çekileceğini söyledi.

19 Ocak 1994

İsrail savaş uçakları, Beyrut'un güneyindeki FHKC mevzilerini bombaladı.

25 Şubat 1994

Baruch Goldstein adlı fanatik bir Yahudi yerleşimci El Halil'deki (Hebron) İbrahim Camisinde ibadet eden Filistinlilere ateş açarak 30 kişiyi öldürdü.

14 Mayıs 1994

Özerklik anlaşmasının ayrıntılı planı, Mısır'ın başkenti Kahire'de imzalandı. Gazze ile Batı Şeria'daki Eriha, ilk Filistin özerk bölgeleri oldu.

1 Temmuz 1994

Yaser Arafat, uzun bir sürgün döneminden sonra Filistin'e döndü.

26 Ekim 1994

İsrail ile Ürdün aralarındaki 46 yıllık savaş durumuna son vererek barış anlaşması imzaladılar.

9 Nisan 1995

İslami Cihat'ın Gazze'deki bir yerleşim birimini bombalaması sonucu 7 İsrail askeri ile bir ABD yurttaşı Yahudi yaşamını yitirdi.

8 Mayıs 1995

ABD Başkanı Clinton, 30 Nisan'da New York'ta toplanan Dünya Yahudi Kongresi toplantısında yaptığı açıklama doğrultusunda, ABD firmalarının İran'la ticaret yapmasını yasaklayan kararı imzaladı.

28 Eylül 1995

ABD'nin başkenti Washington'da, birçok yerleşim biriminin Filistin Otoritesi'ne devredildiği ikinci kapsamlı özerklik anlaşması imzalandı.

Ekim 1995

İslami Cihat örgütünün lideri Fethi Şikaki Malta'da MOSSAD tarafından öldürüldü.

4 Kasım 1995

Tek başına hareket ettiği ileri sürülen fanatik milliyetçi bir genç Yahudi, Tel Aviv'deki barış mitinginde "İşçi" Partisi lideri ve Başbakan İzak Rabin'i öldürdü. Başbakanlığa, Nobel Barış Ödülü'nü Rabin ve Arafat'la paylaşan Şimon Peres getirildi.

13 Kasım 1995

Suudi Arabistan'ın Riyad kentindeki ABD askeri misyonuna bomba yüklü bir kamyonla yapılan saldırıda 5'i ABD personeli olmak üzere 7 kişi öldü.

Aralık 1995

İsrail, bellibaşlı Batı Yakası kentlerinden (Tulkarim, Nablus, Kalkiliye, Beytüllahim ve Ramallah) çekildi.

5 Ocak 1996

HAMAS'ın askeri önderlerinden "mühendis" lakaplı Yahya Ayaş, Şin Bet'in yerleştirdiği bir bombanın patlaması sonucu yaşamını yitirdi. Ayaş'ın cenazesi Gazze'de onbinlerce kişinin katıldığı bir törenle uğurlarlandı.

20 Ocak 1996

İlk Filistin Yasama Meclisi seçimleri yapıldı. Arafat yeniden devlet başkanı seçildi.

25 Şubat-6 Mart 1996

HAMAS'ın askeri kanadı İzzeddin el-Kassam Tugaylarının İsrail'e karşı gerçekleştirdiği dört ayrı saldırıda toplam 58 kişinin ölmesi üzerine, Filistin Otoritesi yüzlerce HAMAS lideri ve üyesini tutukladı.

11-27 Nisan 1996

İsrail ordusu Hizbullah'ın önderlik ettiği Güney Lübnan direnişi ve halkına karşı "Gazap Üzümleri Operasyonu"nu başlattı. Kana kasabasındaki BM sığınağında bulunan 102 kadın ve çocuk ta içinde olmak üzere büyük çoğunluğu sivil olan 154 kişinin ölümüne, 351 kişinin yaralanmasına ve yüzbinlerce kişinin evlerinden ayrılmalarına yol açan bu operasyon, Güney Lübnan halkının direniş ruhunu kamçılamaktan başka bir sonuç vermedi.

25 Haziran 1996

Suudi Arabistan'ın Dahran kentinde bulunan ABD askeri üssünde meydana gelen patlamada 19 ABD askeri öldü ve 300'ü de yaralandı.

16 Ağustos 1996

Ürdün hükümetinin IMF'nin dayattığı önlemler uyarınca sübvansiyonları kaldırması ve ekmek fiyatlarını yükseltmesi üzerine özellikle Güney Ürdün'de büyük kitle gösterileri yapıldı.

24 Eylül 1996

İsrail hükümetinin Kudüs'te Harem El Şerif yakınında tünel açma çalışmalarına girişmesi üzerine işgal altındaki topraklarda patlak veren gösterilerde meydana gelen ve Filistinli polislerin de katıldıkları çatışmalarda 15 İsrail askerinin yanısıra 69 Filistinli ve 1 Mısırlı yaşamını yitirdi.

27 Eylül 1996

Afganistan'da, diğer mücahit gruplarını bozguna uğratan Taliban kuvvetleri Kabil'e girdiler.

7 Şubat 1997

Ürdün kralı Hüseyin öldü; yerine oğlu II. Abdullah geçti.

Şubat 1997

Filistin Merkezi İstatistik Bürosu 1997 nüfus sayımının geçici sonuçlarını yayımladı. Buna göre, Filistin topraklarında, 1,869,818'i Batı Yakası ve işgal altındaki Doğu Kudüs'te ve 1,020,813'ü Gazze Şeridi'nde olmak üzere 2.9 milyon kişi yaşıyordu.

Mart 1997

İsrail hükümetinin, Harem El Şerif'i kapsayan Eski Kent'in yer aldığı Kudüs'ün Müslüman Arap ağırlıklı Doğu kesiminde, yeni yerleşim birimleri inşasına başlaması üzerine, Filistin Otoritesi, sonal barış antlaşması müzakerelerini askıya aldı.

Nisan 1997

Washington'da ABD'nin önderliğinde gerçekleşen Filistin-İsrail görüşmeleri, Filistin Otoritesine HAMAS'a karşı sert önlemler almasının dayatılması üzerine sonuç alınamadan bitti.

31 Temmuz 1997

Filistin Ulusal Konseyi 56'ya karşı 1 oyla tüm Filistin Otoritesinin yolsuzluk nedeniyle görevden alınmasını kararlaştırdı. Bunun üzerine Arafat, konuyu soruşturmak için, hazırlayacağı raporun içeriği gizli tutulacak olan bir Başkanlık Komisyonu atadı.

25 Eylül 1997

Kanadalı turist kılığındaki MOSSAD ajanları Ürdün'de HAMAS temsilcisi Halit Meşal'a karşı başarısız bir suikast girişiminde bulundular.

12 Mart 1998

Bir gün önce bir kontrol noktasında IDF askerleri tarafından öldürülen üç Filistinli işçinin cenaze töreninde Filistinlilerle İsrail "güvenlik" güçleri arasında çatışma çıktı.

29 Mart 1998

Filistin Otoritesi, Ramallah'ta bir patlama sonucu yaşamını yitiren HAMAS'ın askeri liderlerinden Muhittin Şerif'in örgüt içi hesaplaşma sonucu öldüğünü ileri sürdü. HAMAS ise olaydan İsrail'i sorumlu tuttu.

10 Nisan 1998

HAMAS'ın Filistin Otoritesi içindeki bazı görevlilerin istifa etmesini isteyen bir bildiri dağıtması üzerine, içlerinde örgütün liderlerinden Abdülaziz Rantisi'nin de bulunduğu bir dizi HAMAS üyesi tutuklandı.

6 Mayıs 1998

Filistin Otoritesi Başkanı Yaser Arafat ile ABD Dışişleri Bakanı Madeleine Albright ve İsrail Başbakanı Binyamin Netanyahu arasında Londra'da yürütülen görüşmeler anlaşmazlıkla sonuçlandı.

14 Mayıs 1998

Batı Yakası ve Gazze Şeridi'nde El Nakba'nın ve İsrail'in kuruluşunun 50. yıldönümü vesilesiyle protesto gösterisi yapan Filistinlilere ateş açan İsrail askerleri en az 8 Filistinliyi öldürdüler.

11 Haziran 1998

FKÖ, 1967'de ele geçirdiği Doğu Kudüs'te gerçekleştirdiği arkeolojik çalışmalar ve yerleşim faaliyeti nedeniyle İsrail'i BM katında protesto etti.

8 Temmuz 1998

BM Genel Kurulu aldığı bir kararla, Filistin gözlemci misyonunun statüsünü "oy hakkı olmayan üye"liğe yükseltti.

9 Ekim 1998

İsrail Başbakanı Binyamin Netanyahu, Ariel Şaron'u dışişleri bakanlığına getirdi.

23 Ekim 1998

Başkan Yaser Arafat ile Başbakan Binyamin Netanyahu, Filistin ile İsrail arasında daha önce imzalanmış, ama Siyonistlerin sabotajları sonucu yürürlüğe konamamış geçici anlaşmaların uygulanmasını kolaylaştırmak amacıyla Wye River Anlaşmasını imzaladılar. Anlaşmaya göre, İsrail'in Batı Yakası'nın bazı bölümlerinin denetimini Filistinlilere bırakması karşılığında, Filistin Otoritesi "teröre" karşı aktif önlemler almayı yükümlendi.

20 Kasım 1998

Anlaşma uyarınca İsrail Batı Yakası'nda yaklaşık 500 kilometrekare büyüklüğünde bir toprak parçasının denetimini Filistin Otoritesine bıraktı.

14-16 Aralık 1998

Bill Clinton Gazze'yi ve Beytüllahim'i ziyaret ederek Filistin'e ayak basan ilk ABD devlet başkanı ünvanını kazandı.

17-20 Aralık 1998

"Çöl Tilkisi Operasyonu": ABD ve Britanya savaş uçakları Irak'ı yoğun bir biçimde bombaladılar.

21 Aralık 1998

Filistin tarafının Wye River Anlaşmasıyla üstlendikleri yükümlülükleri yerine getirmediğini ileri süren İsrail hükümeti Batı Yakası'ndan asker çekme işlemlerini durdurdu.

23 Aralık 1998

Filistin Otoritesi iki aydır ev hapsinde tuttuğu HAMAS'ırn manevi lideri Şeyh Ahmet Yasin'i serbest bıraktı.

12 Şubat 1999

Yaser Arafat, Ürdün ile gelecekte kurulacak Filistin devleti arasında bir konfederasyon oluştulmasına ilişkin düşünceyi yeniden öne sürdü.

16 Mart 1999

Dışişleri Bakanı Ariel Şaron İsrail'in, Kudüs'ün uluslararasılaştırılmasını öngören 1947 tarihli BM kararını artık geçersiz saydığını bildirdi.

18 Mayıs 1999

İsrail seçimlerini başında Ehud Barak'ın bulunduğu "İşçi" Partisi kazandı.

14 Haziran 1999
Koltuğunu yitiren Başbakan Binyamin Netanyahu, Etyopya'nın Kuara bölgesinde bulunduğunu ileri sürdüğü 3,000 dolayında Yahudi kökenli Etyopyalının İsrail'e getirilmesi için direktif verdi.

24-25 Haziran 1999
Lübnan'ın sivil altyapısını hedef alan İsrail, bu ülkenin elektrik santrallerini bombaladı.

10 Eylül 1999
İsrail, Batı Yakası'nın yüzde 7'lik bir bölümünün yönetimini Filistin Otoritesine bıraktı.

10 Ekim 1999
Başbakan Ehud Barak Batı Yakası'ndaki İsrail yerleşim bölgelerinde 2,600 yeni evin yapılmasını onayladı.

25 Ekim 1999
İsrail, Batı Yakası ile Gazze Şeridi arasında bağlantıyı sağlayacak 27 mil uzunluğundaki bir yolun açılmasına izin verdi.

27 Kasım 1999
Aralarında Abdülcevat Salih, Bessam Şaka, Hüsam Kadir, Abdülsettar Kasım, Adnan Ode, Adil Samara, Muaviye Masri ve Ahmet Katameş'in de bulunduğu öndegelen 20 Filistinli, Oslo sürecini ve Arafat'ın liderliğini kınayan bir dilekçe hazırladılar. Filistin Otoritesi dilekçeyi imzalayanlardan 8'ini hapse atarken Muaviye Masri de bacağından vuruldu.

15 Aralık 1999
Washington'da dört yıllık bir aradan sonra Suriye ile İsrail arasında barış görüşmeleri yeniden başladı.

9 Şubat 2000
1997'de hazırlanan ve şimdiye kadar içeriği açıklanmayan bir İsrail hükümet raporuna göre, 1988-92 yılları arasındaki Birinci İntifada döneminde Şin Bet görevlilerinin Filistinli tutsaklara sistematik olarak zor ve işkence uyguladıkları resmen doğrulanmış oldu.

21 Mart 2000
Hz. İsa'nın doğduğu Beytüllahim'i ziyaret eden Papa II. Jean Paul, Yaser Arafat tarafından karşılandı.

30 Mart 2000
Batı Şeria ve Gazze'de İsrail'in, Yahudi yerleşim merkezlerini genişletmek için Arap topraklarına el koymasını protesto eden göstericilerle IDF askerleri arasındaki çatışmalarda çok sayıda Filistinli gösterici yaralandı.

15 Mayıs 2000

IDF askerleriyle Filistinli polisler arasında meydana gelen çatışmada 3 Filistinli öldü ve 320'den fazlası da yaralandı. Batı Yakası ve Gazze'de İsrail aleyhine büyük çaplı gösteriler yapıldı.

23-25 Mayıs 2000

Uzun bir süredir devam eden inatçı bir gerilla savaşı sonucunda Hizbullah, İsrail'i Güney Lübnan'dan kovmayı başardı. SLA üyelerinin çoğu ya İsrail'e kaçtı ya da teslim oldu.

10 Haziran 2000

Suriye Devlet Başkanı Hafız Esat öldü. Yerine kısa bir süre sonra oğlu Beşar Esat geçti.

25 Temmuz 2000

Camp David'de ABD Başkanı Clinton'ın ev sahipliği ve aracılığında 11 Temmuz'dan bu yana süren ve Yaser Arafat ile Ehud Barak'ın da katıldığı Filistin-İsrail görüşmeleri –Kudüs'ün statüsü, Batı Şeria ve Gazze Şeridi'ndeki yerleşim birimlerinin konumu ve Filistinli mültecilerin geleceği konularındaki görüş ayrılıkları nedeniyle- anlaşmazlıkla sonuçlandı.

13 Eylül 2000

Filistin-İsrail görüşmeleri nasıl sonuçlanırsa sonuçlansın, 13 Eylül'de Filistin'in bağımsızlığını ilan edeceğini açıklamış bulunan Filistin Otoritesi, FKÖ Merkez Konseyinin kararıyla bağımsızlık ilanını 15 Kasıma ertelediğini bildirdi.

28 Eylül 2000

Filistin halkının kasabı ve savaş suçlusu Ariel Şaron'un 1,000'e yakın polisin eşliğinde Kudüs'te Harem El Şerif'i provokatif bir tarzda ziyaret etmesiyle, ikinci Filistin İntifadası patlak verdi.

12 Ekim 2000

Aden'de patlayıcı yüklü bir teknenin ABD savaş gemisi USS Cole'un yanında patlaması sonucu 17 ABD denizcisi öldü.

İki IDF askerinin Filistinliler tarafından öldürülmesi üzerine İsrael helikopterleri Arafat'ın karargahını, bazı Filistin polis merkezlerini ve Filistin radyo-TV tesislerini bombaladılar.

17 Ekim 2000

Filistin Otoritesi Başkanı Arafat ve İsrail Başbakanı Ehud Barak, ABD Başkanı Bill Clinton'ın arabuluculuğuyla Mısır'da yapılan Şarm El Şeyh zirvesinde ateşkes kararı aldı; ancak karar uygulanamadı.

21 Ekim 2000

Arap ülkelerinde yapılan İsrail karşıtı kitle gösterilerinin ardından gerçekleştirilen Arap Birliği olağanüstü toplantısında Arap liderleri Filistin davasına "bağlılık ve destek"lerini açıkladılar.

23 Aralık 2000

Washington'da Potomac ırmağı yanındaki Bollard Askeri Üssü'nde Filistin ve İsrail heyetleri arasında yapılan müzakereler sonuçsuz kaldı.

6 Şubat 2001

İsrail seçimlerini, oyların yüzde 60'ını alan Likud Partisinin kazanması üzerine Ariel Şaron yeni İsrail hükümetini kurdu.

16 Mart 2001

Filistin temsilcisi Nasır el-Kidva'nın, BM Güvenlik Konseyinin Batı Şeria ve Gazze Şeridi'ne bir uluslararası barış gücü gönderme kararı alması yolundaki önerisi, ABD'nin vetosuyla reddedildi.

14 Mayıs 2001

Bir süredir sivillerin yanısıra Filistin polisini de hedef alan ve çok sayıda Filistin polis merkezini bombalayan İsrail, Batı Yakası'nda bir kontrol noktasında görev yapan 5 Filistinli polisi öldürdü. İsrail helikopterleri ise Gazze Şeridi'nde Filistin polisine ait 10 zırhlı aracı bombalayarak tahrip etti.

18 Mayıs 2001

HAMAS'ın İsrail'e karşı gerçekleştirdiği bir misilleme eyleminde 5 İsraillinin ölmesi üzerine İsrail savaş uçakları 1967 yılından bu yana ilk kez Batı Yakası'nı bombalayarak Nablus ve Ramallah'ta 12 kişinin ölümüne yol açtılar.

15 Ağustos 2001

70 tankın eşlik ettiği yüzlerce İsrail askeri Batı Yakası'ndaki Filistin hükümet binalarını ve polis merkezini üç saat süreyle işgal etti. Çok sayıda polis kontrol noktasının tahrip edildiği, üç Filistinli polisin öldüğü çatışmalardan sonra İsrail kuvvetleri geri çekildiler.

27 Ağustos 2001

İsrail, FHKC Genel Sekreteri Ebu Ali Mustafa'yı öldürdü.

31 Ağustos 2001

İsrail, FDKC Genel Sekreteri Hayis Ebu Leyla'ya Ramallah'taki evinde başarısız bir suikast girişiminde bulundu.

11 Eylül 2001

ABD'nin New York kentinde Dünya Ticaret Merkezine ait ikiz kulelere uçakların çarpması sonucunda yaklaşık 3,000 kişi yaşamını yitirdi.

16 Eylül 2001

Eriha ve Cenin'e giren İsrail birlikleriyle Filistinliler arasındaki çatışmalarda 4 Filistinli öldü ve 21 Filistinli de yaralandı.

7 Ekim 2001

ABD Afganistan'a saldırdı.

17 Ekim 2001

FHKC, Genel Sekreterinin öldürülmesine karşılık, aşırı sağcı görüşleriyle tanınan İsrail Turizm Bakanı Rehav'am Ze'evi'yi öldürdü.

24 Ekim 2001

Batı Yakası'ndaki Beyt Rema köyüne saldıran İsrail kuvvetleri 13 Filistinliyi öldürdü ve 20'den fazlasını da yaraladı.

1 Kasım 2001

HAMAS'ın öndegelen komutanlarından Cemil Cedallah, bir İsrail helikopterinin attığı füzeyle öldürüldü.

18 Ocak 2002

IDF, Voice of Palestine (=Filistin'in Sesi) radyo istasyonunu dinamitleyerek havaya uçurdu ve Arafat'ın Ramallah'taki karargahını tanklarla kuşattı. 21 Ocak'ta ise İsrail kuvvetleri Tulkarim'i işgal ettiler.

24 Ocak 2002

Sabra ve Şatila katliamına komuta eden Falanjist liderlerden Eli Hubeyka Doğu Beyrut'ta bir arabada meydana gelen patlamada üç koruma görevlisiyle birlikte öldü.

24 Şubat 2002

İsrael helikopterleri, Batı Şeria ve Gazze'de çeşitli hedeflere ve bu arada Yaser Arafat'ın karargahına ateş açtılar ve İsrail askerleri 17 ay aradan sonra ilk kez Gazze'ye girdiler.

4-9 Mart 2002

IDF; Ramallah, Gazze ve Beytüllahim'e karşı 4 Mart'ta başladığı bombardımanda 116 Filistinliyi katletti. 8-9 Mart tarihlerinde 18 İsraillinin öldürülmesinin ardından IDF'nin giriştiği misilleme saldırılarında ise 48 Filistinli daha can verdi.

29 Mart-21 Nisan 2002

İsrail, kendi topraklarında gerçekleştirilen intihar eylemlerine misilleme yapma gerekçesiyle Batı Şeria'de "Savunma Duvarı" operasyonunu başlattı. IDF'nin Nablus ve Cenin'de giriştiği saldırılarda çoğu sivil olmak üzere 130 dolayında Filistinli ölür ve özellikle Cenin Mülteci Kampında 900'e yakın ev yıkılırken çatışmalarda 27 İsrail askeri de öldürüldü. Arafat'ın karargahının bulunduğu Ramallah'a da giren İsrail kuvvetleri, Filistin yönetim birimlerini kuşattı, Filistin liderinin karargahına ateş açtı ve buradaki binaları kısmen tahrip etti.

1 Nisan 2002

İsrail helikopterlerinin Hz. İsa'nın doğum yeri olan Beytüllahim'deki Yeniden Doğuş kilisesine ateş açması sonucunda bir İtalyan rahip ölürken, birkaç İtalyan rahibe ve çok sayıda Filistinli yaralandı.

1-3 Nisan 2002

İsrail, Hebron dışındaki bütün Batı Yakası kentlerini denetimi altına aldı.

2 Nisan-10 Mayıs 2002

IDF'nin Beytüllahim'deki Yeniden Doğuş Kilisesinde, 30'u silahlı 200 Filistinliyi kuşatma altında tutması sırasında İsrail ateşi nedeniyle kilisede önemli hasar meydana geldi. Sonunda varılan anlaşma üzerine silahlı Filistinliler Gazze'ye gönderilirken 80 sivil de serbest bırakıldı.

29 Nisan 2002

Silahlı helikopterlerin desteklediği 100'den fazla İsrail tankı ve zırhlı personel taşıyıcısının El-Halil'e (Hebron) karşı giriştiği saldırıda en az 9 Filistinli ölürken 40'tan fazla Filistinli de yaralandı.

5 Haziran 2002

Tel Aviv'den Taberiye'ye gitmekte olan bir İsrail otobüsü, yolda meydana gelen büyük bir patlamada tahrip oldu. İslami Cihat'ın üstlendiği eylemde en az 18 İsrailli asker ve yerleşimci öldü ve 30'u da yaralandı.

6 Haziran 2002

IDF Ramallah'ı işgal etti ve Arafat'ın karargahını top ateşine tuttu. Karargah ağır hasar görürken çatışmada Arafat'ın muhafızlarından ikisi öldü ve beşi de yaralandı.

17 Haziran 2002

İsrail, sözümona intihar eylemcilerinin saldırılarını önlemek için Batı Yakası'nın kuzeyinde güvenlik duvarı inşaatına başladı.

18 Haziran 2002

Batı Yakası'nda bulunan Gilo adlı Yahudi yerleşim birimine yapılan bir saldırıda en az 19 İsrailli asker ve yerleşimci öldü.

24 Haziran 2002

ABD Başkanı George W. Bush, Filistin Otoritesinin reformdan geçirilmesini ve Filistinli önderlerin değiştirilmesini isterken İsrail, Eriha dışında tüm Batı Yakası'nı yeniden işgal etti.

22 Temmuz 2002

HAMAS liderlerinin İsrail'e, Filistin kentlerindeki işgalin kaldırılması karşılığında sivil hedeflere yaptıkları -ve Fatah liderlerinin de desteğini alan- saldırıları durdurma önerisinin ardından İsrail Gazze'ye yaptığı füze saldırısında HAMAS liderlerinden Salih Şahade'yi ve aralarında 9 çocuğun da bulunduğu 14 kişiyi öldürdü.

23 Temmuz 2002

"There is a limit" adlı bir sol Siyonist örgüt, İşgal Altındaki Topraklarda görev yapmayı reddeden İsrail askerlerinin sayısının 1,000'e ulaştığını ve 140 askerin de bu nedenle hapse konduğunu açıkladı.

24 Eylül 2002

Tanklar, zırhlı araçlar ve helikopterlerle desteklenen IDF askerleri Gazze Şeridi'nin kuzeyinde giriştikleri operasyonlarda son 48 saat içinde 14 kişiyi öldürdüler, çok sayıda evi yıktılar ve silah yapımında kullanıldığını ileri sürdükleri 12 dökümhaneyi tahrip ettiler.

3 Ekim 2002

Rusya'yı ziyaret eden İsrail Başbakanı Şaron önümüzdeki yıllarda 1 milyon Rus Yahudisinin İsrail'e göç edeceği ve İşgal Altındaki Topraklara yerleştirileceği umudunda olduğunu söyledi.

7 Ekim 2002

İsrail helikopterlerinin Gazze Şeridi'ndeki Han Yunus Mülteci Kampında sivillere ateş açması sonucu en az 10 Filistinli öldü ve 80'nden fazlası da yaralandı.

21 Ekim 2002

İki Filistinli eylemcinin patlayıcı madde yükledikleri cipleriyle İsrail askerlerini taşıyan bir otobüse çarpmaları sonucu, eylemciler de içinde olmak üzere en az 14 kişi öldü ve 40'tan fazla kişi de yaralandı.

28 Ocak 2003

İsrail'de yapılan erken seçimleri Likud Partisi yeniden kazandı. Böylece Ariel Şaron ikinci kez başbakanlık koltuğuna oturdu.

25 Ocak-17 Mart 2003

Tel Aviv'de meydana gelen bir patlamada 23 İsraillinin ölmesi üzerine IDF, Gazze, Beyt Hanun, Bureyj kampı, Cebeliye kampı, Nuseyret kampı ve Beyt Lehiye'de giriştiği saldırılarda toplam 61 Filistinliyi öldürdü.

20 Mart 2003

ABD ve Britanya Irak'a saldırdı.

24 Nisan 2003

Arafat, bazı yetkilerini devrettiği Mahmut Abbas'ı başbakan olarak atadı.

22 Ağustos 2003

İsrail silahlı helikopterlerinin Gazze'de HAMAS yöneticilerinden İsmail Ebu Şanab'ı öldürmelerinin ardından yapılan cenaze törenine onbinlerce Filistinli katıldı.

12 Eylül 2003

İsrail'in Arafat'ı "görevden alacağı" yolundaki açıklaması uluslararası tepkilere yol açtı.

5 Ekim 2003

Bir restoranda meydana gelen ve 19 kişinin ölümüne yol açan bir patlamadan sonra, İsrail onyıllardır ilk kez Suriye'nin başkenti Şam'ın yakınlarında, Filistinli gerillaların askeri eğitim aldıklarını ileri sürdüğü bir alanı bombaladı.

21 Ekim 2003

İsrail savaş uçakları ve silahlı helikopterlerinin Gazze'de halkın üzerine ateş açması sonucu çoğunluğu kadın ve çocuk olmak üzere 12 Filistinli öldü ve 100'den fazla Filistinli de yaralandı.

22 Ekim 2003

BM Genel Kurulu ezici bir çoğunlukla İsrail'in "güvenlik" duvarı inşaatını derhal durdurması gerektiği yolunda bir karar aldı.

13 Kasım 2003

Ahmet Kurey başkanlığındaki yeni Filistin hükümeti yemin ederek göreve başladı.

18 Aralık 2003

Siyonistler Batı Yakası ve Gazze Şeridi'nde 7 Filistinliyi vurarak öldürdüler. İçinde tankların da yer aldığı 50 dolayında İsrail askeri aracı silahlı helikopterlerin desteğiyle Nablus'u işgal etti. Sokağa çıkma yasağı ilan eden işgal kuvvetleri evlerde arama yaptılar.

7 Şubat 2004
Bir İsrail silahlı helikopterinden fırlatılan füze, İslami Cihat'ın askeri kolu "Kudüs Tugayları"nın komutanı Aziz el-Şami'nin ölümüne yol açtı.

11 Şubat 2004
İsrail askerleri Gazze Şeridine gerçekleştirdikleri baskında 13 Filistinliyi katlettiler.

22 Mart 2004
Siyonistler helikopterden fırlattıkları bir füzeyle HAMAS'ın manevi lideri Şeyh Ahmet Yasin'i katlettiler.

2 Nisan 2004
İsrail Başbakanı Şaron yaptığı bir konuşmada Yaser Arafat'a ölüm tehdidi savurdu.

17 Nisan 2004
Şeyh Ahmet Yasin'in yerine HAMAS'ın başına geçen Abdülaziz Rantisi de Siyonistlerin saldırısı sonucu yaşamını yitirdi.

22 Nisan 2004
İsrail Apaçi helikopterlerinin Gazze Şeridi'nin Beyt Lahiye kentine yaptıkları saldırıda en az 9 Filistinli öldü.

13-19 Mayıs 2004
Bir zırhlı askeri aracın havaya uçurulması ve 4 askerin ölmesi üzerine IDF, İşgal Altındaki Topraklarda giriştiği saldırılarda bir hafta içinde 9'u çocuk olmak üzere 52 Filistinliyi öldürdü ve yaklaşık 60'ı çocuk olmak üzere 200'den fazlasını da yaraladı. Yaşamını yitiren 52 kişiden 45'i Gazze Şeridi'ndeki Refah kenti ve mülteci kampına karşı gerçekleştirilen saldırıda katledilenlerdi. İsrail'in operasyonlarında ayrıca çok sayıda ev ve dükkan da tahrip edildi.

9 Temmuz 2004
Uluslararası Adalet Mahkemesi, İsrail'in inşa etmekte olduğu "güvenlik" duvarının uluslararası hukuka aykırı olduğu ve yıkılması gerektiği yolunda bir karar aldı.

2 Eylül 2004
Filistinli siyasal tutsaklar isteklerinin çoğunun kabul edilmesi üzerine 18 gündür sürdürdükleri açlık grevine son verdiler.

29 Eylül-7 Ekim 2004

Gazze'den fırlatılan Kassam roketlerinin iki Yahudi çocuğun ölümüne yol açmasını bahane ederek Cebeliye Mülteci Kampına saldıran İsrail giriştiği "Pişmanlık Günleri" operasyonunda 80'den fazla Filistinliyi öldürdü ve yüzlerce evi yıktı.

25-26 Ekim 2004
Knesset İsrail'in Gazze Şeridi'nden çekilmesi planını onayladı.

11 Kasım 2004
Yaser Arafat öldü.